В. Е. Теліпко

ЮРИДИЧНИЙ ПУТІВНИК АВТОМОБІЛІСТА

НАВЧАЛЬНО-ПРАКТИЧНИЙ ПОСІБНИК

Київ
«Центр учбової літератури»
2011

УДК 347
ББК 67.404.213я22
Ю 70

Ю 70 Юридичний путівник автомобіліста. Навч.-практ. посіб. / Теліпко В. Е., Панасюк С. А., Абакуменко О. В. та ін.; За заг. ред. Теліпко В. Е. – К.: Центр учбової літератури, 2011– 520 с.

ISBN 978-611-01-0142-4

У пропонованому навчально-практичному посібнику детально і систематизовано на основі чинного законодавства і практики його застосування розкриваються основні аспекти прав водія транспортного засобу, автовласника й автомобіліста, а також механізми їх реалізації і захисту.
Авторами розглядаються загальні положення, які необхідно знати кожному водієві: права при купівлі авто та його технічному обслуговуванні, реєстраційному оформленні прав власності на нього, проходженні державного технічного огляду і страхуванні цивільної відповідальності; які податки і збори мають сплачувати автовласники і хто здійснює контроль за цим, які існують режими користування авто та як їх потрібно оформлювати тощо. Окрему увагу приділено правам водія при зупиненні транспортного засобу інспектором ДАІ та основні дії при притягненні його до юридичної відповідальності.
На допомогу читачу-водієві наводяться зразки написання скарг та позовних заяв, а також термінологічний словник з основними поняттями і дефініціями в межах розглядуваної проблематики та узагальнення судової практики захисту прав і застосування законів.

УДК 347
ББК 67.404.213я22

ISBN 978-611-01-0142-4

© Теліпко В. Е., 2011
© Колектив авторів, 2011
© ВМГО «Український молодіжний правничий союз», 20101
© Центр учбової літератури, 2011

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА 6

ЗАМІСТЬ ВСТУПУ 7

Розділ I. ПРИДБАННЯ АВТОМОБІЛЯ: ЩО ТРЕБА ЗНАТИ? . . . 9
1. Купівля нового авто 9
§ 1.1. Купівля в автосалоні 11
§ 1.2. Trade-in 13
§ 1.3. Купівля нового авто в кредит 15
§ 1.4. Автолізинг як альтернатива автокредиту 20
2. Купівля авто, що було у використанні 27
§ 2.1. Купівля на авторинку 27
§ 2.2. Купівля авто у приватної особи 29
§ 2.3. Купівля конфіскованого банком авто 33
§ 2.4. На замітку покупцеві б/в авто 36

Розділ II. РЕЄСТРАЦІЯ АВТО ТА ПІДГОТОВКА НЕОБХІДНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ 40
§ 2.1. Розмитнення авто 40
§ 2.2. Юридичне оформлення транспортного засобу 59

Розділ III. ТЕХНІЧНИЙ СТАН АВТОМОБІЛЯ 72
§ 3.1. Державний технічний огляд 72
§ 3.2. Страхування авто 91
§ 3.3. Юридичні аспекти технічного обслуговування автомобілів. Права і обов’язки суб’єктів цих відносин 115

Розділ IV. ПОДАТКИ ТА ЗБОРИ З АВТОВЛАСНИКІВ 136
§ 4.1. Загальні засади сплати обов’язкових платежів до бюджету з власників транспортних засобів 136
§ 4.2. Податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів 142
§ 4.3. Збір за паркування автотранспорту 180

§ 4.4. Єдиний збір, що справляється у пунктах пропуску через державний кордон 181

Розділ V. ДОВІРЕНІСТЬ НА КЕРУВАННЯ ТРАНСПОРТНИМ ЗАСОБОМ. ОСОБЛИВОСТІ КОРИСТУВАННЯ ТА РОЗПОРЯДЖЕННЯ АВТОМОБІЛЕМ ЗА ДОВІРЕНІСТЮ 186

Розділ VI. ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ВОДІЯ 203
§ 6.1. Адміністративна відповідальність за порушення Правил дорожнього руху 203
§ 6.2. Кримінальна відповідальність за порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами 236

Розділ VII. ОСНОВИ ВЗАЄМОВІДНОСИН ВОДІЯ З ІНСПЕКТОРОМ ДАІ 252
§ 7.1. Державна автомобільна інспекція: завдання, функції та повноваження 254
§ 7.2. Права та обов'язки працівників Державтоінспекції 265
§ 7.3. Права та обов'язки водія транспортного засобу. 276
§ 7.4. Підстави та порядок зупинення транспортного засобу. . . 280
§ 7.5. Оформлення матеріалів про правопорушення на дорозі. Заповнення адміністративного протоколу: основні нюанси та застереження. 293
§ 7.6. Правові підстави та порядок огляду автомобіля 307

ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА. 313

НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА. 314

ДОДАТКИ. 318

Додатки до Розділу I 318

Зразок письмової заяви власника авто на реєстрацію транспортного засобу на юридичну особу 318
Зразок письмової заяви власника на реєстрацію транспортного засобу на фізичну особу 320
Зразок свідоцтва про реєстрацію технологічного транспортного засобу 321
Зразок заяви на дозвіл виготовлення комплекту індивідуальних номерних знаків 322
Зразок заяви про заміну непридатного до використання номерного знака 323
Зразок заяви про перезакріплення індивідуального номерного знака. 324
Зразок акту приймання-передачі транспортного засобу 325
Зразок акту технічної експертизи. 327

Додатки до Розділу III 328

Зразок Договору про технічне обслуговування та ремонт транспортного засобу 328
Зразок повідомлення про ДТП 332
Зразок заяви про відшкодування шкоди, завданої ДТП. 334
Зразок поліса обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів . . . 336
Зразок страхового сертифіката «Зелена картка» 337
Зразок Договору про надання послуг щодо технічного обслуговування автомобіля 338
Відомості про суб'єктів господарювання, уповноважених на проведення перевірки технічного стану колісних транспортних засобів під час державного технічного огляду 346

Додатки до Розділу V 473

Зразок Довіреності на право керування транспортним засобом. 473
Зразок Договору купівлі-продажу автомобіля 474
Зразок Договору оренди автомобіля. 476
Зразок Договору про завдаток (між фізичними особами) 480
Зразок Договору автолізингу 481

Додатки до Розділу VI 484

Судова практика з розгляду адміністративних справ про деякі правопорушення на транспорті 484

Додатки до Розділу VII 491

Зразок Постанови в справі про адміністративне правопорушення 491
Зразок Акту огляду та тимчасового затримання транспортного засобу 492
Зразок Скарги на незаконний обшук або огляд транспортного засобу 493
Зразок Заяви прокуророві за фактом незаконного обшуку (огляду) транспортного засобу. 495
Зразок Позовної заяви про відшкодування моральної шкоди внаслідок неправомірних дій працівників ДАІ 497

Термінологічний словник 500

Відомості про авторів. 519

ПЕРЕДМОВА

Кожен, хто має водійське посвідчення, хто хоч раз сідав за кермо авто, хто придбаває автомобіль у власність або користується ним за довіреністю, щоразу стикається на дорозі не лише з іншими автомобілістами, а й з багатообіцяючою перспективою втрати чи пошкодження власного майна, завдання шкоди чужому майну й здоров'ю, з можливістю зазнати стягнення чи покарання за дії або бездіяльність, яких не допускав, а також стати жертвою недобросовісних продавців авто щодо їх якості й технічного обслуговування. Відповіді на те, як уникнути подібних ситуацій та що робити, якщо така ситуація вже має місце, містяться у цьому посібнику.

У пропонованому навчально-практичному посібнику детально і систематизовано на основі чинного законодавства і практики його застосування розкриваються основні аспекти прав водія транспортного засобу, автовласника й автомобіліста, а також механізми їх реалізації і захисту.

Авторами розглядаються загальні положення, які необхідно знати кожному водієві: права при купівлі авто та його технічному обслуговуванні, реєстраційному оформленні прав власності на нього, проходженні державного технічного огляду і страхуванні цивільної відповідальності; які податки і збори мають сплачувати автовласники і хто здійснює контроль за цим, які існують режими користування авто та як їх потрібно оформлювати. Окрему увагу приділено правам водія при зупиненні транспортного засобу інспектором ДАІ та основні дії при притягненні його до юридичної відповідальності.

На допомогу читачу-водієві наводяться зразки написання скарг та позовних заяв, а також термінологічний словник з основними поняттями і дефініціями в межах розглядуваної проблематики та узагальнення судової практики захисту прав і застосування законів.

ЗАМІСТЬ ВСТУПУ

Соціологи підрахували, що восьму частину витрат мешканців великих міст складають витрати на автомобіль, кожну восьму годину свого життя вони проводять або на колесах, або на роботі, що дозволяє їм мати і утримувати цей автомобіль.

Все більшу частину нашого життєвого простору заповнює інфраструктура, розрахована на автомобіліста та його незамінного друга — авто: «ресторани», де годують бензином та маслом, «лікарні», де проводяться огляди, діагностика і лікування, «спальні райони» підземних і наземних паркувань та автостоянок і «кладовища», де знаходяться звалища металобрухту. А решта урбанізованої інфраструктури вже встигла пристосуватися до потреб людини-автовласника: тепер можна перекусити, не відриваючи рук від керма, подивитися кіно на великому екрані, не полишаючи салону автомобіля; можна відправити електронну пошту чи подивитися улюблене телевізійне шоу безпосередньо в авто. Вочевидь, скоро можна буде безпосередньо з авто отримати готівку з банку чи перепочити, доки бортовий комп'ютер на автопілоті сам доправить пасажира у потрібне місце призначення за заздалегідь визначеним маршрутом. Іншими словами, автомобіль вже давно став невід'ємною частиною нашого сучасного життя.

Сьогодні автомобіль — не просто частина іміджу або засіб пересування. Водіння авто вже багато в чому втратило свій первинний «транспортний» сенс. Сьогодні авто — це будинок на колесах, де є телефон, Інтернет та комп'ютер. Це є своєрідне друге тіло людини, при чому більш міцне, енергійне, що не вимагає значного догляду, яке до того ж майже не потребує перепочинку, його можна полагодити у випадку несправності чи замінити у разі потреби. В наш стрімкий і динамічний час автомобілі допомагають швидко і комфортно доставити нас у потрібне місце. Чимало людей вже не уявляють своє життя без машин. Та, власне, і сам спосіб нашого життя з часом дуже вдало підлаштувався під життя у світі авто.

Для ділової людини сьогодення швидкість являє собою актуально дієву цінність, яка проявляється у її відданості ідеалам динамізму та змін, і яка як спосіб інтенсивного використання часу складає інтегральну частину її особистості. І таке інтенсивне ставлення до часу знаходить свій прояв у всіх сферах нашого життя, зокрема, у швидкості й зручності пересування індивіда на автомобілі, у розвитку автотранспорту і високоефективної організації дорожнього руху (швидкісні магістралі, майже повна відсутність світлофорів, пішохідних переходів та дорожніх перехресть тощо), що дозволяє досягати високої швидкості пересування навіть в межах міст, у швидкості пересування товарів від виробника до покупця, у швидкості обслуговування, в динамічному розвиткові науки і технологій, зрештою, навіть у швидкості повсякденного харчування. Все це стає можливим багато в чому саме завдяки автомобілям. Останні стали важливим інструментом

задоволення наших життєвих потреб, а відтак, усталеною соціокультурною нормою суспільного життя, частиною системи наших ціннісних орієнтацій та характеристикою нашого способу життя.

І цей спосіб життя остільки сформований і обумовлений розвитком цивілізації автомобіля, оскільки економічний аспект суспільної життєдіяльності сьогодні є визначальним: власний автомобіль наразі найдорожчий предмет широкого вжитку, дорожче лише окреме приватне житло. Тому якщо держава не здатна поставити автомобілебудування в межах країни на належний рівень або забезпечити доступність імпортованих продуктів іноземного автомобілебудування, це майже завжди свідчить про низький життєвий рівень населення, значну соціальну напруженість, а також відносно невисоку купівельну спроможність громадян та рівень споживання. Не менш суттєвим є й те, що володіння власним автомобілем або користування службовим невід'ємно від найсуворішого режиму правового регулювання: дорожній рух, де покарання за намагання вийти з правового поля мають бути швидкі й жорсткі… Якщо ж це не так, правове регулювання у цій сфері буде поверховим і декларативним.

Однак, ні в якій іншій країні, як у Сполучених Штатах, автомобільна цивілізація не стала такою потужною і всеохоплюючою: там вона задає ритм і формує модель суспільного життя, в якому авто виступає фізичним гарантом принципу «рівних можливостей», що є частиною традиційної системи американських цінностей і славнозвісної «американської мрії». Національний афоризм американців «ми віримо в бога та автомобіль», який кожен з нас, європейців, завважить, як мінімум, за блюзнірство (тим не менш, релігійні італійці відомі формулою «любов до машини сильніша за пристрасть до жінки», а французи називають свої авто «магнітом для красунь і та ін.) відображає мораль, ментальність і етику американського суспільства, що є оплотом цивілізації автомобіля.

Що ж у нас, натомість? В нашій країні автомобіль ще не став предметом широкого вжитку, що означало б його доступність для кожної працездатної людини та кожної родини, однак вже й не є предметом розкоші, а лише засобом виробництва і предметом споживання водночас. Головна та одвічна проблема вітчизняних автовласників та автолюбителів — дороги, однак, культура на дорогах — не менш важлива проблема. А вона, в свою чергу, напряму залежить від нашої правової культури і рівня та жорсткості правового регулювання відносин, що виникають з приводу керування та користування автомобілем. Цьому й присвячений наш посібник, покликаний допомогти читачу-водієві у вирішенні та недопущенні тих проблемних ситуацій, які можуть виникнути з приводу цього.

Розділ I

ПРИДБАННЯ АВТОМОБІЛЯ: ЩО ТРЕБА ЗНАТИ?

1. КУПІВЛЯ НОВОГО АВТО

Купівля авто — дуже радісна подія у житті кожного автолюбителя. Якщо Ви вирішили, що прийшов час придбати авто, то перед Вами є два шляхи: на авторинок, де можна придбати «вживану» машину, або в автосалон — за новим авто. Байдуже, яку мету Ви переслідуєте, і буде це купівля засобу для пересування чи елементом розкошу. Все одно доведеться пройти певну бюрократичну процедуру, яка займе окремий відрізок Вашого часу, терпіння і коштів.

Купівля автомобіля — непросте випробування навіть для автолюбителя зі стажем. У зв'язку з великим асортиментом від провідних автомобільних фірм важко знайти дійсно свою машину. Вибір автомобіля — це комплексний процес, в якому найголовніше, — це не переплачувати тисячі доларів за автомобіль, на якому вам буде незатишно пересуватися.

Наведемо декілька експертних оцінок питань, що стосуються купівлі авто взагалі.

По-перше, що стосується купівлі іномарок. Усіх покупців іномарок можна розділити на двох груп. Одні намагаються взяти нову машину, інші ж орієнтуються на стару. До переваг нової машини відноситься її набагато більш висока надійність і гарантійні зобов'язання виробника. Є в нової машини і мінуси — її набагато більш висока в порівнянні з «секондхендом» вартість. Крім того, не треба забувати, що купити сьогодні новий автомобіль, скажемо, за $20 тис., через рік його не можна буде продати за $18—19 тис. Втрати будуть суттєво більшими. Тому нова машина більше підійде тим, хто хоче придбати транспортний засіб на тривалий час і мати мінімум проблем з його експлуатацією. А покупку старого автомобіля можна порекомендувати любителям часто міняти машини. ВИСНОВОК: Ніколи не потрібно купувати занадто стару іномарку, що колись була престижною — витрати на її обслуговування і ремонт будуть дуже високими. Новий автомобіль найкраще придбати з тим розрахунком, що він буде експлуатуватися кілька років.

Прийнято вважати, що людина може собі дозволити автомобіль вартістю не більш, ніж його річна зарплата. Тобто якщо щомісяця на особистий рахунок надходить $1,0 тис., то й машину собі потрібно шукати в ціновому діапазоні до $12 тис., максимум до $24 тис. Необхідно врахувати і те, скільки буде коштувати експлуатація тієї або іншої моделі. Почати тут ва-

рто в першу чергу з витрати палива. До пального треба додати вартість технічного обслуговування кожні 10—20 тис. км., а також ціну страхування від ризику викрадення/аварії — повірте, з нею набагато спокійніше. У середньому виходить, що при наявності автомобіля вартістю приблизно в $20 тис. витрати з урахуванням вартості бензину, страховок, технічного обслуговування, податків і іншого складають біля $2,5 тис. у рік або $208 на місяць. До цього треба додати і ті втрати, що понесе бюджет при перепродажі машини надалі. Так, за три роки експлуатації нова машина подешевіє приблизно на 25—35 %, а, виходить, при вартості автомобіля в $20 тис. загальні втрати складуть $5—7 тис. Або приблизно по $166 на місяць протягом перших трьох років. У підсумку виходить по $375—400 кожен місяць (для нової машини ціною в $20 тис.). Якщо ж мова йде про автомобіль вартістю в $50—70 тис., то тоді витрати виростають уже до $600—1000 і навіть більше. ВИСНОВОК: Перш ніж придбати автомобіль необхідно порахувати, скільки він буде Вам коштувати.

Після визначення своїх фінансових можливостей потрібно подумати над тим, якого ж класу потрібен автомобіль. При розгляді цього питання необхідно враховувати не тільки особисті переваги, але і те в яких умовах буде експлуатуватися автомобіль, як часто в ньому треба буде перевозити велику кількість пасажирів або вантажу і так далі. Якщо потрібно засіб переміщення містом, то тут найкраще зупинити свій вибір на невеликій мікролітражці (її плюси це невисока ціна, низькі експлуатаційні витрати, зручність маневрування і паркування). Голові великої родини, що часто виїжджає на дачу, найкраще придивитися до містких мінівенів, універсалів або хечбеків. А от поза шляховики 4*4 можна порадити тільки в тому випадку, коли є необхідність періодично виїжджати на природу. Та й то в цьому випадку найкраще звернути свій погляд убік так званих «паркетників», що сполучать у собі комфортабельність легкової машини з можливостями позашляховика. Справжні позашляховики варто купувати тільки тим, хто взагалі рідко коли виїжджає на асфальт — комфортність таких машин далека від ідеалу, а вартість обслуговування (та й самої машини) досить висока. Тут, до речі, можна згадати улюблену приказку працівників Land Rover — «90 % покупців позашляховиків ніколи в житті не використовують можливості автомобіля на повну. А ще 9,9 % тільки думають, що використовують». ВИСНОВОК: При постійній їзді по місту великий седан або позашляховик не потрібний. Якщо є бажання придбати автомобіль на усі випадки життя, то найкраще взяти місткий мінівен, універсал або паркетний позашляховик. А от престижні седани класу «люкс» треба купувати лише тоді, коли цього вимагає статус людини. Імідж дорожче грошей.

Тепер перейдемо безпосередньо до правового поля питання купівлі нового авто. Згідно законодавства України новий транспортних засіб — засіб, який не був зареєстрований уповноваженими органами. Таке визначення надає Постанова Кабінету Міністрів України Про затвердження Порядку проведення державного технічного огляду колісних транспортних засобів (Порядок, п.3) від 9 липня 2008 р. № 606. Однак з технічної точки зору новим транспортним засобом вважається наземний транспортний засіб, що вперше реєструється в Україні та має загальний наземний пробіг до 6 000 кілометрів.

§1.1. Купівля в автосалоні

Серед більшості потенційних покупців досить розповсюджена думка, що купувати авто надійніше в автосалоні, зважаючи на такі аспекти як гарантія якості авто та можливості сервісного обслуговування в майбутньому. Якщо Ви вирішили придбати нову машину в автосалоні, тоді звертайтесь до офіційного дилера, який має в Вашому місті не лише магазин, а й власний сервісний центр, що значно спростить обслуговування Вашого авто у майбутньому.

Якщо Ви купуєте авто для особистого та сімейного користування маєте право користуватися всіма правами споживача, які передбачені Законом України «Про захист прав споживачів» Так, згідно з даним нормативно-правовим актом під час продажу транспортних засобів автосалон зобов'язаний своєчасно надати вам необхідну, доступну, достовірну інформацію про товар, яка міститься в експлуатаційній документації, сервісній книжці (гарантійному талоні), договорі купівлі-продажу, а саме про:

- найменування товару;
- ціну, умови і правила придбання; інформація про ціну транспортного засобу та його складових частин, у гривнях надається автосалоном за допомогою ярлика цін (цінника), який підписується особою, що відповідає за формування, установлення або застосування цін, і скріплюється круглою печаткою (штампом) автосалону із зазначенням дати підписання чи в інший спосіб;
- перелік основних технічних характеристик транспортних засобів та їх складових частин, що мають ідентифікаційні номери;
- дату виготовлення (календарний рік виготовлення/випуску);
- гарантійні зобов'язання виробника (продавця);
- строк служби транспортного засобу та його складових частин, відомості про необхідні дії споживача після закінчення такого строку, а також про можливі наслідки в разі невиконання зазначених дій;
- правила та умови ефективного і безпечного використання транспортного засобу та його складових частин;
- сертифікацію транспортного засобу та його складових частин;
- найменування та адресу виробника (дистриб'ютора, уповноваженого дилера, продавця) і суб'єкта господарювання, який виконує його функції, пов'язані з прийняттям претензій від покупця, а також проводить гарантійний ремонт та технічне обслуговування транспортного засобу та його складових частин, що мають ідентифікаційні номери.

Згідно чинного законодавства продавцем авто здійснюється передпродажна підготовка авто. Передпродажна підготовка складається з виконання всього комплексу робіт, передбачених виробником у експлуатаційній документації на транспортний засіб та у Сервісній книжці. Після виконання передпродажної підготовки продавець вилучає з Сервісної книжки талон на передпродажну підготовку транспортного засобу, а на його корінці робить відмітку про виконання робіт. При продажі нового автомобіля продавець робить відповідну відмітку в аркуші Гарантійної реєстрації. Власникові авто необхідно самостійно проконтролювати внесення даного запису продавцем.

Автосалон може надавати споживачеві додаткові платні послуги або виконувати роботи з технічного обслуговування, зберігання, заправлення транспортних засобів пально-мастильними матеріалами, транспортування до місця призначення, а також здійснювати продаж супутніх товарів (інструментів, чохлів тощо). Купуючи автомобіль в салоні, простіше доручити вчинення всіх необхідних дій, пов'язаних з оформленням вашого нового авто, самому салону. Звісно, якщо автосалон надає такі послуги, краще відразу підрахувати з менеджером усі витрати з придбання цього авто та його оформлення. Здійснюючи процедуру реєстрації Вашого авто самостійно, Ви маєте змогу зекономити кошти, але не свій час.

Так чи інакше, знати саму процедуру оформлення авто та наступні юридичні тонкощі, що можуть бути з цим пов'язані, необхідно.

Отже, спробуємо розібратися у всіх діях, вчинення яких максимально полегшить життя клієнту автосалону.

Обравши цікаву для Вас марку авто, та отримавши всю необхідну для Вас інформацію про неї, наступними вашими діями має бути:

- підготовка пакету необхідних документів;
- відвідання МРЕВ (міжрайонний реєстраційно-екзаменаційний відділ) з метою реєстрації авто;

Щодо підготовки документів, то частину з них необхідно одразу отримати в авто салоні. Це:

— довідка-рахунок (*є в Додатках*);
— сертифікат виробника;
— довідка про ціну авто з ПДВ і без ПДВ;
— митна декларація (для ввезених авто).

На цих документах автосалон і митниця (для ввезених авто) ставлять печатки. Якщо обраний Вами автосалон є філією певного суб'єкта господарювання або уповноваженим дилером, крім довідки-рахунка або акта приймання-передачі підприємства-виробника, покупцеві видається акт приймання-передачі, що укладається між суб'єктом господарювання (його філією) та уповноваженим дилером, які виписали довідку-рахунок. У разі втрати покупцем довідки-рахунка автосалон на підставі заяви покупця видає нову довідку-рахунок на якій робиться напис «дублікат», зазначається серія, номер і дата видачі втраченої довідки-рахунка. Дублікат довідки-рахунка підписується відповідальною особою суб'єкта господарювання (у нашому випадку автосалону), що скріплюється круглою печаткою.

Разом з даним переліком документів Ви отримуєте автомобіль з червоними транзитними номерами. Власники транспортних засобів — юридичні та фізичні особи або їх представники зобов'язані зареєструвати їх протягом 10 діб після придбання або митного оформлення, чи тимчасового ввезення на територію України, або виникнення обставин, що є підставою для внесення змін до реєстраційних документів. Термін реєстрації може бути продовжено у разі неможливості власника транспортного засобу (хвороба, відрядження, інші поважні причини) вчасно її здійснити.

Експлуатація транспортних засобів, не зареєстрованих у підрозділах ДАІ, а також без номерного знака «Транзит» забороняється.

§1.2. Trade-in

«Trade-in» — послуга, що дозволяє замінити вживаний автомобіль на новий з доплатою. Це варіант купівлі нового авто, при якому покупець, в рахунок оплати за новий автомобіль, передає продавцеві свій вживаний автомобіль і різницю у вартості доплачує. Послуга надається автосалонами дилерів. Вибравши вподобаний автомобіль, клієнт залишає дилерові свій старий автомобіль, після чого проводиться оцінка trade-in: діагностується технічний стан транспортного засобу і визначається його ціна. Ця ціна буде відніматись з ціни нового автомобіля при визначенні вартості угоди. Клієнт може оплатити покупку автомобіля в trade-in як власними коштами, так і за допомогою банківського кредиту.

В Україні «Trade-in» є порівняно новим явищем. В міру становлення цивілізованих відносин на вторинному авторинку України попит на послугу trade-in помітно виріс. Втім, поки переважна більшість дилерів відкладають запуск програм з причини недосконалості законодавчої бази в питанні нарахування ПДВ на доходи від операцій зворотного викупу б / к автомобілів.

На сьогодні програми trade-in пропонують лише окремі гравці українського авторинку. За словами керівників автомобільного бізнесу, актуальність trade-in підвищилася саме в період кризи, коли споживачі відчувають брак вільних коштів для купівлі нового автомобіля, а продаж старого вимагає певного досвіду і тимчасових витрат. Згідно статистичних даних кожен четвертий—п'ятий покупець зацікавлений у продажу своєї старої машини через офіційну мережу автосалонів за умови зарахування виручених коштів у рахунок придбання нового автомобіля. Програми trade-in залучають клієнтів надійністю проведення угод купівлі-продажу в офіційних центрах, а також можливістю економії особистого часу завдяки швидкому рішенню всіх організаційних питань, пов'язаних із продажем старого автомобіля. При цьому покупцям доступні різні додаткові сервіси. Наприклад, охочим придбати нову машину в кредит, вартість вживаного авто зараховується як перший внесок.

Процедура оцінки старого автомобіля, як правило, займає не більше кількох годин, причому кожен дилер в цих питаннях дотримується індивідуального підходу. За словами експертів, спроби впровадження зарубіжних програм оцінки б / к авто на українському ринку, схильному до коливань цін, поки не виправдали себе. Тому дилерам доводиться моніторити ціну конкретних моделей на вторинному ринку. Причому представлені в салонах дилерів марки оцінюються дорожче, а постійним клієнтам зазвичай пропонуються більш вигідні умови як продажі, так і покупки. Якщо ж ціна приймання старого автомобіля виявляється дещо нижчою за ринкову, в компаніях пропонують вважати **це** невідповідність оплатою за швидке і безболісне позбавлення від старого авто. У свою чергу новий господар прийнятого за trade-in авто отримує ряд переваг. Офіційний дилер мінімізує ризики, пов'язані з технічним станом і юридичної історією, так як продає автомобілі, зняті з обліку і перевірені на своїй СТО. Такі технічні ри-

зики, як несправність автомобіля, легко виявляються і за бажанням покупця усуваються на фірмовому сервісі. Юридичні ризики, які можуть бути пов'язані з придбанням автомобіля, який не пройшов належної митного оформлення або перебуває в розшуку, також виключаються співробітниками відділу з продажу автомобілів з пробігом.

Перешкодою для більш широкого впровадження trade-in в Україні є недосконалість законодавства, яке робить офіційну схему обміну невигідною для зацікавлених сторін. Як вказують експерти, оформляючи угоду за правилами, дилер повинен прийняти старий автомобіль, оцінити і зарахувати його вартість при купівлі нового. Для цього потрібно взяти машину з пробігом на баланс і згодом реалізувати, нарахувавши згідно з існуючим законодавством 20 % ПДВ з повної вартості автомобіля, а не з доходу продавця. У зв'язку з нарахуванням податку не на додану вартість, ніж, власне, і є різниця між ціною купівлі та продажу, а на всю виручену від реалізації б / к автомобіля суму, колишній власник машини отримує на 20 % менше її фактичної вартості. Тому автосалони змушені організовувати продаж машин з пробігом через приватних підприємців. При таких схемах роботи можливість отримання кредиту на купівлю б / к техніки зводиться до нуля, оскільки банки не готові кредитувати придбання машин у приватних осіб, та й ціна такого товару, що вказується у договорі, частіше за все не відповідає реальній вартості операції.

Щоб проводити подібні операції з мінімальними витратами, оператори ринку шукають обхідні шляхи. Так, за інформацією експертів у цій сфері, набула поширення наступна схема: колишній власник знімає автомобіль з обліку і оформляє генеральну довіреність на продавця, а після продажу старий і новий власники укладають біржову угоду на відносно невелику суму, щоб не платити 15 % прибуткового податку.

Повністю легалізувати угоди trade-in допоможе законопроект про оподаткування доходів від операцій зворотного викупу вживаних товарів (№ 4385), згідно з яким оподатковуваного стає тільки різниця між ціною викупу та подальшого продажу. Але поки цей документ очікує другого читання, депутати ухвалили закон № 2275-VI, який позбавив товарні біржі права реєструвати угоди з купівлі-продажу старих машин. Після цього, як зазначають опитані експерти, продажу б / к автомобілів практично завмерли. Подальші перспективи trade-in в Україні оператори ринку пов'язують з врегулюванням ситуації на законодавчому рівні.

На думку експертів, якщо парламент не прийме найближчим часом закон # 4385, що регулює питання оподаткування доходів від операцій зворотного викупу б / к товарів, відбудеться відкат до нецивілізованих форм відносин. А інтерес до trade-in будуть зберігати тільки дилери преміальних марок, які розглядають цю послугу як елемент програм лояльності для постійних клієнтів..

«Старий» автомобіль при «Trade-in» враховується за вартістю на 10—15 % нижче за його ринкову вартість. Автосалони переважно приймають «старі» автомобілі віком до 10 років, без суттєвих ушкоджень та з документами.

Послідовність дій при покупці авто за схемою «Trade-in»:

- Ознайомлення з програмою Trade-in саме в обраному Вами автосалоні.
- Вибір автомобіля, що зацікавив.
- Візит в централізований відділ «Trade-in».
- Повна технічна діагностика Вашого старого авто на СТО
- Передача б/к автомобіля, шляхом оформлення генерального доручення.
- Внесення доплати за новий автомобіль.
- Отримання нового автомобіля.

§1.3. Купівля нового авто в кредит

Кредит у банку — самий звичний для українців спосіб покупки авто в борг. Автокредитування один з найпоширеніших видів кредитів. Сучасна практика купівлі машин в кредит показує, що приблизно через 10 років більшість автомобілів купуватимуться в розстрочку. Саме з цієї причини необхідно бути в курсі всіх нюансів і проблем автокредитування.

Розглянемо основні види автокредитування

1. Класичне автокредитування.

Даний вигляд передбачає стандартні умови автокредитування, документи, терміни розгляду заявки, суми первинного внеску, процентні ставки і так далі. Перелік документів для здобуття кредиту на машину може варіюватися залежно від банку, суми кредиту, термінів і так далі У цей перелік можуть входити:

— посвідчення особи (паспорт) позичальника;
— копія трудової книжки;
— права водія;
— докладна анкета;
— довідка про доходи;
— згода чоловіка (дружини) на здобуття кредиту

Конкуренція на ринку автокредитування між банками приводить до того, що окрім зниження процентних ставок, кожен банк старається як можна більше спростити процедуру оформлення і зменшити терміни розгляду кредитів. Удосконаляться програми по зміні умов кредитування, коли позичальник може підвищити або знизити процентну ставку, збільшити або зменшити терміни автокредитування. Знижуються вимоги до надання документів для здобуття кредиту на машину. Наприклад, деякі банки можуть надати автокредит за наявності паспорта і прав водіїв, не вимагаючи при цьому довідку про доходи.

Терміни розгляду заявки зазвичай складають від 1 до 3 днів. Сума первинного внеску за кредит на авто (зазвичай до 30 %) коливається залежно від процентних ставок по автокредиту (8—20 %). Чим більше процентна ставка, тим менше первинний внесок і тим більше термін автокредитування (1—5 років) і навпаки.

Однією з відмітною особливістю здобуття кредиту на машину є автострахування майбутнього автомобіля. Страховка є свого роду гарантією для банку, що якщо машину раптом викрадуть або вона потрапить в аварію, страхова компанія відшкодує вартість автомобіля банку, а банк поверне позичальникові гроші, виплачені по кредиту.

Автострахування потребує додаткової оплати 5—15 % від вартості автомобіля. Авто оформляється на позичальника кредиту, при цьому в більшості випадків договір передбачає, що машина виступає як застава на весь термін автокредитування. Паспорт технічного засобу (ПТС) знаходиться в банку і зберігається до кінця погашення автокредиту.

2. Експрес автокредитування або швидке кредитування.

Експрес-кредитування більше підійде для тих, хто має низький офіційний дохід і не може скористатися класичним автострахуванням. Характеризується наступними особливостями:

— швидка процедура оформлення і здобуття кредиту на машину (1—2 години);

— мінімальна кількість необхідних документів (зазвичай паспорт і права водіїв);

— висока процентна ставка (до 50 %);

— обмеження суми по кредиту (зазвичай не більше 10 — 15 тис. дол. США);

— не вимагає покупки полісу КАСКО і оформлення авто як застави.

Але за час кризи кредитування стало чи не найбільш недоступним. Адже банки неабияк підвищили ставки за кредитами. Тепер кредити дають під 25—30 % річних у гривні (у валюті не кредитують), хоча є банки, де ставки шкалою до 40 % річних. Ще одна вимога — перший внесок. Щоб отримати кредит на авто, доведеться зі своєї кишені дістати 30—50 % його ціни. Рідше зустрічається перший внесок на рівні 25—30 %. Докризовими залишилися тільки терміни кредитування: до 5 років на авто з країн СНД і Китаю і до 7 років — на іномарки.

Але умови — це ще півбіди. Якщо зіставити високі відсотки з вимогами до позичальника (його дохід має бути мінімум в 2 рази більше платежу за кредитом), то й зовсім вийде погано. Навіть якщо ви внесли 30—50 % ціни авто, то через скажених процентних ставок місячний платіж ваш буде складати не менше 3—3,5 тис. грн, А це означає, що ваш офіційний (!) Дохід повинен бути не менш 6—7 тис. грн. Якщо ж у банку виникнуть сумніви в тому, що ви потягнете кредит на запропонованих умовах, вимагатимуть ще й поручителя, до якого пред'являть такі ж вимоги, як і до вас.

Хоча є в банках і більш лояльні умови кредитування, наприклад, ставка 5—20 % річних. Але така низька ставка означає, що буде ще і щомісячна комісія (0,5—1,5 % від суми кредиту), і реальна ставка по кредиту виростає в 2—3 рази від заявленої. До речі, є нині і «нульові» автокредити. Але отримати кредит під 0 % можна тільки при першому внеску 50—60 % і на термін не більше 1—2 років.

Не секрет, що навіть «нульовий» кредит не буває безкоштовним, а звичайний — тим більше. Якщо взяти в руки калькулятор і порахувати, у що «влетить» не тільки обслуговування боргу, але і оформлення кредиту

на покупку авто, то зовсім не потрібно мати глибокі пізнаннями у фінансах і банківській справі, щоб зрозуміти, яким чином кредитування приносить прибуток.

Взаємозалежність до болю проста: за рахунок кредитних програм банк отримує ту прибутковість, яку він обіцяє вкладникам. І навряд чи може бути дешевим кредит, якщо банк обіцяє вкладникам прибутковість по депозитах 20—25 %. Саме тому номінальні ставки по позиках починаються з 24—25 % річних, і сягають навіть 40 %!

При цьому неважливо, чи полягає плата за кредитом з єдиної процентної або із ставки, на перший погляд, символічної (наприклад, 4,44 або 8,89 % річних) і на вигляд крихітних (0,7—0,9 %) щомісячних комісій. Підсумкова переплата буде практично однакова у всіх банків і за всіма кредитними продуктами.

Це дуже легко підтвердити. Беремо 4-річний кредит під 25 % річних, і аналогічний за терміном кредит, але під 7,99 % річних і з щомісячною комісією в 0,99 %. Вважаємо. У першому випадку подорожчання авто за 4 роки складе ні багато — ні мало — більше 50 %, а в другому випадку, коли ставка, начебто щадна, а комісія кожен місяць незначна, переплата по кредиту... близько 65 %.

Другий удар по бюджету — витрати на отримання кредиту: комісії, мита, страхові внески та інші платежі. По-перше, доведеться платити 2—3 % комісії за відкриття кредитної справи, ще 0,5—1 % — за переказ грошей автосалону, 7—10 % — за страхування АвтоКАСКО і в середньому 500—600 грн за поліс «автоцивілки». До того ж багато банків вимагають страхувати життя — це ще 2—3 % щорічно «зверху».

Ну, і, безумовно, одна з «приємних» процедур — постановка автомобіля на державний облік, за яку, до речі, автосалони беруть собі зайві 2000—3000 грн з ледачих клієнтів. Розмір витрат на цей процес постійно змінюється, не так давно вони складалися з: 3 % — до Пенсійного фонду, реєстрації у МРЕВ — від 384 грн, 180 грн — огляд автомобіля експертом в МРЕВ, 134 грн — техогляд, а також плати за банківські послуги і транспортного збору (залежить від типу авто і об’єму його двигуна).

У підсумку виходить, що крім першого внеску в 30—50 %, який зараз вимагають банки, тільки при одержанні кредиту майбутній автовласник віддає «на гора» до 20 % ціни автомобіля просто «в подарунок» банку, страхової компанії і ДАІшникам. І це не рахуючи все тієї ж 50—60 % переплати по кредиту.

До того ж, розмір банківських комісій та й їх обґрунтованість в принципі — під великим питанням, позичальник просто робить «благодійний» внесок у скарбничку банку, не більше. Страховий тариф за кредитними полісами АвтоКАСКО — на 20—30 % завищений, і його можна зробити набагато більш «полегшеним», якщо вибирати страхову компанію самостійно. А поставити на облік автомобіль можна власноруч, не спонсоруючи при цьому жадібність автодилера.

Окремо варто сказати про вимоги до платоспроможності позичальника, які, м’яко кажучи, негуманний. «Серед недоліків слід відзначити досить жорсткі вимоги до оцінки позичальника, в порівнянні з докризовим

періодом. Тому сегмент клієнтів, які можуть отримати кредит, звузився», — ремствує Сергій Міщенко.

Наприклад, один з досить великих українських банків вимагає при сплаті в 1000 грн розмір офіційного доходу не менш 7000 грн. І це в умовах, коли задекларована заробітна плата у більшості пересічних українців навряд чи перевищить 1,5—3 тис. грн.

Як вказують експерти з автокредитування, значні обсяги автомобільного кредитування прямо залежать від значних обсягів продажів, а також від платоспроможності населення та їхньої довіри до банківської системи. Зараз дуже рідко частка автомобільних продажів у кредит доходить до 15—20 % від загальної кількості. Навіть за умови, що дилер замість 10 буде продавати 100 автомобілів на місяць, немає гарантії того, що виростуть кредитні продажі. Поки не буде довіри до банків і розуміння стабільності своїх доходів, у кредит буде продаватися так само 10 автомобілів на місяць. Хоча до кризи за окремими брендам продавалося і до 70 кредитних автомобілів. Тому я б сказав, що мова йде більше про часткове пожвавлення, ніж повноцінне відновлення. Деякі банки можуть зараз запускати ситуативні проекти з окремими дилерами або імпортерами. Приміром, це може бути, як остаточна розпродаж моделей 2008 року, так і початок тестування банківського продукту в нових умовах. Але, у більшості банків автомобільне кредитування як і раніше входить в останні рядки в списку пріоритетів на сьогоднішній день. І, як підсумок, для банків — невтішні прогнози про повернення автокредитів.

Якщо ви все-таки вирішили йти в банк і купити машину в кредит, вам варто взнати всі тонкощі, які не завжди лежать на поверхні. Ніколи не дозволяйте вводити себе в оману низькими відсотками. Найвірогідніше вам доведеться сплатити декілька комісій, внаслідок чого низький відсоток по автокредиту перестане бути вам вигідний.

При подачі заявки в банку, з вас можуть зажадати оплатити саму послугу кредитування. Більшість банків так і працюють, стягуючи певний, хоч і невеликий відсоток. Він може розраховуватися по-різному — у відсотках від всього кредиту, або складатиме фіксовану суму. На ваше питання: куди підуть ці гроші, представник банку люб'язно відповість, що вони підуть на відкриття позикового рахунку, перевірки ваших даних по лінії держбезпеки, оформлення паперів, кредитної карти, перерахування грошей за безготівковим розрахунком автосалону, де ви купите машину, може бути оформлення кредитної карти і так далі Але навіщо вам це потрібно? По-перше, ви не відстежите ці витрати, бо це конфіденційні відомості банку, навіть якщо ці гроші і підуть на ці цілі. По-друге, ці послуги стільки не коштують стільки, скільки ви за них заплатите.

Вихід. Намагайтеся уникнути цих витрат, шукайте ті банки, де немає одноразової комісії за послугу автокредиту. Таким чином, ви можете заощадити до 2000 грн. Наступним важливим моментом буде вибір терміну автокредитування. Найчастіше клієнти вибирають від 2 до 5 років. Менше сенсу немає, оскільки будуть великі відсотки. А якщо ви здатні так швидко віддати автокредит, тоді небагато краще призбирати і відразу придбати машину, не переплачуючи по кредиту. Люди, що купують авто в кредит,

не хочуть брати на себе тривалі фінансові зобов'язання, тому не вибирають терміни кредитування більше 5 років. Врахуйте наступний момент. Чим більше ви розплачуєтеся по кредиту, тим більше ви переплатите за тривалу розстрочку. Тому вирішення тут наступне: вибирайте термін кредитування 2—5 років.

Наступний важливий момент — це автострахування. Банк зажадає з вас обов'язкове страхування авто-цивільної відповідальності на весь термін автокредиту на випадок аварії. Це обійдеться вам залежно від регіону 800—1000 грн в рік. Тобто якщо термін кредитування 5 років, вам доведеться заплатити 4000—5000 тисяч грн. Як нюанс, банки зазвичай працюють по укладених договорах з однією-двома страховими компаніями, в які вас, швидше за все, примусово і направлять. Незручності і додаткові розтрати можуть бути пов'язані з тим, що розцінки на послуги страхування в цих компаніях можуть бути вищі, ніж в інших, але права вибору у вас вже не буде. Окрім обов'язкового страхування автоцивільної відповідальності, банк може зажадати застрахувати і саму машину (на випадок угону, підпалу і так далі), і життя свого клієнта. Причому при розрахунку даного виду страховок зазвичай банк бере відсоток від всієї суми автокредиту, а не первинного внеску по кредиту. Тому приготуйтеся заплатити за автострахування від 5 до 10 % від вартості автомобіля.

Часто страхування автомобіля проводиться за системою АВТОКАСКО. У пакет страхування відразу входить страховка від угону і збитку при аварії. При цьому від вас потребують обов'язкову установку противикрадної системи або сигналізації. Купівля і установка обійдеться вам ще в 1—2 тисячі, залежно від вибраного класу охоронної системи.

В результаті всього цього вартість вашої машини додатково збільшиться і стає зрозуміло, що ті низькі процентні ставки по автокредиту, які звучать в рекламі, можуть обернутися крупними додатковими витратами. Ретельно вибирайте банк і вивчайте всі деталі програми кредитування!

Інколи з'являється реклама про продаж автомобіля в кредит під 0 відсотків, або так званий безпроцентний кредит. Найчастіше так продаються нові машини від виробника. Здавалося б дуже вигідна справа. Але зазвичай за цим приховано дуже тяжкі умови. Перше, з чим ви зіткнетеся — високий первинний платіж — до 50 %. Друге, це дуже малий термін кредитування — до року. Ще один важливий момент, ціни на такі автомобілі по безпроцентному кредиту зазвичай завищені і не кожному буде по кишені виплатити кредит по такому автомобілю за таких тяжких умов. Автосалони зазвичай укладають партнерські договори з банками і оголошують про безпроцентне кредитування. Автосалони виплачують банку відсотки, і самі ж мають прибуток з масового продажу дорогих автомобілів. Явна вигода для обох сторін, але не завжди для покупця машини.

Тепер з врахуванням численних комісій, переплат з автострахування, ви можете об'єктивно поглянути на низькі процентні ставки по автокредиту. Кінець кінцем ви ризикуєте реально переплатити майже на третину дорожче, ніж аби купили машину одноразово за свої гроші, а не на засоби банку.

Якщо Ви все ж таки вирішили купувати авто в кредит, наводимо приблизний порядок придбання автомобіля в кредит, який може змінюватися залежно від передбачених умов банку і дилерів:

1. Надається графік щомісячних платежів, обраного банку, виходячи з ціни вже визначеного Вами автомобіля;

2. Заповнюється заявка і анкета банку, а також Вами надаються необхідні документи для отримання кредиту; необхідними документами для отримання кредиту є: заявка на кредит; анкета позичальника; копія паспорта; копія довідки про присвоєння ідентифікаційного коду; довідка з місця роботи та розмір отриманих доходів за останні 6 місяців. Даний перелік документів може залежати й від банку.

3. Якщо банк прийняв позитивне рішення, підписується тристоронній договір купівлі-продажу автомобіля, а також кредитний договір з банком. Потім Ви здійснюєте передоплату за автомобіль;

4. На підставі постійного техпаспорта, Ви підписуєте з банком договір застави на автомобіль, а також страхуєте його в страховій компанії;

6. Після отримання кредиту в банку, Ви сплачуєте суму, що залишилася за автомобіль.

7. Ви отримуєте автомобіль і всі необхідні на нього документи.

Певні труднощі можуть виникнути, якщо Ви купуєте авто в одному місті (X), а проживаєте в іншому (Y). На вимогу банку-кредитора машину Вам не віддадуть, поки вона не буде поставлена на облік в ДАІ. У ДАІ вимагатимуть пред'явити сам автомобіль.

У такому разі:

— Пишете довіреність іншій особі (родичу) на право зняття з обліку в місті X.

— Йдете у відділення ДАІ в місті Y й пишете заяву на виїзд інспектора для складання Акту одиничного огляду в автосалоні.

— Разом із дорученням і транзитними номерами відправляєте Акт до (X).

— Довірена особа знімає авто з обліку й висилає нові номери та документи вам.

Дана процедура може зайняти значну кількість часу.

§1.4. Автолізинг як альтернатива автокредитуванню

Принципова відмінність лізингу від звичайного кредиту полягає в тому, що всі поточні витрати — техобслуговування, страхування цивільної відповідальності і КАСКО — вже враховані в щомісячних лізингових платежах.

Як показали результати дослідження ситуації на ринку лізингу в 2009 р., проведеного Держфінпослуг та Українським об'єднанням лізингодавців, обсяг нових договорів на ринку фінансового лізингу в 2009 р. знизився на 75 %. За минулий рік було укладено договорів на загальну суму 2,47 млрд грн, тоді як в 2008 р. цей показник досягав 9,98 млрд грн, а в «зоряному» 2007 р. — 16,88 млрд грн. При цьому загальна вартість діючих договорів на ринку втрималася на рівні 2008 р. і склав 27,2 млрд грн. За

даними асоціації, середня вартість діючого договору за минулий рік збільшилася на 62 % і становить приблизно 1,65 млн грн. Також відчутно зросла питома вага договорів на строк 5—10 років (на 9,36 %), а договорів на термін понад 10 років збільшився на 0,9 %, тоді як короткострокових (до двох років) договорів стало менше на 2,5 %, а середніх (два-п'ять років) — на 7,56 %.

Ключовою лізингомісткою галуззю, як і раніше, залишається транспорт (59 %). За ним йдуть сільське господарство (11,5 %) та будівництво (11 %).

Розрізняють два види лізингу — оперативний і фінансовий. Оперативний застосовується на невеликих строках оренди (1—3 місяці) і орієнтований, в основному, на іноземних туристів і вітчизняних підприємців. Турист бере авто напрокат, якийсь час їздить на ньому, а потім повертає лізинговій компанії.

Фінансовий лізинг передбачає, що клієнт протягом тривалого строку договору (зазвичай кілька років) виплачує лізинговій компанії вартість автомобіля вроздріб, потім вносить залишкову вартість майна і одержує право власності на авто. Саме фінансовий лізинг може бути альтернативою покупці автомобіля в кредит (авто в розстрочку).

Процедура лізингу виглядає загалом так. Спочатку лізингова компанія купує за свої або позикові кошти парк автомобілів, а потім пропонує їх в довгострокову оренду клієнтові. Клієнт вибирає потрібну йому модель і, взявши із собою паспорт, завірену копію трудової книжки, довідки про доходи і про присвоєння ідентифікаційного коду, подає заявку компанії-лізингодавцеві. Більшість лізингових компаній стежать за тим, щоб офіційної зарплати орендаря вистачало на сплату щомісячних платежів, але при цьому у клієнта ще залишалися б гроші «на життя».

Якщо лізингодавець дає добро, клієнт підписує один договір лізингу і платить перший внесок. Раніше початковий платіж становив 15—20 % від вартості авто, тепер ставки підвищилися, і клієнтові доведеться відразу заплатити близько 30 % від загальної ціни машини.

Лізингова компанія сама реєструє автомобіль у МРЕВ, сама оплачує страховку і пенсійний збір. Це займає кілька днів. Лізингодавець бере на себе всі перераховані формальності, а також оплачує транспортний збір і щорічний техогляд. Правда, є одне «але»: усі ці платежі включаються в суму початкового внеску і щомісячних виплат за договором лізингу. Також клієнт повинен буде відразу заплатити 1 % від вартості автомобіля за послуги нотаріуса, щоб договір набув юридичну силу.

Істотна різниця і в праві власності на автомобіль. У разі кредиту клієнт відразу стає власником авто, а при договорі лізингу автомобіль знаходиться у власності компанії до моменту закінчення угоди і викупу його за залишковою вартістю. Більшість компаній розраховують щомісячні платежі таким чином, що після всіх виплат залишкова вартість автомобіля дорівнює нулю.

Необхідно відзначити, що лізингові компанії при розрахунку вартості обслуговування автомобіля озвучують клієнту середньомісячний внесок, виходячи з якого можна підрахувати загальну переплату. Незважаючи на

такий «полегшений» підхід, позику потрібно погашати за стандартним графіком, а сума платежу з кожним місяцем буде зменшуватися. Тому при обговоренні умов оренди краще відразу поцікавитися максимальним і мінімальним розміром платежу або взяти весь розрахунок з погашення.

Наприклад, існують компанії, що готові надати в користування будь-який автомобіль вартістю вище 100 тисяч гривень з початковим внеском від 30 % на 3 роки. При сумі фінансування в 90 тисяч гривень переплата становитиме 61,2 тисячі гривень, або 68 %. Єдина сувора умова, яку виставляє компанія клієнту, — надання довідки про доходи.

Інші компанії розробили декілька програм для приватних осіб. Орендарів, у яких є довідка про доходи, компанія попросить внести не менше 25 % передоплати, термін оренди — до 5 років. Без підтвердження доходів мінімальний початковий внесок становить 35 % від вартості авто. При стандартних умовах (сума — 90 тисяч гривень, термін — 3 роки) клієнт в загальній складності переплатить 53,1 тисячі гривень (59 %).

За словами консультантів, лізингові компанії охоче йдуть на поступки клієнтам навіть у випадку виникнення фінансових труднощів. Вони можуть відстрочити платежі на деякий час.

У той же час не варто забувати, що у вартість кредиту не включена страховка, яка щороку збільшує навантаження на позичальника в середньому на 8—10 % від ціни авто. Тобто при вартості авто в 150 тисяч гривень і 10 %-вої норми амортизації автомобіля за підсумками трьох років позичальник заплатить за страховку близько 32 тисяч гривень. Крім того, на відміну від банківського кредитування, послуги лізингових компаній включають в себе витрати на оформлення машини, проходження техобслуговування та інші «дрібні» витрати.

Лізинг як схема придбання авто в борг поки непопулярний серед українців, хоча в розвинених країнах більша частина авто купується саме в лізинг. Працює ця схема так само, як і банківський кредит: вибрав авто, подав заявку з документами, отримав добро і катайся. Навіть умови схожі на банківські: перший внесок — від 30 %, ставка в гривні — 25—28 % річних, комісія — 1—2 %, щоправда, термін — до 4—5 років. Але є й відмінності.

Перше і головне полягає в тому, що авто на весь термін лізингу знаходиться у власності лізингової компанії і переходить до боржника тільки в кінці терміну. Звідси (по-друге) більш лояльні, ніж у банку вимоги до боржника (в одній компанії ми навіть знайшли лізинг без довідки про доходи!). Адже авто у власності компанії, і вона може швидко забрати його у боржника, якщо він не платить.

По-третє, оскільки володіє авто компанія, позичальнику не потрібно займатися оргпитаннями по його реєстрації і техобслуговуванню. Хоча, звичайно, він все це повинен оплатити.

До речі, по-четверте, всі платежі в лізингу проходять за схемою «все включено», тобто всі витрати, начебто реєстрації в ДАІ і покупки страховок, розподіляються по рівномірним щомісячним платежам. Це зручніше, тому що у боржника не трапляється провалів в особистому бюджеті, коли потрібно, наприклад, купувати річну страховку КАСКО за 5—7 тис. грн.

По-п'яте, деякі лізингові компанії готові фінансувати отримання авто у валюті. Так, ставки нижче (12—14 % рік.), Але вони плаваючі і можуть змінюватися, і погашення боргу прив'язане до курсу валют до гривні.

Тому банківські фахівці поки іронічно ставляться до розмов про завоювання лізингом авто левової частки ринку. Як відзначають експерти український споживач, який звик за кілька років до банківських продуктів, не відразу зможе перейти до лізингу, тим більше, коли на ринку поки існує альтернатива. Крім того, розуміння того, що при лізингу фактичним власником до повного погашення лізингових платежів, є лізингова компанія, не завжди вкладається у свідомості споживача. Ситуація може змінитися, якщо споживачеві не будуть представлені альтернативи, і сервіс, що представляється лізинговою компанією, буде розширений до покриття всіх потреб споживача.

Крім психологічного бар'єру їздити на авто, взятому на прокат, серед основних причин, що заважають лізингу, експерти називають зниження платоспроможності українців. Лізинг авто для фізичних осіб завжди мав свою незначну частку ринку, неспівмірні з банківським кредитуванням. Беручи до уваги зниження обсягів банківського кредитування, частка лізингу, звичайно, буде рости. Але враховуючи український менталітет і схильність населення до володіння автомашиною, а не взяття на прокат, навряд чи лізинг обжене кредитування. Так само слід мати на увазі, що падіння попиту на автомашини пов'язано зі зниженням платоспроможності населення, яке також негативно позначиться на автолізингу.

Ще один важливий момент, який заважає розвитку автолізингу — це недостатньо розроблена законодавча база і особливі, розпродажної ціни на авто — адже учасники ринку продають автомашини 2007 і 2008 років. Для того щоб дійсно «заступити» місце автомобільного кредитування, бракує кількох важливих складових: відповідної законодавчої бази, належного рівня розвитку автомобільного ринку та довіри з боку споживачів даної послуги. Забезпечити ринку розвиток зможе високий попит на автомобілі, великі обсяги продажів за хорошими (не мінімальним, як зараз) цінами для дилерів, а також стабільний, з тенденцією на підвищення, дохід у населення.

Раніше послугою автолізингу користувалися в основному юридичні, а не фізичні особи, частка яких становила всього 5 %. Але після того, як сектор споживчого кредитування значно звузився, лізинг може стати оптимальним варіантом і для банків, і для автосалонів.

Українське об'єднання лізингодавців прогнозує, що до кінця цього року кількість фізосіб, що взяли авто в лізинг, значно збільшиться. Фактично, лізинг може замінити споживчі автокредити. Банки в умовах дефіциту ресурсів перестали видавати кредити на покупку автомобілів ще наприкінці минулого року. Крім того, виросла кількість проблемних кредитів, під які банки змушені формувати більші резерви. Лізинг же дозволить банкам позбутися від неліквідних активів і не отримати нових проблем.

У багатьох банків є власні лізингові компанії. І ці компанії будуть купувати авто в позичальника за рахунок погашення кредиту. У цьому випадку лізинг буде добровільним компромісним варіантом у відносинах банку із проблемним клієнтом, дозволить збільшити строк виплат і зменшити щомісячні суми.

Крім того, у такий спосіб банк вирішує проблему вилучення заставного майна, адже при лізингу автомобіль до останнього моменту належить лізингодавцеві, а не клієнтові, як у випадку з автокредитом. Автодилерам, у свою чергу, потрібно домогтися того, щоб машина була по кишені покупцеві. Тому продавці авто користуються лізингом для стимулювання продажів в умовах кредитного дефіциту.

Головна перевага лізингу — економія часу клієнта. Лізингова компанія бере на себе всі паперові та інші формальності: оформлення страховки, оплату всіх необхідних податків і зборів, реєстрацію в ДАІ, планові техогляди. Клієнт оформлює лише один договір, платить лише один авансовий платіж і одержує машину в користування. Крім того, відпадає питання прописки, адже багато лізингових компаній не вимагають реєстрації за місцем придбання авто.

Також до послуг клієнта — цілодобова телефонна лінія підтримки. З її допомогою можна викликати співробітників ДАІ або евакуатор, забронювати квитки або номер у готелі, викликати дорожню допомогу («асистанс»). За допомогою лізингової компанії можна відносно легко поміняти одну модель автомобіля на іншу, не виплачуючи повну вартість. Об'єкт лізингу є власністю лізингодавця, тому не фігурує в податкових деклараціях клієнта і судових розглядах про розділ майна. Загалом, укладаючи договір лізингу, клієнт отримує комплексну послугу з одних рук без зайвої мороки і тяганини.

Тобто плюси:

— більш лояльні, ніж у банку вимоги до платоспроможності клієнта;

— платежі за принципом «все включено»;

— реєстрацією та техобслуговуванням авто займається лізингова компанія;

— можливий великий спектр додаткових послуг (підвіз бензину, зберігання несезонний гуми).

За усіх переваг лізингу, недоліків у нього теж чимало. Перший і головний недолік полягає в тому, що машина вам не належить до тих пір, поки ви не погасите її залишкову вартість. Якщо за автокредитом діє схема «вранці стільці — увечері гроші», то лізинг передбачає зворотний порядок: «вранці гроші — увечері стільці». Клієнт користується машиною або за генеральним дорученню, або за тимчасовим техпаспортом, що оформлюється на ім'я лізингоотримувача.

Питання власності накладає додаткові обмеження, адже чужими речами не можна розпоряджатися так само вільно, як своїми. Клієнт зобов'язаний проходити техогляд і ремонт тільки на зазначених СТО; не має права встановлювати додаткове устаткування на автомобіль, наприклад, газові балони, обваження, неон або литі диски; не може перевищувати встановлений ліміт річного пробігу. Лізингодавець також накладає серйозні санкції, якщо машина потрапила в ДТП із вашої вини.

Усі ці моменти можуть трактуватися як порушення умов договору, що спричинить за собою його розірвання. При цьому початковий внесок і сплачені лізингові платежі будуть втрачені, а автомобіль залишиться у власності лізингової компанії. Те ж відбудеться й у випадку прострочення щомісячних платежів. За дострокове розірвання договору лізингу доведеться заплатити величезні штрафи.

Отже мінуси:

— потрібен великий перший внесок;

— автомобіль переходить у власність боржника тільки в кінці терміну лізингу;

— штрафи при достроковому розірванні договору.

З одного боку, лізингові ставки менші, ніж кредитні, але лізингові компанії прив'язують щомісячні платежі до курсу долара. Переплата за лізингом у процентному вираженні найчастіше виходить більшою, ніж за автокредитом. Але відбувається це за рахунок того, що всі необхідні податки і збори вже включені в суму щомісячного платежу. Багато в чому вигідність або невигідність залежить від терміну оформлення лізингу і залишкової вартості автомобіля. Вона залежить від марки і стану авто, визначається в кожному випадку індивідуально залежно від побажань клієнта. За підходящих умов лізинг може стати гідною альтернативою покупці автомобіля в кредит або ж реструктуризацією вже існуючої позики.

Роблячи висновок звернімося до коментарів спеціалістів у цій галузі. А вони вказують на сумнівність в перспективах повної заміни класичного варіанту банківського автокредитування лізингом — особливо для фізичних осіб. Адже протягом першого півріччя 2009 року, коли автокредитування в Україні фактично зупинився, лізингові пропозиції не змогли повноцінно зайняти звільнився сегмент ринку. Незважаючи на привабливість такого фінансового інструменту як лізинг в процесі купівлі автомобіля, при діючому законодавстві, для фізичних осіб не існує значної фінансової вигоди від покупки авто за такою схемою. Крім того для багатьох клієнтів — фізосіб певним психологічним бар'єром залишається те, що автомобіль реєструється на лізингодавця і остаточне переоформлення транспортного засобу, що є предметом лізингу, на клієнта можливе по завершенню всіх виплат згідно з договором.

Активна робота українських банків у напрямку відновлення автокредитування — не просто ситуативна позиція, а системна робота по виходу на досить привабливий ринок, де зараз практично відсутня конкуренція. Тим більше у нинішній ситуації особливу активність проявляють банки, які раніше не були лідерами цього сегменту банківського ринку. Крім того, в умовах кризи портфель автокредитів виявився найменш ризиковим і найменш збитковим із загального числа роздрібних кредитних продуктів. Тому на даний момент ті банки, які відновили роздрібне кредитування фізичних осіб — зробили це саме в автокредитуванні, адже зараз близько 70 % всіх виданих кредитів фізичним особам на споживчі цілі припадає саме на автокредити.

Активніше відновлення автокредитування на українському ринку варто очікувати не раніше весни наступного року. Однак умови кредитування при цьому не повернуться до «докризових» позицій — в будь-якому випадку більш жорсткими залишаться вимоги до позичальника, і, природно, вартість самого кредиту не буде сприяти активних продажів банками автокредитів.

Отже, розібравшись в існуючих схемах, можна констатувати наступне: банківський кредит на автомобіль сьогодні — непомірно дорого, лізинг ще не поширений і тому також не дуже вигідний, продажу в групах — фінансово більш кращі, але підходять лише терплячим українцям.

У Вас є підтверджені доходи і ви хочете завтра сидіти за кермом авто? Тоді вам — у банк. Але не забудьте про відсотки і величезну переплату — а, значить, прагнете якомога швидше погасити кредит. Вам відмовили в банку, але у вас є 50 % на перший внесок? Тоді варто подумати про лізинг, правда, готуйтеся додатково містити лізингодавця і пам'ятайте про істотну переплаті за авто. Хочете заощадити на відсотках і не брати кредит? Тоді продажі в групах — ваш вибір! Але будьте готові чекати машину. Якщо вже ви вирішили вдатися до тієї чи іншою схемою, перш, рекомендуємо чітко розібратися, чого слід очікувати від кожного зі способів купівлі автомобіля. Оскільки не буває так, щоб всі три головні переваги — дешево, швидко і доступно кожному, були відразу досяжні.

Наводимо також порівняльну таблицю «Кредит-Лізинг».

	Кредит	**Лізинг**
Власність	Позичальника	Лізингової компанії
Ставка, валюта	20—32 % у гривні	15—19,5 % у валюті без урахування додаткових платежів
Страховки	Обов'язкові КАСКО та ОСАЦВ, але оплачуються позичальником окремо, одноразово	Обов'язкові КАСКО та ОСАЦВ, можливо включити в щомісячний платіж, як правило, надається можливість збільшити суму покривається полісом цивільної відповідальності збитків до $ 100—500 тис., можливість включити медичні страховки для пасажирів
Комісії за видачу, податки, збори, мита	Оплачує позичальник одноразово, окремо від решти платежів	Можна включити в платіж і рівномірно розподілити по всьому терміну без відсотків. Подвійні витрати з реєстрації — спочатку на лізингову компанію, по закінченню — на себе
Схема погашення, дострокове погашення	Класична або ануїтет. Можливе дострокове погашення вже з другого місяця	Як правило, ануїтет, але може бути і класична. Дострокове погашення повністю тільки після 1 року дії договору, додаткове погашення тіла як правило, не впливає на зменшення відсотків
Терміни надання	До 7 років	До 7 років
Перший внесок	Від 10 %, в середньому — 30-50 %	Від 20 %, в середньому — 30-50 %
Терміни розгляду	Від 2 тижнів	Від 3 днів
Сервіси	Ні	Можливо включити цілодобовий асистанс, включаючи евакуатор, підвіз запасних коліс, палива, підзарядку акумулятора, зберігання зимової гуми та ін.

	Кредит	Лізинг
Обмеження	Гарантійна СТО	Пробіг, гарантійна СТО, кількість ДТП
Прострочення	Пеня, штрафи	Вилучення предмета лізингу без компенсації у випадку повної або часткової прострочення платежу протягом 30 днів (Закон України «Про фінансовий лізинг»)

2. КУПІВЛЯ АВТО, ЩО БУЛО У ВИКОРИСТАННІ

Продаж вживаних авто — це великий бізнес, і дуже рідко буває так, що ви натрапите на безпосереднього власника машини. Як правило, продажем авто-секонд-хенду займаються перекупники, котрі готові обдурити вас, щоб скоріше продати машину.

У розділі розповімо про три найпоширеніші способи придбання вживаного авто, кожен з яких має свої вади та переваги.

Вживане авто можна придбати декількома способами**:** купити на авторинку, у приватної особи, конфісковане банком авто.

Найпростіше купити вживане авто, ознайомившись із приватними оголошеннями в спеціалізованій газеті чи на сайті та завітавши на авторинок. Якщо ви не впевнені, що самі виберете авто в доброму стані, тоді вам краще звернутися до фахівців, які це зроблять за вас. Сучасні авторинки являють собою певну територію, призначену для продажу транспортних засобів. На такому ринку найчастіше продавцями автомобілів є звичайні приватні особи. Така ж ситуація виникає, якщо ви купуєте автомобіль по оголошенню в газеті або в інших засобах масової інформації.

Принадою такого способу купівлі є лише те, що ви можете торгуватися за товар, як на продуктовому ринку, але продавець все одно залишиться у виграші. Адже формуючи ціну машини, він завжди закладає 100—200 доларів, які потім під час торгу «скине» вам.

§2.1. Купівля на авторинку

При купівлі авто на авторинку необхідно скласти договір купівлі-продажу автомобіля. Такий договір і довідку-рахунок вам складуть у ДАІ при переоформленні автомобіля, але це буде стандартна форма, що не міститиме окремих нюансів, які становлять інтерес для продавця чи покупця авто. Найкраще підготувати свій варіант договору купівлі-продажу, який зможе відобразити саме ті умови, які є найбільш вигідними для вас.

Договір купівлі-продажу автомобіля повинен бути складений у письмовій формі і в обов'язковому порядку містити наступні істотні умови: дата укладення договору, предмет договору (докладний і точний опис автомобіля), технічний стан автомобіля, якщо він не є новим, сума договору,

спосіб і порядок оплати, термін передачі автомобіля новому власнику, гарантійний строк, якщо продавець його бажає встановити. Крім того, в договорі можуть бути вказані й інші умови, про які сторони домовилися перед здійсненням операції. Наприклад, про передачу додаткового обладнання разом з автомобілем, про розподіл витрат з переоформлення транспортного засобу та ін.

Такий договір складається в трьох примірниках, по одному для кожної із сторін і один в реєструючий орган.

Також мають бути складені ще два документи: акт прийому-передачі транспортного засобу. Даний документ є підтвердженням того, що авто дійсно передано продавцем і покупцем отримано. В зазначеному документі повинні бути дуже докладно описані характеристики автомобіля на момент його продажу. При купівлі авто на авторинку чи у приватної особи, краще скористатись послугами механіка, який зможе оцінити реальний стан авто. Якщо сторони домовилися провести незалежну експертизу технічного стану автомобіля, то такий висновок такої експертизи також повинен бути доданий до кожного примірника договору.

Другий документ — розписка, що підтверджує передачу грошей покупцем продавцю. Розписка складається в простій довільній письмовій формі, але може бути і засвідчена нотаріально. Ставиться підпис і дата складання розписки. Оригінал розписки зберігається у покупця, а копія може бути залишена продавцю. У випадку, якщо розписка завіряється нотаріально, то її текст складає сам нотаріус, а продавець лише завіряє це своїм підписом. У нотаріуса також може бути зроблена нотаріальна копія такої розписки для продавця.

Один із способів купівлі авто — оформити договір купівлі-продажу на товарній біржі. Біржову угоду купівлі-продажу укладають дві фізичні особи. Ціну автомобіля визначає власник. Згідно з документами авто продають за декілька десятків чи сотень гривень, а в дійсності отримують реальну кількість грошей. Даний спосіб є нелегальною спробою ухилитись від сплати великої кількості податків. Покупець, відповідно, сплачує певну суму за участь в торгах, купуючи так званий «вхідний талон учасника». У випадку укладення угоди на біржі, у продавця виникає дохід, а отже, виникають зобов'язання зі сплати податку на дохід фізичних осіб. Згідно ст. 12 Закону України «Про податок з доходів фізичних осіб» від 22 травня 2003 року № 889-IV платник податку (*фізична особа*) від продажу об'єкта рухомого майна (*автомобіля*) протягом звітного податкового року сплачує податок за ставкою 15 відсотків від об'єкта оподаткування. У випадку укладення договору купівлі-продажу легкового автомобіля на товарній біржі, податок вираховується, виходячи із ціни легкового автомобіля, зазначеної у договорі. Ціну такого договору сторони мають право визначити у договорі самостійно, без експертної оцінки. Але, станом на 20 травня 2010 р. чинним Президентом підписано Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» від 20.05.2010 № 2275-VI який має набрати чинності в майбутньому. Згідно з даним нормативним актом не можуть бути предметом біржової торгівлі речі, визначені індивідуальними ознаками, якщо вони не продаються як партія, а також будь-які вживані

товари, включаючи транспортні засоби та капітальні активи. Таке обмеження не поширюється на майно, яке відчужується з податкової застави, а також майно, конфісковане відповідно до закону.

Партією товару визначена кількість не менше двох одиниць однорідних товарів одного або кількох найменувань, закуплених, відвантажених або отриманих одночасно за одним товарно-супровідним документом. Уживаними товарами вважаються товари, що були у користуванні не менше року, транспортні засоби, які не підпадають під визначення нового транспортного засобу.

Якщо Ви укладаєте договір купівлі-продажу авто, то одним з методів забезпечення договору може бути надання завдатку.

Завдатком забезпечується договір, який вже укладений між сторонами. Якщо з вини особи, яка дала завдаток сталося порушення договору, він не підлягає поверненню. Коли ж порушення сталося з вини особи, що отримала завдаток, вона зобов'язана повернути його протилежній стороні і сплатити штраф у розмірі завдатку або його вартості.

Договір про внесення завдатку може укладатись окремо і також повинен бути оформлений письмово. В угоді про завдаток повинно бути зазначено: місце укладення угоди і дата, прізвище ім'я по батькові осіб, що дають і отримують завдаток, яке саме зобов'язання (договір купівлі-продажу авто) забезпечується завдатком та його розмір, а також зазначається, що у випадку безпідставної відмови завдаткодавця від виконання зобов'язань за договором останній втрачає право вимагати повернення завдатку в повному обсязі, та у випадку безпідставної відмови завдаткодержателя від виконання зобов'язань за договором останній повинен повернути завдаткодавцю подвійну суму передоплати, строк повернення цих коштів, юридичні адреси, і підписи сторін.

§2.2. Купівля авто у приватної особи

Оголошень про терміновий і вигідний викуп уживаних автомобілів з кожним днем стає все більше. Зростає і число майданчиків, які торгують автомобільним секонд-хендом. Однак продавати або міняти свою стару машину на щось новіше зараз не найкращий час — покупці не поспішають і економлять. Зате, з іншого боку, зараз відповідний момент для тих, хто хоче купити машину: пропозицій багато і ціни привабливі.

Частіше за все можна почути про «продаж шляхом написання довіреності». Чи довірили б ви незнайомій людині розпоряджатись вашим майном? Більшість відповість, що, звісно, ні. Ніхто не може краще подбати про власний автомобіль, ніж ви самі.

Але дехто переконаний, що коли продається автомобіль, достатньо отримати за нього гроші, написати довіреність, так звану «генеральну», тобто таку, що дає право розпорядження автомобілем, і на цьому процес продажу вважають завершеним. При цьому і покупець, і продавець не враховують, що за довіреністю право власності не переходить. Власник може у будь-який момент скасувати свою довіреність і забрати автомобіль. І покуп-

цю прийдеться в суді доводити, що договір був укладений і він заплатив гроші. Власник може також видати іншу довіреність, якою уповноважити інших осіб розпоряджатись автомобілем. Якщо навіть ви маєте оригінал технічного паспорта, власник може оформити його дублікат.

Крім того, операція купівлі-продажу транспортного засобу оподатковується. Платиться збір до Пенсійного фонду України та податок з доходів фізичних осіб в розмірі 15 % від вартості автомобіля. Збір до Пенсійного фонду платить покупець, а податок з доходів оплачує продавець транспортного засобу. Дохід від продажу транспортного засобу необхідно включити в декларацію про доходи за відповідний період. Якщо транспортний засіб буде проданий особою, що має від вас довіреність, ви можете несподівано отримати лист від податкової адміністрації з вимогою сплатити податки.

Вас може чекати ще ряд неприємностей як власника транспортного засобу, якщо, наприклад, автомобіль попаде в аварію або його водій порушить правила дорожнього руху. Автомобіль може бути оголошений в розшук у зв'язку з якою-небудь кримінальною справою, і в цьому випадку до вас, як до власника, виникнуть питання в правоохоронних органів. Можна уявити собі безліч ситуацій, в яких і покупець, і продавець пошкодують, що вчасно не оформили купівлю-продаж транспортного засобу.

Оформити перехід права власності необхідно договором. Багато таких договорів раніше укладались на товарно-майнових біржах.

В даному випадку слід зазначити наступне. 18.06.2010 року набув чинності закон № 2275-VI «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України». Цей Закон має велике значення в регулюванні діяльності з продажу та купівлі уживаних авто.

Тепер товарні біржі не можуть реєструвати операції по купівлі-продажу б/у автомобілів, що привело фактично до паралічу вторинного авторинку. Здавалося, альтернативою біржовим договорам може стати операція у нотаріуса із сплатою 1 % держмита, у випадку, якщо операція з продажу авто у власника перша за рік. Але на практиці нотаріуси, будучи податковими агентами, не ризикують брати на себе відповідальність по оформленню операцій, оскільки не можуть досконально перевірити число операцій по відчуженню авто у конкретного продавця.

Договір купівлі-продажу, міни чи дарування транспортного засобу можна оформити в нотаріальній конторі. Для цього вам необхідно замовити висновок експерта про вартість транспортного засобу, який діє протягом двох місяців з дня проведення експертизи. Перед укладенням договору автомобіль потрібно зняти з обліку в органах ДАІ.

При нотаріальному посвідченні договору купівлі-продажу транспортного засобу законодавством передбачена пільга в оподаткуванні податком з доходів фізичних осіб. Якщо ви в звітному податковому році продаєте транспортний засіб вперше і посвідчуєте договір нотаріально, то замість 15 % ви платите 1 % податку з доходів фізичних осіб. Сума державного мита за посвідчення такого договору становить 1 % вартості, якщо транспортний засіб відчужується дітям, іншому з подружжя, батькам, або 5 %, якщо ви продаєте автомобіль будь-якій іншій особі.

Крім явних переваг в оподаткуванні, ви будете впевнені, що норми законодавства дотримані. Нотаріус перед посвідченням договору перевірить відсутність податкової застави, пересвідчиться в тому, що чоловік чи дружина кожної зі сторін договору надали свої згоди на укладення такого договору, перевірить всі необхідні документи, складе договір з врахуванням вимог законодавства.

Тепер звернімося до особливостей купівлі авто у приватних осіб. Традиційно навесні попит на автомобілі б / у зростає. І дуже часто шляхи тих, хто бажає обзавестися автомобілем, і тих, хто бажає його продати, перетинаються на авторинку.

До речі, окремих представників останньої категорії громадян (їх ще називають перекупниками) можна дізнатися після декількох відвідин авторинку. Перепродаж автомобілів — це їх спосіб заробітку. Хто як не вони володіють секретами вигідного продажу уживаного авто? Уточнимо: вигідного продажу, але не покупки... Але це, як кажуть, вже зовсім інша історія. А сьогодні — декілька порад тому, хто хоче вигідно продати свій «поношений» автомобіль.

Знайомство з автомобілем починається із зовнішнього огляду кузова. Початківці продавці вважають, що різні молдінги, наклейки та інші подібні речі додають винятковості автомобілю. Але цей трюк проскакує тільки з тими, хто мало розуміє в автомобілях. Скажу відразу, дійсна мета — «заховати» авто. Наприклад, як перевірити стан порогів, якщо вони заховані під пластиковими накладками? Обізнана людина постарається обійти таку машину. Так що якщо у автомобіля добротний кузов, то все це барахло краще зняти. А от різні дрібні подряпини, сколи фарби, що не мають принципового значення, можна залишити. Але при цьому про всяк випадок слід заготовити правдоподібну легенду.

На наступному етапі огляду покупець зазвичай починає відкривати-закривати двері, капот, багажник. Досвідчений відразу насторожується, якщо на майже новому автомобілі капот і двері закриваються не відразу або для цього потрібно докласти зусилля. Додадуть сумнівів тріщини на стеклах, різні відтінки фарби, різне маркування стекол, стоп-сигналів, фар і навіть повертачів.

Потім настає час огляду двигуна, ходової. І тут багато хто початківці «автодилери» допускають прикрі промахи. Один з найпоширеніших — невгамовне прагнення скрутити свідчення одометра. Але щоб прикинути дійсний, а не «показної» пробіг автомобіля, знавцеві буває досить оглянути знос гальмівних дисків передніх коліс.

Ще одна помилка: товарний вигляд автомобілю додає ідеально чистий двигун. Але навряд чи можна повірити в те, що мотор після двох років експлуатації або пробігу 30—40 тисяч кілометрів чистий. Ця помилка часто накладається на іншу: початківці продавці, заплативши на мийці за наведення блиску в моторному відсіку, не звертають уваги на зовнішній вигляд ходової. І ось це невідповідність — ідеально чистий движок на тлі корости з бруду, масла на вузлах ходової системи — відразу насторожують. І вже зовсім дико, коли, очистивши від бруду і залишків олії частини двигуна, продавець забуває про затишних куточках силового агрегату.

Бруд, залишки олії та мастила в цих місцях красномовно говорять про те, що продавцю є що приховувати. А знавці, повірте, не залишать без уваги ці куточки.

Словом, за передпродажної підготовки слід звернути увагу на ці достатньо важливі дрібниці, але, головне, не переборщити. Скажу з досвіду, що найбільш виграшно виглядають машини, у яких двигун і ходова чисті, але не до дзеркального блиску. А сам автомобіль також має невеликий експлуатаційний наліт пилу і бруду.

Як поскаржився наш консультант, на ринку все більше знають покупців і все менше лохів. Можливо, тому що недосвідчені, не покладаючись на свої знання, просять допомогти у виборі уживаного авто своїх більш досвідчених знайомих. І правильно роблять!

Якщо поява на авторинку людини, мало обізнаного в автомобільних справах, стає рідкісним подарунком долі для перекупників, то присутність поряд з таким «Лопушка» жінки — це просто фантастичне щастя для завсідників ринку. Як правило, представниці прекрасної половини людства більше уваги звертають на колір, різні додаткові комплектуючі: електропідйомники стекол, музику, крісла, чохли. І при цьому їх слово чомусь стає вирішальним у виборі авто. «Так що при появі такої парочки я намагаюся працювати на жінку», — зізнався наш консультант.

Але чекати милостей від долі — означає нічого не продати. Тому, спілкуючись з можливим покупцем, потрібно тактовно і делікатно не давати йому зосередитися на огляді, відволікаючи його увагу, м'яко припиняючи спроби зазирнути під автомобіль. При цьому звичайний трюк — звернення уваги на яку-небудь дрібницю, подряпини, з розповіддю відповідної легенди, що пояснює її походження.

Це повинно вийти довірливо і зіграти вирішальну роль. Не раз доводилося чути про те, що машину нібито подряпала собака. Складається враження, що у всіх продавців на ринку собаки якісь особливо шкідливі, які вважають сенсом життя псування хазяйських машин.

І наостанок ще порада: до твору будь-легенди слід ставитися дуже серйозно. Одного разу нашому героєві задали питання, чи багато масла жере тачка. А він візьми та бовкни: «Так ось, гнало через щуп, але коли я його замінив, все пройшло». Покупця як вітром здуло, — він виявився з тих, хто добре знається на автомобілях (справа в тому, що якщо вибиває щуп, то в кращому випадку це означає, що забита система вентиляції картера двигуна, а в гіршому — це ознака що насувається капітального ремонту двигуна).

Купуючи б/в автомобіль, необхідно знати ще деякі нюанси.

Перше правило: не вірте всьому, що говорить продавець. Якщо автомобіль з якої-небудь серйозної причини довго не купують, власник спробує будь-яким способом продати його Вам подорожче, та ще й швидше — щоб Ви не помітили недобре. Якщо Ви нічого не розумієте в автомобілях, прийдіть на авторинок зі знайомим, який в цьому розбирається. Це вбереже вас від придбання «кота в мішку».

Найважливіші фактори, що визначають ціну автомобіля це його вік і показник пробігу. Ці параметри тісно взаємопов'язані, так що навряд чи авто-

мобіль 1995-го року випуску буде мати пробіг в 50 000 км, лише якщо він не простоював місяцями в гаражі у власника. Якщо ж Вам попалися на очі такі цифри, а продавець запевняє, що це у всіх так, то, швидше за все, лічильник пробігу підкручено. Показник пробігу автомобіля є комплексним показником стану автомобіля, чим більше пробіг — тим більший знос авто.

Наступним чинником, що грає важливу роль у встановленні вартості авто є те, потрапляв чи автомобіль у ДТП. Залежно від збитку, нанесеному автомобілю при аварії, вартість автомобіля може бути навіть в 2 рази нижче. Однак, щоб відновити автомобіль і провести комплексний ремонт, швидше за все, доведеться заплатити досить велику суму, та й простий поверхневих ремонт може добре вдарити по Вашому кишені. Тому, купуючи авто, уважно огляньте машину на наявність вм'ятин, нерівностей або подряпин — продавці авто, зазвичай, неохоче розповідають про повну історії продаваної машини.

Поцікавтеся, як часто проводився ремонт автомобіля, і з якої причини. Також, якщо колишній власник авто довгий час не проводив навіть мінімального обслуговування, цілком можливо, що це незабаром доведеться зробити Вам.

Якщо Ви вирішили купити б/в авто за оголошенням в ЗМІ, надамо певні поради.

Для початку: «перевірку» слід почати ще по телефону. Ось приблизний список питань загального плану, які можна задати продавцеві:

1. Скільки власників мала машина?

2. Який місяць і рік випуску? Потім це можна перевірити по ряду ознак: наприклад з маркування стекол.

3. Дізнайтеся так само, як вона експлуатувалася. Слід мати на увазі, що характер і умови експлуатації машини набагато важливіше її віку.

4. Який пробіг машини? При огляді Ви можете перевірити показання спідометра. Можна помножити річний пробіг (зазвичай 15—30 тис. км.) * на вік і прикинути реальний кілометраж.

5. У якому стані знаходиться машина? Просто так ціну не занижують і не завищують. Запитайте про всі ремонти, які пройшла машина і замінених деталях. Це може натякнути на не афішовані проблеми.

6. Чи була машина у ДТП? Аварія може внести істотні зміни в роботу вузлів і механізмів.

§2.3. Купівля конфіскованого банком авто

Одним з способів придбати транспортний засіб, що був у вжитку, є купівля авто конфіскованого банком. Частина людей, які взяли кредити на купівлю авто, не можуть їх виплатити й змушені повернути авто в банк для його наступної реалізації безпосередньо самим банком. Такі авто й є конфіскатом. Перевагами конфіскованих кредитних авто є те що їх переважна більшість мають невеликий вік і більша частина із цих заставних автомобілів перебувають на гарантії у дилерів. До того ж заставні авто, які є автомобільним конфіскатом, пройшли перед реєстрацією всі необхідні перевірки.

Згідно чинного законодавства, конфіскованим майном є те майно, що пройшло всі встановлені законом стадії — суд, виконавча служба та виставлені на аукціоні. Продають конфісковані авто лише після отримання судового рішення і за допомогою судового виконавця, який зобов'язаний спочатку запропонувати боржникові виплатити борг добровільно. Якщо ж боржник все ж таки не в змозі погасити борг, заставне авто конфіскують і починають його реалізацію. Судовий виконавець шляхом проведення незалежної експертизи визначає ціну авто і оголошує про проведення аукціону з його продажу. В проведенні аукціону мають брати участь як мінімум троє учасників.

Інший варіант виникає коли особа, що має боргове зобов'язання поступається своїми правами на цей автомобіль третій особі (тобто вам). Ви ж за це передаєте цій особі гроші, що йдуть на погашення кредитного боргу.

Для того щоб придбати заставне авто Вам необхідно:

- Ознайомитись з банками, які надають такі послуги та з окремим рядом авто, що пропонують дані банки (Ви можете безпосередньо звертатись до банку або через Інтернет знайти відповідні оголошення);
- Визначаєтесь з авто, яке Вам сподобалось проводите його ретельний огляд та торгуєтесь, торги на такому «ринку» досить актуальні; як самого авто, так і документів на нього;
- Ретельного огляду потребують також всі документи на автомобіль. Особливу увагу зверніть на договір кредиту застави копію рішення суду і виконавчого листа. Найкращий варіант якщо ці документи вивчить кваліфікований юрист;
- Наступний крок — необхідно домовитись з банком і судовим виконавцем про проведення аукціону
- Участь в аукціоні;
- За умови придбання Вами авто його реєстрація;

Доречно також перевірити:

- паспорт і довідку про привласнення ідентифікаційного номера власника авто
- згоду на здійснення операції з авто дружини власника авто або особи з якою він проживає однією сім'єю
- згоди заставодержателя на операцію з авто.

Згідно із Цивільним кодексом України, конфісковане авто, що було куплене у банка на законних підставах, не може бути передане колишньому власникові. Приводами для можливих ускладнень можуть бути:

- Рішення про конфіскацію авто прийнято без відома позичальника;
- Претензії від третіх осіб, які мають право на це (наприклад дружина);
- Ціна на авто занадто занижена;

У таких випадках на авто можуть накласти арешт до з'ясування обставин.

Купити конфісковане авто можна й через брокерську фірму, у такому випадку Ви також стаєте власником заставного авто, за яке не зміг розрахуватись з банком колишній його власник, сплачені вами кошти йдуть на погашення цього боргу, але Ви маєте заплатити також комісійні брокеру.

Однак, власником машини залишається боржник банку. Ви керуєте авто за довіреністю. Право власності набувається лише після повного розра-

хунку з банком. Коли кредит за авто буде погашений продавець надає покупцеві довідку від заставодержателя (банку) про припинення договору кредиту на авто. Якщо ж покупець з відома банку отримав право власності на заставний автомобіль до припинення зобов'язання забезпеченого заставою, застава вважається дійсною і набувальник отримує всі права і обов'язки заставника за відповідним договором застави якщо інше не обумовлено домовленістю з банком.

Слід насторожитися у разі короткого терміну володіння автомобілем попереднім власником. Банк може надати клієнтові певний термін для здачі ПТС на зберігання в банк. Недобросовісні продавці можуть за цей термін, наданий банком реалізувати цю ж машину.

Чинним законодавством передбачено стягнення пенсійного збору. Згідно Закону України «Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування» від 26.06.97 р. № 400/97-ВР платниками збору на обов'язкове державне пенсійне страхування є юридичні та фізичні особи при відчуженні легкових автомобілів, крім легкових автомобілів, якими забезпечуються інваліди, та тих автомобілів, що переходять у власність спадкоємцям за законом.

Щодо сплатити податків, то відповідно до ст. 1 Закону України «Про податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів» від 11.12.91 р. № 1963-XII, платниками податку з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів є підприємства, установи та організації, які є юридичними особами, іноземні юридичні особи, а також громадяни України, іноземні громадяни та особи без громадянства, які мають зареєстровані в Україні згідно з чинним законодавством власні транспортні засоби. Згідно п. 12.2 ст. 12 Закону України Про податок з доходів фізичних осіб, при продажу одного з об'єктів рухомого майна у вигляді легкового автомобіля, мотоцикла, моторолера або моторного (парусного) човна не частіше одного разу протягом звітного податкового року доходи продавця від зазначених операцій оподатковуються за ставкою в розмірі 1 відсотка від вартості такого об'єкта рухомого майна за умови сплати (перерахування) ним суми державного мита до бюджету або суми плати нотаріусу за нотаріальне посвідчення відповідного договору до такого посвідчення. При продажі протягом звітного податкового року більш ніж одного із зазначених об'єктів ставка податку становить 15 відсотків від об'єкта оподаткування.

Податок сплачують особи які мають у своїй власності зареєстровані в Україні транспортні засоби.

Згідно зі ст. 2 Закону Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування оподатковуються: трактори (колісні) крім гусеничних; сідельні тягачі; автомобілі, призначені для перевезення не менше 10 осіб, включаючи водія; легкові автомобілі; вантажні автомобілі; автомобілі спеціального призначення, крім тих, що використовуються для перевезення пасажирів і вантажів (крім пожежних і швидкої допомоги); мотоцикли (включаючи мопеди) та велосипеди з установленим, крім тих, що мають об'єм циліндра двигуна до 50 куб. см; яхти та судна парусні з допоміжним двигуном або без нього (крім спортивних) — код 8903 91; човни моторні і

катери, крім човнів з підвісним двигуном (крім спортивних); інші човни (крім спортивних).

Не є об'єктами оподаткування:трактори на гусеничному ходу; мотоцикли (включаючи мопеди) та велосипеди з установленим двигуном з об'ємом циліндра двигуна до 50 куб. см; тільки автомобілі спеціального призначення швидкої допомоги та пожежні; транспортні засоби вантажні, самохідні, що використовуються на заводах, складах, у портах та аеропортах для перевезення вантажів на короткі відстані; машини і механізми для сільськогосподарських робіт; тільки яхти, судна парусні і човни спортивні.

Статтею 5 Закону України Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування передбачено, що за придбані протягом року юридичними особами транспортні засоби податок сплачується перед їх реєстрацією за строками сплати (кварталами), які не настали, починаючи з кварталу, в якому зареєстровано транспортний засіб. Розрахунок суми податку за такі транспортні засоби у 10-денний термін після їх реєстрації подають до відповідного податкового органу. Отже, транспортний податок сплачують наперед при державній реєстрації, а Розрахунок такого податку подають до ДПІ протягом 10 днів після завершення такої реєстрації.

§2.4. На замітку покупцеві б/в авто

Купівля машини, навіть уживаної, — подія радісна, але клопітна. Тут треба держати «вухо гостро». Продавець легко розкусить в вас новачка і «скромно промовчимо» про якісь недоліки. А кота в мішку купувати, звичайно, не варто. Завжди краще прийти з людиною, яка розуміється в машинах, але і самому знати якісь елементарні речі теж не гріх. Цей текст, звичайно, не зробить з вас профі, але може дати необхідне подання про найбільш важливих моментах.

Перше враження. Ретельний огляд при купівлі уживаного автомобіля виявить багато недоліків, які намагаються приховати, що дозволить знизити ціну або зовсім відмовитися від невигідної купівлі.

Якщо машина не «убита» і в цілому вам подобається, то зробіть зовнішній огляд. Ось на що слід звернути увагу в першу чергу. Огляньте кузов на предмет іржі. Найпоширеніші місця-пороги, колісні арки, багажник. Перевірте лакофарбовий шар під різними кутами зору. Кузовні панелі не повинні відрізнятися один від одного за кольором. Перевірте стан зазорів між кузовними елементами, всі вони повинні бути однакові. В іншому випадку мав місце серйозний кузовний ремонт.

Огляд автомобіля необхідно починати з перевірки документів — технічного паспорта автомобіля. Потрібно звірити номери кузова й двигуна, а також ідентифікаційний номер транспортного засобу (VIN) з даними, що зазначаються у документах. На різних марках авто таблички та наклейки з номерами можуть перебувати на передній панелі, на крилі, на порогах, стійках кузова, підлозі багажника **і т. д.** Уважно огляньте кріплення таблички до деталі, а також вигляд та форму букв і цифр. Неакуратно заклепане з'єднання, сліди зварного шва навколо вибитого номера кузова, знаки «що

скачуть» або просто нерівні знаки — можливі ознаки проблем з реєстрацією автомобіля та його нечистого минулого.

Оглядаючи автомобіль зовні, необхідно виявити явні чи непрямі ознаки та сліди ремонту після аварії. Загляньте під машину. Подивіться, чи немає на асфальті маленьких калюж, і не капає чи звідки? Це можуть бути масло або тосол, гальмівна рідина, бензин або вода. У всякому разі, сильні течі неприпустимі. Особливу увагу зверніть на рівень тосолу та олії. Зміна характеру цих компонентів (тосол з домішками емульсії, а масло пузириться) говорить про їх змішування. Зверніть увагу на колеса. Вони повинні стояти рівно, без перекосу, знос покришок повинен бути рівномірним.

Правда якщо геометрія кузова добре відновлена, а також дотримані технології обробки, підготовки та фарбування поверхонь, то без спеціальних приладів і обладнання автомобіль практично неможливо відрізнити від небитого. Проте перед продажем на якості автозапчастин та робіт часто економлять і пропонують «косметично» відремонтований автомобіль, а це знижує безпеку, довговічність і інші його експлуатаційні властивості.

Сліди неякісного ремонту, як правило, видно неозброєним оком. Також бажано, щоб при огляді автомобіль був чистим — тоді є менша ймовірність не помітити іржу та інші дефекти кузова та запчастин. У більшості теперішніх авто передні крила (деталь що найбільше потерпає при ДТП) зйомні. Тому слід уважно оглянути їх кріплення, а також петлі дверей, кришки капота і багажника. Якщо на болтах кріплення збита фарба, шайби зміщені щодо свого заводського «сліду» або замазані зверху свіжою фарбою, значить кузовний елемент знімали, що є вірною ознакою ремонту. Також про це можна судити за нерівним слідом кузовного герметика, що наноситься на заводі під стики крил та інших кузовних елементів. У разі якщо болти замазані антикорозійним складом, його можна очистити в декількох місцях тканиною, змоченою вайт-спіритом.

В іномарок нерівномірні або неоднакові зазори між кузовними деталями, наприклад капотом і крилами, або їх перекос, як правило, є ознакою відновлення після аварії. У вітчизняних автомобілів такі дефекти нерідко бувають заводські.

Відколи фарби й тріщини і подряпини на краях кузовних запчастин, а також на порогах, нижніх частинах крил та колісних арок, навіть замащені фарбою або антикором, приведуть до ржавіння металу кузова. Здуття пофарбованого елементу є ознакою наскрізного пошкодження автозапчастини. Огляд бокової частини автомобіля з відстані 3—4 метра при рівному денному світлі дозволяє виявити розбіжність кольору фарби на сусідніх кузовних елементах, що свідчить про економію на ремонті. Іноді правильно підібрана і якісно нанесена фарба вицвітає від часу інакше, ніж «рідна». Побачити вм'ятини й погано відновлені після деформації елементи кузова (крила, двері, капот і т.д.) можна по нерівномірності відбиттів і світлових відблисків, подивившись уздовж автомобіля від переднього крила до заднього. Так само варто оглянути капот і кришку багажника. Їх лінії повинні бути плавними, без неприродних зламів.

Для того щоб визначити, пофарбований автомобіль чи ні, іноді буває досить відігнути гумовий ущільнювач скла. Помітна на дотик сходинка

шару лакофарбового покриття або розбіжність кольору — явна ознака ремонтованого і фарбованого автомобіля. Про те ж говорять сліди фарби на краях гумових ущільнювачів скла, дверних ручок і т. д. Часточки пилу в шарі фарби — пряма ознака неякісної роботи при покрасці. Система випуску (трубопроводи і глушники) повинна бути міцно причеплена до кузова і не гойдатись. При русі елементи вихлопної не повинні зачіпати за кузов.

Жирна сажа на внутрішній поверхні вихлопної труби вказує на велику витрату масла, що свідчить про сильне зношення двигуна, і скору дорогу роботу по заміні вироблених запчастин мотора. Визначити стан амортизаторів можна приблизно — оглядом стійок підвіски на предмет виявлення вологих плям рідини чи змазки. Перекіс автомобіля на рівному майданчику говорить про проблеми із станом або поломку пружин підвіски автомобіля. Мастило на пильниках шарнірів рівних кутових швидкостей, а також його розбризкування навколо — по колесі, підкрильнику і та ін.., ознака їх розриву і ймовірного попадання в шарніри бруду та пилюки, що швидко виводить їх з ладу.

Непорушність передніх коліс при легкому похитуванні керма (не більше 5°) вказує на завеликі зазори в рульовому механізмі. Нерівномірний знос гумових шин на колесах автомобіля (наприклад, односторонній або «плямистий») показує як на невірно відрегульовані кути установки коліс (розвал-сходження), так і на несправність ходової частини автомобіля, і навіть порушення геометрії кузова.

Бажано оглянути гальмівні диски, а якщо можливо, помацати їх кромки через вікна колеса. Відчутна сходинка на кромці (більше 0,5 мм), як правило, говорить про необхідність заміни або проточки. Стара іржа і «шорсткість» на робочих поверхнях гальмівних дисків, найчастіше задніх коліс, говорить про заклинювання супортів і несправність гальмівних механізмів. Однак легкий рівномірний ржавий наліт, який з'являється за кілька днів стоянки в сиру погоду, не є ознакою несправності.

Машину краще перевіряти при денному світлі — так краще помітні дефекти покриття і підфарбовування. Воскове покриття при штучному світлі (наприклад, в гаражі), приховає не тільки подряпину, але й більш серйозний дефект.

Якщо в оголошенні було сказано про «доречність торгу», то для початку пропонуйте ціну на 20—25 % нижче, так у вас буде запас і простір для маневру. Хорошою основою для торгу можуть стати виявлені вами недоліки. Поговоріть попередньо з механіком, дізнайтеся, який ремонт скільки коштує. Можете сміливо оперувати потім цими цифрами в розмові з продавцем.

Яким би способом Ви не вирішили купити вживане авто, обов'язково ретельно перевіряйте документи на нього.

Зокрема, необхідно ретельно перевірити:

- паспорт продавця;
- документ, підтверджуючий право власності продавця на машину (може бути довідка-рахунок, яка видається при покупці машини в магазині, рішення суду про визнання права власності на машину, свідоцтво про право на спадкоємство майна, документ, що видається митними органами на транспортні засоби, ввезені на територію України);

- паспорт самого транспортного засобу;
- свідоцтво про реєстрацію транспортного засобу.

Важливе правило при купівлі б/в машини — дізнатися, чи не викрадена машина і чи не знаходиться вона в розшуку. Для цього необхідно звернутись до міжрайонного реєстраційно-екзаменаційного відділку ДАІ. Авто перевірять у базах даних «Угон» та «Інтерпол» і його справжню реєстрацію в будь-якому регіоні України. Сама процедура перевірки займе небагато часу і коштів. Краще купувати авто, яке зняте з реєстрації, адже в такому разі вже пройдена перевірка, і зняти авто з реєстрації може лише власник. Якщо Ви вирішили купити авто саме на авторинку, купуйте його в межах ринку і не вірте словам продавців: «На автомобільному ринку місце дорого коштує, і я хочу зекономити на ринковому зборі». Варто насторожитись якщо продавець авто встановив занадто низьку ціну для даної моделі даного року випуску, або якщо Вам надають не оригінал, а дублікат паспорта (формуляра) заводу-виготовлювача авто. Важливим моментом є звірення всіх номерних знаків авто. Якщо на різних деталях кузова присутні номери, що позначають різні роки випуску. Або якщо в тому місці, де набитий номер, видно сліди механічного втручання (обробки наждачним папером, зварки, свіжої забарвлення) таку машину взагалі купувати не слід. Номери кузова і двигуна — цифри і букви мають бути набиті одним шрифтом, висота і ширина знаків, а також товщина ліній мають бути однаковими. У різних марок автомобілів місця розташування і значення символів можуть сильно розрізнятися. Можливе придбання вживаного авто, що знаходяться в заставі у банку. Зобов'язання перед банком переходить до останнього власника авто.

В будь-якому випадку купівлю авто на ринку чи у приватної особи краще проводити за наявності надійних свідків, а для передачі грошей можна, до речі, скористатися послугами банків. банківських осередків. Не віддавайте гроші поки машина і всі документи на неї не будуть у вас в руках. Якщо ви не укладаєте договір купівлі-продажу авто, то обов'язково перед передачею грошей отримайте розписку продавця в тому, що він отримав від Вас певну суму коштів за визначений автомобіль з обов'язковим зазначенням в розписці паспортних даних продавця, марки автомобіля, моделі, номера кузова, двигуна, року випуску та підпису самого продавця.

Розділ II

РЕЄСТРАЦІЯ АВТО ТА ПІДГОТОВКА НЕОБХІДНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

§2.1. Розмитнення авто

Питання ввезення (вивезення) громадянами на митну територію України транспортних засобів регулюється:

— Митним кодексом України від 11.07.02 року № 92 — IV;

— Законом України від 13.09.01 року № 2681-III «Про порядок ввезення (пересилання) в Україну, митного оформлення й оподаткування особистих речей, товарів та транспортних засобів, що ввозяться (пересилаються) громадянами на митну територію України» (далі — Закон);

— постановою Кабінету Міністрів України від 15.07.97 року № 748 «Про перелік відомостей, що оголошуються громадянами за встановленою формою у разі переміщення ними через митний кордон України предметів»;

— Правилами митного контролю та митного оформлення транспортних засобів, що переміщуються громадянами через митний кордон України, затвердженими наказом Державної митної служби України від 17.11.05 року № 1118 і зареєстрованими в Міністерстві юстиції України 25.11.05 року за № 1428/11708 (далі — Правила);

— Технологією прикордонного та митного контролю у пунктах пропуску через державний кордон для автомобільного сполучення, затвердженою наказом Адміністрації Державної прикордонної служби України, Державної митної служби України від 11.06.08 року № 505/642 і зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 14.08.08 року за № 753/15444 тощо.

Транспортні засоби, спеціально сконструйовані для переміщення на дорогах, що ввозяться (пересилаються) громадянами на митну територію України або надходять на адреси громадян у несупроводжуваному багажі або вантажних відправленнях для вільного використання, незалежно від їх вартості підлягають обов'язковому письмовому декларуванню митним органом та оподатковуються ввізним митом, податком на додану вартість і в установлених випадках акцизним та іншими зборами. Розмитнити й оформити машину за місцем проживання (тимчасового перебування) власник має упродовж 10 днів після перетину кордону.

Звільняються від оподаткування під час розмитнення транспортні засоби, що: належать працівникам дипломатичних представництв іноземних держав на території України, працівникам консульських представництв іноземних держав та членам їх персоналу, іноземним дипломатичним і консульським кур'єрам, представникам та членам делегацій іноземних держав, персоналу міжнародних організацій, представництв іноземних

держав при них; також від накладання митних платежів звільняються транспортні засоби, що ввозяться (пересилаються) громадянами і входять до складу спадщини за законом, відкритої за межами України на користь громадянина; були попередньо вивезені (переслані) громадянами-резидентами за митний кордон України в режимі тимчасового вивезення під письмове зобов'язання про їх зворотне ввезення та ввозяться (пересилаються) на митну територію України, за наявності відповідної вивізної митної декларації із зазначенням таких товарів; транспортні засоби в кількості однієї одиниці, що ввозяться (пересилаються) працівниками дипломатичної служби, які перебували за кордоном у довготермінових відрядженнях або проходили дипломатичну службу строком не менше одного року та повертаються в Україну.

Митне оформлення транспортних засобів проводиться за місцем постійного проживання або тимчасового перебування громадян, котрим належать ці автомобілі. Транспортні засоби, як нові, так і такі, що були у користуванні, які ввозяться на митну територію України громадянами, підлягають обов'язковій сертифікації. Документи, що засвідчують відповідність транспортних засобів вимогам технічних регламентів та національних стандартів, подаються митним органам під час митного оформлення транспортних засобів та уповноваженим в Україні органам під час реєстрації транспортних засобів, якщо вони підлягають такій реєстрації (транспортними засобами, що були у користуванні, слід вважати такі, на які були або є реєстраційні документи, видані уповноваженими державними органами, в тому числі іноземними, що дають право експлуатувати ці транспортні засоби на постійній основі).

Ввезені громадянами з метою вільного обігу транспортні засоби та окремі номерні вузли до них підлягають обов'язковому письмовому декларуванню та оподатковуються ввізним митом, податком на додану вартість, акцизним та іншими зборами.

Загалом, розмитнити легкове авто можна двома способами.

1) Завчасно (до ввезення транспортного засобу) оформити попередню декларацію для громадян у митниці за місцем свого проживання та сплатити необхідні податки і збори.

2) Сплатити податки і збори за транспортний засіб у пункті пропуску при в'їзді в Україну, а потім доставити свій транспортний засіб до митниці за місцем проживання для оформлення вантажної митної декларації.

Якщо авто придбано у фізичної або юридичної особи, договір купівлі-продажу, міни, дарування повинен бути нотаріально завірений або ж легалізований у консульських установах України, в країні придбання, тощо. Якщо ж транспортний засіб придбаний у спеціалізованих торговельних організаціях, потрібні оформлені на відповідних бланках і завірені печатками осіб чи інших організацій та установ оригінали рахунків, чеків, рахунків-фактур, інвойсів, виданих організацією, що здійснювала продаж. Необхідно вказати у документах дату продажу, номер кузову, моделі та року виготовлення транспортного засобу, а також прізвища, номери шасі (рами), кузова (або ідентифікаційний номер), двигуна транспортного засобу, його модель і рік виготовлення, а також прізвище, ім'я, по батькові особи, якій продано авто.

Сума податків і зборів, які необхідно сплатити, визначається на підставі заяви власника авто чи уповноваженої ним особи за умови надання підтверджувальних документів (товарних чеків, ярликів тощо), які можна ідентифікувати з наявним авто. При визначенні митної вартості автомобілів, які переміщуються без супроводу, крім вартості самих авто враховується вартість їх страхування та перевезення (фрахту) до моменту перетинання ними митного кордону України. За відсутності підтверджень стосовно заявленої вартості або у разі наявності обґрунтованих сумнівів щодо достовірності відомостей про вартість митні органи відповідно до вимог Митного кодексу України, визначають митну вартість самостійно, на підставі ціни на ідентичні або подібні (аналогічні) товари.

Сплачуються наступні податки та збори:

— ввізне мито — згідно з Законом України від 05.02.92 року № 2097-XII «Про Єдиний митний тариф» за ставками, встановленими Законом України від 05.04.2001 року № 2371-III «Про митний тариф України».

— ПДВ — згідно Закону України «Про податок на додану вартість» від 03.04.97 року № 168/97-ВР за ставкою 20 % від бази оподаткування.

Сума податку на додану вартість обчислюється за формулою:

$$Спдв = (В + М + Са) \times 0,2$$

де В — митна вартість транспортного засобу,

М — сума ввізного мита за повними ставками Митного тарифу України,

Са — сума акцизного збору;

— акцизний збір справляється відповідно до Закону України від 24.05.96 № 216/96-ВР «Про ставки акцизного збору і ввізного мита на деякі транспортні засоби та кузови до них», за ставкою 1,25 євро за 1 куб. см.

— плата за митне оформлення товарів і транспортних засобів поза місцем розташування митних органів або поза робочим часом, установленим для митних органів.

При розмитненні легкових авто сплачується ПДВ, мито та акцизний збір, а для вантажних автомобілів — лише мито та ПДВ.

Для легкових автомобілів сума митного збору, станом на 2010 рік: — 25 %, ПДВ — 20 %, акцизний збір — в залежності від об'єму двигуна та віку авто. Наприклад, для бензинового двигуна об'ємом від 1500 до 2200 см3 акцизний збір за авто віком до п'яти років становитиме 1,5 євро за 1 см3. Якщо ж авто з такими ж характеристиками, але віком старше п'яти років, — акциз складатиме 2 євро за 1 см3.

Вантажні автомобілі: мито — 20 %, ПДВ — 20 %, за митне оформлення — 0,2 %.

Сума акцизного збору:

Для легкових авто та інших моторних транспортних засобів, призначених для перевезення людей; транспортних засобів, спеціально призначених для пересування по снігу; спеціальних автомобілів для перевезення спортсменів на майданчики для гри в гольф та аналогічних транспортних засобів; транспортних засобів спеціального призначення для переміщення по снігу, з двигуном внутрішнього згоряння із запалюванням від стиснен-

ня (дизелем або напівдизелем), або з двигуном внутрішнього згоряння з іскровим запалюванням — **0,6 євро за 1 куб. см**.

Для інших транспортних засобів з двигуном внутрішнього згоряння з іскровим запалюванням та з кривошипно-шатунним механізмом — **0,6 євро за 1 куб. см**

Для нових автомобілів з робочим об'ємом циліндрів двигуна не більш як 1000 куб. см — **0,05 євро за 1 куб. см**

Для автомобілів, що використовувалися з робочим об'ємом циліндрів двигуна не більш як 1000 куб. см не більш як 5 років **1 євро за 1 куб. см**; понад 5 років- **1,25 євро за 1 куб. см**

Для нових автомобілів з робочим об'ємом циліндрів двигуна понад 1000 куб. см, але не більш як 1500 куб. см — **0,03 євро за 1 куб. см**

Для автомобілів що використовувалися не більш як 5 років з робочим об'ємом циліндрів двигуна понад 1000 куб. см, але не більш як 1500 куб. см — **1,25 євро за 1 куб. см**; понад 5 років — **1,5 євро за 1 куб. см**

Для моторних транспортних засобів, обладнаних для тимчасового проживання людей з об'ємом циліндрів двигуна понад 1500 куб. см, але не більш як 2200 куб. см — **0,15 євро за 1 куб. см,** з об'ємом циліндрів двигуна понад 2200 куб. см, але не більш як 3000 куб. см — **0,6 євро за 1 куб. см**

Для інших транспортних засобів з об'ємом циліндрів двигуна понад 1500 куб. см. але не більш як 2200 куб. см — **0,12 євро за 1 куб. см** з об'ємом циліндрів двигуна понад 2200 куб. см, але не більш як 3000 куб. см — **0,12 євро за 1 куб. см**

Для транспортних засобів, що використовувалися з об'ємом циліндрів двигуна понад 1500 куб. см, але не більш як 2200 куб. см: не більш як 5 років **1,5 євро за 1 куб. см**; понад 5 років **2,0 євро за 1 куб. см**

Для транспортних засобів з об'ємом циліндрів двигуна понад 2200 куб. см, але не більш як 3000 куб. см: не більш як 5 років **2,0 євро за 1 куб. см** понад; 5 років **3,0 євро за 1 куб. см**

Для транспортних засобів з робочим об'ємом циліндрів двигуна понад 3000 куб. см:

нові **1,0 євро за 1 куб. см**;що використовувалися: не більш як 5 років **3,0 євро за 1 куб. см** понад 5 років **3,5 євро за 1 куб. см**

Для інших транспортних засобів з двигуном внутрішнього згоряння з запалюванням від стиснення (дизелем або напівдизелем): з робочим об'ємом циліндрів

двигуна не більш як 1500 куб. см: **нові 0,05 євро за 1 куб. см;** що використовувалися: не більш як 5 років **1,25 євро за 1 куб. см** понад 5 років **1,5 євро за 1 куб. см.**

Для транспортних засобів з робочим об'ємом циліндрів двигуна понад 1500 куб. см, але не більш як 2500 куб. см: нові: моторні транспортні засоби, обладнані для тимчасового проживання людей **0,15 євро за 1 куб. см;** інші **0,15 євро за 1 куб. см;** що використовувалися: не більш як 5 років **1,75 євро за 1 куб. см;** понад 5 **років 2 євро за 1 куб. см.**

Для транспортних засобів з робочим об'ємом циліндрів двигуна понад 2500 куб. см: нові:

моторні транспортні засоби, обладнані для тимчасового проживання людей **1,0 євро за 1 куб. см;**інші **1,0 євро за 1 куб. см**;що використовувалися: не більш як 5 років **2,5 євро за 1 куб. см;** понад 5 **років 3,25 євро за 1 куб. см;**інші: транспортні засоби, оснащені електричними двигунами **100 євро за 1 шт.**;інші **100 євро за 1 шт.**

Для мотоциклів (включаючи мопеди) та велосипеди з допоміжним мотором, з колясками або без них з поршневим двигуном з іскровим запалюванням з кривошипно-шатунним механізмом і робочим об'ємом циліндрів понад 500 куб. см, але не більш як 800 куб. см **0,2 євро за 1 куб. см**

Для мотоциклів (включаючи мопеди) та велосипеди з допоміжним мотором, з колясками або без них з поршневим двигуном з іскровим запалюванням з кривошипно-шатунним механізмом і робочим об'ємом циліндрів понад 800 куб. см **0,2 євро за 1 куб. см**

Для мотоциклів (включаючи мопеди) та велосипеди з допоміжним мотором, з колясками або без них, крім тих, що з поршневим двигуном з іскровим запалюванням з кривошипно-шатунним механізмом; коляски см **0,2 євро за 1 куб. см**

Для причепів та напівпричепів для тимчасового проживання у кемпінгах типу причепних будиночків масою понад 3500 кг, крім тих, що складаються **100 євро за 1шт**

Для кузовів (включаючи кабіни) для моторних транспортних засобів товарних позицій

— для промислового складання, укомплектовані — **1000 грн за 1 шт**.

— не укомплектовані — **1000 грн за 1 шт.**

— інші: що використовувалися 5 років або менше — **4000 грн за 1 шт**.

— що використовувалися більше 5 років — **4000 грн за 1 шт.**

— інші — **4000 грн за 1 шт.**

Акцизний збір з транспортних засобів та кузовів до них, що ввозиться в Україну, сплачується у гривнях за курсом встановленим Національним банком України, що діяв на день подання митної декларації.

Державна Митна служба України встановила окремий порядок нарахування податків і митних зборів на окремі види транспорту: трактори (8701), моторні транспортні засоби, призначені для перевезення 10 осіб і більше, включаючи водія (8702), автомобілі легкові та інші моторні транспортні засоби, призначені головним чином для перевезення людей (крім моторних транспортних засобів товарної позиції 8702), включаючи вантажопасажирські автомобілі-фургони та гоночні автомобілі (8703), моторні транспортні засоби для перевезення вантажів (8704), моторні транспортні засоби спеціального призначення, крім призначених головним чином для перевезення людей або вантажів (наприклад, автомобілі вантажні для аварійного ремонту, автокрани, автомобілі пожежні, автобетономішалки, автомобілі прибиральні для доріг, автомобілі поливомийні, автомобілі-майстерні, радіологічні автомобілі) (8705).

Нарахування податків і зборів при митному оформленні транспортних засобів за кодами 8701-8705 УКТЗЕД, що ввезені громадянами в Україну з метою вільного використання

Ввезення транспортних засобів	Справляння мита	Справляння акцизного збору	Справляння податку на додану вартість	Приклад
Ввезення транспортних засобів за кодами 8701, 8702,8704,8705	Розділ XVII Закону України «Про Митний тариф України» від 05.04.01 № 2371-III. Розрахунок суми мита в разі застосування адвалерних ставок мита (у відсотках до митної вартості товарів) здійснюється за формулою С = (МВ х Ст): 100 %, де С — сума мита; МВ — митна вартість товару (у грн); Ст — ставка мита, установлена у відсотках від митної вартості товару.	—	Стаття 6 Закону України «Про податок на додану вартість» від 03.04.97 № 168/97 Нарахування суми податку на додану вартість при ввезенні транспортних засобів здійснюється за ставкою 20 відсотків від бази оподаткування. Спдв = (МВ + С + Са) х 0,2, де Спдв — сума податку на додану вартість; МВ — митна вартість товарів; С — сума мита; Са — сума акцизного збору.	Ввезення транспортного засобу за кодом *8701209000* (трактори колісні для напівпричепів, що використовувалися) з метою вільного використання на митній території України. Вартість транспортного засобу складає 1000 євро. Податки сплачуються у валюті України за валютним (обмінним) курсом НБУ, який діє на день подання митної декларації. Курс валют: 100 євро — 1000 грн **Митна вартість** трактору становить 10000 грн **1)** у разі оформлення транспортного засобу громадянином (фізичною особою) **мито** справляється за повними ставками митного тарифу. Ставка мита на зазначений трактор становить 10 % митної вартості. С = (МВ х Ст):100 % С=(10000 х 10 %): 100 % **С=1000** **2**) ставка **податку на додану вартість** становить 20 % бази оподаткування. Спдв = (МВ + С + Са) х 0,2 Спдв = (10000 + 1000) х 0,2 **Спдв = 2200** **3) сума сплачених податків** становить: С (1000) + Спдв (2200) = 3200

Ввезення транспортних засобів	Справляння мита	Справляння акцизного збору	Справляння податку на додану вартість	Приклад
Ввезення транспортних засобів за кодом 8703 УКТ-ЗЕД	Розділ XVII Закону України «Про Митний тариф України» від 05.04.01 № 2371-III. Розрахунок суми мита в разі застосування адвалерних ставок мита (у відсотках до митної вартості товарів) здійснюється за формулою С = (МВ х Ст): 100 %, де С — сума мита; МВ — митна вартість товару (у грн); Ст — ставка мита, установлена у відсотках від митної вартості товару.	Закон України від 24.05.96 № 216-96 ВР «Про ставки акцизного збору на транспортні засоби та кузови до них». Розрахунок суми акцизного збору, ставку якого встановлено в грошовому еквіваленті до фізичної одиниці виміру товару, здійснюється за формулою Са = Н х А, де Са — сума акцизного збору; Н — кількісна або фізична характеристика товару в натуральному вираженні; А — ставка акцизного збору.	Стаття 6 Закону України «Про податок на додану вартість» від 03.04.97 № 168/97 Нарахування суми податку на додану вартість при ввезенні транспортних засобів здійснюється за ставкою 20 відсотків від бази оподаткування. Спдв = (МВ + С + Са) х 0,2, де Спдв — сума податку на додану вартість; МВ — митна вартість товарів; С — сума мита; Са — сума акцизного збору.	Ввезення транспортного засобу в Україну громадянином з метою вільного використання за кодом *8703221000* (інші транспортні засоби з двигуном внутрішнього згоряння з іскровим запалюванням та з кривошипно-шатунним механізмом, з робочим об'ємом циліндрів двигуна понад 1000 $см^3$, але не більше як 1500$см^3$, нові. Об'єм двигуна на зазначений автомобіль становить 1200 $см^3$ Вартість транспортного засобу складає 1000 євро. Податки сплачуються у валюті України за валютним (обмінним) курсом НБУ, який діє на день подання митної декларації. Курс валют: 100 євро — 1000 грн **Митна вартість** автомобіля становить 10000 грн **1)** у разі оформлення транспортного засобу громадянином (фізичною особою) **мито** справляється за повними ставками Митного тарифу.

				Ставка мита на зазначений автомобіль становить 10 % митної вартості. С = (МВ х Ст): 100 % С=(10000 х 10 %): 100 % **С=1000** **2) ставка акцизного збору** на зазначений автомобіль становить 0,03 євро за 1 $см^3$ (0,3 грн за 1 $см^3$) Са = Н х А Са=1200 $см^3$ х 0,03 євро Са= 36 євро Са=360 грн 3) **ставка податку на додану вартість** становить 20 % бази оподаткування. Спдв = (МВ + С + Са) х 0,2 Спдв = (10000 + 1000+360) х 0,2 **Спдв = 2272 грн** **4) сума сплачених податків** становить: С (1000) + Спдв (2272) + Са (360)= 3632 грн

Через митний кордон України не підлягає пропуску авто, якщо:

— номер кузова (або ідентифікаційний номер), шасі (рами) чи двигуна авто знищено, підроблено або він не відповідає запису в реєстраційних документах;

— автомобіль, який ввозиться на Україну громадянином для постійного користування, не знятий з обліку в реєстраційних органах країни придбання або іншої країни;

— авто, що вивозиться за межі України громадянином для постійного користування, не знятий з обліку в підрозділах ДАІ МВС України;

— авто увезення якого в Україну згідно із законодавством заборонено за віком або на який відсутні документи, що підтверджують право власності на транспортний засіб;

— авто, що ввозиться в Україну для постійного користування й за який не сплачено обов'язкові митні платежі;

— авто, яке знято з обліку та ввозиться з метою транзиту й за який не внесено грошову заставу.

Ви також маєте право розмитнити авто в зручний для Вас час і місце. Проте для цього необхідні додаткові витрати. Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 18.01.03 року № 93 «Про справляння плати за митне оформлення товарів і транспортних засобів поза місцем розташування митних органів або поза робочим часом, установленим для митних органів», за митне оформлення транспортних засобів поза місцем розташування митних органів або поза робочим часом, установленим для митних органів, справляється плата у розмірі:

(за одну годину роботи (незалежно від кількості посадових осіб митного органу, залучених до такого оформлення) під час митного оформлення однієї партії товару або одного транспортного засобу, доларів США)

1) митне оформлення транспортних засобів поза місцем розташування митних органів:

— у робочий час — 20

— у надурочний, нічний час і вихідні дні 40

— у святкові та неробочі дні — 50

2) Митне оформлення транспортних засобів у місцях розташування митних органів поза робочим часом, установленим для митних органів:

— у надурочний, нічний час і вихідні дні — 40

— у святкові та неробочі дні 50

— акцизний збір — за ставками, встановленими Законом України від 24.05.96 року № 216/96-ВР «Про ставки акцизного збору і ввізного мита на деякі транспортні засоби».

Ставку акцизного збору встановлено в грошовому еквіваленті до об'єму двигуна, й тому для розрахунку суми цього збору використовується формула:

$$Ca = H \times A,$$

де Са — сума акцизного збору,

Н — об'єм двигуна з урахуванням терміну використання транспортного засобу,

А — ставка акцизного збору.

Згідно чинного законодавства звільняється від оподаткування транспортний засіб, який ввозиться на територію України, отриманий в спадок за законом (не за заповітом, а згідно Цивільного Кодексу України) транспортні засоби (одне авто), що ввозяться (пересилаються) громадянами і входять до складу спадщини за законом, відкритої за авто не буде оподатковуватись при ввезені його як спадщини в Україну, за умови, що наявність його у спадщині підтвердиться органами, що вчиняють нотаріальні дії у іноземній країні. Зазначене підтвердження легалізується у відповідній закордонній дипломатичній (консульській) установі України. Такі транспортні засоби підлягають тимчасовій постановці на облік в уповноважених державних органах на термін до трьох років з оформленням документів на право тимчасової експлуатації таких транспортних засобів без права відчуження та/або передачі в користування іншим особам зі сплатою податку з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів. Дані транспортні засоби можуть бути відчужені або передані у володіння, та/або у користування, та/або у розпорядження впродовж трьох років з моменту ввезення на митну територію України тільки після сплати у повному обсязі всіх податків та зборів (обов'язкових платежів), передбачених законодавством на день ввезення транспортного засобу на митну територію України. Особи, які прибули в Україну для постійного проживання і є власниками авто звільняються від сплати мита за ввезення свого авто.

Фізичні та юридичні особи можуть тимчасово ввезти легковий автомобіль на митну територію України. Тимчасове ввезення транспортних засобів на митну територію України дозволяється терміном до 1 року: громадянам-нерезидентам — без сплати податків і зборів, а громадянам-резидентам — після сплати ввізного мита та інших податків (зборів). Громадянам дозволяється терміном до 10 діб ввозити транспортні засоби з метою транзиту через територію України за умови письмового декларування та внесення на рахунок митного органу грошової застави. Грошова застава не вноситься за транспортні засоби, постійно зареєстровані в органах іноземних держав. Повернення цих платежів при вивезенні транспортного засобу не передбачено. Для тимчасового ввезення автомобіля Вам необхідно надати документ, що підтверджує його реєстрацію за межами України. Автомобілі, які тимчасово ввезені під письмове зобов'язання про зворотне вивезення, не можуть бути передані у володіння або користування іншим особам.

Якщо Ви повернулись в Україну з за кордону на постійне місце проживання, Ви маєте право на пільгове розмитнення одного механічного транспортного засобу якщо Ви є власником такого транспортного засобу не менше одного року та за умови перебування такого транспортного засобу на обліку в країні постійного місця попереднього проживання не менше року.

Якщо за наявності достатніх підстав для пільгового розмитнення авто митні органи відмовляють у такому розмитненні Ви можете звернутися до суду за захистом.

ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТІВ, ПОДАННЯ ЯКИХ НЕОБХІДНЕ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МИТНОГО ОФОРМЛЕННЯ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ, ВВЕЗЕНИХ НА МИТНУ ТЕРИТОРІЮ УКРАЇНИ ГРОМАДЯНАМИ ЗІ ЗВІЛЬНЕННЯМ ВІД ОПОДАТКУВАННЯ

№ з/п	Мета ввезення	Підстава для надання пільги в обкладенні ввізним митом, акцизним збором і податком на додану вартість	Документи
1	Транспортні засоби, що ввозяться (пересилаються) громадянами та входять до складу спадщини за законом, відкритої за межами України на користь резидента	Пункт 7 частини першої статті 8 Закону України «Про порядок ввезення (пересилання) в Україну, митного оформлення й оподаткування особистих речей, товарів та транспортних засобів, що ввозяться (пересилаються) громадянами на митну територію України»	1. Документ, що підтверджує склад спадщини за законом, відкритої за межами України на користь громадянина-резидента органами, що вчиняють нотаріальні дії в країні її відкриття. Зазначене підтвердження легалізується у відповідній закордонній дипломатичній (консульській) установі України, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України.
2	Транспортні засоби, що були попередньо вивезені (переслані) громадянами за митний кордон України під письмове зобов'язання про їх зворотне ввезення і ввозяться (пересилаються) назад на митну територію України, за наявності відповідної вивізної митної декларації	Пункт 9 частини першої статті 8 Закону України «Про порядок ввезення (пересилання) в Україну, митного оформлення й оподаткування особистих речей, товарів та транспортних засобів, що ввозяться (пересилаються) громадянами на митну територію України»	1. Митна декларація, за якою транспортні засоби тимчасово вивозилися під зобов'язання про зворотне ввезення.

3	Механічні транспортні засоби, що ввозяться (пересилаються) у разі переселення громадян на постійне місце проживання в Україну	Стаття 252 Митного кодексу України, пункт 12 частини першої статті 8 та частина друга статті 8 Закону України «Про порядок ввезення (пересилання) в Україну, митного оформлення й оподаткування особистих речей, товарів та транспортних засобів, що ввозяться (пересилаються) громадянами на митну територію України»	**1. Механічні транспортні засоби (крім транспортних засобів за кодами 8701, 8702, 8703, 8704, 8705 Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності):** для громадян України, які переселяються на постійне місце проживання в Україну: а) паспорт громадянина України для виїзду за кордон зі штампом «Постійне проживання», проставленим й анульованим відповідним підрозділом міграційної служби, або з відміткою про анулювання напису «Постійне проживання», засвідченого гербовою печаткою консульської установи України в країні попереднього проживання такого громадянина (для громадян України, які раніше виїхали за межі України тимчасово та подали клопотання про залишення на постійне проживання за кордоном), та відмітками про дату поставлення та зняття з постійного консульського обліку, засвідченими гербовою печаткою консульської установи України в країні попереднього проживання такого громадянина, або анульованою відміткою про дату поставлення на постійний консульський облік, засвідченою гербовою печаткою консульської установи України в країні

№ з/п	Мета ввезення	Підстава для надання пільги в обкладенні ввізним митом, акцизним збором і податком на додану вартість	Документи
			попереднього проживання такого громадянина; б) паспорт громадянина України з відміткою про реєстрацію місця проживання в Україні (може бути відсутнім при перетині митного кордону України); для іноземців та осіб без громадянства, які переселяються на постійне місце проживання в Україну: а) паспортний документ іноземця та особи без громадянства на право виїзду за кордон з імміграційною візою на постійне проживання в Україні, виданою закордонним дипломатичним представництвом або консульською установою України, та/або копія дозволу на імміграцію в Україну; б) посвідчення на постійне проживання в Україні (може бути відсутньою при перетині митного кордону України); в) відмітка у паспортному документі іноземця та особи без громадянства на право виїзду за кордон про наявність дозволу на постійне проживання, встановлена додатком 1 до Правил в'їзду іноземців та осіб без громадянства в Україну, їх виїзду з України і транзитного проїзду через її територію, затверджених постановою Кабінету Міністрів України

			від 29.12.95 № 1074 (може бути відсутня при перетині митного кордону України); для осіб, які набули громадянства України за територіальним походженням: а) копія паспортного документа іноземця та особи без громадянства з відомостями, що підтверджують факт переселення на постійне місце проживання в Україну, який подавався при перетині митного кордону України; б) паспорт громадянина України з відміткою про реєстрацію місця проживання в Україні (відсутній при перетині митного кордону України); в) копія паспортного документа іноземця та особи без громадянства з відомостями, що підтверджують факт переселення на постійне місце проживання. **2. Механічні транспортні засоби за кодами 8701, 8702, 8703, 8704, 8705 Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності:** окрім документів, зазначених у пункті 1: — документ, що підтверджує право власності громадянина на транспортний засіб не менше одного року;

№ з/п	Мета ввезення	Підстава для надання пільги в обкладенні ввізним митом, акцизним збором і податком на додану вартість	Документи
			— документ, що підтверджує перебування транспортного засобу на обліку в країні постійного місця попереднього проживання громадянина не менше року; — документ, що підтверджує постійне проживання громадянина на території країни попереднього місця проживання не менше одного року. **Примітка.** Для вирішення питання про можливість звільнення від оподаткування предметів, у т. ч. особистих речей та механічних транспортних засобів, які ввозяться громадянами, які набули громадянства України за територіальним походженням, крім зазначених документів та відомостей в них, слід звертати увагу, зокрема на: — дати видачі паспорта громадянина України та паспортного документа іноземця та особи без громадянства; — документи, що свідчать про постійне проживання громадянина в країні попереднього проживання;

			— копії дозволів на імміграцію, виданих компетентними органами країни попереднього проживання громадянина; — копії документів про припинення іноземного громадянства; — наявність листків вибуття, або документів, що їх замінюють
4	Транспортні засоби, що ввозяться (пересилаються) працівниками дипломатичної служби, які перебували за кордоном у довготермінових відрядженнях або проходили дипломатичну службу строком не менше одного року та повертаються в Україну	Пункт 13 частини першої статті 8 Закону України «Про порядок ввезення (пересилання) в Україну, митного оформлення й оподаткування особистих речей, товарів та транспортних засобів, що ввозяться (пересилаються) громадянами на митну територію України»	1. Довідка, видана Міністерством закордонних справ України, за підписом першого заступника Міністра закордонних справ України, а в разі його відсутності — одного із заступників відповідно до розподілу обов'язків, а також керівника фінансового підрозділу Міністерства закордонних справ України про суму коштів, що виплачуються працівникам дипломатичної служби України, які перебували за кордоном у довгостроковому відрядженні або проходили дипломатичну службу за кордоном строком не менше одного року та повертаються в Україну. 2. Документ, що підтверджує право власності на транспортний засіб.

Наказом Держмитслужби України від 03.06.2010 року № 569 «Про затвердження Узагальнюючого податкового роз'яснення щодо сплати податків та зборів (обов'язкових платежів) при відчуженні автомобілів, визнаних гуманітарною допомогою» надано узагальнююче податкове роз'яснення щодо сплати податків та зборів (обов'язкових платежів) при відчуженні автомобілів, визнаних гуманітарною допомогою.

Зокрема, ст.11. Закону України «Про гуманітарну допомогу» встановлено: якщо інвалід, дитина–інвалід користувались автомобілем, визнаним гуманітарною допомогою, що був наданий органами праці та соціального захисту населення більше 10 років, то автомобіль може бути переданий у власність інваліда або у випадку його смерті членам його сім'ї безкоштовно.

Однак, якщо інвалід користувався таким автомобілем менше 10 років, то авто може бути передано у власність інваліду або одному із членів сім'ї за умови сплати податків та зборів, діючих на день митного оформлення автомобіля.

У разі несплати обов'язкових платежів автомобіль повертається органам праці та соціального захисту населення, що залишаються власниками таких транспортних засобів, поки ними керують інваліди, які отримали їх безоплатно.

У випадку перереєстрації транспортного засобу на члена сім'ї, який на час смерті інваліда проживав та був зареєстрований за місцем проживання і реєстрації інваліда, та який не є інвалідом, у разі користування автомобілем менше 10 років, потрібно звернутись до митного органу, що здійснив митне оформлення автомобіля, визнаного гуманітарною допомогою, для сплати необхідних митних платежів.

Тобто, узагальнюючи вищевикладене надаємо таблиці, що Ви повинні знати, прямуючи автомобілем до України.7

Якщо Ви резидент (визначення терміну див у Словнику).

ВВЕЗЕННЯ	Обов'язкове письмове декларування в порядку, встановленому для громадян + сплата ввізного мита, ПДВ, акцизного збору. Крім: 1. Одного транспортного засобу: — ввезеного як спадщина (3 роки без відчуження); — при переселенні на ПМП (1 рік без відчуження); — дипломата (1 рік без відчуження); 2. Попередньо вивезених транспортних засобів (наявність вивізної митної декларації (МД).
ТИМЧАСОВЕ ВВЕЗЕННЯ	До 1 року, після сплати податків (без відчуження)
ТРАНЗИТ	До 10 діб, обов'язкове письмове декларування в порядку, встановленому для громадян + грошова застава у сумі податків, що підлягають сплаті при ввезенні транспортного засобу Крім: Транспортних засобів, що постійно зареєстровані за кордоном власниками-резидентами та їм належать

Якщо Ви нерезидент (визначення дивись у Словнику).

ВВЕЗЕННЯ	Обов'язкове письмове декларування в порядку, встановленому для громадян + сплата ввізного мита, ПДВ, акцизного збору.
ТИМЧАСОВЕ ВВЕЗЕННЯ	Усно. До 1 року (без відчуження), за умови реєстрації транспортного засобу за межами України.
ТРАНЗИТ	До 10 діб, обов'язкове письмове декларування в порядку, встановленому для громадян + грошова застава у сумі податків, що підлягають сплаті при ввезенні транспортного засобу Крім: Транспортних засобів, що постійно зареєстровані за кордоном (усно)

Якщо Ви резидент і прямуєте за межі України, слід запам'ятати наступне:

ВИВЕЗЕННЯ	Вантажна митна декларація (типу ЕК-10Г) + документи на транспортний засіб Крім: Виїзду на постійне місце проживання
ТИМЧАСОВЕ ВИВЕЗЕННЯ	Усно чи письмово (за бажанням власника чи на вимогу митного органу) Обов'язково: реєстрація в ДАІ МВС України, документи, відповідні номерні знаки

Якщо ви нерезидент:

ВИВЕЗЕННЯ	Вантажна митна декларація + документи на транспортний засіб Крім наступних випадків: Транспортний засіб, як спадщина, відкрита в Україні; Транспортний засіб, як приз, нагорода за участь в змаганнях; Транспортний засіб дипломата; Транспортний засіб, придбаний в Україні, на суму ввезеної валюти; При остаточному виїзді з України.

Окрім цього важливо пам'ятати, що до поїздок за кордон не допускаються транспортні засоби, на які встановлено тимчасову заборону на зняття з обліку в органах Державної автомобільної інспекції Міністерства внутрішніх справ України.

Згідно з пунктом 57 «Правил державної реєстрації та обліку автомобілів, автобусів, а також самохідних машин, сконструйованих на шасі автомобілів, мотоциклів усіх типів, марок і моделей, причепів, напівпричепів та мотоколясок», затверджених постановою Кабінету Міністрів України

від 07.09.98 року № 1388, транспортний засіб, на який встановлено тимчасову заборону на зняття з обліку, до поїздок за кордон не допускається.

Транспортний засіб, який тимчасово вивозиться за межі митної території України, повинен бути зареєстрований у відповідному підрозділі ДАІ МВС України та мати реєстраційні документи, номерні знаки та розпізнавальний знак держави, які відповідають чинним стандартам України та вимогам міжнародної Конвенції про дорожній рух.

Крім того, необхідною умовою для надання дозволу на тимчасове вивезення автомобіля є наявність договору обов'язкового страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів.

При цьому, заборон на виїзд з України автомобілів, що належать резидентам та придбані за кредитними договорами не встановлено.

Інші способи розмитнення авто:

Розмитнення авто в Україні є процедурою складною та, на думку багатьох громадян невиправдано дорогою, адже вартість авто зростає у декілька разів. Зважаючи на це, заповзятливі громадяни знайшли декілька способів «обійти» закон:

Іноземні інвестиції

Закон України «Про режим іноземного інвестування» визначає, що майно, отримане як внесок в статутний фонд від іноземного інвестора, звільняється від оподаткування митом. Автомобіль перетинає митний кордон України на підставі виданого підприємством простого векселя, з відстроченням платежу не більш ніж 30 календарних днів з дня оформлення митної декларації. Такий транспортний засіб не можна відчужувати впродовж 3 років. Якщо Ви вирішите продати авто раніше, то необхідно буде сплатити ввізне мито. Після ввезення автомобіль проходить процедуру реєстрації, в тех. паспорті вказується заборона на відчуження протягом 3 років і ставитися на баланс підприємства, а отже підприємству нараховується додатково ПДВ на авто.

Ввезення авто в Україну нерезидентом

Закон України «Про порядок ввезення (пересилки) до України, митного оформлення і оподаткування, особистих речей, товарів і транспортних засобів, які ввозяться (пересилаються) громадянами на митну територію України» передбачається безмитне ввезення автомобіля нерезидентами, які прибувають на Україну для постійного мешкання. Нерезидентами вважають іноземців або особи без громадянства, які не мали постійного місця проживання в Україні. Автомобіль має бути у власності особи нерезидента не менше одного року, що підтверджується перебуванням транспортного засобу на обліку в країні постійного місця попереднього проживання.

Пільги для людей з обмеженими можливостями

Людина з обмеженими можливостями має право на отримання авто у фонді соціального захисту населення (стоїть в черзі на автомобіль по місцю проживання). Головному управлінню фонду соціального захисту в місті, де проживає інвалід, іноземний продавець авто передає транспортний засіб в якості гуманітарної допомоги, оформляється договір дарування на фонд соціального захисту, з вказівкою, якій особі фонд зобов'язаний видати автомобіль. Договір дарування оформляється у нотаріуса і переводить-

ся і завіряється (легалізується) в посольстві України. Особа, уповноважена колишнім власником на перегін авто, після митного огляду, залишає автомобіль на майданчику митниці, що охороняється, і передає документи до соціального фонду за місцем проживання одержувача. Комісія Управління науково-технічного і гуманітарного розвитку Кабінету Міністрів приймає рішення про визнання автомобіля гуманітарною допомогою. Головне управління соціального захисту населення проводить митне оформлення авто і видає його зазначеній в договорі дарування особі.

Право на управління автомобілем отримує людина, яка проживає спільно з власником авто. У разі смерті людини з обмеженими можливостями, що є власником авто, фонд соціального захисту інвалідів вилучає даний транспортний засіб з забороною відчуження.

Наведені способи розмитнення авто є легальними за умови, що Ви переслідуєте зазначену в законодавстві мету: отримуєте гуманітарну допомогу, іноземні інвестиції, які терміново Вам необхідні або авто дійсно перебуватиме у власності людини з обмеженими можливостями про яку піклується соціальний фонд.

§2.2. Юридичне оформлення транспортного засобу

Реєстрація транспортних засобів здійснюється на підставі заяви власника та на підставі документів, що посвідчують його особу та правомірність придбання транспортного засобу, оцінку його вартості, яка проводиться спеціалістом, відповідність конструкції транспортного засобу встановленим вимогам безпеки дорожнього руху.

Транспортний засіб, що належить декільком фізичним або юридичним особам (співвласникам), за письмовою згодою співвласників, що засвідчена нотаріально, реєструються одним із них. Наразі нормативний акт, який дозволяв надати право керування двом і більше родичам не діє. Якщо у Вас в техпаспорті вже є вписано більше двох осіб на право керування,, то на них дія нововведень не поширюється, за умови, якщо вони були вписані до 23 грудня 2009 року.

Реєстрація придбаних нових транспортних засобів проводиться за умови відповідності конструкції і технічного стану даної марки (моделі) транспортного засобу обов'язковим вимогам норм і стандартів, які діють в Україні. Ви не зможете зареєструвати транспортний засіб, який зібраний зі складових частин інших транспортних засобів без дотримання вимог законодавства. Для реєстрації транспортного засобу, зібраного з складових частин, необхідно надати в підрозділи ДАІ інформацію про сертифікацію нового транспортного засобу. Загалом допускається реєстрація самостійно сконструйованих мотоциклів, легкових, а також вантажних автомобілів, максимальна вага яких не перевищує 3500 кг, причепів та напівпричепів до них, виготовлених відповідно до затверджених технічних вимог, на підставі документів, що підтверджують правомірність придбання складових частин із зазначенням їх ідентифікаційних номерів, а також висновків Центру безпеки дорожнього руху при департаменті Державтоінспекції

МВС та інших, визначених Кабінетом Міністрів України підприємств, установ та організацій.

Реєстрація транспортних засобів проводиться за умови сплати податків, а також внесення платежів за огляд транспортних засобів, реєстрацію, перереєстрацію та зняття їх з обліку, відшкодування вартості бланків реєстраційних документів та номерних знаків. Реєстрація транспортних засобів скасовується в разі встановлення факту, що документи, які посвідчують особу власника, підтверджують правомірність придбання транспортного засобу або право на користування та розпорядження ним, є фіктивними чи підробленими. Реєстрація транспортних засобів також скасовується у разі встановлення факту знищення, фальсифікації або підроблення ідентифікаційних номерів його складових частин.

З метою реєстрації придбаного Вами авто, ви маєте підготувати самостійно певні документи:

— Ваш паспорт (+ ксерокопія);

— Довідка про призначення ідентифікаційного номеру (+ ксерокопія);

— Ваші водійські права (+ ксерокопія);

— Медична довідка;

Для реєстрації транспортних засобів, що перебували в експлуатації і зареєстровані в підрозділах ДАІ також додається свідоцтво про реєстрацію транспортного засобу (технічний паспорт) з відміткою підрозділу ДАІ про зняття транспортного засобу з обліку. Перед передачею такий транспортний засіб повинен бути знятий з обліку в підрозділі ДАІ.

Під час реєстрації авто, обов'язково проводиться перевірка на «угон» автомобіля. Правомірність придбання транспортного засобу підтверджуються документами, скріпленими підписом відповідної посадової особи і печаткою, виданими автосалонами, митними органами, судами, нотаріусами, органами соціального захисту населення, підприємствами — виробниками транспортних засобів та підрозділами ДАІ.

Реєстрація транспортних засобів, конфіскованих або право власності на які встановлено за рішенням суду, проводиться на підставі відповідного рішення суду із зазначенням марки, моделі, номерів кузова (рами) транспортного засобу, а також реєстраційних документів, зокрема свідоцтва про реєстрацію транспортного засобу або технічного паспорта у разі їх наявності з відміткою підрозділу ДАІ про зняття транспортного засобу з обліку. До реєстраційних документів додається договір купівлі-продажу, інший документ, який встановлює право власності.

Якщо Ви маєте на меті зареєструвати транспортний засіб, який був визнаний безхазяйним, то дана реєстрація проводиться на підставі документів, виданих органами, уповноваженими на таке визнання (судом), а також договорів купівлі-продажу або інших документів, які встановлюють право власності на ці засоби після їх реалізації.

Такими документами також можуть бути:

- довідка-рахунок за формою, згідно з додатком № 1 до цих Правил, видана суб'єктом підприємницької діяльності, який реалізує транспортний засіб;
- договори та посвідчені в установленому порядку документи, що встановлюють право власності на транспортний засіб;

• копія рішення суду, засвідчена в установленому порядку, із зазначенням юридичної чи фізичної особи, яка визнається власником транспортного засобу, його марки, моделі, року випуску, а також ідентифікаційних номерів вузлів та агрегатів;

• довідка органу соціального захисту населення, який виділив автомобіль або мотоколяску;

• акт приймання-передачі транспортного засобу, виданий підприємством — виробником транспортного засобу, або підприємствами, які переобладнали чи встановили на транспортному засобі спеціальний пристрій, із зазначенням їх ідентифікаційних номерів та конкретного одержувача, скріплений підписом посадової особи підприємства і печаткою;

• посвідчення митного органу про реєстрацію транспортного засобу в підрозділах ДАІ — для фізичних осіб, вантажна митна декларація — для юридичних осіб або належним чином оформлені довідка-рахунок та вантажна митна декларація (засвідчена митним органом копія) — для фізичних та юридичних осіб;

• договір фінансового лізингу.

Квитанція до прибуткового касового ордера не є підставою для реєстрації транспортного засобу в органах Державтоінспекції.

До МРЕВ особисто ви можете звернутись за місцем прописки. За виникнення обставин, що перешкоджають реєстрації такого транспортного засобу за місцем прописки, як виняток, з дозволу керівника підрозділу ДАІ можлива реєстрація авто за місцем проживання родичів за умови наявності їх письмової згоди.

Прийшовши до Міжрайонний реєстраційно-екзаменаційний відділ (МРЕВ), Вам необхідно вчинити наступні дії:

— пройти автодіагностику; під час діагностики авто співробітники МРЕВ звіряють номери, після чого видають вам акт із печаткою про проходження звірки та технічний огляд. Переконайтесь, що за вами не значиться несплачених штрафів, тому що інакше технічний огляд ви не пройдете;

— оплатити необхідні витрати (транспортний і 3 %-й пенсійний податки, послуги експерта зі звірки та технічний огляд, пластиковий техпаспорт, нові номери);

— оформити «автоцивілку» на 1 місяць;

— подати заяву на реєстрацію транспортного засобу.

Заява подається власником транспортного засобу особисто або уповноваженою ним особою. Вигляд бланку свідоцтва про державну реєстрацію транспортного засобу є затверджений нормативно-правовими актами. Бланк свідоцтва про реєстрацію транспортного засобу являє собою пластикову картку розміром 54,0×85,6 мм із закругленими кутами.

З обох боків свідоцтво містить фонові графічні зображення та текстову інформацію, затверджену постановою Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2004 року № 1615 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України».

Графічні зображення лицьового та зворотного боків складаються з двох фонових сіток зеленого кольору у вигляді тонких хвилястих ліній та

хвилястих рядків з текстом «свідоцтво про реєстрацію транспортного засобу України», що повторюється. Дизайн доповнено гільйоширувальними елементами у вигляді тонких ліній рожевого та зеленого кольорів, смугою, утвореною концентричними трикутниками, у нижній частині бланка, зображеннями малого Державного Герба України світло-жовтого кольору в центрі бланка, а також стилізованою стрічкою із хвилястих ліній жовто-блакитного кольору вздовж правого короткого боку бланка. У правому верхньому куті лицьового боку зображено Державний Прапор України, у нижньому куті — гільйоширувальну розетку та фрагмент емблеми Міністерства внутрішніх справ України. У кольорі сіток з обох боків свідоцтва виконано лінії мікротексту «Свідоцтво про реєстрацію транспортного засобу», що повторюється.

Лицьовий бік свідоцтва містить таку текстову інформацію, виконану друкарським способом фарбою чорного кольору: у верхній частині — код держави «UA», а також слова «Україна» українською, російською, англійською, французькою мовами та »Свідоцтво про реєстрацію транспортного засобу» українською, англійською та французькою мовами. Нижче, послідовно, згори донизу, українською та англійською мовами надруковані назви полів для таких реквізитів:

Реєстраційний номер A
Registration number
Рік випуску B
Date of first registration
Дата реєстрації I
Date of registration
Прізвище або організація C.1.1
Surname or company
Ім'я та по батькові C.1.2
Given name(s)
Адреса C.1.3
Address
Регіон
Район
Населений пункт
Вул., буд., кв.
Власність C.4
Ownership
Дійсне до H
Period of validily

Унизу зліва фарбою чорного кольору надруковано зображення колеса. Назви полів «Регіон», «Район», «Населений пункт», «Вулиця, будинок, квартира» друкуються тільки українською мовою. На зворотному боці свідоцтва українською та англійською мовами надруковано назви полів для внесення таких реквізитів:

Марка D.1
Make
Модель D.2

Type
Тип D.3
Commercial descpription
Номер шасі (кузова, рами) E
Vehicle identification number
Повна маса F.1
Maximum mass
Маса без навантаження G
Mass of the vehicle in service
Категорія J
Vehicle category
Об'єм двигуна P.1
Capacity
Тип пального P.3
Type of foel
Колір R
Color vehicle
Кількість сидячих місць з місцем водія S.1
Number of seats including the driver's seat
Кількість стоячих місць S.2
Number of standing pleces
У нижній частині праворуч міститься запис «особливі відмітки».

Серія та номер бланка, які складаються з трьох літер та шести цифр, реквізити виготовлювача, що містять дані відповідно до Правил виготовлення бланків цінних паперів і документів суворого обліку, виконані способом лазерного гравіювання із зворотного боку бланка.

Після персоналізації свідоцтво з обох боків ламінується плівкою з голографічними захисними елементами.

Під час проведення державної реєстрації, перереєстрації або зняття з обліку транспортні засоби (крім випадків вибракування їх у цілому) підлягають огляду (обстеженню та дослідженню) з метою звірення ідентифікаційних номерів складових частин транспортного засобу з номерами, зазначеними в наданих документах, визначення їх справжності та перевірки за наявними автоматизованими базами даних зареєстрованих та розшукуваних транспортних засобів, а також відповідності конструкції і технічного стану транспортного засобу обов'язковим вимогам норм і стандартів, що діють в Україні. Обстеження проводиться уповноваженими працівниками підрозділів ДАІ, а дослідження — фахівцями експертної служби МВС або іншими спеціалістами, які мають свідоцтво про право проведення відповідного виду експертних досліджень і внесені до єдиного державного реєстру. За результатами огляду в документах, які подаються на реєстрацію, уповноваженим працівником ДАІ робиться відповідна відмітка або складається акт технічного огляду та додається відповідний висновок фахівця.

Огляд транспортного засобу та реєстраційних документів проводиться за місцем реєстрації на майданчиках РЕП (реєстраційно-екзаменаційний підрозділ) ДАІ.

Перед проведенням огляду здійснюється перевірка відповідності облікових даних авто указаних у реєстраційних документах, за наявними інформаційно-довідковими обліками (базами даних).

У результаті огляду здійснюються:

- загальний огляд транспортного засобу;
- огляд ідентифікаційного позначення кузова;
- огляд кодових табличок;
- огляд номерного майданчика та прилеглих до нього частин авто;
- огляд лакофарбового покриття;
- огляд інших носіїв інформації;
- огляд номера двигуна в разі технічної (конструктивної) можливості.

Дані об'єкти огляду також обов'язково фотографуються.

Під час огляду реєстраційних документів здійснюється перевірка відповідності чинному законодавству:

- бланка, паперу;
- способу виготовлення реквізитів;
- способу нанесення серії та номера бланка;
- елементів захисту (свічення в УФ-променях, наявність мікротексту, захисних волокон, водяних знаків, голограм тощо) — відповідним зразкам.

Якщо транспортні засоби ввезені з-за кордону без сплати мита та інших податків (зборів), їх реєстрація проводиться за умови подання документів про внесення цих платежів, за винятком безоплатно переданих конфіскованих транспортних засобів, які згідно з податковим законодавством звільнені від сплати цих податків і зборів, у свідоцтво про реєстрацію авто, у такому випадку, вноситься відповідний запис.

Реєстрація транспортних засобів іноземних громадян та осіб без громадянства, які постійно або тимчасово проживають на території України, проводиться на таких же умовах, як і для громадян України.

Якщо авто не має ідентифікаційного номера або авто із знищеними, пошкодженими (один чи кілька символів номера візуально не визначаються) чи підробленими (змінено один чи кілька символів номера, замінено панель (табличку) або частину панелі (таблички) з номером) ідентифікаційними номерами складових частин (кузова, шасі, рами двигуна) державна реєстрація (перереєстрація) або зняття з обліку таких транспортних засобів (крім випадків вибракування їх у цілому) не допускається.

На самостійно сконструйовані транспортні засоби, а також на зареєстровані в підрозділах ДАІ транспортні засоби, ідентифікаційні номери складових частин (кузова, шасі, рами, двигуна) яких знищені, пошкоджені чи підроблені внаслідок незаконного заволодіння, або у випадках коли необхідна заміна таких складових частин після дорожньо-транспортної пригоди, наносяться спеціальні індивідуальні номери чи здійснюється дублювання первинних ідентифікаційних номерів складових частин транспортного засобу згідно з вимогами міжнародних і державних стандартів.

За заявою власника або уповноваженої ним особи в разі пошкодження авто внаслідок дорожньо-транспортної пригоди, під впливом корозії, по-

вернення власникові після незаконного заволодіння з пошкодженими ідентифікаційними номерами, заміни складової частини (панелі) з ідентифікаційним номером на безномерну на підставі заяви власника або уповноваженої ним особи, спеціалізованими підприємствами може здійснюватися додаткове дублювання первинних центральних номерів на складових частинах транспортних засобів. До заяви додаються відповідні матеріали підрозділу внутрішніх справ (довідка про факт незаконного заволодіння та перебування у розшуку транспортного засобу, довідка про дорожньо-транспортну пригоду тощо), відповідний висновок підрозділу департаменту Державтоінспекції МВС, акт спеціального чи експертного дослідження ідентифікаційних номерів (з доданням відповідних фотознімків) та/або документи, що підтверджують придбання та встановлення безномерних складових частин чи номерної панелі, або відповідне рішення суду.

У разі виявлення під час перереєстрації, зняття з обліку, проведення державного технічного огляду транспортного засобу факту відсутності, знищення чи підроблення (пошкодження) ідентифікаційного номера транспортного засобу його складової частини (кузова, шасі, рами, двигуна) проводиться спеціальне або експертне дослідження ідентифікаційних номерів складових частин транспортного засобу з метою встановлення справжніх номерів. Якщо за результатами дослідження ідентифікаційні номери складових частин установити неможливо або після їх встановлення перевіркою за наявними автоматизованими базами даних не підтверджується факт перебування у розшуку транспортного засобу чи його складових частин, підрозділ ДАІ, який проводив державну реєстрацію зазначеного транспортного засобу, надає у десятиденний термін після проведення дослідження департаменту Державтоінспекції МВС висновок, вже на підставі якого відповідним підрозділом департаменту Державтоінспекції МВС надається висновок, в якому визначається необхідність (можливість) заміни зазначених складових частин або нанесення спеціальних індивідуальних номерів чи дублювання первинних ідентифікаційних номерів.

Нанесення спеціальних індивідуальних номерів транспортного засобу чи його складових частин здійснюється в разі неможливості встановлення первинних ідентифікаційних номерів або складання чи ремонту транспортних засобів використанням безномерних складових частин (кузова, шасі, рами, двигуна) на підставі заяви власника або уповноваженої ним особи. До заяви додаються відповідний висновок підрозділу департаменту Державтоінспекції МВС, акт спеціального чи експертного дослідження ідентифікаційних номерів (з доданням відповідних фотознімків) та/або документи, що підтверджують придбання та встановлення безномерних складових частин чи номерної панелі.

На зареєстровані транспортні засоби видаються свідоцтва про реєстрацію, а також номерні знаки, що відповідають державному стандарту: два номерні знаки — на автотранспорт, один — на мототранспорт, причіп і напівпричіп, дозволи на встановлення на транспортних засобах спеціальних світлових і (або) звукових сигнальних пристроїв та погодження щодо розміщення реклами. У свідоцтвах про реєстрацію транспортних засобів

ідентифікаційний номер двигуна не зазначається. До заміни реєстраційних документів на нові діють технічні талони старого зразка.

Якщо власник транспортного засобу передав у встановленому порядку право користування і (або) розпорядження ним іншій особі, їм видається підрозділами ДАІ тимчасовий реєстраційний талон на період дії документа, який підтверджує право користування і (або) розпорядження. У графі «особливі відмітки» тимчасового реєстраційного талона робиться запис «Дійсний до _____ за наявності свідоцтва про реєстрацію транспортного засобу /технічного паспорта/ серія____№ _____». Один екземпляр копії документа, який підтверджує право користування і (або) розпорядження транспортним засобом, залишається у підрозділі ДАІ.

У разі реєстрації експериментальних зразків транспортних засобів, що проходять випробування, в реєстраційних документах (реєстраційній картці, книзі реєстрації, свідоцтві про реєстрацію) ставиться штамп «Випробування» і видаються номерні знаки. Підставою для їх реєстрації є технічне завдання виробника на їх розроблення, узгоджене з департаментом Державтоінспекції МВС або ДержавтотрансНДІпроектом Мінтрансу.

На зареєстровані технічно справні транспортні засоби підрозділами ДАІ видаються талони про проходження державного технічного огляду.

У разі втрати або непридатності для користування свідоцтв про реєстрацію (технічних паспортів) і номерних знаків на підставі заяв власників або їх представників видаються дублікати свідоцтв про реєстрацію, а також нові номерні знаки. Дублікати таких свідоцтв про реєстрацію транспортних засобів, знятих з обліку, видаються після одержання відповідного підтвердження від підрозділу ДАІ за місцем їх попередньої реєстрації.

Дублікати свідоцтв про реєстрацію можуть видаватися за довіреностями, посвідченими в установленому порядку. Після одержання дубліката свідоцтва про реєстрацію довіреність, яка дає право на користування та розпорядження транспортним засобом, повинна бути переоформлена або за бажанням власника транспортний засіб знімається з обліку для відчуження.

У разі коли власник транспортного засобу переїхав для проживання до іншого регіону — Автономної Республіки Крим, області, міст Києва чи Севастополя, підрозділ ДАІ за новим місцем реєстрації транспортного засобу надсилає за попереднім місцем його реєстрації запит, відповідь на який повідомляється протягом 10 днів. З місця попередньої реєстрації власникові на термін до трьох місяців видається тимчасовий реєстраційний талон і номерні знаки. Знайдені після видачі дубліката втрачені свідоцтва про реєстрацію (технічні паспорти) і номерні знаки вважаються недійсними і здаються підрозділам ДАІ.

Транспортні засоби, які належать неповнолітнім, реєструються за ними за умови досягнення неповнолітніми 15-річного віку. В обліковій картці та книзі обліку таких транспортних засобів також зазначається прізвище, ім’я та по батькові батьків неповнолітнього або його піклувальника і ставиться відмітка про заборону зняття з обліку транспортного засобу без їх дозволу та погодження з органами опіки і піклування. Після досягнення 18-річного віку всі обмеження щодо реєстрації, зняття з обліку транспортних засобів,

які встановлювалися для неповнолітніх, знімаються. Транспортні засоби, керування якими дозволяється з 16-річного віку, можуть бути знятими з обліку за бажанням їх неповнолітнього власника після досягнення зазначеного віку без будь-якого дозволу та погодження.

Реєстрація транспортних засобів, виграних у лотереях, на конкурсах та під час проведення інших заходів, проводиться на підставі довідки-рахунка, зворотний бік якої заповнюється та підписується членами комісії (уповноваженою особою підприємства), що проводить ці заходи, і скріплюється печаткою.

Реєстрація транспортних засобів, ввезених в Україну

Транспортні засоби, ввезені на територію України для постійного користування, повинні бути зняті з обліку у відповідних органах країни вивезення.

Транспортні засоби ввезені в Україну підлягають реєстрації на підставі заяви власника і виданих митними органами посвідчень на їх реєстрацію в підрозділах ДАІ із зазначенням відомостей про сплату мита, заборону відчуження, дати зворотного вивезення. Якщо транспортні засоби експлуатувалися за межами України і були зареєстровані у відповідних органах іноземної держави, обов'язковим є подання до підрозділів ДАІ реєстраційних документів цієї держави (або їх ксерокопій, засвідчених нотаріусами або митними органами чи поліцією країни, де вони експлуатувалися) з відміткою про зняття їх з обліку.

На період до одержання підрозділами ДАІ інформації про митне оформлення транспортного засобу власникові видаються номерні знаки і тимчасовий реєстраційний талон на термін до трьох місяців. До реєстраційних та облікових документів вносяться відомості про сплату мита, заборону відчуження, дату зворотного вивезення.

Національні номерні знаки і реєстраційні документи на транспортні засоби держав, з яких вони тимчасово ввезені в Україну здаються до підрозділів ДАІ, що є умовою тимчасового обліку транспортних засобів, і зберігаються та повертаються власнику в установленому МВС порядку. На такі транспортні засоби видаються номерні знаки та свідоцтва про реєстрацію із зазначенням терміну тимчасового ввезення, який визначається митними органами.

Перереєстрація транспортних засобів

Перереєстрація транспортних засобів проводиться у разі зміни місця проживання або прізвища, імені чи по батькові фізичної особи, яка є власником транспортного засобу, а також кольору, марки або моделі транспортного засобу внаслідок переобладнання чи заміни двигуна або кузова, інших складових частин, що мають ідентифікаційні номери.

Якщо Ви переїжджаєте до іншого міста або іншого району міста, за умови що на цей район не поширюється діяльність минулого реєстраційного підрозділу, Вам необхідно завчасно зняти авто з обліку та поставити його на облік за новим місцем проживання.

Якщо авто Ви отримали у спадок, також необхідно провести перереєстрацію авто. Для цього необхідно отримати від нотаріуса свідоцтво про право на спадщину. З цим документом необхідно звернутися до ДАІ, куди також потрібно надати і нотаріальну форму прийняття спадщини, а також документ, що підтверджує право власності на авто попереднього власника. Після цього Ви маєте сплатити транспортний податок, а також мати при собі посвідчення особи, посвідчення транспортного засобу (і його копію), свідоцтво про реєстрацію авто, страховий поліс.

Підставою для перереєстрації транспортних засобів є також копії договорів про поділ спільного майна подружжя, свідоцтв про право на спадщину або рішень суду про визнання недійсними договорів купівлі-продажу, міни, дарування тощо.

Перереєстрація транспортного засобу на одного з подружжя проводиться на підставі їх спільної заяви і копії свідоцтва про право власності на частку у спільному майні подружжя, та свідоцтва про реєстрацію.

Перереєстрація, реєстрація переобладнаних транспортних засобів, у тому числі самостійно, проводиться на підставі документів про відповідність їх вимогам безпеки дорожнього руху та документів, що підтверджують правомірність придбання встановлених кузовів (рам), які мають ідентифікаційні номери (у разі їх заміни). Документами про відповідність переобладнаних транспортних засобів вимогам безпеки дорожнього руху є:

— свідоцтво, або його ксерокопія, про погодження конструкції транспортного засобу, видане на даний вид переобладнання, що подається разом з актом приймання-передачі транспортного засобу.

— акт технічної експертизи, виданий лабораторією або технічним (випробувальним) центром, акредитованими в системі УкрСЕПРО, ремонтним або сервісним підприємством, що має сертифікат відповідності державної системи сертифікації УкрСЕПРО на послуги з ремонту та технічного обслуговування транспортних засобів.

— акт приймання-передачі транспортного засобу, який подається разом з документом про погодження переобладнання транспортного засобу. Переобладнання транспортних засобів шляхом заміни кузовів (рам), які мають ідентифікаційні номери, проводиться з дозволу реєстраційних підрозділів ДАІ.

Власникові переобладнаного транспортного засобу видається нове свідоцтво про реєстрацію із зазначенням нових складових частин або особливостей конструкції, що виникли в результаті її зміни. У цьому свідоцтві зазначається рік випуску транспортного засобу, який повинен відповідати року випуску встановленого кузова. Якщо рік випуску кузова встановити неможливо, рік випуску автомобіля не змінюється.

Вивільнені після переобладнання або ремонту складові частини, які мають ідентифікаційні номери, залишаються у розпорядженні власників, а їх назви та зазначені номери можуть бути внесені до графи «Особливі відмітки» свідоцтва про реєстрацію (технічного паспорта) або на них можуть бути видані дові-

дки встановленого зразка. Переобладнання, що приводить до зміни повної маси транспортного засобу і її розподілу за осями, центру ваги, типу двигуна, його ваги і потужності, колісної бази чи колісної формули, систем гальмового і рульового керування та трансмісії, здійснюється за погодженням з виробниками транспортних засобів та їх складових частин або з ДержавтотрансНДІпроектом Мінтрансу чи Центром безпеки дорожнього руху при департаменті Державтоінспекції МВС. Дозволяється перереєстрація автомобілів у разі заміни кузова «Фургон», встановленого на базі легкового автомобіля, на кузов легкового автомобіля. Виготовлені на базі легкового автомобіля моторизовані візки (пікапи) реєструються на загальних підставах. Перереєстрація транспортного засобу у зв'язку із заміною двигуна здійснюється у разі зміни типу двигуна, його ваги, робочого об'єму і потужності. Документи, що підтверджують законність придбання двигуна, не вимагаються.

Якщо автомобілі переобладнано з інших моделей даної марки шляхом заміни деталей кузова (крила, панелі, капота тощо), власникові видається свідоцтво про реєстрацію із зазначенням моделі, якій відповідає зовнішній вигляд автомобіля після переобладнання. Якщо номери складових частин при цьому не змінювалися, зазначаються попередні номери, рік випуску також не змінюється. До графи «Особливі відмітки» свідоцтва про реєстрацію вноситься запис:

«Автомобіль переобладнано з моделі (зазначити модель) шляхом зміни (зазначити деталі, складові частини) в 19___ р.», який скріплюється печаткою підрозділу ДАІ.

У разі перереєстрації такого транспортного засобу свідоцтво про реєстрацію підлягає заміні на загальних підставах.

Зняття з обліку транспортних засобів

Зняття з обліку транспортних засобів здійснюється після їх огляду в підрозділі ДАІ на підставі заяви власника з поданням документа, що посвідчує його особу, виконавчого напису нотаріусів, постанови державного виконавця або рішення суду.

Огляд транспортного засобу у виняткових випадках може проводитись і за місцем знаходження цього транспортного засобу. Такий огляд оформляється відповідним актом, скріплюється підписом посадової особи та печаткою підрозділу ДАІ.

У разі виявлення транспортного засобу, зареєстрованого за фіктивними чи підробленими документами або такого, що розшукується в зв'язку з угоном чи крадіжкою, працівники підрозділу ДАІ оформляють відповідні документи, знімають незаконно зареєстрований транспортний засіб з обліку з внесенням відмітки про це до свідоцтва про реєстрацію та вилученням номерних знаків і передають усі матеріали до відповідних органів внутрішніх справ для подальшого проведення розслідування. Такий транспортний засіб поміщається на майданчику для затриманого транспорту.

Забороняється зняття з обліку транспортного засобу, стосовно якого є ухвала суду про накладення на нього арешту або заборону зняття з обліку

чи постанова слідчого або державного виконавця про накладення арешту, а також транспортного засобу, що є речовим доказом у кримінальній справі і приєднаний до неї постановою особи, яка провадить дізнання, слідчого, прокурора або ухвалою суду.

Якщо транспортні засоби знімаються з обліку у зв'язку з їх відчуженням, у свідоцтві про реєстрацію (технічному паспорті) робиться відмітка «Транспортний засіб знято з обліку для реалізації в межах України», номерні знаки здаються, а видаються номерні знаки «Транзит». У разі зміни власником транспортного засобу місця проживання з вибуттям за межі відповідно Автономної Республіки Крим, області, міст Києва та Севастополя в свідоцтві про реєстрацію (технічному паспорті) робиться відмітка про місце вибуття транспортного засобу. Транспортні засоби, що вибувають за межі України, знімаються з обліку з дозволу митних органів.

Номерні знаки із знятого з обліку транспортного засобу на прохання власника можуть бути перезакріплені за іншим придбаним ним транспортним засобом.

У разі втрати власником свідоцтва про реєстрацію (технічного паспорта) зняття з обліку здійснюється на підставі реєстраційної картки з видачею її копії, скріпленої підписом посадової особи та печаткою підрозділу ДАІ, і внесенням до неї відповідних службових відміток.

Зняття з обліку транспортних засобів може провадитися довіреною особою страховика на підставі копії договору страхування, засвідченого в установленому порядку, в якому повинно бути зазначено, що після виплати страхувальнику повної страхової суми транспортний засіб переходить у власність страховика, а також на підставі довідки банку про повну виплату страхувальнику страхової суми та свідоцтва про реєстрацію (технічного паспорта). Транспортні засоби, одержані через органи соціального захисту населення, знімаються з обліку за письмовим розпорядженням цих органів. Зняття з обліку в цих випадках провадиться без огляду транспортних засобів. Номерні знаки і реєстраційні документи здаються до підрозділів ДАІ.

Транспортні засоби, ввезені в Україну під зобов'язання про їх зворотне вивезення, знімаються з обліку після їх огляду в підрозділах ДАІ.

Якщо транспортний засіб вибуває за межі відповідно Автономної Республіки Крим, області, району (за винятком району в місті) більш як на двомісячний термін, власник зобов'язаний протягом 10 днів поставити його на тимчасовий облік у підрозділі ДАІ за новим місцезнаходженням. При цьому в талоні проходження технічного огляду (технічному талоні до технічного паспорта) робиться запис про тимчасовий облік транспортного засобу і зазначається термін його перебування на цій території.

З тимчасового обліку транспортні засоби не знімаються.

Порядок видачі тимчасового дозволу для використання не зареєстрованих у встановленому порядку транспортних засобів

На транспортні засоби, що доставляються своїм ходом до місця реєстрації з підприємств-виробників, авторемонтних підприємств, торгівельних організацій, з-за кордону, а також на зняті з обліку у зв'язку з вибуттям до

іншої області, торгівельної організації видаються номерні знаки «Транзит» терміном на два місяці. Відмітки про видачу номерних знаків «Транзит» робляться в реєстраційних документах.

У транспортних засобів, які пересуваються через територію України транзитом і на які не видано свідоцтв про постійну реєстрацію в компетентних органах іноземних держав, національні транзитні номерні знаки країни, з якої вони ввозяться, вилучаються митним органом, а замість них видаються номерні знаки «Транзит» на п'ять діб.

Порядок допуску транспортних засобів до поїздки за кордон

До поїздки за кордон допускаються транспортні засоби, на які видано реєстраційні документи та номерні знаки, серіям яких присвоєно літери латинського алфавіту. Транспортний засіб, на якому власник виїжджає за кордон, повинен мати розпізнавальний знак України. Власник такого транспортного засобу перед виїздом зобов'язаний укласти договір обов'язкового страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів

Документи на транспортні засоби для поїздки за кордон можуть оформлятися на підставі довіреності, посвідченої в установленому порядку. При цьому особі, яка здійснює поїздку за кордон на загальних підставах і має таку довіреність, на період поїздки видається свідоцтво про реєстрацію на її ім'я, а свідоцтво про реєстрацію, виписане на ім'я власника транспортного засобу, і довіреність зберігаються у відповідному підрозділі ДАІ. Видане на період поїздки за кордон свідоцтво про реєстрацію повертається відповідному підрозділу ДАІ не пізніше ніж через 10 днів після повернення з-за кордону. Не допускається до поїздок за кордон авто, на яке встановлено тимчасову заборону на зняття з обліку. Якщо власник авто виїжджає за кордон на постійне місце проживання, то на авто видається свідоцтво про реєстрацію та номерні знаки встановленого зразка. Такі транспортні засоби знімаються з обліку.

Розділ III

ТЕХНІЧНИЙ СТАН АВТОМОБІЛЯ

§3.1. Державний технічний огляд

Відповідно до Конституції України, людина, її життя і здоров'я, честь і гідність є найвищою соціальною цінністю. Виходячи з цього, права і свободи людини визначають зміст і спрямованість діяльності держави, що цілком логічно розвивається в Концепції адміністративної реформи в Україні, яка декларує надання державних і громадських послуг засобом реалізації таких прав і свобод. Безумовно, що автомобільний транспорт, як складова частина єдиної транспортної системи України, покликаний задовольняти потреби населення та суспільного виробництва у перевезенні пасажирів і вантажів. У той же час низький рівень ефективності державного контролю, що здійснюється на автомобільному транспорті, є однією з причин жахливого стану аварійності на автошляхах країни. Так, на сьогодні масштаби дорожньо-транспортного травматизму в Україні значно переважають аналогічні показники більшості країн світу.

Аналіз основних причин аварійності на пасажирському транспорті свідчить, що зростання кількості ДТП з вини водіїв транспортних засобів складається передусім за рахунок порушення правил дорожнього руху, а також через технічні несправності автомобіля. З огляду на це з початку 2009 року набули чинності нові Правила проведення державного технічного огляду автомобілів, автобусів, мототранспорту та причепів, затверджені Постановою Кабінету Міністрів України № 606 від 09 липня 2008 року, а також Закону України «Про дорожній рух». Згідно них усі механічні транспортні засоби, що експлуатуються на дорожньо-вуличній мережі, підлягають обов'язковій перевірці технічного стану відповідно до вимог законодавства, правил, норм і стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху і охорони навколишнього середовища.

Зазначені зміни спрямовані на упорядкування процедури проведення технічного огляду, здійснення більш ретельної перевірки технічного стану автомототранспорту для забезпечення безпеки під час його експлуатації, перевірки Державтоінспекцією правомірності використання транспорту та здійснення державного контролю за сплатою власниками податку та штрафів за адміністративні правопорушення у сфері безпеки дорожнього руху.

Нові ж Правила проведення державного технічного огляду, завдяки перевірці транспорту на спеціальному діагностичному обладнанні та із застосуванням контрольно-вимірювальних приладів, якими на сьогодні забезпечені усі суб'єкти господарювання, уповноважені на перевірку техні-

чного стану колісних транспортних засобів, дають змогу забезпечити більш ретельну перевірку, ніж та, що проводилась до цього часу. А забезпечення безпеки є нагальною необхідністю сьогодення, яка в першу чергу, направлена на збереження життя і здоров'я наших громадян.

Говорячи безпосередньо про порядок проведення державного технічного огляду колісних транспортних засобів, перш за все варто зазначати основні нормативно-правові акти, які прямо чи опосередковано здійснюють правове регулювання у даній сфері суспільних відносин. Так, до них відносяться:

Закон України «Про дорожній рух»;

Закон України «Про автомобільний транспорт»;

Постанова Кабінету Міністрів України № 606 від 09 липня 2008 року «Про затвердження Порядку проведення державного технічного огляду колісних транспортних засобів» (як вже зазначалося вище);

Постанова Кабінету міністрів України № 607 від 9 липня 2008 р. «Про затвердження Порядку надання суб'єктам господарювання повноважень на проведення перевірки технічного стану колісних транспортних засобів під час державного технічного огляду»;

Закон України «Про податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів»;

Постанова Кабінету Міністрів України від 4 червня 2007 року № 795 «Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися органами та підрозділами Міністерства внутрішніх справ»;

Спільний наказ МВС, Міністерства фінансів та Міністерства економіки України від 5 жовтня 2007 № 369/1105/336 «Про затвердження Розмірів плати за надання послуг органами та підрозділами Міністерства внутрішніх справ та Порядку їх справляння», зареєстрований у Міністерстві юстиції України за № 1235/14502 від 31.10.2007;

Як зазначається в статті 23 Закону України «Про автомобільний транспорт», контроль технічного стану транспортних засобів включає:

Перевірку технічного стану транспортних засобів під час державного технічного огляду транспортних засобів здійснюють суб'єкти господарювання, уповноважені в порядку, який встановлює Кабінет Міністрів України.

У період між державними технічними оглядами відповідність технічного стану транспортних засобів вимогам законодавства забезпечує перевізник.

У той же час Стаття 35 «Про дорожній рух» констатує, що **транспортні засоби, які беруть участь у дорожньому русі, а також причепи (напівпричепи) до них підлягають обов'язковому державному технічному огляду в порядку**, встановленому Кабінетом Міністрів України. Перевірка технічного стану транспортних засобів проводиться виключно акредитованими в установленому порядку суб'єктами господарювання, які мають відповідну ліцензію, як зазначалося вище.

Буде цікаво знати, суб'єкт господарювання створює умови для проведення перевірки технічного стану та оформлення її результатів, забезпечує наявність комп'ютерного обладнання з підключенням до Інтернет для ведення електронного журналу обліку протоколів перевірки і передачі відповідної інформації до бази даних Державтоінспекції.

Рівень акредитації та технологічні можливості суб'єкта господарювання повинні бути достатніми для виконання повного циклу робіт, пов'язаних з проведенням перевірки технічного стану, оформленням і видачею протоколів за її результатами.

Територія пункту технічного контролю, що належить суб'єкту господарювання, повинна відповідати встановленим вимогам щодо організації безпечного руху колісних транспортних засобів, які передбачають наявність ***(Див. таблицю нижче):***

Регулювання руху колісних транспортних засобів на території пункту технічного контролю організовується з використанням засобів світлової (наприклад, світлофорної) сигналізації, керованої з постів виробничого приміщення.

Під'їзні дороги до виробничого приміщення пункту технічного контролю і схема руху повинні відповідати вимогам щодо:

організації одностороннього руху транспортних засобів;

створення умов для здійснення маневру автопоїздами на проїзній частині під'їзної дороги.

Перед в'їздом до виробничого приміщення пункту технічного контролю облаштовується майданчик, ширина якого не менша ширини виробничого приміщення з боку в'їзних воріт.

Під час проведення розрахунків розмірів майданчика для очікування або стоянки колісних транспортних засобів ураховуються їх габаритні розміри і пропускна спроможність пункту технічного контролю. При цьому мінімальна ширина смуги руху повинна бути не менш як 3 метри для легкових автомобілів і 6 метрів — для вантажних автомобілів і автобусів.

Над в'їзними ворітьми виробничого приміщення розміщуються покажчики максимально допустимого вертикального габариту колісних транспортних засобів.

Виробниче приміщення, в якому проводиться перевірка технічного стану, оснащується окремими постами та/або лініями діагностичного обладнання.

На території пункту технічного контролю передбачається наявність

штучного освітлення в темну пору доби (освітлюється територія, в'їзд та виїзд з неї);

твердого асфальтобетонного або цементно-бетонного покриття, під'їзних шляхів, майданчика для очікування або стоянки колісних транспортних засобів;

відповідної дорожньої розмітки напрямків руху колісних транспортних засобів;

огорожі по периметру території;

інформаційного стенда із зазначенням схеми руху під час в'їзду на зазначену територію, а також дорожніх знаків відповідно до вимог Правил дорожнього руху (1306-2001-п).

Технологічні пости для визначення рівня токсичності та димності відпрацьованих газів двигунів колісних транспортних засобів оснащуються системою їх відведення від вихлопних труб.

Забороняється експлуатація транспортних засобів, що не пройшли обов'язкового чергового державного технічного огляду.

Державний технічний огляд транспортних засобів, що призначені для експлуатації на вулично-дорожній мережі загального користування та зареєстровані в підрозділах Державтоінспекції Міністерства внутрішніх справ України, здійснюється цими підрозділами, а перевірка технічного стану цих транспортних засобів під час проведення державного технічного огляду — уповноваженими суб'єктами господарювання на підставі дозволу, виданого Державтоінспекцією Міністерства внутрішніх справ України в порядку і за плату, що встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Державтоінспекція Міністерства внутрішніх справ України створює та веде реєстр суб'єктів господарювання, уповноважених здійснювати перевірку технічного стану автомобілів, автобусів, мотоциклів та мопедів усіх типів, марок і моделей, самохідних машин, причепів та напівпричепів до них, мотоколясок та інших прирівняних до них транспортних засобів, та

здійснює державний контроль за додержанням цими суб'єктами вимог законодавства у цій сфері.

Державний технічний огляд тракторів, самохідних шасі, самохідних сільськогосподарських, дорожньо-будівельних і меліоративних машин, сільськогосподарської техніки, інших механізмів здійснюється уповноваженим органом Міністерства аграрної політики України.

Уповноважений орган Міністерства аграрної політики України створює та веде реєстр суб'єктів господарювання, уповноважених здійснювати перевірку технічного стану тракторів, самохідних шасі, самохідних сільськогосподарських, дорожньо-будівельних і меліоративних машин, сільськогосподарської техніки, інших механізмів, та здійснює державний контроль за додержанням цими суб'єктами вимог законодавства у цій сфері.

Під час проведення державного технічного огляду працівниками Державтоінспекції Міністерства внутрішніх справ України здійснюється контроль за наявністю полісів обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (страхового сертифіката «Зелена картка») (крім осіб, які відповідно до закону звільнені від цього виду обов'язкового страхування), внесенням власниками транспортних засобів обов'язкових платежів, у тому числі податку з власників транспортних засобів, сплатою штрафів, за порушенням правил, норм і стандартів у сфері безпеки дорожнього руху, а також за своєчасністю проходження медичного огляду водіями.

Власникам транспортних засобів або уповноваженим на використання цих транспортних засобів особам може бути відмовлено в проведенні державного технічного огляду в разі, коли такі особи мають заборгованість зі сплати штрафних санкцій за порушення правил, норм і стандартів у сфері безпеки дорожнього руху, до сплати ними зазначеної заборгованості.

У разі непредставлення транспортного засобу на державний технічний огляд протягом п'яти і більше років або встановлення факту його знаходження в розукомплектованому і непридатному для експлуатації стані, або неможливості знайти його власника Державтоінспекцією Міністерства внутрішніх справ України чи уповноваженим органом Міністерства аграрної політики України відповідно вживаються заходи щодо вибраковування (списання) та зняття з державної (відомчої) реєстрації цього транспортного засобу.

Порядок проведення державного технічного огляду транспортних засобів, зареєстрованих іншими уповноваженими державними органами, встановлюється цими уповноваженими органами.

Буде цікаво знати, що порядок проведення державного технічного огляду колісних транспортних засобів визначає процедуру та організаційні засади проведення державного технічного огляду (далі — техогляд) колісних транспортних засобів (далі — засоби), зареєстрованих підрозділами Державтоінспекції.

Відповідно дія цього Порядку поширюється на всіх **фізичних та юридичних осіб, які є власниками засобів чи експлуатують їх.** Уповноважені власниками засобів особи виконують їх обов'язки та реалізують їх права у межах своїх повноважень.

Основними завданнями техогляду, як зазначає постанова, є ***(Див. таблицю нижче):***

Основними завданнями техогляду є:

проведення перевірки відповідності конструкції, обладнання та технічного стану засобів вимогам законодавства у сфері безпеки дорожнього руху та екологічної безпеки;

забезпечення дотримання вимог законодавства щодо сплати податку з власників транспортних засобів та інших самохідних машин та механізмів;

перевірка правомірності експлуатації засобу, зокрема чинності посвідчення водія, відсутності у водія медичних протипоказань до керування засобом відповідної категорії, справжності реєстраційних документів, відповідності номерних знаків вимогам стандартів;

запобігання вчиненню злочинів і адміністративних правопорушень, пов'язаних з експлуатацією засобів;

виявлення фактів пошкодження, підроблення або відсутності ідентифікаційних номерів складових частин засобів — кузова, шасі, рами, двигуна, порушення вимог щодо їх переобладнання і порядку встановлення та використання спеціальних світлових і (або) звукових сигнальних пристроїв;

ведення державного обліку проходження техогляду, що передбачає реєстрацію, накопичення, узагальнення, зберігання та передачу інформації про допуск засобів до участі в дорожньому русі, а водіїв засобів — до керування ними.

Варто зазначити, що **технічний огляд засобу проводиться за місцем його постійної або тимчасової реєстрації відповідним підрозділом Державтоінспекції.**

Місце та графік проведення техогляду засобів визначаються Державтоінспекцією.

Відомості про порядок проведення техогляду засобів, про суб'єктів господарювання, що перевіряють технічний стан, і розпорядок роботи таких суб'єктів та роботи підрозділу Державтоінспекції, що проводить огляд, про перелік відповідних платежів оприлюднюються в засобах масової інформації не пізніше ніж за 10 днів до початку техогляду та розміщуються на інформаційних стендах підрозділів Державтоінспекції та суб'єктів господарювання.

На інформаційних стендах відділень банківських установ, які приймають платежі від населення, розміщуються відомості про суму платежу, що вноситься під час проведення техогляду засобу.

Перевірка технічного стану засобу проводиться суб'єктами господарювання у пункті технічного контролю незалежно від місця його реєстрації відповідним підрозділом Державтоінспекції.

За результатами перевірки суб'єкт господарювання видає власникові засобу або уповноваженій ним особі протокол перевірки технічного стану, засвідчений підписом його посадової особи та скріплений печаткою.

Власники засобів — юридичні та фізичні особи або уповноважені ними особи зобов'язані подати засоби для техогляду у строк і в місце, визначені підрозділом Державтоінспекції за місцем постійної або тимчасової реєстрації засобу.

Засоби, які в період проведення техогляду перебувають на капітальному ремонті, підлягають техогляду після його закінчення.

Власники засобів або уповноважені ними особи, які експлуатують засоби, що не пройшли техогляд в установлений строк, несуть адміністративну відповідальність в установленому порядку.

Працівник Державтоінспекції видає талон про проходження техогляду (далі — талон), який відповідає вимогам стандарту, на кожний справний та укомплектований відповідно до призначення засіб за наявності документів, зазначених у цьому Порядку, та у разі відсутності даних про їх можливе протиправне використання або несплату штрафу за адміністративне правопорушення у сфері безпеки дорожнього руху і ставить на талоні свій підпис та особистий штамп.

Талон закріплюється в правому нижньому кутку вітрового скла засобу. У разі коли у конструкції засобу вітрове скло не передбачено, талон зберігається у власника разом з реєстраційними документами.

У реєстраційному документі старого зразка (технічному паспорті) працівник Державтоінспекції робить також запис «Техогляд проведено» і ставить свій підпис та особистий штамп.

У разі коли технічний стан засобу не відповідає вимогам нормативно-правових актів з безпеки дорожнього руху та охорони навколишнього природного середовища, а також правил технічної експлуатації, інструкцій підприємств-виробників та іншої нормативно-технічної документації або засіб не укомплектований у повному обсязі чи відсутнє додаткове спеціальне обладнання, талон технічного огляду не видається, а у протоколі перевірки технічного стану робиться відмітка про виявлені недоліки.

У разі виявлення порушення встановлених вимог щодо нанесення кольорографічних схем, емблем, розпізнавальних знаків і написів, установлення спеціальних світлових і (або) звукових сигнальних пристроїв засіб повторно подається до підрозділу Державтоінспекції після усунення виявлених недоліків.

Техогляд зареєстрованих підрозділом Державтоінспекції нових засобів проводиться без перевірки технічного стану.

Засіб, перереєстрований у зв'язку із зміною номерних знаків чи переобладнанням (зміна марки, моделі, складових частин, що мають ідентифікаційні номери) та зареєстрований новим власником, подається для техогляду в 10-денний строк від дня реєстрації або перереєстрації підрозділом Державтоінспекції.

Відомості про виданий талон вносяться до журналу, форма якого встановлюється МВС, та автоматизованої бази даних Державтоінспекції в установленому МВС порядку.

Строк дії талона обмежується датою проведення наступного техогляду для відповідної категорії засобів, зазначеною в талоні.

Експлуатація засобу без талона, виданого в установленому порядку, з талоном, строк дії якого закінчився, або з талоном, що не належить цьому засобу чи не відповідає вимогам стандарту або є підроблений, забороняється.

Талон видається власникові або уповноваженій ним особі після перевірки технічного стану засобу та подання підрозділу Державтоінспекції протоколу перевірки технічного стану уповноваженим суб'єктом господарювання.

Бланки талонів, що виготовляються в установленому порядку на замовлення Державтоінспекції, є документами суворої звітності, мають облікову серію, номер та захисні елементи.

Облік, зберігання та використання бланків талонів здійснюються в порядку, встановленому МВС.

Вилучення талона здійснюється в установленому МВС порядку в разі:

- використання талона, строк дії якого закінчився;
- використання талона, що не належить цьому засобу чи не відповідає вимогам стандарту або є підроблений;
- механічного пошкодження засобу, що безпосередньо загрожує безпеці дорожнього руху;
- виявлення технічних несправностей, за наявності яких забороняється експлуатація засобів;
- реєстрації засобу новим власником або перереєстрації у зв'язку із зміною номерних знаків чи переобладнанням.

Періодичність та строк проведення техогляду. Техогляд засобів незалежно від форми власності проводиться з такою періодичністю ***(Див. таблицю нижче):***

з 15 січня по 30 червня та з 1 липня по 15 грудня	**з 15 січня по 15 грудня**		
два рази на рік	**один раз на рік**	**один раз на два роки**	
		у рік, який закінчується на непарну цифру, — засоби, остання цифра року випуску яких непарна;	*у рік, який закінчується на парну цифру і нуль, — засоби, остання цифра року випуску яких парна або нуль.*
засоби, призначені для перевезення пасажирів з кількістю місць для сидіння більш як дев'ять з місцем водія включно, та спеціалізовані засоби для перевезення небезпечних вантажів (відповідно до класифікації засобів за категоріями M2, M3, N1, N2, N3, O2, O3, O4);	засоби, призначені для перевезення вантажів з максимально дозволеною масою понад 3,5 тонни, а також спеціальні та спеціалізовані засоби, зокрема автокрани, таксі, автомобілі швидкої медичної допомоги тощо (відповідно до класифікації засобів за категоріями M1, N1, N2, N3, O3, O4);	засоби, призначені для перевезення пасажирів з кількістю місць для сидіння не більш як дев'ять з місцем водія включно та для перевезення вантажів з максимально дозволеною масою до 3,5 тонни, а також мотоцикли та інші механічні транспортні засоби (відповідно до класифікації засобів за категоріями L, M1, N1, O1, O2)	

Ставки податку з власників транспортних засобів:	
Вид автомобіля	Об'єм двигуна та ціна
Сідельні тягачі	15 гр. за 100 куб/см
Легкові автомобілі	до 1000 куб/см — 3 гр. за 100 куб/см від 1001 куб/см до 1500 куб/см — 5 гр. за 100 куб/см від 1501 куб/см до 1800 куб/см — 7 гр. за 100 куб/см від 1801 куб/см до 2500 куб/см — 10 гр. за 100 куб/см від 2501 куб/см до 3500 куб/см — 25 гр. за 100 куб/см від 3501 куб/см і більше — 40 гр. за 100 куб/см
Вантажні автомобілі	до 8200 куб/см — 15 гр. за 100 куб/см від 8201 куб/см до 15000 куб/см — 20 гр. за 100 куб/см від 15 001 куб/см і більше — 25 гр. за 100 куб/см
Автомобілі спеціального призначення	5 гр. за 100 куб/см
Автобуси і мікроавтобуси з кількістю місць для сидіння 10 і більше	5 гр. за 100 куб/см
Мотоцикли і моторолери	до 500 куб/см — 3 гр. за 100 куб/см від 501 куб/см до 800 куб/см — 5 гр. за 100 куб/см від 801 куб/см і більше — 10 гр. за 100 куб/см

Проведення техогляду

Засіб подається власником або уповноваженою ним особою до підрозділу Державтоінспекції для проведення техогляду в справному та укомплектованому відповідно до призначення стані.

Для проведення техогляду засобу працівникові Державтоінспекції подаються такі документи ***(Див. таблицю нижче):***

Для проведення техогляду подаються такі документи:

паспорт громадянина України або інший документ, що посвідчує особу, — для фізичних осіб, копії довідки з ЄДРПОУ та документа, що підтверджує факт закріплення засобу за водієм, — для юридичних осіб;

протокол перевірки технічного стану, виданий суб'єктом господарювання не раніше 45 діб до дати проведення техогляду, або міжнародний сертифікат технічного огляду, виданий центром технічного огляду для засобів, що виконують міжнародні перевезення вантажів і пасажирів;

реєстраційні та інші документи, що підтверджують право використання зазначеного засобу;

освідчення водія, що дає право керувати засобом відповідної категорії, та талон до нього;

медична довідка щодо придатності водія до керування засобом відповідної категорії;

поліс обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних засобів або документ, що підтверджує право на звільнення від страхування;

квитанція про сплату податку з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів та у разі наявності документ, що підтверджує право на пільги із сплати такого податку (юридичними особами додатково подається розрахунок податку з власників засобів);

дозвіл на встановлення та використання спеціальних звукових і (або) світлових сигнальних пристроїв;

на засоби, що здійснюють перевезення небезпечних вантажів, додатково подаються свідоцтво про допущення засобів до перевезення небезпечних вантажів та свідоцтво про підготовку водіїв засобів, що перевозять небезпечні вантажі;

на засоби, що працюють на газовому паливі, додатково подається документ, що підтверджує проведення випробовування газової паливної системи в порядку і строк, установлені для даного виду обладнання та його комплектації.

У разі відсутності будь-якого документа, визначеного цим пунктом, техогляд не проводиться.

Справним вважається укомплектований засіб, який не має зовнішніх механічних та корозійних пошкоджень і технічний стан якого відповідає вимогам Закону України «Про дорожній рух», Правил дорожнього руху, нормативів з безпеки дорожнього руху та охорони навколишнього природного середовища, а також правилам технічної експлуатації, інструкціям підприємств-виробників.

Засіб укомплектовується медичною аптечкою відповідного типу, знаком аварійної зупинки або миготливим червоним ліхтарем, які відповідають вимогам відповідних стандартів, та вогнегасником. Вантажні автомобілі з максимально дозволеною масою понад 3,5 тонни, автобуси укомплектовуються противідкатними упорами (щонайменше двома).

Електронний реєстр протоколів перевірки технічного стану ведеться суб'єктами господарювання, а міжнародних сертифікатів технічного огляду — Мінтрансзв'язку у визначеному ним порядку. Відомості про оформлені протоколи перевірки технічного стану та міжнародні сертифікати технічного огляду щоденно передаються до електронної бази даних Державтоінспекції.

За наявними автоматизованими базами даних МВС працівник Державтоінспекції перевіряє факт видачі суб'єктами господарювання протоколів перевірки технічного стану, а центром технічного огляду — міжнародного сертифіката технічного огляду на засоби, що здійснюють міжнародні перевезення вантажів і пасажирів. Відсутність інформації про видачу зазначених документів у автоматизованій базі даних є підставою для проведення додаткової перевірки Державтоінспекцією таких обставин та відповідного реагування.

Міжнародний сертифікат технічного огляду — документ установленого зразка, в якому центри технічного огляду, уповноважені на здійснення контролю технічного стану засобів, які здійснюють міжнародні перевезення вантажів і пасажирів, після проведення необхідних перевірок зазначають, що засіб відповідає встановленим вимогам законодавства у сфері безпеки дорожнього руху та екологічної безпеки.

Перевірка правомірності експлуатації засобу розпочинається із встановлення відповідності номерних знаків вимогам стандартів, даних про засіб та його власника (тип, марка, модель, пасажиромісткість, рік випуску, об'єм двигуна, повна маса, маса без навантаження, ідентифікаційні номери складових частин засобу — кузова, шасі, рами, двигуна, місце проживання (місцезнаходження) записам у реєстраційних документах та відомостям в автоматизованих інформаційних системах Державтоінспекції. Після цього перевіряється наявність у власника засобу або уповноваженої ним особи, що подала цей засіб для проведення техогляду, посвідчення на право керування засобом відповідної категорії та талона до нього, медичної довідки щодо придатності до керування засобом відповідної категорії та справжність зазначених документів.

Ідентифікаційні номери складових частин засобу — кузова, шасі, рами, двигуна, реєстраційні документи, номерні знаки, посвідчення водія та та-

лон до нього перевіряються з метою визначення їх відповідності встановленим вимогам та відсутності фактів підроблення.

Крім того, проводиться перевірка відомостей про засіб, його власника або уповноважену ним особу за наявними автоматизованими базами даних МВС щодо розшуку, накладення арешту тощо, а також своєчасності сплати штрафів за порушення законодавства у сфері безпеки дорожнього руху.

На спеціальних та спеціалізованих засобах додатково перевіряється наявність передбаченого стаціонарного обладнання, спеціальних світлових і (або) звукових сигнальних пристроїв, кольорографічного пофарбування, написів та дозволів на їх установлення (нанесення) і використання.

Під час проведення техогляду засобів, призначених для перевезення небезпечних вантажів, перевіряється їх комплектність відповідно до вимог нормативно-правових актів у цій сфері.

Під час проведення техогляду засобів, що використовуються для перевезення великогабаритних та великовагових вантажів, додатково перевіряється укомплектованість додатковим обладнанням відповідно до вимог Правил проїзду великогабаритних та великовагових транспортних засобів автомобільними дорогами, вулицями та залізничними переїздами.

Оформлення результатів проведення техогляду.

Результати проведення техогляду засобів юридичних осіб оформляються актом, зразок та порядок складення якого встановлюється МВС.

Порядок оформлення результатів проведення техогляду засобів фізичних осіб установлюється МВС.

Результати проведення техогляду засобів, що перебувають на тимчасовому обліку, оформляються актом огляду, який у 10-денний строк надсилається підрозділу Державтоінспекції за постійним місцем реєстрації засобу.

Засоби, які своєчасно не пройшли техогляд, обліковуються у звітності як несправні.

У разі коли засіб не проходив техогляд протягом шести і більше років підряд або встановлено факт його перебування в розукомплектованому і непридатному для експлуатації стані, або неможливо знайти його власника, Державтоінспекцією вживаються заходи до вибраковування (списання) та зняття з державної реєстрації таких засобів, а картки їх обліку виділяються в окремі картотеки і зберігаються протягом 60 років. Зняті з обліку засоби не враховуються під час складання звіту про наявність засобів і їх технічний стан.

Працівник Державтоінспекції за результатами проведення техогляду робить відповідні відмітки в облікових картках (на паперових або електронних носіях) про стан засобів і складає статистичний звіт за встановленою формою про наявність, належність і технічний стан зареєстрованих на території обслуговування засобів, який в установлений строк надсилається підрозділу Державтоінспекції вищого рівня.

Дані про технічний стан засобів за результатами проведення техогляду у районі, місті, області аналізуються працівниками Державтоінспекції з

метою визначення рівня справності засобів, установлення причин їх незадовільного технічного стану і виявлення засобів, що не пройшли техогляд в установлений строк.

Медичний огляд водіїв та кандидатів у водії транспорту.

Власники автотранспортних засобів, з огляду на потребу дотримання положень чинного законодавства про приватну власність, безумовно повинні дотримуватися того, що її використання не може завдавати шкоди правам, свободам та гідності громадян, інтересам суспільства, погіршувати екологічну ситуацію і природні якості землі. Відповідно до Цивільного кодексу України діяльність, що пов'язана з використанням, зберіганням або утриманням транспортних засобів, механізмів та обладнання є джерелом підвищеної небезпеки. Тому зрозумілим є факт, що держава намагається захистити громадян від впливу цих джерел. Для виконання поставлених завдань створена система спостереження та контролю за технічним станом автотранспортних засобів, станом здоров'я водіїв, які включають обов'язковий технічний огляд автомобілів, проходження водіями медичних оглядів з метою з'ясування їх придатності до керування транспортним засобом та ін.

Спільним наказом МВС України та МОЗ України № 124/345 від 5.06.2000 року затверджене Положення про медичний огляд кандидатів у водії та водіїв транспортних засобів. В ньому, зокрема, зазначено, що медичний огляд кандидатів у водії та водіїв транспортних засобів проводиться з метою визначення їх здатності до безпечного керування транспортними засобами. Зазначений огляд включає: попередні, періодичні, що змінні передрейсові та післярейсові огляди, а також позачергові огляди, викликані необхідністю

Попередньому медичному огляду підлягають всі кандидати у водії транспорту, періодичному медичному огляду — всі водії транспорту, передрейсовому та післярейсовому медичному огляду — водії підприємств, установ і організацій. Підставою для направлення водія підприємства, установи, організації на позачерговий медичний огляд з боку адміністрації підприємств, установ, закладів є медичні дані (дані листків непрацездатності, результати передрейсового та післярейсового медичних оглядів тощо) про інвалідизацію водія або стале погіршення стану його здоров'я. У разі відмови водія від проходження позачергового медичного огляду адміністрація підприємства, установи, організації зобов'язана відсторонити його від керування транспортом.

Попередній, періодичний та позачерговий медичні огляди водіїв транспорту проводяться медичною комісією водіїв транспорту відповідно до Інструкції про порядок проведення попереднього, періодичного та позачергового медичних оглядів водіїв та кандидатів у водії транспорту. Передрейсовий та післярейсовий медичні огляди водіїв транспорту проводяться середніми медичними працівниками, що пройшли навчання методам проведення таких оглядів в Українському медичному центрі без-

пеки дорожнього руху і його філіалах відповідно до Інструкції про порядок проведення передрейсового та післярейсового медичних оглядів водіїв транспорту.

Після проходження попереднього медичного огляду кандидат у водії, а після періодичного та позачергового медичних оглядів водій отримує єдиний документ — медичне посвідчення водія.

Порядок проведення попереднього, періодичного та позачергового медичних оглядів водіїв та кандидатів у водії транспорту

Попередній медичний огляд кандидатів у водії транспорту, а також періодичний і позачерговий медичні огляди водія транспорту (далі — медичний огляд) проводяться медичною комісією водіїв транспорту (далі — медичною комісією) з метою вирішення питання про наявність або відсутність медичних протипоказань до керування транспортом відповідно до Переліку захворювань і вад, при яких особа не може бути допущена до керування відповідними транспортними засобами (далі — Перелік). Зазначений Перелік визначається Міністерством охорони здоров'я України. Наявність захворювання або вади відповідно до Переліку є протипоказанням до керування конкретною категорією транспортних засобів.

Перелік лікувально-профілактичних закладів, яким надане право проводити попередній, періодичний та позачерговий медичні огляди водіїв транспорту та створювати медичні комісії водіїв транспорту (далі — лікувально-профілактичні заклади), щорічно затверджується наказами Міністерства охорони здоров'я Автономної Республіки Крим, управлінь охорони здоров'я обласних, Київської і Севастопольської міських держадміністрацій за обов'язковим погодженням з місцевими філіалами Українського медичного центру безпеки дорожнього руху.

До складу медичної комісії входять: голова комісії (лікар-терапевт), лікар-невропатолог, лікар-отоларинголог, лікар-офтальмолог, лікар-хірург. Перелік лабораторних та функціональних обстежень включає в себе обов'язковий обсяг (загальний аналіз крові та сечі, аналіз крові на цукор, ЕКГ, обстеження гостроти й полів зору, обстеження вестибулярного апарату, для кандидатів у водії транспорту — визначення групи крові та резус-фактора), а також індивідуальні додаткові обстеження, що призначаються лікарями — членами медичної комісії. При проведенні медичного огляду обов'язково враховуються результати обов'язкового профілактичного наркологічного огляду громадянина, дані щодо перебування громадянина на психіатричному обліку.

При потребі медична комісія має право залучати медичних працівників, участь яких не передбачена переліком спеціалістів, що входять до складу комісії.

Перед проведенням медичного огляду громадянин має засвідчити свою особу (надати паспорт), подати сертифікат про проходження обов'язкового профілактичного наркологічного огляду, довідку щодо перебування громадянина на психіатричному обліку, 2 фотокартки розміром

3 х 4 см, документ, що підтверджує оплату послуг, пов'язаних з проведенням медичного огляду.

Медичний огляд без будь-якого з указаних вище документів не проводиться.

Дані медичного огляду заносяться лікарями медичної комісії до Медичної картки огляду водія (кандидата у водії) транспорту (ф. № 142-0), на яку має бути наклеєно фотокартку і в яку обов'язково мають бути вклеєні сертифікат про проходження обов'язкового профілактичного наркологічного огляду, довідка щодо перебування громадянина на психіатричному обліку, для жінок додатково — довідка про гінекологічне обстеження. Дані медичного огляду заносяться також до Журналу комісії по медичних оглядах водіїв для визначення їх придатності до керування транспортом(ф. № 144-0).

Згідно з п.11 постанови Кабінету Міністрів України від 06.11.1997 року № 1238 «Про обов'язковий профілактичний наркологічний огляд і порядок його проведення» водії транспортних засобів, у тому числі автомобілів категорії А, В, С, Д, Е, трамваїв, тролейбусів, мотоколясок, тракторів, мінітракторів і мотоблоків, які були зареєстровані в Державтоінспекції, та інших механічних транспортних засобів, відносяться до професій та видів діяльності, для яких є обов'язковим первинний і періодичний профілактичний наркологічний огляд. Крім того, його періодичність становить не менш як один раз на два роки.

Крім вищезазначеної проблеми дуже гостро постає питання про стягнення з власників автотранспортних засобів у медичних закладах плати за проведення медичного та наркологічного оглядів, а в деяких випадках — й психіатричних оглядів. Інструкція про профілактичний наркологічний огляд та його обов'язкові обсяги, яка затверджена наказом Міністерства охорони здоров'я України від 28.11.1997 року № 339, у п.5 зазначає, що обов'язкові профілактичні наркологічні огляди проводяться за рахунок замовників, а пільги надаються відповідно до чинного законодавства. Для проходження профілактичного наркологічного огляду громадянин має подати: паспорт або документ з фотокарткою, що його замінює, (неповнолітні — свідоцтво про народження); документ, що підтверджує оплату послуг за проведення профілактичного наркологічного огляду, та документ, що підтверджує право на пільги. Профілактичний наркологічний огляд без будь-якого з вказаних вище документів не проводиться. Після проведення профілактичного наркологічного огляду і додаткового профілактичного наркологічного огляду в умовах стаціонару громадянину видається сертифікат про проходження профілактичного наркологічного огляду.

Така ж ситуація склалася при проведенні періодичного медичного огляду власників транспортних засобів. Пункт 3.3. Положення про медичний огляд кандидатів у водії та водіїв транспортних засобів від 05.06.2000 року зазначає, що перед проведенням періодичного медичного огляду водій подає: документи, що посвідчують особу (паспорт); сертифікат про проходження обов'язкового профілактичного наркологічного огляду ф. № 140-0 (облікова), який затверджений наказом МОЗ України від 28.11.1997 року № 339; довідку щодо перебування на психіатричному обліку за місцем проживання; 2 фотокартки розміром 3х4 см. Водій власного транспортного за-

собу подає довідку, що підтверджує права на керування транспортним засобом (курсив наш — авт.) (тарифи встановлюють Рада Міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська і Севастопольська міські державні адміністрації). За відсутності вищезазначених документів періодичний медичний огляд не проводиться (курсив наш — авт.).

На підставі зазначеного виникає наступна ситуація: щоб отримати довідку про проходження медичного огляду — треба пройти наркологічний огляд, за який треба сплатити, потім сплатити за медичний огляд, потім надати цю медичну довідку при проходженні платного технічного огляду для отримання відповідного талону про проходження державного технічного огляду автомобіля.

Стягнення плати за вказані послуги випливає з постанови Кабінету Міністрів України від 17.09.1996 року № 1138 «Про затвердження переліку платних послуг, які надаються в державних закладах охорони здоров'я та вищих медичних закладах освіти».

Пункт 8 цієї постанови (станом на 01.12.2007 року) до таких послуг відносить попередні профілактичні медичні огляди при прийнятті на роботу та для отримання посвідчення водія транспортних засобів (крім випадків, коли медичні огляди проводяться за направленнями органів державної служби зайнятості), медичні огляди для отримання дозволу на право отримання та носіння зброї громадянами, а також відповідні періодичні профілактичні медичні огляди.

Проте зміст вказаної постанови не відповідає рішенню Конституційного Суду України № 15-рп/98 від 25.11.1998 року «Про затвердження переліку платних послуг, які надаються в державних закладах охорони здоров'я та вищих медичних закладах освіти» (справа про платні медичні послуги). Згідно з цим суд вирішив визнати такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними), наступні положення Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку платних послуг, які надаються в державних закладах охорони здоров'я та вищих медичних закладах освіти» від 17.09.1996 року № 1138: положення абзацу першого пункту 1 в частині затвердження Переліку платних послуг, які можуть надаватися в державних закладах охорони здоров'я та вищих медичних закладах освіти, передбачених розділом I та розділом II за- значеного Переліку; положення абзацу другого пункту 1 щодо дозволу лікувально- та санітарно-профілактичним закладам приймати від хворих плату за надані їм інші медичні послуги як внесення добровільної компенсації і т.п.

Тобто, були визнані неконституційними Перелік платних послуг, які можуть надаватися в державних закладах охорони здоров'я та вищих медичних закладах освіти і дозвіл на прийняття лікувально- та санітарно-профілактичними закладами від хворих плати за надані їм інші медичні послуги як внесення добровільної компенсації. А в розділі I затвердженого переліку у п.п.15 та 24 містилися наступні медичні огляди:

— для отримання посвідчення водія транспортних засобів;

— для отримання дозволу на право отримання та носіння зброї громадянами, за винятком військовослужбовців і посадових осіб, носіння зброї яких передбачено законодавством;

— профілактичні огляди працівників підприємств та організацій за їх ініціативою, крім працівників бюджетних установ, яким такі огляди визначені законодавством як обов'язкові;

— для отримання відповідних документів на виїзд громадян за кордон за викликом родичів, що проживають у зарубіжних країнах, оздоровлення в зарубіжних лікувальних або санаторних закладах за власним бажанням, а також у службові відрядження (за винятком державних службовців, робота яких пов'язана з такими виїздами і які мають відповідні медичні документи);

— профілактичні медичні огляди з винесенням висновку про стан здоров'я на прохання громадян.

Проте, як ми бачимо, вищезазначені положення не тільки зберегли свою сутність у чинній редакції постанови Кабінету Міністрів України, але й у деякій мірі були розширені в частині платних періодичних профілактичних медичних оглядів.

Крім того, згідно з рішенням Конституційного Суду України № 10-рп/2002 від 29.05.2002 року щодо офіційного тлумачення положення частини третьої статті 49 Конституції України «у державних і комунальних закладах охорони здоров'я медична допомога надається безоплатно» — поняття медичної допомоги; умови запровадження медичного страхування, у тому числі державного; формування і використання добровільних медичних фондів; а також порядок надання медичних послуг, які виходять за межі медичної допомоги, на платній основі у державних і комунальних закладах охорони здоров'я та перелік таких послуг мають бути визначені законом. Тобто, перелік платних медичних послуг має затверджуватися ні Кабінетом Міністрів України, а визначатися тільки законом.

Незважаючи на вказане, відсутність у водія медичної довідки про проходження профілактичного огляду на практиці дає підстави працівникам ДАІ відмовити водієві у видачі талону про проходження державного технічного огляду. Наприклад, киянин Сергій Дмитренко прибув на станцію діагностики № 2 УДАІ ГУМВС у Києві на власному автомобілі Daewoo Lanos і пройшов «технічний іспит» — йому видали діагностичну карту про відповідність даного транспортного засобу вимогам безпеки. Сергій надав працівникам ДАІ усі необхідні документи, крім медичної довідки. Саме на цій підставі начальник СДА № 2 відмовив йому у видачі талона техогляду. Пан Дмитренко заперечив це рішення в суді. Суд першої інстанції (Деснянський районний суд м. Києва) відмовив у задоволенні позову, однак Апеляційний суд м. Києва переглянув його рішення. Відповідно до справи № 22-8468 від 11.11.2005 року колегія суддів ухвалила задовольнити позов Сергія Дмитренко, визнала дії начальника СДА № 2 неправомірними і зобов'язала його видати талон техогляду зазначеному громадянину.

Своє рішення суд обґрунтував у такий спосіб: «Пунктом 9 Правил проведення державного технічного огляду автомобілів, автобусів, мототранспорту і причепів, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України № 141 від 26.02.1993 року, дійсно передбачено, що при технічному огляді транспортного засобу його власник пред'являє комісії свій паспорт (підприємства, установи й організації — копію наказу про закріплен-

ня водія за транспортним засобом), реєстраційний документ, квитанцію про оплату за технічний огляд і встановлену суму податку з власників транспортних засобів. У водія перевіряється наявність посвідчення на право керування відповідною категорією транспортних засобів і довідки про медичний огляд. Утім, нормами цих Правил не передбачено, що ненадання довідки про медичний огляд може бути підставою для відмовлення у видачі талона технічного огляду автомобіля. Пунктом 14 Правил визначено, що якщо транспортний засіб не пройшов техогляд, воно може бути визнано несправним (після чого може піти зняття номерного знака до усунення несправностей). Якщо ж транспортний засіб пройшов технічний огляд, по своєму технічному стані є справним і відповідає вимогам безпеки, то відповідно до пункту 13 даних Правил на кожен транспортний засіб, що пройшов техогляд, видається талон, у якому працівник Державтоінспекції робить відповідні оцінки і візує них своїм підписом і відповідним штампом». Керівництво СДА № 2 не стало заперечувати рішення Апеляційного суду у Вищому адміністративному, а направило панові Дмитренко лист, у якому запросило його на станцію діагностики № 2 для видачі талона техогляду

При наявності у громадянина захворювань відповідно до Переліку захворювань і вад, при яких особа не може бути допущена до керування відповідними транспортними засобами, медична комісія дає висновок щодо наявності медичних протипоказань для керування конкретною категорією транспортних засобів. При відсутності в громадянина захворювань відповідно до вказаного Переліку медична комісія дає висновок щодо відсутності медичних протипоказань для керування конкретною категорією транспортних засобів.

Після проходження медичного огляду водій (кандидат у водії) отримує єдиний документ — Медичне посвідчення водія (ф. № 083/о, далі — медичне посвідчення), в якому чітко визначається його здатність керувати конкретною категорією транспортних засобів.

У виданому громадянину медичному посвідченні зазначається термін його дії. Термін дії медичного посвідчення і, відповідно, періодичність медичного огляду, визначається комісійно, і у випадку відсутності протипоказань до керування конкретною категорією транспортних засобів складає два роки. Обмеження терміну дії медичного посвідчення можливе у випадку виявлення медичних протипоказань відповідно до Переліку, при наявності яких питання щодо придатності до керування конкретною категорією транспортних засобів вирішується індивідуально, а також на підставі терміну дії поданого громадянином сертифіката про проходження обов'язкового профілактичного наркологічного огляду (ф. № 140-0 (облікова)).

Медичне посвідчення, підписане головою медичної комісії, засвідчується печаткою лікувально-профілактичного закладу.

Громадянин має право отримати дублікат виданого медичного посвідчення упродовж повного строку його дії. При цьому додаткові медичні обстеження не проводяться, громадянин сплачує тільки вартість бланка медичного посвідчення.

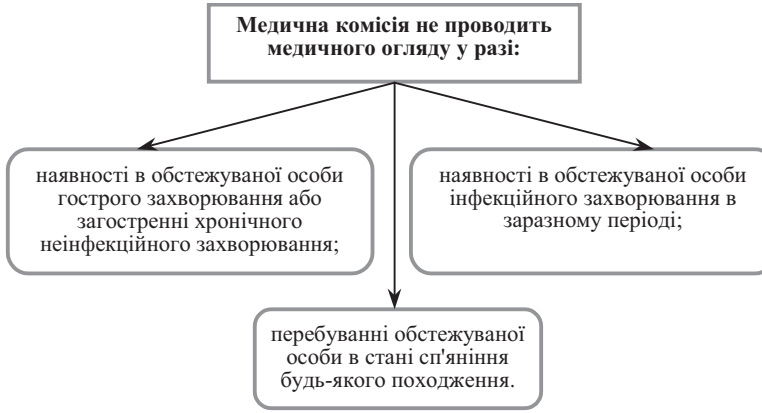

§3.2. Страхування авто

Починаючи з 2005 року автострахування в Україні є обов'язковим для всіх власників транспорту. Наявність страхового поліса в багатьох випадках може значно спростити Ваше життя. Так, у разі настання страхового випадку (події, передбаченої договором страхування або законодавством, яка відбулася в реальному житті і з настанням якої виникає обов'язок страховика здійснити виплату страхового відшкодування), Ви маєте певну гарантію отримати необхідні кошти для проведення відповідних ремонтних робіт. Наявність у особи страхового полісу дає можливість уникнути судової тяганини, оскільки страховик, страхувальник та потерпілі особи самостійно, без втручання судових чи інших державних органів, можуть домовитись про розмір страхового відшкодування, але це не відміняє факту настання юридичної відповідальності. Придбавши поліс обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОЦВ), Ви в межах ліміту полісу знімаєте з себе відповідальність за матеріальну шкоду, яку можете нанести життю та здоров'ю, а також майну потерпілих.

Потреба у страхуванні зумовлюється підвищеною небезпекою транспортних засобів. Страхування — це вид цивільно-правових відносин щодо захисту майнових інтересів фізичних осіб та юридичних осіб у разі настання певних подій (страхових випадків), визначених договором страхування або чинним законодавством, за рахунок грошових фондів, що формуються шляхом сплати фізичними особами та юридичними особами страхових платежів (страхових внесків, страхових премій) та доходів від розміщення коштів цих фондів. Страхування автотранспорту або інших засобів транспорту (судів, літаків, вагонів) вміщується в терміні «Каско» (від ісп. casco — борт транспортного засобу). Страхування АвтоКАСКО передбачає добровільне страхування майнових інтересів клієнта, пов'я-

заних з володінням, використанням та розпорядженням транспортним засобом і додатковим обладнанням, установленим на ньому. Починаючи з 2005 року в Україні введено обов'язковий вид автострахування. Першого липня 2004 року Верховна Рада України прийняла Закон «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів» (ОЦВ) № 1961-IV, який набув чинності з 1 січня 2005 року. Норми статті 16 Закону України «Про дорожній рух» покладають на водія обов'язок мати при собі страховий поліс обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів. Стаття 11 Закону України «Про міліцію» надає право міліції перевіряти у водіїв наявність страхового поліса обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів. Стаття 126 Кодексу України про адміністративні правопорушення передбачає стягнення штрафу в розмірі від 0,5 до 1 неоподаткованого мінімуму доходів громадян у випадку керування транспортними засобами водіями, що не мають при собі або не пред'явили для перевірки страховий поліс обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів.

Співробітники ДАІ мають право вимагати страховий поліс у водія під час складання адміністративного протоколу про порушення Правил дорожнього руху, під час оформлення матеріалів ДТП, під час проведення державного технічного огляду транспортного засобу, під час приймання документів у реєстраційних підрозділах Державтоінспекції для здійснення операцій з оформлення і видачі реєстраційних документів або ж під час перереєстрації транспортного засобу без заміни номерних знаків, у разі заміни тимчасових реєстраційних талонів на свідоцтва про реєстрацію транспортного засобу, а також під час видачі тимчасового талона на право керування разом з іншими необхідними документами. Договір ОЦВ необхідно оформляти навіть якщо Ви вже уклали договір добровільного страхування цивільної відповідальності.

Відповідно до чинного законодавства України, обов'язковим є страхування:

— особисте страхування від нещасних випадків на транспорті;

— страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів;

Добровільним є страхування:

— наземного транспорту (крім залізничного);

— страхування цивільної відповідальності власників наземного транспорту (включаючи відповідальність перевізника).

Обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності здійснюється з метою забезпечення відшкодування шкоди, заподіяної життю, здоров'ю та/або майну потерпілих внаслідок дорожньо-транспортної пригоди та захисту майнових інтересів страхувальників. На разі в Україні існує достатня кількість страхових компаній, які надають послуги страхування, в тому числі й обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності автовласників. Для того щоб визначитись, послуги якої компанії Вам підходять, необхідно детально розібратись в елементах які мають міститися в будь-якому договорі страхування.

Отже, договір страхування — це письмова угода між страхувальником і страховиком, згідно з якою страховик бере на себе зобов'язання у разі настання страхового випадку здійснити страхову виплату страхувальнику або іншій особі, визначеній у договорі страхування страхувальником, на користь якої укладено договір страхування (подати допомогу, виконати послугу тощо), а страхувальник зобов'язується сплачувати страхові платежі у визначені строки та виконувати інші умови договору.

Будь-який договір страхування повинен містити:

1. назву документа;
2. назву та адресу страховика;
3. прізвище, ім'я, по батькові або назву страхувальника та застрахованої особи, їх адреси та дати народження;
4. прізвище, ім'я, по батькові, дату народження або назву вигодонабувача та його адресу;
5. зазначення предмета договору страхування;
6. розмір страхової суми за договором страхування іншим, ніж договір страхування життя;
7. розмір страхової суми та (або) розміри страхових виплат за договором страхування життя;
8. перелік страхових випадків;
9. розміри страхових внесків (платежів, премій) і строки їх сплати;
10. страховий тариф (страховий тариф не визначається для страхових випадків, для яких не встановлюється страхова сума);
11. строк дії договору;
12. порядок зміни і припинення дії договору;
13. умови здійснення страхової виплати;
14. причини відмови у страховій виплаті;
15. права та обов'язки сторін і відповідальність за невиконання або неналежне виконання умов договору;
16. інші умови за згодою сторін;
17. підписи сторін.

Учасниками будь-якого договору страхування є страховик та страхувальник.

Страховиками є страхові організації, що мають право на здійснення обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів відповідно до існуючих вимог.

Страхувальниками виступають юридичні особи та дієздатні громадяни, що уклали із страховиками договори обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності за шкоду, заподіяну життю, здоров'ю, майну третіх осіб під час експлуатації наземного транспортного засобу.

Обов'язки сторін

Страхувальник має право вибору страховика для укладення договору обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності.

Страховик не може відмовити будь-якому страхувальнику в укладенні договору обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності, на умовах які не суперечать загальним правилам страхування.

Нав'язування послуг окремих страховиків органами державної влади та управління при укладанні договорів обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників транспортних засобів також забороняється.

Забороняється укладання договорів обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності в місцях проведення реєстрації (перереєстрації) транспортних засобів та оформлення дозвільних документів, у місцях контролю наявності страхових полісів, крім пунктів пропуску через державний кордон України. Укладання договорів обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності у пунктах пропуску через державний кордон України здійснюється у порядку, визначеному Уповноваженим органом.

Страховик зобов'язаний:

1) ознайомити страхувальника з умовами та правилами страхування;

2) протягом двох робочих днів, як тільки стане відомо про настання страхового випадку, вжити заходів щодо оформлення всіх необхідних документів для своєчасного здійснення страхової виплати або страхового відшкодування страхувальнику. При укладенні договору обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності страховик зобов'язаний надати страхувальнику спеціальний знак державного зразка, який затверджується Уповноваженим органом за поданням МТСБУ (Моторне (транспортне) страхове бюро України). МТСБУ є єдиним об'єднанням страховиків, які здійснюють обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів за шкоду, заподіяну третім особам. Участь страховиків у МТСБУ є умовою здійснення діяльності щодо обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів.;

3) при настанні страхового випадку здійснити страхову виплату або виплату страхового відшкодування у передбачений договором строк. Страховик несе майнову відповідальність за несвоєчасне здійснення страхової виплати (страхового відшкодування) шляхом сплати страхувальнику неустойки (штрафу, пені), розмір якої визначається умовами договору страхування або згідно чинного законодавства;

4) відшкодувати витрати, понесені страхувальником при настанні страхового випадку щодо запобігання або зменшення збитків, якщо це передбачено умовами договору;

5) за заявою страхувальника у разі здійснення ним заходів, що зменшили страховий ризик, або збільшення вартості майна переукласти з ним договір страхування;

6) не розголошувати відомостей про страхувальника та його майнове становище, крім випадків, встановлених законом.

У разі втрати страхового поліса страховик зобов'язаний протягом семи календарних днів безкоштовно видати дублікат цього поліса на підставі заяви страхувальника. У разі втрати дубліката умови його повторної видачі визначаються договором.

Договір страхування може також містити інші обов'язки страховика.

Обов'язки страхувальника

Страхувальник зобов'язаний:

1) своєчасно вносити страхові платежі;

2) при укладанні договору страхування надати інформацію страховикові про всі відомі йому обставини, що мають істотне значення для оцінки страхового ризику, і надалі інформувати його про будь-яку зміну страхового ризику;

3) при укладенні договору страхування повідомити страховика про інші чинні договори страхування щодо цього предмета договору;

4) вживати заходів щодо запобігання та зменшення збитків, завданих внаслідок настання страхового випадку;

5) повідомити страховика про настання страхового випадку в строк, передбачений умовами страхування.

Умовами конкретного договору страхування можуть бути передбачені також інші обов'язки страхувальника, але вони не мають суперечити діючим в Україні правилам страхування Правила страхування розробляються страховиком для кожного виду страхування окремо і підлягають реєстрації в Уповноваженому органі при видачі ліцензії на право здійснення відповідного виду страхування. Страховик зобов'язаний ознайомити страхувальника з правилами страхування, які діють в даній страховій компанії.

Правила страхування повинні містити: предмет договору страхування; порядок визначення розмірів страхових сум та (або) розмірів страхових виплат; страхові ризики; виключення із страхових випадків і обмеження страхування; строк та місце дії договору страхування; порядок укладення договору страхування; права та обов'язки сторін; дії страхувальника у разі настання страхового випадку; перелік документів, що підтверджують настання страхового випадку та розмір збитків; порядок і умови здійснення страхових виплат; строк прийняття рішення про здійснення або відмову в здійсненні страхових виплат; причини відмови у страховій виплаті або виплаті страхового відшкодування; умови припинення договору страхування; порядок вирішення спорів; страхові тарифи за договорами страхування іншими, ніж договори страхування життя; страхові тарифи та методику їх розрахунку за договорами страхування життя; особливі умови.

Договори обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності поділяються на окремі види:

— внутрішній договір обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності. Дані договори діють виключно на території України;

— договір міжнародного обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності.

Тип договору страхувальник обирає самостійно.

Договори міжнародного страхування діють на території країн, зазначених у таких договорах. Договори міжнародного страхування, які діють на території країн — членів міжнародної системи автомобільного страхування «Зелена картка», посвідчуються відповідним уніфікованим сертифікатом «Зелена картка», що визнається і діє в цих країнах. Під час в'їзду на

територію України власник транспортного засобу, який зареєстрований в іншій країні, зобов'язаний мати на весь термін перебування такого транспортного засобу на території України сертифікат міжнародного автомобільного страхування «Зелена картка» або внутрішній договір страхування цивільно-правової відповідальності.

«Зелена карта» — це система обов'язкового страхування відповідальності власників автомобілів за кордоном, до якої входять країни ЄС, Марокко, Туніс, Іран, Ірак, Ізраїль, Туреччина, а також частково Білорусь і Молдова. Основним завданням цієї системи є захист потерпілих в ДТП за участю автовласників-нерезидентів країни. Отже, «Зелена карта» — це поліс, створений відповідно до закону про обов'язкове страхування власників транспортних засобів, без якого Ви не маєте права керувати автомобілем на території країн-учасниць даної системи.

У разі виїзду зареєстрованого в Україні автотранспортного засобу на територію іншої країни — члена міжнародної системи автострахування «Зелена Картка», власник такого транспортного засобу зобов'язаний укласти договір обов'язкового страхування цивільної відповідальності власника (користувача) транспортного засобу перед третіми особами, дія якого поширюється на ці країни, та отримати від страховика — повного члена Моторного (транспортного) страхового бюро страховий сертифікат «Зелена Картка» єдиного зразка, який прийнятий в усіх країнах — членах цієї міжнародної системи страхування.

Купити поліс можна у страховій компанії, що є повним членом Моторного (транспортного) страхового бюро України (МТСБУ), або в прикордонних точках продажу. Термін, на який можна укласти договір такого типу — від 15 днів до 1 року. Доречним буде зробити декілька копій «Зеленої Катки» для пред'явлення правоохоронним органам на випадок ДТП.

Договори обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності також можуть укладатися на умовах:

— страхування відповідальності за шкоду, заподіяну життю, здоров'ю, майну третіх осіб внаслідок експлуатації транспортного засобу, визначеного в договорі страхування, будь-якою особою, яка експлуатує його на законних підставах (договір I типу);

— страхування відповідальності за шкоду, заподіяну життю, здоров'ю, майну третіх осіб внаслідок експлуатації будь-якого транспортного засобу або одного з транспортних засобів, зазначених у договорі, особою, вказаною в договорі страхування (договір II типу);

— страхування відповідальності за шкоду, заподіяну життю, здоров'ю, майну третіх осіб внаслідок експлуатації транспортного засобу, визначеного в договорі страхування, особою, вказаною в договорі страхування, або однією з осіб, зазначених у договорі (договір III типу).

МТСБУ здійснює розрахунок вартості полісу таким чином**:** базовий страховий платіж 291,49 грн множиться на коефіцієнти відповідного типу полісу в залежності від статусу особи (юридична або фізична), типу транспортного засобу (об'єму двигуна), місця переважного використання автомобіля та ін.

Відповідно до коефіцієнтів змінюється вартість полісу. Чим більший стаж водія, менший об'єм двигуна і менше кількість населення на території переважного використання транспортного засобу, тим менша вартість страхової послуги. Пільги: 50 % вартості полісу сплачують пенсіонери; інваліди II групи; особи, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи I-II категорії; учасники війни (за умови особистого володінням і керуванням транспортним засобом, а об'єм двигуна ТЗ — до 2 500 куб. см).

Початок дії договору страхування

Для укладання договору страхування страхувальник подає страховику письмову заяву за формою, встановленою страховиком, або іншим чином заявляє про свій намір укласти договір страхування.

Факт укладання договору страхування може посвідчуватися страховим свідоцтвом (полісом, сертифікатом), що є формою договору страхування. Договір страхування набирає чинності з моменту внесення першого страхового платежу, якщо інше не передбачено самим договором.

У випадку надання страхувальником письмової заяви за формою, встановленою страховиком, що виражає намір укласти договір страхування, такий договір може бути укладений шляхом надіслання страхувальнику копії правил страхування та видачі страхувальнику страхового свідоцтва (поліса), який не містить розбіжностей з поданою заявою. Заява складається у двох примірниках, копія заяви надсилається страхувальнику з відміткою страховика або його уповноваженого представника про прийняття запропонованих умов страхування.

Припинення дії договору

Дія договору страхування припиняється та втрачає чинність за згодою сторін, а також у разі:

1) закінчення строку дії;

2) виконання страховиком зобов'язань перед страхувальником у повному обсязі;

3) несплати страхувальником страхових платежів у встановлені договором строки. При цьому договір вважається достроково припиненим у випадку, якщо перший (або черговий) страховий платіж не був сплачений за письмовою вимогою страховика протягом десяти робочих днів з дня пред'явлення такої вимоги страхувальнику, якщо інше не передбачено умовами договору;

4) смерті страхувальника — фізичної особи чи втрати ним дієздатності;

5) ліквідації страховика у порядку, встановленому законодавством України;

6) прийняття судового рішення про визнання договору страхування недійсним;

7) в інших випадках, передбачених законодавством України.

Дострокове припинення договору страхування з ініціативи страхувальника

Дія договору обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності може бути достроково припинена:

- за письмовою вимогою страхувальника, про що він має повідомити страховика не пізніше ніж за 30 днів до дати припинення дії договору та пред'явити оригінал поліса страховику;
- у разі виходу транспортного засобу з володіння страхувальника проти його волі або знищення транспортного засобу;
- з інших підстав, передбачених законом або договором.

У разі дострокового припинення договору обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності страховик, за умови відсутності виплат страхового відшкодування за цим договором, повертає страхувальнику частку страхового платежу, яка обчислюється пропорційно періоду страхування, що залишився до закінчення терміну дії договору, з утриманням, у передбачених законом випадках, понесених витрат на ведення справи, але не більше 20 відсотків цієї частки, вилучає страховий поліс та анулює його.

У разі коли виплачена сума відшкодування за чинним договором перевищила сумарний ліміт відповідальності страховика (76500 гривень), дія договору може бути припинена в односторонньому порядку з ініціативи страховика.

У цьому випадку страховик зобов'язаний письмово повідомити страхувальника протягом 24 годин. Договір вважається дійсним протягом 10 календарних днів з дня надіслання повідомлення щодо припинення договору.

Якщо забезпечений транспортний засіб передається у володіння іншому власнику і попередній власник не подав заяву про припинення договору страхування, договір припиняється з дня відчуження такого транспортного засобу.

У випадку ліквідації страховика, правонаступника якого встановлено, договори страхування зберігають свою силу до закінчення строку дії такого договору. У разі ліквідації страховика за його власним рішенням визначені договором обов'язки цього страховика виконує ліквідаційна комісія. Якщо ліквідація страховика відбулась за рішенням визначених законом органів обов'язки по договорах обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності виконує ліквідаційна комісія. Обов'язки, для виконання яких у страховика, який ліквідується, недостатньо коштів та/або майна, приймає на себе МТСБУ (Моторне (транспортне) страхове бюро України). Виконання обов'язків у повному обсязі гарантується коштами МТСБУ.

Дії у випадку ДТП на території України

Учасники дорожньо-транспортної пригоди зобов'язані:

— терміново повідомити про дорожньо-транспортну пригоду у відповідні органи МВС України. В іншому разі Ви не отримаєте відшкодування.;

— проінформувати один одного про себе, своє місце проживання, назву та місцезнаходження страховика та надати відомості про відповідні страхові поліси — від цього залежить подальше врегулювання збитків;

— вжити всіх можливих заходів з метою запобігання чи зменшення подальшої шкоди;

— невідкладно, але не пізніше трьох робочих днів, повідомити про настання ДТП страховика, з яким було укладено договір ОСЦВА або МТСБУ.

МТСБУ здійснює виплату у випадку заподіяння шкоди:

— транспортним засобом, власник якого не застрахував свою цивільно-правову відповідальність (крім шкоди, заподіяної транспортному засобу, який не є забезпечений полісом ОСЦВА, та майну, яке знаходилося в такому транспортному засобі);

— невстановленим транспортним засобом, крім шкоди, яка заподіяна майну та навколишньому природному середовищу;

— транспортним засобом, який вийшов з володіння власника не з його вини, а у результаті протиправних дій іншої особи;

— пільговою категорією громадян: учасником бойових дій, інвалідом I групи, інвалідом війни, які керують належним їм авто; а також особою, що керує авто належним інваліду I групи, у його присутності. Ці категорії громадян звільнені від обов'язкового страхування цивільної відповідальності автовласника;

— у разі недостатності коштів та майна страховика — члена МТСБУ, що визнаний банкрутом та/або ліквідований, для виконання його зобов'язань за договорами ОСЦВА;

— у разі надання страхувальником або особою, відповідальність якої застрахована, свого транспортного засобу працівникам міліції та медичним працівникам закладів охорони здоров'я згідно з чинним законодавством.

Для отримання відшкодування шкоди з Фонду захисту потерпілих необхідно виконати наступні дії:

1. Повідомити МТСБУ про ДТП особисто у приймальню громадян, поштою, електронним листом, факсом (Дод.1). Після цього з Вами зв'яжеться представник МТСБУ або Ви отримаєте лист від МТСБУ із переліком необхідних документів.

2. Для отримання відшкодування до МТСБУ необхідно надати такий пакет документів:

— заяву на відшкодування шкоди (з зазначенням розміру шкоди) (*Дод. 2, 3*);

— чинний на дату ДТП поліс ОСЦВА або посвідчення відповідної пільгової категорії (учасник бойових дій, інвалід війни, інвалід I групи);

— копію документу, що засвідчує особу заявника;

— копію посвідчення водія;

— довідку про присвоєння заявнику ідентифікаційного номеру;

— реквізити розрахункового рахунку;

— належним чином оформлене доручення або нотаріально посвідчену копію, яким (якою) власник ТЗ уповноважує заявника отримати від МТСБУ належне йому відшкодування шкоди, завданої під час зазначеної ДТП;

— копію документу про реєстрацію ТЗ;

— довідку про пошкодження транспортного засобу (ТЗ), складену інспектором ДАІ на місці ДТП;

— відомості про наявність добровільного договору страхування автомобіля (КАСКО);

— оригінал або завірену належним чином копію автотоварознавчого дослідження щодо встановлення розміру завданої Вам шкоди (ремонт з урахуванням фізичного зносу), складеного відповідно до чинного законодавства, з обов'язковим долученням оригіналів фотографій пошкодженого ТЗ; обов'язково зображення номерних знаків та номеру кузову (VIN код).

— оригінал або завірену належним чином копію автотоварознавчого дослідження щодо встановлення вартості ТЗ після ДТП, в разі визнання ТЗ фізично знищеним;

— довідку про ДТП, яка видається органами внутрішніх справ (розширена довідка із зазначенням інформації про учасників ДТП та про осіб, винних у скоєні ДТП);

— копію постанови місцевого суду, завірену належним чином (мокрою печаткою відповідного суду), що підтверджує відповідальність іншого учасника ДТП;

— відомості про можливо здійснені взаєморозрахунки з особою відповідальною за шкоду.

В деяких випадках МТСБУ може запросити додаткові документи з метою встановлення всіх обставин ДТП, встановити ступінь вини учасників і визначити розмір шкоди.

Якщо особа з поважних причин не виконала зазначені дії, це необхідно підтвердити документально. Якщо не повідомити страховика у триденний термін без поважних на те причин, то після відшкодування збитків, заподіяних третій особі, страховик має право вимагати від свого страхувальника компенсації понесених витрат.

Учасники дорожньо-транспортної пригоди також зобов'язані зберегти транспортний засіб чи пошкоджене майно в такому стані, в якому воно знаходилося після дорожньо-транспортної пригоди, до тих пір, доки їх не огляне призначений страховиком аварійний комісар або експерт. Страховик терміново, але не пізніше трьох робочих днів (враховуючи день отримання письмового повідомлення про страховий випадок), зобов'язаний направити аварійного комісара або експерта на місце настання страхового випадку та/або до місцезнаходження пошкодженого майна для визначення причин настання страхового випадку та розміру збитків. Якщо у визначений строк аварійний комісар або експерт не з'явився, потерпілий має право самостійно обрати аварійного комісара або експерта для визначення розміру шкоди. У такому випадку страховик зобов'язаний відшкодувати потерпілому витрати на проведення експертизи.

Для отримання страхового відшкодування особа, яка має право на відшкодування, подає страховику (або якщо страховик невідомий — МТСБУ) відповідну заяву. У заяві про виплату страхового відшкодування має міститися:

а) найменування страховика, до якого подається заява, або МТСБУ;

б) назва (для юридичної особи), прізвище, ім'я, по батькові (для фізичної особи) заявника, його місцезнаходження або місце проживання;

в) зміст майнової вимоги заявника щодо відшкодування завданих збитків;

г) інформація про вже здійснені взаєморозрахунки осіб, відповідальність яких застрахована, та потерпілих;

ґ) обставини, якими заявник обґрунтовує свою вимогу, та докази, що підтверджують її відповідно до законодавства;

д) розмір шкоди;

е) підпис заявника і дата подання заяви.

До заяви додаються довідки про дорожньо-транспортну пригоду, довідки відповідних закладів охорони здоров'я щодо тимчасової втрати працездатності або довідки спеціалізованих установ про встановлення стійкої втрати працездатності (інвалідності) у разі її виникнення, інші документи, які мають відношення до даної дорожньо-транспортної пригоди, завірені у встановленому порядку.

Страховик зобов'язаний надавати консультаційну допомогу заявнику при складанні заяви та на прохання заявника зобов'язаний ознайомити його з відповідними нормативними актами та порядком обчислення страхового відшкодування.

Після розгляду страховиком наданих йому документів про дорожньо-транспортну пригоду страховик приймає рішення про виплату страхового відшкодування або відмову у виплаті страхового відшкодування. Протягом трьох робочих днів з дня прийняття відповідного рішення страховик зобов'язаний направити заявнику письмове повідомлення щодо прийнятого рішення. Якщо особа, яка має право на отримання відшкодування, не задоволена рішенням страховика щодо виплати страхового відшкодування, вона має право подати до МТСБУ скаргу про перегляд вищезазначеного рішення. Якщо прийняте МТСБУ рішення не задовольняє таку особу, то вона має право подати позов до суду щодо відшкодування шкоди в установленому законом порядку.

Дії у випадку ДТП закордоном

Якщо ви стали учасником ДТП за межами України, Вам необхідно:

1. Зафіксувати місце дорожньо-транспортної пригоди;

2. Викликати поліцію;

3. Пред'явити представникам правоохоронних органів **копію** Зеленої Картки;

4. Отримати довідку поліції про обставини ДТП. Вам необхідно буде заповнити повідомлення про ДТП, і якщо Ви не володієте в достатній мірі мовою країни в якій сталося ДТП, маєте право користуватись українською мовою.

Якщо учасники ДТП з поважних причин не мали змоги виконати зазначені дії, вони також мають підтвердити це документально:

а) проінформувати один одного про себе, своє місце проживання, назву та місцезнаходження страховика та надати відомості про відповідні страхові поліси або страхові сертифікати «Зелена карта»;

б)вжити всіх можливих заходів з метою запобігання збільшення розміру шкоди.

5. Страхувальник-винуватець, який зазначений у «Зеленій карті», повинен, без будь-яких застережень, надати іншому учаснику ДТП (потерпілому) копію оригіналу або ксерокопію страхового сертифікату «Зелена карта», чинного на дату такої ДТП.

Якщо Ви є винуватцем ДТП, страховик повинен здійснити виплату відшкодування потерпілим, але страховик не компенсує шкоду:

— у разі заподіяння шкоди життю та здоров'ю власника транспортного засобу, винного у виникненні дорожньо-транспортної пригоди;

— за пошкоджене або знищене майно чи вантаж, що містилось у транспортному засобі винного у ДТП;

— за пошкодження транспортного засобу винного у виникненні ДТП;

— за забруднення чи пошкодження внаслідок ДТП об'єктів довкілля;

— за наслідки пожежі, яка виникла внаслідок ДТП за краєм проїзної частини і на прилеглій до неї території;

— за пошкодження внаслідок дорожньо-транспортної пригоди антикварних речей, коштовностей, предметів релігійного культу, колекцій картин, рукописів, грошових знаків, цінних паперів;

— якщо дорожньо-транспортна пригода виникла внаслідок навмисних дій або грубої необережності третьої особи, визнаних такими в установленому порядку;

— якщо ДТП виникла внаслідок масових безпорядків і групових порушень громадського порядку, військових конфліктів, стихійного лиха, вибуху боєприпасів, пожежі транспортного засобу, не пов'язаних з цією пригодою.

Страховик також може вимагати від Вас компенсації у випадку:

— навмисного заподіяння шкоди третій особі;

— керування транспортним засобом у стані алкогольного сп'яніння, під впливом наркотичних чи токсичних речовин;

— при відсутності посвідчення на право керування транспортним засобом відповідної категорії;

— у разі, коли Ви як винуватець залишили місце дорожньо-транспортної пригоди, порушивши встановлені правила;

— коли страховий випадок стався через невідповідність технічного стану транспортного засобу вимогам чинних Правил дорожнього руху України;

— коли після виплати страхового відшкодування з'ясовується, що страхувальник або третя особа надали неточні відомості, які призвели до підвищення суми виплати тощо.

Визначення розміру страхових платежів

Розміри індивідуальних страхових платежів (внесків, премій) встановлюються страховиками самостійно шляхом добутку базового платежу та відповідних коригуючих коефіцієнтів.

Базовий платіж та коригуючі коефіцієнти розраховуються МТСБУ актуарним методом на основі статистичних даних та рівня збитковості даного виду страхування в цілому по галузі за останній розрахунковий період, який становить не менш як один рік.

Для заохочення безаварійної експлуатації транспортних засобів, при укладанні договорів обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності більше ніж на півроку, страховики мають право застосовувати коефіцієнт страхових тарифів залежно від наявності чи відсутності страхових випадків з вини осіб, відповідальність яких застрахована, в період дії попередніх договорів обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності, який розраховується кожним із страховиків з урахуванням положень Закону України «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів»

Клас на початок строку страхування	Коефіцієнт	Клас по закінченню строку страхування з урахуванням наявності страхових випадків з вини страхувальника			
		0 страхових виплат	1 страхова виплата	2 страхові виплати	3 страхові виплати
М	2.45	0	М	М	М
0	2.3	1	М	М	М
1	1.55	2	М	М	М
2	1.4	3	1	М	М
3	1	4	1	М	М
4	0.95	5	2	М	М
5	0.9	6	3	1	М
6	0.85	7	4	1	М
7	0.8	8	4	1	М
8	0.75	9	5	2	М
9	0.7	10	5	2	1
10	0.65	11	6	2	1
11	0.6	12	6	2	1
12	0.55	13	6	2	1
13	0.5	13	7	2	1

При укладанні договору обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності страхувальнику присвоюється клас залежно від частоти

страхових випадків, які виникли з вини особи, відповідальність якої застрахована.

При укладанні договору обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності вперше страхувальнику присвоюється клас 3. Залежно від кількості страхових випадків, які виникли у період дії попередніх договорів обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності при укладанні з ним такого договору на новий строк, застосовується підвищуючий коефіцієнт страхового тарифу з присвоєнням більш низького класу до найнижчого — М чи з урахуванням безаварійної експлуатації транспортного засобу та при відсутності страхових випадків, які виникли з вини страхувальника, — понижуючий коефіцієнт з присвоєнням більш високого класу.

СХЕМА ЗАСТОСУВАННЯ КОРИГУЮЧИХ КОЕФІЦІЄНТІВ ПРИ УКЛАДАННІ ДОГОВОРІВ ОБОВ'ЯЗКОВОГО СТРАХУВАННЯ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ВЛАСНИКІВ НАЗЕМНИХ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

Типи коригуючих коефіцієнтів залежно від	Порядок визначення	Типи договорів страхування
1. Типу транспортного засобу	Зазначаються відомості в документі про реєстрацію транспортного засобу	Договори страхування I-III типів
2. Території переважного використання транспортного засобу	Для транспортних засобів зареєстрованих в Україні застосовуються відомості про місцезнаходження (місце проживання) власника, що зазначені в документі про реєстрацію транспортного засобу, який визначений у договорі страхування. Для транспортних засобів зареєстрованих в інших країнах застосовується значення коефіцієнта — 1	Договори страхування I-III типів
3. Сфери використання транспортного засобу	Визначаються особи, відповідальність яких застрахована за договором страхування.	Договори страхування I-III типів
	У разі, коли за договором страхування такими особами є фізичні та юридичні особи, застосовується коефіцієнт для юридичної особи	Договори страхування I,III типів

Типи коригуючих коефіцієнтів залежно від	Порядок визначення	Типи договорів страхування
4. Водійського стажу	Зазначення водійського стажу визначається як різниця між поточним роком і роком видачі першого посвідчення водія	Договори страхування I-III типів
	Якщо договір страхування укладається на умовах III типу, але в ньому зазначені декілька осіб, відповідальність яких застраховано, при розрахунку страхового платежу застосовується такий коефіцієнт водійського стажу осіб, відповідальність яких застрахована за договором, що відповідає особі, відповідальність якої застрахована, з найменшим водійським стажем, серед визначених у договорі.	Договір страхування III типу
	У випадку відсутності відомостей про водійський стаж будь-якої із осіб, відповідальність якої застрахована (водіїв таких осіб), застосовується розмір коефіцієнта для осіб з водійським стажем до 1 року.	Договір страхування III типу
5. Кількості зазначених у договорі осіб	Зазначаються відомості в договорі страхування про кількість осіб, відповідальність яких застрахована.	Договір страхування III типу
6. Наявності або відсутності у страхувальника (протягом попереднього року) доведених у судовому порядку спроб страхового шахрайства або випадків, що були підставою для пред'явлення регресного позову згідно із ст. 38 Закону	Наявність вироку суду про притягнення страхувальника до кримінальної відповідальності за шахрайство по відношенню до страховика, або випадків передбачених пунктом 38.1.1 пункту 38.1. ст. 38 Закону	Договори страхування I-III типів

Чинним законодавством також встановлюється обов'язковий ліміт відповідальності страховика.

Обов'язковий ліміт відповідальності страховика — це грошова сума, в межах якої страховик зобов'язаний провести виплату страхового відшко-

дування відповідно до умов договору страхування. Обов'язковий ліміт відповідальності страховика за шкоду, заподіяну майну потерпілих, становить 25500 гривень на одного потерпілого.

У разі коли загальний розмір шкоди за одним страховим випадком перевищує п'ятикратний ліміт відповідальності страховика, відшкодування кожному потерпілому пропорційно зменшується.

Обов'язковий ліміт відповідальності страховика за шкоду, заподіяну життю та здоров'ю потерпілих, становить 51000 гривень на одного потерпілого. Зазначені страхові відшкодування виплачуються по кожному страховому випадку, що настав протягом періоду дії відповідного договору обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності в межах ліміту відповідальності страховика.

Розмір франшизи при відшкодуванні шкоди, заподіяної майну потерпілих, встановлюється при укладанні договору обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності і не може перевищувати 2 відсотки від ліміту відповідальності страховика, в межах якого відшкодовується збиток, заподіяний майну потерпілих.

Франшиза при відшкодуванні шкоди, заподіяної життю та/або здоров'ю потерпілих, не застосовується.

Порядок здійснення страхового відшкодування

При настанні страхового випадку страховик відповідно до лімітів відповідальності страховика відшкодовує у встановленому законодавством порядку оцінену шкоду, яка була заподіяна у результаті дорожньо-транспортної пригоди життю, здоров'ю, майну третьої особи.

Якщо потерпіла сторона є юридичною особою, страховиком відшкодовується виключно шкода, заподіяна майну.

Потерпілому відшкодовується також моральна шкода. Розмір моральної шкоди визначається судом, при цьому страховик відшкодовує не більше ніж 5 відсотків ліміту. Різницю між сумою відшкодування, визначеною судом, та сумою, яка має бути відшкодована страховиком, сплачує особа, яку визнано винною у скоєнні дорожньо-транспортної пригоди.

Якщо судом встановлено відшкодувати потерпілому моральну шкоду, що полягає у душевних стражданнях потерпілого або у приниженні честі та гідності особи, а також її ділової репутації, таке відшкодування у розмірі, визначеному судом, здійснює особа, яку визнано винною у скоєнні дорожньо-транспортної пригоди.

Відшкодування шкоди, пов'язаної з лікуванням потерпілого

У зв'язку з лікуванням потерпілого відшкодовуються обґрунтовані витрати, які пов'язані з доставкою, розміщенням, утриманням, діагностикою, лікуванням та реабілітацією потерпілого у відповідному закладі охорони

здоров'я, медичним піклуванням, лікуванням у домашніх умовах та купівлею лікарських препаратів. Витрати, пов'язані з лікуванням потерпілого в іноземних державах, відшкодовуються, якщо лікування було узгоджено із страховиком чи МТСБУ. Такі витрати мають бути підтверджені документально відповідним медичним закладом.

У зв'язку з тимчасовою втратою працездатності потерпілим відшкодовуються не отримані доходи за підтверджений відповідним закладом охорони здоров'я час втрати працездатності.

Доходи потерпілого оцінюються:

— для працюючої особи (особи, яка працює за трудовим договором) — неотримана середня заробітна плата, обчислена відповідно до норм законодавства України про працю;

— для особи, яка забезпечує себе роботою самостійно, — неотримані доходи, які обчислюються як різниця між доходом за попередній (до дорожньо-транспортної пригоди) календарний рік та доходом, отриманим у тому календарному році, коли особа була тимчасово непрацездатною;

— для непрацюючої повнолітньої особи — допомога у розмірі, не меншому мінімальної заробітної плати, встановленої чинним законодавством.

Якщо особа була в зазначеному статусі менше вказаних розрахункових термінів, то до уваги береться середньомісячний доход з розрахунку суми сукупного доходу такої особи за попередній до настання страхового випадку календарний рік та доход протягом фактичного терміну (повні місяці) перебування особи в зазначеному статусі.

Страхове відшкодування за шкоду, пов'язану із стійкою втратою працездатності, виплачується не рідше одного разу на місяць до відновлення працездатності потерпілого. Відшкодовуються доходи які не відшкодовуються за рахунок іншого обов'язкового виду страхування Таке страхове відшкодування може бути виплачене у вигляді одноразової компенсації за згодою сторін.

Якщо потерпілий, який навчається на денному (очному) відділенні закладу освіти, в результаті стійкої втрати працездатності не має можливості продовжувати навчання на денному (очному) відділенні, страховиком чи МТСБУ оплачується його навчання на заочному відділенні акредитованого закладу освіти України. Якщо потерпілий, у якого настала стійка втрата працездатності, має можливість освоїти одночасно нову професію з метою отримання доходів від праці, яка сумісна з його теперішнім станом здоров'я, страховиком чи МТСБУ оплачується його професійна освіта, що відповідає освіті того ступеня, яка була у потерпілої особи на момент дорожньо-транспортної пригоди.

Потерпілим, які на момент настання страхового випадку не одержували доходів, у зв'язку із стійкою втратою працездатності відшкодовуються витрати, пов'язані з доставкою, розміщенням, утриманням, діагностикою, лікуванням та реабілітацією потерпілого у відповідному закладі охорони здоров'я, медичним піклуванням, лікуванням та доглядом у домашніх умовах та купівлею лікарських препаратів.

Право на отримання відшкодування за шкоду, пов'язану із смертю потерпілого, мають особи, які знаходилися на утриманні потерпілого, та

особи, які взяли на себе витрати з поховання. Якщо на утриманні потерпілого знаходились діти, непрацездатна дружина (чоловік), непрацездатні батьки, то право на страхове відшкодування переходить до таких осіб. Страхове відшкодування виплачується, якщо смерть потерпілого в результаті дорожньо-транспортної пригоди настала протягом одного року після дорожньо-транспортної пригоди та є прямим наслідком такої дорожньо-транспортної пригоди.

У зв'язку з пошкодженням транспортного засобу відшкодовуються витрати, пов'язані з відновлювальним ремонтом транспортного засобу з урахуванням зносу, включаючи витрати на усунення пошкоджень, зроблених навмисно з метою порятунку потерпілих внаслідок дорожньо-транспортної пригоди, з евакуацією транспортного засобу з місця дорожньо-транспортної пригоди до місця проживання того власника чи законного користувача транспортного засобу, який керував транспортним засобом у момент дорожньо-транспортної пригоди, чи до місця здійснення ремонту на території України. Якщо транспортний засіб необхідно, з поважних причин, помістити на стоянку, до розміру шкоди додаються також витрати на евакуацію транспортного засобу до стоянки та плата за послуги стоянки.

Не відшкодовується шкода, заподіяна:

— при експлуатації забезпеченого транспортного засобу, але за спричинення якої не виникає цивільно-правової відповідальності відповідно до закону;

— забезпеченому транспортному засобу, який спричинив дорожньо-транспортну пригоду;

— життю та здоров'ю пасажирів, які знаходилися у забезпеченому транспортному засобі, який спричинив дорожньо-транспортну пригоду, та які є застрахованими;

— майну, яке знаходилося у забезпеченому транспортному засобі, який спричинив дорожньо-транспортну пригоду;

— при використанні забезпеченого транспортного засобу під час тренувальної поїздки чи для участі в офіційних змаганнях;

— шкода, яка прямо чи опосередковано викликана чи якій сприяли іонізуюча радіація, викликане довільним ядерним паливом радіоактивне отруєння, радіоактивна, токсична, вибухова чи в іншому відношенні небезпечна властивість довільної вибухової ядерної сполуки чи її ядерного компонента;

— шкода, пов'язану із втратою товарного вигляду транспортного засобу;

— шкода, заподіяна пошкодженням або знищенням внаслідок дорожньо-транспортної пригоди антикварних речей, виробів з коштовних металів, коштовного та напівкоштовного каміння, біжутерії, предметів релігійного культу, картин, рукописів, грошових знаків, цінних паперів, різного роду документів, філателістичних, нумізматичних та інших колекцій;

— шкода, заподіяна в результаті дорожньо-транспортної пригоди, якщо вона відбулася внаслідок масових заворушень і групових порушень громадського порядку, військових конфліктів, терористичних актів, стихійного лиха, вибуху боєприпасів, пожежі транспортного засобу, не пов'язаної з цією пригодою.

Виплата страхового відшкодування

Виплата страхового відшкодування здійснюється протягом одного місяця з дня отримання страховиком необхідних документів або в строки та в обсягах, визначених рішенням суду. За кожен день прострочення виплати страхового відшкодування з вини страховика або МТСБУ особі, яка має право на отримання такого відшкодування, сплачується пеня з розрахунку подвійної облікової ставки Національного банку України, яка діє у період, за який нараховується пеня. При вирішенні питання про виплату страховоьправо письмово вимагати від відповідного закладу охорони здоров'я відомості про діагноз, лікування та прогноз хвороби потерпілого, використовувати висновки судово-медичної експертизи, а також за необхідності отримати додаткову інформацію, направити потерпілого на медичне обстеження, відшкодовуючи всі пов'язані з цим витрати. Відомості, отримані страховиком про діагноз, лікування та прогноз захворювання потерпілого, є конфіденційними. Страховик має право здійснювати виплату страхового відшкодування безпосередньо потерпілим або погодженим з ними підприємствам, установам та організаціям, що надають послуги з ремонту пошкодженого майна, лікування потерпілих та інші послуги, пов'язані з відшкодуванням збитків. Страховик здійснює компенсацію витрат страхувальника або особи, відповідальність якої застрахована, у разі, коли такі витрати здійснюються за згодою страховика. Якщо страхувальник або особа, відповідальність якої застрахована, здійснили такі витрати без попереднього погодження із страховиком, страховик має право відмовити у компенсації таких витрат або зменшити їх розмір з урахуванням вимог законодавства України про порядок відшкодування такої шкоди. Страхувальником або особою, відповідальність якої застрахована, потерпілому має бути компенсована сума франшизи у повному обсязі одночасно з виплатою страховиком страхового відшкодування.

Регресний позов страховика та МТСБУ

Страховик після виплати страхового відшкодування має право подати регресний позов до страхувальника або водія забезпеченого транспортного засобу, який спричинив дорожньо-транспортну пригоду:

а) якщо він керував транспортним засобом у стані сп'яніння під впливом алкоголю, наркотичних, психотоксичних чи інших одурманюючих речовин;

б) якщо він керував транспортним засобом без права на керування транспортним засобом відповідної категорії;

в) якщо він після дорожньо-транспортної пригоди самовільно залишив місце пригоди чи ухилився від проведення в установленому порядку перевірки, констатуючої дію алкогольних напоїв, наркотичних чи інших одурманюючих речовин, чи споживав ці речовини після дорожньо-транспортної пригоди до відповідної констатуючої перевірки;

г) якщо дорожньо-транспортна пригода визначена в установленому порядку безпосереднім наслідком невідповідності технічного стану та обладнання транспортного засобу існуючим вимогам Правил дорожнього руху;

ґ) якщо він не повідомив страховика про настання дорожньо-транспортної пригоди у визначені строки;

Страховик може подати позов до підприємства, установи, організації, що відповідає за стан дороги, якщо заподіяна у результаті дорожньо-транспортної пригоди шкода виникла з їх вини; до особи, яка заподіяла шкоду навмисно.

МТСБУ після сплати страхового відшкодування має право подати регресний позов до власника транспортного засобу, який спричинив дорожньо-транспортну пригоду, який не застрахував свою цивільно-правову відповідальність; до водія транспортного засобу, який заволодів транспортним засобом за допомогою протиправних дій; до страховика, якщо забезпечений транспортний засіб, що заподіяв шкоду, було встановлено та страховик був зобов'язаний, але не виплатив страхове відшкодування;до підприємства, установи, організації, що відповідають за стан дороги, якщо заподіяна у результаті дорожньо-транспортної пригоди шкода виникла з їх вини.

Звільняються від обов'язкового страхування автоцивільної відповідальності: учасники бойових дій, інваліди I групи, інваліди війни — за умови керування власним транспортним засобом; а також особи, що керують ТЗ, належним інваліду I групи, у його присутності. Збитки, заподіяні такими громадянами за кермом власного автомобіля, відшкодовує МТСБУ.

Страхові компанії України також надають різноманітні послуги страхування, серед них і добровільне автострахування АвтоКАСКО. Це вид авто страхування, що передбачає добровільне страхування майнових інтересів клієнта, пов'язаних з володінням, використанням та розпорядженням транспортним засобом і додатковим обладнанням, установленим на ньому.

Страхування авто-КАСКО передбачає виплату страхового відшкодування у випадку пошкодження застрахованого автомобілю при:

— угоні або викрадення автотранспортного засобу. Тобто незаконному заволодінню ТЗ шляхом крадіжки, розбійного нападу, грабежу, тощо, якщо в результаті цих дій ТЗ вибув із володіння Страхувальника всупереч його волі і місцезнаходження ТЗ невідоме;

— протиправних діях третіх осіб, що потягли за собою пошкодження або знищення ТЗ, його складових частин та додаткового обладнання, пошкодження скла, лакофарбового покриття, внаслідок протиправних дій третіх осіб, в тому числі викрадення додаткового обладнання та складових частин ТЗ;

— ДТП і інших пошкоджень, що виникли внаслідок дорожнього руху. До цих пошкоджень відносять пошкодження або знищення ТЗ, його складових частин та додаткового обладнання, а також пошкодження скла, лакофарбового покриття, внаслідок події, що відбулась під час руху ТЗ (зіткнення ТЗ під час руху з рухомими та нерухомими об'єктами,

перекидання ТЗ під час руху, наїзд ТЗ на рухомі та нерухомі об'єкти, викиду каменів та інших твердих предметів з під коліс транспорту, що рухається), а також пошкодження нерухомого ТЗ іншими рухомими ТЗ;

— пошкодженні або знищенні ТЗ, його складових частин та додаткового обладнання авто, а також пошкодження скла, лакофарбового покриття внаслідок зовнішньої дії природних явищ (удару блискавки, бурі, шторму, урагану, зливи, граду, сильного снігопаду, лавини, землетрусу, зсуву та осідання ґрунту, повені, цунамі, смерчу, тощо), нападу тварин, падіння на застрахований ТЗ сторонніх предметів (льоду, каміння, цегли, тощо), пожежі, що виникла в результаті неконтрольованого зовнішнього або внутрішнього горіння (самозаймання та вибуху в ТЗ).

Страхова сума, тобто розмір страхового покриття, встановлюється в межах ринкової вартості автомобіля на момент укладання договору. За бажанням клієнта страхова сума може бути меншої ніж ринкова вартість, наприклад, дорівнювати балансовій, тоді страхове відшкодування буде менше реально завданого збитку пропорційно різниці між ринковою вартістю автомобілю та страховою сумою.

Строк страхування складає від 15 діб до 1 року.

Страхувальниками можуть бути дієздатні фізичні особи (особи, які досягли 18 років, або які вступили в шлюб чи записані матір'ю, батьком дитини, або працюють за трудовим договором з 16 років), суб'єкти підприємницької діяльності, або юридичні особи які:

— володіють транспортним засобом на підставі права власності,

— придбали транспортний засіб в кредит або в лізинг,

— отримали транспортний засіб в оренду,

— керують транспортним засобом на законних підставах.

Може бути застрахована відповідальність будь-якої особи, яка управляє транспортним засобом страхувальника на законних підставах. В залежності від обраної програми страхування особою, відповідальність якої застрахована, може бути:

Страхувальник;

— особи, П.І.Б. яких, зазначені у договорі страхування;

— будь-які особи, які експлуатують транспортний засіб Страхувальника, визначено в договорі страхування, на законних підставах.

Застраховані можуть бути:

— легкові транспортні засоби віком до 10 років,

— вантажні транспортні засоби віком до 15 років,

— автобуси віком до 15 років,

— мотоцикли віком до 5 років,

— причепи віком до 15 років,

— спецтехніка,

— додаткове обладнання, що встановлюється на транспортних засобах.

Цей вид страхування покликаний захистити від витрат пов'язаних з пошкодженням автомобіля.

Страхові компанії пропонують різні програми страхування. Програми страхування можуть відрізняються обсягом страхового покриття та вартістю, вони розробляються з урахуванням найтиповіших запитів на страху-

вання, але кожна програма може видозмінюватися індивідуально за бажанням клієнта

Для укладання договору страхування авто-КАСКО необхідно заповнити заяву на страхування та надати транспортний засіб для огляду представнику страхової компанії. При настанні страхового випадку власнику застрахованого автомобілю необхідно:

— при ДТП викликати на місце події органи ДАІ;

— при угоні чи протиправних діях третіх осіб повідомити райвідділ міліції;

— при пожежі повідомити пожежний відділ Міністерства надзвичайних ситуацій;

— при стихійних явищах викликати представника страхової компанії, що засвідчить пошкодження.

Якщо в ДТП є інші учасники обов'язково дізнайтеся їх прізвище, ім'я по батькові та контактну інформацію.

Протягом трьох робочих днів з настання страхового випадку необхідно письмово повідомити страхову компанію та не починати самотужки ремонт автомобілю до огляду його експертом.

В подальшому, відділ врегулювання збитків страхової компанії займається збором всіх інших необхідних документів, як то: запити до компетентних органів, розширена довідка ДАІ тощо.

Рішення про виплату страхового відшкодування приймається внутрішньою комісією страхової компанії протягом 15 робочих днів з моменту отримання останнього необхідного документу.

Розмір страхової виплати відповідає вартості відновлювального ремонту, визначеної експертом, за мінусом амортизаційного зносу за деталі та вузли, що замінюються, та франшизи.

Всі документи необхідні для оформлення договору страхування та врегулювання збитків оформлюються за рахунок страхової компанії.

Добровільне страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів.

Програми добровільного страхування цивільної відповідальності автовласників забезпечують відшкодування шкоди, заподіяної життю, здоров'ю і/або майну третіх осіб в результаті дорожньо-транспортної пригоди з вини Страхувальника.

Добровільне страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів дозволить Вам збільшити максимальну суму страхового відшкодування за договором обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників транспортних засобів.

Договір добровільного страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів не замінює ОЦВ, а є додатковою гарантією покриття збитків внаслідок ДТП. Даний договір може укладатися в комплексі з договором добровільного страхування наземного транспорту (КАСКО) і договором обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників транспортних засобів (Автоцивілка).

Страхуванню підлягають майнові інтереси Страхувальника або особи, відповідальність якої застрахована, пов'язані із зобов'язанням відшкоду-

вати збиток, заподіяний життю, здоров'ю або майну третіх осіб внаслідок використання зазначеного в договорі страхування транспортного засобу.

Страховими випадками для відшкодування за договором даного типу є:

— нанесення шкоди життю і здоров'ю третіх осіб;

— заподіяння збитків майну третіх осіб;

— нанесення шкоди пасажирам, що перебувають у вашому транспортному засобі.

Страхове відшкодування сплачується у розмірі збитків, нанесених третім особам в результаті ДТП в межах страхової суми (максимальної суми відшкодування збитків).

Страхова сума (ліміт відповідальності страхової компанії) обирається Вами.

Розмір страхового платежу також залежить від:

— типу транспортного засобу, об'єму двигуна легкового ТЗ чи мотоциклу,кількості місць (для автобуса), вантажопідйомності (для вантажного автомобіля);

— території переважного використання транспортного засобу (регіон реєстрації ТЗ);

— сфери використання транспортного засобу;

— водійського стажу осіб, відповідальність яких застрахована за договором;

— строку дії Договору страхування;

— обраного розміру страхової суми;

Страхове покриття може бути двох видів:

— страхування відповідальності осіб, зазначених у договорі страхування;

— страхування відповідальність будь-якої особи, яка на законній підставі керує транспортним засобом;

Документи, необхідні для укладення договору страхування:

— заява Страхувальника;

— паспорт;

— ідентифікаційний код Страхувальника;

— посвідчення водія;

— свідоцтво про реєстрацію транспортного засобу.

У випадку заподіяння шкоди майну третіх осіб відшкодуванню підлягає реальний збиток, що виник у результаті:

— пошкодження або знищення транспортного засобу або майна третьої особи;

— пошкодження або знищення доріг, дорожніх споруд, технічних засобів регулювання руху;

— проведення робіт, необхідних для порятунку осіб, потерпілих у результаті ДТП;

— пошкодження або забруднення салону транспортного засобу, використовуваного для доправлення потерпілого до медичної установи;

— евакуації транспортних засобів з місця ДТП.

При заподіянні шкоди життю або здоров'ю третіх осіб до суми страхового відшкодування включаються:

— витрати, необхідні для відновлення здоров'я потерпілої особи;

— витрати на відшкодування втраченого потерпілою третьою особою внаслідок розладу здоров'я заробітку (доходу);

— частина заробітку (доходу), що у разі смерті потерпілого втратили непрацездатні особи, які були на його утриманні або мали право на одержання такого утримання;

— витрати на поховання у разі смерті потерпілого.

Термін дії договору страхування від 15 днів до 1 року.

Добровільне страхування від нещасних випадків водіїв та пасажирів

Страхування здоров'я водія і/або пасажирів здійснюється по схемі посадочних місць (місце водія, місця пасажирів). Число застрахованих місць відповідає кількості, передбаченій в інструкції по експлуатації вказаного в Договорі автотранспортного засобу. Дія Договору страхування розповсюджується на страхові випадки, які відбулися з водієм і пасажирами тільки в автотранспортному засобі, дані про яке вказані в Договорі страхування.

Страховий випадок для даного виду страхування — це дорожньо-транспортна подія, яка відбулася за участю транспортного засобу Страхувальника, в результаті якого виникає обов'язок Страховика здійснити виплату страхового відшкодування у випадку:

— тимчасової втрати водієм і (або) пасажиром працездатності в результаті травм, отриманих під час ДТП у вказаному Договорі страхування транспортному засобі;

— стійкої втрати водієм і (або) пасажиром загальної працездатності (встановлення групи інвалідності) в результаті травм, отриманих під час ДТП у відміченому в Договорі страхування транспортному засобі;

— смерті водія і (або) пасажира, яка відбулася протягом 6 місяців з дня ДТП, в результаті травм, отриманих при ДТП у вказаному Договорі страхування транспортному засобі.

Договір страхування може укласти:

Юридична особа або дієздатна фізична особа, у тому числі фізична особа — підприємець, яка є резидентом або нерезидентом України, а саме:

— власники наземних транспортних засобів на праві власності або їхні представники, які діють на підставі довіреності;

— законні володільці (користувачі) наземних транспортних засобів на підставі права господарського відання, оперативного управління, на основі договору оренди тощо;

— особи, які правомірно експлуатують транспортні засоби на інших законних підставах (керування ТЗ іншою особою в присутності власника).

Договір страхування може бути укладений в комплексі з Договором добровільного страхування наземного транспорту (КАСКО), Договорами обов'язкового та добровільного страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів.

Страхувальник сам визначає страхову суму для страхування здоров'я водія і (або) пасажирів. Страхова сума на одну людину розраховується ді-

ленням заявленої Страхувальником страхової суми на кількість посадочних місць, якщо інше не обумовлене Договором страхування. Страховий тариф складає 0,6 %-0,8 % від страхової суми.

Порядок виплати страхової суми (її частини)

Здійснення страхової виплати проводиться відповідно до умов договору страхування після того, як будуть повністю встановлені причини виникнення страхового випадку і розмір збитку. Страхова виплата здійснюється в строк не більше п'ятнадцяти робочих днів з дня отримання Страховиком необхідних документів і ухвалення рішення про здійснення страхової виплати.

Розмір страхових виплат визначається в межах встановленої договором страхової суми:

— у випадку смерті застрахованої особи страхувальнику або спадкоємцям застрахованої особи виплачується 100 % страхової суми;

— при встановленні групи інвалідності Застрахованій особі виплачується:

1. при I групі інвалідності — 100 % від страхової суми
2. при II групі інвалідності — 75 % від страхової суми
3. при III групі інвалідності — 50 % від страхової суми

— у разі тимчасової втрати працездатності особа отримує страхову виплата з розрахунку 0,1 %-1 % (конкретний розмір указується в Договорі страхування) страхової суми за кожен етап безперервного лікування, починаючи з сьомого дня тимчасової непрацездатності (якщо інше не обумовлене Договором страхування), але не більше 50 % страхової суми за весь час тимчасової непрацездатності.

§3.3. Юридичні аспекти технічного обслуговування автомобілів. Права і обов'язки суб'єктів цих відносин

Кожен водій скаже — їхати навіть на справному, але брудному автомобілі неприємно, тому автомобіль слід вимивати і прибрати салон. Що вже казати про випадки, коли автомобіль виходить з ладу і експлуатувати його стає складно, або взагалі неможливо.

До того ж, у процесі експлуатації автомобіль доводиться заправляти паливом, доливати масло. Масло треба не тільки доливати, але і замінювати повністю, так як з часом воно втрачає свої первинні властивості, в ньому накопичуються пил, бруд, вода і продукти згорання масла. У процесі експлуатації автомобіля відбувається маса й інших змін: випаровується або виливається охолоджуюча рідина і треба щодня контролювати її рівень, знижується рівень електроліту в акумуляторній батареї і рівень гальмівної рідини в системі гідравлічного приводу гальм. Іноді з'являється необхідність виконання непередбачених робіт з ремонту вузлів і агрегатів, пов'язаних із заміною окремих деталей тощо.

Роботи, пов'язані з підтриманням автомобіля в належному стані, називаються **технічним обслуговуванням**, а роботи з відновлення технічного стану — **ремонтом автомобіля**.

Технічне обслуговування — операція чи комплекс операцій із задоволення вимог, установлених експлуатаційною чи сервісною документацією дорожнього транспортного засобу (далі — ДТЗ) як умова забезпечення відповідності його експлуатаційних характеристик вимогам виробника і нормативних документів. Технічне обслуговування автомобіля носить профілактичний характер і виконується за планом через встановлений пробіг автомобіля або сезонно.

Ремонт — комплекс операцій щодо відновлення справності або роботоздатності ДТЗ та відновлення ресурсів ДТЗ чи їхніх складових частин. Ремонти бувають поточні і капітальні.

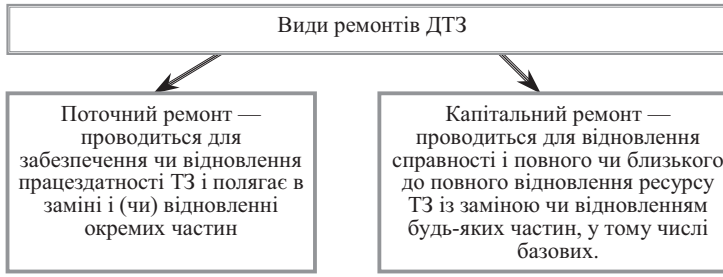

Ремонт на відміну від технічного обслуговування виконується за потребою, після виявлення несправності. Деякі ремонтні роботи, як і технічне обслуговування, можуть виконуватися за планом і носити профілактичний характер. Ці заходи є основою планово-попереджувального системи технічного обслуговування автомобілів.

Мета технічного обслуговування полягає в зниженні інтенсивності зношування деталей і виявленні несправностей. Досягається це шляхом своєчасного проведення контрольно-діагностичних, кріпильних, регулювальних і мастильних робіт. Якщо технічне обслуговування проведено своєчасно, в повному об’ємі і якісно, то автомобіль повинен працювати без поломок і помітного зниження основних експлуатаційних показників до наступного обслуговування.

З огляду на це, в процесі експлуатації автотранспортних засобів кожен власник неодноразово стикався з ситуаціями, коли була необхідна професійна допомога щодо ремонту чи технічного обслуговування (далі — ТО) автомобілів. Роль технічного обслуговування автомобільного транспорту значно зросла за останні роки. Великі масштаби, всеохоплюваність, різноманітність функцій — все це в сучасних умовах робить автотехнічне обслуговування однією із складних динамічних галузей народного господарства.

До технічного обслуговування транспортних засобів відноситься:

1. щоденне обслуговування (ЩО);
2. перше технічне обслуговування (ТО-1);
3. друге технічне обслуговування(ТО-2);
4. сезонне технічне обслуговування (СО).

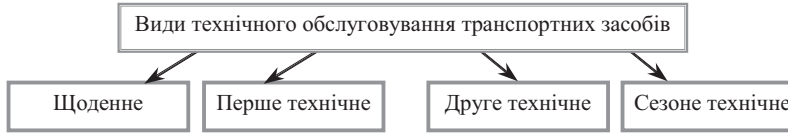

ЩО здійснюється після роботи з метою підготовки ТЗ до подальшої експлуатації. ТО-1 проводиться після пробігу визначеної кількості кілометрів, наприклад, 5 тис км. ТО-2 проводиться після ТО-1 і певної кількості км пробігу, наприклад 20 тис км. СО здійснюється два рази в рік (навесні і восени), разом з черговим ТО-2.

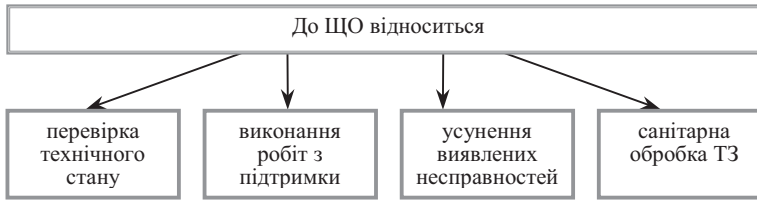

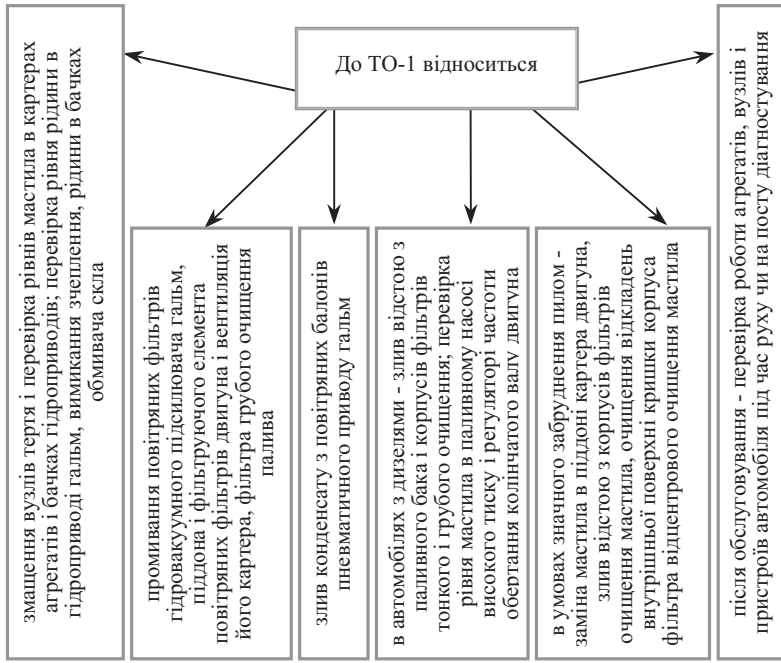

До ТО-2 відноситься

- очищення і промивання клапана вентиляції картера двигуна, заміна фільтрованого елемента фільтра тонкого очищення масла
- прочищення сапунів і додавання мастила в картерах агрегатів і бачках гідроприводу автомобіля
- після обслуговування — перевірка роботи агрегатів, вузлів, пристроїв автомобіля на ходу чи на діагностичному стенді

До ТО-2 відноситься

- промивання системи охолодження двигуна, паливного бака і продувка трубопроводів (восени), радіаторів обігрівача кабіни (кузова) і пускового підігрівника
- перевірка стану і дії кранів системи охолодження і зливальних пристосувань у системах живлення і гальм
- зняття акумуляторної батареї для підзарядки і коректування щільності електроліту
- зняття карбюратора і паливного насоса, промивання і перевірка стану і їхніх робіт на стенді (восени)
- зняття паливного насоса високого тиску, промивання і перевірка стану і роботи на стенді (восени)
- зняття переривача — розподілювача, очищення, перевірка його стану і при необхідності регулювання на стенді
- зняття генератора і стартера, очищення, продувка внутрішньої порожнини, заміна зношених деталей і змащення підшипників
- заміна мастила в устаткуванні спідометра, перевірку правильності пломбування спідометра і його приводу
- перевірка справності датчика включення муфти вентилятора системи охолодження, датчиків аварійних сигналізаторів у системах охолодження і змащення двигуна
- перевірка працездатності шторок радіатора, щільності дверцят, вікон, установка (зняття) чохлів утеплення
- здійснення сезонної заміни мастила, відповідно до хіммотологічної карти

Зазвичай ТО здійснюється за посередництвом діяльності спеціалістів станцій технічного обслуговування. **Станція технічного обслуговування (СТО)** — організація, що надає послуги фізичним та (або) юридичним особам щодо планового технічного обслуговування, поточного та капітального ремонту, усунення несправностей автомобілів, встановлення додаткового обладнання (тюнінгу), відбудовного (кузовного) ремонту автотранспорту.

СТО являє собою комплекс споруд і механізмів (підйомники, шиномонтаж, балансування, стенд розвал-сходження, установка для заміни масла, промивання паливної системи, рихтувальне і фарбувально-сушильне обладнання, стенди та тестери для діагностики електричного ланцюга автомобіля), а також ручний і пневматичний інструмент, зібрані в одному місці для повноцінного комплексного ремонту та обслуговування автомобілів.

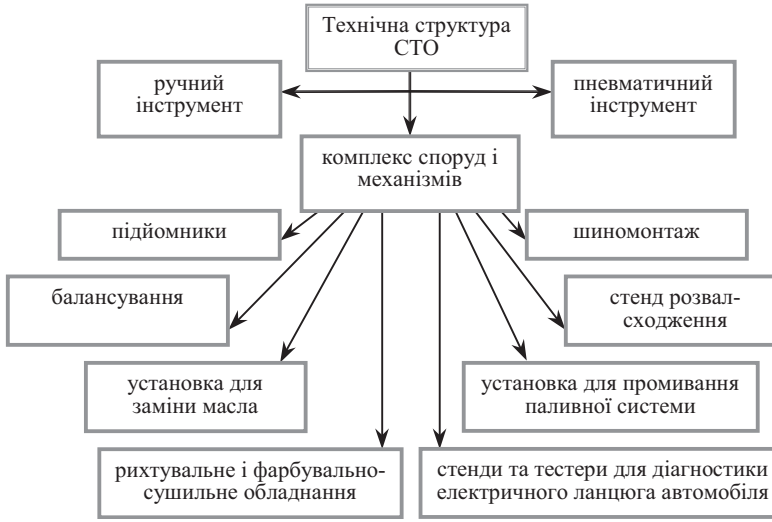

Всі підприємства технічного обслуговування поділяються на заправочні станції, мийні пункти, ремонтні підприємства і мотелі. Іноді СТО має заправочну станцію і мийку або об'єднується заправочна станція і мийка. Можливі і інші комбінації. Якщо підприємство технічного обслуговування об'єднується з готелями для автомобілістів, воно називається мотелем. Таким чином, чітко розділити такі підприємства важко.

Сучасні СТО — це багатофункціональні підприємства, які залежно від потужності та призначення здійснюють:

— технічний огляд і технічний ремонт автомобілів на протязі гарантійного та післягарантійного періодів експлуатації;

— діагностування вузлів і агрегатів;

— протикорозійну обробку кузовів;

— капітальний ремонт агрегатів;

— підготовку автомобілів до технічного огляду;

— продажне і передпродажне підготування автомобілів;

— продаж запасних деталей, експлуатаційних матеріалів і автозапчастин;

— технічну допомогу на дорогах;

— консультації з питань технічної експлуатації автомобілів.

На території України СТО поділяються на:

— міські — призначені для обслуговування парку легкових автомобілів населення міста;

— дорожні — для надання технічної допомоги всім автомобілям, які знаходяться на автомобільному шляху.

Міські станції обслуговування по характеру послуг, що надаються, можуть бути:

— комплексні — виконують весь комплекс робіт по обслуговуванню і ремонту автомобілів, які поділяються відповідно на:

а) універсальні (станції для обслуговування і ремонту декількох моделей автомобілів);

б) спеціалізовані (станції для обслуговування однієї моделі);

— станції обслуговування автозаводів — ці станції, крім прямих функцій, пов'язаних з обслуговуванням і ремонтом автомобілів в гарантійному та післягарантійному періодах експлуатації, забезпечують автомобільні заводи інформацією про якість автомобілів, що випускаються. Одночасно такі станції є центрами по виробничо-технічному навчанню персоналу;

— спеціалізовані станції по видам робіт: діагностичним, ремонту і регулювання гальмів, ремонту приладів живлення, ремонту і зарядки акумуляторів, ремонту кузовів, мийних та ін.

Міські станції обслуговування залежно від кількості робочих постів і виду робіт, що виконуються, поділяються на три основні типи:

— малі станції (до 10 робочих постів);

— середні станції (11—35 постів);

— великі станції (більше 35 постів).

Більшість СТО в Україні призначені для обслуговування легкових автомобілів і лише окремі із них приймають і вантажні. Для вантажних автомобілів станції організуються рідко і розміщуються поруч з вантажними станціями або на їх території. Для автобусів окремі станції технічного обслуговування не створюються, так як необхідна їм допомога надається в автогосподарстві.

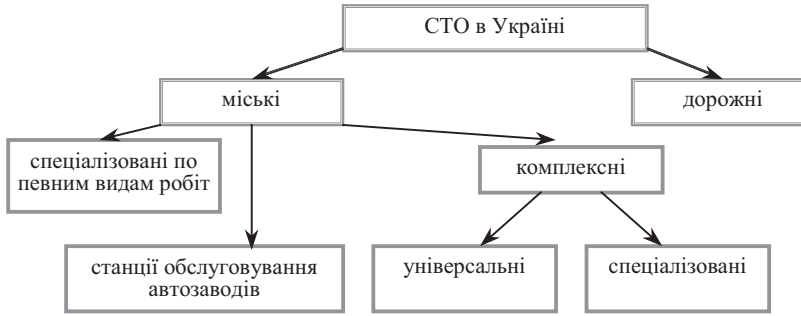

Під час технічного обслуговування автомобіля в СТО виконують наступні види робіт:

— **мийно-прибиральні** — прибирання салону, мийка і сушка автомобіля;

— **контрольно-діагностичні** роботи на автосервісі, при яких перевіряють дію гальмового приводу; перевіряють вільний хід рульового колеса і зазору в з'єднаннях рульового приводу; стан шин і тиск повітря в них; роботу приладів освітлення і сигналізації;

— **оглядові роботи** — огляд і перевірка кузова, стекол, номерних знаків, оббивки сидінь, дії дверних механізмів, склоочисників під час технічного обслуговування автомобіля. Автомеханік перевіряє дзеркала заднього виду, герметичність з'єднань мастильних систем, охолодження і гідравлічного приводу вимикання зчеплення, гумових захисних чохлів шарнірів рульових тяг, величину вільного ходу педалей зчеплення і гальма, натяг ременя вентилятора, рівні гальмівної рідини в поживних бачках головного гальмівного циліндра і приводу вимкнення зчеплення, пружин і важеля в передній підвісці, штанг і стійок стабілізатора поперечної стійкості;

— **кріпильні роботи з технічного обслуговування автомобіля** — кріплення двигуна, коробки передач і подовжувача, картера рульового механізму та рульової сошки, рульового колеса і рульових тяг, поворотних важелів, дзеркала заднього виду, з'єднувальних фланців карданного валу, дисків коліс, приладів, трубопроводів і шлангів мастильної системи і системи охолодження, гальмівних механізмів і гідравлічного приводу вимикання зчеплення, приймальні труби глушника автомобіля;

— технічне обслуговування автомобіля також має на меті **перевірку** дії приводу, повноту закривання і відкривання дросельної і повітряної заслінок, **регулювання** роботи карбюратора на режимах малої частоти обертання колінчастого вала двигуна авто;

— у технічне обслуговування автомобіля входить **перевірка** системи електрообладнання і очищення від бруду акумуляторної батареї та її вентиляційних отворів; кріплення, надійність контакту наконечників проводів з клемами і рівень електроліту; ізоляції електрообладнання, його чистоти; кріплення генератора, стартера і реле-регулятора.

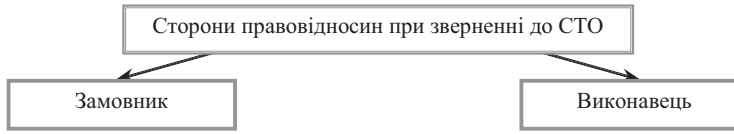

Під час звернення до СТО, водій автотранспортного засобу після укладення відповідного договору набуває статусу Замовника, а СТО — Виконавця. Виконавець надає Замовникові інформацію про найменування свого підприємства, місцезнаходження (місце проживання), режим роботи, номер контактного телефону. Ця інформація зазначається на вивісці підприємства (підприємця), організації. У разі тимчасового припинення діяльності Виконавець інформує Замовників про дату припинення робіт і термін відновлення діяльності підприємства.

Виконавець до укладення договору надає Замовнику необхідну, доступну і достовірну інформацію щодо переліку робіт з технічного обслуговування і ремонту ДТЗ та їхніх складових частин. Зазначена інформація надається у спеціальних місцях, у яких здійснюється приймання і видача замовлень. Виконавець надає нормативно-правові акти та документи, з якими Замовник може ознайомитися до того, як звернеться за послугами.

Виконавець у зручному та доступному для Замовника місці розміщує:

— копію свідоцтва про державну реєстрацію підприємства;

— Правила надання послуг з технічного обслуговування і ремонту автомобільних транспортних засобів;

— інформацію про послуги, що надаються, з визначенням їхньої трудомісткості та вартості (ця інформація може зберігатися окремо на паперових носіях чи в пам’яті комп’ютерів);

— зразки договорів з додатками, наряду-замовлення, які оформлюються Виконавцем за згодою Замовника;

— інформацію про гарантійні зобов’язання Виконавця;

— порядок пред’явлення і задоволення претензій;

— Закони України «Про дорожній рух«, «Про транспорт«, «Про автомобільний транспорт», «Про захист прав споживачів»;

— інформацію про режим роботи і обслуговуючий персонал, телефонні номери органів виконавчої влади, Державтоінспекції, територіальних органів у справах захисту прав споживачів Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики, зразки оформлення документів, а також про порядок обслуговування громадян, які користуються пільгами відповідно до законодавства;

— інформацію про ціни на матеріали, складові частини ДТЗ;

— інформацію про повне найменування Виконавця, місцезнаходження (місце проживання), номери телефонів, прізвище, ім’я та по батькові керівника (власника);

— книгу скарг і пропозицій.

Виконавець на вимогу Замовника надає йому іншу інформацію, яка стосується договору і послуг.

Прийняття та оформлення замовлень. Надання послуг здійснюється за зверненням Замовника чи за його попередньою заявкою, яка реєструється в журналі реєстрації заявок. За заявкою Виконавець визначає дату, час представлення дорожньо-транспортного засобу (далі — ДТЗ) (складових) і його (їхньої) документації для надання послуг.

У разі звернення без попередньої заявки перевага надається Замовнику, який зробив заявку.

Послуги надаються Замовнику за умови пред'явлення ним:

— документа, що засвідчує особу Замовника (паспорт, посвідчення для фізичних осіб і довіреність для представників юридичних осіб);

— свідоцтва про реєстрацію ДТЗ;

— документа, який підтверджує право Замовника на користування ДТЗ, якщо він не є його власником.

У разі надання послуг у присутності Замовника, коли немає потреби залишати ДТЗ (його складові) на відповідальне збереження у Виконавця чи замінювати складові частини ДТЗ, послуги оформлюються **рахунком-фактурою і нарядом-замовленням**. В останньому обов'язково робиться запис про гарантійні зобов'язання (якщо вони передбачені цими Правилами), а підпис засвідчується печаткою. Договори між Замовником і Виконавцем реєструються в журналі реєстрації. Типовий приклад договору можна побачити у Додатку 1. В договорі мають бути зазначені предмет договору, порядок надання послуг, права і обв'язки сторін, контроль за якістю, гарантійний термін виконаних робіт, ціна, умови та порядок здійснення розрахунків, реквізити і відповідальність сторін.

Послуги, які надаються у присутності Замовника без надання Виконавцем гарантійних зобов'язань (підкачування пневматичних шин, роботи щозмінного технічного обслуговування, діагностичні роботи без втручання у конструкцію ДТЗ тощо), можуть оформлятися лише видачею платіжного документа, що засвідчує оплату робіт.

У разі виникнення необхідності виконання додаткових робіт, не передбачених договором (нарядом-замовленням), складається дефектна відомість. Виконавець письмово повідомляє про це Замовника. Надання послуг тимчасово припиняється до укладення додаткової угоди між Замовником і Виконавцем.

Фізичні особи, які мають пільги, установлені законодавством, обслуговуються позачергово. Виконавець здійснює облік заяв, договорів (нарядів-замовлень), гарантійних зобов'язань, претензій. Облік заяв Замовників і претензій ведеться в журналі реєстрації з пронумерованими сторінками. Журнал повинен бути прошнурований і скріплений печаткою підприємства-виконавця (підписом підприємця).

Виконавець забезпечує відповідальне збереження ДТЗ (їхніх складових) Замовника в період надання послуг.

Передання-прийняття дорожніх транспортних засобів та їхніх складових до технічного обслуговування і ремонту. Приймання ДТЗ (його складових) здійснюється у присутності власника чи його уповноваженого представника в такому порядку:

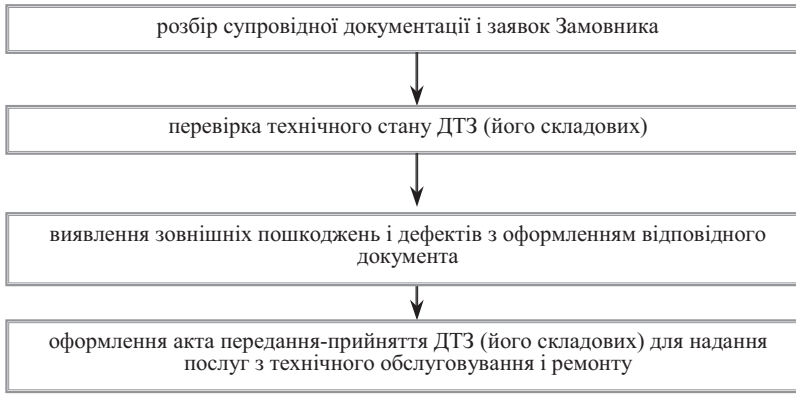

Акт передання-прийняття ДТЗ (його складових) для надання послуг з технічного обслуговування та ремонту складається у двох примірниках. Обидва примірники мають однакову юридичну силу і містять таку інформацію:

1) місце і дата складання акта;

2) найменування та місцезнаходження (місце проживання) підприємства (підприємця), що надає послуги;

3) посада, прізвище, ім'я та по батькові особи, відповідальної за приймання ДТЗ (його складових) до ремонту;

4) прізвище, ім'я та по батькові власника ДТЗ чи його представника, що повинен діяти за довіреністю власника (у цьому разі зазначаються дані довіреності);

5) реєстраційні дані ДТЗ;

6) показання лічильника пробігу на спідометрі (тахографі);

7) наявність чи відсутність пломб на каналах доступу до показань лічильника пробігу на спідометрі (тахографі);

8) оцінка технічного стану, роботоздатності, функціонування складових частин і систем складових частин, виявлені недоліки;

9) кількість пального в баках;

10) марки моторної і трансмісійної олив, а також інших експлуатаційних рідин (у разі надання послуг з їхньої заміни чи поповнення);

11) укомплектованість ДТЗ із зазначенням наявності запасного колеса, магнітофона, радіоприймача, припалювача й інших легкознімних частин;

12) перелік наданої з ДТЗ документації;

13) перелік складових частин ДТЗ, які приймаються на відповідальне збереження від Замовника.

Акт передання-прийняття ДТЗ (його складових) для надання послуг з технічного обслуговування та ремонту підписується власником ДТЗ (його складових) та особою, відповідальною за прийняття ДТЗ (його складових) до ремонту, і скріплюється печаткою Виконавця.

Для надання послуг приймаються ДТЗ чи їхні складові, які відповідають вимогам документації підприємства-виробника:

— ДТЗ чи їхні складові, зазвичай, повинні передаватися Виконавцю у повному комплекті, за винятком легкознімних та нефункціональних елементів (радіоапаратура, магнітофон, приладдя і т. ін.). Експлуатаційна документація ДТЗ надається Замовником обов'язково, а приймається з об'єктом ремонту за рішенням Виконавця з огляду на необхідність її доповнення і використання під час ремонту. Якщо експлуатаційної документації Замовник не має, рішення про прийняття об'єкта для надання послуг приймає Виконавець;

— укомплектованість ДТЗ складовими частинами, а також комплектність самих складових частин, які підлягають ремонту, зазначаються у договорі і встановлюються за взаємною згодою Замовника і Виконавця;

— рішення про прийняття ДТЗ чи його складових, на яких унаслідок раніше виконаних ремонтних робіт виникли перешкоди щодо виконання послуг за технологією Виконавця (наприклад, заварено рознімні з'єднання, внесено самодіяльні зміни в конструкцію тощо), приймається Виконавцем;

— Виконавець може приймати ДТЗ (їхні складові), переобладнані за Правилами державної реєстрації та обліку автомобілів, автобусів, а також самохідних машин, сконструйованих на шасі автомобілів, мотоциклів усіх типів, марок і моделей, причепів, напівпричепів та мотоколясок, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 07.09.98 № 1388, зі змінами та доповненнями, для надання послуг і сам надавати такі послуги з переобладнання;

— Виконавець може приймати ДТЗ та їхні складові для переобладнання відповідно до статті 32 Закону України «Про дорожній рух».

— за взаємною згодою Замовника і Виконавця можливе прийняття до ремонту частково розібраних ДТЗ і їхніх складових частин.

Замовник заправляє паливні баки ДТЗ найменшою кількістю пального, яка достатня для здійснення технологічного процесу надання послуг. Об'єм пального встановлюється за взаємною згодою Замовника і Виконавця. З прийняттям ДТЗ та їхніх складових до технічного обслуговування чи ремонту Замовнику видається один примірник акта передання-прийняття.

Оплата послуг. Порядок оплати послуг (робіт) визначається договором. Оплата робіт, які виконуються у присутності Замовника, за рахунком-фактурою, складеним за нарядом-замовленням, здійснюється Замовником як готівкою, так і безготівковим перерахуванням коштів.

Виконавець оформляє кошторис витрат на виконання робіт (надання послуг), який підписується сторонами і стає невід'ємною частиною договору.

Після надання послуг і прийняття виконаних робіт з урахуванням їхньої відповідності встановленим вимогам Замовник повністю оплачує роботи за умовами договору.

Виконавець оформляє для юридичних осіб окремі фінансові документи на оплату матеріалів і послуг з технічного обслуговування (включаючи необхідні

діагностичні роботи) і окремі документи на оплату матеріалів і виконання робіт з ремонту (включаючи необхідні діагностичні роботи). Виконані роботи відносяться чи то до технічного обслуговування, чи то до ремонту на підставі переліків і порядку виконання робіт, регламентованих розробником (виробником) ДТЗ та їхніх складових і (чи) за записами, зробленими в інструкціях з експлуатації і (або) в сервісних книжках, а також у нормативних документах. Якщо експлуатаційна документація ДТЗ відсутня, віднесення виконаних робіт здійснюється за Положенням про технічне обслуговування і ремонт дорожніх транспортних засобів автомобільного транспорту, затвердженим наказом Міністерства транспорту України від 30.03.98 № 102.

Вартість послуг, матеріалів та складових частин Замовник оплачує за цінами, що діяли на день оформлення замовлення, якщо інше не передбачено умовами договору.

У разі відсутності матеріалів, запасних частин або неможливості під час оформлення наряду-замовлення визначити їхню кількість, необхідну для надання послуги, обсяги використання матеріалів і складових частин погоджуються із Замовником попередньо, а їхня вартість оплачується ним після виконання послуги за цінами, які діяли на день їх надходження.

Розрахунковими документами, що засвідчують надання послуги, є:

— акт передання-прийняття ДТЗ (його складових) після надання послуг з технічного обслуговування і ремонту;

— наряд-замовлення, підписаний, з одного боку, контролером якості Виконавця, що засвідчує повноту виконання, оплату, якість надання послуг і гарантійні зобов'язання (підпис повинен бути завірений печаткою), а з другого боку підписаний Замовником;

— квитанція про оплату робіт;

— рахунок-фактура;

— податкова накладна (для юридичних осіб).

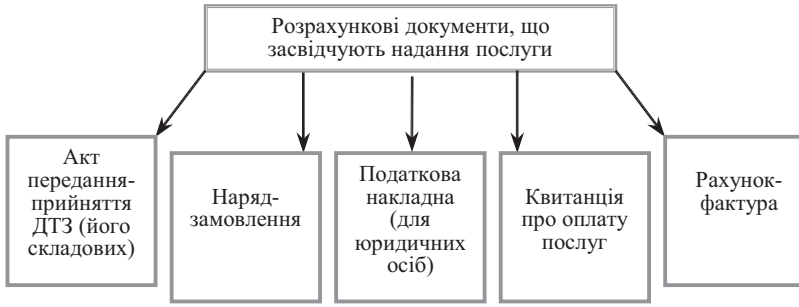

Виконання робіт (надання послуг). Технічне обслуговування та ремонт ДТЗ (їхніх складових) виконується згідно з вимогами експлуатаційної, ремонтної, технологічної документації, нормативних документів та за умовами договору. Технологічна документація затверджується в установленому порядку.

У разі відсутності експлуатаційної і (чи) ремонтної документації розробника (виробника) за взаємною згодою Виконавця і Замовника допускається виконання окремих робіт за умовами договору, якщо тільки вони не впливають негативно на безпечність ДТЗ. У цьому разі технічний опис технічного обслуговування і ремонту або технічні умови на їхнє виконання зазначаються у договорі щодо виконання послуги.

Виконавець негайно попереджає Замовника і, до прийняття узгодженого з ним рішення, призупиняє виконання робіт у разі:

а) виявлення дефектів ДТЗ чи непридатності для застосування наданих Замовником матеріалів і складових частин ДТЗ;

б) виникнення не передбачених і не залежних від Виконавця наслідків виконання вимог Замовника щодо робіт з надання послуг;

Якщо Замовник відмовляється від прийняття узгодженого рішення щодо усунення виявлених у процесі надання послуг обставин, які негативно впливають на безпечність ДТЗ, Виконавець може відмовитися від виконання договору і вимагати відшкодування витрат, отриманих унаслідок часткового виконання договору, згідно із законодавством.

Відповідність наданих послуг у процесі приймання ДТЗ (їхніх складових) Замовником після технічного обслуговування і ремонту здійснюється без їх розбирання. ДТЗ чи їхні складові розбираються лише в разі, коли це передбачено умовами договору. Виконавець забезпечує транспортування і збереження ДТЗ, які приймаються до технічного обслуговування та ремонту і видаються після технічного обслуговування та ремонту, згідно з вимогами їхньої експлуатаційної документації.

Якщо змінюються умови експлуатації відремонтованого ДТЗ і Замовнику необхідно виконувати приписи, які не передбачені експлуатаційною документацією виробника або з певними відхиленнями від неї, Виконавець забезпечує Замовника необхідними додатками до експлуатаційної документації ДТЗ чи його складових і письмово попереджає його про це (виконуються відповідні записи в акті передання-прийняття ДТЗ).

Передання-прийняття дорожніх транспортних засобів та їхніх складових після технічного обслуговування і ремонту. Приймання ДТЗ (його складових) Замовником відбувається у присутності контролера якості Виконавця й здійснюється у такому порядку:

— аналіз документації, оформленої Виконавцем;

— перевірка відповідності наданих послуг, зокрема надання Замовнику ДТЗ для випробувань за участі представника Виконавця;

— оформлення акта передання-прийняття ДТЗ (його складових) після ремонту і технічного обслуговування або наряду-замовлення у разі, якщо не укладається договір про надання послуг.

Укомплектованість відремонтованих ДТЗ (їхніх складових) повинна відповідати умовам договору (наряду-замовлення) й акта передання-прийняття. ДТЗ чи їхні складові передаються Замовникові після прийняття їх контролером якості, про що робиться запис у наряді-замовленні, який підписується, а підпис скріплюється печаткою.

Акт передання-прийняття ДТЗ (його складових) після надання послуг з технічного обслуговування та ремонту (додаток 3) складається у двох примірниках. В акті зазначаються:

1) місце і дата складання акта;

2) найменування та місцезнаходження (місце проживання) підприємства (підприємця), що надало послуги;

3) посада, прізвище, ім'я та по батькові особи, відповідальної за передачу ДТЗ (його складових) після ремонту;

4) прізвище, ім'я та по батькові власника транспортного засобу чи його представника, який діє за довіреністю власника (у цьому разі зазначаються дані довіреності);

5) реєстраційні дані ДТЗ;

6) показання лічильника пробігу на спідометрі (тахографі);

7) наявність пломб на каналах доступу до показань лічильника пробігу на спідометрі (тахографі) та інших пломб, установлених Виконавцем;

8) відповідність наданих послуг умовам договору;

9) найменування, номери, кількість і технічний стан складових частин і матеріалів, які повертаються Замовнику;

10) кількість пального в баках;

11) марки моторної і трансмісійної олив, а також інших експлуатаційних рідин (у разі надання послуг з їхньої заміни чи поповнення);

12) укомплектованість ДТЗ із зазначенням наявності запасного колеса, магнітофона, радіоприймача, припалювача й інших легкознімних складових;

13) перелік експлуатаційних документів;

14) скріплені печаткою Виконавця підписи осіб, які підтверджують факт передання-прийняття ДТЗ (його складових).

На ДТЗ, що піддавався технічному обслуговуванню чи ремонту, канали доступу до лічильника пробігу на спідометрі (тахографі), а також до інших складових частин (якщо це передбачено технологічною документацією чи нормативними документами) опломбовуються Виконавцем. Можуть бути опломбовані будь-які складові частини, що ремонтувалися, якщо установлені пломби не погіршують безпечність ДТЗ і не перешкоджають його експлуатації. Замість пломб допускається в окремих місцях рознімних з'єднань установлювати клейкі плівки, наносити лакофарбові покриття, зруйнування яких може свідчити про факт втручання Замовника до відремонтованих складових частин.

Інформація про опломбування (інші контрольні засоби) відображається в акті передання-прийняття ДТЗ після надання послуг і доводиться до відома Замовника.

У разі заміни експлуатаційних рідин під час технічного обслуговування і ремонту ДТЗ (його складових), зокрема передбачених експлуатаційною документацією, Виконавець зазначає їхні найменування, маркування і необхідні експлуатаційні параметри на ярлику чи етикетці, які закріплюються на відповідних складових частинах, додаючи до них ксерокопії сертифікатів (на вимогу Замовника).

Особливі вимоги щодо експлуатації ДТЗ чи його складових після ремонту (тимчасові обмеження вантажності, режим припрацювання, терміни

придатності складових, попередження про безпечний термін використання і та ін.) Виконавець відображає в додатках до експлуатаційної документації і, у разі необхідності, у додатках до сервісної книжки. Додатки повинні бути підписані Виконавцем.

Виконавець після виконання робіт надає Замовнику такі документи:

— довідки (рахунки) про витрати Замовника (якщо він є юридичною особою), пов'язані з виконанням технічного обслуговування (крім гарантійного), — окремо і пов'язані з виконанням ремонту, — окремо;

— гарантійний талон (один примірник);

— додатки до експлуатаційної документації у разі необхідності;

— довідку-рахунок на номерні складові частини, придбані й установлені Виконавцем на ДТЗ;

— довідку про колір (основний колір) ДТЗ, якщо цей колір змінено під час ремонту;

— приймально-здавальний акт підприємства, яке має право на випробування газового устаткування паливних систем ДТЗ і виконало ці випробування.

Гарантійне обслуговування

Гарантійне обслуговування полягає у тому, що продавець (виконавець робіт чи послуг) протягом гарантійного терміну зобов'язується виконувати роботи з введення товару в експлуатацію, технічного обслуговування, а також усувати виявлені недоліки проданого товару (відхилення від вимог нормативного документа та інформації про товар). Роботи з гарантійного обслуговування виконуються для споживача безоплатно.

Гарантійний ремонт в свою чергу — це комплекс операцій із відновлення справності і роботоздатності дорожнього транспортного засобу або його складових частин, які спричинені недоліками, протягом гарантійного терміну експлуатації дорожнього транспортного засобу. У цьому випадку використовуються виключно ті матеріали та запасні частини, що рекомендовані виробником.

По логіці, при щонайменшій поломці клієнт повертається в автосалон, де в 50 % випадків йому доводиться оплачувати роботи. У результаті виникає питання — «А де ж гарантія?». Поясненням цьому є один момент, клієнт не достатньо знайомиться з гарантійним договором, який видається йому при покупці автомобіля.

Законодавчо регламентований Порядок гарантійного ремонту (обслуговування) або гарантійної заміни дорожніх транспортних засобів, затверджений Наказом Міністерства промислової політики України від 29.12.2004 № 721. Цей порядок визначає відносини між власниками дорожніх транспортних засобів (ДТЗ) та суб'єктами господарювання, в тому числі тими, що здійснюють роздрібну торгівлю ДТЗ підприємствами-виробниками ДТЗ та виконавцями робіт із технічного обслуговування і гарантійного ремонту ДТЗ. Однак, **вимоги Порядку не поширюються на**:

— великовантажні автомобілі та інші технологічні транспортні засоби, які реєструються Держнаглядохоронпраці України;

— гоночні та спортивні механічні транспортні засоби, які реєструються Мінмолодьспортом України;

— трактори, самохідні машини, сільськогосподарську техніку та інші механізми, які реєструються Мінагрополітики України.

Самі взаємовідносини виробника, продавця, виконавця визначаються відповідними договорами.

У разі відсутності договірних відносин між виробником, продавцем, виконавцем щодо гарантійного ремонту ДТЗ гарантійний ремонт ДТЗ забезпечує продавець. Роботи з технічного обслуговування ДТЗ в період гарантійного терміну експлуатації або його гарантійного ремонту здійснюються з оформленням акта передання-прийняття ДТЗ та наряду-замовлення згідно з Правилами надання послуг з технічного обслуговування і ремонту автомобільних транспортних засобів, затвердженими наказом Міністерства транспорту України від 11.11.2002 № 792.

Проходження ТО і установка додаткового устаткування проводиться в автосалоні, де був придбаний автомобіль або на сертифікованій СТО даної марки. У сервісній книзі при цьому вписуються відповідні відмітки. Якщо даний пункт не виконаний, автомобіль автоматично знімається з гарантії.

Гарантія не розповсюджується на частини автомобіля, які мають властивість зношуватися: гальмівні колодки, фільтру, лампочки і т д. На деякі ходові елементи автомобіля розрахований певний гарантійний пробіг. І такі пунктів багато, всі вони описуються в гарантійному договорі з клієнтом.

Під час продажу нового транспортного засобу та його складових частин, продавець видає кожному покупцеві експлуатаційну документацію на транспортний засіб та оформлену Сервісну книжку з переліком місцезнаходжень і телефонів пунктів сервісної мережі, що виконують технічне обслуговування і гарантійний ремонт авто, реалізованих автосалоном, а також у присутності покупця здійснює перевірку комплектності автомобіля і його споживчих властивостей. Гарантійний ремонт виконується для власника авто безоплатно. Власник авто, яке потребує гарантійного обслуговування має звернутись з письмовою заявою до пункту сервісної мережі, що складається у довільній формі та має містити опис недоліку, а також свої вимоги. У Додатках Ви можете знайти зразок Договору про технічне обслуговування та ремонт транспортного засобу.

У разі відсутності сервісних пунктів, які провадять технічне обслуговування і гарантійний ремонт Вашого авто, продавець зобов'язаний самостійно забезпечити технічне обслуговування і гарантійний ремонт авто відповідно до вимог виробника автомобіля, що обумовлюється відповідним договором з покупцем.

Будь-який пункт сервісної мережі виробника (продавця), зазначений у Сервісний книжці, приймає авто на технічне обслуговування або гарантійний ремонт незалежно від того, яким саме продавцем це авто було продано.

На комплектувальні вироби встановлюється гарантійний строк не менший ніж гарантійний строк на основний виріб, якщо інше не передбачено нормативно-правовими актами, нормативними документами чи договором.

Гарантійний термін експлуатації визначається в місяцях і (або) в кілометрах пробігу авто. Гарантійний термін експлуатації транспортного засобу відраховується від дати його продажу споживачеві. У разі коли ви уклали договір купівлі-продажу, а саме авто було передане у ваше розпорядження пізніше, гарантійний строк обчислюється починаючи від дня безпосередньої передачі вам автомобіля. У разі зміни власників гарантійний термін на авто визначається від дати його продажу першому власнику, зазначеному в Сервісній книжці. Законодавець також надає нам визначення терміну гарантійний строк — строк, протягом якого виробник (продавець, виконавець або будь-яка третя особа) бере на себе зобов'язання про здійснення безоплатного ремонту або заміни відповідної продукції у зв'язку з введенням її в обіг (Закон України «Про захист прав споживачів», 12 травня 1991 року № 1023-XII).

Гарантійний термін експлуатації збільшується на час перебування транспортного засобу у гарантійному ремонті. Зазначений час обчислюється від дати, коли власник передав безпосередньому виконавцю ремонту авто з вимогою про усунення недоліків.

Закінченням терміну гарантійного ремонту вважається дата, коли уповноважена особа Виконавця гарантійного обслуговування зробила у наряді-замовленні відмітку про виконання гарантійного ремонту, якщо інше не визначено у самому договорі або наряді-замовленні на проведення ремонтних робіт. У випадку порушення термінів виконання технічного обслуговування покупцем без поважних причин він втрачає право на виконання виробником (продавцем) гарантійних зобов'язань щодо його транспортного засобу, про що робиться мотивований запис в Сервісній книжці, який завіряється печаткою виконавця (продавця).

У разі виявлення протягом установленого гарантійного строку недоліків у транспортному засобі або його складовій частині, ви маєте право вимагати:

— пропорційного зменшення ціни;

— безоплатного усунення недоліків у розумний строк;

— відшкодування витрат на усунення недоліків.

У разі виявлення протягом установленого гарантійного строку істотних недоліків у транспортному засобі або його складовій частині, які виникли з вини виробника (продавця), або фальсифікації транспортного засобу чи його складової частини, ви маєте право вимагати:

— розірвання договору та повернення суми, сплаченої Вами за транспортний засіб або його складову частину, що має ідентифікаційний номер;

— заміни транспортного засобу або його складової частини, що має ідентифікаційний номер, на такі ж або аналогічні з числа наявних у продавця (виробника).

Чия вина виявлених недоліків встановлюється шляхом проведення експертизи.

Роботи з технічного обслуговування ДТЗ в період гарантійного терміну експлуатації або його гарантійного ремонту здійснюються з оформленням акта передання-прийняття ДТЗ та наряду. За наявності у транспортного засобу або його складової частини, недоліків, їх заміна проводиться

виробником або безпосередньо продавцем невідкладно, а в разі виникнення потреби у проведенні перевірки якості — протягом 14 днів.

У разі відсутності транспортних засобів або їх складових частин для заміни, вимога споживача виконується у двомісячний строк з дати подання відповідної заяви.

Для встановлення причин втрати якості транспортного засобу та їх складових частин продавець (виробник) зобов'язаний у триденний строк з дня надходження письмової заяви від споживача організувати проведення за власний рахунок експертизи.

Ви маєте право особисто брати участь у проведенні відповідних перевірок або через свого представника.

Якщо вам незаконно відмовили в гарантійному обслуговуванні, Ви маєте право подати цивільний позов до суду. Для цього необхідно зібрати наступний пакет документів: договір купівлі-продажу даного авто, заяву про звернення до автосалону, рекламаційний акт, відмова в гарантійному обслуговуванні, результати проведення незалежної експертизи.

У разі виходу транспортного засобу з ладу внаслідок порушення власником вимог експлуатаційної документації на транспортний засіб, проведення модернізації авто, його технічного обслуговування чи ремонту поза сервісними пунктами, вказаними в Сервісній книжці, а також у разі відсутності передбачених виробником пломб на ньому власник авто втрачає право вимагати виконання виробником (продавцем) гарантійних зобов'язань щодо його авто.

Перелік робіт, які виконуються під час технічного обслуговування авто, зазначається в експлуатаційній документації транспортного засобу, зокрема у Сервісній книжці. Виробник транспортних засобів може обмежити поширення гарантійного обслуговування на:

— заміну запасних частин, не викликану недоліками автомобіля або запасних частин;

— ушкодження або корозії кузова, що виникли в результаті впливів будь-яких зовнішніх чинників, включаючи: відколи й подряпини від каменів, вплив солі, соку й бруньок дерев, пташиного посліду, граду, кислотних дощів, стихійних лих;

— ушкодження в результаті дорожньо-транспортних пригод, наїзду на перешкоди, ушкодження, викликані дефектами дорожнього покриття;

— витрати власника авто на телефонні дзвінки, оренду іншого автомобіля, проживання в готелі, втрату часу й неотриману вигоду та інші матеріальні збитки;

— вартість робіт, запасних частин і матеріалів, необхідних для виконання планового технічного обслуговування автомобіля, передбаченого в карті ТО, регулювання двигуна, змащення і чищення вузлів, деталей і агрегатів, заміни фільтрів і фільтруючих елементів, електричних ламп, охолоджуючої та інших технічних і експлуатаційних рідин, свічок запалювання, та свічок розжарювання, плавких запобіжників, зношених склоочисників, шин, гальмівних колодок і дисків, привідних ременів, дисків зчеплення, а також інших запасних частин, необхідних для проведення технічного обслуговування відповідно до рекомендацій виробника;

— полірування, чищення та антикорозійна обробка;

— ремонти, регулювання і заміна вузлів, агрегатів, деталей, необхідність у яких виникла в результаті порушення правил експлуатації автомобіля;

— ремонти, які викликані відсутністю, недоліком або неправильним проведенням технічного обслуговування автомобіля, а також використанням неякісних палива, змазок, охолоджуючих та інших експлуатаційних рідин;

— амортизатори після перевищення показу спідометра до певної кількості пробігу.

Гарантія на шини надається виробником шин.

Природні шуми і вібрації, зношування, старіння, забруднення, потертості, деформації гарантією не покриваються.

Гарантією не покривається усунення несправностей автомобіля, на якому проведена зміна показників спідометра, у тому числі за допомогою його заміни таким чином, що його реальний пробіг не може бути вірогідно встановлений.

Для виконання гарантійного ремонту авто доставляється його власником на один із пунктів сервісної мережі з компенсацією виконавцем (продавцем, виробником) власнику підтверджених витрат на транспортування транспортного засобу.

Якщо неможливо доставити авто своїм ходом, він транспортується в інший спосіб і доставляється до найближчого пункту сервісної мережі, зазначеного в Сервісній книжці, продавцем.

За домовленістю з продавцем власник авто за власний рахунок може доставити його на гарантійний ремонт до найближчого пункту сервісної мережі. Якщо для усунення недоліку необхідно провести гарантійний ремонт авто, підтверджені витрати власника даного авто компенсуються виконавцем гарантійного ремонту, продавцем або виробником.

У разі вимоги власника автомобіля виконати гарантійний ремонт у конкретному сервісному пункті з існуючої в країні мережі, витрати на транспортування компенсуються йому лише в частині, що покриває доставку авто від місця виявлення недоліку до найближчого сервісного пункту мережі.

За кожний день затримки усунення недоліків понад граничний або узгоджений термін сервісний центр сплачує власникові авто неустойку.

Під час передавання відремонтованого авто його виконавець ремонтних робіт у присутності самого власника проводить перевірку відповідності параметрів і споживчих властивостей авто вимогам нормативних документів, зазначених у експлуатаційній документації на транспортні засоби, а також правильність внесення відповідних записів до Сервісної книжки.

Якщо власник не з’явився для одержання свого авто у п’ятиденний термін від дня, визначеного у наряді-замовленні, сервісний центр повідомляє його про закінчення гарантійного ремонту письмово. Після закінчення п’ятиденного терміну власник авто зобов’язаний оплатити вартість зберігання авто за тарифом, встановленим сервісним центром і зазначеним у

договорі (наряді-замовленні). Після закінчення п'яти місяців, протягом яких власник авто не з'явився для одержання відремонтованого транспортного засобу, сервісний центр надсилає йому друге письмове повідомлення. Через шість місяців від дня, визначеного у наряді-замовленні, сервісний центр має право звернутися до суду щодо відшкодування власником авто витрат на зберігання його транспортного засобу.

Після виконання робіт з технічного обслуговування виконавець робить у Сервісній книжці, в талоні на технічне обслуговування відмітку про його виконання із зазначенням номера й дати оформлення наряду-замовлення, згідно з яким було виконано технічне обслуговування авто. Другий примірник наряду-замовлення передається власнику авто.

У випадках ухилення або безпідставної чи необґрунтованої відмови від виконання гарантійного ремонту транспортного засобу власник авто має право звернутися безпосередньо до продавця або виробника для усунення цих недоліків і виконання гарантійного ремонту, або до уповноважених органів захисту прав споживачів, або звернутися до суду.

Права й обов'язки Виконавця. Виконавець має право:

— відмовитися від надання послуг, якщо Замовник надає неякісні складові частини і матеріали;

— відмовитися прийняти на відповідальне збереження майно Замовника, установлене (розміщене) в ДТЗ понад комплектність, передбачену його виробником. Ця норма не поширюється на сигналізацію проти викрадення;

— припинити надання послуг у разі, коли Замовник вчасно не виконав договірні умови;

— відмовитися від задоволення претензії Замовника в разі недотримання ним правил експлуатації ДТЗ (його складових);

— звертатися до суду для вирішення спірних питань.

Виконавець зобов'язаний:

— забезпечувати виконання вимог цих Правил;

— застосовувати переважно складові частини, передбачені виробником ДТЗ, що ремонтується;

— мати необхідну нормативну і ремонтну документацію та документацію з технічного обслуговування ДТЗ та їхніх складових;

— гарантувати якість наданих послуг;

— виконувати гарантійні зобов'язання;

— надавати Замовнику повну, доступну, достовірну та своєчасну (до надання послуг) інформацію про послуги та Виконавця;

— забезпечувати збереження ДТЗ, а також збереження та використання за призначенням прийнятих від Замовника складових частин і матеріалів, необхідних для виконання ремонту ДТЗ;

— відшкодовувати збитки в разі втрати, псування чи пошкодження ДТЗ та їхніх складових або деталей і матеріалів, прийнятих від Замовника для надання послуг в обсягах, передбачених договором;

— повертати Замовникові передані ним складові частини ДТЗ і матеріали в разі їх невикористання;

— забезпечувати безпеку Замовника під час його перебування на підприємстві з проведенням інструктажу;

— у разі виявлення недоліків з наданих послуг під час прийняття ДТЗ (їхніх складових) Замовником:

1) безкоштовно усувати недоліки;

2) зменшувати вартість виконаної роботи відповідно до завданих збитків чи повертати кошти замовнику;

3) безкоштовно виконувати роботу чи відшкодовувати Замовнику витрати, пов'язані з усуненням недоліків з наданих послуг.

Права й обов'язки Замовника. Замовник має право:

— на необхідну, достовірну, доступну та своєчасну (до отримання послуг) інформацію про послуги та про Виконавця;

— на участь у перевірці відповідності наданої послуги вимогам технологічної документації Виконавця;

— на перевірку повноти та вартості наданої послуги;

— надавати Виконавцю власні складові частини ДТЗ чи матеріали для виконання замовлених послуг;

— заявляти про вартість свого майна, яке він передає на відповідальне збереження;

— на відшкодування у повному обсязі збитків, завданих його майну, та шкоди здоров'ю внаслідок неналежного виконання послуг;

— вимагати повернення не використаних та замінених під час виконання ремонту та технічного обслуговування складових частин і матеріалів, наданих Виконавцю;

— на пільгове обслуговування у визначених законодавством випадках;

— відмовлятися від оплати послуг, не передбачених договором.

Замовник зобов'язаний:

— своєчасно оплачувати надані за умовами договору послуги і приймати ДТЗ та їхні складові частини після надання послуг;

— у разі неотримання без поважних причин ДТЗ (їхніх складових) у визначений договором термін відшкодовувати Виконавцю вартість їх збереження згідно з умовами договору;

— у разі розірвання договору за власною ініціативою оплатити Виконавцю вартість фактично виконаних послуг.

Права й обов'язки Виконавця і Замовника можуть доповнюватися у договорі за згодою сторін.

Контроль за дотриманням Правил здійснюється територіальними органами у справах захисту прав споживачів Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики, іншими органами виконавчої влади в межах їхніх повноважень.

Спірні питання між Замовником і Виконавцем вирішуються відповідно до умов договору, а в разі недосягнення згоди — у судовому порядку.

Розділ IV

ПОДАТКИ ТА ЗБОРИ З АВТОВЛАСНИКІВ

§4.1. Загальні засади сплати обов'язкових платежів до бюджету з власників транспортних засобів

Податки і збори: поняття, загальна характеристика. Функціонування держави, можливість виконання нею своїх функцій — забезпечення оборони і безпеки України, підтримання внутрішнього правопорядку, забезпечення екологічної безпеки, сприяння стабільному розвитку економіки тощо, можливе лише за наявності відповідної фінансової основи державно-владної діяльності.

Безумовно, головним джерелом державних доходів є внутрішній валовий продукт, частину якого вона використовує для покриття власних видатків. Таке використання відбувається внаслідок переходу до державної власності у вигляді різних видів платежів.

Податок як конкретна форма примусового вилучення частини сукупного доходу суспільства до казни держави відображає всі позитивні та негативні риси даного економічного простору і даної системи державного устрою та державного управління. Залежно від стану податкових правовідносин у державі можна робити висновки про її прогресивний розвиток або регрес.

Слід мати на увазі, що податки і збори є найголовнішим, але не єдиним джерелом наповнення бюджетів. Перебільшення їх ролі і значення орієнтує на жорстку фіскальну політику держави і не стимулює пошук інших, неподаткових джерел ресурсів. А податки і збори повинні покривати ту частину бюджету, яка недостатньо наповнюється за рахунок інших джерел надходжень. Звідси доцільно погодитися з висновком, що чисто фіскальна спрямованість податкової політики значною мірою невиправдана і свідчить про недостатнє використання державою інших ресурсів.

Безпосередньо податки як джерело доходів державного бюджету в їх сучасному розумінні налічують кілька сотень років. Першим поняття «податок» розкрив А. Сміт у праці «Про багатство народів» (1770), в якій податок був визначений як тягар, що накладається державою у формі закону, який передбачає і його розмір, і порядок сплати.

На сьогодні чинне українське законодавство не розмежовує поняття податку, збору, плати, обов'язкового платежу тощо. Зокрема, Закон України «Про систему оподаткування» від 25 червня 1991 року визначає у ст. 2 поняття податку і збору (обов'язкового платежу) — це обов'язковий внесок до бюджету відповідного рівня або державного цільового фонду,

здійснюваний платниками у порядку і на умовах, що визначаються законами України про оподаткування.

Проте за своєю правовою формою та економічним змістом ці платежі не є тотожними.

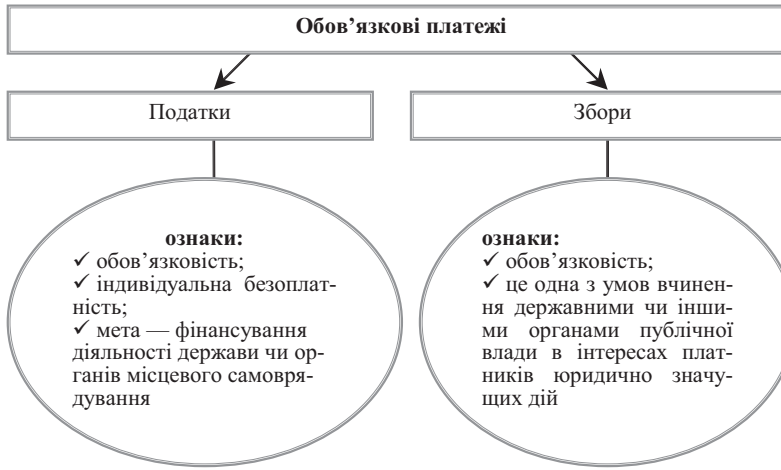

Податком є обов'язковий платіж, який стягується з фізичних і юридичних осіб у формі відчуження належних їм на праві власності, господарського відання чи оперативного управління грошових засобів в цілях фінансового забезпечення діяльності держави та муніципальних утворень.

Податок завжди сплачується до бюджету — загальнодержавного або місцевого, а також може розподілятися між ними. Він не призначений для конкретних витрат. Всі надходження від податків змішуються у бюджеті у вигляді грошових сум і звідси можуть піти на фінансування будь-яких цілей, що становлять загальний інтерес.

Таким чином можна виділити наступні ознаки податку:

— обов'язковість;

— індивідуальна безоплатність;

— спрямування на фінансування діяльності держави чи муніципальних утворень.

Отже, податок — це встановлений законом для досягнення загальнодержавних або місцевого значення цілей обов'язковий індивідуально безвідплатний грошовий платіж, який вноситься юридичними та фізичними особами до державного чи місцевого бюджету за наявності матеріальних передумов (доходу, прибутку чи майна) у чітко визначені строки та у передбачених законодавством розмірах і не призначений для конкретних витрат.

В свою чергу, **збір** — це обов'язковий платіж, який стягується з фізичних і юридичних осіб, сплата якого — одна з умов вчинення в інтересах

платника зборів державними органами, органами місцевого самоврядування, іншими уповноваженими органами і посадовими особами юридично значущих дій, включаючи надання певних прав чи видачу дозволів.

Характерними рисами зборів є:

— обов'язковість;

— збір — одна з умов вчинення державними чи іншими органами публічної влади в інтересах платників юридично значущих дій.

Отже, податки і збори як юридичні категорії є дещо різними і ототожнювати їх не варто.

Принципи оподаткування

Будь-яка діяльність держави у сфері оподаткування здійснюється за певними принципами. З огляду на це Закон України «Про систему оподаткування» у статті 3 містить відповідний перелік принципів системи оподаткування. До них належать:

— стимулювання підприємницької виробничої діяльності та інвестиційної активності — введення пільг щодо оподаткування прибутку (доходу), спрямованого на розвиток виробництва;

— обов'язковість — впровадження норм щодо сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), визначених на підставі достовірних даних про об'єкти оподаткування за звітний період, та встановлення відповідальності платників податків за порушення податкового законодавства;

— рівнозначність і пропорційність — справляння податків з юридичних осіб здійснюється у певній частці від отриманого прибутку і забезпечення сплати рівних податків і зборів (обов'язкових платежів) на рівні прибутки і пропорційно більших податків і зборів (обов'язкових платежів) — на більші доходи;

— рівність, недопущення будь-яких проявів податкової дискримінації — забезпечення однакового підходу до суб'єктів господарювання (юридичних і фізичних осіб, включаючи нерезидентів) при визначенні обов'язків щодо сплати податків і зборів (обов'язкових платежів);

— соціальна справедливість — забезпечення соціальної підтримки малозабезпечених верств населення шляхом запровадження економічно обґрунтованого неоподатковуваного мінімуму доходів громадян та застосування диференційованого і прогресивного оподаткування громадян, які отримують високі та надвисокі доходи;

— стабільність — забезпечення незмінності податків і зборів (обов'язкових платежів) і їх ставок, а також податкових пільг протягом бюджетного року;

— економічна обґрунтованість — встановлення податків і зборів (обов'язкових платежів) на підставі показників розвитку національної економіки та фінансових можливостей з урахуванням необхідності досягнення збалансованості витрат бюджету з його доходами;

— рівномірність сплати — встановлення строків сплати податків і зборів (обов'язкових платежів) виходячи з необхідності забезпечення своєчасного надходження коштів до бюджету для фінансування витрат;

— компетенція — встановлення і скасування податків і зборів (обов'язкових платежів), а також пільг їх платникам здійснюються відповідно до законодавства про оподаткування виключно Верховною Радою України, Верховною Радою Автономної Республіки Крим і сільськими, селищними, міськими радами;

— єдиний підхід — забезпечення єдиного підходу до розробки податкових законів з обов'язковим визначенням платника податку і збору (обов'язкового платежу), об'єкта оподаткування, джерела сплати податку і збору (обов'язкового платежу), податкового періоду, ставок податку і збору (обов'язкового платежу), строків та порядку сплати податку, підстав для надання податкових пільг;

— доступність — забезпечення дохідливості норм податкового законодавства для платників податків і зборів (обов'язкових платежів). Фахівці вважають, що податкова система України в перехідний період має базуватися на таких принципах: антициклічний характер, цільове призначення податків, погодження податкових ставок, рівність і справедливість, гнучкість податкової системи, однозначність тлумачення, недопустимість необґрунтованих пільг, автоматична індексація податків і зборів, відповідальність платників податків, системний підхід, численність податків тощо.

Також деякі автори до принципів системи оподаткування відносять стабільність, цілісність, раціональне поєднання прямих і непрямих податків тощо.

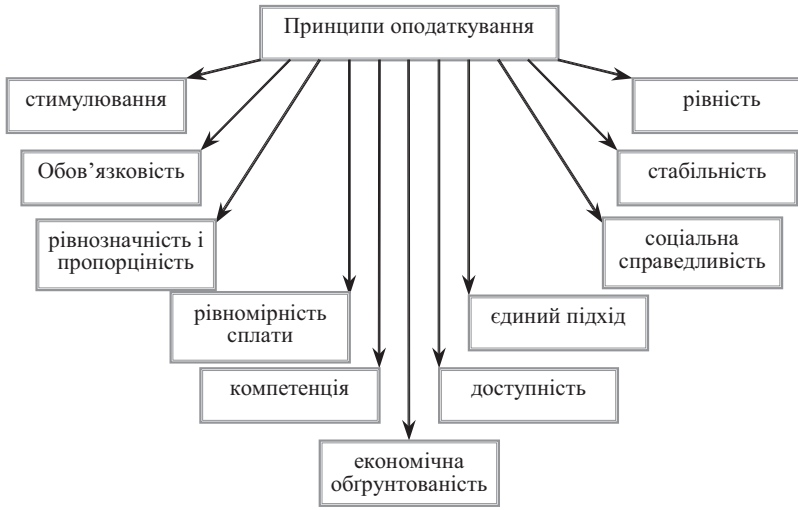

Функції податків. Функції — це основні напрями впливу того чи іншого явища на суспільні відносини. Відносно податків, то їх функції обумовлюються тією метою, з якою вони стягуються. Так, з одного боку, по-

датки мають забезпечити сталу фінансову базу держави, з іншого — залишити достатньо коштів підприємствам і громадянам для збереження максимальної заінтересованості в результатах діяльності.

До функцій податків можна віднести такі:

— фіскальна — ця функція є визначальною для податків і полягає в тому, що податки виконують своє головне призначення — наповнення загальнодержавних та місцевих бюджетів для задоволення потреб суспільства, фіскальна функція є важливою у характеристиці сутності податкової системи, вона визначає її суспільне призначення;

— регулююча — за посередництвом стягнення податків відбувається коригування економічної поведінки платників, у першу чергу шляхом справляння непрямих податків, що є податками на споживання;

— розподільча — її завданням є наповнення доходної частини бюджетної системи країни з метою подальшого розподілу отриманих коштів для реалізації функцій держави та органів місцевого самоврядування;

— контролююча — за її допомогою держава регулює діяльність підприємств та організацій, отримання доходів громадянами, використання ними свого майна та коштів, додержання фінансової дисципліни тощо.

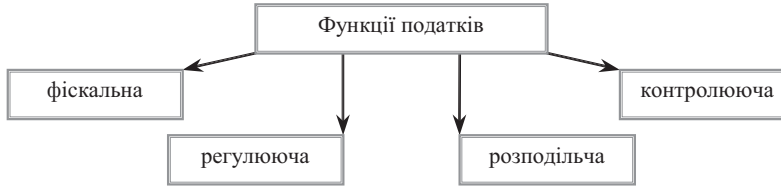

Види податків. Податки класифікують за низкою ознак:

1. За формою стягнення всі податки поділяються на прямі й непрямі. Прямі податки встановлюються безпосередньо щодо платників, їх розмір залежить від масштабів об'єкта оподаткування, непрямі — в цінах товарів і послуг, їх розмір для окремого платника прямо не залежить від його доходів.

2. За об'єктом оподаткування податки поділяються на три групи: податки на доходи, споживання і майно.

3. За суб'єктом оподаткування податки поділяються на такі, що справляються з юридичних осіб, з фізичних осіб та змішані (справляються як з юридичних, так і з фізичних осіб).

4. Залежно від рівня структур публічної влади, що стягують податки, останні поділяються на загальнодержавні та місцеві. Згідно з чинним законодавством до загальнодержавних податків належать прибуткові податки з юридичних та фізичних осіб, податок на додану вартість та акцизній збір, податок з власників транспортних засобів та плата за землю, єдиний податок тощо.

До місцевих податків належать податок з реклами та комунальний податок. Закон України «Про систему оподаткування» містить також перелік чотирнадцяти місцевих зборів, у тому числі збір за припаркування авто-

транспорту; ринковий збір; збір за видачу ордера на квартиру; курортний збір тощо.

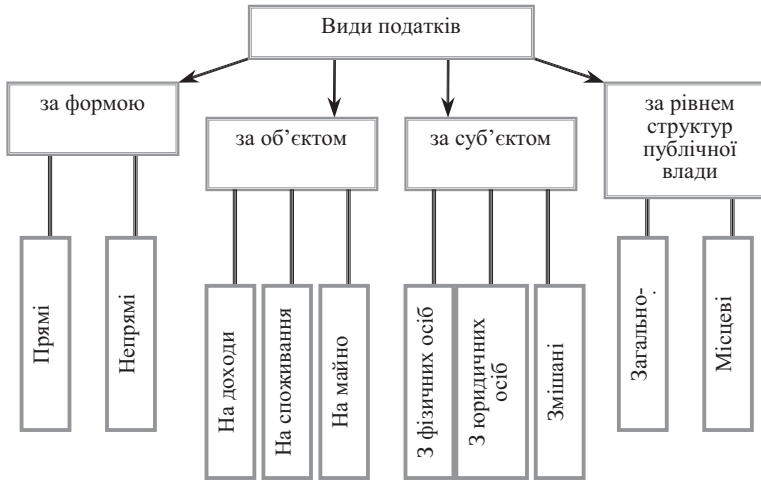

Починаючи аналізувати податки і збори, які сплачуються чи можуть сплачуватися власниками транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів, відзначимо, що головний із них — податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів є прямим податком на майно, загальнодержавним, змішаним. Для комплексного аналізу особливостей нарахування, сплати та відповідальності за несплату і неналежну його сплату, ми будемо опиратися на низку нормативно правових актів. Так, дані суспільні відносини в тій чи іншій мірі регулюються наступними нормативними документами:

1) Конституція України від 28 червня 1996 року;
2) Закон України «Про податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів» від 11 грудня 1991 року;
3) Закон України «Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами» від 21 грудня 2000 року;
4) Закон України «Про державну податкову службу в Україні» від 4 грудня 1990 року;
5) Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21 травня 1997 року;
6) Закон України «Про податок з доходів фізичних осіб» від 22 травня 2005 року;
7) Закон України «Про автомобільний транспорт» від 5 квітня 2001 року;
8) Закон України «Про Митний тариф» від 5 квітня 2001 року;

9) Закон України «Про єдиний збір, який справляється у пунктах пропуску через державний кордон України» від 4 листопада 1999 р;

10) Декрет КМУ «Про держане мито» від 21 січня 1993 року;

11) Постанова КМУ «Про Порядок справляння єдиного збору у пунктах пропуску через державний кордон: Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 24 жовтня 2002 року;

12) Постанова КМУ «Про затвердження Правил проведення державного технічного огляду автомобілів, автобусів, мототранспорту та причепів» від 26 лютого 1993 року;

13) Постанова КМУ «Про затвердження Порядку ведення Державного суднового реєстру України і Суднової книги України» від 26 вересня 1997 року;

14) Постанова КМУ «Про затвердження Правил державної реєстрації та обліку автомобілів, автобусів, а також самохідних машин, сконструйованих на шасі автомобілів, мотоциклів усіх типів, марок і моделей, причепів, напівпричепів та мотоколясок» від 7 вересня 1998 року;

15) Постанова КМУ «Про встановлення повноважень органів виконавчої влади та виконавчих органів міських рад щодо регулювання цін (тарифів)» від 25 грудня 1996 року;

16) Наказ ДПА України «Про затвердження форм Розрахунку суми податків з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів, Довідки до уточненого Розрахунку та Порядку їх заповнення і подання до органу державної податкової служби» від 17 вересня 2001 року.

§4.2. Податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів.

Платники податку. З прийняттям у 1981 р. Положення про місцеві податки місцевий збір з власників транспортних засобів було замінено місцевим податком, і до оподаткування було притягнуто як населення міст, так і сільське населення. Разом з цим, і по сьогодні податок з власників автомобілів, а ще правильніше — податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів, «в народі» продовжують називати транспортним збором. Нами вже була з'ясована різниця між термінами «податок» і «збір», саме тому будемо використовувати коректну термінологію. В Україні податок з власників транспортних засобів справляється на основі Закону України від 11 грудня 1991 р. «Про податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів» (далі — Закону).

Податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин та механізмів є загальнодержавним прямим податком, що стягується з юридичних та фізичних осіб. Платниками податку є наступні суб'єкти за умови, якщо вони мають у власності транспортні засоби чи інші самохідні машини і механізми, зареєстровані в Україні:

— юридичні особи — це організації, створені і зареєстровані у встановленому законом порядку, наділені цивільною право- та дієздатністю і

можливістю бути позивачем і відповідачем у суді (ст. 80 Цивільного Кодексу);

— фізичні особи, тобто люди як учасники правовідносин, які в свою чергу поділяються на:

— громадян України — осіб, які набули громадянство України в порядку, передбаченому законами України та міжнародними договорами України (ст. 1 Закону України «Про громадянство»);

— іноземців — осіб, які не перебувають в громадянстві України і є громадянами (підданими) іншої держави або держав (ст. 1 Закону України «Про громадянство»);

— осіб без громадянства — осіб, яких жодна держава відповідно до свого законодавства не вважає своїми громадянами (ст. 1 Закону України «Про громадянство»).

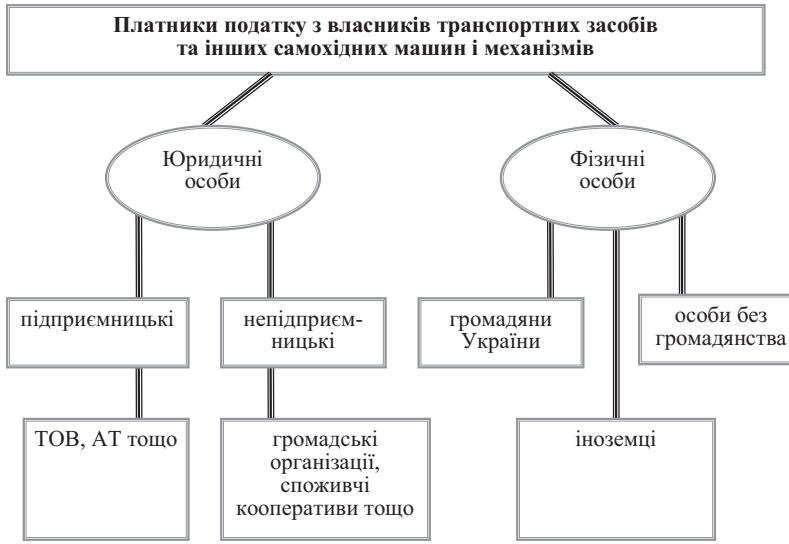

До платників Податку належать також власники моторних човнів, мотосаней тощо, що сплачують податок до місцевих бюджетів за місцем перебування власників транспортних засобів.

Зі змісту наведених положень Закону вбачається, що **законодавець визначає суб'єкта сплати транспортного податку виключно як власника об'єкту оподаткування, за яким зареєстровано такий об'єкт оподаткування.** При цьому, **не будуть суб'єктами сплати транспортного податку особи, які не мають зареєстровані згідно чинного законодавства транспортні засоби, або користуються та/або розпоряджаються об'єктами оподаткування, що зареєстровані на інших осіб.**

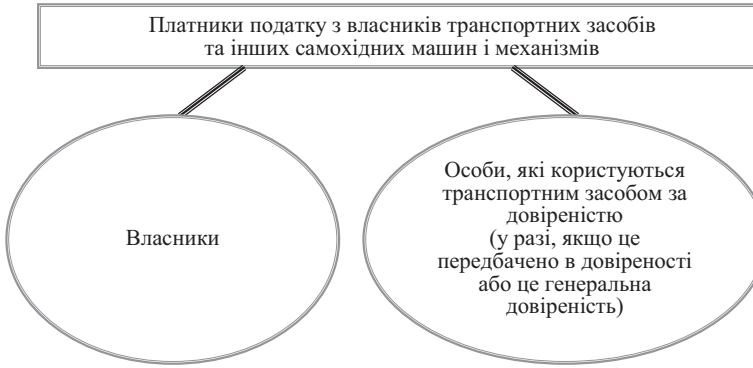

Відповідно до Постанови КМУ від 10.10.2001 р. № 1306 «Про правила дорожнього руху» **власником транспортного засобу є** фізична або юридична особа, яка володіє майновими правами на транспортний засіб та має на це відповідні документи та може передавати його в оренду та розпоряджатися на власний розсуд.

У відповідності із статтею 1 Закону, **платниками податку є**, зокрема, громадяни України, іноземні громадяни та особи без громадянства, які здійснюють першу реєстрацію в Україні, реєстрацію, перереєстрацію транспортних засобів та мають зареєстровані в Україні згідно з чинним законодавством власні транспортні засоби, що визначені як об'єкти оподаткування під відповідним кодом за Українською класифікацією товарів зовнішньоекономічної діяльності. Статтею 6 Закону встановлено, що **якщо право користування транспортним засобом передано фізичною особою за дорученням іншій особі, податок з власників транспортних засобів сплачується його власником або від його імені особою, якій це право передано, якщо це передбачено в дорученні на право користування транспортним засобом, за місцем реєстрації цього транспортного засобу.** При цьому, якщо власник бажає, щоб за нього податок з власників транспортних засобів сплачувала особа, що користується його автомобілем, необхідно цей момент передбачити у дорученні на право користування транспортним засобом. Таким чином, виключно за дорученням власника за генеральною довіреністю даний податок може сплачувати користувач автомобілем, а не власник. Саме цю особливість враховано Законом України від 16 червня 1999 р. «Про внесення змін у деякі закони України щодо фінансування дорожнього господарства», де зазначено, що податок сплачує або власник, або від його імені особа, якій передано право користування.

Графіки проходження технічного огляду узгоджують з органами місцевого самоврядування, в обов'язковому порядку подають органам Державної податкової адміністрації, ці графіки, зазвичай, передбачають проведення техогляду до 1 серпня. При перенесенні дати проведення техогляду підприємство зобов'язане вчасно сповістити про це

органи Державної податкової адміністрації. **Необхідно звернути увагу на те**, що Рекомендаціями про порядок обліку платників нарахування податку з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів (затвердженими Державною податковою адміністрацією України за погодженням з Державтоінспекцією, Держтехоглядом і Держфлотоглядом України) встановлено обов'язкове щорічне проходження технічного огляду тим транспортом (як юридичних, так і фізичних осіб), що використовується в комерційних цілях. Якщо для таких транспортних засобів передбачено проведення техогляду два або більше разів на рік, податок сплачується перед проходженням першого з таких техоглядів.

Фізична особа сплачує податок перед реєстрацією, перереєстрацією автомобіля, а також перед техоглядом автомобіля щороку або один раз на два роки, але не пізніше першого півріччя року (до 1 липня), в якому проводиться техогляд, за річними ставками, зазначеними у ст. 3 Закону. Відповідно до Закону, юридичні особи у строки, визначені законом для річного звітного періоду, подають відповідному органу державної податкової служби за місцем реєстрації транспортних засобів розрахунок суми податку з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів на поточний рік за формою, затвердженою центральним податковим органом України.

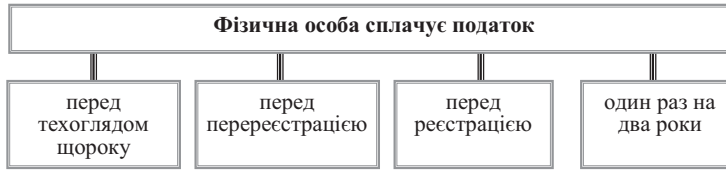

Цікавим є питання відносно того**, хто є платником податку з власників транспортних засобів — власник чи від його імені особа, якій це право передано і на балансі якої обліковуються передані в фінансовий лізинг транспортні засоби**. Так, відповідно до частини 2 статті 3 Закону податок з власників наземних транспортних засобів юридичних осіб сплачується за місцем реєстрації таких транспортних засобів. Відповідно до ст. 6 Закону податок з визначених цим Законом власників наземних транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів обчислюється юридичною особою самостійно. Розрахунок суми податку складається на підставі звітних даних (балансу) про кількість транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів станом на 1 січня поточного року і подається юридичною особою до податкових органів за місцем реєстрації транспортних засобів у порядку і строки, встановлені Законом.

Визначена у розрахунку сума податку вважається узгодженою сумою (п. 5.1 ст. 5 Закону України від 21.12.2000 р. «Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами») і сплачується юридичними особами щоквартально рівними ча-

стинами до 15 числа місяця, що настає за звітним кварталом, на спеціальні рахунки відповідного бюджету.

Якщо такі транспортні засоби протягом поточного року **придбаваються** юридичною особою у випадку, передбаченому статтею 5 Закону, ця юридична особа, як їх власник, повинна в 10-денний термін після їх реєстрації (реєстрація власниками належних їм транспортних засобів повинна проводитися протягом десяти діб після їх придбання, одержання або виникнення обставин, що потребують внесення змін у реєстраційні документи) подати розрахунок суми податку за придбані транспортні засоби до відповідного податкового органу і сплатити податок перед їх реєстрацією в порядку, визначеному Законом.

Згідно із Законом України від 22 травня 1997 року «Про оподаткування прибутку підприємств» (із змінами і доповненнями) **фінансовий лізинг (оренда) — це господарська операція фізичної або юридичної особи, яка передбачає передання у користування орендарю майна, що підпадає під визначення основного фонду згідно зі ст. 8 цього Закону, придбаного або виготовленого орендодавцем, а також усіх ризиків та винагород, пов'язаних з правом користування та володіння об'єктом лізингу.** Лізинг (оренда) вважається фінансовим за певних умов (пп. 1.18.2 п. 1.18 ст. 1 цього Закону), однією з яких є придбання орендарем об'єкта лізингу у власність протягом строку дії лізингового договору або в момент його закінчення за ціною, визначеною у такому лізинговому договорі. Тобто передбачається обов'язкова подальша передача права власності на такі основні фонди, у тому числі на автомобільний транспорт, орендарю.

Отже, враховуючи викладене вище, у випадку передачі транспортних засобів у фінансовий лізинг (оренду) платником податку з власників транспортних засобів є орендодавець (юридична чи фізична особа — власник транспортного засобу) щодо транспортних засобів, зареєстрованих в органах ДАІ МВС України на його ім'я, а сплата податку та подання розрахунку суми податку з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів повинна здійснюватися за місцем реєстрації транспортних засобів, незалежно від місця фактичного використання транспортного засобу.

Об'єкти оподаткування. Розглядаючи податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин та механізмів, об'єктом оподаткування слід вважати всі транспортні засоби та інші самохідні механізми, які передбачені законом і які зареєстровані на території України відповідно до діючого законодавства.

З огляду на це, однією з вимог постанови Кабінету Міністрів України від 7 вересня 1998 р. «Про затвердження Правил державної реєстрації й обліку автомобілів, автобусів, а також самохідних машин, сконструйованих на шасі автомобілів, мотоциклів усіх типів, марок і моделей, причепів, напівпричепів і мотоколясок» є обов'язковість реєстрації транспортних засобів протягом 10 діб після їх придбання, одержання або появи обставин, що вимагають внесення змін до реєстраційних документів.

Відповідно до ст. 34 Закону України «Про дорожній рух» від 30 червня 1993 р. державній реєстрації й обліку підлягають призначені для експлуа-

тації на вулично-дорожній мережі загального користування автомобілі, автобуси, самохідні машини, сконструйовані на шасі автомобілі, мотоцикли всіх типів, марок і моделей, причепи, напівпричепи і мотоколяски.

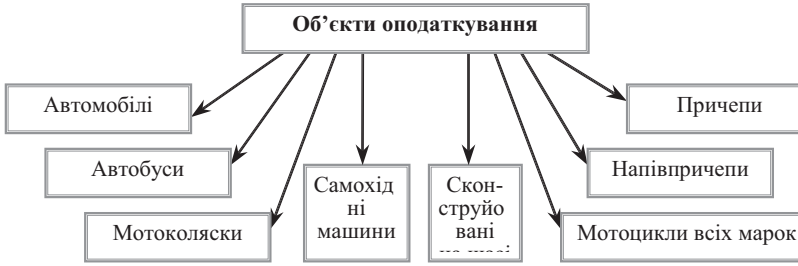

Транспортні засоби реєструють на фізичних та юридичних осіб. Якщо транспортний засіб належить кільком фізичним особам, то реєстрація здійснюється на одну з них (фізичну особу, на яку оформлені документи, що підтверджують правомірність придбання засобу).

Реєстрація транспортних засобів здійснюється на підставі заяви власника, документів, що підтверджують його особу, а також документів, що підтверджують правомірність придбання або одержання транспортного засобу, відповідність конструкції транспортного засобу встановленим вимогам безпеки, а також вимогам, які є основою для внесення змін у реєстраційні документи.

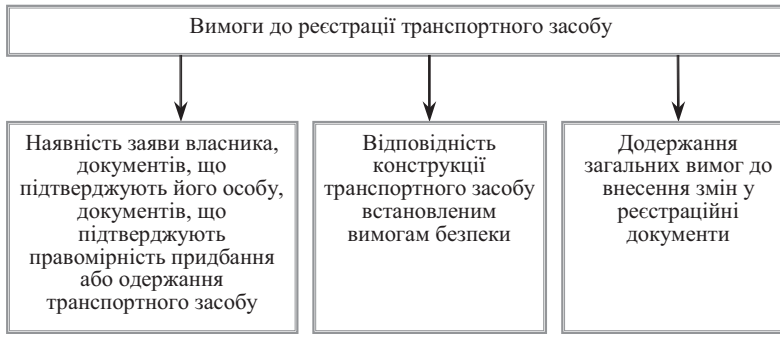

Реєстрація транспортних засобів здійснюється за умови сплати передбачених податків, зборів та інших видів платежів (при перетинанні через митний кордон України транспортного засобу імпортер має надати документ, що підтверджує сплату мита, акцизного збору і ПДВ). Правомірність придбання транспортних засобів, номерних агрегатів підтверджується документами, виданими торговими організаціями, митними органами і судами, нотаріусами, органами соціального захисту населення, підприємства-

ми — виробниками транспортних засобів, військовими частинами, відділами матеріальних фондів оперативних командувань підприємств, підрозділів Державтоінспекції тощо.

Об'єктами оподаткування податку з власників транспортних засобів є транспортні засоби та інші самохідні машини і механізми під відповідним кодом Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності (далі УКТЗЕД) відповідно до закону:

1. **Колісні трактори** (код за Українською класифікацією товарів зовнішньоекономічної діяльності — 8701).

Поняття «трактори» включає в себе транспортні засоби, призначені в основному для перевезення або буксирування інших транспортних засобів чи інших об'єктів, незалежно від того, чи мають вони пристрої для перевезення інструментів, насіння, добрив та інших вантажів. Крім того, до цієї товарної позиції відносять **сідельні тягачі** (код 8701 20). Відносно тракторів, на яких змонтовано робочі знаряддя, то трактори і робочі промислові знаряддя класифікуються окремо. У такому разі робочі знаряддя класифікуються у своїх відповідних позиціях, навіть якщо вони пред'являються разом із трактором.

2. **Автомобілі, призначені для перевезення не менше 10 осіб, включаючи водія** (код 8702).

3. **Легкові автомобілі** (код 8703).

Дана товарна позиція включає також моторні транспортні засоби різних видів, призначені для перевезення людей, однак вона не включає автомобілі товарної позиції 8702. Ця товарна позиція також поширюється на:

а) полегшені триколісні транспортні засоби спрощеної конструкції, такі як:

— обладнані мотоциклетним двигуном і колесами і т.д. та які через свою механічну конструкцію мають ознаки звичайних автомобілів, тобто обладнані системою керування автомобільного типу або зворотною передачею і диференціалом;

— змонтовані на Т-подібному шасі, в якому два задніх колеса мають незалежні приводи від окремих електромоторів з акумуляторним живленням;

б) автомобілі (наприклад, автомобілі-салони, спортивні й гоночні автомобілі);

в) спеціалізовані транспортні засоби, такі як автомобілі швидкої допомоги, тюремні фургони і катафалки;

г) житлові автофургони, транспортні засоби для перевезення людей, спеціально обладнані під житло (зі спальними, кухонними, туалетними та іншими зручностями);

д) автомашини для гольфових майданчиків і подібні транспортні засоби.

При цьому, транспортні засоби для використання на атракціонах, наприклад ігрові автомобілі, класифікуються в товарній позиції 9508.

4. **Вантажні автомобілі** (код 8704).

Окрім звичайних вантажівок і фургонів, автомобілів і фургонів всіх видів для доставки вантажів додому, фургонів для переїздів з квартири на квартиру, вантажівок з автоматичними розвантажувальними пристосуваннями, автомобілів-цистерн, рефрижераторних або термоізольованих ван-

тажівок, багато настильних вантажівок для перевезення кислоти в ізольованих від ударів контейнерах, балонів з бутаном тощо, важких вантажівок з рамками, що відкидаються, вантажівок, спеціально призначених для перевезення свіжого бетону, за винятком бетономішалок за товарною позицією 8705, сміттєзабірників незалежно від того, обладнані вони навантажувальними, трамбувальними, демпфіруючими та іншими пристроями чи ні, до цієї товарної позиції також включаються:

а) самоскиди;

б) самозавантажні транспортні засоби, обладнані лебідками, піднімальними пристроями і т.д., але призначені в основному для транспортних цілей;

в) дорожньо-рельсові вантажівки, спеціально обладнані для пересування як шосейними дорогами, так і рейками. Ці транспортні засоби, дорожні колеса яких стоять на залізничних рейках, мають попереду і позаду пристрої типу вагонного візка, який можна піднімати за допомогою домкрата, щоб транспортний засіб міг пересуватися по дорозі.

Автомобільні шасі, обладнані двигуном і кабіною, також належать до цієї позиції.

5. **Автомобілі спеціального призначення, крім тих, що використовуються для перевезення пасажирів і вантажів, крім пожежних і швидкої допомоги** (код 8705).

До даної товарної позиції включається ряд транспортних засобів, вироблених або пристосованих, обладнаних різними пристосуваннями, які дають їм можливість виконувати визначені транспортні функції, тобто основною метою транспортного засобу за цією позицією є не перевезення людей або вантажів. Так, до них відносяться:

— автомобілі для аварійного ремонту;

— автомобілі-насоси, обладнані насосом, як правило, що має привід від двигуна автомашини;

— вантажівки, обладнані драбинами або підіймальними платформами для ремонту підвісних проводів, вуличного освітлення і т.д.;

— вантажівки, пристосовані для розчищення вулиць, стічних канав, аеродромних злітно-посадкових смуг і т.д.;

— снігоочисники і снігороздувальні машини із вбудованим устаткуванням, тобто автомашини, створені винятково для цілей розчищення снігу і, як правило, обладнані турбінами, тощо, з приводом або від двигуна автомашини, або від окремого двигуна. В усіх випадках взаємозамінне снігоочисне або снігороздувальне устаткування всіх типів виключається (8430) незалежно від того, змонтовано воно на автомашині чи ні;

— розбризкувальні вантажівки усіх видів незалежно від того, мають вони нагрівальне устаткування, устаткування для розкидання асфальту або гравію, для сільськогосподарських цілей і т.д. або ні;

— автокрани, призначені не для перевезення вантажів, що складаються з автомобільного шасі, на якому постійно встановлено кабіну і поворотний кран. З цієї позиції виключаються вантажівки із самозавантажними пристроями;

— рухомі бурові;

— вантажівки, обладнані пристроями для штабелювання. З цієї позиції виключаються самозавантажні автомашини, обладнані лебідками, піднімальними пристроями і т.д., але які створюються в основному для перевезення вантажів;

— бетономішалки, що складаються з автомобільного шасі, на якому постійно змонтовано бетономішалку, пристосовану як для виготовлення, так і перевезення бетону;

— рухомі електрогенераторні агрегати, що складаються з вантажівки, на якій змонтовано електрогенератор ний апарат з приводом або від двигуна автомашини, або від окремого двигуна;

— рухомі радіологічні станції;

— рухомі клініки;

— автомашини-прожектори, що складаються із прожектора, змонтованого на автомобілі, причому із живленням зазвичай від генератора, що має привід для двигуна автомобіля;

— радіофургони;

— фургони телеграфні, радіотелеграфні або радіотелефонні;

— іподромні фургони, обладнані рахунковими машинами для автоматичного підрахунку виграшів і ймовірностей виграшу на бігах;

— пересувні лабораторії;

— випробувальні вантажні автомашини з реєструючими приладами для визначення потужності автомашин, що їх буксирують;

— пересувні хлібопекарні з повним устаткуванням, польові кухні;

— фургони-майстерні, обладнані різними машинами та інструментом, зварювальними пристроями тощо;

— пересувні банки, пересувні бібліотеки та пересувні авто приставки для демонтування товарів.

6. **Мотоцикли (включаючи мопеди) та велосипеди з установленим двигуном (код 8711), крім тих, що мають об'єм циліндра двигуна до 50 куб. см** (код 8711 10);

7. **Яхти та судна парусні з допоміжним двигуном або без нього, окрім спортивних** (код 8903 91);

8. **Човни моторні і катери, крім човнів з підвісним двигуном, окрім спортивних** (код 8903 92);

9. **Інші човни, окрім спортивних** (код 8903 99).

Транспортні засоби, що не є об'єктами оподаткування:

1. Трактори на гусеничному ходу (код 87 01 30);

2. Мотоцикли, включаючи мопеди, та велосипеди з установленим двигуном з об'ємом циліндра двигуна до 50 куб. см (код 87 11 10);

3. Автомобілі спеціального призначення — тільки швидкої допомоги та пожежні (код 87 05). На практиці часто виникає питання щодо необхідності сплати податку з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів автомобілям швидкої допомоги. Окремих пільг для закладів охорони здоров'я чинне законодавство не передбачає. Разом з цим, ясно видно, що Закон звільняє установи надання швидкої медичної допомоги від сплати податку на автомобілі спеціального призначення — швидкої допомоги, на інші транспортні засоби податок має сплачуватися на загальних підставах.

УКТЗЕД покладено в основу Товарної номенклатури зовнішньоекономічної діяльності (ТН ЗЕД), на якій ґрунтується Митний тариф України, затверджений Законом «Про Митний тариф України» від 05.04.2001 р. Щодо органу, якому належить компетенція по визначенню кодів УКТЗЕД, то відповідно до порядку ведення Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності, що затверджений постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку ведення Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності» від 12.12.2002 р., ведення УКТЗЕД здійснюється Державною митною службою України.

Відповідно до статті 313 Митного кодексу України, митні органи класифікують товари, тобто відносять товари до класифікаційних групувань, зазначених в УКТЗЕД. Так, транспортні засоби, залежно від їх типів та призначення, поділяються на:

а) пасажирські, які в залежності від кількості визначених виробником автомобіля місць для пасажирів класифікуються у товарних позиціях 8702 або 8703 за УКТЗЕД;

б) легкові автомобілі та інші транспортні засоби, призначені для перевезення людей (крім автомобілів товарної позиції 8702), включаючи вантажопасажирські автомобілі, фургони та гоночні автомобілі;

в) вантажні, що класифікуються в товарній позиції 8704 за УКТЗЕД;

г) спеціального призначення (товарна позиція 8705 за УКТЗЕД) — спеціально сконструйовані або пристосовані для розміщення різних пристроїв, які надають їм можливості виконувати визначені нетранспортні функції, тобто основною метою застосування транспортного засобу цієї товарної позиції не є перевезення людей або вантажів.

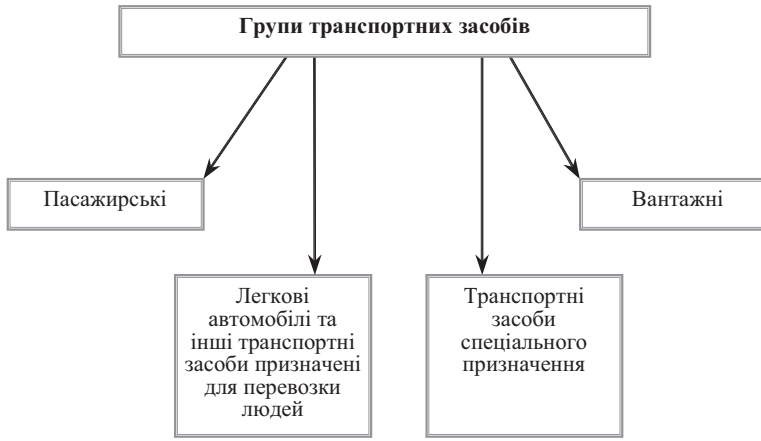

До товарної позиції 8703 згідно з УКТЗЕД відносяться моторні транспортні засоби, призначені для перевезення не більше 9 осіб, включаючи водія, а саме:

— легкові автомобілі — це пасажирські автомобілі, які за своєю конструкцією та обладнанням призначені для перевезення пасажирів та їхнього багажу із забезпеченням необхідного комфорту та безпеки із кількістю місць для сидіння не більше дев'яти, з місцем для водія включно;

— вантажопасажирські автомобілі — автомобілі, які за своєю конструкцією та обладнанням призначені для перевезення як пасажирів так і вантажів.

Таким чином, згідно з поясненнями до товарної позиції 8703, зокрема, включаються автомобілі швидкої допомоги.

Що стосується товарної позиції 8705, то згідно з поясненнями до цієї товарної позиції до неї включаються, зокрема, пересувні клініки (медичні або стоматологічні) з операційною, устаткуванням для анестезування та іншою хірургічною апаратурою. Тобто такі транспортні засоби мають бути спеціально сконструйованими або пристосованими для розміщення різних пристроїв, які дають їм можливість виконувати специфічні нетранспортні функції.

Зважаючи на зазначене, **при вирішенні питання щодо віднесення транспортних засобів до об'єктів оподаткування, необхідно враховувати галузеві нормативні документи, які визначають перелік обов'язкового та додаткового оснащення виїзної бригади швидкої медичної допомоги, а також умови реєстрації цих транспортних засобів,** яка проводиться згідно з Правилами державної реєстрації та обліку автомобілів, автобусів, а також самохідних машин, сконструйованих на шасі автомобілів, мотоциклів усіх типів, марок і моделей, причепів, напівпричепів та мотоколясок, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 7 вересня 1998 р. «Про затвердження Порядку державної реєстрації (перереєстрації), зняття з обліку автомобілів, автобусів, а також самохідних машин, сконструйованих на шасі автомобілів, мотоциклів усіх типів, марок і моделей, причепів, напівпричепів, мотоколясок, інших прирівняних до них транспортних засобів та мопедів» та Державного стандарту України «Засоби транспортні дорожні. Типи. Терміни та визначення» за переліком спеціальних та спеціалізованих транспортних засобів галузі охорони здоров'я України, що відносяться до складу (категорії) санітарних.

4. Транспортні засоби вантажні, самохідні, що використовуються на заводах, складах, у портах та аеропортах для перевезення вантажів на короткі відстані (код 87 09);

5. Машини і механізми для сільськогосподарських робіт (коди 84 32; 84 33);

6. Тільки яхти, судна парусні і човни спортивні (коди 89 03 91; 89 03 92; 89 03 99).

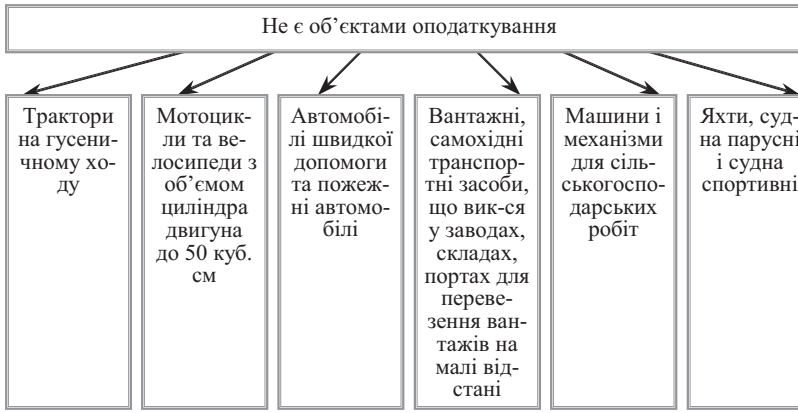

Таким чином, оподатковуванню підлягають усі включені до об'єкта оподаткування і зареєстровані в Україні відповідно до чинного порядку транспортні засоби (включаючи відомчу реєстрацію транспорту військових частин, технологічного транспорту — органами Держнаглядорохоронпраці, спортивних автомобілів — органами Мінмолодьспорту тощо), а не тільки ті, які підлягають реєстрації в органах Державтоінспекції України.

Специфічним є **питання про сплату податку з власників транспортних засобів, якщо транспортні засоби зареєстровані в ДАІ, а обліковуються на балансі підприємства, як товар**.

Так, відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 9 «Запаси», товари — це матеріальні цінності, що придбані (отримані) та утримуються підприємством з метою подальшого продажу.

Відповідно до Інструкції «Про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій», затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р., на рахунку 28 «Товари» ведеться облік руху товарно-матеріальних цінностей, що надійшли на підприємство з метою продажу. Цей рахунок використовують в основному збутові, торгові та заготівельні підприємства і організації, а також підприємства громадського харчування.

А згідно з Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», основні засоби — матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік). Одним з об'єктів основних засобів є транспортні засоби.

Об'єкт основних засобів вилучається з активів (списується з балансу) у разі його вибуття внаслідок продажу, безоплатної передачі або невідповідності критеріям визнання активом.

Відповідно до ст.6 Закону «Про податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів», **податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів самостійно обчислюється юридичними особами на підставі звітних даних про кількість транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів за станом на 1 січня поточного року. Обчислення податку з власників наземних транспортних засобів провадиться виходячи з об'єму циліндрів або потужності двигуна кожного виду і марки транспортних засобів, а податок з власників водних транспортних засобів — виходячи з довжини транспортного засобу за ставками, зазначеними у статті 3 цього Закону.**

Юридичні особи на основі бухгалтерського звіту (балансу) у строки, визначені законом для річного звітного періоду, подають відповідному органу державної податкової служби за місцем реєстрації транспортних засобів розрахунок суми податку з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів на поточний рік за формою, затвердженою центральним податковим органом України.

Отже, якщо підприємство має власні транспортні засоби, що використовувалися та зареєстровані в органах ДАІ, вони будуть виключені із складу активів (списані з балансу) тільки у разі продажу, для чого необхідно буде їх зняти з обліку в органах ДАІ. Але, поки такі транспортні засоби не зняті з обліку в органках ДАІ та не продані, вони є активами підприємства (не списані з балансу) і підприємство за них повинно сплачувати податок на загальних підставах.

В тому разі, коли на балансі підприємства обраховуються транспортні засоби придбані для їх подальшого продажу (в якості товару) та які не підлягають реєстрації в органах ДАІ за таким підприємством-продавцем у випадках передбачених діючим законодавством, по таких транспортних засобах податок з власників транспортних засобів не обраховується та не сплачується.

При цьому, **транспортні засоби можуть бути новими та такими, що використовувалися**. Під новими транспортними засобами розглядаються такі транспортні засоби, на які уповноваженими державними органами не видавалися акти реєстрації, що дають право експлуатації цих транспортних засобів.

Поняття «транспортні засоби, що використовувались», означає транспортні засоби, які були зареєстровані щонайменше один раз, тобто такі, на які були або є реєстраційні документи, видані уповноваженими державними органами, в тому числі іноземними, що дають право експлуатувати ці транспортні засоби.

Датою початку користування (вводу в експлуатацію) транспортних засобів, що були в користуванні та ввозяться на митну територію України, вважається дата першої реєстрації транспортного засобу, визначена в реєстраційних документах, які видані вповноваженими державними органами та дають право експлуатувати ці транспортні засоби на постійній основі. У разі відсутності реєстраційних документів першої реєстрації транспортного засобу, датою початку користування вважається перший

день першого місяця року, зазначеного в ідентифікаційному номері транспортного засобу, а за відсутності в ідентифікаційному номері року виготовлення — 1 січня року виготовлення, зазначеного в реєстраційних документах.

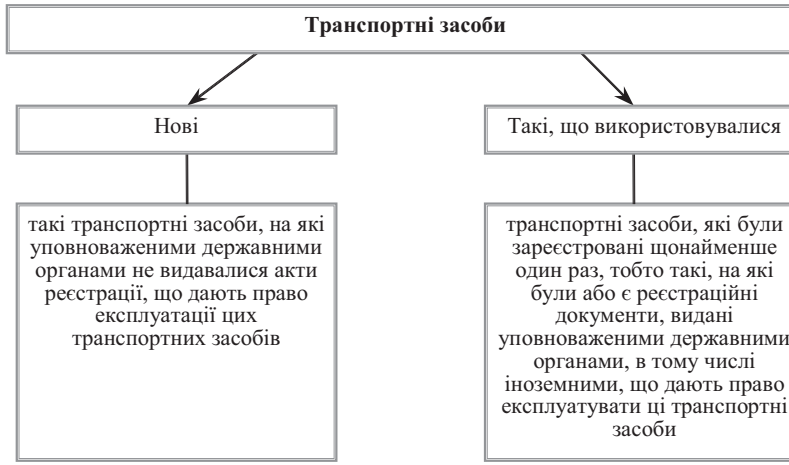

Цікавим є питання щодо **сплати податку за викрадений автомобіль**.

У відповідності з статтею 6 Закону «Про податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів», у разі викрадення транспортного засобу податок його власником не сплачується, якщо факт викрадення підтверджується відповідними документами органів, якими порушено відповідну кримінальну справу.

Таким чином, **в разі викрадення транспортного засобу платник має право припинити сплату податку з власників транспортних засобів.** Припинення сплати податку юридичними особами у даному випадку здійснюється аналогічно до порядку зазначеному в частині 3 статті 5 Закону, де передбачено проведення перерахунку розміру податку за зняті юридичними особами протягом року з реєстрації (перереєстровані) транспортні засоби.

Тобто, у разі викрадення транспортного засобу протягом року, за умови підтвердження відповідними органами факту викрадення, здійснюється перерахунок розміру податку, крім податку, сплаченого при першій реєстрації в Україні. Розмір податку перераховується перед зняттям їх з реєстрації (перереєстрацією) за місяці, які залишилися до кінця року, починаючи з місяця, наступного за тим, в якому викрадено такий транспортний засіб.

У разі повернення викраденого транспортного засобу у порядку, визначеному статтею 5 Закону «Про податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів», юридична особа повинна сплатити податок за кількість місяців, які залишилися до кінця року почи-

наючи з місяця в якому було повернуто викрадений транспортний засіб та подати розрахунок суми податку на повернуті транспортні засоби.

Ставка оподаткування. Ставки податку встановлені в гривні за 100 см^3 обсягу циліндрів двигуна, з розрахунку на 1 кВт (для транспортних засобів з електродвигунами) або розрахунку на 100 см довжини (для катерів і яхт).

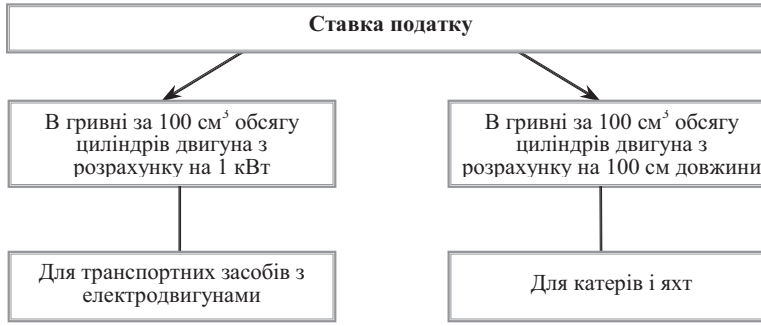

Ставка податку розраховується на 1 день кварталу, в якому здійснюється сплата податку. За більшістю транспортних засобів (особливо за легковими автомобілями) ставку податку порівняно з попередньою редакцією Закону істотно збільшено. Законодавством встановлено обов'язок сплати податку з власників автомобілів легкових, вантажних (вантажопідйомністю більше 7 т), автобусів.

Усі транспортні засоби, що належать до цих категорій, підлягають оподатковуванню за одними ставками, для інших самохідних машин та механізмів передбачено використання інших розмірів ставок податку.

Ставки податку визначені в залежності від кодів Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності в гривнях з 100 см^3 об'єму двигуна для транспортних засобів, які обладнані двигуном внутрішнього згорання. Для транспортних засобів, які обладнані електродвигуном вони визначаються також у гривнях з 1 кВт (Вт — одиниця виміру потужності електродвигуна, приставка «к» означає 10 у степені 3, 1кВт = 1000 Вт).

Для водних транспортних засобів ставки визначені у гривнях з 100 см довжини водного транспортного засобу.

Законом не передбачено прогресивного оподаткування транспортних засобів, оскільки останні мають незмінний об'єкт оподаткування (об'єм циліндрів або потужність двигуна, чи довжину транспортного засобу) і тверді ставки податку на рік (з 100 см. куб об'єму циліндрів двигуна або з 1 кВт потужності двигуна, або з 100 см. довжини транспортного засобу) в залежності від виду транспортного засобу.

Ставки для деяких груп диференціюються в залежності від об'єму двигуна. Чим більше об'єм двигуна, тим вища ставка. Цим досягається принцип справедливості: чим більше об'єм двигуна тим потужніший транспор-

тний засіб, тим він дорожчий і більший за габаритами, більше користі приносить власнику і, зрозуміло, більше зношує покриття доріг.

Відповідно до Закону України «Про податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів», даний податок сплачується у таких розмірах:

Код	Опис суб'єктів оподаткування	Ставка податку на рік (а гривнях зі 100 $см^3$ об'єму циліндрів двигуна внутрішнього згоряння, 1 кВт потужності електродвигуна)
8701	колісні трактори	**2,5**
8702	автомобілі для перевезення не менш як 10 осіб, включаючи водія	**3,6**
8703	автомобілі легкові (крім автомобілів з електродвигуном), з об'ємом циліндрів двигуна: *до 1000 $см^3$* *від 1001 $см^3$ до 1500 $см^3$* *від 1501 $см^3$ до 1800 $см^3$* *від 1801 $см^3$ до 2500 $см^3$* *від 2501 $см^3$ до 3500 $см^3$* *від 3501 $см^3$ і більше*	 **3** **4** **5** **10** **20** **30**
8703 90100	автомобілі з електродвигуном	**0,5**
8704	автомобілі вантажні з об'ємом циліндрів двигуна: *до 8200 $см^3$* *від 8201 $см^3$ до 15000 $см^3$* *від 15001 $см^3$ і більше*	 **10** **15** **20**
8705	автомобілі спеціального призначення (крім пожежних і швидкої допомоги)	**3,6**
8711	мотоцикли (мопеди), велосипеди з двигуном (крім тих, що мають об'єм циліндра двигуна до 50 $см^3$)	**2**

У разі, якщо транспортні засоби завозяться на територію України з метою вільного використання та вперше реєструються в Україні, податок з власників транспортних засобів на транспортні засоби справляється за ставками, чинними на день реєстрації цих транспортних засобів, з урахуванням строку їх використання, незалежно від дати ввезення транспортного засобу на митну територію України і дати проведення митного оформлення, в також його технічного стану.

Пільги щодо сплати податку. Систему пільг щодо сплати даного податку можна поділити на дві групи. Перша — платники, яких повністю

звільнено від сплати податку. Це підприємства автомобільного транспорту загального користування, державні бюджетні установи й організації, інваліди, що мають мотоколяски або автомобілі з ручним керуванням тощо. Друга група — платники, для яких ставка податку скорочується на 50 відсотків (пожежні машини, машини швидкої допомоги тощо). Закон надає право місцевим органам державної влади звільняти повністю або частково від сплати податку окремих платників за наявності вагомих причин.

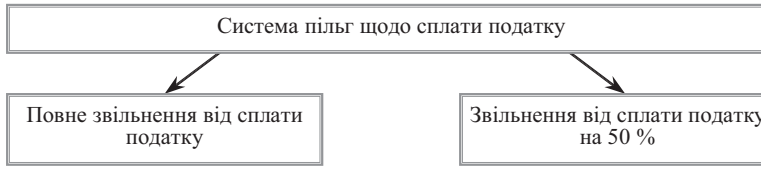

Законом України «Про податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів» передбачено наступні пільги щодо цього податку.

Повністю звільнені від сплати податку:

а) підприємства автомобільного транспорту загального користування — щодо транспортних засобів, зайнятих на перевезенні пасажирів, на які в установленому законом порядку визначено тарифи оплати проїзду;

б) навчальні заклади, які повністю фінансуються з бюджетів щодо навчальних транспортних засобів за умови використання їх за призначенням. Ліміти кількості одиниць транспортних засобів установлює вищестояща організація, про що видається лімітна довідка про витрати бюджету на наступний рік.

Якщо установи й організації, що фінансуються з державного бюджету, використовують транспортні засоби не за цільовим призначенням, права користування такою пільгою бюджетна організація не має. Що стосується використання в розмірі ліміту кількості транспортних засобів, то, якщо кількість транспортних засобів перевищує встановлений ліміт, податок бюджетними установами й організаціями за такі одиниці транспортних засобів сплачується на загальних підставах;

в) особи, зазначені в пунктах 1 і 2 ст. 14 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи»:

— інваліди з числа учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС та потерпілих від Чорнобильської катастрофи, щодо яких встановлено причинний зв'язок інвалідності з Чорнобильською катастрофою, хворі внаслідок Чорнобильської катастрофи на променеву хворобу;

— учасники ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, які працювали у зоні відчуження: з моменту аварії до 1 липня 1986 року — незалежно від кількості робочих днів; з 1 липня 1986 року по 31 грудня 1986 року — не менше 5 календарних днів; у 1987 році — не менше 14 календарних днів, а також потерпілі від Чорнобильської катастрофи; еваку-

йовані у 1986 році із зони відчуження (в тому числі особи, які на момент евакуації перебували у стані внутрішньоутробного розвитку, після досягнення ними повноліття); особи, які постійно проживали у зоні безумовного (обов'язкового) відселення з моменту аварії до прийняття постанови про відселення.

Підставою для надання пільг даним категоріям осіб Посвідчення, що підтверджує статус громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, та надає право користуватися пільгами й компенсаціями, встановленими Законом України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», затверджене відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 20 січня 1997 р. № 51 «Про затвердження Порядку видачі посвідчень особам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» встановленого зразка.

г) особи, зазначені у статтях 4—11 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» — ветерани війни; учасники бойових дій — особи, які брали участь у виконанні бойових завдань по захисту Батьківщини у складі військових підрозділів, з'єднань, об'єднань всіх видів і родів військ Збройних Сил діючої армії (флоту), у партизанських загонах і підпіллі та інших формуваннях як у воєнний, так і у мирний час; інваліди війни; учасники війни; особи, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною.

Стосовно даних осіб, у зв'язку із введенням з 1 січня 1994р. в дію Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» до виготовлення нових бланків посвідчень ветеранів війни, Міністерство соціального захисту і Генеральний штаб Збройних Сил України визначили Перелік документів, що підтверджують право на пільги, передбачені цим Законом, та на підставі одного з яких вони надаються.

Відповідно до статті 18 вказаного Закону Кабінет Міністрів України постановою від 12 травня 1994 р. № 302 «Про порядок видачі посвідчень і нагрудних знаків ветеранів війни» (із змінами та доповненнями) затвердив Положення про порядок видачі посвідчень і нагрудних знаків ветеранів війни, яким встановлено, що посвідчення є документом, що підтверджує статус ветеранів війни та інших осіб, на яких поширюється чинність Закону про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту, на підставі якого надаються відповідні пільги і компенсації.

Згідно з цим Положенням, ветеранам війни (учасникам бойових дій, інвалідам війни, учасникам війни) та іншим особам, на яких поширюється чинність Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» та особам, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, посвідчення видаються на підставі одного з документів, зазначених у вищезгаданому Переліку спільного листа Мінсоцзахисту та Генерального штабу Збройних Сил України.

Особам, які мають право на отримання кількох посвідчень відповідно до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», видається лише одне посвідчення за їх вибором.

У разі виникнення підстав, за якими особа втрачає право на статус, визначений Законом України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціа-

льного захисту», видане їй раніше посвідчення вилучається органом, який його видав.

Відповідно до Закону України «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні» від 16.12.1993 р., ветеранами праці визнаються громадяни, які сумлінно працювали в народному господарстві, державних установах, організаціях та об'єднаннях громадян, мають трудовий стаж (35 років — жінки і 40 років — чоловіки) і вийшли на пенсію, а також громадяни, яким призначені пенсії на пільгових умовах; пенсіонери, нагороджені медаллю «Ветеран праці»; інваліди I і 2 груп, які одержують пенсії по інвалідності, загальний трудовий стаж яких становить не менше 15 років.

Особами, які мають особливі трудові заслуги перед Батьківщиною, вважаються Герої Соціалістичної Праці та повні кавалери ордена Трудової Слави (документи, які підтверджують присвоєння звання Героя Соціалістичної праці та повних кавалерів ордену Трудової Слави, та засвідчують особу нагородженого — книжка Героя Соціалістичної праці, орденська книжка).

Щодо можливості віднесення ветеранів військової служби до ветеранів праці, то відповідно до роз'яснення Правового управління Міністерства оборони України, при вирішенні цього питання слід керуватися статтею 6 Закону України «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні», в якій встановлено, що якщо ветеран військової служби одночасно має трудовий стаж, передбачений у статті 6 цього Закону (тобто до вступу на військову службу чи після звільнення в запас або відставку працював у вищеназваних установах та організаціях), то він може бути визнаний у встановленому порядку ветераном праці та користуватися відповідними пільгами.

Відповідно до Положення про порядок видачі посвідчення і нагрудного знака «Ветеран праці», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 липня 1994 року № 521, документом, що підтверджує статус ветерана праці, на підставі якого надаються відповідні пільги і компенсації, є відповідне посвідчення. Посвідчення і нагрудний знак видаються ветеранам праці за місцем проживання органами, що призначають пенсії (для військових пенсіонерів — військовими комісаріатами).

Інвалідам, незалежно від групи інвалідності, пільга надається на підставі пенсійного посвідчення або довідки лікарняно-трудової експертної комісії.

Що стосується питань, які виникають при розгляді можливості надання пільги одному з батьків, які доглядають дитину-інваліда, або інваліда з дитинства, забезпечення автомобілем здійснюється відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 19 липня 2006 р. № 999 «Про затвердження Порядку забезпечення інвалідів автомобілями» із змінами та доповненнями. Забезпечення автомобілями інвалідів за місцем проживання і реєстрації здійснюється Міністерством праці та соціальної політики Автономної Республіки Крим, головними управліннями праці та соціального захисту населення обласних, Головним управлінням соціального захисту населення Київської міської і управлінням праці та соціального захисту населення Севастопольської міської держадміністрацій.

Підставою для забезпечення інвалідів автомобілями є висновок обласної, центральної міської у містах Києві та Севастополі, республіканської в Автономній Республіці Крим медико-соціальної експертної комісії про наявність в інваліда медичних показань для забезпечення автомобілем і наявність або відсутність протипоказань до керування ним.

Перелік медичних показань для забезпечення інвалідів автомобілями затверджується Міністерством охорони здоров'я за погодженням з Міністерством праці та соціальної політики.

Відповідно цього порядку реєстраційні документи на автомобіль оформлюються на інвалідів, а недієздатним інвалідам і дітям-інвалідам — на їх законних представників.

У реєстраційних документах на автомобіль підрозділом МВС робиться позначка про видачу автомобіля головним управлінням соціального захисту або управлінням виконавчої дирекції, а також про заборону відчуження автомобіля та передачі права керування ним без дозволу головного управління соціального захисту або управління виконавчої дирекції.

Отже, якщо автомобіль видано для обслуговування інваліда одному з батьків, які доглядають дитину-інваліда, або інваліда з дитинства, то за наявності у такого інваліда документу, що підтверджує інвалідність, довідки про медичні показання для забезпечення автомобілем з ручним або із звичайним керуванням та висновку щодо протипоказань на керування транспортними засобами, податок з власника такого транспортного засобу не справляється.

д) особи, зазначені у статтях 6 і 8 Закону України «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні» (ветерани праці, особи, які мають значні трудові заслуги перед Батьківщиною) можуть користатися пільгою на один легковий автомобіль з об'ємом циліндрів двигуна до 2500 см3, а інваліди I і II груп незалежно від об'єму циліндрів, або на один мотоцикл з об'ємом циліндрів двигуна до 650 $см^3$ або на один моторний човен або катер (крім спортивного) з довжиною корпуса до 7,5 м.

Отже, якщо громадянин відповідно до положень законодавства, що втратили чинність, звільнявся від сплати цього податку на всі особисті транспортні засоби при проведенні технічного огляду, то при проведенні технічного огляду транспортних засобів після 1 вересня 1996 р. він відповідно до вимог зазначеної постанови може бути звільнений від сплати податку лише на транспортні засоби, зазначені в постанові, а на інші особисті транспортні засоби податок необхідно сплачувати на загальних підставах.

е) особи, зазначені в пунктах 3 і 4 ст. 14 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи»:

— учасники ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, які працювали: у зоні відчуження з 1 липня 1986 року по 31 грудня 1986 року — від 1 до 5 календарних днів; у зоні відчуження в 1987 році — від 1 до 14 календарних днів; у зоні відчуження в 1988—1990 роках — не менше 30 календарних днів; на діючих пунктах санітарної обробки населення і

дезактивації техніки або їх будівництві — не менше 14 календарних днів у 1986 році;

— потерпілі від Чорнобильської катастрофи, які: постійно проживали на територіях зон безумовного (обов'язкового) та гарантованого добровільного відселення на день аварії або які за станом на 1 січня 1993 року прожили у зоні безумовного (обов'язкового) відселення не менше двох років, а на території зони гарантованого добровільного відселення — не менше трьох років та відселені або самостійно переселилися з цих територій; постійно проживають або постійно працюють чи постійно навчаються у зонах безумовного (обов'язкового) та гарантованого добровільного відселення за умови, що вони за станом на 1 січня 1993 року прожили або відпрацювали чи постійно навчалися у зоні безумовного (обов'язкового) відселення не менше двох років, а у зоні гарантованого добровільного відселення — не менше трьох років;

— особи, які постійно проживають або постійно працюють чи постійно навчаються на території зони посиленого радіоекологічного контролю, за умови, що вони за станом на 1 січня 1993 року прожили або відпрацювали чи постійно навчалися у цій зоні не менше чотирьох років.

Цим особам пільга надається тільки щодо одного легкового автомобіля з об'ємом циліндрів двигуна до 2500 см3 або одного мотоцикла з об'ємом циліндрів до 650 см3 або одного моторного човна або катера (крім спортивного) з довжиною корпуса до 7,5 м до їх відселення та протягом трьох років після переселення з зони гарантованого добровільного відселення та зони посиленого радіоекологічного контролю.

Пільг для громадян, котрі мають у власності інші, окрім тих, які зазначені вище транспортні засоби, Законом не передбачено, тому такі громадяни повинні сплачувати податок у порядку і розмірах, встановлених цим Законом.

Звільняються від сплати податку на 50 відсотків:

а) сільськогосподарські підприємства-товаровиробники за колісні трактори, автобуси та спеціальні автомобілі для перевезення людей з кількістю місць не менше десяти;

б) громадяни, у власності яких є легкові автомобілі (код 8703), вироблені в країнах СНД і поставлені на облік в Україні до 1990 року включно.

Пільга в поточному році надається, якщо право на неї виникло до настання терміну сплати податку, тобто перед реєстрацією або перереєстрацією і технічним оглядом транспортних засобів. З появою права на пільгу після терміну сплати податку пільга в даному році не надається.

Цікавим є питання про те, **чи мають сплачувати даний податок військовослужбовців, транспорт яких відповідно до закону належить військовим частинам на праві оперативного управління**.

Статтею 14 Закону «Про збройні Сили України» передбачено, що Збройні Сили України можуть здійснювати господарську діяльність згідно із законом. Земля, води, інші природні ресурси, а також майно, закріплені за військовими частинами, військовими навчальними закладами, установами та організаціями Збройних Сил України, є державною власністю, належить їм на праві оперативного управління та звільняються від сплати усіх видів податків.

Законом України «Про систему оподаткування» (ст. 1) передбачено, що ставки, механізм справляння податків і зборів (обов'язкових платежів), за винятком особливих видів мита та збору у вигляді цільової надбавки до діючого тарифу на електричну та теплову енергію, збору у вигляді цільової надбавки до затвердженого тарифу на природний газ для споживачів усіх форм власності, і пільги щодо оподаткування не можуть встановлюватися або змінюватися іншими законами України, крім законів про оподаткування.

Пунктом 1 ст. 10 Закону України «Про державну податкову службу в Україні» визначено, що основною функцією державних податкових інспекцій в районах, містах без районного поділу, районах у містах, міжрайонних та об'єднаних державних податкових інспекцій є здійснення контролю за своєчасністю, достовірністю, повнотою нарахування та сплати податків та зборів (обов'язкових платежів).

Відповідно до ч.2 ст. 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України. Так, господарським судом було задоволено позовні вимоги платника податків Військової частини до Державної податкової інспекції про визнання недійсними податкового повідомлення — рішення про застосування штрафних фінансових санкцій у зв'язку із заборгованістю по сплаті податку з власників транспортних засобів з тих підстав, що «згідно із Законом України «Про систему оподаткування» (ст.1) пільги щодо оподаткування не можуть встановлюватись або змінюватись іншими законами України, крім законів про оподаткування, то вимоги ст. 14 Закону України «Про Збройні Сили України» необхідно використовувати відповідно до вимог п.п.4.4.1. ст. 4 (У разі коли норма закону чи іншого нормативно-правового акта, виданого на підставі закону, або коли норми різних законів чи різних нормативно-правових актів припускають неоднозначне (множинне) трактування прав та обов'язків платників податків або контролюючих органів, внаслідок чого є можливість прийняти рішення на користь як платника податків, так і контролюючого органу, рішення приймається на користь платника податків) Закону України «Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами», як факт наявності «конфлікту інтересів» на користь платника податку».

Постановою апеляційного господарського суду постанову господарського суду скасовано та прийнято нову, якою апеляційну скаргу Державної податкової інспекції задоволено в повному обсязі.

Приймаючи зазначену постанову, суд виходив із наступного.

«*Прикінцевими положеннями Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Збройні сили України» від 05.10.2000 (яким передбачалось, що земля, води, інші природні ресурси, а також майно, закріплені за військовими частинами, військовими навчальними закладами, установами та організаціями Збройних Сил України, є державною власністю, належить їм на праві оперативного управління та звільняються від сплати усіх видів податків) зобов'язано Кабінет Міністрів України у шести-*

місячний строк після набрання чинності цим Законом подати Верховній Раді України пропозиції щодо внесення змін до законів України, що випливають з цього Закону. На час розгляду справи відповідних змін до законів про оподаткування щодо пільг Збройним силам України внесено не було.

Закон України «Про систему оподаткування» є спеціальним законом про оподаткування. Виходячи з правила співвідношення загальної і спеціальної норми у разі їх конкуренції, його норми підлягають застосуванню при вирішенні спору, зокрема, щодо пільг з оподаткування у випадку встановлення таких пільг іншими законами, крім законів про оподаткування.

Правила підпункту 4.4.1 пункту 4.4. ст. 4 Закону України «Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами» слід застосовувати з врахуванням зазначеного правила співвідношення спеціальної і загальної норм права».

Військова частина скориставшись правом касаційного оскарження подала касаційну скаргу до Вищого адміністративного суду України, ухвалою останнього касаційну скаргу Військової частини до Державної податкової інспекції залишено без задоволення, постанову апеляційного господарського суду залишено в силі.

Зокрема, судом касаційної інстанції зазначено наступне.

«Прикінцевими положеннями Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про збройні сили України» від 05.10.2000 зобов'язано Кабінет Міністрів України у шестимісячний строк після набрання чинності цим Законом подати Верховній Раді України пропозиції щодо внесення змін до законів України, що випливають з цього Закону та привести свої нормативно-правові акти у відповідність із Законом.

При цьому на час розгляду справи в суді, відповідних змін до законів про оподаткування щодо пільг Збройним силам України не внесено, про що також зазначено в постанові суду апеляційної інстанції. Також безперечним є той факт, що Закон України «Про систему оподаткування» є спеціальним законом про оподаткування і не може бути спростований міркуваннями скаржника. Також необхідно зазначити, що скаржник помилково посилається на ст. 2 Закону України «Про податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин та механізмів» щодо встановлення пільг для транспортних засобів позивача, оскільки вказане суперечить ст. 2 цього Закону і спростовується саме наведеним виключним переліком транспортних засобів, що не є об'єктом оподаткування і до якого не включені транспортні засоби та самохідні машини військових частин, військових навчальних закладів, установ та організацій Збройних сил України».

Військовою частиною була подана скарга до Верховного суду України про перегляд за винятковими обставинами та скасування ухвали Вищого адміністративного суду України через неоднакове застосування судами касаційної інстанції однієї й тієї самої норми права. На обґрунтування неоднакового застосування однієї й тієї ж норми права касаційної інстанції Військова частина посилалась на постанову Вищого господарського суду України від 20.10.04 у справі № 36/55, в якій суд дійшов висновку про те, що військовий склад не є платником податку з власників транспортних за-

собів та інших самохідних машин і механізмів, оскільки, зокрема статтею 14 Закону «Про Збройні Сили України» встановлено, що земля, води, інші природні ресурси, а також майно, закріплені за військовими частинами, військовими навчальними закладами, установами та організаціями Збройних Сил України, є державною власністю, належить їм на праві оперативного управління та звільняються від сплати усіх видів податків.

Постановою Верховного суду України у задоволені скарги Військової частини було відмовлено, а ухвалу Вищого адміністративного суду України було залишено без змін з тих підстав, що *«правовий висновок касаційного суду в іншій справі у даному випадку не може бути доказом неоднакового застосування Вищим адміністративним судом України однієї й тієї самої норми права, оскільки у справі, що розглядається, позивач є військової частиною Державної прикордонної служби України і на нього не поширюється дія Закону «Про Збройні сили України»*.

Таким чином, **податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів військові частини мають сплачувати без пільгової основи за загальним правилом навіть з умовою, що транспорт належить їм на праві оперативного управління**.

Для отримання пільги потрібно, щоб легковий автомобіль було до 1990 р. включно зареєстровано в Україні. Якщо легковий автомобіль до 1990 р. в Україні не обліковувався, а був ввезений та зареєстрований наприклад у 1995 р., то власнику такого автомобіля не надається право на пільгу. Пільга надається останньому власнику легкового автомобіля, якщо цей автомобіль до 1990 р. включно було зареєстровано в Україні за будь-яким власником. Щодо вантажних автомобілів то зазначена пільга надається незалежно від країни виробництва та дати реєстрації такого транспортного засобу в Україні.

Слід зазначити, що вказана пільга надається щодо одного легкового автомобіля, або одного вантажного автомобіля за вибором платника податку.

Законом «Про податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів» також передбачається, що органи місцевого самоврядування відповідно до їх повноважень мають право приймати рішення щодо звільнення від сплати податку осіб, які мають посвідчення водія на право керування транспортним засобом відповідної категорії, щодо одного легкового автомобіля (код 8703) з об'ємом циліндрів двигуна до 2500 куб. см або одного вантажного автомобіля (код 8704) з об'ємом циліндрів двигуна до 6001 куб. см на одну особу, крім транспортних засобів, які вперше реєструються в Україні.

Пільги, зазначені вище, не поширюються на транспортні засоби, які вперше реєструються в Україні, крім легкових автомобілів для інвалідів (код 8703) з об'ємом циліндрів двигуна до 2500 куб. см, що придбані за рахунок коштів державного чи місцевих бюджетів та безоплатно передані інвалідам відповідно до законодавства України.

Пільг для громадян, котрі мають у власності інші, ніж зазначено вище транспортні засоби, Законом не передбачено, тому такі громадяни повинні сплачувати податок за загальним правилом.

Фізичними особами податок сплачується перед проведенням першої реєстрації в Україні, реєстрацією, перереєстрацією транспортних засобів, а також перед технічним оглядом щорічно або один раз за два роки, але не пізніше першого півріччя року, в якому провадиться технічний огляд.

Фізичні особи — платники податку зобов'язані пред'являти органам, що здійснюють першу реєстрацію в Україні, реєстрацію, перереєстрацію, зняття з обліку або технічний огляд транспортних засобів, квитанції або платіжні доручення про сплату податку за попередній (у разі здійснення сплати) та за поточний роки, а платники, звільнені від сплати цього податку, — відповідний документ, що дає право на користування цими пільгами.

У разі відсутності документів про сплату податку або документів, що дають право на користування пільгами, перша реєстрація в Україні, реєстрація, перереєстрація, зняття з обліку і технічний огляд транспортних засобів не провадяться.

Обчислення і сплата податку. Річна сума податку з власників транспортних засобів сплачується громадянами України, іноземними громадянами та особами без громадянства незалежно від того, коли було придбано автомобіль. У випадках коли автомобіль придбано у другому півріччі, податок сплачується новим власником у половинному розмірі незалежно від того, сплатив чи не сплатив податок за цей автомобіль його попередній власник.

При знятті автомобіля з обліку для його відчуження, до терміну проходження техогляду громадянин податок з власників транспортних засобів за цей рік не сплачує. Податок буде сплачено новим власником перед його реєстрацією.

Податок з власників транспортних засобів не справляється за автомобіль, якщо він не перебуває на обліку в РЕП ДАІ. У разі викрадення автомобіля податок його власником не сплачується, якщо факт викрадення підтверджується відповідними документами органів, якими порушено відповідну кримінальну справу.

Обчислення податку здійснюється, виходячи із сумарної потужності транспортного засобу, з урахуванням його різновиду і ставки, встановленої в статтях 2 і 3 Закону «Про податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів».

Основним документом, за яким здійснюється сплата податку у кожному окремому випадку є Розрахунок суми податку з власників транспортних засобів та інших самохідних машин та механізмів (далі — Розрахунок). На теперішній час діючою є форма Розрахунку у редакції наказу ДПА України від 17.09.2001 № 373.

З дня подання Розрахунку до органу державної податкової служби податок, самостійно визначений платником у Розрахунку, вважається узгодженим і не може бути оскарженим платником в адміністративному або судовому порядку (п. 5.1 ст. 5 Закону № 2181).

Якщо останній день строку подання Розрахунку припадає на вихідний або святковий день, то останнім днем строку вважається наступний за вихідним або святковим робочий день.

Керівником органу державної податкової служби або його заступником за письмовим запитом платника граничні строки для подання Розрахунку можуть бути продовжені за правилами і на підставах, що встанов-

лені пунктом 15.4 статті 15 Закону «Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами» та наказом Державної податкової адміністрації України від 19.03.2001 «Про затвердження Порядку застосування норм пункту 15.4 статті 15 Закону України «Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами», зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 28.03.2001 за № 84/5475.

Платник податку може подати Розрахунок до органу державної податкової служби за місцезнаходженням та місцем постійного базування транспортних засобів на паперовому носії або в електронній формі. Розрахунок може бути надісланий до органу державної податкової служби поштою з повідомленням про вручення не пізніше ніж за 10 днів (дата відправлення на поштовому штемпелі) до закінчення граничного терміну, установленого для подання Розрахунку.

Порядок оформлення Розрахунку:

1) На титульному аркуші Розрахунку платник податку вказує назву підприємства, установи, організації, місцезнаходження, телефон, поточний рахунок, ідентифікаційний код за Єдиним державним реєстром підприємств та організацій України (ЄДРПОУ), код за Загальним класифікатором галузей народного господарства України (ЗКГНГУ) та назву органу державної податкової служби, до якої подається Розрахунок.

2) У верхній частині титульного аркуша Розрахунку (з правого боку) платником податку у спеціальному полі позначкою «Х» зазначається тип Розрахунку (загальний або уточнений) відповідного рядка.

3) В іншому спеціальному полі, що знаходиться під спеціальним полем про тип Розрахунку вказується позначкою «Х» ознака Розрахунку (за відповідний період або за придбані транспортні засоби).

4) Форма Розрахунку заповнюється в такому порядку:

До граф вносяться:

гр. 1 — номер за порядком;

гр. 2 — код транспортного засобу за Гармонізованою системою опису та кодування товарів;

гр. 3 та 4 — назва марки та модель транспортного засобу;

гр. 5 — об'єм циліндрів двигуна в розрізі кожної марки і моделі транспортного засобу, потужність електродвигуна і довжина плавзасобу;

гр. 6 — дані про кількість однорідних транспортних засобів у розрізі марок і моделей;

гр. 7 — ставка податку, що застосовується при розрахунку податку з кожних 100 см куб. об'єму циліндрів двигуна, із 1 кВт потужності електродвигуна і 100 см довжини плавзасобу в розрізі кожної моделі і марки транспортного засобу;

гр. 8 — сума нарахованого податку окремо за кожним наземним та водним транспортним засобом обчислена за формулою:

$$S(\text{гр. } 8) = \frac{(\text{гр. } 5) \times (\text{гр. } 6)}{100} \times (\text{гр. } 7)$$

де S — це сума.

За транспортними засобами з електродвигуном податок нараховується шляхом множення ставки податку на кількість кіловат потужності електродвигуна;

гр. 9 — код пільги (згідно з довідником пільг), за якою повністю або частково звільняється від сплати податку транспортний засіб;

гр. 10 — сума пільг, наданих за транспортними засобами;

гр. 11 — загальна сума податку, що підлягає сплаті за звітний рік при подачі загального чи уточненого Розрахунків (гр. 8 мінус гр. 10);

Сума податку, що підлягає сплаті (гр. 11), округлюється (менше 50 копійок — відкидається, а 50 коп. і більше — округлюється до 1 гривні і розбивається платником на чотири рівні частини, кожна по 25 відсотків від загальної суми податку підсумкової стрічки) і відображається платником податку в Розрахунку за поквартальними термінами сплати.

5) Розрахунок податку підписується керівником підприємства і головним бухгалтером (указуються повністю їх прізвища, імена та по батькові, проставляються дата, місяць та рік складання Розрахунку), скріплюється печаткою і подається до органу державної податкової служби.

6) У разі необхідності, важливим є питання щодо **можливості виправлення помилки по сплаті податку з власників транспортних засобів**. Платник податку з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів відповідно до пункту 5.1 статті 5 і пункту 17.2 статті 17 Закону від 21.12.2000 р. «Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами» може виправити самостійно виявлені ним помилки.

Так, якщо у майбутніх податкових періодах (з урахуванням строків давності, визначених статтею 15 Закону «Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами») платник податків самостійно виявляє помилки у показниках раніше поданої податкової декларації, такий платник податків має право надати уточнюючий розрахунок.

Платник податків має право не подавати такий розрахунок, якщо такі уточнені показники зазначаються ним у складі податкової декларації за будь-який наступний податковий період, протягом якого такі помилки були самостійно виявлені. Форма уточнюючих розрахунків визначається у порядку, встановленому для податкових декларацій.

Відповідно до пункту 17.2 ст. 17 Закону «Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами» платник податків, який до початку його перевірки контролюючим органом самостійно виявляє факт заниження податкового зобов'язання минулих податкових періодів, зобов'язаний:

— або надіслати уточнюючий розрахунок і сплатити суму такої недоплати та штраф у розмірі п'яти відсотків від такої суми до подання такого уточнюючого розрахунку;

— або відобразити суму такої недоплати у складі декларації з цього податку, що подається за наступний податковий період, збільшену на суму штрафу у розмірі п'яти відсотків від такої суми, з відповідним збільшенням загальної суми податкового зобов'язання з цього податку.

Якщо у зв'язку з виправленням помилки визначено завищення податкових зобов'язань, то платнику зменшуються такі податкові зобов'язання за датою подання уточненого розрахунку.

Зайво сплачена сума податку за бажанням платника повертається йому або зараховується за його заявою в рахунок майбутніх платежів. Повернення сум зайво сплаченого податку провадиться у терміни, установлені чинним законодавством України.

До уточненого Розрахунку додається Довідка про суми податку з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів, які зменшують або збільшують податкові зобов'язання в результаті виправлення самостійно виявленої помилки, допущеної в попередніх звітних періодах.

До кожного уточненого Розрахунку (за відповідний період або за придбані транспортні засоби) подається окрема Довідка. У Довідці платником зазначається звітний період, що уточнюється, назва підприємства, установи, організації, ідентифікаційний код за Єдиним державним реєстром підприємств та організацій України (ЄДРПОУ), місцезнаходження та телефон.

Дані показників, що впливають на суму податку в картці особового рахунку платника податку, заносяться в Довідку у такому порядку:

рядок 1 — загальна сума податку, що підлягає сплаті згідно з попередньо поданим Розрахунком (загальним або уточненим);

рядок 2 — загальна сума податку, що підлягає сплаті згідно з уточненим Розрахунком;

рядок 3 — сума, яка збільшує податок у зв'язку з виправленням помилки, тобто різниця між сумою податку згідно з уточненим Розрахунком, який подається, та сумою податку згідно з попередньо поданим Розрахунком (загальним або уточненим);

рядок 4 — сума, яка зменшує податок у зв'язку з виправленням помилки, тобто різниця між сумою податку згідно з попередньо поданим Розрахунком (загальним або уточненим) та сумою податку згідно з уточненим Розрахунком, який подається;

рядок 5 — зміст помилки платника, яка призвела до збільшення або зменшення податку;

рядок 6 — сума штрафу, яку платник повинен сплатити до бюджету внаслідок заниження податку.

У нижній частині Довідки платником податку проставляється дата подання Довідки, стверджується підписами керівника і головного бухгалтера підприємства, установи, організації вірність внесеної інформації та скріплюється печаткою.

Органом державної податкової служби вноситься до Довідки відповідний реєстраційний номер уточненого Розрахунку, з яким подано Довідку.

Якщо за результатами подання уточненого Розрахунку виникає потреба в поверненні надміру сплаченого податку, то разом з таким уточненим Розрахунком платником має бути подана заява про повернення надміру сплаченого податку з дотриманням граничних строків її подання, установлених пунктом 15.3 Закону «Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами».

Якщо строк подання такої заяви закінчився, то уточнений Розрахунок не подається.

7) Працівник органу державної податкової служби перевіряє поданий платником податку Розрахунок, ставить дату перевірки цього Розрахунку та особистий підпис.

Строки сплати податку. Згідно з Постановою КМУ «Про затвердження Порядку проведення державного технічного огляду колісних транспортних засобів» для автовласників, які повинні надати свої транспортні засоби для проходження технічного огляду, строк проходження державного технічного огляду починається 15 січня та триває до 15 грудня.

Терміни сплати податку практично прив'язуються до часу здійснення технічного огляду транспортного засобу. Сплачується податок щорічно, але не пізніше першого півріччя перед реєстрацією, перереєстрацією або щорічним технічним оглядом.

Відповідно до статті 5 Закону України «Про податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин та механізмів», сплата податку з власників транспортних засобів юридичними особами здійснюється щоквартально рівними частинами до 15 числа місяця, що настає за звітним кварталом. За придбані ж протягом року юридичними особами транспортні засоби, крім тих, що вперше реєструються в Україні, податок сплачується перед їх реєстрацією за місяці, які залишилися до кінця року, починаючи з місяця, в якому проведено реєстрацію транспортного засобу.

За транспортні засоби, які вперше реєструються в Україні, податок сплачується перед їх першою реєстрацією. Розрахунок суми податку за такі транспортні засоби в 10-денний термін після їх реєстрації подається до відповідного податкового органу.

За транспортні засоби, зняті юридичними особами протягом року з реєстрації (перереєстровані), здійснюється перерахунок розміру податку, крім податку, сплаченого при першій реєстрації в Україні. Розмір податку перераховується перед зняттям їх з реєстрації (перереєстрацією) за місяці, які залишилися до кінця року, починаючи з місяця, наступного за тим, в якому транспортний засіб знято з реєстрації (перереєстровано). Таким чином Закон передбачає сплату податку з власників транспортних засобів юридичними особами в залежності від часу володіння транспортним засобом, а сума податку з власників транспортних засобів залежить від кількості місяців протягом яких транспортний засіб був облікований в органах, що здійснюють їх державну реєстрацію.

Враховуючи зазначене, в разі зняття транспортного засобу з обліку в органах, які здійснюють державну реєстрацію транспортних засобів, податок з власників транспортних засобів перераховується починаючи з місяця, наступного за тим, в якому транспортний засіб знято з реєстрації (перереєстровано).

При цьому органам Державтоінспекції та іншим органам, уповноваженим проводити реєстрацію або технічний огляд, пред'являються квитанції (платіжні доручення) про сплату податку або документи, що є підставою для надання пільги (для громадян цими документами є посвідчення, посві-

дчення про право на пільги, а також довідки, видані органами Міністерства оборони, Міністерства внутрішніх справ, Служби безпеки України).

Юридичні особи — платники податку зобов'язані пред'являти органам, що здійснюють першу реєстрацію в Україні, реєстрацію, перереєстрацію, зняття з обліку або технічний огляд транспортних засобів, платіжні доручення про сплату податку з написом (поміткою) установи банку про зарахування податку по наземних транспортних засобах до територіальних дорожніх фондів, а по водних транспортних засобах — до відповідних бюджетів місцевого самоврядування (сільських, селищних, міських).

У разі відсутності документів про сплату податку або документів, що дають право на користування пільгами, перша реєстрація в Україні, реєстрація, перереєстрація, зняття з обліку і технічний огляд транспортних засобів не провадяться.

Податок з власників транспортних засобів на транспортні засоби, що ввозяться на митну територію України з метою вільного використання та вперше реєструються в Україні, справляється за ставками, чинними на день реєстрації цих транспортних засобів, з урахуванням строку їх використання, незалежно від дати ввезення транспортного засобу на митну територію України та дати проведення митного оформлення.

Податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів обчислюється юридичними особами на підставі звітних даних про кількість транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів станом на 1 січня поточного року. Обчислення податку з власників на-

земних транспортних засобів провадиться виходячи з об'єму циліндрів або потужності двигуна кожного виду і марки транспортних засобів, а податку з власників водних транспортних засобів — виходячи з довжини транспортного засобу за ставками, визначеними в законодавстві.

Щодо **сплати податку філіями і представництвами юридичних осіб**, то відповідно до ст. 6 Закону України «Про податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів» від 11.12.1991р. юридичні особи на основі бухгалтерського звіту у строки, визначені законом для річного звітного періоду, подають відповідному органу державної податкової служби за місцем реєстрації транспортних засобів розрахунок суми податку з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів на поточний рік за формою, затвердженою центральним податковим органом.

Підпунктом 4.1.4 пунктом 4.1 статті 4 Закону України «Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами» від 21.12.2000 р. визначено, що податкова звітність за річний податковий період подається протягом 60 календарних днів за останнім календарним днем звітного (податкового) року.

Філії та представництва не є юридичними особами. Вони наділяються майном юридичної особи, що їх створила, і діють на підставі затвердженого нею положення. Філія має своє керівництво, яке підпорядковане керівному органу юридичної особи і діє на підставі доручення, що отримується від відповідного керівного органу юридичної особи.

Враховуючи вищезазначене, та те що згідно з Цивільним кодексом України юридична особа набуває цивільних прав і бере на себе цивільні обов'язки через свої органи, що діють у межах прав, наданих їм за законом або статутом (положенням), розрахунок податку до органів державної податкової служби за місцем реєстрації транспортних засобів, може бути подано у разі делегування їй цього права керівним органом юридичної особи.

Щодо **необхідності сплати податку фізичною особою-підприємцем**, то якщо транспортний засіб придбано особою, яка відповідно до статті 58 Господарського кодексу України від 16.01.2003 р. зареєстрована як підприємець без статусу юридичної особи, то такий приватний підприємець не повинен подавати розрахунок суми податку з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів відповідно до вимог статті 6 Закону 1963-XII.

Разом з цим, це, безумовно, не є підставою для несплати даного податку.

Слід зауважити, що фізична особа користується особистими немайновими та майновими правами, наданими їй законодавством. Зокрема, серед її майнових прав важливе місце посідає право на зайняття підприємницькою діяльністю.

З огляду на це, коло прав і обов'язків фізичної особи є набагато ширшим за коло прав і обов'язків фізичної особи-підприємця. Здійснення підприємницької діяльності — це право фізичної особи і набуття статусу підприємця дозволяє фізичній особі лише здійснювати господарську діяльність — діяльність у сфері суспільного виробництва, спрямовану на

вироблення і реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг на оплатній основі.

З огляду на це, реєстрація транспортних засобів провадиться на суб'єкта як на фізичну особу, а не на фізичну особу-підприємця і сплачувати податок вона зобов'язана за загальним правилами, встановленим для сплати податку з власників транспортних засобів фізичними особами.

Сплата фізичними особами податку з власників транспортних засобів при перереєстрації транспортних засобів у зв'язку з заміною двигуна. Пунктом 35 Правил державної реєстрації та обліку автомобілів, автобусів, а також самохідних машин, сконструйованих на шасі автомобілів, мотоциклів усіх типів, марок і моделей, причепів, напівпричепів та мотоколясок, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 07.09.1998 № 1388 із змінами та доповненнями (далі Постанова № 1388), визначено, що перереєстрація транспортних засобів проводиться у разі зміни їх власника, місця стоянки, місцезнаходження або найменування власника — юридичної особи, місця проживання або прізвища, імені чи по батькові фізичної особи, яка є власником транспортного засобу, а також кольору, марки або моделі транспортного засобу внаслідок переобладнання чи заміни двигуна або кузова, інших вузлів та агрегатів, що мають ідентифікаційні номери.

Пунктом 38 Постанови № 1388 визначено, що перереєстрація транспортного засобу у зв'язку із заміною двигуна здійснюється у разі зміни типу двигуна, його ваги, робочого об'єму і потужності.

Враховуючи вищезазначене, коли при перереєстрації транспортного засобу його власником у зв'язку з заміною двигуна збільшується робочий об'єм двигуна такого транспортного засобу, то такий власник повинен сплатити податок з власників транспортних засобів відповідно ставок, визначених статтею 3 Закону «Про податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин та механізмів».

В тому разі, якщо перереєстрація транспортних засобів відбувається протягом року, то податок сплачується пропорційно кількості місяців, які залишилися до кінця року, починаючи з місяця, в якому проведено перереєстрацію транспортного засобу. У випадку, коли власником транспортного засобу до перереєстрації транспортного засобу було сплачено податок з власників транспортних засобів в поточному році під час технічного огляду, то в даному випадку при перереєстрації необхідно сплатити різницю між сумою податку яка обрахована за новим об'ємом циліндрів двигуна та річною сумою податку, що була сплачена під час технічного огляду.

Щодо сплати податку з власників транспортних засобів фізичні особи, за транспортні засоби, які протягом тривалого періоду не експлуатувалися.

Власники транспортних засобів зобов'язані пред'являти органу, який здійснює першу реєстрацію в Україні, реєстрацію, перереєстрацію, зняття з обліку або технічний огляд транспортних засобів, квитанції або платіжні доручення про сплату податку за попередній (у разі здійснення сплати) та за поточний роки, а платники, звільнені від сплати цього податку, — відповідний документ, що дає право на користування цими пільгами.

Якщо документи про сплату податку або документи, які дають право на користування пільгами, відсутні, то реєстрація, перереєстрація і технічний огляд транспортних засобів не проводиться.

Відповідно до Правил проведення державного технічного огляду автомобілів, автобусів, мототранспорту та причепів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 26.02.93 р., власники транспортних засобів зобов'язані подати належні їм транспортні засоби для технічного огляду на місці і в термін, визначений відповідним органом, що провадить технічний огляд.

При неможливості подання транспортного засобу на місце технічного огляду (через несправність чи з інших причин) у встановлений строк його власник сплачує податок за цей транспортний засіб на загальних підставах, а документ про сплату податку пред'являє органу, який провадить технічний огляд, разом з письмовою заявою про неможливість подання транспортного засобу для технічного огляду.

Таким чином, за транспортні засоби, що не експлуатуються (через несправність автомобіля, хворобу власника, відрядження тощо), податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин та механізмів сплачується на загальних підставах за повний рік.

Щодо сплати податку з власників транспортних засобів за транспортні засоби, які знаходяться в оперативному управлінні Державної спеціальної служби транспорту.

5 лютого 2004 року Верховною Радою України з ухвалення Закону «Про державну спеціальну службу транспорту» на законодавчому рівні зафіксовано факт перетворення Залізничних військ Збройних Сил України в Державну спеціальну службу транспорту та закріплення її підпорядкування Міністерству транспорту України. Згідно даного Закону, Державна спеціальна служба транспорту є спеціалізованим державним органом транспорту у складі центрального органу виконавчої влади в галузі транспорту, призначеним для забезпечення стійкого функціонування транспорту в мирний час та в умовах воєнного і надзвичайного стану.

Податок сплачується за власні транспортні засоби, що знаходяться на балансі підприємств, при цьому на його сплату не впливають такі фактори, як обмеженість використання, не експлуатація транспортних засобів чи експлуатація не повний рік. Застосоване в статті 1 Закону «Про податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів» поняття «власні транспортні засоби» наряду з правом власності на транспортні засоби, означає також їх перебування у платника податку на праві повного господарського відання та на праві оперативного управління.

Відповідно до частини 2 статті 3 Закону, податок з власників наземних транспортних засобів юрид7ичних осіб сплачується за місцем реєстрації таких транспортних засобів.

Коло осіб, які звільняються від сплати податку з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів, визначено статтею 4 Закону. У той же час, для підприємств, організацій та установ, що підпорядковані Державній спеціальній службі транспорту податкові пільги цим Законом не передбачені.

Враховуючи зазначене, за транспортні засоби, які знаходяться в оперативному управлінні Державної спеціальній службі транспорту зобов'язані дотримуватись вимог чинного податкового законодавства та сплачувати податок з власників транспортних засобів.

Податок з визначених цим Законом власників наземних транспортних засобів сплачується юридичними та фізичними особами за місцем реєстрації таких транспортних засобів на спеціальні рахунки територіальних дорожніх фондів республіканського бюджету Автономної Республіки Крим, обласних бюджетів та бюджетів міст Києва та Севастополя.

Територіальні дорожні фонди спрямовують 85 відсотків із суми цього податку на фінансування витрат, пов'язаних з будівництвом, реконструкцією, ремонтом і утриманням автомобільних доріг загального користування, а також сільських доріг, а 15 відсотків — до бюджетів місцевого самоврядування на ремонт і утримання вулиць у населених пунктах, що належать до комунальної власності і суміщаються з автомобільними дорогами загального користування державного значення.

Використання суми податку територіальними дорожніми фондами

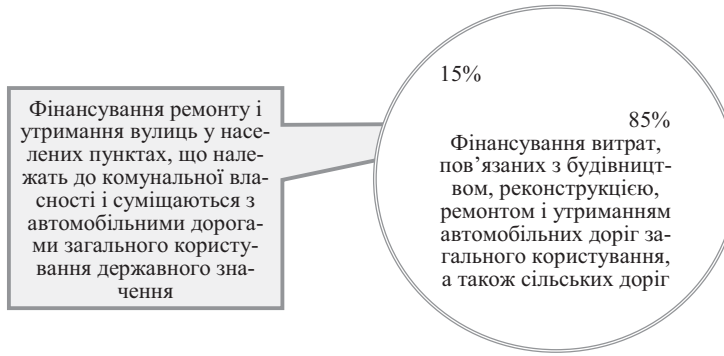

Податок з визначених цим Законом власників водних транспортних засобів спрямовується до бюджетів місцевого самоврядування (місцевих бюджетів) за місцем реєстрації таких транспортних засобів. Податок з власників транспортних засобів є джерелом фінансування будівництва, реконструкції, ремонту і утримання автомобільних доріг загального користування і проведення природоохоронних заходів на водоймищах. Підприємства сплачують податок щокварталу рівними частинами, виходячи з розрахунку суми податку за рік, а громадяни можуть його сплачувати щорічно або один раз у два роки, але не пізніше першого півріччя року, у якому здійснюється технічний огляд. Сума податку розраховується на підставі діючих ставок.

Контроль за правильністю справляння податку відповідно до Закону України «Про податок з власників транспортних засобів та інших само-

хідних машин і механізмів» покладено на державні податкові органи й органи, що здійснюють реєстрацію, перереєстрацію і техогляд транспортних засобів. Державні податкові інспекції зобов'язані систематично контролювати в органах, що здійснюють реєстрацію, перереєстрацію і техогляд транспортних засобів, у тому числі водних, правильність справляння податку, повноту і своєчасність сплати податку й у разі несплати податку вживати заходів з його стягнення.

Відповідальність платників податку. За порушення податкового законодавства щодо податку з власників транспортних засобів платники несуть відповідальність згідно із законами «Про податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів», «Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами», «Про державну податкову службу в Україні».

Оскільки у разі відсутності документів про сплату податку реєстрація, перереєстрація і техогляд автомобіля не проводяться, то РЕП ДАІ подає до податкових органів списки громадян, автомобілі яких перебувають на обліку, не пройшли техогляд у встановлені терміни. На підставі цих даних податкові органи здійснюють заходи щодо стягнення податку.

Громадяни, які з будь-яких причин своєчасно не сплатили податок з власників транспортних засобів, притягуються податковим органом до сплати після перевірки, прийняття відповідного рішення та узгодження податкового зобов'язання.

Після отримання громадянином податкового повідомлення про нарахування податку податкове зобов'язання повинно погашатися протягом десяти календарних днів від дня отримання такого повідомлення.

Інструкцією про порядок застосування та стягнення сум штрафних (фінансових) санкцій органами державної податкової служби, затвердженою наказом ДПА України від 17.03.2001 р. № 110 (зареєстровано в Мін'юсті України 23.03.2001 р. за № 268/5459, зі змінами та доповненнями, розроблено та затверджено порядок визначення єдиного порядку нарахування штрафних санкцій, передбачених законодавством.

За несвоєчасну сплату узгодженого податкового зобов'язання суб'єктами оподаткування, до них застосовуються штрафні санкції відповідно до вимог **ст. 17 Закону України «Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами»**.

Так, штрафні санкції за порушення податкового законодавства накладаються на платника податків у розмірах, визначених цією статтею, крім штрафних санкцій за порушення валютного законодавства, що встановлюються окремим законодавством.

Штрафні санкції накладаються контролюючими органами, а у випадку, передбаченому пунктом 17.2 цієї статті, самостійно нараховуються та сплачуються платником податків.

Платник податків, що не подає податкову декларацію у строки, визначені законодавством, сплачує штраф у розмірі десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за кожне таке неподання або її затримку.

Для фізичних осіб, які займають посади, що підпадають під визначення суб'єктів корупційних діянь відповідно до закону, за неподання або не-

своєчасне подання декларації про доходи таких фізичних осіб, отриманих протягом зайняття такої посади, штраф застосовується у розмірі тридцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за кожне таке неподання або її затримку.

У разі коли контролюючий орган самостійно визначає суму податкового зобов'язання платника податків за підставами, викладеними у підпункті «а» підпункту 4.2.2 пункту 4.2 статті 4 Закону «Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами», додатково до штрафу в розмірі 30 неоподаткованих мінімумів доходів громадян, платник податків сплачує штраф у розмірі десяти відсотків суми податкового зобов'язання за кожний повний або неповний місяць затримки податкової декларації, але не більше п'ятдесяти відсотків від суми нарахованого податкового зобов'язання та не менше десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

У разі коли контролюючий орган самостійно донараховує суму податкового зобов'язання платника податків, такий платник податків зобов'язаний сплатити штраф у розмірі десяти відсотків від суми недоплати (заниження суми податкового зобов'язання) за кожний з податкових періодів, установлених для такого податку, збору (обов'язкового платежу), починаючи з податкового періоду, на який припадає така недоплата, та закінчуючи податковим періодом, на який припадає отримання таким платником податків податкового повідомлення від контролюючого органу, але не більше п'ятдесяти відсотків такої суми та не менше десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян сукупно за весь строк недоплати, незалежно від кількості податкових періодів, що минули

У разі коли платника податків (посадову особу платника податків) засуджено за скоєння злочину щодо ухилення від сплати податків або якщо платник податків декларує переоцінені або недооцінені об'єкти оподаткування, що призводить до заниження податкового зобов'язання у великих розмірах, такий платник податків додатково до штрафів, визначених цим пунктом, за наявності підстав для їх накладення сплачує штраф у розмірі п'ятдесяти відсотків від суми недоплати, але не менше ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян сукупно за весь строк недоплати, незалежно від кількості податкових періодів, що минули.

Заниженням податкового зобов'язання у великих розмірах вважається сума недоплати, яка встановлюється на рівні, визначеному Кримінальним кодексом України.

Платники податку (посадові особи платника податку), які використовують податкову пільгу не за призначенням та/або всупереч умовам чи цілям її надання згідно із законом з питань відповідного податку, збору (обов'язкового платежу), а також будь-які інші особи, що використовують податкову пільгу, яку для них не призначено, вважаються такими, що умисно ухиляються від оподаткування. У цьому випадку такі особи додатково до штрафів, описаних вище, сплачують суму податків, що підлягали нарахуванню без застосування податкової пільги, а також штраф у розмірі двохсот відсотків від такої суми. Сплата штрафу не звільняє таких осіб від юридичної відповідальності за умисне ухилення від оподаткування.

У разі коли платник податків не сплачує узгоджену суму податкового зобов'язання протягом граничних строків, визначених цим Законом, такий платник податку зобов'язаний сплатити штраф у таких розмірах:

— при затримці до 30 календарних днів, наступних за останнім днем граничного строку сплати узгодженої суми податкового зобов'язання, — у розмірі десяти відсотків погашеної суми податкового боргу;

— при затримці від 31 до 90 календарних днів включно, наступних за останнім днем граничного строку сплати узгодженої суми податкового зобов'язання, — у розмірі двадцяти відсотків погашеної суми податкового боргу;

— при затримці, що є більшою 90 календарних днів, наступних за останнім днем граничного строку сплати узгодженої суми податкового зобов'язання, — у розмірі п'ятдесяти відсотків погашеної суми податкового боргу.

У разі коли платник податків здійснює продаж (відчуження) товарів (продукції) або здійснює грошові виплати без попереднього нарахування та сплати податку, збору (обов'язкового платежу), якщо відповідно до законодавства таке нарахування та сплата є обов'язковою передумовою такого продажу (відчуження) або виплати, такий платник податків сплачує штраф у подвійному розмірі від суми зобов'язання з такого податку, збору (обов'язкового платежу). Сплата зазначеного штрафу не звільняє платника податків від адміністративної або кримінальної відповідальності та/або конфіскації таких товарів (продукції) або коштів відповідно до закону.

Вид порушення	Розмір штрафу
Приховування (заниження) об'єктів оподатковування.	Стягується вся сума приховуваного (заниженого) податку і штраф у двократному розмірі цієї суми.
Відсутність обліку об'єктів оподатковування чи ведення цього обліку з порушенням установленого порядку, а також за ненадання, несвоєчасне поданого ДПІ розрахунків і інших документів, необхідних для нарахування і сплати податку.	50 % належних сум податку.
Несплата податку в установлені строки.	При затримці до 30 календарних днів, наступних за останнім днем граничного строку сплати узгодженої суми податкового зобов'язання. — у розмірі 10 % погашеної суми податкового боргу; при затримці від 31 до 90 календарних днів включно, наступних за останнім днем граничного строку сплати узгодженої суми податкового зобов'язання, — у розмірі 20 % погашеної суми податкового боргу; при затримці, що є більшою 90 календарних днів, наступних за останнім днем граничного строку сплати узгодженої суми податкового зобов'язання, у розмірі 50 % погашеної суми податкового боргу

Вид порушення	Розмір штрафу
Прострочення строків сплати податкового зобов'язання	На суму податкового боргу (включаючи суму штрафних санкцій за наявності) із розрахунку 120 % річних облікової ставки Національного банку України, діючої на день виникнення такого податкового боргу або на день його погашення, залежно від того, яка з величин ставок є більшою, за кожний календарний день прострочення у його сплаті
Ненадання розрахунку щодо податку з власників ТЗ у терміни, визначені законодавством.	Штраф у розмірі 10 неоподаткованих мінімумів доходів громадян (далі — н.м.д.г.)
Контролюючий орган самостійно визначає суму податкових зобов'язань на підставах порушення термінів подання Розрахунку	Штраф у розмірі 10 н.м.д.г. + 10 % від суми податку за кожний (повний чи неповний) місяць затримки, але не більше 50 % від суми податку і не менше 10 н.м.д.г.
Порушення термінів подання Розрахунку.	Штраф — у розмірі 10 % суми податку за кожний (повний чи неповний) місяць затримки розрахунку, але не більш 50 % суми податку і не менше 10 н.м.д.г.
Несвоєчасне подання платіжних доручень на перерахування належного до сплати податку.	Адміністративний штраф — 85 грн на керівника і головного бухгалтера.
Недоплата суми податку.	Штраф — 5 % суми недоплати за кожен податковий період, починаючи з року, на який припадає така недоплата, і закінчуючи роком, на який припадає одержання платником податків податкового повідомлення, але не більш 25 % донарахованої суми і не менше 10 н.м.д.г.
Заниження суми податку внаслідок арифметичних чи методологічних помилок у розрахунку.	Штраф — 5 % донарахованого податку, але не менше 1 н.м.д.г.
Відсутність податкового обліку чи ведення його з порушенням установленого порядку, ненадання чи несвоєчасне подання платіжних доручень на перерахування належного до сплати податку.	Адміністративний штраф на керівника і головного бухгалтера 5—10 н.м.д.г. При повторному порушенні протягом 1 року — 10—15 н.м.д.г.

§4.3. Збір за паркування автотранспорту

Сплата даного збору у загальному вигляді регламентується Декретом Кабінету Міністрів України «Про місцеві податки і збори» від 20 травня 1993 року. Платниками збору за паркування автотранспорту є фізичні і юридичні особи, які паркують автомобілі в спеціально обладнаних чи відведених для цього місцях. Об'єкт оподаткування — одна година паркування автотранспорту. З огляду на це, ставка збору за паркування автотранспорту встановлюється з розрахунку за одну годину паркування. Його граничний розмір не має перевищувати 3 % неоподаткованого мінімуму доходів громадян у спеціально обладнаних місцях і 1 % у відведених місцях. Збір виплачується водіями на місці паркування.

Облік платників визначають органи місцевого самоврядування. Джерелом оплати збору є собівартість продукції (робіт, послуг) чи особисті кошти.

Деталізується юридична регламентація сплати даного збору на місцях у відповідних рішеннях органів місцевого самоврядування, оскільки даний збір є місцевим. Для прикладу розглянемо регламентацію даних відносин Положенням «Про порядок обчислення та надходження до бюджету збору за припаркування автотранспорту», прийняте 23 грудня 2005 року Херсонською міською радою.

Там збір за паркування справляється в місцях припаркування за встановленими ставками. Збір за паркування автомобілів стягується з моменту початку стоянки автотранспорту шляхом придбання платниками (водіями) касового чека або квитанцій установленого зразка у контролерів, які обслуговують місце припаркування.

Корінець квитанції про сплату є звітним документом для водія та зберігається для контролю до кінця терміну стоянки. У разі фактичного перевищення сплаченого часу перебування, здійснюється відповідна доплата. Водії мають право вимагати від контролерів квитанції про сплату збору за паркування.

Кошти збору за паркування автотранспорту, організації, уповноважені міською радою справляти цей збір, перераховують у повному обсязі до місцевого бюджету за кодом 16010400 «Збір за припаркування автотранспорту» класифікації доходів і видатків державного та місцевих бюджетів України протягом 10 календарних днів, наступних за останнім календарним днем надання звітності.

Розрахунки сум збору за припаркування автотранспорту організації, уповноважені міською радою справляти цей збір, подають до Державної податкової інспекції за місцем знаходження за формою, що додається, протягом 20 календарних днів, наступних за останнім календарним днем звітного місяця.

Організації, уповноважені міською радою справляти цей збір, здійснюють облік платників і щомісячно, але не пізніше 10 числа місяця, наступного за звітним, повідомляють зведені дані Державній податковій інспекції у м. Херсоні для подальшого контролю за сплатою податку до бюджету, за доданою формою.

Розмір збору за припаркування автотранспорту становить:

— у спеціально обладнаних місцях 3 % неоподатковуваного мінімуму доходів громадян за 1 годину;

— у відведених місцях 1 % неоподатковуваного мінімуму доходів громадян за 1 годину.

Від сплати збору за паркування звільняються:

— учасники та ветерани війни;

— громадяни, які користуються пільгами за Законом України «Про статус та соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи».

Для порівняння проаналізуємо відмінності рішення Харківської міської ради з даного питання. Так, за рішенням Харківської міської ради допускається безоплатна стоянка автотранспорту протягом 10 хвилин після закінчення часу паркування, за який сплачено. До того ж, на території Харківської області від сплати цього податку звільняють депутати усіх рівнів. Не сплачують збір водії автотранспорту, що належить органам прокуратури, МВС, СБУ, органам місцевого самоврядування міста Харкова. Підставою для звільнення від сплати збору є шляховий лист. Більшість інших аспектів з даного питання у м. Харкові врегульовані подібним чином.

Відповідальність за правильність обчислення, повноту і своєчасність сплати або перерахування до місцевого бюджету збору за паркування автотранспорту покладається на платників та на організації, уповноважені відповідною радою справляти цей збір згідно з чинним законодавством України.

Контроль за сплатою збору за припаркування автотранспорту здійснюється органами Державної податкової інспекції.

§4.4. Єдиний збір, що справляється у пунктах пропуску через державний кордон

Єдиний збір, що справляється у пунктах пропуску через державний кордон, встановлюється щодо транспортних засобів вітчизняних та іноземних власників, які перетинають державний кордон України, і справляється за:

— здійснення у пунктах пропуску через державний кордон України відповідно до законодавства України митного при транзиті вантажів і транспортних засобів, санітарного, ветеринарного, фітосанітарного, радіологічного та екологічного контролю вантажів і транспортних засобів;

— за проїзд транспортних засобів автомобільними дорогами України;

— за проїзд автомобільних транспортних засобів з перевищенням встановлених розмірів загальної маси, осьових навантажень та (або) габаритних параметрів.

Єдиний збір справляється одноразово, залежно від режиму переміщення за єдиним платіжним документом в залежності від виду, місткості або загальної маси транспортних засобів.

Єдиний збір не може перевищувати вартість витрат, пов'язаних із здійсненням митного при транзиті вантажів і транспортних засобів, санітарного, ветеринарного, фітосанітарного, радіологічного та екологічного контролю вантажів і транспортних засобів, та витрат, пов'язаних з відновленням автомобільних доріг.

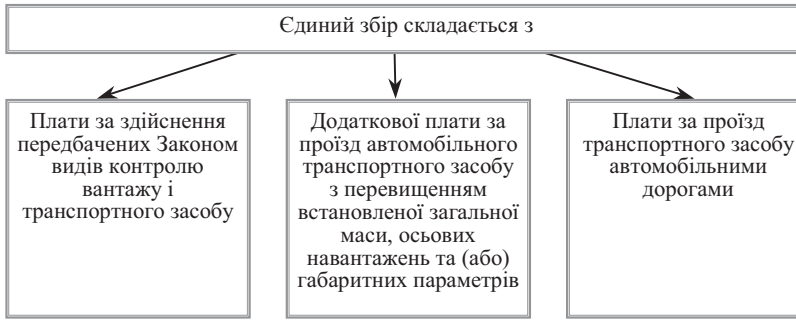

Єдиний збір перераховується до Державного бюджету України у повному обсязі.

Координація діяльності органів державної влади, пов'язаної із забезпеченням справляння єдиного збору, здійснюється центральним органом митної служби України. Координація діяльності державних контролюючих органів із справляння єдиного збору безпосередньо у пунктах пропуску через державний кордон України здійснюється відповідними митними органами України.

Ставки єдиного збору за здійснення у пунктах пропуску через державний кордон України контролю вантажів і транспортних засобів, плата за проїзд транспортних засобів автомобільними дорогами України (за кожен кілометр проїзду) та додаткова плата за кожен кілометр проїзду автомобільних транспортних засобів з перевищенням встановлених розмірів, загальної маси, осьових навантажень та (або) габаритних параметрів встановлюються у таких розмірах:

Вид транспортного засобу	Місткість або загальна маса транспортного засобу з вантажем	Ставка єдиного збору за одиницю транспортного засобу в євро	
		За проведення контролю	За проїзд автомобільними дорогами за кожен кілометр проїзду
Автобуси	Від 10 до 30 місць включно	2	0,02
	Понад 30 місць	5	0,02

Вид транспортного засобу	Місткість або загальна маса транспортного засобу з вантажем	Ставка єдиного збору за одиницю транспортного засобу в євро	
Вантажні автомобілі з/або без причепів та тягачі з/або без напівпричепів	До 20 тонн включно	5	0,02
	Понад 20 до 40 тонн включно	10	0,02
Великовагові автотранспортні засоби	Понад 40 до 44 тонн включно	10	0,1
	Понад 44 до 52 тонн включно	10	0,2
	Від 52 до 60 тонн включно	10	0,27
	Понад 60 тонн (за кожні наступні 10 тонн)	10	0,78
Великовагові автотранспортні засоби з перевищенням осьових навантажень	До 5 % включно	—	0,05
	Понад 5 % до 10 % включно	—	0,1
	Понад 10 % до 20 % включно	—	0,27
	Понад 20 % за кожні наступні 5 %	—	0,15
Великогабаритні автотранспортні засоби з перевищенням встановлених параметрів ширини, висоти, довжини	За кожний параметр	—	0,03
Залізничний вагон, контейнер		2	—

Для автомобільних транспортних засобів та контейнерів, які перетинають державний кордон України без вантажів, ставка єдиного збору за здійснення визначеного цим Законом контролю встановлюється у розмірі 20 відсотків ставки, визначеної для відповідного автомобільного транспортного засобу та контейнеру. При цьому плата за проїзд автомобільними дорогами України (за кожен кілометр проїзду), у тому числі за перевищення встановлених розмірів загальної маси, осьових навантажень та (або) габаритних параметрів, справляється повністю.

Єдиний збір не справляється у разі:

— перетинання державного кордону авіаційними та водними транспортними засобами, залізничними вагонами без вантажу, залізничними пасажирськими вагонами, легковими автомобілями;

— транзиту вантажу, що не підлягає пропуску через митний кордон та перевантажується на інший транспортний засіб у зоні митного контролю пункту пропуску, який є одночасно пунктом ввезення та вивезення цього вантажу;

— в'їзду та виїзду транспортного засобу в межах одного пункту пропуску через державний кордон без перетинання митного кордону;

— переміщення товарів трубопровідним транспортом та лініями електропередачі.

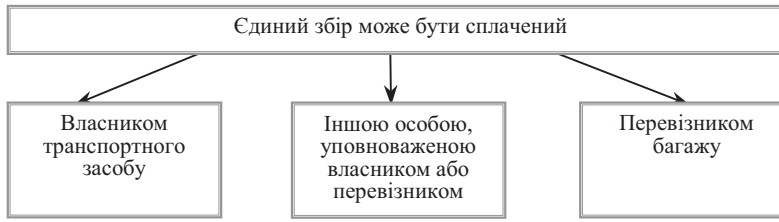

Сплата єдиного збору здійснюється:

— готівкою — до уповноваженої установи банку, що знаходиться у пункті пропуску через державний кордон, через який переміщується транспортний засіб та вантаж, на рахунок митного органу, в зоні діяльності якого розміщено цей пункт;

— у безготівковій формі — шляхом попередньої сплати на відповідний рахунок митного органу, в зоні діяльності якого розміщено пункт пропуску, через який переміщується транспортний засіб та вантаж.

Допускається доплата коштів готівкою через приписну касу уповноваженої установи банку у пункті пропуску через державний кордон.

У разі відсутності у пункті пропуску через державний кордон приписної каси уповноваженої установи банку кошти приймаються відповідною посадовою особою митного органу за єдиним платіжним документом з подальшою передачею їх до каси митного органу.

У разі ввезення залізничним транспортним засобом вантажу, призначеного для використання на митній території України, сплата єдиного збору за здійснення контролю в пунктах пропуску через державний кордон може здійснюватися на рахунок митних органів, в зоні діяльності яких розташовані станції призначення.

Допускається доплата коштів у рахунок сплати єдиного збору готівкою через касу митного органу, в зоні діяльності якого розташовані станції призначення.

Підтвердженням факту сплати єдиного збору є відбиток особистої номерної печатки та особистий підпис посадової особи митного органу, яка

здійснювала митний контроль, на всіх примірниках єдиного платіжного документа.

Особливості справляння єдиного збору. Єдиний збір за здійснення встановлених законодавством видів контролю для контейнерів незалежно від виду транспортного засобу (автомобіль, залізничний вагон), яким вони переміщуються через державний кордон, або у разі їх перевантаження з водного чи авіаційного транспортного засобу на транспортні засоби інших видів транспорту для здійснення подальшого транзитного перевезення таких контейнерів територією України або здійснення перевезення контейнерів, що призначаються для митної території України, справляється за ставкою, встановленою Законом.

Єдиний збір з транспортного засобу, яким перевозиться контейнер, нараховується тільки в частині, що стосується проїзду автомобільними дорогами (за кожен кілометр проїзду), у тому числі за перевищення встановлених загальної маси, осьових навантажень та (або) габаритних параметрів.

Для автомобільних транспортних засобів, які перетинають державний кордон без вантажів, єдиний збір за здійснення контролю справляється у розмірі 20 відсотків ставки, визначеної у Законі, а за проїзд автомобільними дорогами (за кожен кілометр проїзду), у тому числі за перевищення встановлених загальної маси, осьових навантажень та (або) габаритних параметрів, — за повною ставкою.

Розділ V

ДОВІРЕНІСТЬ НА КЕРУВАННЯ ТРАНСПОРТНИМ ЗАСОБОМ. ОСОБЛИВОСТІ КОРИСТУВАННЯ ТА РОЗПОРЯДЖЕННЯ АВТОМОБІЛЕМ ЗА ДОВІРЕНІСТЮ

Довіреністю визнається письмове повноваження, яке видає одна особа (довіритель) іншій особі (довіреному) для представництва перед третіми особами. Довіреність — це одностороння угода, яка фіксує межі повноважень представника, який, діючи на підставі довіреності, створює права та обов'язки безпосередньо для довірителя.

Особа, яка видає довіреність, називається довірителем, а особа, яка отримує повноваження за довіреністю, ~ довіреним. Подібна термінологія використовується і в договорі доручення, за яким одна сторона зобов'язується від імені і за рахунок іншої сторони виконати певні юридичні дії. Проте довіреність не тотожна договорові доручення. Співвідношення між ними таке: договір доручення є підставою видачі довіреності. В основі довіреності може бути і договір експедиції, і трудовий договір. Наприклад, матеріально відповідальній особі може бути видана довіреність для вчинення дій, пов'язаних безпосередньо з виконанням нею трудових обов'язків.

Якщо доручення є договором про представництво, який визначає внутрішні взаємовідносини між представником і тим, кого він представляє, і сторони своїми підписами підтверджують, які саме дії і яким саме чином повинен виконати довірений, який розмір винагороди його чекає (якщо це передбачено договором), то довіреність, як документ, підписує лише довіритель. Довіреність адресована насамперед третім особам і має на меті довести до їх відома те, що між представником і тим, кого він представляє, існує домовленість, згідно з якою виконання всіх угод, що буде укладати представник у межах довіреності, бере на себе той, хто представляє.

Юридична сила довіреності не залежить від згоди представника на її видачу, як і обсяг повноважень, якими довіритель наділяє довірену особу, також з нею не погоджується. А ось здійснення повноважень цілком залежить від волі довіреної особи.

За обсягом повноважень розрізняють такі види довіреностей: разова — на виконання однієї конкретної дії (наприклад, продати чи купити будинок); спеціальна — на виконання якихось однорідних дій (наприклад, довіреність на отримання авторського гонорару протягом року); генеральна (або загальна) — на загальне управління майном довірителя.

Генеральна довіреність уповноважує особу на виконання не якоїсь окремої угоди чи якихось певних категорій угод, а на укладання будь-яких угод. Наприклад, особа, яка відбуває в довготривале відрядження за кор-

дон, може видати генеральну довіреність, на підставі якої уповноважена особа може мати право: укладати всі дозволені законом угоди щодо управління та розпорядження майном; купувати, продавати, дарувати, приймати в дар, обмінювати, заставляти і приймати в заклад житлові будинки, інше майно; проводити розрахунки по укладених угодах, приймати спадщину та відмовлятися від спадщини; отримувати належне довірителеві майно (гроші, цінні папери), а також документи від всіх осіб, установ, підприємств та організацій, у тому числі з відділень банків, інших кредитних установ, установ зв'язку, пошти, телеграфу, розпоряджатися рахунками в банках, отримувати поштову, телеграфну та всіляку іншу кореспонденцію, в тому числі грошову чи посилочну, вести від імені довірителя справи в усіх судових установах з усіма правами, які закон надає позивачеві, відповідачеві, третій особі та потерпілому, в тому числі з правом повної чи часткової відмови від позовних вимог, визнання позову, зміни предмета позову, укладання мирової угоди, оскарження рішення суду, пред'явлення виконавчого листа до стягнення, отримання присудженого майна або грошей.

Закон вимагає, щоб довіреність була складена у письмовій формі. Довіреності, які видаються громадянам, повинні бути посвідчені уповноваженими на це особами. Так, щодо угод, які вимагають нотаріальної форми, довіреність повинна бути посвідчена державним чи приватним нотаріусом.

Відповідно до частини 3 статті 244 Цивільного кодексу України (надалі — ЦК) довіреністю є письмовий документ, що видається однією особою іншій особі для представництва перед третіми особами. Таким чином, можна сказати, що основною метою видачі довіреності є надання довірителем (той, хто видає довіреність) довіреній особі або повіреному (тому, на чиє ім'я видається довіреність) прав на вчинення певних дій від імені довірителя. Довіреність також може надавати право користуватись майном.

Згідно зі ст.245 ЦК, форма довіреності повинна відповідати формі, за якою відповідно до закону має вчинятись правочин. Наприклад, для укладення договорів, які потребують нотаріального посвідчення, довіреності як від фізичних, так і від юридичних осіб мають бути посвідчені нотаріально.

Довіреність військовослужбовця або іншої особи, яка перебуває на лікуванні у шпиталі, санаторії та іншому військово-лікувальному закладі, може бути посвідчена начальником цього закладу, його заступником з медичної частини, старшим або черговим лікарем. Довіреність особи, яка перебуває у місці позбавлення волі (слідчому ізоляторі), може бути посвідчена начальником місця позбавлення волі. Довіреності, посвідчені зазначеними посадовими особами, прирівнюються до нотаріально посвідчених.

Поруч з нотаріальною формою законодавець допускає випадки посвідчення довіреності на одержання заробітної плати, стипендії, пенсії, аліментів, інших платежів та поштової кореспонденції (поштових переказів, посилок тощо). Вона може бути посвідчена посадовою особою організації, в якій довіритель працює, навчається, перебуває на стаціонарному лікуванні, або за місцем його проживання.

Довіреність підписується довірителем особисто. Якщо громадянин внаслідок фізичної вади, хвороби або з інших поважних причин не може власноруч підписати довіреність, то за його проханням і в його присутності та в присутності нотаріуса чи іншої посадової особи, яка посвідчує довіреність, цей документ може бути підписаний іншим громадянином.

Довіреність завжди має строк своєї дії. Безстрокової довіреності бути не може, оскільки довіреність видається для здійснення повіреним відповідних дій протягом певного часу.

Строк дії довіреності може бути:

— визначеним, коли такий строк встановлено безпосередньо в довіреності особою, яка її видала;

— невизначеним, коли строк обмежується моментом припинення дії довіреності.

Навіть якщо в основній довіреності не встановлено строк її дії, вона має строковий характер і діє протягом певного часу. Особливість полягає лише в тому, що в цьому разі строк дії довіреності невизначений. Він припиняється не з досягненням певної часової межі, а у зв'язку з настанням відповідного факту — скасування довіреності особою, яка її видала, відмови представника від вчинення дій, що були визначені довіреністю тощо (ч.1 ст.248 ЦК).

Треба підкреслити, що особа, яка видала довіреність, може у будь-який час скасувати довіреність або передоручення. Про рішення скасувати довіреність особа повинна негайно сповістити представника, а також відомих їй третіх осіб, для представництва перед якими видано цю довіреність (ст.249 ЦК).

Представник також має право відмовитися від вчинення дій, визначених довіреністю, про що він зобов'язаний негайно повідомити особу, яка видала цю довіреність. Але представник не може відмовитися від вчинення дій, визначених довіреністю, якщо дії були невідкладними, і такими, що спрямовані на запобігання завданню збитків особі, яку він представляє, або іншим особам (ст.250 ЦК).

Найпоширенішим видом довіреностей можна назвати довіреність на право керування транспортним засобом, довіреність на представлення інтересів особи в суді, довіреності на ведення справ з правом підпису і без нього, довіреності суворої звітності, за якими передаються певні цінності або звичайне майно (даний вид довіреності використовується в основному для підтвердження повноважень особи на прийняття товару від постачальника або отримання певних документів юридичної особи її працівником) і т.д.

Варто зазначити, що, починаючи з 2007 року, ведеться Єдиний реєстр довіреностей, до якого вносяться відомості про всі видані довіреності. А це дає можливість отримати інформацію про повноваження представників, а також про те, де, ким, коли і щодо яких повноважень була видана ця довіреність.

Основні пункти, на які необхідно звернути увагу, видаючи чи перевіряючи довіреність:

— коло повноважень, що надані за довіреністю;

— дата, з якої починає діяти довіреність;

— строк дії довіреності;

— довіреність може бути видана лише від однієї особи;

— можливість передачі повноважень за довіреністю іншій особі (передоручення).

Отже, переходимо безпосередньо до довіреностей на авто.

На сьогодні в Україні досить поширена практика передачі за довіреністю права керування транспортним засобом. У більшості випадків видається так звана генеральна довіреність, на підставі якої представник отримує повноваження знімати транспортний засіб з обліку, керувати ним, відчужувати його, а також виконувати інші дії.

Як правило, передача права керування за довіреністю має на меті приховання договору купівлі-продажу транспортного засобу. Такий договір має бути укладений у письмовій формі, оскільки тягне за собою перереєстрацію власника автомобіля. Стаття 208 Цивільного кодексу України встановлює, що правочини на суму, яка в двадцять і більше разів перевищує розмір неоподатковуваного мінімуму доходів громадян, належить вчиняти у письмовій формі. Натомість, не піддаючи сумніву правомірність видачі довіреності на право керування транспортним засобом і сплативши певну грошову суму, покупець отримує «генералку», в якій зазначено, що він має право керувати, розпоряджатись, продавати автомобіль та інше.

Однак існують і негативні наслідки, які можуть настати після придбання автомобіля за дорученням без належного переоформлення права власності.

Наші громадяни люблять зекономити. Особливо приємно зекономити на платежах, сплата яких нібито не має безпосереднього відношення до товару, який **придбавається** чи продається — як-то податки, збори, мита і тому подібні виплати, здійснивши які, можливо, станеш спати спокійніше, але куплена машина від цього швидше не поїде.

Для продавця автомобіля — фізичної особи продаж авто, так би мовити, у його «чистому» виді, відбувається лише двома способами: укладення договору купівлі-продажу на біржі або укладення нотаріально посвідченого договору купівлі-продажу рухомого майна (автомобіля).

По суті, при «продажу» автомобіля за генеральною довіреністю, згідно норм цивільного права, ніякої купівлі-продажу не відбувається і формально власником автомобіля і далі вважається продавець.

Згідно ч. 3 ст. 244 ЦКУ, довіреністю є письмовий документ, що видається однією особою іншій особі для представництва перед третіми особами. Довіреність на вчинення правочину представником може бути надана особою, яку представляють (довірителем), безпосередньо третій особі.

Так, а в чому ж тоді полягає вигода? А вигода в тому, що у самому тексті довіреності довіритель (продавець) може передбачити дуже широке коло повноважень повіреного (покупця). Зазвичай, в таких довіреностях передбачається право повного розпорядження майном і, зокрема, право на його відчуження (по суті, право перепродажу) третім особам. При цьому чинне законодавство не встановлює також обмежень по строку дії такої довіреності. Строк довіреності встановлюється у самій довіреності, а якщо строк довіреності не встановлений, вона зберігає чинність до припинення її дії.

Тобто, простіше кажучи, повірений (той, кому видається довіреність) за такою довіреністю може отримати весь комплекс прав власника автомобіля, а довіритель — отримати гроші за автомобіль. З юридичної точки зору правовий статус таких грошей — подарунок. Проте, не слід лякатися податкових наслідків за його отримання — їх немає (за умови неафішування угоди, звичайно). Тим більше, що податкових наслідків продавцеві уникнути все рівно не вдасться, але про це пізніше.

Оскільки купівлі-продажу формально не відбувається, то сторони економлять, наприклад, на платежах до пенсійного фонду. Дрібниця (3 % від об'єкта оподаткування, згідно п. 8 ст. 4 Закону України «Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування» від 26 червня 1997 року № 400/97-ВР), а приємно.

Найголовніший ризик покупця полягає у тому, що формально власником авто залишається продавець, а сам покупець користується широкими, хоча не необмеженими правами, закріпленими в довіреності.

Оскільки строк довіреності може бути у ній не встановлено, то фактично це означає, що продавець може скасувати її у будь-який момент. Тобто, у покупця наявний ризик довіритися недобросовісній особі.

Основний, навіть і не ризик, а суттєвий мінус продавця полягає в тому, що згідно п. 1.2 Закону України «Про податок з доходів фізичних осіб» від 22 травня 2003 року № 889-IV (далі — Закон № 889), до доходів платника податку включається звичайна вартість майна, яке передається платником податку за довіреністю іншій особі, якщо умови такої довіреності передбачають право такої іншої особи продати таке майно або відчужити його в інший спосіб, крім такої передачі між членами подружжя у межах спільної часткової або спільної сумісної власності.

Також, відповідно до законодавства, дія довіреності припиняється в разі смерті особи, яка видала довіреність, визнання її недієздатною або безвісти відсутньою. У випадку смерті довірителя його спадкоємці на законних підставах заволодіють транспортним засобом, власником якого був померлий. Ще одна неприємна ситуація може трапитися з тим, хто придбав автомобіль за дорученням, якщо за рішенням суду майно власника підлягає конфіскації або на нього звернено грошове стягнення. Авто потрапить до опису. Для виключення майна з опису доведеться знову ж таки звертатися з позовною заявою до суду.

Зрозуміло, що як нового фактичного власника, так і старого формального власника авто також турбують організаційні питання, зокрема, хто зобов'язаний проходити техогляд автомобіля? Хто несе ризики, пов'язані із страховими питаннями? Хто платитиме штрафи за порушення правил дорожнього руху?

Спробуємо коротко дати на них відповідь.

Техогляд. Згідно Постанови Кабінету Міністрів України від 9 липня 2008 року № 606 «Про затвердження Порядку проведення державного технічного огляду колісних транспортних засобів», власники засобів — юридичні та фізичні особи або уповноважені ними особи зобов'язані подати засоби для техогляду у строк і в місце, визначені підрозділом Державтоінспекції за місцем постійної або тимчасової реєстрації засобу.

Отже, якщо текст довіреності містить, серед іншого, також і повноваження на подачу транспортного засобу для техогляду, то ні для продавця, ні для покупця проблем з техоглядом не повинно бути.

Страхові питання. Вчасно не переоформлений договір страхування відповідальності може спричинити багато проблем, і в цьому випадку більші ризики несе продавець.

Згідно ст. 15 Закону України «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів» від 1 липня 2004 року № 1961-IV, договори обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності можуть укладатися на умовах:

1. страхування відповідальності за шкоду, заподіяну життю, здоров'ю, майну третіх осіб внаслідок експлуатації транспортного засобу, визначеного в договорі страхування, будь-якою особою, яка експлуатує його на законних підставах (договір I типу);

2. страхування відповідальності за шкоду, заподіяну життю, здоров'ю, майну третіх осіб внаслідок експлуатації будь-якого транспортного засобу або одного з транспортних засобів, зазначених у договорі, особою, вказаною в договорі страхування (договір II типу);

3. страхування відповідальності за шкоду, заподіяну життю, здоров'ю, майну третіх осіб внаслідок експлуатації транспортного засобу, визначеного в договорі страхування, особою, вказаною в договорі страхування, або однією з осіб, зазначених у договорі (договір III типу).

Отже, очевидно, що якщо укладено договір страхування II або III типу — в інтересах продавця подбати про те, аби дотриматися всіх формальностей і переоформити договір страхування на покупця автомобіля. В протилежному випадку існує ризик того, що йому доведеться розділити із страховою компанією відповідальність за спричинену шкоду.

Сплата штрафів. Станом на сьогодні, щоб зафіксувати правопорушення, інспектор ДАІ повинен зупинити автомобіль та скласти протокол правопорушення, встановивши попередньо особу порушника. З цього випливає те, що і відповідальність за порушення правил дорожнього руху водій нестиме самостійно, незалежно від того, хто є власником автомобіля згідно документів.

Отже, квитанції та повістки до суду, за таких умов, на адресу продавця приходити не повинні, оскільки в протоколі зазначаються дані порушника, а не дані власника автомобіля.

Зі вступом у дію 16 листопада цього року Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення регулювання відносин у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху» в громадян, які продали свій автомобіль через оформлення довіреності, можуть виникнути значні проблеми. Суть у тому, що відповідно до статті 14 зазначеного Закону до адміністративної відповідальності за правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху у разі їх фіксації працюючими в автоматичному режимі спеціальними технічними засобами, що мають функції фото — і кінозйомки, відеозапису, чи засобами фото — і кінозйомки, відеозапису притягаються власники (співвласники) транспортних засобів. Тобто, громадянин, продавши свій автомобіль через довіреність і не

користуючись ним, може раптом дізнатися, що його притягують до адміністративної відповідальності, оскільки саме він є власником транспортного засобу, а не водій-порушник. Таким чином, людині доведеться щоразу доводити, що не вона є порушником. Зробити це можна буде протягом десяти днів з дня вручення постанови про накладення штрафу. Для цього необхідно буде повідомити про відповідні обставини орган (посадову особу), що виніс цю постанову. На період з'ясування та перевірки цих обставин виконання постанови про накладення адміністративного стягнення зупиняється до моменту встановлення особи, яка вчинила це правопорушення.

Отже, незабаром всім громадянам, які продали свій транспортний засіб через оформлення довіреності, варто або надіятись на те, що вони доручили його людині, яка сумлінно дотримується правил дорожнього руху, або ж вимагати від неї переоформлення авто на власне ім'я.

Також можна прогнозувати, що найближчим часом розпочнуться масові анулювання довіреностей власниками транспортних засобів, яким набридне постійно доводити в судах свою непричетність до порушення правил дорожнього руху, вчинених особами, яким вони надали право керування за довіреністю. Наслідком анулювання довіреності буде повернення (безоплатне!) автомобіля його власнику. Таким чином, громадяни, які придбали транспортні засоби за дорученням, економлячи на договорі купівлі-продажу, можуть залишитись ні з чим, якщо порушуватимуть правила дорожнього руху і не переоформлять ці авто у встановленому законом порядку у відділеннях реєстраційно-екзаменаційної роботи Державтоінспекції.

Які ще нюанси можуть попсувати життя «покупцеві»? Наприклад, те, що довіреність можна спокійнісінько відкликати або не продовжити, з тієї або іншої причини. Стаття 248 ЦК України передбачає наступні випадки припинення дії довіреності:

1) закінчення терміну. Максимально 3 року, вказівка початкового терміну обов'язкова — інакше довіреність просто недійсна. Якщо термін дії не вказаний — довіреність дійсна 1 рік, тобто якщо по максимуму — кожні 3 року потрібно знову звертатися до власника, і не факт що він захоче або зможе продовжити дію. Погодитеся, хіба мало що з людиною може відбутися за 3 роки, в т.ч. непоправне, але про це в наступному пункті.

2) смерть особи, якій видана довіреність, оголошення його померлим, безвісно відсутнім, обмеженим в цивільній дієздатності. Тобто в ідеалі по закінченню терміну довіреності «довіритель» має бути на території України, психічно здоровий і у нього мають бути в порядку документи, те, що він має бути серед живих взагалі не обговорюється — діяти від імені померлого за дорученням окрім як по невідкладних справах не можна, бо власника немає — немає і має право діяти від його імені, а там вже піди розберися із спадкоємцями, опікунами і іншими претендентами.

3) відкликання довіреності особою, яка його видала. Сьогодні оформили і розійшлися задоволені, а за годину власник пішов і анулював довіреність. Так, довіреність зовсім не «залізний» документ, її спокійнісінько можна відкликати, ніякі розписки про передачу грошей і «купівлю-продажі» не дають гарантії того, що авто залишиться у «покупця».

Законного права власника відкликати довіреність і відкликати автомобіль з користування сторонньою особою важко оспорити. При цьому повернути авто потрібно в найкоротші терміни, інакше є ризик потрапити під зовсім нехороші статті КК. Претендувати ж на авто можуть не тільки власник, але і новий «покупець» по новій довіреності, а також кредитори, виконавча служба, кримінальні «особи» або хто-небудь ще, адже авто може бути сумісною власністю, може бути закладене, куплене в кредит, арештоване разом зі всім майном, на нього може бути спеціально накладене обмеження на відчуження, про яке цілеспрямовано умовчав «продавець».

При цьому можна втратити не тільки гроші, витрачені на саму «покупку» авто, але і також гроші, вкладені в його ремонт або просто поліпшення. І якщо зняти диски, спойлери і інше знімне добро ще може вийде, то все, що не можна відокремити від авто без його пошкодження — ні.

Всі ми не вічні, може трапитися непоправне і з «покупцем». Ні про який спадок на автомобіль не може бути і мови. Дія довіреності в цьому випадку припиняється і потрібно наново домовлятися з власником, а чи захоче він переоформляти авто на спадкоємців — ще питання.

Підсумовуючи, хочеться відзначити, що, на мій погляд, при всіх вищевикладених можливих проблемах заощадження (особливо для «покупця») у вигляді заощаджених засобів при такому оформленні купівлі-продажу авто, не коштує можливих неприємностей. Тих, що у вигляді можливих втрат грошей, часу і, звичайно ж, нервових клітин. Вихід з ситуації один — уникати попадання в неї, в крайньому випадку — продавати/купувати тому, кому довіряємо, і тисячу разів перестрахувавшись.

Якщо Ви вирішили купити авто та зафіксувати цей факт **договором купівлі-продажу автомобіля**, то слід знати, що нотаріальне посвідчення такого договору не є обов'язковим. Хоча і є бажаним.

Слід одразу ж зазначити, що укладення такого договору є опціональним. Тобто, якщо при продажу нерухомості у особи немає вибору, і договір необхідно укладати нотаріально, то при продажу рухомого майна (автомобіля) особа має право обрати спосіб укладення договору. В окремих випадках нотаріальне укладення договору купівлі-продажу рухомого майна має свої фінансові переваги.

За договором купівлі-продажу продавець передає або зобов'язується передати майно (товар) у власність покупцеві, а покупець приймає або зобов'язується прийняти майно (товар) і сплатити за нього певну грошову суму (ст. 655 Цивільного кодексу України). Саме в зв'язку з переходом права власності від однієї особи до іншої виникають додаткові обов'язки, пов'язані зі зняттям і постановкою транспортного засобу на облік в ДАІ, проходженням техогляду і, відповідно, витрати, в тому числі зі сплати податків і зборів. У випадку ж оформлення довіреності покупець, що є насправді повіреним, отримує тимчасове право на вчинення від імені власника дій з автомобілем, що зазначені в дорученні (глава 17 ЦК). Свою можливість володіти, користуватися і розпоряджатися транспортним засобом він реалізує як представник власника. Враховуючи те, що переходу права власності не відбувається, автомобіль на нового фактичного власника не переоформлюється.

Якщо Ви вирішили скористатися більш гарантованим способом купівлі-продажу автомобіля, то, перш за все, необхідний грамотно складений договір купівлі-продажу автомобіля. Без сумніву такий договір і довідку-рахунок Вам складуть у ДАІ при переоформленні автомобіля, але швидше за все це буде стандартна форма і навряд чи Ви зможете в нього внести питання, що Вас цікавлять. У зв'язку з цим, якщо Ви плануєте купувати або продавати автомобіль підготуйте свій варіант договору купівлі-продажу, який зможе відобразити саме ті умови, які є найбільш вигідними для Вас.

Такий договір повинен бути складений у простій письмовій формі і в обов'язковому порядку містити наступні істотні умови: дата укладення договору, предмет договору (докладний і точний опис автомобіля), технічний стан автомобіля, якщо він не є новим, сума договору, спосіб і порядок оплати, термін передачі автомобіля новому хазяїну, гарантійний строк, якщо продавець його бажає встановити. Крім того, в договорі можуть бути вказані й інші умови, про які сторони домовилися перед здійсненням операції. Наприклад, про передачу додаткового обладнання разом з автомобілем, про розподіл витрат з переоформлення транспортного засобу та ін.

Такий договір складається в трьох примірниках, по одному для кожної із сторін і один в реєструючий орган.

На додаток до зазначеного договору повинні бути складені ще два документи. По-перше, акт прийому-передачі транспортного засобу. Даний документ є підтвердженням того, що транспортний засіб дійсно передано продавцем і покупцем отримано. Крім того в зазначеному документі повинні бути дуже докладно описані характеристики автомобіля на момент його продажу. Особливо це стосується старих автотранспортних засобів. У випадку, якщо у автомобіля є які-небудь недоліки і продавцеві про них відомо, то краще їх відразу ж описати в даному документі для того, щоб надалі у сторін не виникало суперечок про передачу автомобіля неналежної якості без повідомлення про це покупця. Крім того, описується зовнішній стан автомобіля. Якщо сторони домовилися провести незалежну експертизу технічного стану автомобіля, то такий висновок такої експертизи також повинен бути доданий до кожного примірника договору.

Другий документ — це розписка, яка підтверджує отримання грошей продавцем від покупця. Вона також складається в простій письмовій формі, але може бути і засвідчена нотаріально. У першому випадку текст розписки складається у довільній формі і повинен містити підтвердження продавця про те, що він дійсно одержав від покупця (вказується дата отримання) певну суму грошей за автомобіль (вказуються його ідентифікаційні характеристики) за договором купівлі-продажу. Ставиться підпис і дата складання розписки. Оригінал розписки зберігається у покупця, а копія може бути залишена продавцю. У випадку, якщо розписка завіряється нотаріально, то її текст складає сам нотаріус, а продавець лише завіряє це своїм підписом. У нотаріуса також може бути зроблена нотаріальна копія такої розписки для продавця.

Основними документами, на підставі яких провадиться державна реєстрація транспортних засобів, є заява власника, документи, що посвідчу-

ють його особу, та документи, які встановлюють правомірність придбання транспортного засобу.

Нотаріуси згідно з п. 78 Інструкції про порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України не мають права відчужувати не зареєстровані (не взяті на облік) транспортні засоби. За Правилами державної реєстрації та обліку автомобілів, автобусів, а також самохідних машин, сконструйованих на шасі автомобілів, мотоциклів усіх типів, марок і моделей, причепів, напівпричепів і мотоколясок, це положення набуло зовсім іншого змісту. Згідно з п. 8 цих Правил перед відчуженням транспортний засіб мусить бути знятий з обліку в підрозділі ДАІ. Отже, автотранспорт повинен на момент відчуження мати документи, які свідчили б про його державну реєстрацію, але він уже не повинен перебувати на обліку в цих органах, а має бути знятий з обліку для реалізації.

Укладення договору щодо вже знятого з обліку автомобіля є певною гарантією, що на автомобіль немає обмежень щодо його відчуження.

Якщо особи звертаються до нотаріуса з проханням посвідчити договір дарування транспортного засобу, вартість якого перевищує 500 карбованців, то нотаріус повинен установити, чи є відчужуваний транспортний засіб спільним сумісним майном подружжя. Якщо він набутий відчужувачем у період перебування в зареєстрованих шлюбних відносинах, то враховуючи, що цей договір підлягає обов'язковому нотаріальному посвідченню, нотаріус витребує письмову згоду другого з подружжя за правилами, встановленими для оформлення такої згоди.

Транспортні засоби реєструються також і за неповнолітніми особами. Оформлюючи угоди від їхнього імені, нотаріус керується загальними правилами посвідчення таких угод.

Наступним документом, що його витребує нотаріус для посвідчення договору відчуження транспорту, є акт експертної оцінки. Це пов'язане з тим, що державний нотаріус, учиняючи нотаріальну дію — посвідчуючи договір відчуження транспортного засобу, стягує державне мито, розмір якого чітко встановлений законодавством.

Певні спеціальні положення, які регулюють порядок відчуження придбаного інвалідами транспорту, містяться в постанові Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку забезпечення інвалідів автомобілями» від 8 вересня 1997 р. № 999. Інвалідів безплатно чи на пільгових умовах забезпечує автомобілями Міністерство праці та соціального захисту Автономної Республіки Крим, управління соціального захисту населення обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій на десятирічний термін експлуатації. Видають ці автомобілі інвалідам за дорученням Міністерства праці та соціального захисту Автономної Республіки Крим, управлінь соціального захисту населення обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій виробничо-торговельні підприємства, які мають ліцензію на торгівлю транспортними засобами. Ці автомобілі інваліди не можуть продавати, дарувати чи передавати іншим особам. Органи Державтоінспекції у свідоцтві про реєстрацію транспортного засобу роблять такі помітки: «Автомобіль видано органами соціального захисту населення безплатно без права продажу,

передачі або дарування іншій особі» чи «Автомобіль продано органами соціального захисту населення на пільгових умовах без права продажу, передачі або дарування іншій особі». Реалізація автомобілів, одержаних інвалідами коштом підприємств, установ та організацій, після закінчення терміну їх експлуатації або в разі смерті інваліда провадиться з дозволу цих підприємств, установ та організацій із зарахуванням одержаних коштів на їхній рахунок.

Трактори, самохідні машини, сільськогосподарська техніка, інші механізми незалежно від форм власності, що експлуатуються на вуличнодорожній мережі загального користування, підлягають відомчій реєстрації та обліку в Міністерстві сільського господарства і продовольства України. Згідно з Правилами державної реєстрації та обліку тракторів, самохідних шасі, самохідних меліоративних та дорожньо-будівних машин і тракторних причепів, затвердженими наказом Міністерства сільського господарства і продовольства України 9 лютого 1994 р. № 40 і зареєстрованими в Міністерстві юстиції України 21 лютого 1994 р. під № 28/237, на кожну зареєстровану машину Держтехнагляд видає свідоцтво (технічний паспорт). Відчуження придбаних машин не зареєстрованих в інспекції Держтехнагляду, не провадиться.

Особливості купівлі-продажу автомобілів і мотоциклів усіх типів і моделей та інших транспортних засобів вітчизняного та іноземного виробництва, а також номерних агрегатів до них (двигуни, кузови, шасі, рами), які не були в експлуатації і пройшли відповідну сертифікацію, встановлено Правилами торгівлі транспортними засобами і номерними агрегатами, затвердженими Міністерством зовнішньоекономічних зв'язків і торгівлі 18 грудня 1995 р. (зі змінами від 7 червня 1998 р.), вимоги яких поширюються на всі суб'єкти господарювання незалежно від форм власності.

Продаж автотранспортних засобів дозволяється особам, які досягли 18 років, а мототранспортних засобів — особам, які досягли 16 років, з дозволу батьків чи піклувальників.

Продаж нових транспортних засобів з дефектами, які погрожують безпеці руху або за технічним станом не відповідають чинним в Україні нормативам і стандартам, а також які не пройшли передпродажну підготовку, заборонено (п. 2.2 Правил).

При продажу транспортного засобу неналежної якості чи неповної комплектності знижується його ціна та він знімається з гарантії, про що інформують покупця.

На проданий транспортний засіб торговельна організація зобов'язана видати покупцю такі документи:

• сервісну книжку;

• інструкцію про порядок експлуатації;

• товарний (касовий) чек чи інший письмовий документ, який підтверджує факт купівлі;

• довідку-рахунок, яка є підставою для реєстрації транспортного засобу в органах ДАІ.

У разі відсутності сервісної книжки покупцю видається довідка про проведення передпродажної підготовки (п. 2.4 Правил).

Довідка-рахунок повинна бути виконана машинописним способом або чорнилом від руки одним почерком і підписана керівником (його заступником), головним бухгалтером, касиром та завірена печаткою. У разі виявлення у придбаному автомобілі недоліків і прихованих виробничих дефектів у період гарантійного строку експлуатації покупець (якщо при цьому він не порушив правил користування чи зберігання транспортного засобу) має право на безкоштовне усунення неполадок чи обміну на новий та інші права, передбачені ст. 14 Закону України «Про захист прав споживачів».

Недоліки, виявлені в період гарантійного строку, повинні бути усунені протягом 14 днів**.** Обов'язки з доставки транспортного засобу суб'єкту господарювання для усунення недоліків і з його повернення покупцю покладаються на суб'єкт господарювання (п. 2.11 Правил). Якщо транспортний засіб реалізовано через посередника чи придбано за межами України, претензії покупця задовольняються за рахунок суб'єкта господарювання, який його продав.

Якщо ж Ви вирішили засвідчити договір у нотаріуса, то згідно Декрету Кабінету Міністрів України «Про державне мито» від 21 січня 1993 року № 7-93, за нотаріальні дії, вчинювані державними нотаріальними конторами і виконавчими комітетами сільських, селищних, міських Рад народних депутатів за посвідчення договорів відчуження транспортних засобів, інших самохідних машин і механізмів третім особам, сплачується державне мито у розмірі 5 відсотків суми договору купівлі-продажу транспортного засобу, не нижчої дійсної вартості транспортного засобу, іншої самохідної машини, механізму.

При відчуженні легкового автомобіля дітям, одному з подружжя чи батькам, сплачується лише 1 % суми договору купівлі-продажу транспортного засобу, не нижчої дійсної вартості транспортного засобу, іншої самохідної машини, механізму.

Фактично, дійсна вартість автомобіля — це його оціночна вартість. Для того, щоб укласти нотаріально посвідчений договір купівлі-продажу автомобіля, нотаріусу слід пред'явити документ від оцінювача, в якому визначена вартість автомобіля. Оцінювач, визначаючи таку вартість, виходитиме із дійсного технічного стану автомобіля, інтенсивності та умов його експлуатації і зберігання.

Отже, якщо сторони укладають договір купівлі-продажу легкового автомобіля через біржу, то ціну такого автомобіля вони визначають самостійно у договорі і продавець сплачує 15 % податку на дохід фізичної особи, виходячи із ціни автомобіля, зазначеної у договорі.

При укладанні нотаріально посвідченого договору купівлі-продажу автомобіля, продавець сплачує 5 % від оціночної вартості автомобіля, визначеної незалежним оцінювачем, сплачує 1 % податку на дохід фізичної особи. У цьому випадку ціну договору визначають не сторони, а оцінювач.

З певними труднощами можна зіткнутись якщо авто, яке ви прагнете придбати, перебуває у спільній власності подружжя.

Відповідно до ст. 60 Сімейного кодексу України майно, набуте подружжям за час шлюбу, належить дружині та чоловікові на праві спільної

сумісної власності. Тобто чоловік і дружина на рівних засадах є власниками по відношенню до такого автомобіля. Дружина та чоловік мають рівні права на володіння, користування та розпорядження авто, що належить їм на праві спільної сумісної власності, якщо інше не встановлено домовленістю між ними.

Згідно положень Сімейного кодексу України при укладенні договорів одним із подружжя вважається, що він діє за згодою другого з подружжя. Дружина, чоловік має право на звернення до суду з позовом про визнання договору недійсним як такого, що укладений другим із подружжя без її, його згоди, якщо цей договір виходить за межі дрібного побутового.

Чинним законодавством не вимагається обов'язкового нотаріального посвідчення договорів на відчуження транспортних засобів. Проте при нотаріальному посвідченні нотаріус зобов'язаний перевірити чи згодний другий з подружжя, якщо такий є, з продажем рухомого майна. Наявність згоди другого подружжя зазначається в тексті договору з посиланням на реєстровий номер, за яким ця згода посвідчена, та дату її посвідчення. Про перевірку цих обставин нотаріус робить відмітку на примірнику договору, що залишається в справах державної нотаріальної контори чи приватного нотаріуса, з посиланням на реквізити відповідних документів, якщо ці документи не приєднуються до примірника такого договору. При посвідченні нотаріусом договору про відчуження або заставу майна від імені особи, у якої немає чоловіка або дружини (неодружена/неодружений, удова/удівець), державній нотаріальній конторі або приватному нотаріусу відчужувачем подається письмова заява про це. Нотаріус доводить зміст такої заяви до відома іншої сторони договору та зазначає про це в його тексті. Така заява повинна виходити особисто від відчужувача, а в разі вчинення договору через представника — від представника, якщо відчужувач надав йому право при оформленні договору подавати від його імені відповідні заяви. Отже, один з можливих варіантів попередження можливих у майбутньому проблем — посвідчити договір нотаріально.

Договори щодо розпорядження майном можуть бути посвідчені без згоди другого з подружжя у випадках:

— коли останній не проживає за місцезнаходженням майна і місце проживання його невідоме. На підтвердження цієї обставини подається копія рішення суду, що набрало законної сили, про визнання другого з подружжя безвісно відсутнім;

— якщо майно набуто одним з подружжя за час окремого проживання з другим з подружжя у зв'язку з фактичним припиненням шлюбних відносин. На підтвердження цієї обставини подається копія рішення суду, що набрало законної сили, про визнання особистою приватною власністю одного з подружжя майна, що є предметом цього договору.

Отже, якщо договір про відчуження автомобіля укладається одним із подружжя (і не буде посвідчуватись нотаріально), а інший з подружжя проти укладення такого договору, то в такому випадку другому з подружжя доведеться в судовому порядку визнавати такий договір недійсним та доводити, що він не надавав згоди на укладення угоди щодо продажу автомобіля.

Після придбання транспортного засобу покупець зобов'язаний протягом 10 днів зареєструвати його в органах ДАІ. Порядок і умови такої реєстрації встановлено Правилами державної реєстрації і обліку автомобілів, автобусів, а також самохідних машин, які сконструйовані на шасі автомобілів, мотоциклів усіх типів, марок і моделей, причепів, напівпричепів і мотоколясок, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 7 вересня 1998 р. № 1388 (зі змінами від 19 квітня 1999 р.).

Транспортні засоби реєструються за місцем постійного чи тимчасового проживання громадянина.

Не підлягають реєстрації і перереєстрації транспортні засоби, у яких підроблені чи знищені ідентифікаційні номери вузлів і агрегатів (п. 14 Правил). Експлуатація транспортних засобів, не зареєстрованих в органах ДАІ, заборонена.

Тепер розглянемо питання, **що ж таке право користування та право розпорядження транспортним засобом?**

Заради справедливості відзначимо, що нині діючий Цивільний кодекс України (далі — ЦК) не містить такого поняття, як «генеральна довіреність». У зв'язку з цим, прийшовши до нотаріуса, і довіритель, і довірена особа повинні бути готові до того, що перший видасть, а другий отримає не «генеральну довіреність», а «довіреність на право користування і розпорядження автомобілем». Проте, не дивлячись на відмінність форм, їх зміст ідентичний.

Довіреність на право користування і розпорядження автомобілем звичайно включає в себе всі права або частину прав по користуванню і розпорядженню автомобільним транспортом.

Побоюватися дійсно є чого, адже реалізація (придбання) автотранспортного засобу через довіреність на право користування і розпорядження автомобілем не є безпроблемною як для довірителя, так і для довіреної особи.

Нерідкі випадки, коли одна із сторін використовує свої повноваження на шкоду іншій стороні. Так, наприклад, довіритель, відповідно до статей 248, 249 ЦК, може практично наступного дня після оформлення генеральної довіреності і отримання грошових коштів, відмінити її... Або з часом виставити реальні або надумані претензії, які можуть стати підставою для відміни виданої довіреності і повернення автомобіля. Причинами для таких претензій можуть служити зміна кольору автомобіля, зміна типу або моделі автомобіля, невчасний ремонт, заміна двигуна, кузова автомобіля, передоручення автомобіля «не тим» третім особам, несвоєчасний розрахунок.

У свою чергу довірена особа, враховуючи, що при видачі (отриманні) довіреності на право користування і розпорядження автомобілем не вимагається доказу передачі грошей довірителю, може під різними приводами тривалий час користуватися автомобілем, не розрахувавшись повністю з її власником. Більш того, така особа, не виплативши грошових коштів, належних до сплати за домовленістю довірителю, скориставшись умовами, що містяться в довіреності, може переоформити автомобіль на себе, про-

дати його або подарувати, здати в оренду або закласти його в забезпечення своїх зобов'язань.

Не можна також забувати про те, що відповідно до п.15 Правил державної реєстрації і обліку автомобілів, автобусів, а також самохідних машин, сконструйованих на шасі автомобілів, мотоциклів всіх типів, марок і моделей, причепів, напівпричепів і мотоколясок, затверджених Постановою КМУ № 1388 від 07.09.98 р., в тому випадку, якщо власник транспортного засобу передав в установленому порядку право користування і розпорядження їм іншій фізичній особі, така особа повинна отримати в органах Державтоінспекції тимчасовий реєстраційний талон. Термін дії такого талона аналогічний терміну дії довіреності. При цьому важливо мати на увазі, що оформлення такого талона, відповідно до наказу МВС України, Мінфіну, Мінекономіки України від 05.10.2007 року № 369/1105/336, коштуватиме його володарю не дорого — орієнтовно в межах 100,00 грн.

Цілком природно, що можливість описаних ситуацій примушує і довірителя, і довірену особу бути уважним як при виборі контрагента, так і при визначенні умов користування і розпорядження автомобілем відповідно до виданої (отриманої) довіреності.

Для того, щоб по можливості максимально забезпечити себе від підступів несумлінного контрагента, рекомендується скористатися нижченаведеними порадами:

— не майте справи з особами, відносно яких відсутня достовірна інформація;

— зробіть хоч що-небудь для того, щоб отримати додаткові відомості про можливого партнера;

— не поспішайте видавати (одержувати) довіреність на право користування і розпорядження автомобілем на першу вимогу (пропозицію) другої сторони;

— перед видачею (отриманням) довіреності на право користування і розпорядження автотранспортним засобом, проконсультуйтеся у нотаріуса, юриста; ознайомтеся із змістом довіреності; узгоджуйте з нотаріусом (юристом) свої пропозиції про внесення доповнень в зміст довіреності;

— ретельно обумовлюйте умови видачі (отримання) довіреності зі своїм контрагентом;

— до дня видачі (отримання) довіреності на право користування і розпорядження автомобілем спробуйте вирішити всі матеріальні проблеми, пов'язані з передачею автотранспортного засобу від довірителя до довіреної особи;

— при можливості передачу грошових коштів за отримання довіреності на право користування і розпорядження автомобілем здійснюйте за наявності свідків; якщо є така можливість, то краще це зробити у нотаріуса;

— якщо неможливо здійснити операцію в присутності нотаріуса, довіреній особі слід взяти розписку у довірителя про те, що він гроші отримав. Наявність розписки дозволить довести в суді, що довіритель отримав гро-

шові кошти і вимагати визнання права власності на автомобіль і факту укладення договору купівлі-продажу;

— будь-які домовленості між сторонами, які не увійшли до змісту довіреності, слід оформляти при свідках письмово в двох екземплярах;

— щоб уникнути неприємностей, пов'язаних з витратами на довіреності на право користування і розпорядження автомобілем, спочатку укладайте з власником автомобіля договір купівлі-продажу або будь-який інший цивільно-правовий договір, що передбачає відчуження майна;

— якщо вас «кинули», не опускайте руки, сміливо пишіть заяву в прокуратуру, органи внутрішніх справ з приводу шахрайських дій контрагента, подавайте позови до судових органів, використовуйте для цієї мети будь-які законні засоби і методи.

Зі вступом в силу Закону України від 22.05.2003 р. № 889-IV «Про податок з доходів фізичних осіб» (далі — Закон № 889), на нашу думку, звужується масштаб використовування так званих «генеральних довіреностей» в цивільно-правових правовідносинах.

Пунктом 1.2 даного Закону встановлено, що: «з метою оподаткування до доходів платника податку також включаються звичайна вартість майна, яке передається платником податку за довіреністю іншій особі, якщо умови такої довіреності передбачають право такої іншої особи продати таке майно або відчужити його в інший спосіб, крім такої передачі між членами подружжя у межах спільної часткової або спільної сумісної власності.

Якщо повірений повертає кошти, отримані внаслідок такого продажу (відчуження) довірителю у майбутньому, то:

- сума таких коштів не включається до складу загального місячного або річного оподатковуваного доходу повіреного;
- позитивна різниця між сумою таких коштів та звичайною вартістю майна, переданого за довіреністю, включається до складу загального оподатковуваного доходу довірителя відповідного звітного податкового періоду».

Враховуючи також, що згідно ст. 247 Цивільного кодексу України довіреність може видаватися без обмеження терміну її дії при передачі автомобіля за дорученням, то сторонам необхідно врахувати наступне:

1. Громадянин, який передає автомобіль за дорученням (довіритель), повинен включити його вартість до складу свого оподатковуваного доходу і сплатити податок з доходу фізичних осіб, якщо умови довіреності припускають право продажу (або відчуження іншим способом) даного автомобіля (дана умова не відноситься до членів подружжя).

2. У разі продажу повіреним автомобіля за ціною вище за звичайну вартість даного майна довіритель зобов'язаний включити до складу свого оподатковуваного доходу відповідного податкового періоду позитивну різницю між сумою отриманих грошових коштів і звичайною вартістю автомобіля (звичайна ціна — ціна товарів (робіт, послуг), визначена сторонами договору. Якщо не доведено зворотне, вважається, що звичайна ціна

відповідає рівню справедливих ринкових цін (п.1.20 ст.1 Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств»).

3. Якщо громадянин, який отримав автомобіль по довіреності (повірений), умови якої припускають право продажу, поверне довірителю грошові кошти, отримані від такого продажу, то сума отриманих від покупця коштів не включається до складу оподатковуваного доходу повіреного.

4. У випадку якщо повірений використовуватиме автомобіль по вказаній довіреності для своїх потреб, без його відчуження, він повинен вартість автомобіля включити до складу свого оподатковуваного доходу.

Зниженню популярності використання «генеральної довіреності» у відносинах між фізичними особами також може сприяти збільшенню розміру держмита за нотаріальне посвідчення видачі довіреності на право користування і розпорядження автомобілем.

Розділ VI

ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ВОДІЯ

§ 6.1. Адміністративна відповідальність за порушення Правил дорожнього руху

Щороку на автошляхах України збільшується кількість автомобілів. Тому на сьогодні пріоритетним завданням для суспільства, яке повинно вирішуватися на державному рівні, є забезпечення безпечних умов дорожнього руху.

Одним із засобів забезпечення безпеки дорожнього руху є юридична відповідальність осіб, які порушують правила дорожнього руху. Найбільша кількість таких порушень (75 %) виникає саме з вини водіїв автотранспортних засобів.

Нормативною підставою адміністративної відповідальності є конкретна правова норма, яка передбачає таку відповідальність за конкретне адміністративне правопорушення (проступок). Фактичною підставою, адміністративної відповідальність, за загальними правилом, є вчинення адміністративного правопорушення (проступку). Підставою для адміністративної відповідальності водіїв автотранспортних засобів є порушення водіями правил дорожнього руху.

Поняття «адміністративного проступку» є актуальним і має суттєве значення як у теоретичному, так і у практичному аспекті. Важливість даної проблеми полягає в тому, що від тлумачення наведеного поняття залежить вирішення таких специфічних питань права, як підстава відповідальності, класифікація деліктів, застосування стягнень за їх вчинення.

Законодавче визначення адміністративного правопорушення (проступку) міститься в ст. 9 КУпАП, а саме адміністративне правопорушення (проступок) це протиправна, винна (умисна або необережна дія чи бездіяльність, яка посягає на громадський порядок, власність, права і свободи громадян, на встановлений порядок управління і за яку законом передбачено адміністративну відповідальність. Однак, в залежності від об’єкта посягання окремі автори по-різному визначають поняття проступку в окремих сукупностях адміністративно-правових відносин.

Фактичною підставою настання адміністративної відповідальності за конкретні дорожньо-транспортні правопорушення, встановлені законом правила дорожнього руху є конкретний склад даного адміністративного правопорушення (проступку). Склад адміністративного правопорушення (проступку) являє собою чотири обов’язкових елементи: об’єкт, об’єктивна сторона, суб’єкт, суб’єктивна сторона. Їх органічна єдність і є складом

проступку, який служить для визначення певного заходу адміністративного примусу за його вчинення, його обсягу.

Основним родовим об'єктом правопорушень, які вчиняються на транспорті є суспільні відносини, що забезпечують нормальну, безпечну роботу транспорту, безпеку дорожнього руху. Але, необхідно виділити безпосередній об'єкт аналізуючи дану групу правопорушень, якими можуть бути не тільки суспільні відносини в сфері безпеки дорожнього руху, а також життя, здоров'я, власність людини, відносини у сфері управління дорожнім рухом. Тобто безпосереднім об'єктом є встановлений порядок управління, а саме відносини організації дорожнього руху, які захищаються конкретною нормою адміністративного права.

Об'єктивна сторона адміністративного правопорушення (проступку) — це те, в чому правопорушення проявляється в зовнішньому світі, у відповідній поведінці особи, в тих наслідках, які спричиняють шкоду об'єкту проступком.

Об'єктивна сторона характеризується такими ознаками, як протиправна дія або бездіяльність, наслідки правопорушення, причинний зв'язок між діяннями і небезпечними наслідками.

Саме ступінь суспільної шкоди є одним із критеріїв відмежування адміністративного правопорушення (проступку) від злочину.

Злочини, які вчиняються в сфері дорожнього руху водіями є завжди суспільно небезпечними і передбачають настання для винної особи негативних наслідків, а саме кримінального покарання. А от правопорушення, які передбаченні нормами адміністративного права, суб'єктом вчинення яких є водії, не пов'язанні з обов'язковим настанням негативних наслідків, з матеріальним шкідливим результатом.

Суб'єктом адміністративного правопорушення (проступку) є фізична, осудна особа, яка вчинила адміністративне правопорушення. Суб'єктами адміністративної відповідальності у сфері дорожнього руху можуть бути загальні і спеціальні суб'єкти. Законодавчо водій автотранспортних засобів розглядається як спеціальний суб'єкт, і в силу цього несе підвищену адміністративну відповідальність у порівняні з іншими учасниками дорожнього руху.

В науковій літературі питанню спеціального суб'єкта приділено мало уваги. Можна сказати, що це питання мало вивчене. Більше того не має також і законодавчого визначення спеціального суб'єкта.

Підвищена відповідальність водіїв транспортних засобів пов'язана з тим, що вони управляють автомобілями, які визначаються як джерело підвищеної небезпеки. Для того, щоб особа була допущена до управління транспортним засобом, вона повинна отримати у встановленому законом порядку право на керування транспортним засобом, відповідати певним медичним вимогам. Посвідчення водія, яке надає право керувати транспортним засобом надається після складання відповідних екзаменів у спеціально визначених законодавством, що здійснюють нагляд за безпекою дорожнього руху. Незастережним є той факт, що видача зазначеного документа також жорстко контролюється цими органами виконавчої влади.

Відповідно до Правил дорожнього руху посвідчення на право керування транспортним засобом, а саме автомобілем всіх категорій видається особі при досягненню нею 18-річного віку (п.2.13 Правил дорожнього руху). В цьому є певна неузгодженість з нормами КУпАП. Так, як за загальним правилом адміністративна відповідальність настає з 16-річного віку. Дійсно, як вже зазначалося, водії автотранспорту є спеціальними суб'єктами адміністративної відповідальності, але КУпАП не вказує з якого віку вони несуть адміністративну відповідальність. Так як право на керування транспортним засобом особа може отримати лише у 18-тирічному віці, то і адміністративну відповідальність у випадку порушень норма адміністративного права в сфері дорожнього руху настає у 18-річному віці. Аналіз адміністративного законодавства дозволяє прийти висновку, що водій автотранспортних засобів як деліктоздатний суб'єкт адміністративних правопорушень характеризується такими наступними ознаками, як-то: по-перше, відповідальність настає з 18 років; по-друге, необхідність права на управління транспортним засобом.

Суб'єктивна сторона — це внутрішня сторона проступку, психічне відношення суб'єкта правопорушення, що характеризує його волю, яка проявляється в протиправній дії, відношення його до дії, яку він вчинив і до її наслідків.

З суб'єктивної сторони велика кількість правопорушень, які вчиняються водіями, як правило, характеризуються умисною формою вини. Дуже важко, уявити собі, що водій управляє транспортним засобом в стані сп'яніння з необережності, або перевищує встановлену швидкість руху. Разом з тим водій може порушити правила дорожнього руху і з необережності під впливом певних факторів, таких як темна пора, туман, втома, погана освітленість, тощо в результаті чого водій просто може не помітити певного дорожнього знаку, який регулює дорожній рух.

Отже, на основі вище викладеного можна зробити наступні висновки:

— адміністративна відповідальність водіїв автотранспортних засобів виникає на підставі адміністративного правопорушення (проступку).

— адміністративне правопорушення (проступок) у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху — це винне, шкідливе діяння або бездіяльність, яка посягає на безпеку дорожнього руху, встановленого порядку державного управління і яке тягне за собою адміністративну відповідальність у вигляді адміністративних стягнень.

— об'єктом адміністративного проступку у сфері дорожнього руху є не лише суспільні відносини, які забезпечують безпеку дорожнього руху, а також суспільні відносини у сфері державного управління;

— водії автотранспортних засобів є спеціальними суб'єктами адміністративної відповідальності і несуть підвищену відповідальність у порівнянні з іншими учасника дорожнього руху;

— велика кількість правопорушень вчиняються водіями автотранспортних засобів у формі прямого умислу, але разом з тим саме цей вид правопорушень вчиняється дуже часто з необережності.

Правозастосовна діяльність органів внутрішніх справ у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху спрямована на зміцнення дисципліни на

транспорті, боротьбу з порушеннями правил, норм і стандартів щодо забезпечення безпеки дорожнього руху, запобігання дорожньо-транспортних пригод, захист особистих прав громадян. Порядок провадження у справах про адміністративні порушення Правил визначається законодавством про дорожній рух, Кодексом України про адміністративні правопорушення та Інструкцією по організації провадження у справах про адміністративні порушення правил, норм і стандартів щодо забезпечення безпеки дорожнього руху. Адміністративна відповідальність за порушення правил настає, якщо ці порушення за своїм характером не тягнуть за собою відповідно до чинного законодавства кримінальної відповідальності.

Про вчинення порушення правил працівник міліції згідно із ст.255 КУпАП складає протокол, роз'яснює порушникові його права і обов'язки у відповідності із ст.268 КУпАП і вручає йому відривну пам'ятку. У випадках, прямо передбачених законодавством, протокол про адміністративне правопорушення можуть складати також службові особи інших державних органів, представники громадських організацій і органів громадської самодіяльності. Якщо порушення вчинено кількома особами, то протокол складається на кожного порушника.

Якщо порушник оспорює стягнення, що на нього накладається на місці вчинення правопорушення, вимагає залучення до розгляду справи адвоката, перекладача, так само як і в разі несплати ним штрафу на місці події, складається протокол, і провадження у справі здійснюється в порядку, передбаченому КУпАП.

У разі вчинення особою порушення правил, яке у встановленому порядку оформлюється протоколом, у водія вилучається посвідчення водія на строк до винесення постанови по справі та сплати порушником штрафу, що фіксується в талоні до посвідчення водія, який останньому повертається. Якщо посвідчення водія вже було вилучено при оформленні попереднього правопорушення, до винесення постанови у справі та сплати порушником штрафу, вилучається талон до посвідчення водія. Порушнику видається тимчасовий; дозвіл (на 30 діб) на право керування, куди переносяться відмітки про всі вчинені правопорушення. Відповідно до ч. 5 ст.265 КУпАП (в разі відсутності у порушника посвідчення водія або талону до нього (після його запровадження) транспортний засіб порушника може бути затриманий до сплати ним штрафу.; Військовослужбовці і призвані на збори військовозобов'язані, а також особи рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ несуть відповідальність за порушення правил, норм і стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху, на загальних підставах.

Водії та інші особи, які керують транспортними засобами, щодо яких є достатні підстави вважати, що вони перебувають у стані сп'яніння, підлягають відстороненню від керування цими транспортними засобами та оглядові на стан сп'яніння (ст.266 КУпАП). Якщо водій ухиляється від огляду з метою встановлення стану сп'яніння відповідно до встановленого порядку, то в присутності двох свідків у протоколі про зазначене адміністративне правопорушення вказуються ознаки сп'яніння і дії порушника щодо ухилення від огляду.

При вчиненні правопорушень, передбачених ст.81 (щодо порушень, пов'язаних з використанням автомототранспортних засобів), ч.1, 2, 4 і 5 ст.121, ст.ст.121, 122, 126, ч. 1, 2 ст.130, ч. 2 ст.132, ч. 4 ст.133 КУпАП, працівник ДАІ вилучає номерні знаки транспортного засобу або затримує транспортний засіб і доставляє його для тимчасового зберігання на спеціальному майданчику чи стоянці до усунення порушення, а в разі вчинення порушень, передбачених ст.1222 КУпАП, а так само в разі залишення водієм транспортного засобу на порушення правил зупинки і стоянки — до оформлення відповідних документів про правопорушення.

Затримання транспортного засобу або вилучення номерних знаків транспортного засобу при вчиненні особою порушень, передбачених ст.81 (щодо порушень, пов'язаних з використанням автомототранспортних засобів), ч., 2, 4, 5 ст.121, ст. 121, 122, 126, ч. 1. 2 ст.130, ч. 2 ст.132, ч. 4 ст.133 КУпАП, дозволяється виключно як захід, що забезпечує усунення порушення. Забороняється вилучати номерні знаки транспортного засобу при вчиненні особою порушень, передбачених ет.126, ч. 1, 2 ст.130 КУпАП, так само як і в інших передбачених законодавством випадках, транспорту інших регіонів, коли повернення вилучених номерних знаків буде ускладнено.

Забороняється затримувати транспортний засіб порушника в передбачених цим пунктом інструкції випадках, як захід, що не забезпечує усунення порушення, зокрема, порушення, передбаченого ст.81, а також ч. 1 і 2 ст.121 КУпАП (за винятком випадків, коли подальший рух несправного транспорту заборонено). Недоцільно затримувати транспортний засіб порушника з доставленням на спеціальну стоянку, коли усунення порушення можливо провести безпосередньо на місці виявлення порушення.

За вчинення адміністративних порушень правил відповідними статтями КУпАП передбачено накладення таких адміністративних стягнень:

— штраф;

— позбавлення права керування транспортними засобами;

— оплатне вилучення транспортного засобу.

Справи про порушення правил розглядаються у п'ятнадцятиденний строк з дня одержання органом (службовою особою), правомочним розглядати справу, протоколу про адміністративні правопорушення та інших матеріалів справи (ст.277 КУпАП). Адміністративне стягнення може бути накладено не пізніш як через два місяці з дня вчинення правопорушення, а при триваючому правопорушенні два місяці з дня його виявлення (ст.38 КУпАП).

У разі відмови в порушенні кримінальної справи або закриття кримінальної справи, але при наявності в діях порушника ознак адміністративного правопорушення адміністративне стягнення може бути накладено не пізніш як через місяць з дня прийняття рішення про відмову в порушенні кримінальної справи або про її закриття.

Розглядати від імені органів ДАІ справи про адміністративні правопорушення і накладати адміністративні стягнення мають право:

— За адміністративні правопорушення, передбачені ч.1, 2 і З ст.121, ч. 1, 2 і 3 ст.122. ч. 2 ст. III, ст.125, ч. З ст.126, ч. 1 і 2 ст.127 КУпАП, — працівники Державної автомобільної інспекції, які мають спеціальні звання;

— за адміністративні правопорушення, передбачені ч. 4 ст.121, ст.121, ч. 4 ст.122, СТ.СТ.122, 122, 122, ч. 1 і 3 ст.123, ст.ст.124, 124, ч. 1і 2 ст.126, ч.3 і 4 ст.127, ст.ст.128, 128, ч. 1 і 2 ст.129, ч. 1 ст.130, ст.132, ч. 4 ст.133, ст.ст.139, 140 КУпАП, — начальник або заступник начальника відділення (відділу, управління, Головного управління) Державної автомобільної інспекції, начальник або заступник начальника відділу (управління, Головного управління) дорожньої міліції, командир або заступник командира окремого підрозділу дорожньо-патрульної служби. У разі відсутності у відділі внутрішніх справ виконавчого комітету районної, міської, районної в місті Ради відділення (відділу) Державної автомобільної інспекції зазначені справи розглядаються начальником або заступником начальника відділу внутрішніх справ. У розгляді таких справ можуть брати участь представники трудових колективів і громадських організацій.

Справи про правопорушення, передбачені ч. 5 ст.121, ч. 2 ст.130 КУпАП розглядають судді районних (міських) судів (ст.221 КУпАП), У цих випадках відповідною посадовою особою ДАІ до суду передаються первинний та повторний адміністративні матеріали. Затримання та оплатне вилучення транспортного засобу порушника здійснюється виключно на підставі постанови компетентного щодо розгляду справи органу і виконується цим же органом, тобто судом (ст.ст.311, 312 КУпАП).

Справа про порушення Правил розглядається в присутності особи, яка притягається до адміністративної відповідальності. Під час відсутності цієї особи справу може бути розглянуто лише у випадках, коли є дані про її своєчасне сповіщення про місце й час розгляду справи і якщо від неї не надійшло клопотання про відкладення розгляду справи (ст.268 КпАП).

Провадження у справі про адміністративне правопорушення не може бути розпочато, а розпочате підлягає закриттю за таких обставин (ст.247 КУпАП):

— відсутність події і складу адміністративного правопорушення;

— недосягнення особою на момент вчинення адміністративного правопорушення шістнадцятирічного віку;

— неосудність особи, яка вчинила протиправну дію або виявила бездіяльність;

— вчинення дії особою в стані крайньої необхідності або необхідної оборони;

— видання акта амністії, якщо він усуває застосування адміністративного стягнення;

— скасування акта, який встановлює адміністративну відповідальність;

— закінчення на момент розгляду справи про адміністративне правопорушення строків, передбачених ст.38 КУпАП;

— наявність по тому самому ж факту щодо особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, постанови компетентного органу (посадової особи) про накладення адміністративного стягнення, або нескасованого рішення товариського суду, якщо матеріали було передано до товариського суду органом (службовою особою), який має право накладати адміністративне стягнення по даній справі, або нескасованої постанови про закриття справи про адміністративне правопорушення, а також порушення по даному факту кримінальної справи;

— смерть особи, до якої було розпочато провадження у справі. Військовослужбовці І призвані на збори військовозобов'язані, а також особи рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ несуть відповідальність за порушення правил, норм І стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху, на загальних підставах (ст.15 КпАП).

У справі про адміністративне правопорушення посадова особа Державтоінспекції (міліції) виносить одну з таких постанов (ст.284 КУпАП):

— про накладення адміністративного стягнення;

— про закриття справи, причому Постанова про закриття справи виноситься при оголошенні;

— усного зауваження, передачі матеріалів на розгляд товариського суду, комісії по боротьбі з пияцтвом, утвореної на підприємстві, в установі, організації чи їх структурних підрозділах, громадської організації чи трудового колективу, відповідним органам для вирішення питання про притягнення військовослужбовців до дисциплінарної відповідальності або передачі їх прокурору, органу попереднього слідства чи дізнання, а також при наявності обставин, передбачених ст.247 КУпАП.

Порушення правил особами, які керують транспортними засобами, обладнаними двигуном з робочим об'ємом до 50 см3, велосипедами, а також водіями, в тому числі і ті, які перебувають у стані сп'яніння, так само як і зазначеними особами, що спричинили пошкодження транспортних засобів, вантажів, шляхів, шляхових та інших споруд, іншого майна чи створили аварійну обстановку або залишили, на порушення встановлених правил, місце ДТП, учасниками якої вони є, необхідно кваліфікувати за ст.127 КУпАП.

Відповідно до Віденської конвенції про дипломатичні зносини (Україна є учасником даної конвенції) члени дипломатичного корпусу, співробітники адміністративно-технічного та допоміжного персоналу посольств користуються імунітетом. Члени дипкорпусу користуються відповідним імунітетом у повному обсязі, члени адміністративно-технічного та допоміжного персоналу, як правило, тільки при виконанні своїх службових обов'язків (ст.31 Конвенції). Засоби пересування дипломатичного та консульського корпусу теж користуються імунітетом від обшуку, реквізиції, арешту та інших виконавчих дій.

При порушенні правил особою, яка користується імунітетом, після перевірки документів, що засвідчують особу та її статус, який підтверджується дипломатичним паспортом чи спеціальним посвідченням, що видається Міністерством закордонних справ України (дипломатична чи консульська картка), складається протокол, а документи повертаються власнику. Забороняється проводити будь-які заходи щодо зазначеної особи затримання або інші примусові Дії, за винятком випадків, коли надання свободи буде вести до продовження правопорушення.

Якщо особа, яка користується імунітетом, керує транспортним засобом з явними ознаками сп'яніння, їй пропонується припинити керування. Огляд на стан алкогольного сп'яніння у медичних закладах проводиться у разі її згоди. При відмові від проведення медичного огляду і спробах продовження керування транспортним засобом особою, яка користується ди-

пломатичним імунітетом, подальший рух цього автомобіля не допускається І в присутності двох понятих складається адміністративний протокол з вичерпними відомостями про особу правопорушника.

Адміністративне стягнення є мірою відповідальності, правовим наслідком адміністративного правопорушення. Воно застосовується з метою виховання особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, в дусі додержання законів, поваги до правил співжиття, а також запобігання вчиненню нових правопорушень як самим правопорушником, так і іншими особами (ст.23 КУпАП).

Головна мета адміністративного стягнення — виховання порушника, тобто формування у нього звички законослухняної поведінки. Виховний вплив на порушника справляє як сам факт накладення на нього адміністративного стягнення, так і спеціальні виховні заходи, які застосовуються до нього під час виконання деяких стягнень. Так, наприклад, під час відбування виправних робіт здійснюється трудове виховання порушника; з особами, підданими адміністративному арешту, проводяться різні бесіди тощо.

Мета запобігання вчиненню нових правопорушень з боку правопорушника та інших осіб досягається головним чином завдяки настрашці, яка утримує нестійких осіб від вчинення адміністративних проступків.

Адміністративні стягнення є каральними, «штрафними» санкціями, вони, як правило, полягають в позбавленні або обмеженні певних прав, благ. Цим досягається мета покарання порушника. За вчинений проступок громадянин або позбавляється якогось суб'єктивного права (права керування транспортним засобом), або обмежується його правосуб'єктність (адміністративний арешт), або на нього покладаються спеціальні «штрафні» обов'язки. Крім втрат та обмежень адміністративне стягнення тягне для порушника ще й стан так званої «адміністративної караності» (аналогічної судимості в кримінальному праві), який існує протягом одного року з дня закінчення виконання стягнення. Правове значення зазначеного стану полягає в тому, що вчинення до закінчення цього строку нового правопорушення тягне підвищену відповідальність, а інколи змінюється навіть його характер — воно визнається злочином.

В ст.24 КУпАП, в якій закріплено систему адміністративних стягнень, їх перераховано з врахуванням зростання суворості: 1) попередження; 2) штраф; 3) оплатне вилучення предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення; 4) конфіскація такого предмета або грошей, отриманих внаслідок вчинення адміністративного правопорушення; 5) позбавлення спеціального права, наданого даному громадянинові; 6) виправні роботи; 7) адміністративний арешт. Крім цих стягнень до іноземних громадян і осіб без громадянства може застосовуватися адміністративне видворення за межі України в разі грубого порушення ними правопорядку. Нарешті, ч.3 ст.24 КУпАП передбачає можливість доповнення законодавчими актами існуючої системи адміністративних стягнень новими видами.

Адміністративні стягнення відрізняються одне від одного за різними ознаками. Перш за все, вони поділяються на основні і додаткові. Основні

стягнення можуть накладатися лише самостійно, забороняється накладати за одне правопорушення два або більше основних стягнень. Як основні можуть застосовуватися всі адміністративні стягнення, перераховані в ст.24 КУпАП. Два стягнення — оплатне вилучення та конфіскація — можуть застосовуватися і як основні, і як додаткові.

Розглянемо детальніше особливості застосування кожного з адміністративних стягнень.

Попередження полягає в офіційному осуді вчиненого проступку і застереженні правопорушника від його повторення. Це найм'якіше адміністративне стягнення, яке застосовується за незначні адміністративні проступки (якщо відсутня матеріальна шкода, правопорушення вчинено вперше, з необережності, є пом'якшуючі обставини тощо).

Як правило, в санкціях статей КУпАП попередження встановляється як альтернативне стягнення поряд зі штрафом. До попередження може бути приєднано додаткове стягнення, якщо воно передбачене санкцією відповідної статті (наприклад, за участь в азартних іграх ч.1 ст.181 КУпАП передбачає можливість застосування попередження з конфіскацією гральних приладь, а також грошей, речей та інших цінностей, які були ставкою в грі).

Адміністративним стягненням визнається лише таке попередження, яке було винесене в письмовій формі або зафіксоване іншим встановленим способом (ст.26 КУпАП). В більшості випадків воно оформляється шляхом винесення постанови уповноваженим на те органом або посадовою особою. Спосіб оформлення попередження на місці вчинення порушень деяких правил експлуатації маломірних суден встановлюється Міністерством транспорту України.

Штраф — найпоширеніше адміністративне стягнення, яке передбачається практично за будь-яке адміністративне правопорушення (виняток становлять ст.108 КУпАП — грубе порушення механізаторами правил технічної експлуатації сільськогосподарських машин і техніки безпеки, яке тягне позбавлення права керування цими машинами, а також ч.2 ст.208, що передбачає конфіскацію предметів, заборонених до пересилання у міжнародних поштових відправленнях). Штраф — це грошове стягнення, у порушника вилучається певна сума у власність держави, тим самим справляється вплив на його майнові інтереси.

В наш час розміри штрафів залежать від офіційно встановленого неоподатковуваного мінімуму доходів громадян. Мінімальний розмір штрафу, передбачений КУпАП, — 0,1 неоподатковуваного мінімуму доходів громадян (наприклад, ст.125 та ін.), максимальний — 300 неоподаткованих мінімумів (ст.164-5). В ст.135 КУпАП встановлено інший порядок визначення розміру штрафу — він накладається у десяти- або двадцятикратному розмірі від вартості проїзду залежно від виду транспорту, на якому вчинено безквитковий проїзд. В Митному кодексі України як масштаб для визначення розміру штрафу використовується офіційно встановлений мінімальний розмір заробітної плати.

В статтях особливої частини розділу II КУпАП частіш за все зазначається мінімальний і максимальний розмір («від... до...»), іноді визначено

лише верхню межу штрафу («в розмірі до...»), дуже рідко штраф встановлено в абсолютному розмірі (наприклад, ст.155-1 за різні порушення порядку проведення розрахунків із споживачами передбачає точні розміри штрафу).

Слід звернути увагу на зростання розмірів штрафу, який може накладатися в порядку адміністративного стягнення. Адже в наш час справа дійшла до того, що штрафи, передбачені за адміністративні проступки, в багатьох випадках перевищують штрафні санкції Кримінального кодексу, тим самим нівелюється різниця між адміністративною і кримінальною відповідальністю, що, звичайно, неприпустимо. Наприклад, ст.148-4 КУпАП за використання технічних засобів та обладнання, що застосовуються в мережах зв'язку загального користування, без сертифіката відповідності або без погодження з Адміністрацією зв'язку України передбачає накладення штрафу в розмірі від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, тобто від 1700 до 3600 гривень. Стаття ж 129 Кримінального кодексу встановлює, що порушення таємниці голосування членом виборчої комісії або іншою посадовою особою карається, поряд з іншим, штрафом від семи до п'ятнадцяти офіційно встановлених мінімальних розмірів заробітної плати, тобто від 518 до 1110 гривень.

Тому з погляду на викладене, а також враховуючи рівень економічного розвитку суспільства, матеріального добробуту населення, доцільно, на нашу думку, в КУпАП закріпити максимальний розмір адміністративного штрафу (наприклад, на рівні середньої заробітної плати в країні), крім адміністративних проступків з підвищеним ступенем суспільної шкідливості, за вчинення яких штраф у підвищеному розмірі може застосовуватися виключно в судовому порядку.

Оплатне вилучення предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення, полягає в його примусовому вилученні і наступній реалізації з передачею вирученої суми колишньому власникові з відрахуванням витрат на реалізацію вилученого предмета (ст.28 КУпАП). Мета цього стягнення — позбавити порушника права володіння предметом, який ним використовується незаконно або з порушенням загальнообов'язкових правил користування, встановлених законодавством.

КУпАП передбачає можливість застосування оплатного вилучення транспортних засобів за повторне протягом року керування ними в стані сп'яніння або ухилення від проходження огляду на наявність сп'яніння (ч.2 ст.130) і за повторне керування цими засобами, не зареєстрованими (перереєстрованими) у встановленому порядку, з підробленим номерним знаком чи з номерним знаком, який не належить цьому засобу, або з умисно прихованим номерним знаком (ч.5 ст.121), а також вогнепальної зброї та боєприпасів до неї за порушення правил їх зберігання чи перевезення (ч.1 ст.191) і за ухилення від реалізації зброї та боєприпасів громадянами, у яких органами внутрішніх справ анульовано дозвіл на їх зберігання (ст.193).

Конфіскація означає примусову безоплатну передачу майна у власність держави (ст.29 КУпАП). Адміністративне законодавство допускає

конфіскацію лише конкретного майна: предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення, і грошей, одержаних в результаті вчинення такого правопорушення.

Конфіскація предметів застосовується досить часто (предметів дрібної спекуляції, контрабанди, вогнепальної зброї тощо). Конфісковано може бути, як правило, предмет, який є в особистій власності порушника. Предмети контрабанди конфіскуються незалежно від того, встановлено їх власника чи ні. Не може застосовуватися конфіскація вогнепальної зброї, бойових припасів, інших знарядь полювання до осіб, для яких полювання є основним джерелом існування.

Конфіскація грошей допускається, наприклад, в разі вчинення правопорушень в сфері підприємницької діяльності (дрібна спекуляція, незаконна торговельна діяльність), азартних іграх тощо. Конфіскації в зазначених випадках підлягають одержаний незаконно прибуток або ставки у грі.

На сьогодні щодо застосування конфіскації існують нормативні протиріччя, які потребують вирішення на законодавчому рівні. Так, у частині 6 ст. 41 Конституції України передбачено, що конфіскація майна може бути застосована виключно за рішенням суду у випадках, обсязі та порядку, встановлених законом. Враховуючи те, що Конституція України має найвищу юридичну силу, необхідно внести відповідні поправки до чинного КУпАП щодо розгляду справ про правопорушення, за вчинення яких передбачено застосування конфіскації. До прийняття Конституції України рішення про застосування конфіскації крім районних (міських) судів (суддів) могли приймати також інші суб'єкти адміністративної юрисдикції. 1 листопада 1996 року Пленумом Верховного Суду України було прийнято постанову «Про застосування Конституції України при здійсненні правосуддя», де зроблено спробу вирішити зазначене протиріччя. Відповідно до цієї постанови справи про адміністративні правопорушення, за вчинення яких законом передбачено конфіскацію приватного майна особи, повинні розглядатися тільки судами. Разом з тим в наш час Пленум Верховного Суду України не має права на офіційне тлумачення законів, не кажучи вже про Конституцію, воно належить до виключної компетенції Конституційного Суду України. Тому це питання необхідно вирішити на законодавчому рівні, для слід чого внести відповідні доповнення до ст.ст. 29 та 221 КУпАП.

Позбавлення спеціального права, наданого даному громадянинові, застосовується за грубе або систематичне порушення порядку користування цим правом (ст.30 КУпАП). Для заняття деякими видами діяльності громадяни повинні одержати відповідний дозвіл, видача якого можлива за ряду умов: наявності спеціальних знань, навичок, певного стану здоров'я тощо. До числа таких прав належать право керування транспортними засобами, річковими та маломірними суднами, самохідними сільськогосподарськими машинами, а також право полювання. Саме цих прав громадянина може бути позбавлено в порядку адміністративного стягнення. Строк стягнення обмежено трьома роками.

Права керування громадянина може бути позбавлено за керування в нетверезому стані, ухилення від проходження огляду на наявність сп'янін-

ня та деякі інші порушення правил, норм і стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху, і правил користування річковими і маломірними суднами. Відповідно до ч.2 ст.30 КУпАП позбавлення права керування засобами транспорту не може застосовуватись до осіб, які користуються цими засобами у зв'язку з інвалідністю, за винятком випадків керування в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння, а також у разі невиконання вимоги працівника міліції про зупинку транспортного засобу, залишення на порушення вимог встановлених правил місця дорожньо-транспортної пригоди, учасниками якої вони є, ухилення від огляду на наявність алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння.

Позбавлення права полювання застосовується за грубе або систематичне порушення правил полювання (ст.85 КУпАП). Не допускається позбавлення цього права осіб, для яких полювання є основним джерелом існування.

Фактично позбавлення спеціального права виявляється у вилученні в порушника відповідного документа, який надає таке право (посвідчення водія, свідоцтва, диплома, що дають право керувати маломірними і річковими суднами, мисливського квитка).

Виправні роботи можна віднести до числа виняткових заходів адміністративної відповідальності, тому що вони застосовуються за найсерйозніші правопорушення (дрібне розкрадання, дрібне хуліганство, злісну непокору та ін.) і тільки районними (міськими) судами (суддями).

Суть виправних робіт полягає в тому, що із заробітку порушника відраховується до 20 % в доход держави. Причому, відрахування провадяться з усіх видів виплат, за винятком пенсій і допомог, які одержуються в порядку соціального страхування і соціального захисту, а також виплат одноразового характеру.

Застосування виправних робіт, крім відрахувань із заробітку, тягне також деякі інші юридичні обмеження для порушника: забороняється надавати чергову відпустку під час відбування виправних робіт; в цей час забороняється звільнення за власним бажанням.

Строк виправних робіт не може перевищувати двох місяців (ст.31 КУпАП). Виправні роботи відбуваються за місцем постійної роботи порушника, тому вони не можуть застосовуватися до непрацюючих громадян (пенсіонерів, учнів тощо). Не застосовується цей вид стягнення також до військовослужбовців та інших осіб, на яких поширюється дія дисциплінарних статутів.

Адміністративний арешт — найсуворіший захід адміністративної відповідальності. Суть його полягає в короткочасному, до 15 діб (відповідно до Закону України «Про надзвичайний стан» за деякі злісні порушення режиму надзвичайного стану, у випадку його введення, адміністративний арешт може застосовуватися на строк до 30 діб), позбавленні волі правопорушника з можливим використанням його на фізичних роботах без оплати праці. Застосовується адміністративний арешт лише районним (міським) судом (суддею) і лише в тих випадках, коли за обставинами справи і з врахуванням особи порушника застосування інших заходів буде визнано недостатнім. У зв'язку з цим в законодавстві за жоден адміністратив-

ний проступок арешт не встановлено як єдиний захід стягнення. Завжди є можливість застосувати попередження, штраф або виправні роботи.

Застосування адміністративного арешту передбачено за найсерйозніші проступки, які межують зі злочинами (дрібне хуліганство, злісну непокору, прояв неповаги до суду тощо).

Адміністративний арешт не може застосовуватися до ряду осіб: до вагітних жінок, жінок, що мають дітей віком до 12 років, неповнолітніх, інвалідів I та II груп (ст.32), а також до військовослужбовців та інших осіб, на яких поширюється дія дисциплінарних статутів.

Розгляд справ про адміністративні правопорушення — це основна стадія провадження в справах про них, на ній вирішуються найважливіші завдання цього провадження. Ці завдання полягають у встановленні винних і забезпеченні правильного застосування законодавства з тим, щоб до кожного правопорушника були застосовані справедливі заходи адміністративного впливу.

Зазначена стадія, згідно з відповідними положеннями КУпАП, включає три етапи: підготовку справи до розгляду; розгляд справи; прийняття по ній постанови.

З метою правильного і своєчасного вирішення кожної справи відповідний орган, посадова особа зобов'язані ретельно підготуватися до її розгляду. В ст.278 КУпАП визначено питання, які необхідно вирішити під час підготовки: чи належить до компетенції органу, посадової особи розгляд даної справи; чи правильно складено протокол та інші матеріали справи; чи сповіщено осіб, які беруть участь у розгляді справи, про час і місце її розгляду; чи витребувано необхідні додаткові матеріали; чи підлягають задоволенню клопотання особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, потерпілого, їх законних представників і адвоката.

В разі встановлення неповноти матеріалів, поданих до розгляду, мають бути витребувані додаткові відомості та матеріали або справу повернуто за місцем складення протоколу чи інших матеріалів для усунення недоліків.

Відповідно до ст.276 КУпАП справи про адміністративні правопорушення розглядаються, як правило, за місцем їх вчинення. Із цього загального правила існує декілька винятків, про що мова йшла вище.

Строки розгляду справ регламентуються ст.277 КУпАП. В більшості випадків справа про адміністративне правопорушення розглядається в 15-денний строк з дня одержання уповноваженим органом чи посадовою особою протоколу та інших матеріалів справи. Крім цього, справи про деякі правопорушення, визначені ст.277, розглядаються в 7-денний, 5-денний та 3-денний строк. Ще коротший строк — одна доба — встановлено для розгляду справ про дрібне хуліганство, розпивання спиртних напоїв у громадських місцях, злісну непокору, виявлення неповаги до суду та деякі інші.

В КУпАП закріплено детальну процедуру розгляду справ. Відповідно до ст.279 розгляд розпочинається з оголошення складу колегіального органу або представлення посадової особи, яка вирішує справу. Після цього головуючий на засіданні колегіального органу або посадова особа, що розглядає справу, оголошує, яка справа підлягає розгляду та хто притягається до адміністративної відповідальності. Всім учасникам провадження роз'яснюються їх права та обов'язки. Далі оголошується протокол про ад-

міністративне правопорушення, зміст якого, як зазначалося, певною мірою нагадує звинувачувальний акт.

Дослідження доказів в справі здійснюється відповідно до вимог ст.280 КУпАП, в якій визначаються обставини, що підлягають з'ясуванню при розгляді справи про адміністративне правопорушення. Це входить до обов'язків органу (посадової особи), який повинен з'ясувати, чи було вчинено адміністративне правопорушення, чи винна дана особа у його вчиненні, чи підлягає вона адміністративній відповідальності. Обов'язково встановлюється, чи є обставини, що пом'якшують і обтяжують відповідальність, чи заподіяно майнову шкоду, чи є підстави для передачі матеріалів про правопорушення на розгляд громадської організації, трудового колективу, а також інші обставини, що мають значення для правильного вирішення справи.

Доказами в справі про адміністративне правопорушення є будь-які фактичні дані, на основі яких у визначеному законом порядку орган (посадова особа) з'ясовує зазначені обставини. Ці дані встановлюються протоколом про адміністративне правопорушення, поясненнями особи, яка притягається до відповідальності, потерпілих, свідків, висновком експерта, речовими доказами, показаннями технічних приладів, які використовуються при нагляді за виконанням правил дорожнього руху, протоколом про вилучення речей і документів, а також іншими документами (наприклад, актами перевірок, різними довідками, характеристиками, протоколами про адміністративне затримання, особистий огляд чи огляд речей тощо). Орган (посадова особа) оцінює докази (тобто вирішує питання про їх достовірність) за своїм внутрішнім переконанням, що ґрунтується на всебічному, повному і об'єктивному дослідженні всіх обставин справи в їх сукупності, керуючись законом і правосвідомістю (ст.ст. 251-252 КУпАП).

Вирішенню завдань боротьби з адміністративними правопорушеннями, їх попередженню сприяє виявлення причин та умов вчинення цих правопорушень. Саме тому під час розгляду справи цьому питанню має бути приділено значну увагу. Закон (ст.282 КУпАП) вимагає від органу чи посадової особи, який розглядає справу, вносити у відповідний державний орган, громадську організацію чи посадовій особі пропозиції про вжиття заходів щодо усунення зазначених причин та умов. Гарантією дієвості таких пропозицій є закріплення обов'язку повідомлення протягом місяця органу (посадовій особи), який вніс пропозиції, про вжиті заходи.

Під час розгляду справи про адміністративне правопорушення колегіальним органом ведеться протокол засідання, в якому зазначаються дата і місце засідання, найменування і склад органу, який розглядає справу, її зміст. Обов'язково фіксуються відомості про явку осіб, які беруть участь у справі, їх пояснення, а також клопотання і результати розгляду останніх. В протоколі зазначаються також документи і речові докази, досліджені під час розгляду справи, відомості про оголошення прийнятої постанови і роз'яснення порядку та строків її оскарження. Зазначений протокол підписується головуючим на засіданні органу і його секретарем.

Питання розгляду справ про адміністративні правопорушення тісно пов'язані з визначенням кола та правового статусу безпосередніх учасників провадження.

Центральною постаттю в провадженні є особа, яка притягається до адміністративної відповідальності. Навколо неї власне і концентрується процесуальна діяльність всіх інших суб'єктів провадження. В ст.268 КУпАП визначено, що ця особа має право знайомитися з матеріалами справи, давати пояснення, подавати докази, заявляти клопотання, користуватися при розгляді справи юридичною допомогою адвоката, виступати рідною мовою і користуватися послугами перекладача, якщо не володіє мовою, якою ведеться провадження, оскаржити постанову по справі. Слід мати на увазі, що рішенням Конституційного Суду України від 16 листопада 2000 р. у справі за конституційним зверненням громадянина Солдатова Г. І. щодо офіційного тлумачення положень статті 59 Конституції України, статті 44 КПК України, статей 268, 271 КУпАП (справа про право вільного вибору захисника) положення ч.1 ст.268 КУпАП, за яким обмежується право на вільний вибір особою, що притягається до адміністративної відповідальності, як захисника своїх прав, крім адвоката, іншого фахівця у галузі права, який за законом має право на надання правової допомоги особисто чи за дорученням юридичної особи, визнано неконституційним, що потягло втрату ним чинності з дня ухвалення зазначеного рішення. Таким чином, Конституційний Суд України визнав право особи, що притягається до адміністративної відповідальності, користуватися юридичною допомогою не тільки адвоката, але і іншого фахівця у галузі права, який за законом має право на надання правової допомоги особисто чи за дорученням юридичної особи.

Слід звернути увагу також на той факт, що в наш час адвокат чи інший фахівець може брати участь лише у розгляді справи про адміністративний проступок, тобто бути присутнім на засіданні. Разом з тим з метою реального захисту прав громадян слід було б забезпечити його участь з моменту складення протоколу або затримання особи, яка притягається до адміністративної відповідальності.

Врегульовано також важливе питання щодо участі особи, яка притягається до відповідальності, в розгляді справи. Справа про адміністративне правопорушення, як правило, розглядається в присутності цієї особи. Лише якщо є дані про своєчасне її сповіщення про місце та час розгляду і від неї не надійшло клопотання про його відкладення, справу може бути розглянуто під час відсутності цієї особи. В ряді випадків участь особи, яка притягається до відповідальності, в розгляді справи є обов'язковою (під час розгляду справ про дрібне розкрадання, дрібне хуліганство, злісну непокору тощо), і в разі її ухилення від явки на виклик органу внутрішніх справ або судді цю особу може бути піддано приводу.

В ст.ст.269-274 КУпАП вичерпно дано перелік процесуальних прав та обов'язків інших учасників провадження — потерпілого, законних представників особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, і потерпілого, адвоката, свідка, експерта і перекладача.

Так, потерпілому, тобто особі, якій адміністративним правопорушенням заподіяно моральну, фізичну або майнову шкоду, надається право знайомитися з матеріалами справи, заявляти клопотання, оскаржувати постанову по справі. Його може бути також опитано як свідка.

Законні представники (батьки, усиновителі, опікуни, піклувальники) представляють інтереси особи, що притягається до адміністративної від-

повідальності, чи потерпілого, які є неповнолітніми або через свої фізичні чи психічні вади не можуть самі здійснювати свої права. Вони мають право знайомитися з матеріалами справи, заявляти клопотання, від імені особи, інтереси якої вони представляють, оскаржувати рішення по справі.

Адвокат чи інший фахівець у галузі права, який за законом має право на надання правової допомоги особисто чи за дорученням юридичної особи, може знайомитися з матеріалами справи, заявляти клопотання, за дорученням особи, яка його запросила, і від її імені приносити скарги на рішення по справі. Його повноваження на участь у розгляді справи посвідчуються відповідним документом, який підтверджує право на надання правової допомоги.

Як свідок у справі про адміністративне правопорушення може бути викликана будь-яка особа, про яку є дані, що їй відомі які-небудь обставини, що підлягають встановленню по даній справі. Свідок зобов'язаний з'явитися в зазначений час на виклик органу чи посадової особи, який розглядає справу, дати правдиві пояснення, повідомити все відоме йому по справі і відповісти на поставлені запитання.

Експерт призначається органом (посадовою особою), який розглядає справу, у разі, коли виникає потреба в спеціальних знаннях. Він зобов'язаний з'явитися на виклик і дати об'єктивний висновок у поставлених перед ним питаннях. Експерт має право знайомитися з матеріалами справи, що стосуються предмета експертизи, заявляти клопотання про надання йому додаткових матеріалів, необхідних для дачі висновку, з дозволу зазначеного органу (посадової особи) ставити особі, яка притягається до відповідальності, потерпілому, свідкам запитання, що стосуються предмета експертизи, бути присутнім при розгляді справи.

Перекладач, який також призначається, в разі необхідності, органом (посадовою особою), що розглядає справу, зобов'язаний з'явитися на виклик останнього і зробити повно і точно доручений йому переклад.

Розгляд справи закінчується винесенням постанови (виконкоми селищних та сільських рад приймають їх у формі рішення). Постанова остаточно оцінює поведінку особи, яка притягається до відповідальності, встановлює її винність або, навпаки, невинуватість, визначає захід адміністративного впливу.

Відповідно до ст.284 КУпАП постанова по справі може бути трьох видів: про накладення адміністративного стягнення, про застосування до неповнолітніх заходів впливу виховного характеру і про закриття справи. Остання виноситься в разі оголошенні усного зауваження, передачі матеріалів на розгляд громадськості, прокурору, органу попереднього слідства чи дізнання, а також за наявності обставин, що виключають провадження в справі про адміністративне правопорушення.

Постанова по справі про адміністративне правопорушення повинна містити ряд відомостей та реквізитів. Перш за все зазначаються найменування органу (посадової особи), який виніс постанову, дата розгляду справи, відомості про особу, щодо якої вона розглядалася, викладаються обставини, встановлені під час розгляду справи, зазначаються нормативний акт (стаття КУпАП), який передбачає відповідальність за дане адміністративне правопорушення, та прийняте по справі рішення.

В разі необхідності в постанові відображається рішення про відшкодування винним майнової шкоди, а також вирішення питання щодо вилучених речей і документів. Будь-яка постанова повинна містити вказівку на порядок і строк її оскарження.

Якщо справа розглядається одноособово посадовою особою, вона повинна бути нею підписана. Постанова колегіального органу приймається простою більшістю голосів його членів, присутніх на засіданні і підписується головуючим на засіданні і секретарем цього органу.

Постанова, відповідно до ст.285 КУпАП, оголошується негайно після закінчення розгляду справи. Копія постанови протягом трьох днів вручається під розписку або висилається особі, щодо якої її винесено, а також потерпілому на його прохання.

Право на оскарження постанови по справі про адміністративне правопорушення є однією з гарантій захисту прав особи, забезпечення законності притягнення до адміністративної відповідальності. Відповідно до ст.287 КУпАП постанову може бути оскаржено особою, щодо якої її винесено, а також потерпілим. Крім цих осіб, від їх імені скаргу можуть подати законні представники або адвокат. Виняток із зазначеного правила становлять постанови районного (міського) суду (судді) про накладення адміністративних стягнень, які є остаточними і оскарженню в порядку провадження в справах про адміністративні правопорушення не підлягають. Однак ці постанови може бути скасовано або змінено в порядку нагляду, тобто за протестом прокурора самим суддею, а також незалежно від наявності протесту — головою вищого суду.

Скарги від осіб, які не мають права на оскарження, а також скарги на постанови, які не підлягають оскарженню, має бути повернено скаржникові.

Порядок оскарження постанови по справі про адміністративне правопорушення встановлено ст.288 КУпАП. Постанову може бути оскаржено або в адміністративному, або в судовому порядку. Чинний КУпАП передбачає три варіанти оскарження — альтернативний, коли постанову може бути оскаржено у вищий орган (вищій посадовій особі) або в суд, послідовний, при якому скарга спочатку повинна бути подана у вищий орган (вищій посадовій особі), після чого, якщо його рішення не задовольняє скаржника, — в районний (міський) суд, і винятковий, який передбачає подання скарги тільки у вищий орган (вищій посадовій особі). Цей порядок в наш час не відповідає вимогам Конституції України, яка гарантує кожному право на судове оскарження будь-яких дій і рішень державних органів та посадових осіб, і тому потребує перегляду. Крім цього, слід переглянути, на нашу думку, положення про остаточність постанови районного (міського) суду (судді).

Відповідно до ст.289 КУпАП скаргу на постанову по справі про адміністративне правопорушення може бути подано протягом десяти днів з дня винесення останньої. В разі пропуску зазначеного строку з поважних причин (хвороба, тривале відрядження тощо) допускається його поновлення органом (посадовою особою), правомочним розглядати скаргу. Заява особи, щодо якої було винесено постанову, про поновлення строку оскарження подається у письмовій формі, в ній має бути зазначено причини пропуску встановленого

строку. Із змісту ст.289 КУпАП випливає, що якщо строк оскарження пропущено без поважних причин, то він не поновлюється.

Скарга подається в орган (посадовій особі), який виніс постанову, якщо інше не встановлено законодавством. Протягом трьох діб скарга разом із справою надсилається органу (посадовій особі), правомочному її розглядати. Особа, яка оскаржила постанову по справі про адміністративне правопорушення, звільняється від сплати державного мита.

Будь-яку постанову по справі про адміністративне правопорушення може бути опротестовано прокурором. Законодавством не встановлено строк, протягом якого прокурор може принести протест на постанову.

Подання у встановлений строк скарги зупиняє виконання постанови про накладення адміністративного стягнення до розгляду скарги, за винятком окремих випадків, передбачених ст.291 КУпАП. Не зупиняється виконання постанов про застосування попередження (тому що такі постанови виконуються шляхом їх оголошення, тобто на момент оскарження вони вже виконані), адміністративного арешту (оскільки це стягнення може застосувати тільки суддя або суд, постанови яких не оскаржуються), а також у випадках, коли штраф стягується на місці вчинення адміністративного правопорушення (стягнення також вже виконано). Слід зазначити, що в ст.291 КУпАП випадки, коли виконання постанови не зупиняється, перераховано не вичерпно. Так, подання скарги не може зупинити також виконання постанови про застосування виправних робіт, яка, як і про застосування адміністративного арешту, виноситься тільки судом або суддею.

Хоча в ч.2 ст.291 КУпАП говориться про зупинення виконання постанови в разі принесення прокурором протесту без будь-яких винятків, все ж і прокурорський протест не може зупинити виконання постанови про застосування попередження, а також у випадку стягнення штрафу на місці вчинення правопорушення із зазначених вище причин.

Скарга і протест на постанову по справі про адміністративне правопорушення розглядаються правомочними органами чи посадовими особами в 10-денний строк з дня їх надходження, якщо інше не встановлено законодавством.

Під час розгляду скарги або протесту уповноважений орган (посадова особа) зобов'язаний перевірити законність і обґрунтованість винесеної постанови, уважно розібратися в суті скарги або протесту і прийняти відповідне рішення. З цією метою має бути з'ясовано ряд обставин, які стосуються як матеріальних, так і процесуальних підстав притягнення до адміністративної відповідальності, тобто чи було встановлено факт вчинення правопорушення, вину особи в його вчиненні, чи не пропущено строки накладення адміністративного стягнення та розгляду справи, чи дотримано порядок розгляду справи тощо.

Орган (посадова особа) після розгляду скарги або протесту приймає одне із таких рішень:

1) залишає постанову без зміни, а скаргу або протест без задоволення. Такий варіант рішення можливий в тих випадках, коли аргументи, викладені в скарзі або протесті, суперечать доказам у справі. Без зміни може бути залишено лише постанову, винесену із дотриманням матеріальних і процесуальних норм на підставі всебічного дослідження зібраних у справі

доказів, їх аналізу, правильної оцінки і обґрунтованих висновків. Рішення про залишення без зміни постанови у справі про адміністративне правопорушення має бути мотивованим, містити повні відповіді на аргументи скарги або протесту. З моменту прийняття такого рішення постанова про притягнення до адміністративної відповідальності набирає чинності;

2) скасовує постанову і надсилає справу на новий розгляд. Підставами для скасування постанови можуть бути неповне встановлення обставин, які мають значення для прийняття рішення у справі, недоведеність обставин, які орган (посадова особа), що розглянув справу, вважає встановленими, невідповідність висновків, викладених у рішенні, обставинам справи, порушення чи неправильне застосування матеріальних або процесуальних норм;

3) скасовує постанову і закриває справу. Орган (посадова особа), який розглядає скаргу або протест, зобов'язаний це зробити, якщо немає достатніх доказів для притягнення особи до адміністративної відповідальності, а додаткове дослідження або новий розгляд нічого не дадуть. Скасування постанови із закриттям справи можливе також в разі встановлення обставин, які виключають провадження в справі про адміністративне правопорушення (ст.247 КУпАП).

Скасування постанови із закриттям справи про адміністративне правопорушення тягне за собою повернення стягнених грошових сум, оплатно вилучених і конфіскованих предметів, а також скасування інших обмежень, пов'язаних з цією постановою. У разі неможливості повернення предмета повертається його вартість. Відшкодування шкоди, заподіяної громадянинові незаконним накладенням адміністративного стягнення у вигляді адміністративного арешту або виправних робіт, провадиться в порядку, встановленому спеціальним законодавством;

4) змінює захід стягнення в межах, передбачених нормативним актом про відповідальність за адміністративне правопорушення, з тим, однак, щоб стягнення не було посилено. Це положення забезпечує свободу оскарження постанови про накладення адміністративного стягнення, оскільки скаржник може не боятися посилення стягнення. В таких випадках може бути зменшено розмір штрафу, замінено стягнення м'якшим, якщо санкція альтернативна (штраф — попередженням, адміністративний арешт — штрафом тощо), скорочено строк позбавлення спеціального права, виправних робіт чи адміністративного арешту, скасовано додаткове стягнення, зменшено число конфіскованих або оплатно вилучених предметів.

Постанова по справі про адміністративне правопорушення підлягає також скасуванню, якщо буде встановлено, що її винесено органом (посадовою особою), неправомочним вирішувати цю справу. В цьому випадку справа надсилається на розгляд органу (посадової особи), уповноваженого її розглядати відповідно до розділу III КУпАП.

Копія рішення по скарзі або протесту на постанову по справі про адміністративне правопорушення протягом трьох днів надсилається особі, щодо якої її винесено. В той же строк копія постанови надсилається потерпілому на його прохання. Про результати розгляду протесту в 10-денний строк з дня його надходження повідомляється прокуророві.

Рішення по скарзі на постанову по справі про адміністративне правопорушення може бути опротестовано прокурором. В КУпАП нічого не говориться про оскарження рішення по скарзі, тобто право на оскарження в цьому випадку не надається. Однак при послідовному оскарженні все ж може бути оскаржено рішення вищого органу (вищої посадової особи) в суд.

Виконання постанов про накладення адміністративних стягнень є заключною стадією провадження в справах про адміністративні правопорушення. Від того, наскільки своєчасно і повно виконуються постанови, значною мірою залежить ефективність зазначеного провадження, всього інституту адміністративної відповідальності.

Постанова про накладення адміністративного стягнення — це, так би мовити, виконавчий документ, вона є обов'язковою для виконання всіма державними і громадськими органами, підприємствами, установами, організаціями, посадовими особами і громадянами.

Для того, щоб постанова була обов'язковою для виконання, вона повинна набрати чинності. На жаль, в КУпАП момент набрання постановою чинності не визначено. За загальним правилом, встановленим ст.299 КУпАП, постанова про накладення адміністративного стягнення підлягає виконанню з моменту її винесення. В разі оскарження або опротестування постанови вона набирає чинності після залишення скарги чи протесту без задоволення, тобто з дня прийняття відповідного рішення. Виняток становлять випадки, коли рішення про застосування адміністративного стягнення вже фактично виконано, про що мова йшла вище.

Постанова про накладення адміністративного стягнення звертається до виконання органом (посадовою особою), який її виніс. На нього ж в більшості випадків покладається і виконання постанови. Однак постанови про накладення окремих стягнень виконують спеціально уповноважені на те органи (наприклад, постанови про застосування адміністративного арешту або виправних робіт — органи внутрішніх справ, про застосування конфіскації — державні виконавці). Якщо щодо однієї особи винесено кілька постанов про накладення адміністративних стягнень, кожна постанова виконується окремо.

За наявності обставин, що ускладнюють виконання постанови про накладення адміністративного стягнення у вигляді адміністративного арешту чи виправних робіт або роблять її виконання неможливим, допускається відстрочка її виконання. Відстрочка виконання постанови про накладення адміністративного стягнення у вигляді штрафу (за винятком стягнення штрафу на місці вчинення адміністративного правопорушення) здійснюється в порядку, встановленому законом. Право відстрочити виконання постанови має лише орган (посадова особа), який її виніс. За змістом ст.301 КУпАП, відстрочка виконання постанови — це право, а не обов'язок відповідного органу чи посадової особи, вона застосовується на його розсуд тільки у виняткових випадках. До таких випадків належать, наприклад, хвороба особи, підданої адміністративному стягненню, складні сімейні обставини або інші поважні причини, які перешкоджають негайному виконанню постанови. Коло осіб, які мають право клопотатися про відстрочку виконання постанови, законодавством не визначено; частіш за все це самі правопорушники, хоча клопотання можуть подати і їх рідні, трудові колективи, об'єднання громадян, ініціатором може бути та-

кож сам орган (посадова особа), який виніс постанову. Строк, на який допускається відстрочення виконання постанови про накладення адміністративного стягнення, обмежено одним місяцем.

Інколи під час виконання постанови про накладення адміністративного стягнення можуть виникнути обставини, передбачені ст.247 КУпАП, які виключають провадження в справі про адміністративне правопорушення. Таких обставин може бути три: видання акта амністії, якщо він усуває застосування адміністративного стягнення, скасування акта, який встановлює адміністративну відповідальність, і смерть особи, щодо якої було розпочато провадження в справі. В таких випадках орган (посадова особа), який виніс постанову, припиняє її виконання. Рішення про припинення виконання надсилається органові, який виконує постанову.

З метою підвищення оперативності виконання постанов, а також забезпечення прав особи ст.303 КУпАП закріплено строки, протягом яких постанова може бути звернута до виконання, іншими словами, передбачено строки давності виконання постанов. За загальним правилом постанова про накладення адміністративного стягнення не підлягає виконанню, якщо її не було звернуто до виконання протягом трьох місяців з дня винесення. Варто зазначити, що постанова вважається звернутою до виконання, коли орган (посадова особа), який її виніс, вручає або надсилає її копію відповідній особі або надсилає органу, уповноваженому безпосередньо її виконувати.

У випадках подання скарги або принесення протесту на постанову перебіг строку давності її виконання зупиняється до розгляду скарги або протесту. В разі відстрочки виконання постанови перебіг строку давності зупиняється до закінчення строку відстрочки. Крім цього, законодавством України може бути передбачено і інші строки звернення постанов до виконання. Зокрема, Митним кодексом України встановлено, що предмети порушення митних правил конфіскуються незалежно від часу вчинення або виявлення порушення таких правил, тобто в цих випадках давність виконання постанов взагалі не передбачена.

Якщо під час виконання постанови про накладення адміністративного стягнення у порушника або інших осіб виникають якісь питання, їх вирішує орган чи посадова особа, який виніс постанову. Порядок вирішення таких питань КУпАП не врегульовано, хоча їх ініціаторами, як свідчить практика, можуть бути порушник, потерпілий або орган, що виконує постанову. В цих випадках звернення має бути розглянуто невідкладно і прийнято відповідне рішення.

Контроль за правильним і своєчасним виконанням постанови про накладення адміністративного стягнення здійснює орган (посадова особа), який виніс постанову. Здійснюється цей контроль, перш за все, шляхом перевірки ознайомлення порушника із змістом постанови, своєчасністю вручення йому її копії, надісланням постанови органу (посадовій особі), уповноваженому безпосередньо її виконувати. У відповідних документах органу (посадової особи), який виніс постанову, робиться відмітка про повне виконання постанови або про неможливість її виконання з об’єктивних причин.

В главах 26-33 КУпАП врегульовано порядок виконання постанов про накладення окремих адміністративних стягнень, а також постанов в частині відшкодування майнової шкоди.

Найпростіший порядок встановлено для виконання постанови про винесення попередження. Вона виконується органом (посадовою особою), який виніс постанову, шляхом її оголошення порушнику. Якщо така постанова виноситься під час його відсутності, вона виконується шляхом вручення або надсилання протягом трьох днів порушнику її копії. У випадках, коли допускається оголошення попередження на місці вчинення правопорушення, воно фіксується у встановленому порядку.

Для постанов про накладення штрафу встановлено добровільний і примусовий порядок виконання. Перший полягає в тому, що порушнику надається право самому сплатити штраф в установу Ощадного банку України (за винятком штрафу, що стягується на місці вчинення правопорушення) протягом 15-ти днів з дня вручення йому копії постанови, а в разі її оскарження або опротестування — з дня повідомлення про залишення постанови без зміни. Якщо у порушника віком від 16-ти до 18-ти років відсутній самостійний заробіток, штраф мають сплатити його батьки, або особи, що їх замінюють.

У разі несплати порушником штрафу у зазначений строк постанова, відповідно до ст.308 КУпАП, надсилається для примусового виконання до відділу державної виконавчої служби за місцем проживання порушника, роботи або за місцезнаходженням його майна в порядку, встановленому законом. Тобто в таких випадках діють правила, встановлені цивільним процесуальним законодавством).

Спеціальний порядок стягнення штрафу, так само як і здійснення деяких інших процесуальних дій, передбачається Митним кодексом України. Як спеціальний можна назвати також порядок стягнення у відповідних випадках штрафу на місці вчинення правопорушення, коли порушникові видається квитанція встановленого зразка, яка є документом суворої фінансової звітності.

Порядок виконання постанов про оплатне вилучення, конфіскацію предмета та грошей, одержаних внаслідок вчинення адміністративного правопорушення, за змістом мало відрізняється. І в тому, і в іншому випадку предмет вилучається і реалізується відповідно до ст.ст.312, 315 КУпАП. Однак в разі виконання оплатного вилучення суми, виручені від реалізації, передаються колишньому власникові з відрахуванням комісійних витрат, а у випадку застосування конфіскації — перераховуються до державного бюджету (так само як гроші, одержані внаслідок вчинення адміністративного проступку).

В наш час постанови і про оплатне вилучення, і про конфіскацію предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об’єктом адміністративного правопорушення, та грошей, одержаних внаслідок вчинення адміністративного правопорушення, виконуються державними виконавцями в порядку, встановленому законом.

Виконання постанови про позбавлення спеціального права полягає у вилученні у правопорушника відповідного документа, що надає таке право (посвідчення водія, свідоцтва, диплома, мисливського квитка). Порядок виконання зазначеної постанови врегульовано гл.30 КУпАП. Залежно від виду спеціального права постанови про його позбавлення виконують посадові особи Державної автомобільної інспекції, Державної інспекції по маломірних суднах України (або інших органів річкового транспорту) і

керівники обласних чи районних органів, які здійснюють державний нагляд за додержанням правил полювання (ст.317 КУпАП).

Варто нагадати, що вилучення посвідчення водія (свідоцтва, диплома чи іншого документа, який підтверджує надання спеціального права) ст.265 КУпАП передбачено як захід забезпечення провадження в справі про адміністративне правопорушення. Тому в разі прийняття постанови про позбавлення права керування транспортним засобом, річковим або маломірним судном її виконання може полягати в неповерненні зазначених документів порушнику.

КУпАП (ст.320) передбачає можливість скорочення строку позбавлення спеціального права. Це питання може вирішити орган (посадова особа), який наклав стягнення, однак за наявності ряду обставин. Це, перш за все, сумлінне ставлення до праці і зразкова поведінка (хоча, на нашу думку, таку умову в наш час не зовсім просто з'ясувати), закінчення не менше, ніж половини призначеного строку стягнення, а також клопотання громадської організації чи трудового колективу. Уявляється, що підстави скорочення строку позбавлення спеціального права в наш час потребують перегляду (за винятком відбування не менше, ніж половини строку стягнення).

Для виконання постанови про позбавлення спеціального права має значення момент позбавлення цього права. За загальним правилом (ч.1 ст.321 КУпАП) цей момент визначається днем винесення відповідної постанови. Якщо особи, позбавлені спеціального права, ухиляються від здачі документа, що посвідчує це право, то строк позбавлення їх спеціального права обчислюється з дня здачі або вилучення такого документа.

Після закінчення призначеного строку позбавлення спеціального права, а також у разі його скорочення особі повертаються у встановленому порядку вилучені у неї документи. Вилучене посвідчення водія транспортного засобу повертається після проходження відповідною особою перевірки знань правил дорожнього руху у Державній автомобільній інспекції.

Постанова про застосування виправних робіт надсилається суддею міського (районного) суду на виконання органу внутрішніх справ не пізніше, ніж наступного дня після її винесення (ст.322 КУпАП). На підставі постанови із заробітку порушника провадяться відрахування в доход держави протягом строку відбування адміністративного стягнення в розмірі, визначеному постановою.

Порядок обчислення строку виправних робіт визначено в ст.323 КУпАП. Їх відбування обчислюється часом, протягом якого порушник працював і з його заробітку провадились відрахування. Кількість днів, відпрацьованих порушником, має бути не менше кількості робочих днів, що припадають на встановлений календарний строк стягнення. Якщо порушник не відпрацював зазначеної кількості робочих днів без поважних причин, відбування виправних робіт триває до повного відпрацювання порушником належної кількості робочих днів.

На адміністрацію підприємства, установи або організації за місцем відбування порушником виправних робі покладається ряд обов'язків (ст.324 КУпАП): правильне і своєчасне провадження відрахувань із заробітку порушника в доход держави і переказ відрахованих сум у встановленому порядку; трудове виховання порушника (що в наш час дуже пробле-

матичне); повідомлення органів внутрішніх справ про ухилення порушника від відбування стягнення.

В разі ухилення особи від відбування виправних робіт невідбутий їх строк може бути замінено штрафом від трьох до семи неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або адміністративним арештом з розрахунку один день арешту за три дні виправних робіт, але не більше, ніж на п'ятнадцять діб. Слід зауважити, що виправні роботи з переходом до ринкової економіки втрачають своє значення, і навіть за цих умов заміна їх штрафом або адміністративним арештом допускається, відповідно до ст.325 КУпАП, лише у випадку призначення за вчинення дрібного хуліганства, що не можна визнати правильним. На нашу думку, це має бути загальним правилом, тобто заміну одного виду адміністративного стягнення іншим можна було б передбачити як загальне правило для всіх випадків, коли виконання стягнення з якихось причин неможливе. Тим самим виконувалося б головне призначення провадження — реальна реалізація заходів адміністративної відповідальності.

Виконання постанови про застосування найсуворішого адміністративного стягнення — адміністративного арешту — покладається на органи внутрішніх справ. Така постанова виконується негайно після її винесення.

В ст.ст.327, 328 передбачено деякі правила відбування адміністративного арешту. Так, осіб, підданих цьому стягненню, тримають під вартою в спеціальних приймальниках, створених в системі органів внутрішніх справ, вони підлягають особистому оглядові, використовуються на фізичних роботах без оплати праці, заробітна плата за місцем постійної роботи за ними також не зберігається. Разом з тим до строку адміністративного стягнення зараховується строк адміністративного затримання, що свідчить про гуманність законодавства про адміністративні правопорушення.

Що стосується виконання постанови в частині відшкодування майнової шкоди, воно практично не відрізняється від виконання постанови про накладення штрафу. Майнова шкода має бути відшкодована порушником в ті ж строки, які встановлено для добровільної сплати штрафу (ст.329 КУпАП). В разі невиконання цієї вимоги постанова надсилається для стягнення збитків у порядку виконавчого провадження.

Як вище зазначалося, виконання постанов про накладення адміністративних стягнень можна визнати вирішальною стадією всього провадження в справах про адміністративні правопорушення. Адже якщо постанову винесено, але не виконано, втрачається весь виховний вплив накладеного стягнення, а робота, здійснена багатьма органами та посадовими особами для притягнення винного до адміністративної відповідальності, виявляється марною.

Так це питання «виглядає» в теорії. Розглянемо це питання на практиці.

З метою забезпечення однакового і правильного застосування судами законодавства у справах про злочини проти безпеки дорожнього руху та експлуатації транспорту, а також про адміністративні правопорушення на транспорті Пленум Верховного Суду України прийняв Постанову.

Управління узагальнення судової практики та аналітичної роботи з питань застосування законодавства Судової палати у кримінальних справах

Верховного Суду України розробило Узагальнення Судової практики з розгляду адміністративних справ про деякі правопорушення на транспорті від 01.01.2004 року, де було вказано, що як свідчить судова практика, посадові особи ДАІ при оформленні та направленні до суду адміністративних матеріалів про недодержання водіями транспортних засобів правил дорожнього руху та експлуатації транспорту допускали порушення, які призводили до повернення цих матеріалів на дооформлення або до закриття справ.

На дооформлення поверталася значна частина адміністративних матеріалів аналізованої категорії, що здебільшого призводило до закінчення строків накладення адміністративних стягнень, передбачених ст. 38 КУпАП.

Причиною повернення матеріалів було те, що посадові особи ДАІ не виконували належним чином вимоги ст. 256 КУпАП, а саме: вказували не всі анкетні дані правопорушника (рік, число, місяць та місце народження), його точну адресу, місце роботи, посаду, а також необхідні відомості про особу, яка склала протокол (прізвище, ім'я та по батькові, посада, службові телефони). Через неточні та неправильні записи у протоколах про місце проживання правопорушників суди витрачали додаткові кошти на повторні виклики. Крім того, це призводило до пропуску строків накладення адміністративних стягнень.

Відповідно до ст. 256 КУпАП у протоколі про адміністративне правопорушення крім місця, часу вчинення і суті останнього слід зазначати нормативний акт, яким передбачено відповідальність за нього, наводити пояснення правопорушника, інші відомості, необхідні для вирішення справи. На практиці ж у деяких протоколах не зазначалася частина статті КУпАП, якою передбачено відповідальність за вчинене правопорушником діяння. У матеріалах справи нерідко не було доказів, які б підтверджували факт вчинення особою правопорушення, даних про те, чи притягалася вона до адміністративної відповідальності раніше, а також пояснень цієї особи, свідків або підписів останніх.

У судах Автономної Республіки Крим мали місце випадки, коли матеріали про правопорушення, пов'язані з пошкодженням транспортних засобів, надсилалися до суду без належних доказів щодо розміру шкоди, характеру пошкоджень та їх усунення.

У деяких протоколах виявлено виправлення та закреслення. У Львівській, Полтавській, Київській, Херсонській областях використовувалися старі бланки протоколів, які не відповідали вимогам ст. 256 КУпАП та Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення (затверджена наказом Міністерства внутрішніх справ України (далі — МВС) від 22 лютого 2001 р. № 185; зареєстрована в Міністерстві юстиції України 26 березня 2001 р. за № 272/5463). Нерідко працівники ДАІ матеріали справи не підшивали, аркуші в ній не нумерували, опис цих матеріалів не складали.

Судова практика свідчить про те, що суди, як правило, реагували на порушення, допущені посадовими особами ДАІ при оформленні адміністративних матеріалів.

Наприклад, місцеві суди Львівської області та м. Львова при виявленні таких порушень повертали матеріали справи для проведення додаткової перевірки. Деякі місцеві суди направляли начальникам відділів та управлінь органів внутрішніх справ подання про вжиття заходів щодо усунення зазначених у них недоліків. Зокрема, 12 липня 2001 р. та 16 січня 2002 р. голова Шевченківського районного суду м. Львова направив подання з цього приводу начальникам управлінь МВС у Львівській області та у м. Львові, у зв'язку з чим із працівниками ДАІ було проведено додаткові заняття з вивчення чинного законодавства, зобов'язано їх перевіряти повноту й відповідність закону матеріалів про адміністративні правопорушення, розроблено типові вимоги щодо складення протоколів.

До основних недоліків, які призводили до закриття справ, належать несвоєчасне направлення до суду адміністративних матеріалів органами ДАІ, а також направлення всупереч вимогам ст. 221 КУпАП тих матеріалів, які йому не підвідомчі.

Згідно зі ст. 257 КУпАП протокол надсилається органові (посадовій особі), уповноваженому розглядати справу про адміністративне правопорушення, але в законі не зазначено, протягом якого строку. Це було причиною того, що матеріали надходили до суду після закінчення строків накладення адміністративного стягнення.

Згідно зі ст. 38 КУпАП адміністративне стягнення може бути накладено не пізніше ніж через два місяці з дня вчинення правопорушення, а при триваючому правопорушенні — через два місяці з дня його виявлення.

Нерідко направлення в суд адміністративних матеріалів після закінчення строків накладення адміністративного стягнення пов'язане з тим, що працівники підрозділу ДАІ, на території якого було вчинено правопорушення, відповідно до вимог ч. 2 ст. 276 КУпАП спочатку направляли матеріали до органів ДАІ за місцем обліку транспортних засобів або за місцем проживання правопорушника і лише після цього матеріали потрапляли до суду.

Суди обґрунтовано закривали провадження у справах у разі закінчення строків, визначених у ст. 38 КУпАП, однак при цьому винні особи уникали відповідальності.

Законом із ч. 2 ст. 122 КУпАП виключено адміністративну відповідальність за перевищення водіями транспортних засобів установлених обмежень швидкості руху менше ніж на 20 кілометрів на годину. Незважаючи на це працівники ДАІ необґрунтовано складали протоколи про адміністративні правопорушення у разі вчинення таких дій, що в подальшому також призводило до закриття справи судом.

Траплялося, що до суду надходили матеріали щодо осіб, які на момент вчинення протиправних дій не досягли шістнадцятирічного віку, що згідно з п. 2 ст. 247 КУпАП виключає провадження у справі про адміністративне правопорушення.

Наводимо таблицю **адміністративних стягнень, що передбачені за порушення ПДР (набули чинності з 16.11.2008)**.

Статті КУпАП	Види адміністративних порушень	Розмір штрафу або інші стягнення
Стаття 80.	Випуск в експлуатацію транспортних засобів, у яких вміст забруднюючих речовин у відпрацьованих газах перевищує установлені нормативи, —	штраф на посадових осіб, громадян — суб'єктів господарської діяльності від **1360 до 1700 грн**
Стаття 81.	Експлуатація автомототранспортних та інших пересувних засобів з перевищенням нормативів вмісту забруднюючих речовин у відпрацьованих газах, —	штраф від **510 до 850 грн**
Стаття 121.	Керування транспортними засобами, що мають технічні несправності (гальмової системи, рульового управління, тягово-зчіпного пристрою, зовнішніх світлових приладів (темної пори доби) чи з іншими технічними несправностями, переобладнаними з порушенням або такими, що своєчасно не пройшли державного технічного огляду, —	штраф від **340 до 425 грн**
	Керування водіями транспортними засобами, які використовуються для надання послуг з перевезення пасажирів, що мають несправності, —	штраф від **680 до 850 грн**
	Повторне протягом року вчинення порушень, —	**позбавлення права керування** транспортними засобами на строк від 3 до 6 місяців або адміністративний арешт на строк від 5 до 10 діб.
	Порушення правил користування ременями безпеки або мотошоломами —	штраф від **51 до 85 грн**
	Керування транспортними засобами, не зареєстрованими або не перереєстрованими в установленому порядку, без номерного знака або з номерним знаком, що не належить цьому засобу, а також без талону про проходження державного технічного огляду чи з талоном, що не належить цьому засобу, —	штраф від **170 до 255 грн.**
	Повторне протягом року вчинення порушень, передбачених частиною п'ятою цієї статті, —	штраф від **255 до 510 грн.** або **громадські роботи на строк від 30 до 40** годин, з оплатним вилученням транспортного засобу чи без такого.

Статті КУпАП	Види адміністративних порушень	Розмір штрафу або інші стягнення
Стаття 121-1.	Експлуатація водіями транспортних засобів, ідентифікаційні номери складових частин яких не відповідають записам у реєстраційних документах, знищені або підроблені, —	штраф від **255 до 340 грн.**
Стаття 121-2.	Перевезення у режимі маршрутних таксі, пасажирів понад максимальну кількість, передбачену технічною характеристикою транспортного засобу, —	штраф від **170 до 255 грн.**
	Порушення у режимі маршрутних таксі, правил зупинки під час здійснення посадки (висадки) пасажирів —	штраф від **255 до 340 грн.**
	Перевезення пасажирів на автобусному маршруті протяжністю понад 500 км одним водієм, —	штраф від **170 до 255 грн.**
Стаття 122.	Перевищення швидкості руху більш як на 20 кілометрів на годину, порушення вимог дорожніх знаків, правил зупинки, стоянки, проїзду пішохідних переходів, ненадання переваги у русі пішоходам на пішохідних переходах, а також порушення заборони рухатись тротуарами чи пішохідними доріжками, —	штраф від **255 до 340 грн.**
	Порушення правил проїзду перехресть, зупинок транспортних засобів загального користування, проїзд на заборонний сигнал світлофора або жест регулювальника, порушення правил обгону, користування під час руху засобами зв'язку, не обладнаними пристроями, що дозволяє вести перемови без допомоги рук, —	штраф від **425 до 510 грн.**
	Перевищення швидкості руху більш як на 50 кілометрів на годину, ненадання переваги в русі транспортним засобам, що рухаються з увімкненими спеціальними світловими або звуковими сигнальними пристроями, а так само порушення правил зупинки, стоянки, що створюють перешкоди дорожньому руху або загрозу безпеці руху, —	штраф від **510 до 680 грн.** або **громадські роботи на строк від 30 до 40 годин.**
	Порушення, що спричинили створення аварійної обстановки, —	**штраф від 680 до 850 грн.** або **позбавлення права керування** транспортними засобами на строк від 6 місяців до 1 року.

Стаття 122-2.	Невиконання вимог працівника міліції про зупинку транспортного засобу, —	штраф від **153 до 187 грн.** або **позбавлення права керування** транспортними засобами на строк від 3 до 6 місяців.
Стаття 122-4.	Залишення місця дорожньо-транспортної пригоди, до якої вони причетні, —	штраф від **255 до 306 грн.** або **громадські роботи на строк від 30 до 40 годин**, або адміністративний арешт на строк від 10 до 15 діб.
Стаття 122-5.	Порушення порядку встановлення і використання на транспортних засобах спеціальних світлових або звукових сигнальних пристроїв —	штраф від **850 до 1020 грн.** з конфіскацією спеціальних світлових або звукових сигнальних пристроїв або без такої.
Стаття 123.	В'їзд водіїв на залізничний переїзд на заборонений сигнал, —	штраф від **340 до 425 грн**.
	Інші порушення правил проїзду залізничних переїздів, —	штраф від **255 до 340 грн.**
	Порушення, що спричинили створення аварійної обстановки, —	штраф від **340 до 680 грн.** або **позбавлення права керування** транспортними засобами на строк від 1 до 2 років, або громадські роботи на строк від 40 до 60 годин.
Стаття 124.	Порушення, що спричинило пошкодження транспортних засобів, вантажу, автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів, дорожніх споруд чи іншого майна, —	штраф від **340 до 425 грн.** або **позбавлення права керування** транспортними засобами на строк від 6 місяців до 1 року.
Стаття 124-1.	Ненадання транспортних засобів працівникам міліції та медичним працівникам, —	штраф від **68 до 136 грн.**
Стаття 126.	Керування без посвідчення водія, реєстраційних та інших документів, а так само без поліса (договору) обов'язкового страхування, —	штраф від **425 до 850 грн.**
	Керування транспортним засобом особою, яка не має права керування, —	штраф від **510 до 595 грн.**
	Керування транспортним засобом особою, позбавленою права керування, —	штраф від **510 до 850 грн.**

Статті КУпАП	Види адміністративних порушень	Розмір штрафу або інші стягнення
Стаття 127.	Порушення правил дорожнього руху пішоходами, —	попередження або штраф від **51 до 85 грн.**
	Порушення правил дорожнього руху особами, що керують велосипедами, гужовим транспортом і погоничами тварин	штраф від **85 до 136 грн.**
	Ті самі порушення у стані сп'яніння, —	штраф від **136 до 170 грн.**
	Порушення, що спричинили створення аварійної обстановки, —	штраф від **170 до 255 грн.** або **громадські роботи на строк від 20 до 40 годин.**
Стаття 127-1.	Неналежне проведення перевірки технічного стану транспортного засобу та видача відповідного документа про його технічну справність —	штраф на особу, відповідальну за видачу документа про технічну справність транспортного засобу, від **1530 до 1700 грн.**
	Видача талону про проходження державного технічного огляду без документа, що підтверджує технічну справність транспортного засобу, —	штраф на посадових осіб від **1530 до 1700 грн.**
Стаття 128.	Випуск на лінію технічно несправних транспортних засобів, переобладнаних, не зареєстрованих, таких, що не пройшли державного технічного огляду або без поліса обов'язкового страхування чи без ліцензійної картки на транспортний засіб, —	штраф на посадових осіб, громадян — суб'єктів господарської діяльності від **680 до 850 грн.**
	Повторне протягом року вчинення порушень, передбачених цією статтею, —	штраф на посадових осіб, громадян — суб'єктів господарської діяльності від **850 до 1360 грн.**
Стаття 128-1.	Порушення або невиконання правил, норм і стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху, під час виготовлення та ремонту транспортних засобів, а також під час будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів і дорожніх споруд —	штрафу від 1700 до 2040 грн.
	Порушення, що спричинили пошкодження транспортних засобів, вантажів, автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів, дорожніх споруд чи іншого майна, —	штраф від **2550 до 3060 грн.**

Стаття 129.	Допуск до керування транспортними засобами водіїв, які перебувають у стані сп'яніння, або таких, що не пройшли у встановлений строк медичного огляду, —	штраф на посадових осіб, громадян — суб'єктів господарської діяльності від **425 до 850 грн.**
	Допуск до керування транспортним засобом особи, яка не має права на керування транспортним засобом, —	штраф на посадових осіб, громадян — суб'єктів господарської діяльності від **340 до 680 грн.**
Стаття 130.	Керування транспортними засобами особами в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції, а так само відмова особи, яка керує транспортним засобом, від проходження огляду на стан сп'яніння, —	штраф від **2550 до 3400 грн.** або **позбавлення права керування** на строк від 1 до 2 років, або **громадські роботи на строк від 40 до 50 годин,** або адміністративний арешт на строк від 7 до 10 діб.
	Повторне протягом року вчинення порушень, —	**позбавлення права керування** на строк від 2 до 3 років з оплатним вилученням транспортного засобу чи без такого або **громадські роботи** на строк від 50 до 60 годин, або **адміністративний арешт** на строк від 10 до 15 діб.
	Дії, вчинені двічі протягом року, —	**позбавлення права керування** на строк 10 років з оплатним вилученням транспортного засобу і на інших осіб — оплатне вилучення транспортного засобу.
	Вживання водієм після дорожньо-транспортної пригоди за його участю алкоголю, наркотиків, а також лікарських препаратів, виготовлених на їх основі (крім тих, що входять до складу аптечки або призначені медичним працівником) до проведення медогляду, чи до прийняття рішення про звільнення від проведення такого огляду, —	**позбавлення права керування** транспортними засобами на строк від 2 до 3 років або адміністративний арешт на строк від 10 до 15 діб.
Стаття 132-1.	Порушення правил перевезення небезпечних вантажів, правил проїзду великогабаритних і великовагових транспортних засобів, —	штраф на водіїв від **510 до 680 грн.,** на посадових осіб, громадян — суб'єктів господарської діяльності — від **680 до 850 грн.**

Статті КУпАП	Види адміністративних порушень	Розмір штрафу або інші стягнення
Стаття 133-1.	Здійснення регулярних перевезень пасажирів на постійних маршрутах без укладення договору або без паспорта маршруту, —	штраф на посадових осіб, громадян — суб'єктів підприємницької діяльності від **340 до 425 грн.**
	Порушення правил перевезення організованих груп дітей або туристів —	штраф на водіїв від **595 до 680 грн.,** на посадових осіб, громадян — суб'єктів підприємницької діяльності — від **680 до 850 грн.**
	Відхилення від визначеного маршруту руху автобуса або маршрутного таксомотора, незаїзд на автостанцію (автовокзал), —	штраф на водіїв від **34 до 85 грн.**
	Порушення встановленого режиму праці і відпочинку водіїв —	штраф на водіїв від **680 до 765 грн.** і на посадових осіб, громадян — суб'єктів господарської діяльності — від **1020 до 1190 грн.**
	Зберігання транспортних засобів, що використовуються для перевезення пасажирів на комерційній основі, поза встановленими місцями їх стоянки, —	штраф від **680 до 850 грн.**
	Перевезення пасажирів чи вантажів водієм, що не пройшов щозмінного передрейсового медичного огляду, або без проведення передрейсового контролю технічного стану транспортних засобів —	штраф від **510 до 680 грн.**
Стаття 139.	Пошкодження автомобільних доріг, вулиць, дорожніх споруд, залізничних переїздів, створення перешкод для дорожнього руху, в тому числі забруднення дорожнього покриття, —	штраф на громадян від **340 до 510 грн**. або громадські роботи на строк від 30 до 40 годин, і штраф на посадових осіб, громадян — суб'єктів господарської діяльності — від 510 до 680 грн. або громадські роботи на строк від 30 до 40 годин.

	Порушення, що спричинили пошкодження транспортних засобів, вантажів чи іншого майна, —	штраф на громадян від **510 до 680 грн**. або громадські роботи на строк від 40 до 60 годин і штраф на посадових осіб, громадян — суб'єктів господарської діяльності — від **680 до 850 грн**. або громадські роботи на строк від 40 до 60 годин.
Стаття 140.	Порушення правил, норм і стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху при утриманні автомобільних доріг і вулиць, залізничних переїздів, інших дорожніх споруд, —	штраф на посадових осіб від 1020 до 1360 грн.
	Порушення порядку погодження з Державною автомобільною інспекцією: встановлення рекламоносіїв, технічних засобів організації дорожнього руху, проведення будь-яких робіт на автомобільних дорогах, вулицях, залізничних переїздах;-	штраф на громадян від **340 до 425 грн.** і на посадових осіб, громадян — суб'єктів господарської діяльності — від **510 до 680 грн.**
	Порушення обладнання на автомобільних дорогах, вулицях, залізничних переїздах місць: провадження робіт, залишення дорожніх машин, будівельних матеріалів, конструкцій тощо, а так само не усунення після закінчення робіт перешкод, —	штраф на громадян від **510 до 680 грн.** і на посадових осіб, громадян — суб'єктів господарської — діяльності від **680 до 850 грн.**
	Порушення, що спричинили створення аварійної обстановки або пошкодження транспортних засобів, вантажів, автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів, дорожніх споруд чи іншого майна, —	штраф на громадян від **680 до 850 грн.** і накладення штрафу на посадових осіб, громадян — суб'єктів господарської діяльності від **850 до 1020 грн**. або адміністративний арешт на строк від 5 до 10 діб.
Стаття 188-28.	Невиконання законних вимог (приписів) посадових осіб Державтоінспекції МВС України щодо усунення порушень правил, норм і стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху, —	штраф від **255 до 340 грн.**

Примітка: до порушників Правил дорожнього руху застосовуються адміністративні санкції у вигляді позбавлення прав керування транспортними засобами, адміністративний арешт, громадські роботи та оплатне вилучення транспортного засобу — виключно за рішенням судді.

§6.2. Кримінальна відповідальність за порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами

Серед правових заходів важливе значення у боротьбі з правопорушеннями на транспорті має правильне застосування кримінального законодавства. У чинному кримінальному кодексі відповідальність за злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту передбачена статтями 276–292 (розділ XI). Більшість із них існує в законі давно, але незважаючи на це, як свідчить аналіз слідчої, судової та прокурорської практики при застосуванні цих норм, трапляються помилки, які порушують принципи і завдання кримінального закону. Для їх попередження важливе значення має узагальнення і вивчення практичного досвіду правоохоронних органів, використання рекомендацій судової практики Верховного Суду України, наукових досліджень фахівців з цієї проблеми.

Для зручності наведемо таблицю злочинів проти безпеки руху та експлуатації транспорту.

Стаття 286	Порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами. 1. Порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особою, яка керує транспортним засобом, що спричинило потерпілому середньої тяжкості тілесне ушкодження, - карається штрафом від двохсот до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до двох років, або арештом на строк до шести місяців, або обмеженням волі на строк до трьох років, з позбавленням права керувати транспортними засобами на строк до трьох років або без такого. 2. Ті самі діяння, якщо вони спричинили смерть потерпілого або заподіяли тяжке тілесне ушкодження, - караються позбавленням волі на строк від трьох до восьми років з позбавленням права керувати транспортними засобами на строк до трьох років або без такого. 3. Діяння, передбачені частиною першою цієї статті, якщо вони спричинили загибель кількох осіб, - караються позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років з позбавленням права керувати транспортними засобами на строк до трьох років. **Примітка.** Під транспортними засобами в цій статті та статтях 287, 289 і 290 слід розуміти всі види автомобілів, трактори та інші самохідні машини, трамваї і тролейбуси, а також мотоцикли та інші механічні транспортні засоби.

Стаття 287	Випуск в експлуатацію технічно несправних транспортних засобів або інше порушення їх експлуатації. Випуск в експлуатацію завідомо технічно несправних транспортних засобів, допуск до керування транспортним засобом особи, яка перебуває в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують її увагу та швидкість реакції, або не має права на керування транспортним засобом, чи інше грубе порушення правил експлуатації транспорту, що убезпечують дорожній рух, вчинене особою, відповідальною за технічний стан або експлуатацію транспортних засобів, якщо це спричинило потерпілому середньої тяжкості тілесне ушкодження, тяжке тілесне ушкодження або його смерть, - караються штрафом від двохсот до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до двох років, або обмеженням волі на строк до п'яти років, або позбавленням волі на строк до п'яти років, з позбавленням права обіймати посади, пов'язані з відповідальністю за технічний стан або експлуатацію транспортних засобів, на строк до трьох років або без такого.
Стаття 288	Порушення правил, норм і стандартів, що стосуються убезпечення дорожнього руху. Порушення правил, норм і стандартів, що стосуються убезпечення дорожнього руху, вчинене особою, відповідальною за будівництво, реконструкцію, ремонт чи утримання автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів, інших дорожніх споруд, або особою, яка виконує такі роботи, якщо це порушення спричинило потерпілому середньої тяжкості тілесне ушкодження, тяжке тілесне ушкодження або смерть, - карається штрафом від двохсот до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до двох років, або обмеженням волі на строк до п'яти років, або позбавленням волі на строк до п'яти років.
Стаття 289	Незаконне заволодіння транспортним засобом. 1. Незаконне заволодіння транспортним засобом — карається штрафом від однієї тисячі до однієї тисячі двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або обмеженням волі на строк від трьох до п'яти років, або позбавленням волі на той самий строк. 2. Ті самі дії, вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб, або поєднані з насильством, що не є небезпечним для життя чи здоров'я потерпілого, або з погрозою застосування такого насильства, або вчинені з проникненням у приміщення чи інше сховище, або якщо вони завдали значної матеріальної шкоди, — караються позбавленням волі на строк від п'яти до восьми років з конфіскацією майна або без такої. 3. Дії, передбачені частинами першою або другою цієї статті, вчинені організованою групою або поєднані з насильством, небезпечним для життя чи здоров'я потерпілого, або з погрозою застосування такого насильства, або якщо вони завдали великої матеріальної шкоди, — караються позбавленням волі на строк від семи до дванадцяти років з конфіскацією майна або без такої.

	4. Звільняється від кримінальної відповідальності судом особа, яка вперше вчинила дії, передбачені цією статтею (за винятком випадків незаконного заволодіння транспортним засобом із застосуванням насильства до потерпілого чи погрозою застосування такого насильства), але добровільно заявила про це правоохоронним органам, повернула транспортний засіб власнику і повністю відшкодувала завдані збитки. **Примітка.** 1. Під незаконним заволодінням транспортним засобом у цій статті слід розуміти вчинене умисно, з будь-якою метою протиправне вилучення будь-яким способом транспортного засобу у власника чи користувача всупереч їх волі. 2. Відповідно до частини другої цієї статті під повторністю слід розуміти вчинення таких дій особою, яка раніше вчинила незаконне заволодіння транспортним засобом або злочин, передбачений статтями 185, 186, 187, 189-191, 262, 410 цього Кодексу. 3. Відповідно до частин другої і третьої цієї статті матеріальна шкода визнається значною у разі заподіяння реальних збитків на суму від ста до двохсот п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а великою — у разі заподіяння реальних збитків на суму понад двісті п'ятдесят неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.
Стаття 290	Знищення, підробка або заміна номерів вузлів та агрегатів транспортного засобу. Знищення, підробка або заміна ідентифікаційного номера, номерів двигуна, шасі або кузова, або заміна без дозволу відповідних органів номерної панелі з ідентифікаційним номером транспортного засобу — караються штрафом від ста п'ятдесяти до двохсот п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до двох років, або обмеженням волі на строк до трьох років.
Стаття 291	Порушення чинних на транспорті правил. Порушення чинних на транспорті правил, що убезпечують рух, а також правил, норм і стандартів виготовлення, переобладнання, ремонту транспортних засобів, якщо це спричинило загибель людей або інші тяжкі наслідки, — карається штрафом від двохсот до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до двох років, або обмеженням волі на строк до п'яти років, або позбавленням волі на строк до п'яти років.
Стаття 415	Порушення правил водіння або експлуатації машин. 1. Порушення правил водіння або експлуатації бойової, спеціальної чи транспортної машини, що спричинило потерпілому середньої тяжкості чи тяжкі тілесні ушкодження або загибель потерпілого, - карається позбавленням волі на строк від двох до п'яти років. 2. Діяння, передбачене частиною першою цієї статті, що спричинило загибель кількох осіб, - карається позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років.

Злочин передбачений ст. 286 Кримінального кодексу України, тобто «Порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами» входить до злочинів проти безпеки дорожнього руху, які є окремою групою суспільно небезпечних діянь, що посягають на суспільні відносини безпеки експлуатації механічних транспортних засобів у сфері дорожнього руху та завдають суспільству передовсім шкоду, пов'язану із загибеллю та травмуванням людей.

У контексті статті 286 Кримінального кодексу України ключовим поняттям є дорожньо-транспортна подія. Дорожньо-транспортна подія за визначенням — це подія, що сталася під час руху транспортного засобу унаслідок якої загинули або поранені люди чи завдано матеріальних збитків.

Негативні наслідки порушень які є результатом діяння передбаченого ст. 286 ККУ у рамках дорожнього руху у теорії та практиці визначаються за допомогою таких термінів, як «аварії», «аварійність», «автотранспортні злочини», «автодорожні злочини», «дорожньо-транспортні пригоди», «дорожньо-транспортні злочини», «злочини проти безпеки дорожнього руху та експлуатації транспорту» тощо.

Таким чином на підставі вище вказаного можна зробити висновок, що діяння передбачене ст. 286 ККУ визначено, як злочин, тобто криміналізовано, враховуючи поширеність і підвищену суспільну небезпеку таких діянь. Очевидний висновок можна зробити на підставі диспозиції цієї статті, яка зазначає що діяння буде тоді кримінально-караним, якщо порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами спричинили потерпілому середньої тяжкості тілесні ушкодження (ч. 1 ст. 286 ККУ), тяжкі тілесні ушкодження або загибель людини (ч. 2 ст. 286 ККУ) чи загибель кількох людей (ч. 3 ст. 286 ККУ).

Чинний кримінальний кодекс передбачає групу транспортних злочинів, яка закріплена в Розділі XI Кримінального кодексу України, куди і входить також досліджуване нами злочинне діяння передбачене статтею 286 ККУ. Слід зазначити що кримінальним кодексом України закріплено вичерпний перелік злочинних діянь. Тому діяння, які хоч і порушують певні правила, але не закріплені в Кримінальному кодексі України, залежно від певних обставин слід визнавати адміністративними проступками.

В статті Кримінального кодексу України, яка передбачає відповідальність за порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами чітко вказано, що може бути об'єктом цього злочину, тобто на що посягає те суспільно небезпечне діяння, яке описане в даній статті. До таких об'єктів належать безпека руху й експлуатації автомобільного та деяких видів транспорту. Зокрема названі об'єкти є безпосередніми, тобто такими на які завжди посягає особа вчиняючи цей злочин. Окрім безпосередніх об'єктів дана стаття передбачає і додаткові обов'язкові об'єкти, тобто такі шкода яким заподіюється поряд із безпосереднім об'єктом, але вони вже виступають як ознака, яка дає можливість застосувати більш сувору санкцію, яка передбачена статтею 286 КК, звичайно ж залежно від тяжкості заподіяної шко-

ди. Зокрема дана стаття дає нам можливість визначити, що додатковим обов'язковим об'єктом тут виступають життя і здоров'я особи.

Об'єктивна сторона злочину, передбаченого ст. 286 КК України, полягає в: а) порушенні Правил безпеки руху чи експлуатації транспорту, тобто в порушенні конкретного правила, передбаченого конкретним пунктом правил; б) настанні суспільне небезпечних наслідків — заподіяння смерті чи тілесних ушкоджень учасникам дорожнього руху і в) причинному зв'язку між порушенням правил безпеки руху чи експлуатації транспорту та спричиненими наслідками.

Порушення Правил безпеки дорожнього руху та експлуатації транспорту кваліфікується як злочин, якщо це порушення спричинило потерпілому середньої тяжкості тілесне ушкодження (ч. 1 ст. 286 КК), тяжке тілесне ушкодження або смерть (ч. 2 ст. 286 КК) або призвело до загибелі кількох осіб (ч. 3 ст. 286 КК).

Вчинення цього злочину можливе лише при керуванні транспортним засобом. Згідно з приміткою до ст. 286 КК під транспортними засобами, зазначеними у статтях 286, 287, 289 і 290 КК, визнаються усі види автомобілів, трактори та інші самохідні машини, трамваї і тролейбуси, а також мотоцикли та інші механічні транспортні засоби.

За ст. 286 КК кваліфікуються порушення правил безпеки руху та експлуатації всіх транспортних засобів, що підпадають під ознаки механічного транспортного засобу, тобто пасажирські і вантажні автомобілі, трамваї і тролейбуси, автобуси, електромобілі, мотоколяски та ін.

Поняття «інші самохідні машини» охоплює дорожні, будівельні, сільськогосподарські та інші подібні спеціальні самохідні машини (автокрани, екскаватори, скрепери, грейдери, дорожні котки, асфальтоукладачі, авто-і електрокари та навантажувачі, збиральні комбайни та ін.).

Порушення Правил безпеки руху або експлуатації фунікулера теж кваліфікується за ст. 286 КК. Винятком є засоби залізничного і повітряного транспорту, морського та річкового флоту, відповідальність за порушення Правил безпеки руху та експлуатації яких передбачена ст. 276 КК. Не підлягають кримінальній відповідальності за ст. 286 КК водії велосипедів, веломобілів, моторних човнів, катерів, залізничних дрезин та поїздів метрополітену. Порушення Правил безпеки руху водіями велосипедів, моторних човнів та катерів, якщо воно спричинили загибель людей або інші тяжкі наслідки, кваліфікується за ст. 291 КК, а якщо порушення призвело до інших наслідків — за відповідними статтями злочинів проти особи. Залізничні дрезини і поїзди метрополітену належать до залізничного транспорту, і тому порушення водіями цих транспортних засобів Правил безпеки руху кваліфікуються за ст. 276 КК.

Кримінальна відповідальність за ст. 286 КК настає тільки в тих випадках, коли порушення Правил безпеки руху або експлуатації транспортних засобів зумовило заподіяння наслідків, які прямо передбачені в диспозиції цієї норми.

В інших випадках такі дії утворюють склад адміністративного правопорушення або належать до сфери цивільно-правових відносин. Останнє має місце при заподіянні матеріальної шкоди.

Тяжкість тілесних ушкоджень, заподіяних потерпілому, та причину смерті визначає судово-медична експертиза.

Діяння кваліфікується за ст. 286 КК лише в тому випадку, коли факт порушення водієм транспортного засобу Правил дорожнього руху встановлено та доведено. З'ясувати наявність факту такого порушення — головне питання, яке має бути вирішене в кожній кримінальній справі. Якщо факт порушення не встановлений і не доведений, притягнути особу, яка керувала транспортним засобом, до кримінальної відповідальності неможливо.

При кваліфікації діяння за ст. 286 КК необхідно встановити і в процесуальних документах обов'язково зазначити, у порушенні яких Правил безпеки руху чи експлуатації транспорту визнається винною особа, у чому конкретно виявилося порушення. Без такої конкретизації обвинувачення кримінальна справа за ст. 286 КК не може розслідуватися і підлягає поверненню на нове розслідування. Але, незважаючи на цю цілком зрозумілу вимогу, деякі працівники органів попереднього розслідування та суду її не виконують.

При кваліфікації діяння за ст. 286 КК завжди необхідно встановити причинний зв'язок між порушенням Правил безпеки руху чи експлуатації транспорту і наслідками, що настали. Причинний зв'язок в автотранспортних злочинах відрізняється тим, що він встановлюється не між діями водія та наслідками, що настали (такий зв'язок є у більшості цих злочинів), а між порушеннями Правил дорожнього руху та наслідками, що настали. Якщо такого зв'язку немає, водій не може нести кримінальну відповідальність за ті наслідки, що настали.

При кваліфікації діяння за ст. 286 КК за вину можуть ставитися тільки ті наслідки порушення Правил безпеки руху та експлуатації транспорту, які перебувають у причинному зв'язку з цим порушенням, а не всі наслідки, які фактично настали. Тому порушення Правил дорожнього руху, яке призвело до заподіяння середньої тяжкості тілесних ушкоджень потерпілому, кваліфікується за ч. 1 ст. 286 КК, якщо немає причинного зв'язку між заподіяними ушкодженнями і смертю потерпілого.

Важливе значення для кваліфікації транспортного злочину мають первинні документи, які складають слідчі з працівниками ДАІ на місці події: протокол огляду місця дорожньо-транспортної пригоди, схема місця події, протоколи огляду транспортних засобів та інші документи, без яких немає змоги відтворити обстановку події та її обставини, провести судову автотехнічну, трасологічну та інші експертизи, встановити механізм дорожньо-транспортної пригоди. У багатьох випадках протоколи огляду місця пригоди і схеми до них, як показує вивчення матеріалів практики, складаються недбало, в них часто не зафіксовано розташування транспортних засобів, сліди їх гальмування, місце їх зіткнення, наявність світлофорів, дорожніх знаків, стан покриття дороги. Не завжди фотографуються місце пригоди, транспортні засоби.

При кваліфікації діяння за ст. 286 КК необхідно ретельно перевірити, встановити і довести, у чому саме полягає порушення водієм Правил безпеки руху. Для цього потрібно максимально з'ясувати всі обставини до-

рожньо-транспортної пригоди. Тут не може бути якихось дрібниць, бо всі вони мають у багатьох випадках важливе значення для висновку про склад злочину та його кваліфікацію. Як свідчить практика, частіше недостатньо визначаються і фіксуються розташування транспортних засобів при зіткненні чи наїзді, смуга руху транспортного засобу, місцезнаходження потерпілих, конкретна дорожньо-транспортна обстановка, що склалася перед пригодою. У свою чергу, це, як правило, тягне за собою кримінально-правові помилки в оцінці ситуації та кваліфікації діяння.

Водій транспортного засобу може бути визнаний винним у порушенні Правил дорожнього руху тільки у тому випадку, якщо він не виконав якогось передбаченого цими правилами обов'язку. У тому разі, якщо такий обов'язок на нього не покладається, він не передбачає і не повинен передбачити виникнення аварійної обстановки, тобто не порушує Правил дорожнього руху.

Узагальнення слідчої та судової практики показує, що органи слідства та суди ще часто припускаються помилок при кваліфікації діянь, передбачених ст. 286 КК, притягуючи до кримінальної відповідальності водіїв, які не вчинили порушень Правил безпеки руху та експлуатації транспортних засобів. Формула такого звинувачення виражається переважно вказівкою на можливість запобігти аварії, зіткненню, наїзду тощо.

При цьому зовсім не вирішуються питання, чи був зобов'язаний водій у конкретній обстановці, що склалася, вжити певних заходів, чи були перешкодою руху, наприклад, поява пішохода, наближення до перехрестя іншого транспортного засобу, що не має права переваги проїзду через нього тощо.

Тому 23.12.2005 року, Пленумом Верховного Суду України було прийнято Постанову № 14 Про практику застосування судами України законодавства у справах про деякі злочини проти безпеки дорожнього руху та експлуатації транспорту, а також про адміністративні правопорушення на транспорті. Вона була прийнята з метою забезпечення однакового і правильного застосування судами законодавства у справах про злочини проти безпеки дорожнього руху та експлуатації транспорту, а також про адміністративні правопорушення на транспорті.

При розгляді кримінальних та адміністративних справ зазначених категорій суди мають ураховувати положення правових норм, у яких визначено поняття «транспортні засоби», зокрема, примітки до ст. 286 КК, ч. 7 ст. 121 КУпАП, п. 1.10 Правил дорожнього руху, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2001 р. № 1306.

При розгляді справ про злочини, відповідальність за які встановлено статтями 286 — 288, 415 КК, слід мати на увазі, що диспозиції сформульованих у них норм — бланкетні. У зв'язку з цим суди повинні ретельно з'ясовувати і зазначати у вироках, у чому саме полягали названі у перелічених статтях порушення; норми яких правил, інструкцій, інших нормативних актів не додержано; чи є причинний зв'язок між цими порушеннями та передбаченими законом суспільно небезпечними наслідками.

Порушення правил безпеки дорожнього руху та порушення правил експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами, є

самостійними діяннями, і суди мають ураховувати це при постановленні рішень у таких справах.

Суб'єктом злочину, передбаченого ст. 286 КК, визнають особу, яка керує транспортним засобом, незалежно від того, чи має вона на це право, а злочину, передбаченого ст. 415 КК, — військовослужбовця (військовозобов'язаного під час проходження навчальних або спеціальних зборів), котрий безпосередньо керує бойовою, спеціальною чи транспортною машиною, незалежно від того, чи є він штатним водієм такої машини і чи вміє він нею керувати. За певних умов до відповідальності за цими статтями може бути притягнута особа, яка навчає водінню іншу особу і перебуває під час навчальної їзди поруч із учнем (майстер виробничого навчання, інструктор тощо).

Треба мати на увазі, що відповідальність за статтями 286, 415 КК настає незалежно від місця, де були допущені порушення правил безпеки дорожнього руху чи експлуатації транспорту, правил водіння або експлуатації машини (на магістралі, шосе, вулиці, залізничному переїзді, полі, території підприємства, у дворі, тощо).

Це стосується й випадків, коли зазначені правила було порушено під час виконання з допомогою транспортних засобів різних робіт (дорожніх, сільськогосподарських, будівельних та ін.). Якщо ж особа під час виконання таких робіт, хоча б і під час руху чи експлуатації машини, порушила не ці, а інші правила (наприклад, правила охорони праці, зокрема правила техніки безпеки), її дії, за наявності до того підстав, підлягають кваліфікації за статтями КК, які передбачають відповідальність за недодержання саме цих (інших) правил, а у відповідних випадках — за злочини проти життя та здоров'я особи або за знищення чи пошкодження майна.

Судам вказується у цьому нормативному акті, що порушення особою правил безпеки дорожнього руху чи експлуатації транспорту, яке спричинило наслідки, передбачені різними частинами ст. 286 КК, слід кваліфікувати як один злочин за тією частиною цієї статті, яка передбачає більш тяжкі наслідки. При цьому у вироку необхідно зазначати всі кваліфікуючі ознаки злочину.

Якщо ж наслідки, зазначенні у різних частинах ст. 286 КК, спричинені двома або більше порушеннями, винна особа має нести відповідальність за сукупністю злочинів, передбачених цими нормами.

У випадках, коли передбачені ст. 286 КК суспільно небезпечні наслідки настали через порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту двома або більше водіями транспортних засобів, суди повинні з'ясовувати характер порушень, які допустив кожен із них, а також чи не було причиною порушення зазначених правил одним водієм їх недодержання іншим і чи мав перший можливість уникнути дорожньо-транспортної події та її наслідків. При цьому треба мати на увазі, що за певних умов виключається кримінальна відповідальність особи, яка порушила ПДР вимушено, через створення аварійної ситуації іншою особою, котра керувала транспортним засобом.

Відповідальність за статтями 286 — 288, 415 КК настає лише за умови, що винна особа внаслідок порушення певних правил спричинила з необ-

ережності потерпілому середньої тяжкості чи тяжке тілесне ушкодження або його загибель. Якщо ж, порушуючи відповідні правила й усвідомлюючи суспільно небезпечний характер своїх дій, винний передбачав суспільно небезпечні наслідки і бажав або свідомо припускав їх настання, ці дії необхідно кваліфікувати за статтями КК, в яких встановлено відповідальність за умисні злочини проти життя та здоров'я особи.

Загибеллю кількох людей (ч. 3 ст. 286, ч. 2 ст. 415 КК) є смерть хоча б двох потерпілих, що настала внаслідок порушення особою правил безпеки дорожнього руху чи експлуатації транспорту, правил водіння або експлуатації машини під час однієї дорожньо-транспортної події. У разі загибелі двох людей під час різних дорожньо-транспортних подій винна особа має відповідати за ч. 2 ст. 286 або ч. 1 ст. 415 КК.

Порушення особою правил безпеки дорожнього руху чи експлуатації транспорту, правил водіння або експлуатації машини і наступне залишення потерпілого від такого злочину без допомоги слід кваліфікувати за наявності до того підстав за сукупністю злочинів, передбачених відповідними частинами статей 286 чи 415 КК та відповідною частиною ст. 135 цього Кодексу.

Випуск в експлуатацію завідомо технічно несправного транспортного засобу (ст. 287 КК належить розуміти як усні або письмові згоду, розпорядження, вказівку особи, відповідальної за технічний стан чи експлуатацію транспортних засобів на (про) використання у сфері дорожнього руху якогось із них з такими технічними несправностями, за яких його експлуатація відповідно до розд. 31 ПДР заборонена.

Допуском до керування транспортним засобом особи, яка перебуває у стані сп'яніння або не має права ним керувати, визнають усні чи письмові згоду, розпорядження, вказівку особи, відповідальної за технічний стан чи експлуатацію цього засобу, про його використання у сфері дорожнього руху таким водієм. Як допуск можна розглядати також мовчазну згоду, видачу маршрутного листа, передачу ключів і документів або керма під час руху, невідсторонення водія від керування тощо.

Іншими грубими порушеннями правил експлуатації транспорту, що убезпечують дорожній рух, є грубе порушення режиму роботи водіїв; відсутність контролю за технічним станом транспортних засобів; надання дозволу на використання вантажного транспортного засобу, не обладнаного належним чином для перевезення пасажирів, а також перевантаженого чи завантаженого з порушенням вимог правил дорожнього руху; допуск до керування особи, яка перебуває під впливом лікарських препаратів, у стомленому або хворобливому стані, тощо.

Стаття 287 КК може бути застосована лише за умови, що особа, відповідальна за технічний стан чи експлуатацію транспортних засобів, усвідомлювала наявність зазначених у цій статті обставин, які унеможливлюють експлуатацію таких засобів. До осіб названої категорії належать працівники підприємств, установ і організацій незалежно від форми власності, на яких законом або підзаконними нормативними актами покладено відповідальність за технічний стан чи експлуатацію транспортних засобів (завідувачі та начальники гаражів, інспектори безпеки руху, головні механіки

тощо), а також власники та водії таких засобів, які дозволили іншим особам керувати останніми.

Службові особи, які не є суб'єктами цього злочину, але внаслідок зловживання службовим становищем чи несумлінного виконання своїх обов'язків сприяли настанню тяжких наслідків, з урахуванням конкретних обставин справи можуть нести кримінальну відповідальність за злочини у сфері службової діяльності.

Судам слід мати на увазі, що водій чи власник транспортного засобу (уповноважена особа), який на порушення чинних правил передав керування ним особі, котра не мала або була позбавлена права керувати такими засобами взагалі чи засобом відповідної категорії, у разі спричинення зазначеними діями перелічених у ст. 287 КК наслідків несе відповідальність за цією статтею, а особа, яка фактично керувала транспортним засобом, — за ст. 286 КК.

Кримінальна відповідальність за ст. 287 КК настає також у випадках, коли потерпілим від передбаченого зазначеною статтею злочину є особа, яка керувала транспортним засобом.

Передача на порушення чинних правил керування транспортним засобом службовій особі, від якої водій залежить по службі, не звільняє останнього від відповідальності. Виняток становить випадок, коли зазначена службова особа чи працівник органу внутрішніх справ усунули водія від керування цим засобом.

Суспільно небезпечне діяння, передбачене ст. 288 КК, полягає у порушенні відповідних правил, норм і стандартів при будівництві, реконструкції, ремонті чи утриманні шляхів, вулиць, залізничних переїздів, інших шляхових споруд (наприклад, вимиканні вуличного освітлення в темну пору доби, наданні дозволу на експлуатацію ділянки дороги з поганим покриттям, невстановленні загороджувальних засобів та попереджувальних знаків на місці проведення дорожніх робіт, несвоєчасному огляді доріг, вулиць, залізничних переїздів, інших шляхових споруд з метою з'ясувати, чи відповідає їх стан вимозі убезпечення дорожнього руху, тощо).

Суб'єктом цього злочину можуть бути особи, які виконують такі роботи або відповідальні за їх проведення: керівники дорожньо-експлуатаційних підприємств, їхні підлеглі, котрим надано повноваження щодо дотримання відповідних правил, норм і стандартів, та рядові робітники зазначених підприємств; інспектори безпеки руху; виконроби, майстри, інші особи, які керують проведенням дорожніх робіт чи робіт у межах проїзної частини; тощо.

Незаконне заволодіння транспортним засобом (ст. 289 КК слід розуміти як умисне, протиправне вилучення його з будь-якою метою у власника або законного користувача всупереч їх волі (з місця стоянки чи під час руху) шляхом запуску двигуна, буксирування, завантажування на інший транспортний засіб, примусового відсторонення зазначених осіб від керування, примушування їх до початку чи продовження руху тощо. Таке заволодіння може бути вчинене таємно або відкрито, шляхом обману чи зловживання довірою, із застосуванням насильства або погроз.

Цей злочин визнають закінченим з моменту, коли транспортний засіб почав рухатись унаслідок запуску двигуна чи буксирування, а якщо заволодіння відбувається під час руху транспортного засобу, — з моменту встановлення контролю над ним.

Проникнення в кабіну, гараж чи інше сховище, спробу запустити двигун або буксирувати транспортний засіб з метою заволодіння ним необхідно розглядати як замах на вчинення злочину.

Не є незаконним заволодіння транспортним засобом у стані крайньої необхідності, наприклад, для того, щоб терміново доставити тяжко хвору людину до лікарні, приборкати стихійне лихо, усунути іншу небезпеку, яка загрожує людям, інтересам суспільства чи держави.

Заволодіння транспортним засобом за попередньою змовою групою осіб має місце у випадках, коли дві особи і більше заздалегідь, тобто до початку виконання дій, які становлять об'єктивну сторону злочину, домовилися про спільне його вчинення, незалежно від того, хто з них керував цим засобом. Проте не підлягають кримінальній відповідальності за ст. 289 КК особи, які не брали участі у вилученні транспортного засобу, але після заволодіння ним винною особою здійснили поїздку на ньому.

Відповідно до частин 2, 3 ст. 289 КК та п. 3 примітки до цієї статті матеріальну шкоду слід визнавати значною в разі заподіяння реальних збитків на суму від 100 до 250 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а великою — на суму понад 250 таких мінімумів.

При вирішенні питання про те, чи були збитки реальними, необхідно виходити з положень п. 1 ч. 2 ст. 22 Цивільного кодексу України, де зазначено, що такими збитками є втрати, яких особа зазнала у зв'язку зі знищенням або пошкодженням речі, а також витрати, що вона зробила або мусить зробити для відновлення свого порушеного права.

Якщо транспортний засіб не зазнав ніяких пошкоджень унаслідок незаконного заволодіння, його технічний стан не погіршився і відновлення він не потребує або сума відповідних витрат менша від зазначеної у п. 3 примітки до ст. 289 КК, така кваліфікуюча ознака, як заподіяння значної або великої шкоди, відсутня.

У випадках коли особа знищила транспортний засіб, яким незаконно заволоділа, чи призвела до такого стану, що він повністю втратив свою цінність і його вже не можна використовувати за прямим призначенням, розмір реальних збитків дорівнює вартості автомобіля на день учинення злочину. Таким же чином треба вирішувати це питання, якщо транспортний засіб після незаконного заволодіння не знайдено.

У разі пошкодження внаслідок дій винної особи окремих деталей, вузлів, агрегатів транспортного засобу розмір реальних збитків необхідно визначати виходячи з вартості запасних частин і відновлювального ремонту.

Суб'єктом злочину, передбаченого ст. 289 КК, не можна визнавати осіб, які є співвласниками або законними користувачами транспортного засобу; працівників підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності, котрі без належного дозволу здійснили поїздку на закріпленому за ними транспортному засобі; а також службових осіб, наділених повноваженнями щодо використання чи експлуатації транспортних засобів.

Якщо для вирішення питань, які виникли у справі про злочин проти безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту, потрібні спеціальні знання, суд має призначити експертизу. У відповідній ухвалі (постанові) слід навести необхідні експерту вихідні дані, що ґрунтуються на матеріалах справи. За наявності в них різних даних щодо обставин події суд доручає експерту дати висновок стосовно кожного з варіантів окремо. На підставі аналізу всіх зібраних у справі доказів суд повинен зазначити у вироку, які вихідні дані він визнав такими, що відповідають дійсності, і з їх урахуванням оцінити висновок експерта. При цьому слід виходити з того, що згідно зі ст. 67 Кримінально-процесуального кодексу України висновок експерта не має наперед установленої сили, а також переваги перед іншими доказами і, як і всі вони, має бути оцінений судом за внутрішнім переконанням, що ґрунтується на всебічному, повному й об'єктивному розгляді всіх обставин справи в їх сукупності та відповідно до закону.

При призначенні покарання за відповідною частиною ст. 286 КК суди мають враховувати не тільки наслідки, що настали, а й характер та мотиви допущених особою порушень правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту, її ставлення до цих порушень та поведінку після вчинення злочину, вину інших причетних до нього осіб (пішоходів, водіїв транспортних засобів, працівників, відповідальних за технічний стан і правильну експлуатацію останніх, тощо), а також обставини, які пом'якшують і обтяжують покарання, та особу винного.

У кожному випадку призначення покарання за частинами 1 та 2 ст. 286 і ст. 287 КК необхідно обговорювати питання про доцільність застосування до винного додаткового покарання — позбавлення права керувати транспортними засобами або обіймати посади, пов'язані з відповідальністю за технічний стан чи експлуатацію транспортних засобів, відповідно.

Додаткове покарання, передбачене як обов'язкове ч. 3 ст. 286 КК, суд може відповідно до ст. 69 КК не призначати лише за наявності декількох обставин, які пом'якшують покарання та істотно знижують ступінь тяжкості вчиненого злочину, і з урахуванням особи винного.

Позбавлення права керувати транспортними засобами можна застосовувати як додаткове покарання незалежно від того, що особу вже було позбавлено такого права в адміністративному порядку. Однак призначення цього покарання особі, яка взагалі не мала права керувати транспортними засобами, є неможливим.

У разі вчинення злочину в стані алкогольного сп'яніння або у стані, викликаному вживанням наркотичних чи інших одурманюючих засобів, суд повинен обговорити питання про визнання цієї обставини відповідно до п. 13 ч. 1 ст. 67 КК такою, яка обтяжує покарання винного.

Потерпілий, якому внаслідок учинення транспортного злочину заподіяно моральну, фізичну чи майнову шкоду, вправі пред'явити цивільний позов про її відшкодування, який має бути розглянутий разом із кримінальною справою. Якщо цивільний позов не був заявлений, суд повинен роз'яснити особі, яка зазнала шкоди від злочину, її право пред'явити такий позов до підсудного або до особи, котра за законом несе матеріальну відповідальність за заподіяну ним шкоду.

Звернути увагу судів на неприпустимість спрощеного підходу до судового розгляду справ про адміністративні правопорушення на транспорті та ігнорування прав осіб, яких притягають до відповідальності, потерпілих, їх законних представників і захисників.

Суди повинні неухильно виконувати вимоги ст. 268 КУпАП щодо розгляду справи про адміністративне правопорушення у присутності особи, яка притягається до адміністративної відповідальності. Під час відсутності зазначеної особи це можливо лише у випадках, коли є дані про своєчасне її сповіщення про місце та час розгляду і якщо від неї не надійшло клопотання про його відкладення.

При розгляді справ зазначеної категорії необхідно з'ясовувати всі обставини, перелічені у статтях 247 і 280 КУпАП, у тому числі шляхом допиту свідків та призначення експертиз.

Зміст постанови судді має відповідати вимогам, передбаченим статтями 283 і 284 КУпАП. У ній, зокрема, потрібно навести докази, на яких ґрунтується висновок про вчинення особою адміністративного правопорушення, та зазначити мотиви відхилення інших доказів, на які посилався правопорушник, чи висловлених останнім доводів.

Визнати правильною практику тих суддів, які вмотивованими постановами повертають протоколи про адміністративні правопорушення, складені не уповноваженою на те посадовою особою або без додержання вимог ст. 256 КУпАП, відповідному правоохоронному органу для належного оформлення.

Установивши в діях особи, притягнутої до адміністративної відповідальності, ознаки злочину, суддя відповідно до ст. 253 КУпАП зобов'язаний вмотивованою постановою передати матеріали за належністю — прокурору, органу досудового слідства або дізнання — для вирішення питання про порушення кримінальної справи.

Розглядаючи справи про повторне протягом року керування транспортними засобами з технічними несправностями, з якими їх експлуатація заборонена (ч. 3 ст. 121 КУпАП, судді повинні зазначати у постанові характер несправності транспортного засобу із посиланням на відповідний пункт Розі. 31 ПДР, де наведено перелік таких несправностей.

Суб'єктом адміністративного правопорушення, передбаченого ст. 124 КУпАП, може бути будь-яка особа, яка бере безпосередню участь у процесі руху на дорозі як пішохід, водій, пасажир, погонич тварин. При цьому пошкодження транспортних засобів, вантажу, автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів, дорожніх споруд чи іншого майна має бути наслідком порушення Правил дорожнього руху.

Судам слід ураховувати, що відповідальність за ст. 130 КУпАП несуть особи, які керують транспортними засобами у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції. Стан сп'яніння встановлюють шляхом огляду правопорушника, який проводять згідно з Інструкцією про порядок направлення громадян для огляду на стан сп'яніння в заклади охорони здоров'я та проведення огляду з використанням технічних засобів (затверджена спільним наказом Міністерства внутрішніх справ, Міністер-

ства охорони здоров'я та Міністерства юстиції України № 114/38/15-36-18 від 24 лютого 1995 р.).

Якщо водій ухилявся від огляду, то відповідні його дії та ознаки сп'яніння необхідно зафіксувати в протоколі про адміністративне правопорушення, складеному у присутності двох свідків, що є підставою для притягнення порушника до адміністративної відповідальності.

Керування транспортним засобом слід розуміти як виконання функцій водія під час руху такого засобу або інструктора-водія під час навчання учнів-водіїв, незалежно від того, керує особа транспортним засобом, який рухається своїм ходом чи за допомогою буксирування.

Для притягнення до відповідальності за ст. 130 КУпАП не має значення, протягом якого часу особа, яка перебуває у стані сп'яніння чи під впливом лікарських препаратів, що знижують її увагу та швидкість реакції, керувала транспортним засобом. Правопорушення вважають закінченим з того моменту, коли він почав рухатись.

Відповідальність за передачу керування транспортним засобом особі, яка перебуває у стані сп'яніння чи під впливом лікарських препаратів, що знижують її увагу та швидкість реакції (ч. 1 ст. 130 КУпАП, настає за умови, що тому, хто це робить, відомо про такий стан.

Судам необхідно враховувати, що КУпАП не передбачає накладення адміністративного стягнення нижче від найнижчої межі, передбаченої санкцією певної норми. Тому згідно зі ст. 33 цього Кодексу основні й додаткові стягнення слід застосовувати з урахуванням характеру вчиненого правопорушення, особи правопорушника, ступеня його вини, майнового стану, обставин, що пом'якшують і обтяжують відповідальність, у межах санкцій відповідних норм.

Оскільки наведений у ст. 34 КУпАП перелік обставин, які пом'якшують відповідальність за адміністративне правопорушення, не є вичерпним, суддя при накладенні адміністративного стягнення може визнати пом'якшуючими й інші обставини, не передбачені цією статтею. Перелік обставин, що обтяжують відповідальність за адміністративне правопорушення (ст. 35 КУпАП), навпаки, є вичерпним, тому суддя не вправі посилатись у постанові як на обтяжуючі і враховувати при накладенні стягнення обставини, не передбачені законом.

Позбавлення права керувати транспортними засобами можна застосовувати тільки як основне адміністративне стягнення за вчинення правопорушень, передбачених ч. 3 ст. 121, ч. 4 ст. 122, ст. 122-2, ч. 3 ст. 123, статтями 124 і 130 КУпАП. Можливості накладати на винну особу таке стягнення як додаткове цей Кодекс не надає. Суди не вправі застосовувати його й тоді, коли винна особа вже позбавлена такого права або взагалі його не мала.

Оплатне вилучення транспортного засобу може бути є допустимим тільки як додаткове адміністративне стягнення за вчинення правопорушень, за які встановлена відповідальність ч. 6 ст. 121, ч. 2 та 3 ст. 130 КУпАП. Застосування його як основного стягнення законом не передбачено. Не можна накладати це стягнення й на особу, яка вчинила відповідне правопорушення, керуючи транспортним засобом, що належить іншій особі.

Дуже часто судові помилки з приводу відмежування транспортних злочинів від інших виникають при розгляді пригод, які трапляються в сільському господарстві.

Якщо водій не допустив порушень Правил дорожнього руху, а аварія сталася через будь-які інші причини (наприклад, через дефекти ділянки дороги або через несправність транспортного засобу, що виникла раптово), то водій у такому випадку кримінальній відповідальності не підлягає.

Обов'язковою ознакою цього злочину кримінальний закон називає обстановку вчинення злочину, яка характеризується тим, що діяння вчиняються, наслідки настають в обстановці дорожнього руху, тобто в процесі пересування транспортних засобів. Тому не охоплюється статтею 286 КК випадки, які сталися під час ремонту транспортних засобів чи в ході виконання ними певних спеціальних (не транспортних) операцій.

Криміналізація діяння, що виражалось в порушення правил безпеки дорожнього руху та експлуатації транспорту відбулось на ґрунті збільшення транспортної мережі та високої суспільної небезпечності цього діяння. Суспільна небезпечність цього діяння виражається в тому що воно вчиняється джерелом підвищеної небезпеки, а саме транспортним засобом та заподіює тілесні ушкодження, матеріальну шкоду та загибель людей.

Порушення Правил безпеки руху та експлуатації транспорту полягає в дії або бездіяльності, пов'язаній з невиконанням однієї чи кількох вимог Правил дорожнього руху або інших нормативних актів, що регламентують безпеку руху та експлуатацію транспорту, з боку особи, яка керує транспортним засобом. Інструкції та інші нормативні акти, що стосуються особливостей перевезення спеціальних вантажів, експлуатації окремих видів транспортних засобів, руху на закритих територіях, повинні ґрунтуватися на вимогах Закону України «Про дорожній рух» та Правил дорожнього руху. Не можна розглядати як такі різні правила, що випливають з життєвого чи професійного досвіду водіїв, але не зафіксовані у відповідних нормативних актах.

Об'єктивна сторона злочину, передбаченого ст. 286 КК України, полягає в: а) порушенні Правил безпеки руху чи експлуатації транспорту, тобто в порушенні конкретного правила, передбаченого конкретним пунктом правил; б) настанні суспільне небезпечних наслідків — заподіяння смерті чи тілесних ушкоджень учасникам дорожнього руху і в) причинному зв'язку між порушенням правил безпеки руху чи експлуатації транспорту та спричиненими наслідками.

Суб'єктивна сторона злочину характеризується необережною формою вини, що визначається характером ставлення до наслідків. Сама ж дія або бездіяльність при порушенні правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту можуть бути як умисними, так і вчиненими з необережності.

Суб'єктом злочину, передбаченого ст. 286 КК України, може бути фізична осудна особа, яка на момент його вчинення досягла 16-річного віку і фактично керувала транспортним засобом, допустивши порушення Правил безпеки руху та експлуатації транспорту. Особа є такою, що керує транспортним засобом незалежно від того, чи вона професіонал, чи ама-

тор, чи працює за наймом, є його власником чи орендарем, керує ним за дорученням чи самовільно захопивши або угнавши його. Не мають значення обставини, пов'язані з відсутністю в особи прав на керування транспортним засобом або факт позбавлення такого права в адміністративному чи іншому порядку.

Аналіз судової практики вказує що в кожному випадку для правильного вирішення справи, для з'ясування істини у справі, слід встановлювати яких саме порушень правил дорожнього руху допустився винний. І як наголошує постанова Пленуму Верховного Суду України в кожному випадку також слід встановлювати обставини, які пом'якшують і обтяжують покарання, та особу винного. Призначаючи додаткове покарання суду слід виходити також з обставин, які істотно зменшують ступінь суспільної тяжкості вчиненого злочину, і з урахуванням особи винного.

Розділ VII

ОСНОВИ ВЗАЄМОВІДНОСИН ВОДІЯ З ІНСПЕКТОРОМ ДАІ

Кожен з нас, або хоча б хтось з близьких нам людей як мінімум раз у житті стикався з ситуаціями, коли низька правова освіченість водія, відсутність своєчасної юридичної допомоги сприяли незахищеності від неправомірних дій з боку контролюючих органів, насамперед, працівників Державної автомобільної інспекції. Разом з тим, ми з вами побачимо, що законодавство всебічно врегульовує правовий статус водіїв, чітко окреслює їх права та можливості захисту від неаргументованих претензій з боку ДАІ, а тому головне — ніколи не боятись користуватися цими правами, а, навпаки, грамотно і в повній мірі реалізовувати їх. Саме тому водії, які будуть обізнані у своїх правах та особливостях їх реалізації, не допускатимуть зловживань з боку посадових осіб, насамперед, державних автомобільних інспекторів (далі — державтоінспекторів), оволодіють навичками практичного захисту своїх прав і навіть зможуть не допускати їх порушень, а тим самим протидіяти корупції та іншим негативним явищам.

На дорогах України відбувається війна — так говорять громадські організації, що мають на руках страшну статистику щодо неправомірності дій працівниками ДАІ під час ведення служби. Серед водіїв побутує переконання, що працівники ДАІ мають безмежні повноваження. Разом з тим, часто громадяни не тільки не знають своїх прав, а й взагалі не відають питаннями сутності ДАІ, її місця серед органів державної влади, покладених на неї повноважень тощо. Тепер прийшов час активно вивчати законодавство і, у разі необхідності, вміти оскаржити неправомірні дії та вказівки співробітників ДАІ.

В даному контексті найбільш доцільним є розгляд питань, пов'язаних з діяльністю ДАІ, системи її завдань, функцій, повноважень, а також формування у читача найбільш повної картини щодо обсягу і меж здійснення водієм своїх прав.

Для захисту своїх прав водій може використовувати наступні методи: не виконувати незаконні розпорядження працівника ДАІ та оскаржувати його неправомірні дії, скористатися правовою допомогою юриста, оскаржити постанову про накладення адміністративного стягнення, звернутись до суду для реалізації права на компенсування шкоди, заподіяної незаконними діями працівника ДАІ, стягнення моральної шкоди тощо.

Хоча б мінімальне знання законів, наполегливість, а головне, бажання не допустити порушення закону, допоможуть водію запобігти зловживан-

ню владою працівниками ДАІ. І якщо так робитиме кожен, то водій та інспектор ДАІ спілкуватимуться на рівних, завдяки чому вдасться уникнути багатьох конфліктних ситуацій.

Отож, уявімо собі ситуацію, що Вас зупиняють працівники ДАІ. Що робити в такому випадку, як поводити себе таким чином, щоб Ваші дії були бездоганними з юридичної точки зору? Як зберегти добрий настрій та юридично вірно побудувати свої відносини із працівниками ДАІ? Що робити, аби не допустити зловживань з боку представників ДАІ? Як захистити свої порушені права?

У даних розділах ми розглянемо відповіді на поставлені вище питання, а також дамо ряд практичних порад стосовно поведінки при спілкуванні із працівниками ДАІ. Особлива увага буде звернута на правову базу діяльності ДАІ, Підстави та порядок зупинки транспортного засобу, оформлення матеріалів про правопорушення, заповнення протоколу, огляд автомобіля, на питання про права та обов'язки посадових осіб ДАІ та водіїв, порядок оскарження неправомірних дій працівників ДАІ, а також будуть приведені зразки процесуальних документів, які можуть складатися під час з'ясування стосунків між водієм та працівниками ДАІ.

Проаналізувавши законодавство, можна ясно побачити, що на більшість з цих запитань в ньому можна знайти відповідь. З огляду на це, будемо розглядати ці проблемні питання, опираючись на низку нормативно-правових актів, зокрема:

Закон України «Про міліцію»

Закон України «Про дорожній рух»

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення регулювання відносин у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху» від 24.09.2008 № 586-VI

Постанова КМ України № 341 від 14.04.1997 р. Про Положення про Державну автомобільну інспекцію Міністерства внутрішніх справ

Постанова КМ України № 1306 від 10.10.2001 р. Про правила дорожнього руху.

Спільний наказ МВС України та МОЗ України № 400/666 від 09.092009 «Про затвердження Інструкції про виявлення у водіїв транспортних засобів ознак алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції»

Кодекс України, Кодекс України про адміністративні правопорушення.

Розпорядження МВС № 466 від 21.05.2009 «Про організацію роботи підрозділів ДАІ з профілактики правопорушень із застосуванням засобів фото- і кінозйомки, відеозапису»

Наказ МВС від 30.06.1998 року № 482 «Про заходи щодо поліпшення нагляду за дорожнім рухом та взаємовідносин міліції із власниками транспортних засобів»

Інструкція «Про питання діяльності підрозділів дорожньо-патрульної служби Державтоінспекції МВС України» від 27.03.2009 року № 111.

§7.1. Державна автомобільна інспекція: завдання, функції та повноваження

У новому тисячолітті Україна перебуває в умовах поступового соціально-економічного зростання, що зумовлює підвищення рівня життя окремих верств населення, веде до невпинного збільшення автомобільного парку країни. Вже зараз на обліку в Державтоінспекції знаходиться понад 12,5 млн автотранспортних засобів, і кожного року їх кількість збільшується. Як наслідок, значно посилюється інтенсивність руху на автошляхах, а це, у свою чергу, ставить перед суспільством комплекс нових завдань, спрямованих на створення умов безпечного руху. Саме тому, особливо поновому постає питання про місце і роль Державтоінспекції у державі, також у системі органів державної влади та суспільства.

Безпосередньо говорячи про ДАІ як складову частину системи МВС, потрібно, перш за все, визначати її правове становище, яке регулюється постановою Кабінету міністрів України від 14 квітня 1997 р. «Про Положення про Державну автомобільну інспекцію Міністерства внутрішніх справ».

В цілому особливий статус ДАІ визначається двома умовами:

цей підрозділ міліції **здійснює нагляд *за*** надзвичайно складним соціальним явищем – **дорожнім рухом**;

даний підрозділ міліції **віднесений до числа державних інспекцій**, через що він наділений **особливим правовим статусом**

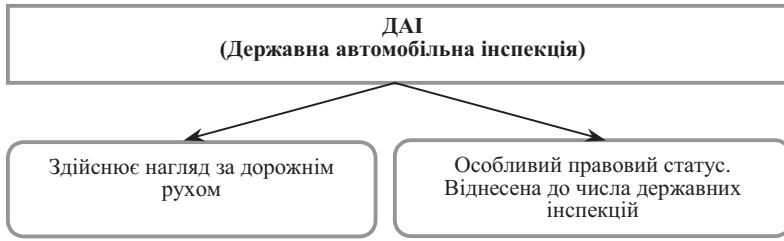

Розглянемо ці характеристики більш детально.

Особливий підхід до питань правового регулювання суспільних відносин у дорожньому русі обумовлений рядом причин. До основних з них, на наш погляд, можна віднести такі:

основним джерелами підвищеної небезпеки є саме транспортні засоби. На практиці користування такими засобами пересування на дорогах становлять особливу небезпеку як для власника транспортного засобу, так і для всіх інших учасників дорожнього руху;

суспільні відносини, що виникають у сфері дорожнього руху, значною мірою проявляють себе як надзвичайно активна категорія соціальних зв'язків. У результаті відповідної технічної оснащеності галузей автотранспортного парку і його функціонування, дорожній рух став насті-

льки постійним явищем, що не залежить ні від часу доби, ні від пори року. Його інтенсивність дозволяє говорити про нього як про один із соціальних факторів, що помітно впливає на стан правопорядку в цілому;

суспільні відносини в дорожньому русі є предметом не лише адміністративного, але й цивільного та кримінального законодавства.

У Державній автомобільній інспекції найпомітніше проявляють себе загальні тенденції системи державних інспекцій в Україні. Вони очевидні при аналізі місця і ролі Державної автомобільної інспекції з двох позицій:

а) коли ДАІ розглядається в загальному спектрі державних інспекцій;

б) коли оцінка місця цього органу ґрунтується на його статусі у вигляді складової частини системи управління в галузі внутрішніх справ.

З огляду на це, варто виділити **основні завдання** Державтоінспекції ***(Див. таблицю нижче):***

Основні завдання Державтоінспекції

↓

реалізація в межах своєї компетенції державної політики щодо забезпечення безпеки дорожнього руху

↓

організація контролю за додержанням законів, інших нормативних актів з питань безпеки дорожнього руху та охорони навколишнього середовища від шкідливого впливу автомототранспортних засобів (далі — транспортних засобів)

↓

удосконалення регулювання дорожнього руху з метою забезпечення його безпеки та підвищення ефективності використання транспортних засобів

↓

виявлення та припинення фактів порушення безпеки дорожнього руху, а також виявлення причин і умов, що сприяють їх вчиненню

Узагальнюючи вищесказане, потрібно відмітити, що в цілому правоохоронна **діяльність органів Державтоінспекції України**, як і будь-якого іншого правоохоронного органу, **спрямована саме на захист прав і свобод людини**. І це не дивно, адже ст. 3 Конституції України передбачає, що утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов’язком держави, а пріоритетною в цьому аспекті є спільна злагоджена професійна праця в цьому напрямку всіх органів державної влади і, зокрема, органів міліції по забезпеченні безпеки дорожнього руху.

З огляду на це державтоінспекція відповідно до покладених на неї завдань:

1) бере участь у розробленні проектів законів та інших нормативних актів документів, у тому числі правил, норм та стандартів, державних і регіональних програм забезпечення безпеки дорожнього руху і його учасників;

2) вносить пропозиції керівництву МВС стосовно розроблення відомчих нормативних актів про дорожній рух, у тому числі разом з іншими центральними органами виконавчої влади, які після їх прийняття є обов'язковими для центральних і місцевих органів виконавчої влади, підприємств, установ і організацій незалежно від форм власності та господарювання (далі — центральні і місцеві органи виконавчої влади та організації);

3) узагальнює практику застосування законодавства з питань забезпечення безпеки дорожнього руху, розробляє і вносить керівництву МВС пропозиції щодо його удосконалення;

4) здійснює контроль за дотриманням власниками (володільцями) транспортних засобів, а також громадянами, посадовими і службовими особами вимог Закону України «Про дорожній рух», правил, норм та стандартів з питань забезпечення безпеки дорожнього руху, які регламентують вимоги щодо:

прав і обов'язків учасників дорожнього руху;

організації дорожнього руху;

допуску громадян до керування транспортними засобами, реєстрації та обліку цих транспортних засобів;

перевезення надгабаритних великовагових та небезпечних вантажів;

переобладнання та експлуатації транспортних засобів;

підготовки та підвищення кваліфікації учасників дорожнього руху;

технічного стану транспортних засобів;

виконання власниками автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів вимог безпеки дорожнього руху;

виготовлення і застосування технічних засобів та автоматизованих систем керування дорожнім рухом;

охорони довкілля від шкідливого впливу транспортних засобів;

5) забезпечує безпеку учасників дорожнього руху, захист їх прав та законних інтересів;

6) виявляє та вживає заходів до попередження і припинення адміністративних правопорушень Правил дорожнього руху, забезпечує розгляд справ, віднесених до відання Державтоінспекції;

7) здійснює профілактику правопорушень у сфері безпеки дорожнього руху та серед його учасників, вносить до центральних і місцевих органів виконавчої влади та організацій подання про необхідність усунення причин і умов, що сприяють вчиненню таких правопорушень;

8) бере участь в охороні громадського порядку та боротьбі із злочинністю, в тому числі пов'язаною з використанням транспортних засобів;

9) забезпечує захист власності учасників дорожнього руху, транспортних засобів і вантажів від злочинних посягань;

10) виявляє і припиняє перевезення з порушенням законодавства вантажів, наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, зброї, боєприпасів тощо;

11) здійснює в межах своєї компетенції відповідно до законодавства заходи, спрямовані на розкриття злочинів, розшук осіб, які їх вчинили;

12) забезпечує супроводження в установленому порядку небезпечних, надгабаритних та великовагових вантажів, що перевозяться транспортними засобами;

13) організовує супроводження і забезпечує безпечний рух транспортних засобів спеціального призначення;

14) координує здійснення в Україні науково-технічних розробок з питань забезпечення безпеки дорожнього руху та їх впровадження у практичну діяльність;

15) вивчає та бере участь у впровадженні в Україні міжнародного досвіду з підвищення безпеки дорожнього руху;

16) здійснює контроль за дотриманням правил утримання автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів та правил користування ними;

17) регулює дорожній рух, у тому числі з використанням технічних засобів та автоматизованих систем;

18) вживає разом з відповідними центральними і місцевими органами виконавчої влади та організаціями заходів щодо запобігання дитячому дорожньо-транспортному травматизму та порушенням Правил дорожнього руху неповнолітніми;

19) проводить державну реєстрацію (перереєстрацію) та облік призначених для експлуатації на вулично-дорожній мережі загального користування транспортних засобів усіх типів; приймає державні іспити на право керування транспортними засобами всіх категорій;

20) видає реєстраційні і дозвільні документи на транспортні засоби, посвідчення водія, довідки щодо стану безпеки дорожнього руху та обставин дорожньо-транспортних пригод фізичним і юридичним особам, готує інформаційно-аналітичні матеріали та інші документи з питань, що належать до її компетенції;

21) перевіряє наявність сертифікатів на відповідність транспортних засобів вимогам діючих в Україні правил, норм та стандартів;

22) провадить невідкладні дії на місцях дорожньо-транспортних пригод, вживає у разі потреби заходів для евакуації людей, надання їм першої медичної допомоги, а також сприяє транспортуванню пошкоджених транспортних засобів та охороні майна, що залишилося без нагляду;

23) забезпечує відповідно до своєї компетенції організацію руху транспортних засобів у місцях проведення першочергових аварійно-рятівних робіт, протокольних, спортивних та інших масових заходів;

24) погоджує відповідно до вимог Закону України «Про дорожній рух», інших актів законодавства проекти на будівництво, реконструкцію і ремонт автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів, а також автозаправних станцій, станцій технічного обслуговування автомобілів, автостоянок, комплексів дорожнього сервісу та інших споруд у межах відведення автомобільних доріг або червоних ліній міських вулиць і доріг,

проекти детального планування та забудови окремих територій населених пунктів, генпланів окремих забудов в населених пунктах, проекти комплексних транспортних схем та спорудження ліній міського електричного транспорту, бере участь в експертизі проектів генеральних планів населених пунктів;

25) надає учасникам дорожнього руху інформацію, отриману від гідрометеорологічних, дорожніх, комунальних та інших організацій про умови дорожнього руху;

26) надає правову допомогу і необхідну інформацію про умови дорожнього руху його учасникам, особливо неповнолітнім, інвалідам, громадянам похилого віку;

27) бере участь у розробленні нормативів щодо створення безпечних умов для пересування найбільш уразливих учасників дорожнього руху — дітей, інвалідів, велосипедистів і людей похилого віку;

28) організовує і здійснює серед населення роз'яснення законів, інших нормативних актів з питань забезпечення безпеки дорожнього руху, використовує з цією метою засоби масової інформації, а також власні видання, кіно-, відео- і друковану продукцію, проводить огляди, конкурси, змагання, сприяє організації вивчення громадянами, особливо неповнолітніми, Правил дорожнього руху;

29) погоджує проекти конструкцій транспортних засобів у частині дотримання вимог щодо забезпечення безпеки дорожнього руху, бере участь у випробуванні і прийманні зразків нових конструкцій цих транспортних засобів;

30) аналізує обставини і причини виникнення дорожньо-транспортних пригод, забезпечує внесення відомостей про пригоди, загиблих і потерпілих у них осіб до єдиної централізованої бази даних, розробляє і здійснює заходи щодо запобігання таким пригодам;

31) визначає основні вимоги щодо організації, регулювання і керування дорожнім рухом;

32) аналізує умови та стан дорожнього руху, виявляє та веде облік аварійно-небезпечних ділянок доріг і вулиць, місць концентрації дорожньо-транспортних пригод, розробляє пропозиції щодо вдосконалення організації дорожнього руху, вносить їх відповідним підприємствам, установам та організаціям для впровадження, контролює їх виконання;

33) погоджує подані в установленому порядку пропозиції стосовно обладнання засобами організації дорожнього руху місць виконання дорожніх робіт, проекти та схеми організації дорожнього руху, встановлення будь-яких світлових сигналів, дорожніх знаків, нанесення лінії дорожньої розмітки, розміщення огороджувальних пристроїв, зелених насаджень та зовнішнього освітлення доріг, облаштування, реконструкції, ремонту та ліквідації залізничних переїздів, розміщення в смугах відведення автомобільних доріг або червоних ліній міських вулиць і доріг кіосків, павільйонів, рекламоносіїв, пересувних торгівельних пунктів і інших споруд, маршрути руху пасажирського транспорту, розміщення посадочних майданчиків, зупинок таксі та інших транспортних засобів, маршрути організованого руху громадян і місця їх збору, порядок проведення спортивних

та інших масових заходів, які можуть створити перешкоди дорожньому руху;

34) видає в установленому порядку дозволи на рух транспортних засобів з надгабаритними, великоваговими, небезпечними вантажами та в колоні, параметри і перелік яких встановлені Правилами дорожнього руху, державними стандартами, угодами про міждержавні перевезення небезпечних вантажів і здійснює контроль за дотриманням при цьому відповідними посадовими і службовими особами та громадянами норм, правил та стандартів забезпечення безпеки дорожнього руху;

35) разом з власником дороги, вулиці чи залізничного переїзду встановлює місце переїзду автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів транспортними засобами на гусеничному ходу;

36) відповідно до законодавства проводить дізнання за фактами дорожньо-транспортних пригод та скоєння інших злочинів;

37) веде автоматизований облік, накопичення, оброблення та використання даних про транспортні засоби, що підлягають державній реєстрації органами Державтоінспекції, в тому числі відповідних даних про митне оформлення та нотаріальне посвідчення угод щодо них, інформації правоохоронних органів про перебування транспортних засобів у розшуку, під арештом тощо, а також даних, що надходять до органів МВС в рамках міжнародного співробітництва у сфері боротьби із злочинністю;

38) здійснює в установленому порядку на автомобільних дорогах у місцях розташування контрольних пунктів перевірку транспортних засобів та їх власників з метою припинення переміщення викраденого транспорту за межі України;

39) разом з відповідними службами Міноборони, МНС, дорожніх, комунальних, транспортних та інших підприємств, установ та організацій здійснює невідкладні заходи щодо організації дорожнього руху на вулицях і дорогах у разі виникнення стихійного лиха, аварій та катастроф, оголошення окремих місцевостей зонами надзвичайної екологічної ситуації, інших надзвичайних подій, а також для евакуації громадян, техніки, підприємств, установ та організацій;

40) контролює внесення обов’язкових платежів власниками транспортних засобів;

41) здійснює закупівлю товарів, робіт і послуг, пов’язаних з розробленням і виробництвом державних номерних знаків для транспортних засобів і спеціальної бланкової продукції, обладнання і технічних засобів, пов’язаних із забезпеченням безпеки дорожнього руху та нанесенням ідентифікаційних номерів транспортних засобів згідно з вимогами міжнародних і державних стандартів, а також програмного забезпечення та технічних засобів, пов’язаних з функціонуванням автоматизованих систем у сфері безпеки дорожнього руху та організації автоматизованої мережі передачі даних у ній;

42) розглядає заяви, скарги та пропозиції громадян щодо забезпечення безпеки дорожнього руху, вживає заходів для усунення причин, які їх викликають;

43) веде облік торговельних організацій, підприємств-виробників та суб’єктів підприємницької діяльності всіх форм власності, що реалізують

транспортні засоби або номерні агрегати до них, видає їм в установленому порядку бланки довідок-рахунків, актів приймання-передачі транспортних засобів, а також номерні знаки для разових поїздок;

44) погоджує подані пропозиції стосовно закріплення за конкретними ділянками автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів лікувальних закладів, що можуть здійснювати цілодобовий прийом, обстеження і лікування потерпілих;

45) контролює укомплектування патрульних автомобілів і приміщень стаціонарних постів медичним майном і медикаментами для надання першої медичної допомоги потерпілим внаслідок дорожньо-транспортних пригод;

46) створює, утримує та ліквідує спеціальні майданчики чи стоянки для тимчасового зберігання транспортних засобів, затриманих підрозділами Державтоінспекції відповідно до законодавства; приймає працівників для роботи на спеціальних майданчиках чи стоянках та для надання інших платних послуг. Приймання на роботу цих працівників, умови оплати їх праці та інші умови визначаються договором, укладеним між працівником та підрозділом Державтоінспекції, а утримання зазначених працівників здійснюється за рахунок коштів, що надходять як плата за тимчасове зберігання транспортних засобів та інші послуги, які надаються Державтоінспекцією;

47) забезпечує організацію та контролює підготовку,перепідготовку та підвищення кваліфікації водіїв транспортних засобів, веде облік суб'єктів підприємницької діяльності всіх форм власності, що провадять зазначену діяльність, видає їм в установленому порядку бланки свідоцтв про підготовку водіїв.

Підкреслюючи все вищесказане, потрібно наголосити на тому, що діяльність Державної автомобільної інспекції являється складною і багатогранною роботою. Саме тому реалізація безпосередніх завдань ДАІ здійснюється через багаторівневу структуру інститутів цієї інспекції.

Так, апарати ДАІ є структурними підрозділами органів внутрішніх справ. У МВС України є Головне управління Державної автомобільної інспекції, в ГУМВС Автономної Республіки Крим — управління ДАІ. В управліннях внутрішніх справ відповідних областей діють управління (відділи) ДАІ, а в міських та районних органах внутрішніх справ — відділення (відділи, групи) державтоінспекції. Крім цього, до складу ДАІ входять стройові підрозділи дорожньо-патрульної служби, підрозділи дорожнього нагляду, реєстраційно-екзаменаційні підрозділи, спеціалізовані монтажно-експлуатаційні, а також інші підрозділи, діагностичні станції для проведення періодичних технічних оглядів автомототранспортних засобів. На базі відділень спеціальної служби міліції, відділень міліції на контрольно-пропускних пунктах, спеціальних стаціонарних пунктах міліції та стройових підрозділів дорожньо-патрульної служби, що обслуговують дороги державного значення, створені відділи дорожньої міліції на автомагістралях.

Кожний підрозділ системи державтоінспекції має певну організаційну структуру. Так, Головне управління ДАІ МВС України складається

з таких структурних підрозділів (відділень): технічного нагляду, **дорожньо-патрульної служби**, дорожнього нагляду, розшуку, пропаганди та організації безпеки руху, організаційно-інспекторського секретаріату.

В управлінні державтоінспекції ГУМВС Автономної Республіки Крим, а також в управліннях (відділах) державтоінспекції УМВС областей, як правило, є такі відділи (відділення, групи): дорожньо-патрульної служби, технічного нагляду, дорожнього нагляду, розшуку, пропаганди та агітації, реєстраційно-екзаменаційної роботи, обліково-аналітичної роботи. У підпорядкуванні цих апаратів також можуть бути підрозділи дорожньо-патрульної служби, міжрайонні реєстраційно-екзаменаційні підрозділи і спеціалізовані монтажно-експлуатаційні підрозділи. Стосовно міських і районних органів внутрішніх справ, то в них функціонують відділення (відділи, групи) ДАІ, які і виконують весь обсяг завдань щодо забезпечення безпеки дорожнього руху за винятком реєстраційно-екзаменаційної роботи.

Варто зазначити, що **патрульні служби** є основними підрозділами, які залучаються до охорони громадського порядку та найефективніше впливають на криміногенну обстановку. Працівники підрозділів ДПС повинні мати необхідну професійну підготовку, високі моральні якості, бути дисциплінованими та пильними, стійко переносити труднощі, пов'язані зі службою, бути ввічливими й тактовними в спілкуванні з громадянами.

У своїй діяльності працівники підрозділів ДПС керуються Конституцією України, законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, нормативно-правовими актами Міністерства внутрішніх справ України та Інструкцією.

Особовий склад підрозділів ДПС підпорядкований управлінням (відділам) Державтоінспекції МВС ГУМВС, УМВС та входить до складу полків, окремих батальйонів, окремих рот та взводів, секторів, груп. Для забезпечення ескортування, супроводження, патрулювання, а також надання практичної допомоги органам внутрішніх справ під час ускладнення обстановки з аварійністю при управліннях (відділах) Державтоінспекції МВС головних управлінь, управлінь МВС ГУМВС, УМВС або в складі одного з підрозділів ДПС можуть бути створені спеціальні підрозділи.

Діяльність підрозділів ДПС, надання їм практичної та методичної допомоги організовують та контролюють управління (відділи, сектори, групи) Департаменту Державтоінспекції МВС, ГУМВС, УМВС.

Підрозділи ДПС забезпечуються матеріально-технічними засобами згідно із встановленими нормами належності.

Забороняється використовувати особовий склад підрозділів ДПС для виконання завдань, що не входять до кола їх службових обов'язків. Для забезпечення безпеки дорожнього руху можуть залучатися інші працівники Державтоінспекції МВС.

Підрозділи ДПС взаємодіють з іншими підрозділами ОВС, службами з безпеки дорожнього руху підприємств, установ і організацій всіх форм власності, іншими державними і громадськими організаціями, діяльність яких пов'язана із забезпеченням безпеки дорожнього руху, а також з трудовими колективами і громадськістю.

За невиконання покладених на них обов'язків і перевищення наданих їм прав працівники підрозділів ДПС несуть відповідальність згідно з чинним законодавством України.

В цілому аналіз нормативних актів, що регламентують діяльність ДАІ, дозволяє віднести її до числа органів, основним призначенням яких є нагляд за відповідністю діяльності наглядових об'єктів правовому режимові визначеному законодавством України. Безумовно, для Державної автомобільної інспекції, також як і для інших інспекцій, характерне організаційне самовизначення в системі галузі: наявність надвідомчих повноважень, пов'язаних із широким діапазоном застосування адміністративного примусу, право та обов'язок участі у визначенні правового режиму піднаглядних об'єктів.

Як орган, що входить до єдиної системи державного управління, ДАІ у своїй діяльності керується (як і всі інші державні інспекції) основними соціально-політичними принципами державного управління.

На характеристику діяльності ДАІ значно впливає і та обставина, що в результаті сформованих історичних умов ця інспекція організаційно закріпилася в системі управління в галузі внутрішніх справ. Важливо зазначити, що цей організаційний варіант, власне, є оптимальним і відповідає тим об'єктивно сформованим умовам, у яких протікає вся її діяльність.

Однак, належність до системи МВС України в кінцевому підсумку підкреслює особливе становище ДАІ в системі державних інспекцій. Ці особливості, насамперед, полягають у наступному:

1. **Державна автомобільна інспекція** поряд із повноваженнями, властивими більшості державних інспекцій (нагляд за станом закріпленого об'єкта, задача обов'язкових до виконання розпоряджень, застосування адміністративного примусу до осіб, винних у протиправній поведінці, тощо), виконує також функції по охороні громадського порядку, **здійснює деякі й інші дії, передбачені кримінально-процесуальним законодавством, а також вирішує чисельні завдання, що випливають з її правового статусу як складової частини міліції України.** І хоча безпека дорожнього руху, забезпечення якої є основною метою наглядової діяльності ДАІ охоплюється поняттям громадського порядку в його широкому розумінні, все ж таки предмети відання ДАІ і служби охорони громадського порядку досить не рівнозначні. Свідченням тому – обов'язок ДАІ разом з наглядом за рухом здійснювати і нагляд за станом громадського порядку.

2. **Особливе становище Державної автомобільної інспекції в системі державних інспекцій визначається надзвичайно складним об'єктом нагляду.** Підкреслимо, що суспільні відносини являють собою не просто специфічну галузь соціальних зв'язків, врегульованих правом, а надзвичайно складний об'єкт владного впливу. Це обумовлює безупинне функціонування спеціальних органів адміністративного нагляду на всій території України. Соціальна гострота проблеми забезпечення безпеки дорожнього руху, складність піднаглядного об'єкта ставлять ДАІ в ряд найважливіших державних інспекцій. Цим пояснюється і дещо ускладнена функціональна структура (у порівнянні з іншими державними інспекціями).

Досить цікавим питанням являється саме питання **реалізації владних повноважень** Державної автомобільної інспекції Міністерства внутрішніх справ України, які спрямовані безпосередньо на **попередження та припинення правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху** і які складається з двох складових елементів владних повноважень Державтоінспекції. До таких елементів належать **адміністративне запобігання і адміністративне припинення.**

У процесі реалізації адміністративно-запобіжних заходів Державною автомобільною інспекцією Міністерства внутрішніх справ України, необхідно відмітити **адміністративно-запобіжні заходи** як такі, що спрямовані головним чином на утримання членів суспільства від вчинення ними протиправних діянь, запобігання адміністративним проступкам, виявлення й усунення причин та умов, що сприяли їх вчиненню, і не пов'язані з накладенням адміністративного стягнення (припинення і притягнення до адміністративної відповідальності). Дві наступні групи заходів адміністративного примусу (адміністративне припинення і притягнення до відповідальності) застосовуються, на відміну від першої, вже після вчинення правопорушення.

Серед заходів адміністративного примусу, в тому числі і тих, що застосовуються працівниками Державтоінспекції для забезпечення безпеки дорожнього руху, найбільш численними є **заходи припинення.** Це пояснюється тим, що протиправна поведінка може полягати не тільки у вчиненні конкретного адміністративного правопорушення, а й в неодноразових, систематичних протиправних діях, антигромадській поведінці окремих осіб. Цим обумовлюється потреба у застосуванні державними органами та посадовими особами різноманітних засобів припинення антигромадських діянь.

Адміністративне припинення правопорушення, полягає в обов'язковому реагуванні співробітника Державтоінспекції на неправомірні дії учасників дорожнього руху або посадових осіб, відповідальних за дотримання правил експлуатації транспортних засобів чи безпечний стан дорожніх умов шляхом примусового припинення цих дій або вжиття інших заходів, що дозволяють запобігти виникненню подій, попередити їх можливі наслідки.

До заходів адміністративного припинення належать*(Див. таблицю нижче):*

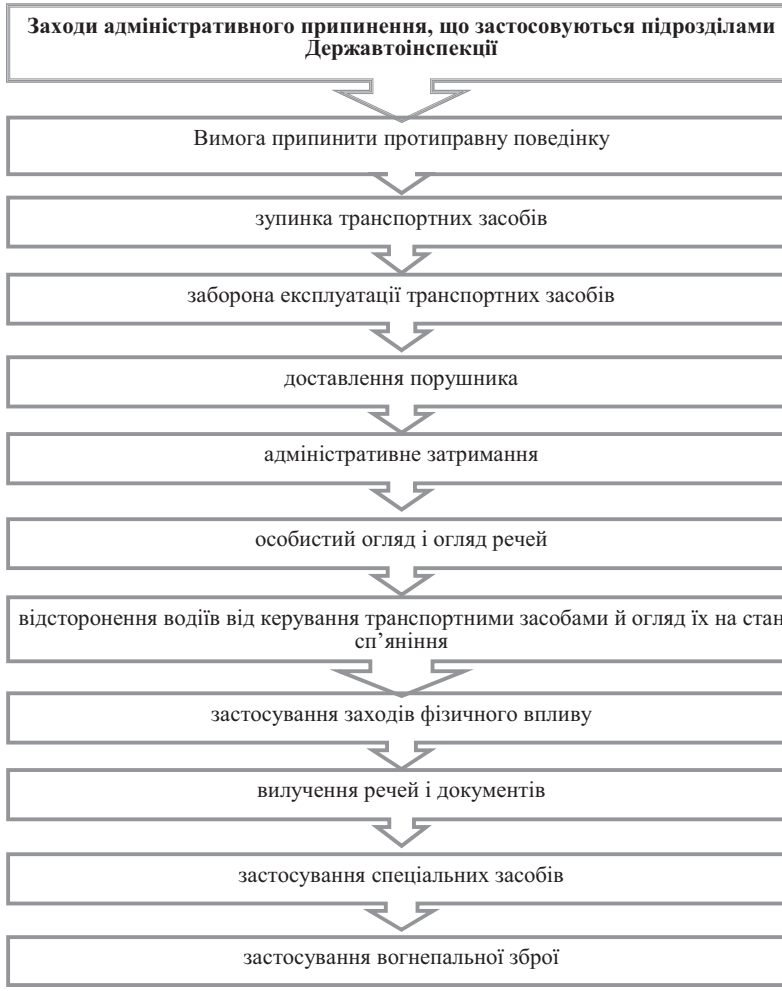

Варто зазначити, що кожен захід адміністративного припинення має застосовуватися у точній відповідності до закону, за наявності для цього відповідних підстав, які можна визначити як сукупність обставин, необхідних і достатніх для того, щоб застосування цих заходів було визнано законним. Конкретна протиправна ситуація, яку пізніше може бути визнано адміністративним правопорушенням або злочином, протиправна поведінка, підозра у вчиненні правопорушення, становлять основні, обов'я-

зкові фактичні підстави застосування заходів адміністративного припинення. Для застосування більшості з них лише цих обставин недостатньо, тобто законодавство передбачає поряд з основними підставами ще й додаткові. До таких обставин належать нездатність особи керувати транспортним засобом (відсторонення водіїв від керування транспортними засобами), неможливість скласти на місці протокол про адміністративне правопорушення або встановити особу порушника (доставлення порушника, адміністративне затримання, інші заходи забезпечення провадження), продовження правопорушення після застосування форм попереднього впливу (спеціальні заходи припинення) тощо.

§7.2. Права та обов'язки працівників Державтоінспекції

Здобуття Україною незалежності стало тією точкою відліку, з якої розпочався процес набуття органами внутрішніх справ нашої держави рис цивілізованої правоохоронної системи. Важливим завданням на шляху до більш менш повної демократизації діяльності міліції має стати оновлення кадрового резерву, до системи управління всіх рівнів мають прийти люди нової генерації. Особливо важливо забезпечити недопущення нових рецидивів непрофесіоналізму та некомпетентності службових працівників

Юридична регламентація діяльності Державтоінспекції з захисту та реалізації прав і свобод громадян під час забезпечення безпеки дорожнього руху закріплюється на конституційному рівні та чинним законодавством. Основою цієї системи є конституційне положення, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави. Цей конституційний обов'язок стосується і діяльності міліції щодо захисту прав і свобод громадян. Працівники Державтоінспекції в різних ситуаціях, пов'язаних з попередженням та припиненням порушень правил дорожнього руху, притягненням до адміністративної відповідальності, зі створенням умов щодо розкриття злочинів у цій сфері зобов'язані поважати гідність особи, гуманно до неї ставитись, не допускати будь-яких випадків перевищення повноважень та інших порушень законності по відношенню до громадян. Крім того, ст.3 Конституції України зобов'язує працівників міліції охороняти і захищати права людини незалежно від її походження, майнового та іншого становища, расової та національної належності, громадянства, віку, статі, мови та освіти, ставлення до релігії, політичних та інших переконань.

Професійна діяльність працівників ДПС ДАІ відноситься до адміністративно-наглядового виду діяльності та має правоохоронну спрямованість, як зазначалося вже в попередньому розділі. Її головною метою є забезпечення безпеки дорожнього руху і підвищення ефективності використання транспортних засобів. Професійну діяльність інспектора дорожньо-патрульної служби можна розглядати, як сукупність здійснюваних ним

функцій, які виконуються за допомогою певних методів і засобів. Кожна з функцій реалізується шляхом виконання певного комплексу видів робіт і функціональних обов'язків, закріплених у нормативній базі. На даний час, згідно вимог «Програми розвитку партнерських відносин між міліцією і населенням на 2000—2005 роки», рішень колегій МВС України, Державтоінспекція здійснює курс на лібералізацію та гуманізацію відносин між учасниками дорожнього руху і інспекторами ДПС ДАІ. Тому послідовність пріоритетів у діяльності інспектора можна уявити в такому виді: нагляд за рухом; профілактика порушень Правил дорожнього руху; втручання при адміністративних правопорушеннях; виконання кримінально-процесуальних дій на місці дорожньо-транспортної пригоди та виконання оперативно-розшукових дій у межах своєї компетенції. Аналіз відповідних нормативно-правових актів дає змогу незаперечно констатувати той факт, що професійна діяльність інспектора ДАІ є складною і багатоаспектною. Саме тому варто безпосередньо приділити увагу питанню форми несення професійної служби, а також визначати обсяг реалізації відповідних прав і обов'язків працівником ДАІ.

Говорячи про **основні форми несення служби** працівниками ДАІ, то до них належать наступні:

1. Патрулювання на транспортних засобах.
2. Піше патрулювання.
3. Несення служби на постах (у тому числі стаціонарних).
4. Здійснення регулювально-розпорядчих дій.
5. Супроводження транспортних засобів та ескортування посадових осіб, відносно яких здійснюється державна охорона.
6. Супроводження транспортних засобів або їх колон (5 і більше одиниць), організованих груп дітей, небезпечних, великовагових або великогабаритних вантажів.

Варто зазначати, що **нагляд за дорожнім рухом з використанням транспортних засобів та без такого може здійснюватися відкритим, прихованим чи змішаним способами.**

Відкритий нагляд здійснюється працівниками підрозділів ДПС при пішому патрулюванні, а також на службових транспортних засобах (автомобілях, автобусах, мотоциклах), які мають спеціальне кольорографічне пофарбування.

Прихований нагляд здійснюється працівниками Державтоінспекції МВС на службових транспортних засобах (автомобілях) без спеціального кольорографічного пофарбування та розпізнавальних знаків.

Змішаний нагляд здійснюється одночасно на декількох службових транспортних засобах (автомобілях, автобусах, мотоциклах), з яких щонайменше один повинен мати спеціальне, а решта — звичайне пофарбування.

Співробітник міліції повинен вправно і грамотно протистояти агресії правопорушника, знати, чи має він право тієї або іншій конкретній ситуації застосувати фізичну силу, спеціальні засоби або вогнепальну зброю. Проте, бракування практичних навичок, правова невпевненість у прийнятті рішень на застосування сили, недостатній рівень психологічної готовності — основні недоліки.

Права та обов'язки працівника ДАІ знаходить свій вираз у таких нормативно-правових актах як: Закон України «Про міліцію», «Про дорожній рух», «Про оперативно-розшукову діяльність», іншими нормативно-правовими актами, що регулюють їх діяльність. **Виділимо** ***загальні права****, які має ДАІ, а отже — і її співробітники* ***(Див. таблицю нижче):***

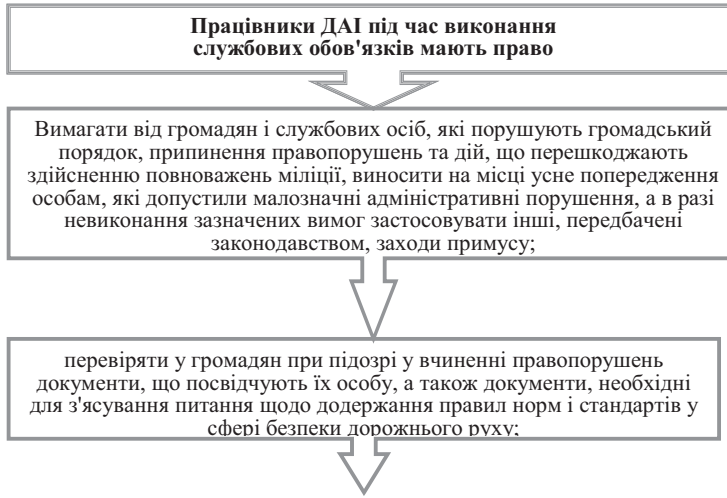

зупиняти транспортні засоби в разі порушення ПДР, наявних ознак, які свідчать про їх технічну несправність або забруднення ними навколишнього середовища, а також при наявності даних про те, що вони використовуються з протиправною метою

оглядати транспортні засоби, перевіряти у водіїв документи на право користування і керування ними, дорожні (маршрутні) листи, наявність страхового поліса (сертифіката) про укладення договору обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів, а у разі спільних з іншими службами ОВС заходів — відповідність вантажів, що перевозяться, товарно-транспортним та іншим документам;

перевіряти транспортні засоби за базами даних автоматизованих інформаційно-пошукових систем Державтоінспекції МВС і доставляти ці транспортні засоби, документи та вантажі до територіальних ОВС для прийняття рішення згідно зі статтею 97 Кримінально-процесуального кодексу України;

обмежувати або забороняти у випадках затримання злочинців при аваріях, інших надзвичайних обставинах, що загрожують життю і здоров'ю людей, рух транспортних засобів і пішоходів на окремих ділянках вулиць і автомобільних доріг;

використовувати технічні засоби та технічні прилади для виявлення та фіксації порушень ПДР

отримані фактичні дані направляти за належністю чи використовувати при складанні адміністративних матеріалів;

забезпечувати направлення на медичний огляд водіїв за наявності підстав вважати, що вони перебувають у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції та проводити огляд особи на стан сп'яніння із застосуванням дозволених МОЗ та Держспоживстандартом технічних засобів та приладів затримувати, відстороняти від керування транспортними засобами осіб, які перебувають у стані сп'яніння, а також тих, які не мають документів на право керування або користування транспортними засобами, забороняти експлуатацію транспортного засобу шляхом його блокування за допомогою технічних пристроїв або за допомогою евакуаторів і примусового доставлення на спеціальний майданчик чи стоянку, тимчасово вилучати посвідчення водія транспортного засобу талон про проходження державного технічного огляду та ліцензійну картку на транспортний засіб

складати протоколи про адміністративні правопорушення у сфері безпеки дорожнього руху

здійснювати в установленому законодавством порядку особистий огляд, перевірку речей, транспортного засобу і вантажу, вилучення речей і документів, адміністративне затримання

вимагати від фізичних та юридичних осіб усунення порушень правил утримання та експлуатації автомобільних доріг, вулиць і залізничних переїздів, обмежувати або забороняти проведення ремонтно-будівельних робіт та інших заходів на автомобільних дорогах, вулицях і залізничних переїздах, якщо при цьому не дотримуються вимоги із забезпечення безпеки дорожнього руху;

забороняти експлуатацію транспортних засобів, які здійснюють перевезення пасажирів, без ліцензії, що не пройшли державного технічного огляду, не мають номерних знаків, у конструкцію яких внесені зміни без відповідного дозволу, мають знищені, змінені або підроблені ідентифікаційні номери вузлів і агрегатів або державні реєстраційні номерні знаки, а також ідентифікаційні номери вузлів і агрегатів, які не відповідають записам у реєстраційних документах транспортного засобу;

затримувати і доставляти в установленому законодавством порядку транспортні засоби для тимчасового зберігання на спеціальних майданчиках чи стоянках; вилучати в громадян та службових осіб предмети і речі, заборонені або обмежені в обігу, а також документи з ознаками підробки, що стосуються сфери безпеки дорожнього руху, з подальшою їх передачею за призначенням в установленому порядку;

затримувати і доставляти в установленому законодавством порядку транспортні засоби для тимчасового зберігання на спеціальних майданчиках чи стоянках; вилучати в громадян та службових осіб предмети і речі, заборонені або обмежені в обігу, а також документи з ознаками підробки, що стосуються сфери безпеки дорожнього руху, з подальшою їх передачею за призначенням в установленому порядку;

використовувати безперешкодно транспортні засоби, що належать підприємствам, установам, організаціям і громадянам (крім транспортних засобів дипломатичних, консульських та інших представництв іноземних держав, міжнародних організацій, транспортних засобів спеціального призначення), для проїзду до місця події, стихійного лиха, доставлення до лікувальних закладів осіб, які потребують невідкладної медичної допомоги, або для доставлення правопорушників до підрозділу міліції.

Будь-який суб'єктивне юридичне право є зворотною стороною суб'єктивного юридичного обов'язку. У зв'язку з чим потрібно відзначати обсяг обов'язків, які покладені на працівників ДАІ ***(Див. таблицю нижче):***

Обов'язки працівника ДАІ

Досконало знати ПДР, Інструкцію Про питання діяльності підрозділів дорожньо-патрульної служби Державтоінспекції МВС України, інші нормативно-правові акти у сфері безпеки дорожнього руху та свої функціональні обов'язки;

постійно контролювати безперебійність радіозв'язку, а в разі його відсутності негайно вживати всіх можливих заходів щодо інформування про це чергової частини або безпосереднього керівника (командира);

дотримуватись встановленого порядку носіння форменого одягу, знаків розрізнення та відомчих нагород; постійно утримувати у належному стані спеціальні засоби захисту, елементи екіпірування, транспортні засоби та їх обладнання, технічні засоби та технічні прилади, які використовуються для фіксації правопорушень, засоби зв'язку, медичне устаткування для надання першої медичної допомоги учасникам дорожнього руху

Перебувати на визначеному місці несення служби відповідно до дислокації

Організовувати безпечний та безперешкодний дорожній рух

за наявності інформації попереджати водіїв про небезпеку, яка виникла на шляху їх руху і яку вони не в змозі своєчасно виявити

Постійно контролювати дотримання учасниками дорожнього руху правил, норм і стандартів, діючих у сфері безпеки дорожнього руху

Попереджувати та припиняти злочини, а також адміністративні правопорушення, у межах своєї компетенції застосовувати до порушників заходи адміністративного впливу

Надавати у межах компетенції допомогу учасникам дорожнього руху

Регулювати дорожній рух, у тому числі з використанням жестів

Проводити невідкладні заходи на місці ДТП

Виявляти й затримувати транспортні засоби, що перебувають у розшуку або використовуються в протиправних цілях, та водіїв, що зникли з місця скоєння ДТП

Надавати допомогу в безперешкодному проїзді транспортних засобів оперативних та аварійно-рятувальних служб у райони аварій, катастроф, пожеж, стихійних лих, інших надзвичайних подій

Контролювати наявність у водіїв документів, передбачених ПДР

Бути культурним і ввічливим у спілкуванні з громадянами, неухильно дотримуватися законності та не допускати її порушень іншими працівниками

У разі виникнення заторів, перешкод у русі транспорту негайно вживати заходів по встановленню їх причин та нормалізації дорожнього руху, у тому числі шляхом ручного регулювання.

Слід сказати, що ***окрім*** охайного зовнішнього вигляду, світловідбиваючої екіпіровки, табельної зброї та жезла, працівник ДАІ також ***повинен мати при собі:***

1. «Картку маршруту патрулювання» або посади, яка розповідає про те, що інспектор ДАІ повинен знаходитися саме в цьому місці і саме в цю годину. Якщо це не так, інспектора ДАІ можна запідозрити в «самодіяльності» і повідомити про це за телефоном довіри ДАІ.
2. Службове посвідчення та посвідчення водія;
3. Нагрудний знак;
4. Список автомобілів, оголошених у розшук за останню добу;
5. Бланки протоколів про адміністративні правопорушення, тимчасових дозволів на право керування транспортними засобами та інші процесуальні документи;
6. Відомість обліку роботи по нагляду за дорожнім рухом; — ПДД і витримку з КУпАП, що відноситься до дорожнього руху;

Інші технічні засоби (наприклад, засоби аудіо-або відеозапису, радар, прилад контролю тверезості).

Також Інструкція № 111 під час несення служби **забороняє інспекторові ДАІ** ***(Див. таблицю нижче):***

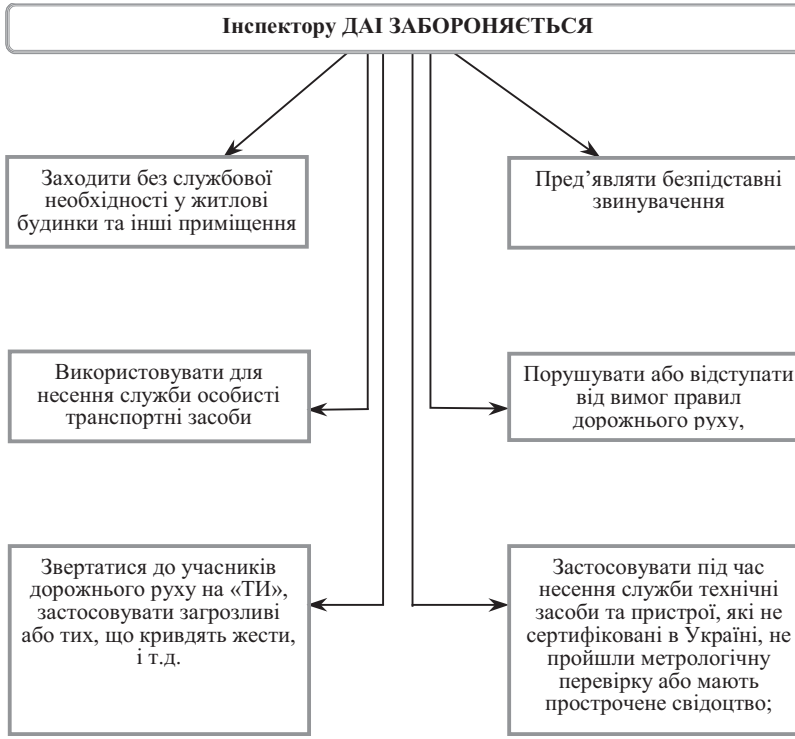

В багатьох читачів (водіїв) часто виникає запитання з приводу того, чи можуть інспектора ДАІ ставити службові автомобілі під заборонними знаками або в інших місцях, де вимогами правил дорожнього руху заборонено зупинку або стоянку? І, чи можуть вони в цих місцях зупиняти автомобілі інших учасників дорожнього руху? Мабуть, багато хто невірно вважає, що можуть, посилаючись на той факт, що вони ніби знаходяться при виконанні службових обов'язків. З цього приводу варто дати пояснення.

Як відомо стаття 14 Закону України «Про дорожній рух» говорить: «співробітники МВС при виконанні службових обов'язків можуть відступати від окремих вимог Правил дорожнього руху лише у випадку і при виконанні умов викладених у них». Так ось, в ПДД у пункті 3.1 прямо написано, що відступати від пунктів правил співробітникам МВС можна за умови увімкнення проблискового маячка синього або червоного кольору. Тобто поки водій патрульного автомобіля не включив проблисковий маячок — він такий же учасник дорожнього руху і зобов'язаний виконувати вимоги ПДР.

Продовжимо розгляд переліку заборон для інспекторів ДАІ. Їм так само **категорично заборонено:**

1. Стояти перед або за зупиненим транспортним засобом;

2. Зупиняти патрульний автомобіль попереду зупиненого автомобіля;

3. Стояти спиною до учасників дорожнього руху і руху транспортних засобів;

4. Зупиняти в нічний час два і більше транспортних засоби. (Нагадаємо, що відповідно до правил дорожнього руху, темний час доби — 30 хвилин після заходу сонця і до його сходу).

5. Здійснювати переслідування порушників на транспортних засобах, які не мають спеціальних звукових і світлових сигналів, на власних або приватних транспортних засобах;

6. Переслідувати водіїв мопедів, мотоциклів без мотошоломів, якщо відсутня інформація про скоєння ними злочину.

Вимоги до інспекторів ДАІ доповнюються ще одним документом — Розпорядження МВС України № 466 від 21.05.2009 р. «Про організацію роботи підрозділів ДАІ з профілактики правопорушень з використанням засобів фото-і кінозйомки, відеозапису». **Основні пункти документа свідчать:**

Контроль за дотримання водіями ПДР з використанням засобів фото і кінозйомки, відеозапису повинен здійснюватися працівниками ДАІ виключно у форменому одязі, з нагрудним знаком та на службовому автомобілі; не допускати здійснення контролю з місць, закритих для візуального огляду учасниками дорожнього руху; виключити випадки безпідставної зупинки транспортних засобів; виключити випадки документування порушень швидкісного режиму в зонах дії дорожніх знаків, що обмежують максимальну швидкість, на в'їздах у населені пункти, на відстані менш ніж 1000 метрів від його початку. Виключити випадки складання відносно водіїв протоколів без доведення їхньої вини чи достатніх доказів допущених порушень;

Знімки фотофіксації повинні містити інформацію про місце і час вчинення порушення.

Як бачимо працівники ДАІ наділені широким обсягом повноважень. Але при цьому варто пам'ятати універсальну формулу: «Працівникам органів державної влади дозволено робити тільки те, що прямо передбачено законом». В той же час, водії не знають цього, що в більшості випадків призводить до зловживання працівниками ДАІ їхніми службовими становищами.

З огляду на це варто беззаперечно констатувати той факт, що згідно з законодавством передбачена **відповідальність працівників міліції за перевищення повноважень під час контролю за рухом транспорту на вулично-шляховій мережі. А саме *(Див. таблицю нижче):***

Відповідальність працівників міліції за перевищення повноважень

працівник міліції, у межах повноважень, наданих законодавством, самостійно приймає рішення й несе дисциплінарну чи кримінальну відповідальність за свої протиправні дії або бездіяльність

перевищення повноважень щодо застосування сили, спеціальних засобів і зброї тягне за собою відповідальність, установлену законом

у разі порушення працівником міліції прав і законних інтересів громадянина відповідний орган міліції зобов’язаний вжити заходів до відновлення цих прав, відшкодування завданих матеріальних збитків і, на вимогу громадянина, публічно вибачитися;

працівник міліції, який діє відповідно до наданих законодавством повноважень, не несе відповідальності за збитки, завдані під час виконання своїх обов'язків, якщо при цьому не порушуються вимоги закону. Такі збитки компенсуються за рахунок держави

дії працівника міліції можуть бути оскаржені у встановленому законом порядку до органів внутрішніх справ, суду або прокуратури

службова особа міліції, яка порушила вимоги закону або неналежно виконує свої обов'язки, несе відповідальність у встановленому порядку

§7.3. Права та обов'язки водія транспортного засобу

У період будівництва правової держави та формування громадянського суспільства, на перший план висувається питання забезпечення найбільш повної захищеності прав, свобод та законних інтересів людини і громадянина. Адже реалізація прав та інтересів особи залежить, насамперед, від рівня їх забезпеченості, тобто створення таких умов і засобів, за яких сама можливість порушення прав була б зведена до мінімуму, а у разі, коли таке порушення допущено, можна було б швидко і в повному обсязі ліквідувати його наслідки. Основним гарантом закріплених за громадянами правових можливостей виступає держава Україна, яка вимагає неухильного дотримання законності, насамперед, від службових осіб державних установ та організацій.

У даному контексті досить цікаво постає питання про права та обов'язки водіїв в Україні, адже ефективна реалізація прав, безумовно, неможлива без безпосереднього знання цих самих прав. Тому, водії які будуть знати свої права, законодавчо закріплені в нормативних актах України зможуть не допустити зловживань посадових осіб (державтоінспектора), навчаться відстоювати свої права і не допускати їх порушень, а тим самим протидіяти корупції. Саме тому пропонуємо зупинитись на даних запитаннях.

Загальні права водія *(Див. таблицю нижче)*:

Водій має право

керувати транспортним засобом і перевозити пасажирів або вантажі на дорогах, вулицях та в інших місцях, де рух транспорту не заборонено у встановленому порядку;

довіряти у встановленому порядку право користування і розпорядження приватним транспортним засобом іншій особі, яка має відповідне право на керування

знати причину зупинки транспортного засобу посадовою особою державного органу, яка здійснює нагляд за дорожнім рухом, а також прізвище і посаду цієї особи;

відступати від вимог в умовах дії непереборної сили або коли іншими засобами неможливо запобігти власній загибелі чи каліцтву громадян

на відшкодування витрат у разі надання транспортного засобу працівникам міліції та охорони здоров'я

на відшкодування збитків, завданих внаслідок невідповідності стану автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів вимогам безпеки руху

одержувати необхідну допомогу від посадових осіб, організацій, що беруть участь у забезпеченні безпеки дорожнього руху

У той же час водій зобов'язаний *(Див. таблицю нижче)*:

Водій зобов'язаний

мати при собі та на вимогу працівників міліції посвідчення, реєстраційні та інші документи, що підтверджують право на керування транспортним засобом, а також дорожні (маршрутні) листи і документи на вантаж, що перевозиться (крім власників транспортних засобів, які використовують їх в індивідуальних некомерційних цілях), а у випадках, передбачених законодавством, страховий поліс (сертифікат) про укладання договору обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів та ліцензійну картку на автомобільний транспортний засіб у разі надання послуг з перевезення пасажирів і вантажів;

виконувати розпорядження працівників міліції, а водії військових транспортних засобів — посадових осіб військової інспекції безпеки дорожнього руху Військової служби правопорядку у Збройних Силах України, що даються в межах їх компетенції, передбаченої чинним законодавством, Правилами дорожнього руху та іншими нормативними актами

вживати всіх можливих заходів до забезпечення безпечних умов для пересування найбільш уразливих учасників дорожнього руху — дітей, інвалідів, велосипедистів і людей похилого віку;

не допускати випадків керування транспортним засобом у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції, а також не передавати керування транспортним засобом особі, яка перебуває в такому стані або під впливом таких препаратів;

перевірити перед вирушенням у дорогу технічний стан транспортного засобу та стежити за ним у дорозі;

своєчасно подавати транспортний засіб на державний технічний огляд

. під час руху на автомобілі, обладнаному ременями безпеки, бути пристебнутим, а на мотоциклі — в застебнутому мотошоломі;

надавати переважне право руху пішоходу, який знаходиться на пішохідній доріжці (зебрі). У цьому разі водій зобов'язаний надати можливість пішоходу безпечно перейти дорогу, вулицю;

своєчасно сплачувати державний податок з власників транспортних засобів у встановлених законодавством розмірах;

надавати переважне право руху пішоходу, який знаходиться на пішохідній доріжці (зебрі).

вживати заходів щодо збереження чистоти автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів та смуги відчуження, у тому числі з боку пасажирів.

Надавати транспортний засіб:

- працівникам міліції та охорони здоров'я для доставки у найближчий медичний заклад осіб, які потребують невідкладної медичної допомоги, а водії військових транспортних засобів також і посадовим особам Військової служби правопорядку у Збройних Силах України
- працівникам міліції, а водії військових транспортних засобів також і посадовим особам Військової служби правопорядку у Збройних Силах України для виконання непередбачених і невідкладних службових обов'язків по затриманню правопорушників

У разі причетності до дорожньо-транспортної пригоди водій неодмінно повинен:

1. негайно зупинити транспортний засіб і залишатися на місці пригоди;
2. увімкнути аварійну сигналізацію і встановити знак аварійної зупинки відповідно до вимог Правил дорожнього руху;
3. не переміщувати транспортний засіб і предмети, що мають відношення до пригоди;

4. вжити всіх можливих заходів до подання першої медичної допомоги потерпілим, викликати карету швидкої медичної допомоги, а якщо це неможливо, — звернутися по допомогу до присутніх і відправити потерпілих до лікувального закладу;

5. у разі неможливості виконати дії, викладені в попередньому пункті, відвезти потерпілого до найближчого лікувального закладу своїм транспортним засобом, попередньо зафіксувавши розташування слідів пригоди, а також положення транспортного засобу після його зупинки; у лікувальному закладі повідомити своє прізвище та номерний знак транспортного засобу (з пред'явленням посвідчення водія або іншого документа, який засвідчує особу, реєстраційного документа на транспортний засіб) і повернутися на місце пригоди;

6. повідомити про дорожньо-транспортну пригоду орган міліції, записати прізвища й адреси очевидців, чекати прибуття працівників міліції;

7. вжити всіх можливих заходів до збереження слідів пригоди, їх огородження та організувати об'їзд місця пригоди;

8. до проведення медичного огляду без призначення медичного працівника не вживати алкоголю, наркотиків, а також лікарських препаратів, виготовлених на їх основі (крім тих, що входять до складу офіційно затвердженої аптечки).

Якщо внаслідок дорожньо-транспортної пригоди потерпілих немає і транспортні засоби можуть безпечно рухатися, водії (за наявності взаємної згоди в оцінці обставин учиненого) можуть прибути до найближчого поста Державтоінспекції або в орган міліції для оформлення відповідних матеріалів, попередньо склавши та підписавши схему пригоди.

§7.4. Підстави та порядок зупинення транспортного засобу

Зупинку транспортних засобів можна розглядати у двох аспектах: як адміністративно-запобіжний захід, і як захід адміністративного припинення. Так, про припинення мова йде тільки тоді, коли водій порушує правила дорожнього руху чи є відомості про вчинення інших правопорушень, до яких причетні водій або пасажири. Підстави застосування зупинки транспортних засобів як заходу адміністративного попередження ніде не сформульовано, тому в літературі стверджується, що в інших випадках цей захід може застосовуватись із попереджувальною метою. Зрозуміло, що здійснення цього заходу не фіксується в якихось спеціальних документах, його суть складає певна дія (жест), необхідний для забезпечення виконання різних дій, зокрема, застосування інших заходів адміністративного примусу. Тому статистичні дані про частоту застосування зупинки транспортних засобів як запобіжного заходу відсутні. Їх можна встановити тільки щодо застосування даного заходу з метою припинення адміністративних проступків, злочинів та інших об'єктивно протиправних діянь.

Зупинка транспортних засобів має здійснюватись на мінімально короткий строк. Громадський транспорт на маршрутах взагалі може бути затримано не більше ніж на 1—2 хвилини.

Цілком зрозуміло, що перша зустріч з інспектором та спілкування з працівниками ДАІ на дорозі практично у всіх випадках починається з помаху жезлом як обов'язковим сигналом про зупинку та зазначення місця, де водій повинен зупинити свій автомобіль. За невиконання цієї вимоги передбачено стягнення за ст. 122-2 КУпАП — штраф від 153 до 187 грн або позбавлення прав на термін від 3 до 6 місяців. Однак, тут слід пам'ятати про те, що зупинитись можна тільки у відповідності з ПДР. Тобто тільки в крайньому правому ряду або на узбіччі, але тільки якщо ця дія не створює аварійної ситуації для інших учасників дорожнього руху.

Нічого страшного в тому, що зупинка здійсниться за 150—300 метрів від інспектора, немає — він зобов'язаний у цьому випадку пройтися пішки або під'їхати до місця зупинки на своєму транспортному засобі. Аналогічно варто вчиняти і в тому випадку, якщо інспектор дає команду зупинитися в недозволеному місці, наприклад, на мосту або відразу за закритим поворотом — водій просто зобов'язаний простягнутися далі, щоб не порушити правил дорожнього руху і не створювати аварійної ситуації. Отже, по-перше слід зупинись на вимогу працівника ДПС згідно вимог ПДР.

Радимо ознайомитись з порядком зупинки транспортного засобу, що встановлюється Інструкцією та має бути досконало виконаний інспектором ДАІ.

Порядок зупинки Відповідно до п.8.9. Правил дорожнього руху вимога про зупинку транспортного засобу подається працівником міліції:

1. жезлом або рукою, що вказує на цей транспортний засіб та на пропоноване місце зупинки. Місце для зупинки транспортного засобу працівник підрозділу ДПС повинен вказувати так, щоб після повної зупинки останній знаходився попереду патрульного автомобіля (автобуса, мотоцикла) чи поста на відстані до 20 метрів.

2. за допомогою увімкненого проблискового маячка синього і червоного або лише червоного кольору та (або) спеціального звукового сигналу;

3. за допомогою гучномовного пристрою;

4. за допомогою спеціального табло, на якому зазначається вимога про зупинку транспортного засобу. Потрібно зупинити автомобіль у місці, яке буде вказано водієві, з дотриманням правил зупинки.

5. коли перебування працівника міліції поруч з транспортним засобом, що стоїть, створює загрозу його особистій безпеці;

6. усунення порушення (технічних несправностей, правил перевезення вантажів тощо);

7. у разі необхідності звірки номерів агрегатів та вузлів транспортного засобу із записами в реєстраційних документах;

8. коли є підстави вважати, що водій перебуває в нетверезому стані;

9. коли є підстави для особистого огляду водія та огляду речей;

10. коли водій або його пасажири підозрюються у вчиненні злочину.

Перше, на чому потрібно зупинити увагу, це те, що **жодна структура без відповідних причин та повноважень не може зупинити транспорт-**

ний засіб. Повноваженнями такими наділені дві структури: ДАІ та ДПС. Щодо підстав для зупинки транспортних засобів, то це вже потребує додаткового роз'яснення. Перш за все констатуємо факт, що **підставою може бути порушення правил дорожнього руху, оперативно-розшукові заходи (інспектор повинен сказати, які саме, наприклад, схожа машина в угоні) або видима неозброєним оком технічна несправність (наприклад, неввімкнені фари вночі або проблеми з номерним знаком).**

Є виключення із даного правила, хоча і достатньо сумнівне. В Інструкції вказується, що працівникам ДПС не слід повідомляти про дійсну причину зупинення транспортного засобу, якщо його водій або пасажири підозрюються в скоєнні злочину або причетності до ДТП. При цьому працівник підрозділу ДПС повинен знайти тему для розмови з водієм, не розкриваючи характеру своїх намірів. А роз'яснення порушникові про неправомірність його дій необхідно давати доброзичливо, переконливо і зрозуміло, з посиланням на відповідні вимоги ПДР.

У той же час варто пам'ятати, що **працівник ДАІ зобов'язаний *(Див. таблицю нижче):***

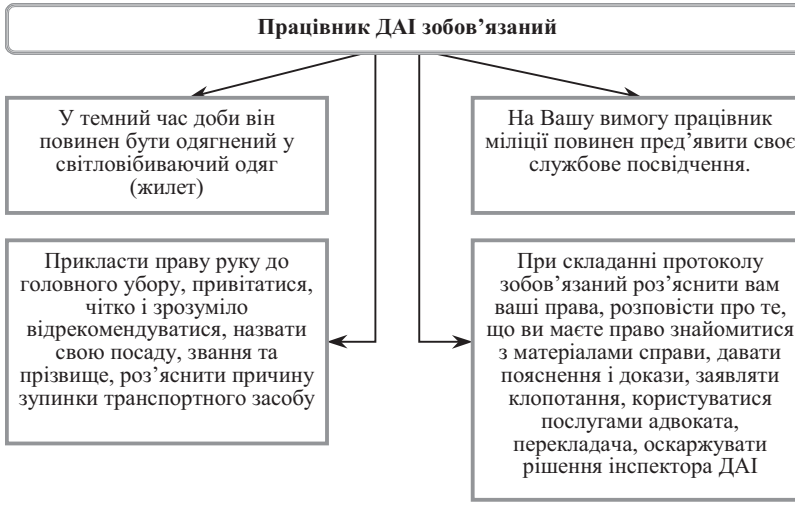

Окрім цього, вищевказаною Інструкцією регулюється весь порядок зупинки транспортного засобу та її причини.

У відповідності до п.п.5 п.5 Положення «Про Державну автомобільну інспекцію» та п. 14 Інструкції «Про питання діяльності підрозділів дорожньо-патрульної служби Державтоінспекції МВС України» від 27.03.2009 року № 111, співробітники ДПС та ДАЇ мають право зупиняти транспортні засоби у таких випадках ***(Див. таблицю нижче):***

Підстави зупинки транспортних засобів співробітниками ДПС та ДАЇ

Порушення ПДР водіями

Характер руху транспортного засобу викликає підозру в спроможності водія керувати ним

Відсутність номерних (го) знаків (а) на транспортному засобі або наявність номерних знаків, які не відповідають вимогам стандартів

Наявність ознак, які свідчать про технічну несправність транспортного засобу

Наявність даних, що свідчать про причетність транспортного засобу, водія, пасажирів або вантажу до скоєння ДТП, злочину чи адміністративного правопорушення

Перебування транспортного засобу в розшуку, а також наявність даних про використання транспортного засобу з протиправною метою

Необхідність опитування водія чи пасажирів про обставини скоєння ДТП, адміністративного правопорушення, злочину, свідками якого вони є або могли бути

Необхідність залучення водія транспортного засобу для надання допомоги іншим учасникам дорожнього руху або працівникам міліції або як свідка при оформленні адміністративних матеріалів

Виконання рішень уповноважених на те державних органів про обмеження чи заборону руху

Проведення цільових заходів для перевірки документів на право користування і керування транспортним засобом, а також документів на транспортний засіб і вантаж

Якщо технічний стан транспортного засобу або спосіб закріплення вантажу на ньому створює небезпеку для інших учасників дорожнього руху

Порушення визначеного порядку встановлення і використання на транспортному засобі спеціальних світлових або звукових сигнальних пристроїв

Як ми бачимо однією з вищеназваних підстав зупинки авто є наявність даних про використання транспортного засобу з протиправною метою. З цього приводу треба дещо уточнити.

До даних про протиправність використання автомобіля, які дають підстави для зупинки відносяться:

1. зовнішні ознаки (номерний знак, колір, марка, пошкодження та інші особливі прикмети) транспортного засобу збігаються або схожі з орієнтуванням зацікавленого підрозділу внутрішніх справ про розшук особи, яка вчинила злочин з використанням подібного транспортного засобу чи його викрадення;

2. поведінка або зовнішній вигляд водія і пасажирів, стан вантажу вказують на їх причетність до вчинення ДТП чи злочину.

Отже, якщо водія зупинили за «протиправність використання» автомобіля, то варто поцікавитись у працівника ДАІ в чому саме полягає така протиправність та демонстративно занотуйте ці відомості.

Які існують ще причини зупинки транспортних засобів, котрими оперують працівники ДАІ?

В останній час дуже «модними» серед співробітників ДАІ стали наступні причини зупинки транспортних засобів:

1. Водій не пристебнутий. Це дійсно 100 % порушення. Тому краще використовувати ремені безпеки за призначенням.

2. «В місті проводять операцію, наприклад, «Зброя-Вибухівка», з метою вилучення у населення зброї та вибухонебезпечних матеріалів. В такому випадку слід запитати в працівника ДАІ телефон довіри ДАІ. У працівників служби довіри ДАІ запитати: за такою адресою знаходиться патруль, говорять про проведення операції, а ми маємо підозри, що це не так.

3. «Характер руху викликав підозри щодо стану тверезості водія. В даному випадку ми не радимо виходити з машини та одразу сідати в авто співробітників ДАІ. Водій має право проходити експертизу у відповідному центрі. Однак вказуємо, що втрачений час буде вказаний у заяві до прокуратури на співробітника ДАІ. Це може подіяти тільки у випадку, якщо водій дійсно в тверезому стані.

УВАГА!!! *Якщо вважаєте, що Вас зупинили безпідставно — коли Ви переконані, що не порушували Правил дорожнього руху, логічно, що підставою зупинки може бути лише те, що Ваш автомобіль перебуває у розшуку, або Ви нібито*

скоїли ДТП та зникли з місця пригоди. Зважаючи на це уявляється за доцільне застосувати таку схему поведінки: слід поцікавитися у ДАІшника, яка причина зупинки і що саме Ви порушили. Якщо ж Ви вияснили, що порушень немає, а Вас зупинили за підозрою, що автомобіль перебуває у розшуку — то слід з'ясувати — хто і коли оголосив розшук машини схожої моделі та демонстративно записати відомості про ДАІшника і про викрадений автомобіль.

Потрібно нагадати, що існує відповідальність водія за умов ігнорування вимог працівника ДАІ. Для таких умов існує наявність ряд характерних ознак, за якими можна кваліфікувати дії водія, як порушення вимог працівника міліції про зупинку транспортного засобу. А саме ***(Див. таблицю нижче):***

Ознаки, за якими визначається правопорушення щодо невиконання водієм вимог працівника міліції про зупинку транспортного засобу

очевидне ігнорування сигналу працівника міліції, який було подано ним відповідно до вимог нормативних документів МВС України про зупинку, за умови, що водій сприйняв цей сигнал безпомилково;

небажання підкоритися сигналу про зупинку транспортного засобу, що неодноразово подавався працівниками міліції, у тому числі під час здійснення переслідування. Такі дії полягають у збільшенні водієм швидкості руху, зміні його напрямку і т.д.

пояснення водія щодо розуміння вимог працівника міліції про зупинку його транспортного засобу, але невиконання цих вимог з якихось причин.

Примітка. Об'єктивна можливість водія бачити та правильно розуміти вимогу працівника міліції з'ясовується в конкретній дорожній ситуації, яка склалася в місці і під час зупинки транспортного засобу, за такими ознаками: наближеність до працівника міліції смуги руху транспортного засобу, що зупинявся, конкретні погодні умови, наявність перешкод для візуального контакту з працівником міліції, відповідність дій останнього вимогам нормативних документів МВС України щодо привертання до себе уваги тощо.

УВАГА. *Треба знати, що відповідно до п.2.14 п.п. ПДР України,* ***водій має право знати причину зупинки, перевірки та огляду транспортного засобу посадовою особою державного органу, яка здійснює нагляд за дорожнім рухом, а також її прізвище і посаду; та відповідно до п.п.; вимагати від особи, яка здійснює нагляд за дорожнім рухом та зупинила транспортний засіб, пред'явлення посвідчення її особи.***

Треба пам'ятати, що відповідно до п.1.3. Наказу МВС від 21.05.2009 року № 466, співробітникам ДАІ наказано виключити у своїй діяльності випадки безпідставного зупинення авто.

Співробітникам ДАІ також заборонено темної пори доби зупиняти транспортні засоби для перевірки на неосвітлених ділянках доріг і вулиць одиночним нарядом та нарядом на автомобілях без спеціального пофарбування, за винятком випадків проведення спеціальних операцій. Отже, якщо Вас зупинили темної пори доби, то поцікавтеся, будь ласка, яка саме спецоперація проводиться, та запишіть ці відомості. Працівники ДАІ можуть зупиняти транспортні засоби лише у разі порушення вимог правил дорожнього руху, крім транспортних засобів, відносно яких є відомості про незаконне заволодіння ними або протиправне використання, в тому числі з метою зникнення з місця ДТП.

Отож, після повної зупинки транспортного засобу працівник підрозділу ДПС повинен підійти до водія з дотриманням заходів особистої безпеки.

Під час звернення до водія працівник Державтоінспекції МВС зобов'язаний прикласти праву руку до головного убору, привітатися, чітко й зрозуміло відрекомендуватися, назвати свою посаду, звання та прізвище, висловити вимогу про передачу водієм необхідних документів, для перевірки та повідомити про причину зупинки транспортного засобу і суть скоєного правопорушення.

Безпосередньо у взаємовідносинах з учасниками дорожнього руху забороняється: звертатися до учасників дорожнього руху на «ти»; використовувати погрозливі чи ображаючі жести; допускати при спілкуванні зневажливий тон, грубість, неввічливе викладення зауважень, вирази або репліки, які ображають людську гідність, погрози; пред'являти безпідставні звинувачення.

Наступний крок — перевірка документів, які повинні бути наявні у працівника ДАІ. Цікаво буде знати водієві, що нагляд за дорожнім рухом здійснюється не абияк за бажанням працівника ДАІ, а для цього встановлюється спеціальний порядок. Такий нагляд здійснюється патрулем для нагляду за дорожнім рухом (ПНР). Відповідно до п.30. Статуту патрульно-постової служби міліції України ПНР є наряд в складі одного або кількох працівників ДАІ, який здійснює контроль за дорожнім рухом та виконанням громадянами правил дорожнього руху шляхом патрулювання. Які ж документи повинні бути у ПНР для того, аби він міг вважатися правомочним для несення служби? ***(Див. таблицю нижче)***

З цією метою п.39 згаданого Статуту зазначає, що на кожний маршрут патрулювання (пост) складається картка. Вона видається міліціонерам при виході на службу і здаються ними після її закінчення. Важливим є знати, що в картці маршрутів вказуються: маршрут наряду, його довжина, межі; час несення служби. У кожного міліціонера повинне бути його особисте службове посвідчення. Надзвичайно важливо та корисно запам'ятати, що працівникам ДАІ забороняється несення дорожньо-патрульної служби без: маршрутних карт, схем безпечних місць нагляду за дорожнім рухом, графіків переміщення між конкретними місцями несення служби, страхувальних ременів до табельної

зброї. Цікавим буде довідатися, що у працівника ДАІ, який заступив на патрулювання повинна бути присутня і спеціальна службова книжка. Отже, у інтересах водія є можливість вимагати у працівників ДАІ пред'явити для ознайомлення їхні маршрутні картки та графіки переміщення між конкретними місцями несення служби, не говорячи вже про службові посвідчення, а також і інші документи. *(Якщо Ви побачити, що дані у цих документах не відповідають обставинам Вашої зупинки — постарайтесь ввічливо вказати на це працівникам міліції та попросіть їх Вас більше не затримувати; інакше Ви сміливо може покликати на допомогу їхніх колег, оскільки Ваші ДАІшники займають не патрулюванням, а пошуком засобів до прожиття).*

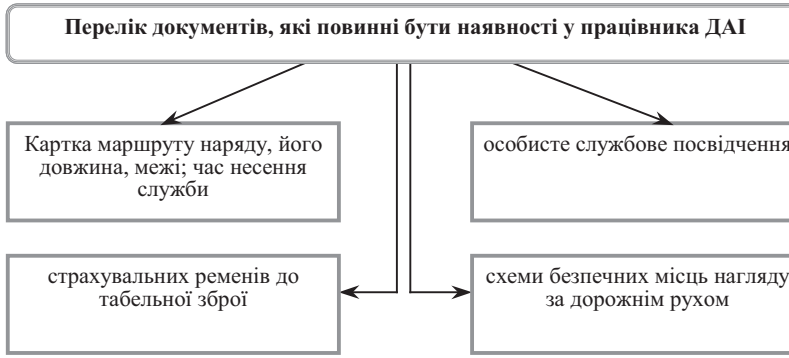

Отож, **водій має право запевнитись, що інспектор дійсно є співробітником ДАІ.** Потім, вказуючи на ст. 5 Закону «Про міліцію» можна вимагати посвідчення та, що є дуже бажаним, переписати прізвище, ім'я, побатькові та номер посвідчення.

Окрім цього, співробітник має працювати саме у свою зміну, тому можна запитати та записати номер нагрудного жетона.

Далі слід пам'ятати, що жоден нормативно-правовий акт не містить вказівок на те, щоб водій на вимогу інспектора ДАІ виходили з власного транспортного засобу. У працівника ДАІ просто не має право вимагати від водія таких дій. Окрім ситуації, коли на вимогу працівника ДАІ, водій зобов'язаний вийти з авто тільки у разі якщо в інспектора є достатні підстави припускати, що той перебуває в нетверезому стані (незв'язних мова, нечіткий погляд, запах алкоголю з рота, хворий колір особи). Ще працівник ДАІ може вказати на те, що він — співробітник міліції і згідно Закону України «Про міліцію» водій має виконувати законні вимоги співробітника міліції. *(Однак тут ми ще раз вказуємо, що жоден нормативно-правовий акт не вказує на те, що Ви маєте виходити з автомобіля на вимогу інспектора. А ключовим у Законі «Про міліцію» є слово «законні» вимоги. Тобто виходити з автомобіля нам не треба, а говорити можна крізь спущене вікно).*

Однак якщо ж все-таки було запропоновано вийти із автомобіля, то варто поцікавитись у працівника ДАІ, на якій саме підставі він запропонував це зробити і що саме послугувало підґрунтям для таких його висновків. Все, що скаже працівник ДАІ, а також його особисті дані, що містяться у службовому посвідченні — демонстративно варто занотувати.

Що зобов'язаний зробити водій Відповідно до п.2.4. Правил дорожнього руху на вимогу працівника міліції?

Водій повинен зупинитися з дотриманням вимог цих Правил, а також:

1. передати для перевірки відповідні документи (див. вище);

2. дати можливість перевірити технічний стан, номери агрегатів і комплектність транспортного засобу; Тут потрібно провести невелике уточнення: працівникам ДАІ забороняється проведення перевірок технічного стану автомототранспорту, крім працівників державної авто технічної служби підрозділів ДАІ МВС України за місцем дислокації транспортних засобів. 3. дати можливість оглянути транспортний засіб (однак не проводити його обшук) відповідно до законодавства за наявності на те законних підстав. Про такий огляд складається протокол або про це робиться відповідний запис у протоколі про адміністративне правопорушення або в протоколі про адміністративне затримання.

Документи, які повинні бути у водія.

Відповідно до п.2.1. Правил дорожнього руху як водій Ви повинні мати при собі:

1. посвідчення на право керування транспортним засобом відповідної категорії і талон, що додається до посвідчення;

2. реєстраційний документ на транспортний засіб, а у разі відсутності в транспортному засобі його власника, крім того, — свідоцтво про право спільної власності на цей транспортний засіб чи тимчасовий реєстраційний талон; Якщо ж ви не є власником автомобіля, то підтвердженням законності керування автомобілем буде належним чином оформлена довіреність на право користування або розпорядження автомобілем.

3. у разі встановлення на транспортних засобах проблискових маячків і (або) спеціальних звукових сигнальних пристроїв — дозвіл, виданий Державтоінспекцією МВС, у разі розміщення реклами, — погодження, що видається підрозділами Державтоінспекції МВС;

4. у встановлених законодавством випадках дорожній лист (дорожній лист — документ встановленого законодавством зразка для визначення та обліку роботи автомобільного транспортного засобу; документи на вантаж).

5. на маршрутних транспортних засобах додатково — схему маршруту та розклад руху; на транспортних засобах, що здійснюють перевезення великогабаритних чи великовагових вантажів, — дозвіл на рух; на транспортних засобах, що здійснюють перевезення небезпечних вантажів, — технічні умови на перевезення, свідоцтво про допуск водія і допуск транспортного засобу до перевезення небезпечного вантажу та дозвіл на дорожнє перевезення;

6. чинний договір обов'язкового страхування цивільної відповідальності власника транспортного засобу у разі укладення такого договору. Однак, що є досить цікавим, працівникам ДАІ забороняється вимагати від

водіїв для перевірки документи, в тому числі — ліцензії, дозволи, сертифікати, санітарні та екологічні паспорти, свідоцтва платників податку, талони токсичності, будь-які узгодження або дозволи на вивіз сировини та ін., крім: товарно-транспортних накладних — документів на вантаж; реєстраційних документів — документів на автомобіль; посвідчень водія та інших документів, які підтверджують право на управління транспортним засобом (довіреність), дорожніх (маршрутних) листів — документів на право управління автомобілем.

Якщо водій, під час зупинки транспортного засобу працівником міліції відмовляється передати для перевірки відповідні водійські та реєстраційні документи, перешкоджає вилученню їх чи номерних знаків або перешкоджає доставленню транспортного засобу на штрафний майданчик, а також ображає працівника міліції чи висловлює погрозу на його адресу, працівники міліції мають право у випадках і в порядку, передбачених законодавством, застосувати, як правило, після попередження, заходів фізичного впливу, у тому числі прийоми рукопашного бою, спеціальні засоби й вогнепальну зброю для припинення правопорушень, подолання протидії законним вимогам працівників міліції і доставлення до підрозділу внутрішніх справ, якщо інші способи не забезпечили виконання покладених на них обов'язків. Адміністративне затримання осіб та доставлення їх до підрозділу Державтоінспекції, відділу внутрішніх справ працівником міліції за порушення Правил дорожнього руху та громадського порядку, а також у разі вияву непокори допускається з метою припинення адміністративного порушення, коли вичерпані інші заходи впливу для встановлення особи, а також для складання протоколу про адміністративне правопорушення, якщо неможливо скласти його на місці вчинення правопорушення.

З метою кращого засвоєння знань щодо питання правильної поведінки водія при розмові з інспектором ДАІ, на думку автора, варто було б розглянути питання щодо конкретних дій працівників підрозділів ДПС при порушенні учасником дорожнього руху вимог ПДР.

При порушенні учасником дорожнього руху ПДР працівник підрозділу ДПС:

1. Складає протокол про адміністративне правопорушення, здійснює перевірку водія (у разі необхідності — пасажирів), а також транспортного засобу за наявними автоматизованими інформаційно-пошуковими системами;

2. Проводить заходи по тимчасовому затриманню транспортного засобу, у випадках, передбачених чинним законодавством, шляхом його блокування за допомогою технічних пристроїв або доставлення на спеціальний майданчик чи стоянку Державтоінспекції МВС.

3. У разі вчинення водієм порушення, може накладати адміністративне стягнення у вигляді позбавлення права керування транспортними засобами, працівник Державтоінспекції МВС тимчасово вилучає посвідчення водія до набрання законної сили постанови в справі про адміністративне правопорушення і видає тимчасовий дозвіл на право керування транспортними засобами терміном дії три місяці (Див. ДОДАТКИ).

4. Тимчасово вилучає талон про проходження технічного огляду з одночасною забороною експлуатації транспортного засобу у випадках, передбачених чинним законодавством.

5. Тимчасово вилучає ліцензійну картку на транспортний засіб у випадках, передбачених чинним законодавством.

6. Використовує спеціальні технічні засоби (у тому числі засоби тест-контролю), дозволені до застосування МОЗ і Держспоживстандартом, на місці зупинки транспортного засобу для огляду водіїв, щодо яких є підстави вважати, що вони перебувають у стані сп'яніння. Якщо при перевірці документів виявлено ознаки їх підробки, ці документи вилучаються, про що складається протокол про адміністративне правопорушення, а особа, яка їх пред'явила, доставляється до територіального підрозділу ОВС.

7. Водії, які не мають або позбавлені права керування транспортними засобами, підлягають відстороненню від керування ними.

8. Відсторонення водія від керування транспортним засобом здійснюється шляхом тимчасового затримання цього транспортного засобу і доставлення на спеціальний майданчик або стоянку.

9. У разі надання посвідчення водія особою, яка позбавлена права керування транспортними засобами, уживаються заходи щодо доставляння цієї особи до підрозділу Державтоінспекції МВС, де начальником органу внутрішніх справ, начальником або заступником начальника відділення (відділу, управління), командиром або заступником командира окремого підрозділу ДПС Державтоінспекції МВС здійснюється вилучення цього посвідчення.

10. У випадках учинення учасником дорожнього руху злісної непокори або хуліганських дій, необхідності встановлення особи правопорушника чи підозрюваного у вчиненні злочину працівник підрозділу ДПС:

11. Припиняє протиправні дії шляхом вимагання від правопорушника припинити протиправні дії, застерігає про наслідки скоєного, попереджає останнього, що у разі продовження правопорушення до нього будуть вжиті заходи фізичного впливу та спеціальні засоби.

12. У разі наявності достатніх підстав застосовує відповідно до вимог Закону України «Про міліцію» фізичну силу або спеціальні засоби відносно такої особи.

13. Встановлює та фіксує дані свідків та очевидців протиправних дій особи.

14. Дотримуючись заходів особистої безпеки, доставляє таку особу до чергової частини територіального ОВС, де складає мотивований рапорт про обставини доставлення.

15. Уживає заходів щодо безпечного і безперешкодного проїзду територією поста або маршруту патрулювання колон або окремих автомобілів, що супроводжуються патрульними автомобілями Державтоінспекції МВС, а також транспортних засобів медичних установ, оперативно-рятувальних та пожежних служб, що рухаються з увімкненими спеціальними світловими та (або) звуковими сигнальними пристроями і мають відповідне кольорографічне пофарбування.

16. За всіма виявленими порушеннями складаються протоколи про адміністративні правопорушення, які після закінчення зміни здаються ко-

мандирові підрозділу ДПС, чи особі, яка його замінює, або працівникові, на якого покладено ці обов'язки, для реєстрації та передачі до відділів (відділень) Державтоінспекції МВС з обслуговування адміністративних територій міст, районів, районів у містах протягом однієї доби. Якщо передача протоколів припадає на вихідний чи святковий день, вона переноситься на наступний за ним робочий день.

17. Зупинення транспортних засобів, що належать спеціальним чи оперативним службам, які подають спеціальні звукові та світлові сигнали, здійснюється у випадках, коли наявні достовірні дані про те, що вказаними автомобілями незаконно заволоділи, користуються в протиправних цілях або водії, що ними керують, перебувають в стані сп'яніння, або які можуть створити небезпеку для інших учасників дорожнього руху.

18. При порушенні ПДР (крім сигналу регулювальника), 10—18, 26, 27 та пункту 28.1 розділу 28) водіями транспортних засобів працівником підрозділу ДПС складається рапорт у якому зазначаються місце, час, марка транспортного засобу, його колір, номерний знак, обставини скоєного порушення ПДР та стаття Кодексу України про адміністративні правопорушення, якою передбачена відповідальність за його вчинення. Рапорт надсилається до відділу (відділення) Державтоінспекції МВС з обслуговування адміністративних територій міст, районів, районів у містах за місцем реєстрації такого транспортного засобу. У таких випадках можливе використання спеціальних технічних засобів фото- і кінозйомки, відеозапису.

19. При виявленні порушень правил перевезення великогабаритних, великовагових і небезпечних вантажів працівник підрозділу ДПС тимчасово обмежує подальший рух зазначених транспортних засобів до усунення недоліків, обов'язково вживає заходів до прибирання цих транспортних засобів з проїзної частини шляхом доставляння до найближчої стоянки або безпечного місця для паркування, де останні не створюватимуть небезпеку для інших учасників дорожнього руху або екології, особливо темної пори доби або в умовах недостатньої видимості, доповідає командирові (начальникові) підрозділу і діє відповідно до його рішень.

20. При встановленні на маршруті патрулювання працівників міліції, представників міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, громадських формувань, що здійснюють зупинення транспортних засобів та подальшу перевірку документів водія і вантажу, доповідає командирові (начальникові) підрозділу або черговому і в подальшому діє за їх вказівкою.

21. Організовує усунення перешкоди руху (несправний транспортний засіб, що зупинився, вантаж, який випав, тощо). Якщо негайне усунення цих перешкод неможливе, працівник підрозділу ДПС вживає заходів до завчасного позначення і огородження небезпечних місць тимчасовими технічними засобами організації дорожнього руху та попередження про них учасників дорожнього руху.

22. При несенні служби на маршруті патрулювання чи поста здійснює контроль за справністю технічних засобів регулювання (світлофорів, дорожніх знаків і та ін.), а також за безпечним проведенням дорожніх робіт на проїзній частині.

23. Забороняє проведення дорожніх робіт на проїзній частині доріг без погодження Державтоінспекції МВС. При виникненні аварійних ситуацій такі роботи дозволяються за узгодженням командира підрозділу ДПС ДАІ з керівниками відділів (відділень) Державтоінспекції МВС з обслуговування адміністративних територій міст, районів, районів у містах управлінь (відділів) Державтоінспекції ГУМВС, УМВС.

Особливості взаємовідносин працівників міліції з водіями, що не є громадянами України, встановлені законодавством України

Іноземці, які перебувають на території України, несуть адміністративну відповідальність за порушення Правил дорожнього руху на спільних з громадянами України засадах.

Питання про відповідальність за адміністративні правопорушення, вчинені на території України іноземцями, які згідно із законами та міжнародними договорами користуються імунітетом від адміністративної юрисдикції України (далі імунітетом), вирішується дипломатичним шляхом.

Імунітетом користуються члени дипломатичного корпусу, співробітники адміністративно-технічного та допоміжного персоналу посольств. Засоби пересування дипломатичного й консульського корпусу теж користуються імунітетом від обшуку, реквізиції, арешту та інших виконавчих дій.

У разі порушення правил особою, яка користується імунітетом, після перевірки документів, що засвідчують особу та її статус, який підтверджується дипломатичним паспортом чи спеціальним посвідченням, що видається Міністерством закордонних справ України (дипломатична чи консульська картка), складається протокол, а документи повертаються власникові.

Забороняється вживати щодо зазначеної особи будь-яких заходів затримання або інших примусових дій, за винятком випадків, коли надання свободи призведе до продовження правопорушення.

Якщо особа, яка користується імунітетом, керує транспортним засобом з явними ознаками сп'яніння, їй пропонується припинити керування. Огляд для визначення стану алкогольного сп'яніння в медичних закладах провадиться в разі її згоди. У цьому випадку працівник міліції повідомляє чергового підрозділу Державтоінспекції (органу внутрішніх справ) і діє згідно з його вказівками.

У разі відмови від проведення медичного огляду і спроби продовжити керування транспортним засобом особою, яка порушила Правила дорожнього руху, але користується дипломатичним імунітетом, подальший рух цього транспортного засобу не допускається і в присутності двох свідків складається адміністративний протокол з вичерпними відомостями про особу правопорушника. У протоколі в обов'язковому порядку фіксується, що зазначена особа керувала транспортним засобом у стані алкогольного сп'яніння (вказуються ознаки сп'яніння), відмовилася на прохання працівників ДАІ вийти з автомобіля, пояснити свою поведінку і пройти медичний огляд. Після складання протоколу забороняється вживати будь-яких заходів для затримання або інших примусових дій стосовно цієї особи. Їй пропонується скористатися послугами таксі або попутного транспорту,

надається можливість викликати телефоном іншу машину або водія. Про факт затримання автомобіля особи, яка користується імунітетом, негайно інформується чергова частина підрозділу ДАІ (органу внутрішніх справ).

У разі **порушення Правил дорожнього руху іноземцем, який не користується імунітетом**, у встановленому порядку оформляється протокол, у порушника вилучається посвідчення водія (а в разі, якщо використання талона до посвідчення передбачено законодавством країни проживання порушника, — з талоном до нього) і видається тимчасовий дозвіл (на 30 діб) на право керування транспортним засобом.

Під час оформлення відповідних документів про вчинене іноземцем правопорушення він попереджається про те, що виїзд за межі України особи, яка не сплатила призначеного штрафу, буде розцінено як ухилення від його сплати, що дозволяє, згідно із законодавством України, затримати транспортний засіб до сплати штрафу. У зв'язку з викладеним порушникові пропонується вирішити всі питання щодо провадження справи про вчинене ним порушення за місцем вчинення цього порушення. Працівники ДАІ повинні використати всі передбачені законодавством можливості для стягнення накладеного штрафу.

У разі затримання іноземного водія, який не сплатив накладеного відповідно до вимог чинного законодавства штрафу (це підтверджується записом у виданому тимчасовому дозволі) безпосередньо перед виїздом за межі України або після закінчення встановленого п'ятнадцятиденного строку, його дії необхідно кваліфікувати як ухилення від сплати штрафу. У цьому випадку відповідно до вимог законодавства України транспортний засіб порушника до сплати штрафу може бути затримано. При цьому складається протокол огляду й затримання транспортного засобу, а сам засіб розміщується на спеціальному майданчику чи стоянці.

Під час оформлення відповідних документів про ДТП з транспортними засобами іноземних власників у протоколі, в рядку «Номерний знак», копіюються реєстраційні національні номери автотранспорту (літерні та цифрові символи).

§7.5. Оформлення матеріалів про правопорушення на дорозі. Заповнення адміністративного протоколу: основні нюанси та застереження

У разі виявлення правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху працівник Державтоінспекції МВС відповідно до статті 255 КУпАП (Особи, які мають право складати протоколи про адміністративні правопорушення) складає протокол про адміністративне правопорушення, копія якого під підпис вручається особі, яка притягається до адміністративної відповідальності, роз'яснює порушникові його права і обов'язки.

Значна кількість водіїв при цьому розгублюється, роблять суттєві помилки при заповненні протоколу, при написанні пояснень та взагалі у спілкуванні з представником влади. За вчинення значної кількості порушень правил дорожнього руху працівники ДАІ вправі на місці виносити постанову

про притягнення водія до відповідальності (накладати штраф). У зв'язку з чим необхідно знати декілька важливих речей щодо оформлення матеріалів про правопорушення, та протоколу, який має скласти працівник ДАІ.

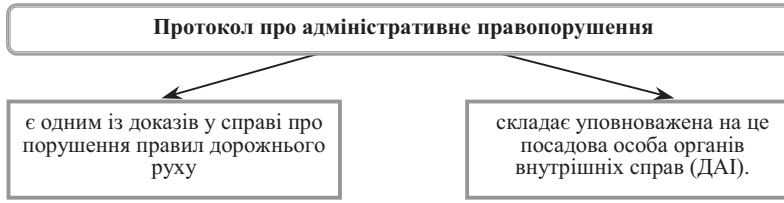

До протоколу про адміністративне правопорушення долучаються письмові пояснення свідків правопорушення, у разі їх наявності. У разі оформлення протоколу про адміністративне правопорушення, передбаченого частиною четвертою статті 122 **(створення аварійної обстановки)**, частиною третьою статті 123, частинами першою-четвертою статті 130 КУпАП **(алкогольне сп'яніння)**, **наявність свідків є обов'язковою**; акт перевірки технічного стану транспортного засобу; акт огляду та тимчасового затримання транспортного засобу. У разі тимчасового вилучення посвідчення водія (Стаття 265-1 КУпАП), талона про проходження державного технічного огляду або ліцензійної картки на транспортний засіб (Стаття 265-3 КУпАП) робиться відповідний запис у протоколі про адміністративне правопорушення.

Протокол підписується особою, яка його склала, і особою, яка вчинила адміністративне правопорушення; за наявності свідків і потерпілих протокол про адміністративне правопорушення може бути підписаний також цими особами. У разі відмови порушника від підписання протоколу про адміністративне правопорушення в протоколі робиться запис про це, який засвідчується підписом свідків. **Особа, яка вчинила адміністративне правопорушення, має право подати пояснення і зауваження щодо змісту протоколу, а також викласти мотиви своєї відмови від його підписання, які долучаються до протоколу.**

При вчиненні особою будь-якого з порушень, передбачених частинами першою-шостою статті 121 (Порушення водіями правил експлуатації транспортних засобів, правил користування ременями безпеки або мотошоломами), частинами першою, другою статті 128 (Випуск на лінію транспортних засобів, технічний стан яких не відповідає встановленим вимогам або без необхідних документів, передбачених законодавством) та частинами першою-третьою статті 130 КУпАП (Керування транспортними засобами у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції), за кожне порушення складається окремий протокол про адміністративне правопорушення.

Водії та інші особи, які керують транспортними засобами, стосовно яких є достатні підстави вважати, що вони перебувають у стані алкоголь-

ного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції, підлягають відстороненню від керування цими транспортними засобами та огляду на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції (частина перша статті 266 КУпАП).

На даному твердженні варто зупинитись.

Якщо водія оглянули на стан сп'яніння за допомогою індикаторної трубки «Контроль тверезості», **то він, навіть у випадку, коли погодився з результатами перевірки, має право за власною ініціативою пройти ще один огляд — у відповідному медичному закладі.** Це треба зробити **протягом двох годин** з моменту першого огляду.

Огляд, проведений співробітником ДАІ за допомогою таких приладів, має юридичну чинність. Але не у всіх випадках, а лише при дотриманні законної процедури.

Нагадаємо кілька «процесуальних» моментів. Сам факт наявності в інспектора алкометра зовсім не означає, що він має право зупиняти всіх без розбору і перевіряти на вміст алкоголю.

У Постанові Уряду № 1103 щодо огляду, який регламентує процедуру, сказано: перевірці підлягають водії, які виявляють демонструють ознаки, встановлені Міністерством охорони здоров'я і МВС. Вони зазначені у спільному наказі № 400/666 від 9.09.2009 р.: запах алкоголю з рота, порушення координації рухів, порушення мови, різка зміна забарвлення шкірних покривів особи або поведінка, що не відповідає ситуації.

Причому причини повинні бути зазначені в протоколі, а сам огляд має проводитися тільки в присутності двох свідків. **Співробітник міліції свідком бути не може.** Перед початком тесту інспектор зобов'язаний розповісти водієві про процедуру огляду і порядок використання алкометра.

На вимогу водія співробітник ДАІ зобов'язаний надати свідоцтво про держреєстрацію інструкції для експлуатації алкометра. *(Ось про це ми й поговоримо докладніше, оскільки саме в інструкціях для експлуатації криється відповідь на хвилююче питання — як дихати. Головне, що повинен запам'ятати водій — обдурити прилад так, щоб він показав меншу концентрацію алкоголю, ніж є насправді, не можна! А от завищити його показання — випадково або навмисно — дуже легко! Уникнути цього можна, запам'ятавши кілька простих правил).*

1. Перед початком процедури тестування варто попросити інспектора ДАІ ознайомити водія із інструкцією з експлуатації алкометра. Як мінімум потрібно з'ясувати припустиму погрішність та особливості забору проби повітря.

2. Як правило, припустима погрішність знаходиться в межах ± 0,05 проміле. Це означає, що «поріг тверезості» можна вважати перевищеним тільки в тому випадку, якщо алкометр зафіксує рівень 0,25 проміле і вищий. (*Стежте за тим, щоб відомості про «паспортну» погрішність алкометра були занесені до протоколу).*

3. Уважно треба стежити за одиницями вимірів. Нормативні документи дозволяють використання лише однієї з них — проміле (г/л — грам алкоголю на один літр рідини в організмі).

4. В інструкціях до більшості приладів зазначено, що брати пробу повітря не можна відразу після їжі, паління або приймання ліків — усе це може спричинити збільшення показань. *(Переступити поріг тверезості можна навіть після ковтка кефіру, якщо він залишився на слизовій оболонці рота. Тому інспектор повинен поцікавитися, чи давно ви їли, вживали ліки або курили. І якщо ви відповідаєте, що зовсім недавно, то інспектор повинен почекати).*

5. Із пересторогою ставитись потрібно до ситуації, коли інспектор ДАІ запрошує водія для проведення тесту у свій службовий автомобіль. Узимку він мотивує це тим, що прилад має нижній поріг працездатності — температуру повітря п'ять градусів нижче нуля. Це дійсно так. А влітку він постарається знайти інший привід.

Справа в тому, що всі прилади мають два режими роботи — активний і пасивний. У пасивному режимі алкометр починає всмоктувати навколишнє повітря. Досить у патрульній машині розлити трохи спиртного — і доказова база гарантована.

6. «Сп'янити» прилад можна і при активній пробі — коли водій дихає в алкометр через мундштук. Досить капнути спиртного всередину мундштука — і додаткові півпроміле забезпечені. Причому навіть запакований одноразовий мундштук не можна вважати гарантовано чистим — залити спирт усередину можна за допомогою шприца. Перед тестом кожен алкометр робить контрольний забір повітря, і якщо в ньому виявляються пари спирту, прилад «заблоковується». *(Попросіть, щоб при контрольному заборі прилад був поруч із вами і з надягнутим мундштуком).*

7. До алкометра може бути підключений друкувальний пристрій. Роздруківка додається до протоколу в якості доказу. *(Перевірте дату і час на алкометрі перед проведенням тесту. Стежте за тим, щоб протокол вимірів друкувався при вас і в ньому були зазначені той же результат і той же час проби, що висвічується на екрані приладу).*

8. Якщо результати тесту вас не влаштовують або ви вважаєте, що вас намагаються показати менш тверезим, ніж ви є, не визнавайте результати перевірки. Таке право вам дається згаданими нормативними документами. *(Наполягайте на перевірці у нарколога — у цьому є сенс. По-перше, ваша впевненість може відбити в інспектора ДАІ бажання подальшого спілкування: навіщо йому гаяти час? По-друге, медики користуються зовсім іншою методикою перевірки стану водія і, на відміну від інспектора ДАІ, можуть зробити свій висновок: є ознаки вживання алкогольних напоїв, однак у стані алкогольного сп'яніння не перебуває. Адже законодавство карає водіїв не за сам факт уживання алкоголю, а за керування транспортним засобом у стані алкогольного сп'яніння. А різниця — велика).*

Процедура направлення водіїв транспортних засобів для проведення огляду з метою виявлення стану алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, і проведення такого огляду здійснюються відповідно до Порядку направлення водіїв транспортних засобів для проведення огляду з метою виявлення стану алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препа-

ратів, що знижують увагу та швидкість реакції, і проведення такого огляду, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 грудня 2008 року № 1103.

Результати огляду на стан сп'яніння водія транспортного засобу зазначаються у відповідних графах протоколу про адміністративне правопорушення.

Огляд може також проводитися в спеціально обладнаних пересувних пунктах (автомобілях), що належать закладам охорони здоров'я і відповідають установленим МОЗ вимогам. Огляд у закладах охорони здоров'я щодо виявлення стану сп'яніння проводиться лікарем закладу охорони здоров'я (у сільській місцевості за відсутності лікаря — фельдшером фельдшерсько-акушерського пункту), який пройшов тематичне удосконалення за відповідною програмою.

Метою цього огляду є встановлення наявності чи відсутності стану сп'яніння в обстежуваної особи.

Лікар (фельдшер) повинен ознайомитися з документами особи, яку оглядає (паспорт, особисте посвідчення, посвідчення водія тощо) (за наявності).

Однак відсутність документів не може бути причиною для відмови у проведенні огляду на стан сп'яніння. У цьому разі в акті медичного огляду з метою виявлення стану алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, зазначаються дані щодо зовнішнього вигляду особи, яку оглядають, а також те, що дані про цю особу записані з її слів. У разі надходження документів дані про оглянуту особу долучаються до акта.

Проведення лабораторних досліджень на визначення наркотичного засобу або психотропної речовини обов'язкове.

Метою лабораторного дослідження є виявлення або уточнення наявних речовин, що здатні спричинювати стан сп'яніння.

Зміст висновку щодо результатів медичного огляду особи на стан сп'яніння повідомляється оглянутій особі в присутності уповноваженої особи Державтоінспекції МВС, яка її доставила, про що робиться запис у згаданому вище висновку.

Усі записи в акті медичного огляду та висновку щодо результатів медичного огляду особи на стан сп'яніння повинні бути розбірливими, не допускається формулювання «Норма».

Акт медичного огляду особи складається в одному примірнику, який залишається в закладі охорони здоров'я.

Висновок щодо результатів медичного огляду особи на стан сп'яніння складається в усіх випадках безпосередньо після огляду особи у трьох примірниках: перший примірник видається під підпис уповноваженій особі Державтоінспекції МВС, яка доставила дану особу на огляд, другий видається оглянутій особі, а третій залишається в закладі охорони здоров'я.

Кожний випадок огляду на стан сп'яніння у закладі охорони здоров'я реєструється в журналі реєстрації медичних оглядів осіб з метою виявлення стану алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції.

Висновки щодо результатів медичного огляду осіб на стан сп'яніння, складені з порушенням вимог цієї Інструкції, вважаються недійсними.

Підтвердження стану сп'яніння в результаті огляду та згода водія транспортного засобу з результатами такого огляду є підставою для його притягнення згідно із законом до відповідальності.

У разі відмови водія транспортного засобу від проведення огляду в закладі охорони здоров'я посадова особа Державтоінспекції МВС в присутності двох свідків складає протокол про адміністративне правопорушення, у якому зазначає ознаки сп'яніння і дії водія щодо ухилення від огляду.

У разі порушення учасниками дорожнього руху правил дорожнього руху, що спричинило пошкодження транспортних засобів, вантажу, автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів, дорожніх споруд чи іншого майна, **на місці ДТП складається** ***(Див. таблицю нижче):***

У випадках, коли учасникам ДТП заподіяно тілесних ушкоджень, викликається слідчий для проведення огляду місця події відповідно до вимог Кримінально-процесуального кодексу України.

Одночасно **на місці оформлення відповідних документів про адміністративні правопорушення водіям видаються довідки про пошкодження транспортних засобів. Копія схеми або фотографії з місця ДТП надаються учасникам пригоди за їх письмовою заявою в підрозділі Державтоінспекції МВС, працівники якого оформили зазначене ДТП.**

На схемі місця ДТП повинні бути графічно зображені та зафіксовані такі об'єкти: ***(Див. таблицю нижче):***

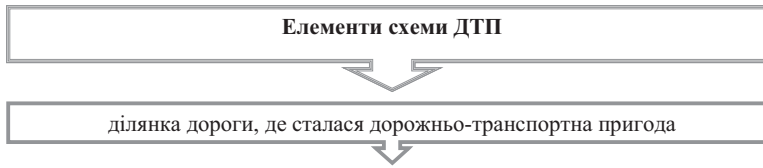

сталі орієнтири, до яких на схемі здійснена прив'язка об'єктів та слідів

транспортні засоби, причетні до ДТП, координати їх розміщення відносно елементів проїзної частини та сталих орієнтирів

сліди гальмового шляху коліс транспортних засобів їх розміщення відносно елементів проїзної частини

довжина від їх початку до кожного колеса транспортного засобу із зображенням місць розривів

довжина слідів на ділянках з різним покриттям

сліди та предмети, що стосуються пригоди розміщення частин та об'єктів (уламки кузова, частинки фарби, уламки скла, осипання ґрунту, сліди рідини та ін.), що відокремилися від транспортного засобу, відносно елементів проїзної частини, транспортних засобів

площа розсіювання уламків скла, осипання ґрунту тощо

координати місця зіткнення, наїзду тощо відносно сталих орієнтирів; ширина проїзної частини разом з роздільними смугами

ширина проїзної частини разом з роздільними смугами; ширина тротуарів, узбіччя; розміри ділянок з різним станом дорожнього покриття

ширина тротуарів, узбіччя; розміри ділянок з різним станом дорожнього покриття

розміри та розміщення дефектів дорожнього покриття; розташування дорожньої розмітки

розташування світлофорів, дорожніх знаків та інших засобів технічного регулювання дорожнього руху

розташування шлагбаума, засобів сигналізації, дорожніх знаків на підході до залізничного переїзду

В обов'язковому порядку в схемі місця ДТП заповнюється таблиця дорожніх умов та зазначаються назви об'єктів, зображених на схемі.

На зворотному боці схеми місця ДТП зазначаються ***(Див. таблицю нижче):***

Зворотній бік схеми місця ТДП

марка (модель) пошкодженого транспортного засобу

номерний знак транспортного засобу

власник транспортного засобу

перелік видимих (зовнішніх) пошкоджень транспортного засобу, які сталися внаслідок ДТП.

Зазначена інформація підтверджується підписами водіїв транспортних засобів.

Складена на місці пригоди схема місця ДТП долучається до матеріалів справи.

Якщо на місці ДТП працівник Державтоінспекції МВС не може об'єктивно визначити особу, яка скоїла адміністративне правопорушення, передбачене статтею 124 КУпАП, або відсутні прямі докази її вини, оформлені матеріли ДТП протягом доби передаються для подальшого розгляду інспектору з дізнання підрозділу Державтоінспекції МВС, на території обслуговування якого сталася пригода, або особі, яка виконує його обов'язки.

Інспектор з дізнання підрозділу Державтоінспекції МВС або особа, яка виконує його обов'язки, під час розгляду матеріалів ДТП повинен в найкоротший, але не більше одного місяця з моменту скоєння ДТП, термін, установити всі обставини її скоєння, ужити інших заходів щодо об'єктив-

ного визначення особи (осіб), яка (які) скоїли адміністративне правопорушення, передбачене статтею 124 КУпАП, скласти відносно такої особи (осіб) протокол (и) про адміністративне правопорушення та в п'ятиденний термін надіслати його до відповідного суду.

Якщо для об'єктивного розгляду матеріалів ДТП необхідне залучення експерта, інспектором з дізнання підрозділу Державтоінспекції МВС або особою, яка виконує його обов'язки, у триденний термін з моменту скоєння ДТП готується відповідний лист до регіонального підрозділу Науково-дослідного експертно-криміналістичного центру при МВС з переліком питань, які треба з'ясувати для прийняття об'єктивного рішення в справі.

Якщо внаслідок ДТП немає потерпілих та не завдано матеріальної шкоди третім особам, а транспортні засоби можуть безпечно рухатися, водії (за наявності взаємної згоди в оцінці об-ставин скоєного) можуть прибути до найближчого підрозділу Державтоінспекції МВС або в орган чи підрозділ міліції, на території обслуговування якого сталася пригода, для оформлення відповідних матеріалів, попередньо склавши самостійно схему місця ДТП та підписавши її особисто.

Схема місця ДТП, складена водіями транспортних засобів, долучається до матеріалів справи.

Рекомендації при складанні протоколу!!!

Зазвичай документальному оформленню правопорушення передує пояснення інспектором ДАІ водію суті вчиненого ним порушення з посиланням на відповідний пункт Правил дорожнього руху. Після цього працівник ДАІ складає протокол про адміністративне правопорушення (Див. ДОДАТКИ), в якому має зазначити ***(Див. таблицю нижче):***

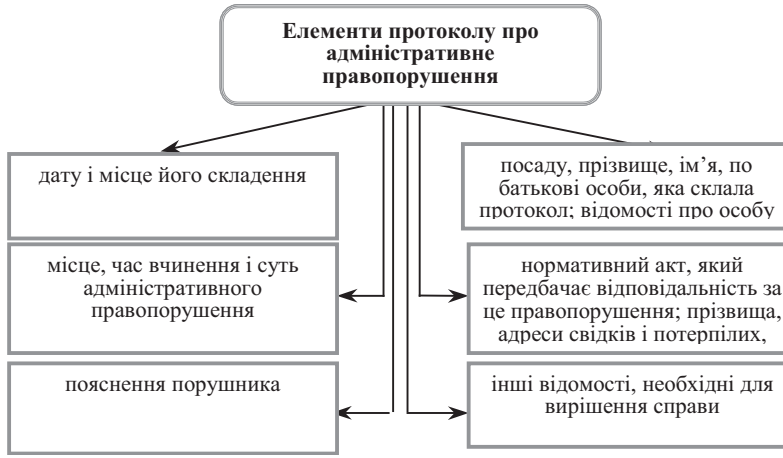

Якщо правопорушенням заподіяно матеріальну шкоду, про це також має бути зазначено в протоколі.

Під час документального оформлення правопорушення інспектор ДАІ обов'язково повинен роз'яснити порушникові його права та обов'язки, передбачені ст.268 Кодексу України про адміністративні правопорушення, про що потрібно зробити відповідну відмітку в протоколі. Як тільки протокол потрапляє до вас у руки, починайте уважно його вивчати. Вас ніхто не квапить. Протокол складається у двох примірниках — один з них залишиться у вас і знадобиться для подальшого оскарження дій інспектора ДАІ.

У будь-яких ситуаціях, незалежно від виду допущеного порушення, варто виконувати загальні ***РЕКОМЕНДАЦІЇ*** при складанні протоколу ***(Див. таблицю нижче):***

Послідовність дій при заповненні протоколу про адміністративне правопорушення

↓

Звернути увагу на набрану типографським способом рядок «Підпис порушника». Слово «порушника» можете закреслити і написати зверху слово «водія».

↓

Перевірити правильність заповнення всіх граф і зверніть увагу, під чим ви ставите свій підпис

↓

Поставити перший підпис під тим, що інспектор ДАІ ознайомив вас з правами та обов'язками

↓

сліди гальмового шляху коліс транспортних засобів їх розміщення відносно елементів проїзної частини

↓

довжина від їх початку до кожного колеса транспортного засобу із зображенням місць розривів

↓

довжина слідів на ділянках з різним покриттям

↓

сліди та предмети, що стосуються пригоди розміщення частин та об'єктів (уламки кузова, частинки фарби, уламки скла, осипання ґрунту, сліди рідини та ін.), що відокремилися від транспортного засобу, відносно елементів проїзної частини, транспортних засобів

↓

1) **Потрібно пам'ятати,** що давати пояснення, підписувати протокол — це право, а не обов'язок. Частими є випадки, коли після пред'явлення звинувачення в порушенні правил дорожнього руху працівник ДАІ починає заповнювати протокол про адміністративне правопорушення і вимагає від водія дати пояснення з приводу скоєного правопорушення. Багато водіїв розгублюються в такій ситуації. Тому їм варто ***знати і пам'ятати***, що давати пояснення як усні, так і письмові з занесенням до протоколу про адміністративне правопорушення — це право, але аж ніяк не обов'язок водія. Тим більше, що відповідно до ст.63 Конституції України особа не несе відповідальності за відмову давати показання або пояснення щодо себе, членів сім'ї чи близьких родичів, коло яких визначено законодавством.

Але своїм правом ви обов'язково повинні користуватися, у своїх же інтересах.

Крім того, **особа, яка вчинила правопорушення, має право подати пояснення і зауваження щодо змісту протоколу, які додаються до протоколу, а також викласти мотиви своєї відмови від його підписання.**

Не важливо порушив водій правила дорожнього руху чи ні — змусити його давати пояснення стосовно «скоєного» правопорушення працівник ДАІ не має права. Основний принцип презумпції невинності полягає в тому, що саме інспектор ДАІ має довести вину водія в скоєнні адміністративного правопорушення, а водій не зобов'язаний доводити свою невинність.

Обвинувачення не може ґрунтуватися на доказах, одержаних незаконним шляхом, а також на припущеннях. Ця конституційна норма зобов'язує працівників міліції для забезпечення доказів у справі про адміністративне правопорушення діяти у визначеному законом порядку. Наприклад, при вчиненні порушення правил дорожнього руху обов'язково має бути складений протокол, огляд на стан сп'яніння водія має проводитись у присутності двох свідків тощо.

2) **Звернути увагу** на набрану типографським способом рядок «Підпис порушника». Слово «порушника» можете закреслити і написати зверху слово «водія». *(У цьому є великий сенс. Ви підкреслюєте, що винним себе не визнаєте, а «порушником» визнати вас може тільки суд);*

3) **Перевірити правильність** заповнення всіх граф і звернути увагу, під чим ставиться підпис. *(Інспектор ДАІ, як правило, просить вас поставити підпис у трьох місцях. У цьому-то і є весь секрет!)*

Перший підпис ставиться під тим, що інспектор ДАІ ознайомив водія з правами та обов'язками відповідно до статті 63 Конституції України, статтею 268 КУпАП, головна суть яких зводиться до того, що кожна особа, яка притягається до адміністративної або іншої відповідальності, має право на допомогу адвоката, надання доказів і т.д. *(Попередньо радимо самому з ними ознайомитися. Якщо інспектор вас не ознайомив зі змістом цих статей — пишіть, що з відповідними статтями вас не ознайомили. Це серйозне процедурне порушення, що згодом вплине на рішення суду!)*

Якщо інспектор все ж таки почне зачитувати водієві його права, то безумовно мова йтиметься про те, що водій має право на юридичну допомогу адвоката. *(А де взяти адвоката посеред дороги? Ось тут, у повній відповідності зі ст. 268 КУпАП, ви зможете реалізувати інше своє право і заявляєте клопотання про реалізацію вашого права на допомогу адвоката. Його зразок ви знайдете в Додатку. А у своїх поясненнях до протоколу не забудьте вказати: «З обставинами, викладеними в протоколі не згоден, порушення правил дорожнього руху не здійснював. Мною заявлено клопотання про надання права на захист і допомогу адвоката, що додається до цього протоколу. Однак такий варіант є не найкращим, оскільки передбачає лише відстрочку покарання і змушує вас звертатися за допомогою до адвоката, з усіма наслідками, що з цього випливають. Їм слід користуватися тільки в самих безнадійних випадках, коли ви не знаходите інших аргументів для протистояння інспектору ДАІ.)*

Другим підписом водій підтверджує свої ж пояснення до допущеному порушенню. *(Саме ця графа визначає подальшу долю протоколу, і до її заповнення ви повинні поставитися дуже відповідально і уважно).*

Третім підписом водій підтверджує, що копію протоколу про адмінпорушення він отримав на руки.

Четвертий підпис інспектор ДАІ не позначить, але ми настійно рекомендуємо її поставити, і ось чому.

Підписи свідків (*Це найслабша ланка інспектора ДАІ. Якщо ж перед вами протокол нового зразка, варто заповнити всі вільні графи. Особливу увагу слід звернути на два поля під назвою «Свідки і потерпілі», співробітники ДАІ рідко заповнюють їх самостійно. Якщо у вашому автомобілі знаходяться пасажири, носіть його дані у графу «свідки» в протоколі. При цьому, головне їхнє завдання — засвідчити ваші пояснення до протоколу. Хто і як може виступати свідком — питання дуже важливе. Тому ми розглянемо його окремо, трохи нижче. Якщо свідків немає, напишіть в обох графах «Свідків немає» і не забудьте в місці, що залишилося, поставити розмашисту Z. Відсутність свідків є величезним промахом для співробітника ДАІ. За такий протокол його точно ніхто не похвалить, а догану зробити можуть).*

5) Може бути і такий варіант: інспектор, відчувши недобре, не дає водієві протокол, щоб він відповідно не написав туди чого зайвого *(Це незаконно, вимагаємо протокол для підпису і коментарів. У разі відмови — дзвонимо на телефон довіри і скаржимося);*

6) В обов'язковому порядку **простежити**, щоб у незаповнених графах протоколу стояли прочерки, — щоб уникнути подальших дописок;

7) **Інспектор ДАІ зобов'язаний водієві видати копію протоколу,** а якщо на місці виноситься постанова про адміністративне правопорушення, — і копію постанови. *(Прослідкуйте, щоб дані збігалися з оригіналом протоколу, включаючи дані самого інспектора ДАІ, що склав протокол і / або постанову. Якщо в протоколі, в своїх поясненнях не вистачає місця — пишіть їх на окремому аркуші, але в обов'язковому порядку відзначивши в протоколі, що пояснення на окремому аркуші додається);*

9) Протокол повинен бути оформлений правильно. При наявності в протоколі неточностей та виправлень *(тобто явних формальних порушень процесуального порядку його складання)* він буде визнаний недійсним, а затримання — незаконним *(у таких випадках суд може прийняти сторону водія).*

Якщо водія звинувачують в перевищенні швидкості, в графі «Пояснення особи, яка притягується до адміністративної відповідальності; по суті порушення» можна писати: «Рухався в щільному потоці транспорту з швидкістю (на 5—10 км/год менше ніж належить на даній ділянці). Показники швидкості, встановлені приладом (назва і серійний номер приладу), не можуть вважатися за доказ скоєного саме мною правопорушення, оскільки неможливо встановити автентичність і приналежність зафіксованої швидкості до мого автомобіля. Протокол складений з порушенням ст. 2.14 «Інструкцій по організації проведення і діловодства в справах про адміністративні порушення правил, норм і стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху», а також ст. 251 Кодексу України про адміністративні правопорушення. Клопочу перед Судом в закритті справи у зв'язку з невідповідністю протоколу вимогам ст. 256 Кодексу України про адміністративні правопорушення і відсутністю складу адміністративного правопорушення (керуючись ст. 247 Кодексу України про адміністративні правопорушення)».

Якщо працівник ДАІ звинувачує вас в проїзді на заборонний сигнал світлофора, можна написати: «Виїхав на перехрестя (регульований пішохідний перехід, і тому подібне) в мить, коли миготливий зелений сигнал світлофора змінився на жовтий. Щоб не удаватися до екстреного гальмування, і не створювати аварійно-небезпечну ситуацію на перехресті, я виконав вимоги п. 8.11 Правил дорожнього руху і звільнив перехрестя».

Для інших порушень в графі «Пояснення особи, яка притягується до адміністративної відповідальності; по суті порушення», можна писати: «З рішенням (ФІО і звання працівника ДАІ) не згоден, докладні пояснення надам на окремому листі». При цьому в графі «До протоколу додається» необхідно також вказати, що пояснення додаються на окремих листах і вказати їх кількість. **Пам'ятайте,** що поки в Україні тільки один державна мова — український. Тому всі зауваження і пояснення слід писати тільки українською мовою.

У разі незгоди з діями працівника ДАІ підписувати протокол слід тільки в графі «Підпис особи ознайомленої з місцем і часом розгляду справи « (якщо співробітник ДАІ дійсно вас з ними ознайомив) і «Підпис особи, що притягається до адміністративної відповідальності (із змістом протоколу ознайомлений, копію протоколу отримав, внесені про мене дані правильні)».

У решті всіх вільних граф слід поставити прочерк, щоб туди вже ніхто нічого не дописав. Далі протягом десяти днів необхідно звернутися до суду з метою оскарження протоколу. Це краще доручити професійному юристові. Ціна їх послуг у багатьох випадках значно менше, ніж штраф за порушення ПДР.

ПАМ'ЯТАЙТЕ. *Ви ведете процесуальний поєдинок з інспектором ДАІ. Дотримання цих правил дозволить вам вже на першій стадії цього поєдинку зайняти правильну позицію. Це найважливіша стадія. Вона є вирішальною! Вже на цій стадії поєдинок може закінчитися повною вашою перемогою. Якщо цього не відбулося, ви зможете успішно захиститися в суді.*

УВАГА. *Недобросовісні співробітники міліції стверджують, що підпис громадянина під протоколом і є визнання ним своєї провини. Це грубе порушення закону. Підписання протоколу особою, яка підозрюється в тому чи іншому адміністративному правопорушенні, означає лише одне: ця особа ознайомлена із змістом протоколу, її поставлено до відома, про які дії (або бездіяльність) та про порушення якого нормативного акту в ньому йдеться.*

Підписання протоколу зовсім не означає згоди громадянина з його змістом(н*е відмовляйтеся від підписання протоколу — ви однозначно програєте поєдинок. Навпаки, правильне його заповнення — і є ваша захист).*

І ще один важливий момент. З метою залякування водіїв деякі співробітники ДАІ пропонують їм проїхати у відділення міліції для складання протоколу. Така вимога є незаконним, тому що ст.259 КУпАП однозначно

говорить про те, що «порушника правил безпеки дорожнього руху можна доставляти в міліцію тільки в тому випадку, якщо у нього відсутні документи, що підтверджують особу або відсутні свідки, які можуть повідомити про нього необхідні.

§7.6. Правові підстави та порядок огляду автомобіля

Конституція України гарантує кожній людині право на свободу та особисту недоторканність. Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Водночас Конституція і закони України передбачають можливість обмеження конституційних прав і свобод людини і громадянина, зокрема, шляхом застосування заходів адміністративного примусу, який відіграє важливу роль у забезпеченні законності, охороні громадського порядку, запобіганні злочинності. Заходи адміністративного примусу застосовуються багатьма державними органами. Але особливе місце в системі органів адміністративної юрисдикції належить органам міліції, які користуються значним обсягом повноважень щодо застосування цих заходів примусу.

Відповідно до концепції адміністративної реформи, яка проводиться в Україні, її головною метою є удосконалення діяльності органів виконавчої влади, в тому числі й міліції. Ратифікація Україною Загальної декларації прав людини та Європейської Конвенції про захист прав людини та основних свобод, приведення чинного законодавства у відповідність з цими міжнародно-правовими актами, зокрема, це прийняття Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини», встановлення правила «Habeas corpus» і «правила Міранди», згідно з якими будь-яка затримана особа має право вимагати стати перед судом і утримуватись від самообвинувачення, а також внесення суттєвих змін до статей 5, 10 Закону України «Про міліцію», ухвалення рішення Конституційним Судом України про право вільного вибору захисника, є дуже важливими юридичними гарантіями прав людини і громадянина, до яких застосовуються заходи адміністративного примусу. Проте на ефективність впровадження адміністративної реформи негативно впливають об'єктивно існуючі колізії і прогалини в нормах адміністративного права, які регулюють повноваження міліції.

Для кожного водія є типовою ситуація, коли його зупиняє працівник ДАІ. Часто, перевіривши документи, співробітник ДАІ просить водія відкрити багажник авто для огляду. Проте, чи є таке прохання законним і як себе правильно поводити, знає не кожний водій.

До вагомих адміністративно-юрисдикційних повноважень міліції відносять застосування адміністративного огляду. Підстави, порядок і процесуальна форма його здійснення регулюються багатьма актами: КУ-

пАП, Законом України «Про міліцію», відповідними відомчими нормативними актами тощо. Аналіз змісту названої правової бази дозволяє зробити висновок про те, що сьогодні так і залишаються неврегульованими, або недостатньо врегульованими, питання щодо меж здійснення міліцією цього заходу державного примусу.

Зокрема, розглядаючи Закон України «Про міліцію», слід зазначити, що відсутня автентичність між його редакціями російською та українською мовами. Так, терміни «осмотр» і «досмотр», які вживаються в російськомовній редакції Закону, означають зовсім різні за підставами, процедурою і змістом види адміністративного примусу, тоді як українськомовна редакція застосовує у цих випадках єдиний термін «огляд» (особистий, речей, транспортних засобів тощо). Наприклад, у Законі України «Про міліцію», надрукованому російською мовою, у пп. 15, 21, 22, 24 ст. 11 вживається термін «осмотр», а в пп. 6, 7, 14 ст. 11 — термін «досмотр», тоді як в українській редакції цього Закону в тих самих пунктах вживається термін «огляд». На практиці це призводить до службових зловживань та порушень прав і законних інтересів громадян. Ситуація ускладнюється і тим, що зараз відсутнє нормативно-правове визначення терміна «огляд», а також чітко не встановлено коло посадових осіб органів міліції, які мають право застосовувати ці заходи адміністративно-правового примусу.

Різні юридичні і тлумачні словники не дають загального поняття огляду (рос. «осмотра», «досмотра»). Зазначені джерела розглядають ці поняття лише стосовно конкретних видів огляду і обшуку.

Аналіз практики адміністративної діяльності міліції дає змогу дійти висновку щодо доцільності зміни редакцій зазначених статей, визначивши терміни «осмотр» — огляд і «досмотр» — адміністративний обшук. Адже намагання розмежувати ці терміни вже мають місце у відомчому законодавстві. Зокрема, наказом Міністерства транспорту України від 4 грудня 1997 р.№ 412 затверджені Правила проведення спеціального догляду (виділено мною — С.Р.) повітряних суден цивільної авіації України.

Відповідно до Інструкції про порядок адміністративного затримання Прикордонними військами України порушників законодавства про державний кордон України складається протокол особистого догляду.

Спільність між оглядом і адміністративним обшуком полягає в тому, що ці заходи є адміністративно-запобіжними, і в ряді випадків вони виступають як адміністративно-процесуальні заходи у справах про адміністративні правопорушення.

Водночас між ними є такі **відмінності** ***(Див. таблицю нижче):***

Для простішого розуміння двох термінів «огляд» та «обшук» скажемо, що **огляд** — це дія, при якій водій самостійно відкриває багажник чи салон авто та показує співробітнику ДАІ що є всередині, а **обшук** є примусовою дією, під час якої посадова особа, якій надано таке право, самостійно відкриває багажник чи салон авто та шукає можливі предмети, які мають відношення до конкретних правопорушень.

В цілому можна стверджувати, що огляд — це встановлений законом певних випадках правовий обов'язок громадян пред'явити на вимогу органів і уповноважених осіб відповідні предмети і документи. Огляд обме-

жує права громадян, тому,застосовуючи цей захід, працівник міліції зобов'язаний керуватися ч.3 ст.5 Закону України «Про міліцію», відповідно до вимог якої міліція тимчасово, у межах чинного законодавства обмежує права громадян, якщо без цього не можуть бути виконані покладені на неї обов'язки, і зобов'язана надати роз'яснення їм з цього приводу. Огляд як захід забезпечувального характеру, на відміну від того, що застосовується з профілактичною метою — це спеціальний захід, який застосовується до конкретної особи, транспортного заходу, речей тощо. Таким чином, проведення масового огляду транспортних засобів, речей, а нерідко і проведення особистого огляду водіїв і пасажирів допускається лише в одній єдиній ситуації при введенні надзвичайного стану на всій території України чи у окремих її місцевостях.

Відповідно до Закону України «Про міліцію України» працівники міліції можуть проводити огляд тільки у двох випадках:

1) у випадку затримання водія чи пасажирів і доставляння до органу внутрішніх справ;

2) у випадку вчинення водієм адміністративного правопорушення для забезпечення провадження у справі, коли є потреба огляду транспортного засобу, речей чи особистого огляду (але водій при цьому може і не затримуватись, оскільки оформлення відповідних матеріалів може проводитись на місці вчинення чи виявлення правопорушення). Ці два випадки є вичерпними. Інших підстав для проведення огляду закон не передбачає.

Свою вимогу або підозру працівник ДАІ повинен чітко аргументувати. Саме тому законодавство не дає права ні інспекторові ДАІ, ні будь-якому іншому співробітнику міліції проводити огляд вашого автомобіля за першим своїм бажанням.

Безумовно, вимога інспектора дорожньо-патрульної служби відкрити багажник і заглянути всередину, так само як і вимога показати вміст сумок, є оглядом транспортного засобу і оглядом особистих речей.

При вимозі інспектора ДАІ (співробітника міліції) відкрити багажник потрібно виконати наступні дії:

1) Як і в описаних раніше випадках, вимагати пред'явити службове посвідчення, що зупинив автомобіль інспектора ДАІ (співробітника міліції);

2) вимагати вказати причину проведення огляду;

3) вимагати складання протоколу про адміністративне затримання або протоколу затримання за підозрою у скоєнні злочину. Порядок адміністративного затримання обумовлений у ст. 261 КУпАП і не може бути застосований до водія за першим бажанням працівника міліції. Якщо ви не порушували правил дорожнього руху, підстав для складання такого протоколу в інспектора ДАІ взагалі не існує!

Якщо ви все-таки порушили ПДР (а в даному випадку вже мова йде про обшук) — приймайте рішення самостійно: відкривати багажник чи погодитися на процедуру адміністративного затримання, яка, до речі, не може тривати більше 3-х годин (Ст. 263 КУпАП), але обчислюється з моменту складання протоколу про адміністративне затримання.

Тільки після складання протоколу затримання у працівників міліції з'являється право на обшук транспортних засобів і особистих речей (Див. ДОДАТКИ). **До цього моменту ви вільна людина, особисте майно якого недоторканна.**

Обшук повинен проводитись лише в присутності двох понятих і при обов'язковому фіксуванні огляду, тобто складанні протоколу. Необхідно звернути увагу на те, що співробітники ДАІ не можуть бути понятими.

Відповідно до ст. 16 Закону України «Про дорожній рух» від 30 червня 1993 року № 3353-XII водій має право знати причину зупинки транспортного засобу посадовою особою державного органу, яка здійснює нагляд за дорожнім рухом, а також прізвище і посаду цієї особи. Тому необхідно не просто поцікавитися підставами для зупинки вашого транспортного засобу, але й вимагати надати докази таких підстав.

Якщо підстави для проведення обшуку є, складання протоколу є обов'язковою дією, що прямо передбачено ст. 27.7 КУпАП. В іншому випадку у вас є всі підстави стверджувати, що обшук авто проводився з порушенням чинного законодавства України, та визнати такий огляд протиправним.

Отже, співробітник ДАІ має право на обшук вашого авто лише у випадку вчинення вами адміністративного правопорушення або в разі аргументованої підстави вважати, що ви використовуєте ваш автомобіль (чи предмети, що знаходяться в ньому) в протиправних цілях.

Для проведення обшуку необхідна наявність двох понятих (не співробітників ДАІ). Огляд повинен обов'язково проводитися в присутності власника автомобіля. Дуже часто на практиці власники авто, не знаючи своїх прав, а також обов'язків співробітників ДАІ, самі пропонують зазирнути у багажник свого автомобіля, нібито щоб пересвідчитись, що вони «чисті» та ні в чому не винні, а потім скаржаться, що їм щось підкинули та на різного роду порушення з боку співробітників ДАІ.

Якщо ж обшук авто все ж таки було проведено без законних підстав, то результати такого обшуку не можуть бути використані в якості доказів, тому що вони були отримані незаконно.

Співробітник міліції може спробувати «залякати» водія статтею 122-3 КУпАП і розповісти про те, що перешкоджання проведенню працівником міліції огляду транспортних засобів у передбачених законом випадках тягне за собою накладення штрафу. *(Ось ви м'яко і цікавитеся, який з випадків, передбачений законом, має місце тут? Крім того, ви можете йому натякнути, що дана стаття скасовано (на підставі Закону № 586-VI (586-17) від 24.09.2008)).*

Громадяни звільнені від відповідальності за невиконання незаконних вимог посадових осіб органів державної влади. Навпаки, незаконні вимоги даних осіб можна кваліфікувати як перевищення влади або зловживання такої. Співробітник міліції має право обшукувати транспортний засіб не просто за своїм бажанням, а «у встановленому законом порядку, за наявності на те законних підстав».

Якщо інспектор ДАІ захоче скласти на водія протокол за відмову надати транспортний засіб для огляду, у графі для пояснень необхідно зробити відповідний запис: «Оскільки від мене зажадали відкрити багажник автомобіля для огляду перебувають у ньому речей, такі дії є не оглядом, а обшуком. Обшук є незаконним, тому що проводиться без складання протоколу про адміністративне затримання, без присутності понятих. На вказаному підставі вважаю дії співробітників міліції незаконними».

Можна сміливо писати скаргу прокурора на незаконні дії інспектора ДАІ (Див. Додатки).

Дотримання цих правил дозволить надалі успішніше захищатися в суді, а також оскаржити (у тому числі і в судовому порядку) постанову, якщо воно виноситься співробітником ДАІ безпосередньо на місці порушення (Див. Додатки).

ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Автомобільний транспорт в Україні: Нормативна база / Упоряд. О. М. Роїна. — К.: КНТ; К.: АТІКА, 2004. — 504 с.

2. Автомобільний транспорт в Україні: Нормативна база / Упоряд. О. М. Роїна. — 2-ге вид., змін. та доп. — К.: КНТ, 2006. — 488 с.

3. Адміністративна відповідальність: Зб. законодавства України про адміністративну відповідальність / Упоряд.: Е.Ф. Демський, В.І. Махно. — К.: Магістр — XXI сторіччя, 2005. — 400 с. — (Законодавство і право України).

4. Адміністративне право України: Навч. посібник: Т. 2 / О.О. Чувпило, Нормативні акти. Загальна і особлива частина. — Донецьк: Вид-во Донец. держ. ун-ту, 1999. — 443 с.

5. Адміністративне право України: Навч.-метод. посібник / С. В. Ківалов, Л. Р. Біла. — О.: Юрид. л-ра, 2001. — 304 с.

6. Адміністративне право України: Підручник / Міністерство внутрішніх справ України. — 2-е вид., доп. — К.: Юрінком Інтер, 2000. — 750 с.

7. *Борис Е*. Боровский, Михаил Д. Попов, Марк Й. Пронштейн Справочная книга автомобилиста. — Лениздать, 1979. — 332 с.

8. *Котляр В. В.* Шпаргалка автомобилиста: все автомобил. Термины. — Эксмо, 2008. — 94 с.

9. *Дерех З.* Посібник з правил дорожнього руху. — Арій, 2008. — 216 с.

10. *Додін Є. В*. Митне право України: Навч.-метод. посібник / Є. В. Додін; ОНЮА. — О.: Фенікс, 2008. — 108 с. — (Навч.-метод. посібники).

11. *Доненко В. В.* Адміністративна відповідальність за правопорушення, пов'язані з керуванням транспортними засобами особами, які перебувають у стані сп'яніння: 12.00.07: Автореф. дис.... канд. юрид. наук / Нац. акад. внутр. справ України. — К., 2001. — 20 с.

12. Загородній, А. Страхування: Термінологічний словник / А. Загородній, Г. Вознюк. — Л.: Бескид Біт, 2002. — 104 с. — (Б-ка фінансиста).

13. Законодавство України про автомобільний транспорт: Зб. законодав. актів за станом на 1 травня 2005 р.: Офіц. вид. / Верх. Рада України. — К.: Парлам. вид-во, 2005. — 140 с.

14. *Кашенко О. Л.* Соціально-економічні основи страхування: Навч. посібник / О. Л. Кашенко, В. А. Борисова. — Суми: Унів. кн., 1999. — 252 с.

15. Про деякі особливості законодавства України, про окремі види соціального страхування та його застосування. — Черкаси: Агрополіс, 2003. — 32 с.

16. Кримінальне право України. Особлива частина: Підручник для студ. юрид.вузів / За ред. П. С. Матишевського, С. С. Яценка, П. П. Андрушка. — К.: Юрі-нком Інтер, 1999. — 892 с.

17. Кримінальне право України: повний курс у схемах та таблицях / Авт.-уклад.: В. О. Кузнєцов, В. К. Гіжевський. — К.: Кондор, 2005. — 459 с.
18. Кримінальне право України. Особлива частина: Курс лекцій / В. О. Навроцький. — К.: Знання, 2000. — 771 с.
19. Кримінальне право. Особлива частина: Підручник / Ю. Александров. — К.: НАВСУ, 1999. — 896 с.
20. *Кравченко Л. П., Гаврилов А. Т., Артеменко Г. В.* Новейший справочник автомобилиста: как уберечь себя и машину, проводить техосмотры, куплю-продажу: документы, советы, разъяснения. — «Российская газета», 1996. — 224 с.
21. Митне право України: Навч. посібник: Рекомендовано МОН / За заг. ред. В. В. Ченцова, Д. В. Приймаченка. — 2-ге вид. — К.: Істина, 2008. — 328 с.
22. Митний контроль на автомобільному транспорті / За ред. М. М. Каленського, П. В. Пашка; Держ. митна служба України. — К.: Знання, 2003. — 189 с.
23. *Вожженников Н. П., Пышкин А. С.* Справочник юного автомобилиста. — ДОС ААФ, 1971. — 197 с.
24. *Основенко М. Ю.* Усунення несправностей автомобіля в дорозі / М. Ю. Основенко, П. М. Шоцький, В. І. Сирота; Під заг. ред. М. Ю. Основенка. — 2-ге вид., стер. — К.: Техніка, 1994. — 80 с.
25. *Педешко А. І.* Адміністративна відповідальність за порушення митних правил: 12.00.07: Дис.... канд. юрид. наук / А. І. Педешко; Ун-т внутр. справ. — Х., 2000. — 20 с.
26. Податки й автомобілі: Збірник / Відп. за вип. Ю. В. Бондар, В. Г. Войтенко. — К.: ІВЦ ДПА України, 2009. — 256 с. — (Б-ка журн. «Вісник податкової служби України»).
27. Податкове право: Навч. посібник / За ред. М. П. Кучерявенка. — К.: Юрінком Інтер, 2003. — 400 с.
28. Податкове право України: Навч. посібник за вимогами кредитно-модульної системи: Рекомендовано МОН України / За заг. ред.: Л. К. Воронової, М. П. Кучеря-венко; Науково-дослідний ін-т фінансового права. — К.: Правова єдність, 2009. — 485 с.
29. *Развадовський В. Й.* Адміністративна відповідальність за порушення норм, правил і стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху: Автореф. дис.... канд. юрид. наук: 12.00.07 / В. Й. Развадовський; Одес. держ. юрид. акад. — О., 1998. — 24 с.
30. *Роздайбіда А. В.* Податкове правопорушення як підстава адміністративної відповідальності: 12.00.07: Автореф. дис.... канд. юрид. наук / А. В. Роздайбіда; Акад. держ. податкової служби України, Держ. податкова адміністрація України. — Ірпінь, 2003. — 18 с.
31. *Тимовський О.* Правила дорожнього руху в ілюстраціях. — Арій, 2008. — 104 с.
32. *Хом'як Я. І.* Становлення та розвиток органів державної автомобільної інспекції України / Я. І. Хом'як. — Л.: Піраміда, 2000. — 62 с.
33. Юридичний довідник автомобіліста / Авт. передмови і упоряд.: М. І. Мельник, М. І. Хавронюк. — К.: Оранта-Прес, 1998. — 398 с.

Нормативно-правова база

1. Конвенція про дорожній рух від 08.11.1968. — [Електронний ресурс]. — http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_041
2. Декрет КМУ «Про держане мито» від 21 січня 1993 року // Відомості Верховної Ради України від 30.03.1993 — 1993 р., № 13, ст. 113.

3. Закон України «Про автомобільний транспорт« // Офіційний вісник України від 11.05.2001 — 2001 р., № 17, стор. 50, стаття 719, код акту 18586/2001.

4. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення регулювання відносин у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху» від 24.09.2008 № 586-VI // Відомості Верховної Ради України від 13.03.2009 — 2009 р., № 10, / № 10-11 /, стор. 362, стаття 137.

5. Закон України «Про дорожній рух» // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1993, № 31, ст.338 30 червня 1993 року № 3353-XII.

6. Закон України «Про міліцію» // Відомості Верховної Ради УРСР (ВВР), 1991, № 4, ст. 20 20 грудня 1990 року № 565-XII.

7. Закон України «Про державну податкову службу в Україні» від 4 грудня 1990 року // Відомості Верховної Ради УРСР від 05.02.1991 — 1991 р., № 6, стор. 37.

8. Закон України «Про єдиний збір, який справляється у пунктах пропуску через державний кордон України» від 4 листопада 1999 р. // Відомості Верховної Ради України від 24.12.1999 — 1999 р., № 51, стаття 454.

9. Закон України «Про Митний тариф» від 5 квітня 2001 року // Відомості Верховної Ради України від 15.06.2001 — 2001 р., № 24, стаття 125.

10. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21 травня 1997 року // Відомості Верховної Ради України від 25.06.1997 — 1997 р., № 24, стаття 170.

11. Закон України «Про податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів» від 11 грудня 1991 року // Відомості Верховної Ради України від 17.03.1992 — 1992 р., № 11, стаття 150.

12. Закон України «Про податок з доходів фізичних осіб» від 22 травня 2005 року // Відомості Верховної Ради України від 12.09.2003 — 2003 р., № 37, стаття 308.

13. Закон України «Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами» від 21 грудня 2000 року // Відомості Верховної Ради України від 09.03.2001 — 2001 р., № 10, стаття 44.

14. Кодекс України, Кодекс України про адміністративні правопорушення // Відомості Верховної Ради УРСР від 18.12.1984 — 1984 р., № 51, стор. 1122. — [Електронний ресурс]. — http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=80731-10

15. Конституція України від 28 червня 1996 року зі змінами та доповненнями // Відомості Верховної Ради України від 23.07.1996 — 1996 р., № 30, стаття 141.

16. Митний кодекс України від 11.07.2002 № 92-IV // Відомості Верховної Ради України від 27.09.2002 — 2002 р., № 38, стаття 288.

17. Наказ МВС України від 02.04.1994 № 166 Про затвердження зразка талона до посвідчення водія, Положення про талон до посвідчення водія та внесення доповнень до Інструкції про порядок приймання екзаменів, оформлення видачі (обміну) посвідчень водія, обліку та зберігання документів. — [Електронний ресурс]. — http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0107-94

18. Наказ від 27.03.2009 № 111 «Про затвердження Інструкції з питань діяльності підрозділів дорожньо-патрульної служби Державтоінспекції МВС» // Офіційний вісник України від 17.07.2009 — 2009 р., № 51, стор. 270, стаття 1777.

19. Наказ ДПА України «Про затвердження форм Розрахунку суми податків з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів, Довідки до уточненого Розрахунку та Порядку їх заповнення і подання до органу державної податкової служби» від 17 вересня 2001 року. — [Електронний ресурс]. — http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/REG6053.html

20. Наказ МВС України № 77 від 26.02.2009 р. «Про затвердження Інструкції з оформлення працівниками Державтоінспекції МВС матеріалів про адміністративні порушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху» // Офіційний вісник України від 18.05.2009 — 2009 р., № 34, стор. 133, стаття 1193.

21. Наказ МВС України від 13.10.2008 № 534 «Про затвердження Порядку здійснення контролю за технічним станом колісних транспортних засобів під час їх експлуатації» // Офіційний вісник України від 01.12.2008 — 2008 р., № 89, стор. 338, стаття 2997, код акту 44981/2008.

22. Наказ МВС України від 29.10.2007 № 432 «Про встановлення вартості номерних знаків легкових автомобілів, виготовлених відповідно до вимог державних стандартів, які мають комбінацію з чотирьох однакових цифр і в межах від 0001 до 0009, що видаються за бажанням власників легкових автомобілів» // Офіційний вісник України від 07.12.2007 — 2007 р., № 90, стор. 86, стаття 3319, код акту 41613/2007

23. Наказ МВС України від 30.11.2007 № 466 «Про затвердження Порядку замовлення, видачі та обліку номерних знаків транспортних засобів, що виготовляються на індивідуальне замовлення їх власників» // Офіційний вісник України від 04.01.2008 — 2007 р., № 98, стор. 16, стаття 3559, код акту 41842/2007

24. Наказ № 369/1105/336 від 5.10.2007 «Про затвердження Розмірів плати за надання послуг органами і підрозділами Міністерства внутрішніх справ та Порядку їх справляння». // Офіційний вісник України від 12.11.2007 — 2007 р., № 83, стор. 58, стаття 3096, код акту 41403/2007

25. Постанова КМ України № 1086 від 17.12.2008 «Про затвердження Порядку тимчасового вилучення посвідчення водія, талона про проходження державного технічного огляду і ліцензійної картки на транспортний засіб та їх повернення» // Офіційний вісник України від 31.12.2008 — 2008 р., № 98, стор. 12, стаття 3224, код акту 45232/2008

26. Постанова КМ України № 1306 від 10.10.2001 р. Про правила дорожнього руху. // Офіційний вісник України від 26.10.2001 — 2001 р., № 41, стор. 35, стаття 1852, код акту 20133/2001

27. Постанова КМ України № 340 від 08.05.1993 р.«Про затвердження Положення про порядок видачі посвідчень водія та допуску громадян до керування транспортними засобами» [Електронний ресурс]. — http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=340-93- %EF

28. Постанова КМ України № 341 від 14.04.1997 р. Про Положення про Державну автомобільну інспекцію Міністерства внутрішніх справ // Офіційний вісник України — 1997 р., № 16, стор. 52, код акту 582/1997

29. Постанова КМ України № 795 від 4.06.2007 р. «Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися органами та підрозділами Міністерства внутрішніх справ» // Офіційний вісник України від 18.06.2007 — 2007 р., № 42, стор. 69, стаття 1671, код акту 39981/2007

30. Постанова КМ України № 606 від 9.07.2008 р. «Про затвердження Порядку проведення державного технічного огляду колісних транспортних засобів» // Офіційний вісник України від 21.07.2008 — 2008 р., № 51, стор. 16, стаття 1682, код акту 43630/2008

31. Постанова КМ України № 607 від 9.07.2008 р. «Про затвердження Порядку надання суб'єктам господарювання повноважень на проведення перевірки технічного стану колісних транспортних засобів під час державного технічного огляду« // Офіційний вісник України від 21.07.2008 — 2008 р., № 51, стор. 21, стаття 1683, код акту 43632/2008

32. Постанова КМУ «Про Порядок справляння єдиного збору у пунктах пропуску через державний кордон: Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 24 жовтня 2002 року // Офіційний вісник України від 15.11.2002 — 2002 р., № 44, стор. 25, стаття 2004, код акту 23507/2002;

33. Правила митного контролю та митного оформлення транспортних засобів, що переміщуються громадянами через митний кордон України, затвердженими на-

казом Державної митної служби України від 17.11.05 року № 1118 і зареєстрованими в Міністерстві юстиції України 25.11.05 року за № 1428/11708 [Електронний ресурс]. — http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1092.1459.0

34. Про порядок ввезення (пересилання) в Україну, митного оформлення й оподаткування особистих речей, товарів та транспортних засобів, що ввозяться (пересилаються) громадянами на митну територію України Закон від 13.09.2001 № 2681-III // Відомості Верховної Ради України від 04.01.2002 — 2002 р., № 1, стаття 2.

35. Спільний наказ МВС України та МОЗ України № 400/666 від 09.092009 «Про затвердження Інструкції про виявлення у водіїв транспортних засобів ознак алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції» // Офіційний вісник України від 23.10.2009 — 2009 р., № 79, стор. 84, стаття 2696

36. Технологія прикордонного та митного контролю у пунктах пропуску через державний кордон для автомобільного сполучення, затвердженою наказом Адміністрації Державної прикордонної служби України, Державної митної служби України від 11.06.08 року № 505/642 і зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 14.08.08 року за № 753/15444 [Електронний ресурс]. — http://www.kmu.gov.ua/dmsu/

37. Указ Президента України від 20.11.2007 № 1121/2007 «Про невідкладні заходи із забезпечення безпеки дорожнього руху» // Офіційний вісник Президента України від 05.12.2007 — 2007 р., № 37, стор. 20, стаття 929

38. Цивільний кодекс України // Відомості Верховної Ради України від 03.10.2003 — 2003 р., № 40, стаття 356.

ДОДАТКИ

ДОДАТКИ ДО РОЗДІЛУ І

Зразок письмової заяви власника авто на реєстрацію транспортного засобу на юридичну особу

_____
(найменування територіального органу

_____
Держнаглядохоронпраці)

ЗАЯВА

від _____
(повна назва заявника)

Місцезнаходження _____
Прізвище керівника _____ Телефон _____
Адреса стоянки технологічного транспортного засобу _____
_____
Просимо _____
(викладається суть справи)

До заяви додаються такі документи:
_____
Дані технологічного транспортного засобу:
1. Тип _____ 2. Марка _____
3. Рік випуску _____ 4. Завод-виготовлювач _____
5. Заводський № _____ 6. Двигун № _____
7. Шасі № _____ 8. Паспорт (формуляр) № _____

Оформлення доручається провести _____,
(посада, прізвище, ім'я, по батькові)

підпис якого _____підтверджується.

Керівник _____

Головний бухгалтер _____

«___» _____ 200__ р.

Службові позначки Держнаглядохоронпраці

Видано (здано) 1. Свідоцтво про реєстрацію № _____ серія _____
2. Номерний знак № _____ серія _____

Представник територіального органу
Держнаглядохоронпраці

_____ _____ _____
(посада) (підпис) (прізвище, ініціали)

«___» _____ 200__ р.

Зразок письмової заяви власника на реєстрацію транспортного засобу на фізичну особу

_____
(найменування територіального органу

_____
Держнаглядохоронпраці)

ЗАЯВА

від громадянина _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Паспорт _____
Місце проживання _____
Телефон _____
Адреса стоянки технологічного транспортного засобу _____
_____

Просимо _____
(викладається суть справи)

До заяви додаються такі документи:
_____

Дані технологічного транспортного засобу:

1. Тип _____ 2. Марка _____
3. Рік випуску _____ 4. Завод-виготовлювач _____
5. Заводський № _____ 6. Двигун № _____
7. Шасі № _____ 8. Паспорт (формуляр) № _____

Підпис _____

«___» _____200__ р.

_____

Службові позначки Держнаглядохоронпраці

Видано (здано) 1. Свідоцтво про реєстрацію № _____ серія _____
2. Номерний знак № _____ серія _____

Представник територіального органу
Держнаглядохоронпраці

_____ _____ _____
(посада) (підпис) (прізвище, ініціали)

«___» _____ 200__ р.

Зразок свідоцтва про реєстрацію технологічного транспортного засобу

ДЕРЖНАГЛЯДОХОРОНПРАЦІ УКРАЇНИ

СВІДОЦТВО
ПРО РЕЄСТРАЦІЮ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ТРАНСПОРТНОГО ЗАСОБУ

Серія * № **

ЗАГАЛЬНІ ДАНІ

Тип транспортного засобу _____
Марка _____
Рік випуску _____
Завод-виготовлювач _____
Двигун № _____
Кузов № _____
Шасі (рама) № _____
Паспорт (формуляр) № _____
Привласнено державний номерний знак _____
Власник _____
Адреса гаража (стоянки) _____

ОСОБЛИВІ ПРИМІТКИ

Видано _____

Керівник територіального органу
Держнаглядохоронпраці _____
(підпис, прізвище, ініціали)

М.П. «___» _____ р.

_____
* Серія, виділена територіальному органу Держнаглядохоронпраці.
** Шестизначний ідентифікаційний номер.

Зразок заяви на дозвіл виготовлення комплекту індивідуальних номерних знаків

Начальникові Центру безпеки дорожнього руху
при Департаменті Державтоінспекції МВС

_____
(назва юридичної особи або

_____
прізвище, ім'я, по батькові замовника)

що зареєстрований:

_____
(місцезнаходження або

_____
місце проживання замовника, телефон)

ЗАЯВА

Прошу дозволити виготовлення комплекту індивідуальних номерних знаків на мій автомобіль марки _____, номерний знак _____, кузов № _____, рік випуску _____, та нанести напис _____, символіку _____
_____
(короткий опис символу)

у термін до _____
(строки виготовлення)

розробити макет номерного знака; провести відповідну перевірку за базами даних, а також зробити копії необхідних документів.

Оплату за виготовлення номерних знаків у встановленому розмірі гарантую.

_____
(замовник)

До заяви додаю:
1. _____
(довіреність, за потреби)

2. Копію свідоцтва про реєстрацію транспортного засобу

_____ _____ 20 року _____
(замовник)

Зразок заяви про заміну непридатного до використання номерного знака

Начальникові Центру безпеки дорожнього руху
при Департаменті Державтоінспекції МВС
України

_____
(назва юридичної особи або

_____
П.І.Б. власника транспортного засобу)

що зареєстрований

_____
(місцезнаходження, місце проживання,

_____
телефон)

Замовлення номерних знаків доручається здійснити

_____
(П.І.Б. представника юридичної особи)

ЗАЯВА
про заміну непридатного до використання
номерного знака № _____

У зв'язку із заміною не придатного до використання індивідуального знака (індивідуальних знаків) прошу дозволити виготовлення дубліката індивідуального номерного знака _____ у кількості 1 / 2 (непотрібне закреслити) на автомобіль (марка, модель) _____, № шасі (кузова, рами) _____, який належить мені (організації) на підставі свідоцтва про реєстрацію транспортного засобу серії _____, № _____,
виданого _____, а також провести відповідну перевірку за базами даних та зробити копії необхідних документів.

Оплату за виготовлення дублікатів номерних знаків у встановленому розмірі гарантую.

До заяви додаються:
1. Копія паспорта.
2. Копія свідоцтва про реєстрацію транспортного засобу.
3. Копія документа про державну реєстрацію юридичної особи (за потреби).
4. Копія довіреності (за потреби).

Місце для печатки
юридичної особи
_____ _____ 20__ року _____
(особистий підпис, підпис
керівника юридичної особи)

Зразок заяви про перезакріплення індивідуального номерного знака

Начальнику Центру безпеки дорожнього руху
при Департаменті Державтоінспекції МВС
України

_____
(назва юридичної особи або

_____,
прізвище, ім'я, по батькові замовника)

що зареєстрований

_____
(місцезнаходження або

_____
місце проживання замовника, телефон)

ЗАЯВА
про перезакріплення індивідуального номерного знака

Прошу перезакріпити індивідуальний номерний знак _____,
що був виданий на транспортний засіб _____,
(марка, модель)

номерний знак _____, кузов № _____,
на інший транспортний засіб _____,
(марка, модель)

номерний знак _____, кузов № _____,
який належить на підставі свідоцтва про реєстрацію _____
(серія, номер)

_____
(прізвище, ім'я, по батькові нового власника)

Оплату гарантую.

До заяви додаю копії свідоцтв про реєстрацію транспортних засобів.

_____ _____ 20__ року _____
(особистий підпис)

Зразок акту приймання-передачі транспортного засобу

АКТ
приймання-передачі транспортного засобу

Ми, що нижче підписалися, в особі представника _____
_____
(найменування підприємства,
_____
установи, організації)

і представника _____
(найменування підприємства, установи, організації)

склали цей акт про те, що один здав, а другий прийняв транспортний засіб _____ марки _____двигун № _____, шасі № _____, кузов № _____,

свідоцтво про реєстрацію (технічний паспорт) серії _____ № _____ виданий_____
_____
(ким, коли)

Здав _____ _____ МП
(підпис) (прізвище)

Прийняв _____ _____ МП
(підпис) (прізвище)

«___»_____ 19 __ р.

АКТ
приймання — передачі транспортного засобу

Серія _____ № _____
на транспортний засіб _____
(категорія, тип, марка, модель транспортного засобу)

Колір _____
(за класифікатором)

_____
_____

Номер шасі (рами) | Номер кузова (коляски) | Номер двигуна

_____
_____

Транспортний засіб виготовлений і укомплектований відповідно до
_____ і придатний до експлуатації.
(номер технічних умов)

Дата виготовлення ____ _____ 199__ р.

Підприємство-виробник _____
(найменування, адреса)

_____
_____

Видані номерні знаки «Транзит» _____
ВТК _____

МП Відділ збуту _____
Керівник підприємства-виробника _____

Організація-одержувач (фізична особа) _____
(для юридичних осіб -

_____
найменування, адреса; для фізичних осіб — прізвище, ім'я,

_____
по батькові, серія, номер паспорта, ким і коли виданий, місце

_____
проживання)

Представник організації (фізична особа) _____
_____
(для юридичних осіб — посада, підпис; для фізичних осіб — підпис)

Дата видачі ___ _____ 20 р.

Зразок акту технічної експертизи

_____
(назва підприємства)

_____
(реквізити документа, що дає право на виконання експертизи)

АКТ ТЕХНІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ
про відповідність технічного стану транспортного
засобу вимогам безпеки дорожнього руху

№ _____ «____»_____200___р.

Транспортний засіб _____ марка (модель) _____
шасі (рама) № _____ кузов № _____
1. Транспортний засіб переобладнаний_____
(самостійно)

_____
(назва підприємства, яке виконало переобладнання)

2. Переобладнання виконано шляхом установки (заміни): _____
_____
_____
_____
_____

3. Дозвіл на виконання переобладнання відповідно до ст. 32 Закону України «Про дорожній рух» надано
_____
(назва організації, яка видала дозвіл, номер, дата)

4. Висновок про відповідність конструкції переобладнаного транспортного засобу умовам, викладеним у дозволі на переобладнання_____
_____
_____

5. Результати перевірки технічного стану транспортного засобу на відповідність вимогам ДСТУ-3649-97 та Правил дорожнього руху: _____
_____
_____

6. Узагальнений висновок про відповідність переобладнаного транспортного засобу вимогам безпеки дорожнього руху_____
_____

Підпис керівника установи _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

МП «___»_____200___р.
(дата видачі)

ДОДАТКИ ДО РОЗДІЛУ III

Зразок Договору про технічне обслуговування та ремонт транспортного засобу

ДОГОВІР про надання послуг

« » 2010 р.

, який діє на підставі Статуту, і

_____

_____

, у подальшому — Замовник, уклали цей Договір про наступне.

1. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ

1.1. Виконавець бере на себе зобов'язання надати Замовнику послуги з технічного **обслуговування** та/або ремонту автомобільного транспортного засобу чи його складових частин, у тому числі з використанням матеріалів (запасних частин) як Замовника, так і спеціально замовлених Виконавцем.

Замовник бере на себе зобов'язання прийняти й оплатити ці послуги, а також вартість використаних матеріалів (запасних частин) Виконавця в розмірі, строки та в порядку, що передбачені умовами цього Договору.

1.2. Перелік робіт з технічного обслуговування та/або ремонту, а також перелік матеріалів, що використовуються, вказуються в наряді-замовленні, який є невід'ємною частиною цього Договору.

2. ВАРТІСТЬ ПОСЛУГ ТА ПОРЯДОК РОЗРАХУНКІВ

2.1. Вартість послуг погоджується сторонами щодо кожного виду робіт і вказується в наряді-замовленні, який є невід'ємною частиною цього Договору.

2.2. Крім вартості послуг, зазначених у п. 2.1 цього Договору, Замовник оплачує Виконавцю вартість матеріалів (запасних частин) Виконавця, яка вказується в наряді-замовленні.

2.3. У разі відсутності матеріалів (запасних частин) або неможливості під час оформлення наряду-замовлення визначити їх кількість, необхідну для надання послуг, обсяг використання матеріалів (запасних частин) погоджується із Замовником заздалегідь, а їх вартість оплачується ним за цінами, які діяли на день їх надходження.

2.4. Оплата послуг і матеріалів (запасних частин) здійснюється Замовником шляхом внесення грошових коштів, протягом 10 банківських діб після підписання Замовником акта виконаних робіт, на розрахунковий рахунок або до каси Виконавця.

3. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ТА ПРАВА СТОРІН

3.1. Замовник:

3.1.1. Зобов'язаний своєчасно оплачувати послуги Виконавця в повному обсязі та у строки, передбачені розд. 2 цього Договору.

3.1.2. Зобов'язаний надати транспортний засіб при наявності відповідної довіреності у узгоджений день та час, приймати транспортний засіб та його складові частини після надання послуг.

3.1.3. Зобов'язаний у разі розірвання цього Договору за власною ініціативою сплатити Виконавцю вартість фактично виконаних послуг, використаних матеріалів (запасних частин) Виконавця, а Також компенсувати вартість матеріалів (запасних частин), замовлених Виконавцем для виконання послуг.

3.1.4. Має право візуально контролювати виконання робіт за даним Договором за умови дотримання вимог безпеки з охорони праці, передбачених законодавством.

3.1.5. Має право надавати Виконавцю власні матеріали (запасні частини) для виконання замовлених послуг при цьому Виконавець не несе відповідальність за якість наданих Замовником запчастин та матеріалів.

3.1.6. Має право вимагати відшкодування збитків, заподіяних унаслідок невиконання або неналежного виконання Виконавцем цього Договору, а також на безплатне усунення ним недоліків у період гарантійного строку.

3.1.7. Має право вимагати повернення невикористаних і замінених під час ремонту та технічного обслуговування матеріалів (запасних частин), наданих ним Виконавцю.

3.1.8. Має право вимагати від Виконавця документального підтвердження виду та обсягу виконаних за цим Договором послуг.

3.1.9. Замовник зобов'язаний своєчасно, не пізніше одних діб з моменту отримання повідомлення від Виконавця про завершення робіт, забрати транспортний засіб що йому належить з території СТО Виконавця. За кожну наступну добу простою транспортного засобу на території СТО, Замовник сплачує стоянку транспортного засобу з розрахунку 10 гривень за кожну добу.

3.2. Виконавець:

3.2.1. Зобов'язаний надавати Замовнику можливість візуально контролювати виконання робіт за цим Договором за умови дотримання вимог безпеки з охорони праці, передбачених законодавством.

3.2.2. Зобов'язаний забезпечувати збереження транспортного засобу, а також збереження та використання за призначенням прийнятих від Замовника матеріалів (запасних частин).

3.2.3. Зобов'язаний повертати Замовнику передані ним матеріали (запасні частини) у разі їх невикористання.

3.2.4. Зобов'язаний безоплатно в термін обумовлений сторонами, усувати недоліки виявлені під час приймання виконаних за цим Договором послуг.

3.2.5. Зобов'язаний гарантувати відповідність технічного стану транспортного засобу встановленим вимогам у межах проведеного ним технічного обслуговування та ремонту.

3.2.6. Зобов'язаний виконувати гарантійні зобов'язання, надані ним Замовнику.

3.2.7. Має право відмовитися від надання послуг, якщо Замовник надає неякісні матеріали (запасні частини).

3.2.8. Має право припинити надання послуг у разі, коли Замовник своєчасно не виконав умови цього Договору.

3.2.9. Має право відмовитися від задоволення претензії Замовника в разі недотримання ним правил експлуатації транспортного засобу (його складових).

3.2.10. Має право вимагати від Замовника оплатити вартість фактично виконаних послуг, використаних матеріалів (запасних частин) Виконавця, а також компенсувати вартість матеріалів (запасних частин), замовлених Виконавцем для виконання послуг, у разі розірвання цього Договору за ініціативою Замовника.

3.3 Невід'ємною частиною цього Договору є додаток в якому вказуються список осіб що мають право підпису в Акті виконаних робіт.

4. ПРИЙНЯТТЯ-ПЕРЕДАННЯ ТРАНСПОРТНОГО ЗАСОБУ

4.1. Прийняття транспортного засобу (його складових) на технічне **обслуговування** та/або ремонт здійснюється у присутності Замовника або його уповноваженого представника, про що складається Акт прийняття-передання транспортного засобу, його складових для надання послуг з технічного **обслуговування** та ремонту.

4.2. Акт прийняття-передання транспортного засобу, його складових для надання послуг з технічного обслуговування або ремонту підписується Замовником згідно з прикріпленому до договору списку з довіреним на це особами та скріпляється печаткою Виконавця.

4.3. Після прийняття транспортного засобу і його складових на технічне обслуговування та/або ремонт Замовнику видається один екземпляр акта прийняття-передання.

4.4. Прийняття транспортного засобу (його складових) Замовником здійснюється у присутності представника Виконавця, про що складається Акт прийняття-передання транспортного засобу, його складових після надання послуг з технічного обслуговування та ремонту.

4.5. Акт прийняття-передання транспортного засобу, його складових після надання послуг з технічного обслуговування та ремонту складається у двох екземплярах.

5. ВИКОНАННЯ РОБІТ (НАДАННЯ ПОСЛУГ)

5.1. Технічне обслуговування та ремонт транспортного засобу (їх складових) виконується Виконавцем відповідно до вимог експлуатаційної, ремонтної, технологічної документації та нормативних документів.

5.2. Виконавець надає послуги, передбачені розд. 1, протягом часу, який є нормативним для різного виду робіт, з моменту підписання Акта прийняття-передання транспортного засобу, його складових для надання послуг з технічного обслуговування та ремонту.

5.3. Виконавець негайно попереджає Замовника і, до прийняття узгодженого з ним рішення, припиняє виконання робіт у випадку:

— виявлення дефектів транспортного засобу або непридатності для застосування наданих Замовником матеріалів (запасних частин);

— виникнення не передбачених і не залежних від Замовника наслідків виконання вимог Замовника по роботах.

5.4. Якщо Замовник відмовляється від прийняття узгодженого рішення щодо усунення виявлених у процесі надання послуг обставин, які негативно впливають на безпеку транспортного засобу, Виконавець може відмовитися від виконання цього Договору і вимагати відшкодування витрат, понесених унаслідок часткового виконання цього Договору, у тому числі компенсації вартості матеріалів (запасних частин), замовлених Виконавцем для виконання послуг.

5.5. Відповідність наданих послуг у процесі прийняття транспортного засобу (його складових) Замовником після технічного обслуговування та/або ремонту здійснюється без їх розбирання.

5.6. Послуги, передбачені розд. 1 цього Договору, вважаються наданими з моменту підписання Акта приймання-передачі транспортного засобу, його складових після надання послуг з технічного обслуговування та ремонту.

5.7. Після виконання технічного обслуговування та/або ремонту й отримання передбачених розділом і нарядом-замовленням платежів Виконавець надає Замовнику Акт прийняття-передання транспортного засобу, його складових після надання послуг з технічного обслуговування та ремонту.

5.8. Протягом 3(трьох) робочих днів з дня отримання транспортного засобу після надання послуг ТО та/ або ремонту зазначеного транспортного засобу, що фіксується відповідним нарядом-замовленням Замовник зобов’язаний підписати Акт або в той же строк надати Виконавцю мотивовану відмову у прийнятті робіт.

5.9. Пропуск Замовником строку, передбаченого п. 5.8 цього Договору, тягне за собою ті ж правові наслідки, що й підписання Замовником Акта.

6. ГАРАНТІЙНІ ЗОБОВ ЯЗАННЯ

6.1. Виконавець надає гарантію на виконанні послуги та реалізовані запчастини згідно чинного законодавства, а саме згідно наказу Мінтрансу України № 792 від 11.11.2002 р. «Про затвердження Правил надання послуг з технічного обслуговування і ремонту автомобільних транспортних засобів».

6.2 Виконавець не несе гарантійних зобов'язань за якість запчастин, наданих замовником.

7. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СТОРІН

7.1. У разі невиконання або несвоєчасного виконання Замовником своїх зобов'язань, передбачених п. 3.1 цього Договору, Виконавець не несе відповідальності за негативні наслідки для Замовника і невиконання Виконавцем своїх зобов'язань за даним Договором або їх часткове виконання.

7.2. За порушення строків розрахунків, передбачених розд. 2 цього Договору, Замовник сплачує за кожен день прострочення пеню в розмірі 0,2 % (дві десятих відсотка) від суми заборгованості. Оплата пені не звільняє Замовника від зобов'язань оплати простроченого платежу, але не більше подвійної облікової ставки НБУ, яка діяла в період нарахування штрафу від суми заборгованості.

7.3. У разі відмови Замовника від цього Договору він відшкодовує Виконавцю збитки у розмірі вартості спеціально замовлених Виконавцем матеріалів (запасних частин), які не були використані Виконавцем у роботі Внаслідок такої відмови.

7.4. У випадку неналежного виконання зобов'язань за цим договором Виконавець сплачує пеню в розмірі подвійної ставки НБУ, яка діяла в період нарахування пені від суми невиконаних зобов'язань.

8. ОСОБЛИВІ УМОВИ

8.1. Спори, які можуть виникнути між сторонами у зв'язку з виконанням цього Договору, вирішуються відповідно до чинного законодавства України.

8.2. Зміни та доповнення до цього Договору вносяться шляхом складання та підписання сторонами відповідних письмових угод, які є його невід'ємною частиною.

8.3. Після підписання цього Договору всі попередні переговори, листування, угоди, протоколи, договори, які так чи інакші торкаються предмету цього Договору — втрачають чин.

8.4. Виконавець надає 10 % знижку на всі товари та послуги СТО (крім акційних позицій, та позицій товару, придбаних для надання послуг у сторонніх постачальників).

9. СТРОК ДІЇ ДОГОВОРУ

9.1. Цей Договір набуває чинності з дня його підписання і діє до « » 200 р. або до повного виконання сторонами своїх зобов'язань за даним Договором.

9.2. Якщо сторони не виявили бажання припинити дію Договору, то він діє календарний рік на тих же умовах.

9.3. Сторони мають право розірвати Договір в односторонньому порядку з повідомленням про це за 30 діб до того розірвання.

10. ЮРИДИЧНІ АДРЕСИ СТОРІН

Виконавець Замовник
Підписи

Зразок повідомлення про ДТП

Моторне (транспортне) страхове бюро України

*(П.І.Б заявника/назва для юридичної особи)*_____

_____
адреса: _____
*тел.*_____
контактна особа _____
*посада (для юр. особи):*_____

П О В І Д О М Л Е Н Н Я про ДТП

Відповідно до ст. 33 Закону України «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів» повідомляю про дорожньо-транспортну пригоду (ДТП) з наступними обставинами:

Дата ДТП: «_____» _____ 200___р., час ДТП:
_____ год._____ хв.
Місце ДТП:
_____
Обставини ДТП (короткий опис подій):
_____
_____
_____
_____
_____

Назва органу внутрішніх справ, що оформлював ДТП:
_____
_____
_____
_____

Учасники ДТП:

1. транспортний засіб *(заявника)*_____ з номерним знаком _____, власник_____, який мешкає за адресою_____, водій _____, який мешкає за адресою_____, поліс ОСЦВА №_____ термін дії з «___»____200__ р. по «___» ____200__ р., виданий *(назва страхової компанії)* _____ посвідчення (*учасника бойових дій, інваліда війни, інваліда першої групи—необхідне підкреслити)*

серія посвідчення _____ № _____

місцезнаходження пошкодженого транспортного засобу:_____.

2. транспортний засіб_____ з номерним знаком _____, що належить_____, який мешкає за адресою_____, під керуванням водія _____, який мешкає за адресою_____, поліс ОСЦПВВНТЗ №_____ термін дії з «___»____200__ р. по «___»

____200__ р., виданий *(назва страхової компанії)* _____, посвідчення (*учасника бойових дій, інваліда війни, інваліда першої групи— необхідне підкреслити)* серія посвідчення _____ № _____, місцезнаходження пошкодженого транспортного засобу:_____

Інформація про транспортні засоби інших учасників ДТП зазначається у додатку до повідомлення.

Потерпілі:

1. (П.І.Б), який мешкає за адресою_____. Медичний заклад *(назва)*_____*(адреса)*_____

2.(П.І.Б), який мешкає за адресою_____. Медичний заклад *(назва)*_____ *(адреса)*_____-_____

Інформація про інших потерпілих — учасників ДТП зазначається у додатку до повідомлення.

Особа, на яку складено протокол про адміністративне правопорушення:_____.

Взаєморозрахунки між учасниками ДТП *(проводились/ не проводились)*_____.

Наявність страхування КАСКО: транспортний засіб марки _____ з номерним знаком _____ за добровільним договором страхування майна КАСКО *(застрахований/не застрахований)* _____

З положенням пункту 33.2 статті 33 Закону[1] ознайомлений(-на), зобов'язуюсь надати представнику МТСБУ (аварійному комісару, експерту) можливість оглянути пошкоджений транспортний засіб.

До повідомлення додаються наступні документи:

1. _____, (____ арк.)
2. _____, (____ арк.)
3. _____, (____ арк.)
4. _____, (____ арк.)
5. _____, (____ арк.)
6. _____, (____ арк.)
7. _____, (____ арк.)
8. _____, (____ арк.)

Попереджений(- на), що в разі надання недостовірної інформації або отримання відшкодування за наслідком цієї події за іншим договором страхування мені може бути відмовлено у відшкодуванні шкоди та притягнуто до відповідальності згідно з чинним законодавством.

«_____»_____ 200___р. підпис _____

Зразок заяви про відшкодування шкоди, завданої ДТП

Моторне (транспортне) страхове
бюро України

_____
(П.І.Б заявника/назва для юридичної особи)

_____
адреса:
тел./факс
контактна особа
посада (для юр. особи)

З А Я В А

Відповідно до ст. 35 та пп. а) ст. 41.1 Закону України «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів» прошу здійснити відшкодування шкоди заподіяної в результаті пошкодження транспортного засобу _____ з номерним знаком _____, під час дорожньо-транспортної пригоди (ДТП) «_____» _____ 200__р. в/на _____ з вини_____ ___, водія транспортного засобу _____ з номерним знаком _____, який не мав договору обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності, чинного на дату ДТП.

Розмір шкоди складає _____ грн _____ коп. (сума прописом) _____.

Крім того, були понесені наступні витрати:

1. _____ в сумі _____грн _____ коп.
2. _____в сумі _____грн _____ коп.
3. _____в сумі _____грн _____ коп.
4. _____в сумі _____грн _____ коп.

Взаєморозрахунки між учасниками ДТП *(проводились/ не проводились)*_____

До заяви додаються наступні документи:

9. _____, (____ арк.)
10. _____, (____ арк.)
11. _____, (____ арк.)
12. _____, (____ арк.)
13. _____, (____ арк.)

14. _____, (____ арк.)
15. _____, (____ арк.)
16. _____, (____ арк.)

Попереджений(- на), що в разі надання недостовірної інформації або отримання відшкодування за наслідком цієї події за іншим договором страхування мені може бути відмовлено у відшкодуванні шкоди та притягнуто до відповідальності згідно з чинним законодавством.

«_____»_____ 200___р. _____

ЗРАЗОК поліса обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (затверджений розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 17 грудня 2004 року № 3103)

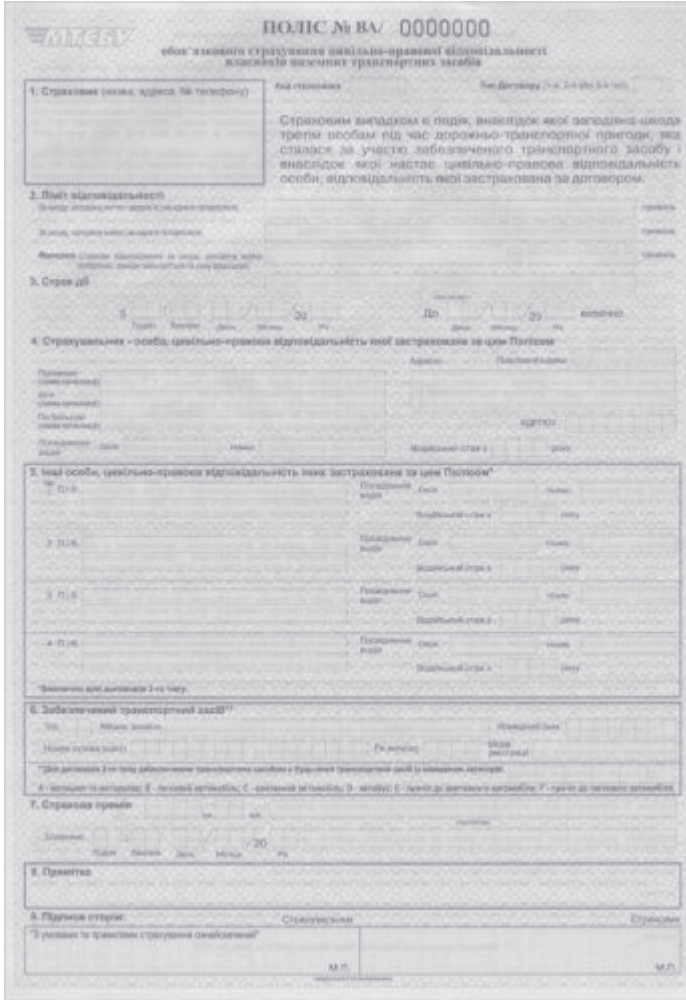

ПОЛІС № ВА/ 0000000

обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів

1. Страхова (назва, адреса, № телефону)

Страховим випадком є подія, внаслідок якої заподіяна шкода третім особам під час дорожньо-транспортної пригоди, яка сталася за участю забезпеченого транспортного засобу і внаслідок якої настає цивільно-правова відповідальність особи, відповідальність якої застрахована за договором.

2. Ліміт відповідальності

3. Строк дії

4. Страхувальник - особа, цивільно-правова відповідальність якої застрахована за цим Полісом

5. Інші особи, цивільно-правова відповідальність яких застрахована за цим Полісом*

6. Забезпечений транспортний засіб**

7. Страхова премія

8. Примітка

9. Підписи сторін

Страхувальник

Страховик

"З умовами та правилами страхування ознайомлений"

М.П.

М.П.

ЗРАЗОК страхового сертифіката «Зелена картка» (затверджений Додатком 1 Зміненої Зведеної Резолюції щодо покращання руху автодорожнього транспорту (R.E. 4), прийнятого на 66-й сесії (17—19 лютого 2004 року) Підкомітету по дорожньому транспорту Європейської економічної комісії)

ORIGINAL

1. INTERNATIONAL MOTOR INSURANCE CARD
CARTE INTERNATIONALE D'ASSURANCE AUTOMOBILE

2. ISSUED UNDER THE AUTHORITY OF: _____

3. VALID

FROM			TO		
Day	Month	Year	Day	Month	Year

(Both Dates Inclusive)

1. Country Code/Insurer's Code/Serial and Policy Number
/ / X

5. Registration No. (or if none) Chassis or Engine No.

6. Category and make of Vehicle*

This card is not valid in Countries for which the relevant box has been cancelled

A	B	BG	CY	CZ	D	DK	E	EST	F	FIN
GB	GR	H	I	IRL	IS	L	LT	LV	M	N
NL	P	PL	RO	S	SK	SLO	CH	AL	AND	BIH
BY	HR	IL	IR	MA	MD	MK	SRB	TN	TR	UA

7. Name and Address of the Policyholder (or User of the vehicle)

8. This Card has been issued by: (Name and address of Insurer)

9. Signature of Insurer

INTERNATIONAL MOTOR INSURANCE CARD
CARTE INTERNATIONALE D'ASSURANCE AUTOMOBILE

(1) In each country visited, the Bureau of that country assumes, in respect of the use of the vehicle referred to herein, the liability of an Insurer in accordance with the laws relating to compulsory insurance in that country.

(2) I, the within-mentioned Policyholder, hereby authorise the _____ and the Bureaux of any mentioned countries, to which it may delegate such powers, to accept service of legal proceedings, to handle and eventually settle, on my behalf, any claim for damages in respect of liability to third parties required to be covered under the compulsory insurance laws of the country or countries specified herein, which may arise from the use of the vehicle in that country (those countries).

(3) The cover provided under Green Cards issued for Cyprus is restricted to those geographical parts of Cyprus which are under the control of the Government of the Republic of Cyprus.

(4) The cover provided under Green Cards issued for Serbia is restricted to the Republic of Montenegro and to those geographical parts of Serbia which are under the control of the Government of the Republic of Serbia.

(5) Signature of the Policyholder only

(6) For visitors to Great Britain, Northern Ireland and Cyprus, signature of any other persons who may use the vehicle.

(This Insurance Card is only valid when signed by the policyholder)

***CATEGORY OF VEHICLE CODE**

A CAR	C LORRY OR TRACTOR	E BUS
B MOTORCYCLE	D CYCLE FITTED WITH AUXILIARY ENGINE	F TRAILER

Зразок Договору про надання послуг щодо технічного обслуговування автомобіля

ДОГОВІР ПРО НАДАННЯ ПОСЛУГ

Цей Договір про надання послуг № _____ (надалі разом з будь-якими додатками та додатковими угодами — «Договір») укладено цього дня, _____ 20__ р. у місті _____, між:

ТОВ «_____» юридичною особою належним чином створеною, зареєстрованою та діючою згідно чинного законодавства України, від імені якої, на підставі Статуту, діє директор _____, надалі за текстом цього Договору «Замовник», та ДП «_____», юридичною особою належним чином створеною, зареєстрованою та діючою згідно чинного законодавства України, є платником єдиного податку за ставкою 6 % та платником податку на додану вартість 20 %, ЄДРПОУ _____, місцезнаходження якого: _____, в особі директора _____, що діє на підставі Статуту, надалі за текстом цього Договору «Виконавець».

Надалі за текстом цього Договору «Замовник» та «Виконавець» коли вживається окремо — «Сторона», а спільно — «Сторони».

Таким чином, з метою договірного врегулювання всіх попередніх домовленостей Сторін щодо істотних умов та для забезпечення взаємних економічних та підприємницьких інтересів, Сторони домовилися про наступне:

РОЗДІЛ 1. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ.

1.1. В порядку та на умовах, визначених цим Договором, Замовник доручає, а Виконавець бере на себе зобов'язання надавати послуги з сервісного технічного обслуговування, поточного та непередбачуваного ремонту (дрібний ремонт, діагностика, розвал сходження, заміна мастила, заміна фільтрів, заміна гальмівних колодок, очистка-промивка інжекторних систем транспортних засобів) (надалі «Послуги») автотранспорту Замовника, на Станції технічного обслуговування Виконавця за адресою: _____.

1.2. Результати наданих Послуг за цим Договором підтверджуються Актом виконаних робіт встановленого чинним законодавством зразку.

РОЗДІЛ 2. ПОРЯДОК НАДАННЯ ПОСЛУГ. ПРАВА І ОБОВ'ЯЗКИ СТОРІН.

2.1. Автомобіль приймається в ремонт або на технічне обслуговування від Замовника тільки при наявності техпаспорта на автомобіль. Повноваження представника Замовника підтверджуються належним чином оформленою Довіреністю, встановленого чинним законодавством зразку.

2.2. Виконавець гарантує зберігання прийнятого на обслуговування автомобіля, а також речей, оставлених у автомобілі, при наявності опису. Виконавець не несе відповідальність за речі, не включені до опису.

2.3. Виконавець здійснює послуги, замовлені Замовником в заявці на обслуговування, поза чергою, за умови попередньої домовленості.

2.4. Якщо в ході виконання робіт встановлено, що з метою забезпечення безпеки керування автомобілем необхідно надати додатковий обсяг послуг і вартість, у

зв'язку з цим, збільшується, Виконавець повинен узгодити необхідність надання цих послуг, замовлення додаткових запасних частин, та загальну вартість послуг с Замовником. У разі відмови Замовника від надання цього додаткового обсягу послуг, Виконавець знімає з себе відповідальність за безпеку керування автомобілем та гарантії на надані роботи.

2.5. Строки надання послуг обумовлюються нормативними документами компаній виробників автомобілів, та фіксуються у письмовій формі при оформленні заявки на обслуговування.

2.6. Підпис Замовника в заявці на надання послуг є офіційним підтвердженням його згоди з усіма пунктами заявленого обслуговування чи ремонту (об'ємом послуг, їх вартістю та строком надання).

2.7. Замовник приймає на себе наступні обов'язки:

2.7.1. Замовник зобов'язується здійснювати своєчасну оплату наданих послуг на умовах, передбачених цим Договором.

2.7.2. Своєчасно затверджувати та узгоджувати характер послуг, час та дату надання послуг та інше, що потребує такого затвердження/узгодження за цим Договором;

2.7.3. Представити документ, який засвідчує право Замовника користуватися транспортним засобом, та належним чином оформлену Довіреність, що підтверджує повноваження представника Замовника.

2.7.3.1 Замовник зобов'язаний надати Виконавцю перелік автомобілів, що обслуговуються із зазначенням державного номеру та номеру кузова автомобіля та зразки підписів уповноважених представників Замовника.

2.7.4. Приймати належним чином надані Послуги згідно цього Договору та підписувати відповідні Акти прийому-передачі наданих послуг.

2.7.5. Виконувати усі вказівки Виконавця щодо правил експлуатації автомобілів після проведення заміни в ньому деталей, вузлів чи агрегатів та ін.

2.8. Замовник має право:

2.8.1. Контролювати процес надання Послуг. В будь-який час перевірити хід та якість надання Послуг, не втручаючись в господарську діяльність Виконавця, (окрім права Замовника знаходитися у зоні ремонту)

2.8.2 Отримувати результати тестів автомобіля, проведених технічними засобами СТО Виконавця;

2.8.3. В будь-який момент давати Виконавцю вказівки та пропозиції з приводу надання Послуг (при умові, що вони відповідають вимогам Заводу-виробника), які є обов'язковими для виконання Виконавцем;

2.9. Виконавець приймає на себе наступні обов'язки:

2.9.1. Надавати Послуги належним чином згідно стандартів та норм діючих на Україні на такі Послуги, в строк та на умовах, передбачених цим Договором та додатками до нього.

2.9.2. За вимогою Замовника за свій рахунок усунути усі недоліки та дефекти, що виникли з вини Виконавця на протязі обумовленого Сторонами строку. Такою вимогою являється складений Замовником в присутності представників Виконавця акт, фіксуючий наявність недоліків або дефектів в виконаній Виконавцем роботі.

2.10. Виконавець має право:

2.10.1 Надавати Послуги як самостійно, так і з залученням третіх осіб. При цьому Виконавець несе повну відповідальність за дії залучених ним третіх осіб як за свої власні.

2.11.Сторони мають право за взаємною згодою вносити зміни в Договір протягом усього періоду його дії шляхом укладання Додаткової угоди до цього Договору;

2.12. Сторони зобов'язані не здійснювати будь-які дії, спроможні завдати шкоду іншій Стороні і викликати матеріальні збитки.

РОЗДІЛ 3. ПРИЙМАННЯ НАДАНИХ ПОСЛУГ. КОНТРОЛЬ ЗА ЯКІСТЮ. ГАРАНТІЙНИЙ ТЕРМІН.

3.1. Виконавець складає Акт виконаних робіт, та разом з результатом надання послуг передає його Замовнику для підписання.

3.2. Приймання наданих Послуг здійснюється наступним чином:

3.2.1. Виконавець складає та передає Замовнику підписаний зі своєї сторони Акт виконаних робіт.

3.2.2. У випадку мотивованої відмови Замовника від прийняття Послуг, уповноваженими особами Сторін складається двосторонній акт усунення недоліків, в якому визначається термін виконання робіт, які Виконавець виконує своїми силами і за свій рахунок. Після усунення Виконавцем недоліків, виявлених Замовником, Сторонами укладається і підписується Акт виконаних робіт встановленого законодавством зразку.

3.2.3. На виконаний ремонт та встановлені запчастини, вироблені на заводі виробнику автомобіля, розповсюджується гарантійні зобов'язання Виконавця перед Замовником згідно гарантійної політики заводу виробника автомобіля.

3.2.4. При встановленні на автомобіль Замовника запчастин, замовлених Замовником та вироблених не на заводі виробнику автомобіля, на виконаний ремонт та встановлені запчастини розповсюджується гарантійні зобов'язання Виконавця перед Замовником згідно діючого законодавства України.

РОЗДІЛ 4. УМОВИ ТА ПОРЯДОК ЗДІЙСНЕННЯ РОЗРАХУНКІВ. ЦІНА ДОГОВОРУ.

4.1. Платником по договору ТОВ «_____».

4.2. Спосіб Платежу. Всі суми, що підлягають сплаті за цим Договором, сплачуються в безготівковій формі на рахунки, що визначені цим Розділом.

4.3. Ціна договору складається з суми усіх Актів виконаних за цим договором робіт та рахунків фактур на запасні частини.

4.4. Оплата Послуг за цим Договором здійснюється на протязі 3 робочих днів з дати підписання Сторонами Акту виконаних робіт, за умови отримання від Виконавця відповідного рахунку фактури.

4.4.1. В разі несвоєчасної сплати виконаних робіт та встановлених запчастин Замовник сплачує неустойку в розмірі 0,1 % від ціни Договору за кожний день такого прострочення.

4.4.2. В разі прострочення оплати виконаних робіт та встановлених запчастин Виконавець залишає за собою право припинити обслуговування автомобілів Замовника до повного погашення заборгованості, включаючи неустойку за прострочення платежу.

4.5. Оплата за замовлені запасні частини здійснюється Замовником на протязі 3 робочих днів згідно рахунку фактури, оформленого згідно відповідного замовлення — наряду.

4.5.1. В разі несплати або несвоєчасної сплати замовлених запчастин та деталей строки поставки замовлення автоматично переносяться. Нові строки замовлення повідомляються Замовнику додатково в письмовій та усній формах, після оплати такого замовлення.

4.6. РЕКВІЗИТИ СТОРІН:

4.6.1. Реквізити Замовника:

ТОВ «_____»

_____

4.6.2. Реквізити Виконавця:

ДП «_____»

_____

РОЗДІЛ 5. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СТОРІН.

5.1. Загальні вимоги відповідальності. За невиконання або неналежне виконання цього Договору Сторони несуть відповідальність в порядку та на умовах, що передбачені чинним законодавством України та цим Договором.

5.2. Неустойка. При порушенні строків надання Послуг, Виконавець сплачує Замовнику неустойку у розмірі 0,1 % від ціни Договору за кожен день такого прострочення. У випадку затримки більше ніж на 14 календарних днів, починаючи з 14 дня, неустойка за зростає на0,1 % кожні 10 днів існування прострочення.

5.3. Ненадання послуг. У випадку ненадання Виконавцем Послуг, він зобов'язаний повернути Замовнику все отримане за цим Договором.

5.4. Компенсація збитків. Виконавець зобов'язаний у повному обсязі компенсувати Замовнику збитки, що виникли у останнього у зв'язку з невиконанням або неналежним виконанням Виконавцем своїх зобов'язань за цим Договором.

РОЗДІЛ 6. ПРАВО, ЩО ЗАСТОСОВУЄТЬСЯ. ВИРІШЕННЯ СПОРІВ.

6.1. Право, що застосовується. Цей Договір підлягає регулюванню та тлумачиться у відповідності з чинним законодавством України.

6.2. Переговори. Будь-які спори та розбіжності, що прямо або опосередковано стосуються чи випливають з цього Договору, Сторони можуть вирішувати шляхом дружніх переговорів.

6.3. Судовий порядок. Якщо будь-який спір чи розбіжність, що прямо чи опосередковано стосується та випливає з цього Договору неможливо вирішити шляхом дружніх переговорів, Сторони/а передають/є вирішення такого спору до господарського суду відповідно до процедури вирішення господарських спорів, встановленої чинним законодавством України.

6.4. Збереження зобов'язань. Жодна з Сторін не звільняється від своїх зобов'язань за цим Договором, як при наявності будь-якого спору чи розбіжностей, так і у випадку передачі спірного питання на розгляд господарського суду.

РОЗДІЛ 7. ПОВІДОМЛЕННЯ.

7.1. Повідомлення. Всі повідомлення, запити, вимоги або будь-яка інша кореспонденція за цим Договором виконуються в письмовій формі та доставляються кур'єром, передплаченим рекомендованим поштовим відправленням та для зручності можуть дублюватися телексом чи факсом відповідній Стороні (надалі — «Повідомлення») за такими адресами:

Якщо направляється Замовнику:
ТОВ «_____»
_____

Якщо направляється Виконавцю:
ДП «_____»
_____

7.2. Чинність. Повідомлення набирають чинності при їх відправленні, якщо це незаперечно засвідчено відповідною квитанцією про поштове відправлення, а у випадку доставки кур'єром набувають чинності при отриманні, що незаперечно засвідчується підписом про отримання.

7.3. Зміна адреси. Кожна Сторона зобов'язана повідомити іншій Стороні нову адресу у випадку її зміни. Повідомлення про зміну адреси є чинним, якщо виконано з дотриманням вимог Розділу 7.

РОЗДІЛ 8. ОБСТАВИНИ НЕПЕРЕБОРНОЇ СИЛИ (ФОРС-МАЖОР).

8.1. Звільнення від відповідальності. Сторони звільняються від відповідальності за повне або часткове невиконання своїх зобов'язань за цим Договором, якщо таке невиконання стало наслідком обставин непереборної сили, що виникли після укладання цього Договору та які Сторони не могли ані передбачити, ані попередити розумними заходами.

8.2. Форс-Мажор. Обставинами непереборної сили Сторони погодилися вважати: повені, землетруси, пожежі інші стихійні лиха, війну, воєнні дії, акти тероризму, страйки, що відповідають вимогам законодавства, акти центральних органів державної влади, які Сторони не могли ані передбачити, ані запобігти розумними засобами (надалі — «Форс-Мажор»).

8.3. Зобов'язання повідомити. У випадку виникнення обставин, визначених п. 8.2. цього Договору, Сторона, що зазнала їх впливу, повинна негайно за допомогою будь-яких доступних засобів повідомити про такі обставини іншу Сторону в максимально стислий строк направши письмове Повідомлення про настання таких обставин (надалі — «Повідомлення про Форс-Мажор»).

8.4. Повідомлення про Форс-Мажор. Повідомлення про Форс-Мажор повинно містити вичерпну інформацію про природу обставин непереборної сили, час їх настання та оцінку їх впливу на можливість Сторони виконувати свої зобов'язання за Договором та на порядок виконання зобов'язань за Договором, у випадку якщо це можливо.

8.5. Повідомлення про припинення Форс-Мажору. Коли дія обставин, визначених п. 8.2. цього Договору, припиняється, Сторона, що зазнала їх впливу, зобов'язана негайно, але в будь-якому випадку в строк не пізніше 72 (сімдесяти двох) годин з моменту коли Сторона дізналась або повинна була дізнатися про припинення, письмово повідомити протилежну Сторону про їх припинення. Таке Повідомлення повинно містити інформацію про час припинення дії таких обставин та вказівку на строк, протягом якого Сторона виконає свої зобов'язання за Договором.

8.6. Підтвердження. Наявність та строк дії обставин непереборної сили має бути належно підтверджено уповноваженим компетентним органом держави місця існування відповідних обставин.

8.7. Неповідомлення про Форс-Мажор. У випадку, якщо Сторона, що зазнала дії обставин непереборної сили, не направить або несвоєчасно направить Повідомлення про Форс-Мажор, як це визначено п. 8.4. цього Договору, така Сторона втрачає право посилатися на обставини непереборної сили як на підставу для звільнення від відповідальності за повне або часткове невиконання своїх зобов'язань за цим Договором.

8.8. Продовження строку. У випадку настання обставин, визначених п. 8.2. цього Договору, строк виконання зобов'язань Сторонами за цим Договором продовжується відповідно часу, протягом якого діють такі обставини.

8.9. Дострокове розірвання. У випадках, коли обставини, визначені в п. 8.2. Договору діють більше 3 (трьох) місяців, або коли при виникненні таких обставин стає очевидним, що такі обставини будуть діяти більше такого строку, будь-яка Сторона має право розірвати цей Договір в односторонньому порядку.

8.10. Повернення коштів. Грошові кошти, перераховані згідно з цим Договором за Послуги, не надані у зв'язку з наявністю обставин непереборної сили, визначених п. 8.2. Договору, мають бути повернені Виконавцем Замовнику протягом 5 (п'яти) робочих днів з дати дострокового розірвання Договору.

РОЗДІЛ 9. ЗАПЕВНЕННЯ ТА ГАРАНТІЇ СТОРІН.

9.1. Запевнення та гарантії Замовника. Цим Замовник надає Виконавцю наступні гарантії та запевнення:

9.1.1. Замовник є юридичною особою, що належним чином створена, зареєстрована та існує у формі дочірнього підприємства у відповідності до чинного законодавства України.

9.1.2. Замовник здійснив всі належні дії для того щоб особа, що підписала цей Договір від імені Замовника, мала належні та дійсні повноваження на таке підписання на дату укладання цього Договору.

9.1.3. Замовник здійснить всі належні дії для того щоб особи, що будуть у майбутньому підписувати будь-які Додаткові угоди до цього Договору від імені Замовника, мали належні та дійсні повноваження на таке підписання на дату укладання Додаткових угод до Договору.

9.1.4. Умови цього Договору, після його підписання, є дійсним та чинним зобов'язанням Замовника.

9.2 Запевнення та гарантії Виконавця. Цим Виконавець надає Замовнику наступні гарантії та запевнення:

9.2.1. Виконавець є юридичною особою, що належним чином створена, зареєстрована та існує у формі у відповідності до чинного законодавства України.

9.2.2. Виконавець здійснив всі належні дії для того, щоб особа що підписала цей Договір від імені Виконавця, мала належні та дійсні повноваження на таке підписання на дату укладання цього Договору.

9.2.3. Виконавець здійснить всі належні дії для того, щоб особи, що будуть у майбутньому підписувати будь-які Додаткові угоди до цього Договору від імені Виконавця, мали належні та дійсні повноваження на таке підписання на дату укладання Додаткових угод до Договору.

9.2.4. Умови цього Договору після його підписання уповноваженими представниками Сторін є дійсним та чинним зобов'язанням Виконавця.

9.2.5 Виконавець здійснить всі залежні від нього дії щоб захистити Замовника та унеможливити виникнення будь-яких позовів та/або претензій до Замовника, звільнити Замовника від відповідальності за будь-які збитки спричинені третім особам внаслідок діяльності Виконавця та виконанням ним своїх зобов'язань за цим Договором.

9.2.6 Гарантія якості. Виконавець цим гарантує, що Послуги будуть здійснюватися професійно підготовленим персоналом у відповідності до всіх вимог цього Договору.

9.3. На вимогу Замовника, Виконавець зобов'язаний усунути будь які невідповідності в наданні Послуг, що суперечить цій гарантії.

РОЗДІЛ 10. КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ.

10.1. Конфлікт інтересів. Виконавець цим заявляє, що ні він та ні будь-хто з його працівників уповноважених представляти його інтереси та/або засновників не є агентом, постачальником, працівником, ліцензіатом Замовника або будь-якої філії, будь-якого дочірнього та/або пов'язаного підприємства Замовника або якимось іншим чином має відношення до будь-якого агента, постачальника, працівника уповноваженого представляти інтереси Замовника, ліцензіата Замовника, його дочірніх підприємств, філій.

10.2 Зобов'язання відшкодування збитків. Порушення Виконавцем окремого зобов'язання, викладеного в п. 10.1. Договору, є підставою для розірвання Договору з боку Замовника на умовах Договору і відшкодування Виконавцем всіх збитків спричинених таким порушенням.

РОЗДІЛ 11. СТРОК ДІЇ ДОГОВОРУ. ПРИПИНЕННЯ.

11.1. Строк дії. Цим Сторони домовилися, що цей Договір набуває чинності з дати його укладення і діє до _____ р. (включно). Якщо на дату закінчення строку дії цього Договору які-небудь з зобов'язань Сторін невиконані, вони залишають чинними до їх повного виконання.

11.2. Продовження. По закінченню строку, вказаного в п. 11.1. цього Договору, строк дії Договору продовжується на кожний наступний 1 (один) рік. За умови, що не пізніше ніж за 14 (чотирнадцять) днів до закінчення терміну його дії жодна зі Сторін не направить іншій Стороні Повідомлення про припинення цього Договору.

11.3. Припинення. Сторони можуть за взаємною згодою припинити дію цього Договору, підписавши відповідну угоду про припинення. Направивши іншій стороні Повідомлення про розірвання не пізніше ніж за 14 (чотирнадцять) календарних днів до дати дострокового припинення Договору.

РОЗДІЛ 12. КОНФІДЕНЦІЙНІСТЬ.

12.1. Обмін інформацією. В ході виконання цього Договору Сторони будуть взаємно обмінюватися конфіденційною та/або внутрішньою інформацією, що є їх власністю і яку вони бажають захищати.

12.2. Конфіденційна інформація. Конфіденційна інформація означає цей Договір та будь-яку інформацію чи документи, що передаються однією Стороною іншій Стороні у будь-якій формі. Конфіденційна інформація може включати, але не обмежується: ідеями, концепціями, бізнес планами, винаходами, відкриттям, формулами, технологічними процесами, конструктивними рішеннями, специфікаціями, прототипами, зразками, вдосконаленням, заявкам/технічними, технологічними та маркетинговими даними, найменуваннями замовників, та комерційними таємницями, незалежно від того чи є вони якимсь чином запатентованими, зареєстрованими чи іншим чином публічно захищеними, будь якою комерційною, фінансовою технічною та стратегічною інформацією. Будь-яка конфіденційна інформація буде передаватися Стороною іншій Стороні виключно для обмеженого використання з метою, визначеною Розділом 1 Договору.

12.3. Інформація надана Замовником згідно цього Договору є ексклюзивною і не підлягає перепродажу третім особам.

12.4 Строк конфіденційності. Виконавець зобов'язується не розголошувати Конфіденційну інформацію Замовника протягом строку дії Договору та 3 (трьох) років після його припинення/розірвання незалежно від причин такого припинення/розірвання.

12.5. Відшкодування. Невиконання зобов'язань, щодо збереження статусу Конфіденційності, передбачених цім Розділом 12,є підставою для відшкодування збитків, завданих постраждалій Стороні, в повному обсязі.

РОЗДІЛ 13. ІНШІ УМОВИ

13.1. Дійсність. Якщо будь-яке положення Договору стане в будь-якій мірі недійсним, таким, що не може бути виконано, або неповним, то це не впливатиме на всі інші положення Договору. У таких випадках Сторони будуть зобов'язані негайно замінити таке положення іншим положенням, яке буде законним та може бути виконаним, і яке найбільше відповідатиме меті та економічному змісту того положення, яке стало недійсним, неповним та/або таким, що не може бути виконано.

13.2. Попередні домовленості. З дати набрання чинності цим Договором всі попередні усні та письмові домовленості Сторін щодо всіх істотних умов Договору втрачають свою чинність.

13.3. Правонаступники. Строки, умови та зобов'язання за цим Договором будуть обов'язковими та матимуть юридичну силу по відношенню до правонаступників Сторін.

13.4. Письмова форма. Ніякі відмови, зміни або доповнення до цього Договору або будь-яких угод, пов'Язаних з цим договором, не будуть дійсними до тих пір, доки вони не будуть складені в письмовій формі та належним чином підписані Сторонами у відповідності до гарантій, наданих сторонами за цим Договором.

13.5. Додаткові угоди. Будь які зміни та доповнення до цього Договору, виконані у відповідності до п.13.4 цього Договору, складають його невід'ємні частини.

13.6. Передача прав. Жодна зі Сторін не має право передавати повністю чи частково свої права і зобов'язання, пов'Язані з цим Договором, будь-яким третім особам до тих пір. Поки не отримає письмове погодження на таку передачу від іншої сторони. Будь-яка передача прав та зобов'язань вчинена з порушенням вимог цього п.13.6. вважається недійсною.

13.7. Заголовки. Будь-які заголовки, використані в розділах і пунктах Договору. Не несуть окремого юридичного значення і використані в Договорі лише для зручності.

13.8. Цей Договір укладений в 2 (двох) автентичних примірниках, які мають однакову юридичну силу.

В ЗАСВІДЧЕННЯ вищевикладеного цей Договір підписано повноваженими представниками Сторін у місці і в дату зазначені вище.

від Замовника

від Виконавця

ВІДОМОСТІ ПРО СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ, УПОВНОВАЖЕНИХ НА ПРОВЕДЕННЯ ПЕРЕВІРКИ ТЕХНІЧНОГО СТАНУ КОЛІСНИХ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ ПІД ЧАС ДЕРЖАВНОГО ТЕХНІЧНОГО ОГЛЯДУ

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповно-важення
АР Крим	ТОВ «Підприємство УКРАВТОТЕХЕКСПЕРТИЗА» 95011, Сімферопольський район, с. Дубки, вул. Гаражна, 6 тел. 8 (0652) 668858	M1, M2, M3, N1, N2, N3, O1, O2, O3	27 травня 2010
АР Крим	ТОВ «СБ-сервіс» 98306, м.Керчь, вул.Енгельса, 6 тел. 8 (06561) 67582	M1, M2, M3, N1, N2, N3, O1, O2, O3, O4, L	24 грудня 2011
АР Крим	Фізична особа-підприємець Кривцова-Богатирьова Вікторія Віталіївна СТО «Богатир» 98100, м. Феодосія, вул. М.Єременко, 24А тел. 8 (06562) 91004	M1, M2, M3, N1, N2, N3, O1, O2, O3, L	24 грудня 2011
АР Крим	Приватне підприємтсво «Технополіс» 98600, м. Ялта, вул. Червоних партизан, 21 тел. 8 (0654) 275284	M1, M2, M3, N1, N2, N3, O1, O2, O3, O4, L	10 січня 2012
АР Крим	ТОВ «СВК» 98612, м. Ялта, вул. Халтуріна, 52 тел. 8 (0654) 273708	M1, M2, M3, N1, N2, N3, O1, O2, O3, O4, L	25 грудня 2011
АР Крим	СПД Осадчий Руслан Олегович 98320, м. Керч, вул. Єременко, буд. 11 тел. 8 (06561) 52777	M1, M2, M3, N1, N2, O1, O2, O3, L	04 лютого 2012
АР Крим	ТОВ «Автотранспортне підприємство 777» 95000, м. Сімферополь, вул. Комунальна, 27А тел. 8(0652)249513	M1, M2, M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4	25 червня 2012
АР Крим	ТОВ «Роднік» 97420, м. Євпаторія, Міжквартальний проїзд, буд. 11А тел. 8 (06569) 57423	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4	06 березня 2012

АР Крим	ПП «Керченське автотранспортне підприємство» 98302, м. Керч, вул.Вокзальне шосе, 44 тел. 8 (06561) 20315	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4 L	18 березня 2012
АР Крим	ТОВ «Компанія АТК» Красноперекопська філія 96000, м. Красноперекопськ, вул. 2 промислова, 8 тел. 8-099-7443888	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4 L	17 березня 2012
АР Крим	«Черноморська філія ТОВ «Компанія АТК 95400, Черноморський р-он, с. Новосельске, вул. Леніна, 27 тел. 8-095-2132321	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4 L	19 березня 2012
АР Крим	ТОВ «Компанія АТК» Джанкойська філія 96100, м. Джанкой, вул. Промислова, 21 тел. 8-096-4827001	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4 L	18 березня 2012
АР Крим	ТОВ «Компанія АТК» Ялтинська філія 98671, м. Ялта, вул. Большевистська, автобаза СК «Дюльбер» тел. 8 (095) 2132321	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4 L	01 квітня 2012
АР Крим	ТОВ «Компанія АТК» Білогірська філія 97000, м. Білогірськ, вул. Індустріальна 2 тел. 8 (095) 2132321	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4 L	02 квітня 2012
АР Крим	МПП «Графік» 97600, м. Білогірськ, вул. Нижньогірська, 53А тел. 8 (06565) 95174	M1, M2, M3, N1, N2, N3, O1, O2, O3, O4	14 квітня 2012
АР Крим	Фізична особа-підприємець Кривцова-Богатирьова Вікторія Віталіївна СТО «Богатир» Ленінська філія 98200, Ленінський район, смт. Леніно, вул. Фрунзе, 5 тел. 8 (06562) 91004	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4 L	13 квітня 2012
АР Крим	Фізична особа-пудриємець Савлук Олександр Володимирович 96010, м. Армянськ, вул. Батова, 1 тел. 8 (06567) 31908	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4 L	15 березня 2012
АР Крим	Фізична особа-підприємець Бабічев Олексій Євгенович, Старокримська філія 97345, м. Старий Крим, вул. Чапаєва, 5 тел. 8 (06562) 91004	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4	12 травня 2012

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповно-важення
АР Крим	Фізична особа-підприємець Бабічев Олексій Євгено-вич, Советська філія 97200, Советський район, смт. Советське, 125 км. шосе Красноперекопськ — Феодосія тел. 8 (06562) 91004	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4	19 травня 2012
АР Крим	Фізична особа-підприємець Бабічев Олексій Євгено-вич, Нижньогірська філія 97100, смт. Нижньогірський, вул. Перемоги, 14а тел. 8 (06562) 91004	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	19 травня 2012
АР Крим	Приватне підприємство «Автоспеццентр» 95049, м. Сімферополь, вул. Мамеді Емір-Усеїна, 14 тел. 8 (0652) 548454	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2	14 травня 2012
АР Крим	Фізична особа-підприємець Кочкоров Ернес Яяйо-вич 98400, м. Бахчисарай, вул. Мира, 11 тел. 8-050-9149255	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4	24 травня 2012
АР Крим	Приватне підприємство «Автокруг» 97300, м. Судак, вул. Восточне шосе, 7 тел. 8-050-6909951	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4	17 травня 2012
АР Крим	Приватне багатопрофільне підприємство «Дюн» 96100, м. Джанкой, вул. Московська, 188 тел. 8 (06564) 31275	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4	26 квітня 2012
АР Крим	Бахчисарайське районне споживче товариство 98400, м. Бахчисарай, вул. Кооперативна, 6 тел. 8 (06554) 42455	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4 L	21 квітня 2012
АР Крим	Сімферопольска філія Товарної біржи «Автоком» 95493, м. Сімферополь, провулок Лавандовий, 2 тел.	M1 M2 M3 N1 N2 O1 O2 O3	28 травня 2012

АР Крим	Державне акціонерне товариство «Чорноморнафтогаз» 96400, смт. Чорноморське, провулок Горького, 4 тел. 8 (06558) 91480	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4	16 червня 2012
АР Крим	ТОВ «Компанія АТК» Євпаторійська філія 97400, м. Євпаторія. Роздольненське шосе, 5 тел. 8-095-2132321	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4 L	09 червня 2012
АР Крим	Фізична особа-підприємець Таращева Любовь Леонідівна 97600, м. Білогірськ, вул. Феодосійська, 27 тел. 8-066-4530948	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4	14 червня 2012
АР Крим	ТОВ «Компанія АТК» Алушинська філія 98500, м. Алушта, вул. Виноградна, 13 тел. 80952132321	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4 L	24 червня 2012
АР Крим	Товариство з обмеженою відповідальністю «Неаполь-Авто» 95022, м. Сімферополь, вул. Надинського, 15 тел. 80504974010	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4 L	05 липня 2012
АР Крим	фізична особа-підприємець Гаврияш Ігор Вікторович 98200, Ленінський район, смт. Леніно, вул. Курчатова, 1 тел. 80509106402	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4	01 червня 2012
АР Крим	Приватне підприємство «Автокруг» Нижньогірська філія 97100, Нижньогірський район, смт. Нижньогірське. вул. Перемоги, 106 тел. 80506909951	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4	25 червня 2012
АР Крим	Вимырювальна лабораторыя товариства з обмеженою відповідальністю «Омега» 96500, АР Крим, м. Сакі, вул. Промислова, 15 тел. 80958861600	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4	19 серпня 2012

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповно-важення
АР Крим	Товариство з обмеженою відповідальністю «Вест-Буковіна» 98650, АР Крим, м. Ялта, смт. Масандра, вул. Мухі-на, 26 тел. 8 (0654) 273301	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4	27 серпня 2012
АР Крим	ПП «Магістраль Сервіс Плюс» 98600, АР Крим, м. Ялта, смт. Гаспра, Севастополь-ське шосе, 9 тел. 8(06554)232288	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4	18 вересня 2012
АР Крим	Приватне підприємство «Автокруг», Первомайська філія 96300, смт. Первомайське. вул. Щорса, 2 тел. 0506909951	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2	08 вересня 2012
АР Крим	Приватне підприємство «Автокруг», Роздольненська філія 96200, АР Крим, смт. Роздольне, вул. Л.Рябіки, 1 тел. 0506909951	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4	30 червня 2012
АР Крим	Фізична особа-підприємець Потопальська Антоніна Петрівна 97000, смт. Красногвардійське, вул. Польова, 1 тел. 0964827001	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4 L	20 серпня 2012
АР Крим	ТОВ «Підприємство АТК», Первомайська філія 96300, смт. Первомайське, вул. Кооперативна, 8 тел. 0952132321	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4 L	26 жовтня 2012
АР Крим	Приватне підприємство «Технополіс», Алуштинська філія 98500, м. Алушта, с. Н.Кутузовка, вул. Леніна, 116Б тел. (0654) 275284	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4	27 жовтня 2012

АР Крим	Фізична-особа підприємець Хархан Оксана Михайлівна 97561, Сімферопольский р-он, с. Дубки, вул. Гаражна, 6 тел. (0654) 546070	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4 L	16 грудня 2012
АР Крим	Приватне підприємство «РОССИ-ЯЛТА» 98657, м.Ялта, смт. Виноградне, вул. Красіна, 1Б тел. 8 (0654) 261888	M1 M2 N1 O1 O2 L	22 грудня 2011
АР Крим	ПП Стандарт-сервіс 97420, м. Євпаторія, вул. Чапаєва, буд. 4А тел. 8 (06569) 29620	M1 M2 N1 O1 L	29 січня 2012
АР Крим	Фізична-особа підприємець Бєляєв Сергій Олександрович 96000, м. Красноперекопськ, вул. Таврійська 10 тел. 8 (06565) 21799	M1 M2 N1 O1 O2 L	24 березня 2012
АР Крим	Фізична особа-підприємець Луценко Іван Іванович 95048, м. Сімферополь, вул. Сочінська, 2 тел. 8 (0652) 441509	M1 M2 N1 N2 O1 O2	19 червня 2012
АР Крим	Виробничо-торгівельна філія ВАТ «Таврія-Авто» Сімферопольска СТО-2 95493, м. Сімферополь, вул. Київська, 148 тел. 8 (0652) 515696	M1 M2 N1 O1 O2	17 травня 2012
АР Крим	фізична особа-підприємець Аразова Галина Михайлівна 98023, м. Судак, с. Дачне, вул. Мигдалева, 2А тел. 80504964101	M1 M2 N1 N2 O1 O2 O3	26 квітня 2012
АР Крим	Приватне підприємство «Автокруг» Кіровська філія 97300, Кіровський район, смт. Кіровське, вул. Фрунзе, 56 тел. 80506909951	M1 M2 N1 N2 O1 O2	21 червня 2012

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповно-важення
АР Крим	Приватне підприємство «Авторітет-М» 95000, м. Сімферополь, вул. Київська, 187 тел. 8 (0652) 545455	M1 M2 O1 O2	07 травня 2012
АР Крим	ТОВ «Автосервіс» 95000, м. Сімферополь, пр. Перемоги, 211А тел. 8 (0652) 276397	M1 N1 O1	14 січня 2012
АР Крим	ТОВ «Таврида Моторс» 95047, м. Сімферополь, пров. Задорож-ний/вул.Вузлова 3/4 тел. 8 (0652) 669922	M1 N1 O1 O2 L	28 грудня 2011
АР Крим	ТОВ «Автосервіс» 98500, м. Алушта, с. Нижня Кутузовка, вул. Леніна, 123А тел. 8 (0652)-27-63-97	M1 N1 O1 O2	14 січня 2012
АР Крим	Фізична особа-підприємець Закардонний Сергій Олексійович 96200, смт. Роздольне, Євпаторійське шосе, 2Г тел. 0503565769	M1 N1 O1 O2	03 серпня 2012
АР Крим	ВАТ «СімбудТрансСервіс» 95493, АР Крим, м. Сімферополь, вул. Монтажна, 8 тел. 8 (0652) 618918	M2 M3 N1 N2 N3 O2 O3 O4	19 серпня 2012
АР Крим	Фізична особа-підприємець Кривцова-Богатирьова Вікторія Віталіївна (СТО «Богатир-2») 98100, м. Феодосія, Керченське шосе, 5 тел. (06562)91004	M3 N3 O3 O4	15 вересня 2012
Назва регіо-ну	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповно-важений суб'єкт господарювання	Термін дії уповно-важення

Вінницька область	Вимірювальна лабораторія станції діагностики УДАІ УМВС України у Вінницькій області 21100, м. Вінниця, вул. Ботанічна, 30 тел. 8(0432)593967	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4 L	26 грудня 2011
Вінницька область	ТОВ «Сигнал» 21012, м. Вінниця вул. Щорса, 14а тел. 8(0432)670199	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4 L	25 грудня 2011
Вінницька область	ВАТ «Брацлав СТОА» 22870, Вінницька область, Немирівський район, смт, Брацлав, вул. Наливайка, 1 тел. (04331)-51-14-34	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4	04 лютого 2012
Вінницька область	СТО ФОП «Сарафенбк А.Д.» 23100, Вінницька область, м. Жмеринка, вул. Барляєва, 9-Ж тел. (04332)-2-11-40	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4	31 березня 2012
Вінницька область	ВАТ «Немирівське АТП-10547» 22800, вул. Комсомольська, 48, м. Немирів, Вінницька область тел. 8(04331)-2-09-69	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4 L	03 квітня 2012
Вінницька область	ПП «Калинівське АТП» 22400, вул. Леніна, 18, м. Калинівка, Вінницької області тел. 8(0433)-2-15-50	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4 L	07 квітня 2012
Вінницька область	ФОП « Цимбалюк О.І» 23500, вул. Будівельників, 7, м. Шаргород, Вінницька область тел. 8-067-430-18-90	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4 L	31 березня 2012
Вінницька область	ТОВ «Липовець АТП» 22500, вул. Леніна, 121А, м. Липовець, Вінницька область тел. 8(04358)-2-14-74	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4 L	08 квітня 2012

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповно-важення
Вінницька область	ТОВ «Лабораторія технічного контролю «МІР» 21034, вул. Ватутіна, 174, м. Вінниця тел. 8(0432)-69-59-06	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4	03 березня 2012
Вінницька область	ТОВ «Автоекспрессервіс» 23600, вул. Перемоги, 5а, м. Тульчин, Вінницька область тел. 8(04335)-6-42-23	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4 L	24 квітня 2012
Вінницька область	ПП «Автолегіон» 23007, Вінницька область, с. Бар, вул. Привокзальна, 2 тел. (04341)-3-45-35	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4 L	07 травня 2012
Вінницька область	ПП «Транспортна компанія «Беркут-транс» 23201, м. Вінниця, вул. Тарногродського, 42 тел. (0432)-67-03-15	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4	08 травня 2012
Вінницька область	ФОП Мороз Олег Михайлович 22100, Вінницька область, м. Козятин, пров. Довженка, 4 тел. (066)-717-08-09	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4 L	05 травня 2012
Вінницька область	ТОВ «Заготівельно-переробний комбінат «Тандем» 24006, Вінницька область, м. Могилів-Подільський, вул. Проспект Незалежності, 315 тел. (04337)-6-09-19	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4 L	05 травня 2012
Вінницька область	ФОП «Федяєв Д.В.» 24500, вул. Черняхівського, 6, м. Вінниця тел. 8-068-111-15-63	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4 L	08 травня 2012
Вінницька область	ФОП «Борщевський О.В.» 24400, Вінницька область, м. Бершадь, вул. Залізнична, 51 тел. 8(04352)2-44-90	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4 L	06 травня 2012

Вінницька область	ФОП «Роганчук Б.О.» 22000, Вінницька область, м. Хмільник, вул. Леніна, 110 тел. 8(04338)2-06-86	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4 L	27 травня 2012
Вінницька область	МПП «Автокомфорт» 23800, Вінницька область, смт. Теплик, вул. І.Франка, 8а тел. 8(04353)2-14-54	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4 L	28 травня 2012
Вінницька область	ВАТ «Уланівський Агромаш» 22032, Вінницька область, Хмільницький район, с. Уланів, вул. Миру, 39 тел. 8(04338)3-14-72	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4 L	21 травня 2012
Вінницька область	ФОП «Ковальчук О.О.» 24225, Вінницька область, Томашпільський район, с. Комаргород, вул. Леніна, 67 тел. 8(04348)4-63-33	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4 L	15 травня 2012
Вінницька область	ФОП «Старовір П.В.» 22300, Вінницька область, Літинський район, м. Радянське, вул. Коцюбинського, 1Г тел. 8-097-576-11-02	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4 L	01 червня 2012
Вінницька область	ТОВ «Автотранспортне підприємство 10565» 23310, Вінницька область, Тиврівський район, м. Гнівань, вул. Леніна, 98 тел. (043355)-3-49-96	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4 L	05 червня 2012
Вінницька область	ТОВ «АВТО-ТЕСТ 2009» 24600, Вінницька область, смт. Крижопіль, вул. Чкалова, 20 тел. (04340)-2-1-64	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4 L	29 травня 2012
Вінницька область	ФОП «Григор'єва Алла Іванівна» 24300, Вінницька область, м. Тростянець, вул. Наконечного, 13 тел. (04343)-2-23-50	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4	07 липня 2012

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповноваження
Вінницька область	ФОП «Яковенко О.А.» 21000, м. Вінниця, вул. Стеценка, 75-А тел. 8(067)782-10-20	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4	23 червня 2012
Вінницька область	ФОП «Керницький Ігор Аркадійович» 21100, м. Вінниця, вул. Гладкова, 1 тел. 8-067-963-30-41	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4	15 липня 2012
Вінницька область	Вимірювальна лабораторія з перевірки КТЗ ФОП «Балабух Є.К.» 24500, Вінницька область, м. Ямпіль, вул. Автотранспортна, 11 тел. 8-098-537-40-85	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4	04 вересня 2012
Вінницька область	ФОП «Ляпіна Лариса Лук'янівна» 24400, Вінницька область, м. Бершадь, вул. Шевченка, 55 тел. (04352)-2-19-67	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4	05 листопада 2012
Вінницька область	ФОП «Харченко Микола Григорович» 23700, м. Гайсин, вул. 14-го Березня, 1-А тел. 067-292-11-27	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4	23 березня 2012
Вінницька область	СТО ФОП «Харченко М.Г.» 23700, Вінницька область, м. Гайсин, вул. 14-го Березня, 1-А тел. 8-067-292-11-27	M1 M2 N1 O1 O2	25 березня 2012
Вінницька область	ВАТ «Вінничина-Авто» 21000, м. Вінниця, вул. Ватутіна, 172 тел. (0432)-27-29-00	M1 M2 N1 O1 O2	27 березня 2012
Вінницька область	ТОВ «Джерман-Центр» 21034, вул. Лебединського, 19, м. Вінниця тел. 8(0432)-55-59-99	M1 M2 N1 O1 O2 L	09 квітня 2012

Вінницька область	ФОП «Кравець Тарас Володимирович» 22700, Вінницька область, м. Іллінці, вул. Кірова, 114 тел. (04345)-2-15-82	M1 M2 N1 N2 O1 O2 O3 L	29 квітня 2012
Вінницька область	ТОВ «Агроавтосервіс» 23600, Вінницька область, м. Тульчин, вул. Леніна, 67 тел. (04335)-2-34-03	M1 M2 N1 O1 O2	25 червня 2012
Назва регіону	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповноваження
Волинська область	ТзОВ «Промтехсервіс» 45601, Волинська область м. Луцьк, вул. Відрожження, 34 тел. 8-0332-787201	M1 M2	28 квітня 2012
Волинська область	Підприємство «ВОЛИНЬАВТОМОТОСЕРВІС» 43020, Волинська область, м.Луцьк, вул.Підгаєцька 3 тел. 8-0332-773715	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4 L	22 грудня 2011
Волинська область	СПД Лесик М.С. 44100, Волинська область, Ратнівський район, смт. Ратне, вул. Серпнева, 14 тел. 8(03366) 2-95-06	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4	05 липня 2012
Волинська область	ВАТ «Волинь-АВТО» 43020, Волинська область м.Луцьк вул.Рівненська 145 тел. 8-03322-81809	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4 L	25 грудня 2011
Волинська область	Філія «Ковель-АВТО» ВАТ «Волинь-АВТО» 45000, Волинська область м. Ковель вул. Володимирська 135. тел. 8(252)4-96-64	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4	29 грудня 2011

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповно-важення
Волинська область	ВАТ «Володимир-Волинське АТП-10762» 44700, Волинська область м. Володимир-Волинський вул. Ковельська 239. тел. 8(03342) 2-09-73	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4	02 лютого 2012
Волинська область	Філія «Нововолинськ-АВТО» ВАТ «Волинь-АВТО» 45400, Волинська область, Володимир_волинський район, м. Нововолинськ вул. Луцька 1. тел. 8(03344) 3-42-72	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4	29 грудня 2011
Волинська область	Дочірнє підприємство «Автоскладальний завод № 1» Відкритого акціонерного товариства «Луцький авто-мобільний завод» 43010, Волинська область м.Луцьк вул. Рівненська 42. тел. 8(0332) 78-41-61	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4 L	06 квітня 2012
Волинська область	Приватне підприємство «Маневичі-Сервіс». 44600, Волинська область смт. Маневичі вул. Луцька,1. тел. 8(03376) 2-10-44	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4 L	28 квітня 2012
Волинська область	Приватне підприємство «Престиж автотех плюс» 44500, Волинська область, м. Камінь-Каширський вул. Ковельська, 114 тел. 8(03357) 2-36-86	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4	17 травня 2012
Волинська область	Вимірювальна лабораторія Приватного підприємства «Олтранс». 45601, Волинська область, Луцький район, с. Липини, вул. Окружна, 32. тел. 8(0332) 71-47-27	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4 L	14 вересня 2012

Волинська область	Вимірювальний підрозділ з перевірки технічного стану КТЗ ВАТ «Волинь-АВТО» в. Любомль. 44300, Волинська область м. Любомль вул. 1-го травня, 131а. тел. 8(03377) 2-38-79	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 L	30 травня 2012
Волинська область	Пункт технічного котролю колісних транспортних засобів м. Горохів підприємства «Волиньавтомотосервіс» 45700, Волинська обл., м. Горохів, вул. Ватутіна, 30 тел. 8(03379) 2-13-08	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4 L	16 липня 2011
Волинська область	СПД Лесик М.С. 44100, Волинська обл. смт. Ратне. вул. Серпнева, 14. тел. 8(03366) 2-95-06	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	05 липня 2012
Волинська область	Пункт технічного контролю колісних транспортних засобів м. Ковель підприємства «Волиньавтомотосервіс». 45000, Волинська облсть, м. Ковель, вул. Варшавська, 18. тел. (03352) 55-3-55	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4 L	11 жовтня 2012
Волинська область	«Пункт технічного контролю колісних транспортних засобів м. Ківерці підприємства «Волиньавтомотосервіс» 45200, Волинська обл., м. Ківерці, вул. Шевченка, 87. тел. (03365) 2-15-49	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4 L	01 грудня 2012
Волинська область	Товариство з обмеженою відповідальністю «АВТОЦЕНТР ЗАХІД» 43024, Волинська область м.Луцьк вул.Карпенка-Карого 17 тел. 8-0332-773311	M1 M2 N1 O1 O2	29 грудня 2011
Волинська область	ЗАТ «Волинь-Лада» 43000, Волинська область, м. Луцьк вул. Кільцева, 1. тел. 8(03322) 4-75-78	M1 M2 N1 O1 O2	13 травня 2012

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповноваження
Волинська область	ФОП Євтушок Тетяна Миколаївна 44300, Волинська область м. Любомль вул. Н.Ужвій 27 тел. 8-067-3012074	M1 M2 N1 O1 O2	16 липня 2012
Волинська область	«Пункт технічного контролю колісних транспортних засобів Автогосподарства УМВС України у Волинській області» 43006, Волинська обл., м. Луцьк, вул. Заньковецької, 86. тел. (0332) 4-43-81	M1 M2 N1 O1	15 листопада 2012
Волинська область	ВАТ «Луцький автомобильний завод» 43010, Волинська область м.Луцьк вул Рывненська 42 тел. 8-0332-757800	M1 N1 O1 O2 L	23 грудня 2011
Назва регіону	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповноваження
Дніпропетровська область	ТОВ «таіті» 51900, м. Дніпродзержинськ, вул. Республіканська, 9 тел. 8(0569)53-46-46	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4	21 квітня 2011
Дніпропетровська область	ТОВ «Автотехтестсервіс» 49000, м. Дніпропетровськ, вул. М. Маліновського, 92 тел. 8(0562)34-93-40	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O4	02 квітня 2010
Дніпропетровська область	ТОВ «Ютас» 49040, Дніпропетровська область смт. Покровське провулок Цегляний, буд. 5 тел. 80675638695	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4 L	13 квітня 2012
Дніпропетровська область	ТОВ «Ютас» 49040, Дніпропетровська область м. Павлоград, вул. Харківська, буд. 3 тел. 80675638695	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4 L	13 квітня 2012

Дніпропетровська область	ТОВ «Д.І.О -Трейдер Інтернаціонал» 50005, м. Кривий Ріг, вул. Вокзальна, 27б тел. 8(056)404-21-00	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4	14 листопада 2010
Дніпропетровська область	ТОВ Ютас 49040, Дніпропетровська область м. жовті Води, вул. Під'їзна, буд. 13 тел. 8-067-563-86-95	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4	28 квітня 2012
Дніпропетровська область	ТОВ Ютас 49040, Дніпропетровська область м. Нікополь, вул. Електрометалургів, буд. 250 тел. 8-067-563-86-95	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4 L	13 квітня 2012
Дніпропетровська область	ПП Альянс-Авто 49000, Дніпропетровська область, смт. Васильківка, вул. Первомайська, 155 тел. 8-093-551-04-05	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4 L	16 вересня 2012
Дніпропетровська область	ПП Альянс — Авто 49000, Дніпропетровська область, м. Орджонікідзе, вул. Партизанська, 1/2 тел. 8-093-551-04-05	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4 L	16 вересня 2012
Дніпропетровська область	КП « Криворіжавтотранс « 50063, Дніпропетровська область, м. Кривий Ріг, вул. Аляб'єва, 1 тел. 8(0564)4011723	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4	26 червня 2010
Дніпропетровська область	ПП Альфа-Партнер 53221, Дніпропетровська область, м. апостолове, вул. Визволення, 109 тел. 8-063-448-82-109	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4 L	15 вересня 2012
Дніпропетровська область	ТОВ « НЕОН-К « 49041, м. Дніпропетровськ, пр. Праці, 14 тел. 776-05-58	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4 L	25 квітня 2010

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповноваження
Дніпропетровська область	ПП « Сервіс Тест» 49115, м. Дніпропетровськ, вул. Каштанова, 15 тел. 80667968696	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	30 грудня 2011
Дніпропетровська область	ТОВ « Спецавто — Дніпро « 49000, м. Дніпропетровськ, вул. М. Малиновського, 130 А тел. 8(0562)35-12-12	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4 L	24 листопада 2011
Дніпропетровська область	ТОВ « Автотехтестсервіс « 49000, м. Новомосковськ, вул. Спаська, 7 тел. 8(0562) 34-93-40	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4	19 січня 2012
Дніпропетровська область	ПП « Коротков А.І. « 51502, Дніпропетровська область, м. Тернівка, вул. Польова, 4 тел. 8(05636) 71022	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4 L	28 січня 2012
Дніпропетровська область	ПП « АЛЬФА ПАРТНЕР « 53221, Дніпропетровська область, м. Марганець, вул. Центральна, 51 тел. 8(0566) 636165	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4 L	27 січня 2012
Дніпропетровська область	ТОВ ВКФ «ЮМА» 49100, м. Дніпроперовськ, Жовтневий р-н, узвіз Тольятті, буд. 4. тел. 8(056)726-66-03	M1 M2 M3 N1 O1 L	11 березня 2012
Дніпропетровська область	ТОВ «Ресурси — Перспектива « 49128, м. Дніпропетровськ, вул. Героїв Сталінграда, буд. 146 тел. 8(056)794-62-00	M1 M2 M3 N1 N3 O1 O2 O3 O4 L	10 квітня 2012

Дніпропетровська область	ПП «центр-Авто» 51600, Дніпропетровська область, м. Верхньодніпровськ, вул. Герцена, 10а тел. 8(05658)3-45-05	M1 M2 M3 N1 O1 O2 L	15 квітня 2012
Дніпропетровська область	ПП « Альянс — Авто « 51010, Дніпропетровська область, Царичанський район, с. Івано-Яризівка, вул. Робоча, 2А тел. 80935510405	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4 L	15 червня 2012
Дніпропетровська область	ТОВ «ІВЄА-АВТО» 49000, м. Дніпропетровськ, вул. М. Маліновського, буд. 130 тел. 8 (0562)35-39-60	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4 L	17 липня 2012
Дніпропетровська область	ПП СТО «Аркас» 51400, Дніпропетровська область, м. Петропавлівка, вул. Жовтнева, буд. 104 тел. 80503402130	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4 L	03 квітня 2012
Дніпропетровська область	ПП «Бистрий В.В.» 49000, м. Дніпропетровськ, вул. Берегова, буд. 210/109 тел. 80503404008	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4 L	27 липня 2012
Дніпропетровська область	Вимірювальна лабораторія «Діагностичний комплекс автотранспортних засобів ТОВ «АВТОТЕХ-СЕРВІС-С» 52523, Дніпропетровська область, Синельниківський район, с. Раївка, вул. Агропромислова,1д тел. 80503424127	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4 L	10 серпня 2012
Дніпропетровська область	ВАТ « Дніпропетровськ — Авто» 49041, м. Дніпропетровськ, пр. Праці, 16 тел. 8-067-400-02-13	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	17 липня 2012

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповноваження
Дніпропетровська область	Вимірювальна лабораторія по діагностиці ДТЗ ФОП « Ілюхін С.М. « 52900, Дніпропетровська область, Межівський район, смт. Межова, вул Чкалова, 18 тел. 8-050-272-56-21	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	27 серпня 2012
Дніпропетровська область	Діагностичний комплекс транспортних засобів ФОП « Єрохіна Л.Ф. « 52001, Дніпропетровська область, м. Дніпродзержинськ, Західний проїзд, 1А тел. 8-067-798-84-06	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	18 вересня 2012
Дніпропетровська область	ТОВ «Восток-2-Авто» 49054, м.Дніпропетровськ вул. Курсантська буд.22 тел. 370-72-80	M1 M2 N1 O1O2 L	26 червня 2012
Дніпропетровська область	ФОП Бардачов Дмитро Іванович 50069, Дніпропетровська область м. Кривий Ріг вулиця Волгоградська 11 тел. 80564042100	M1 N1 O1O2 L	27 жовтня 2012
Назва регіону	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповноваження
Донецька область	Філіал ВАТ «Донецьк-Авто» «Макіївський Авто-Центр» 86115, м. Макіївка Донецької обл., вул. Кіпренського, 20 тел. 06232 64090	M1 M2	09 жовтня 2011
Донецька область	СДА м. Слов'янська при УДАІ ГУМВС України в Донецькій області 84100, м. Слов'янськ, Донецької обл., вул. Дибенко, 5 тел. 06262 28641	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	17 червня 2011

Донецька область	СДА смт. Старобешеве при УДАІ ГУМВС України в Донецькій області 86199, смт. Старобешеве Донецької обл., вул. Шкільна, 38 тел. 06253 22479	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	23 червня 2011
Донецька область	СДА м. Ясинувата при УДАІ ГУМВС України в Донецькій області 86000, м. Ясинувата Донецької обл., вул. Свердлова, 1 тел. 0636 41255	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	26 листопада 2011
Донецька область	СДА м. Амвросиївка при УДАІ ГУМВС України в Донецькій області 87300, м. Амвросиївка Донецької обл. тел. 06259 23370	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	05 серпня 2011
Донецька область	СДА м. Шахтарська при УДАІ ГУМВС України в Донецькій області 86200, м. Шахтарськ, Донецької обл., вул. 40 років Перемоги, 1А тел. 06255 45934	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	05 серпня 2011
Донецька область	СДА м. Харцизька при УДАІ ГУМВС України в Донецькій області 86700, м. Харцизьк, Донецької обл., вул. Б. Хмельницького, 1 тел. 06257 42425	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	14 листопада 2011
Донецька область	СДА м. Краматорська при УДАІ ГУМВС України в Донецькій області 84391, м. Краматорськ Донецької обл., вул. Радгоспна, 20А тел. 06264 62141	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	14 жовтня 2011
Донецька область	СДА м. Костянтинівка при УДАІ ГУМВС України в Донецькій області 85103, м. Костянтинівка, Донецької обл., вул. Паши Ангеліної, 1 тел. 06272 41875	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	04 грудня 2011

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповно-важення
Донецька область	СДА м. Артемівська при УДАІ ГУМВС України в Донецькій області 84500, м. Артемівськ Донецької обл., вул. Тургенєва, 36 тел. 06274 21897	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	19 жовтня 2011
Донецька область	СДА м. Волновахи при УДАІ ГУМВС України в Донецькій області 85700, м. Волноваха Донецької обл., вул. 1-го Травня, 39 тел. 06274 45858	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	22 червня 2011
Донецька область	СДА № 1 м. Маріуполю при УДАІ ГУМВС України в Донецькій області 87523, м. Маріуполь, Донецької обл. вул. Нове Життя, 14 тел. 0629 385792	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	04 грудня 2011
Донецька область	СДА № 1м. Маріуполю, Донецької області 87500, м. Маріуполь, Донецької обл., вул. Краснофлотська, 145 тел. 0629 534887	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	04 грудня 2011
Донецька область	СДА смт.Володарське при УДАІ ГУМВС України в Донецькій області 87000, смт. Володарське, Донецкої обл., вул. Радянська, 1 тел. 06246 21642	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	09 грудня 2011
Донецька область	СДА м. Горлівки при УДАІ ГУМВС України в Донецькій області 84634, м. Горлівка, Донецької обл., вул. Інтернаціональна, 85 тел. 06242 73595	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	10 грудня 2011

Донецька область	СДА м. Торезу при УДАІ ГУМВС України в Донецькій області 86600, м. Торез, Донецької обл., вул. Шосейна, 1А тел. 06254 32470	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	10 грудня 2012
Донецька область	Селідовська філія СДА м. Красноармійська при УДАІ ГУМВС України в Донецькій області 85400, м. Селідове, Донецької обл., вул. Гоголя, 43 тел. 06237 23371	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	09 грудня 2012
Донецька область	СДА м. Мар'їнки при УДАІ ГУМВС України в Донецькій області 85612, м. Курахове Донецької обл., вул. Мічуріна, 78А тел. 06278 34505	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	04 грудня 2012
Донецька область	СДА м. Красноармійська при УДАІ ГУМВС України в Донецькій області 85300, м. Красноармійськ, Донецької обл., вул. Тюленіна, 1 тел. 0623 528529	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	09 грудня 2012
Донецька область	СДА № 3 м. Донецька при УДАІ ГУМВС України в Донецькій області 83036, м. Донецьк, вул. П. Лумумби, 20 тел. 0622 713252	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	09 грудня 2012
Донецька область	СДА м. Єнакієве при УДАІ ГУМВС України в Донецькій області 86422, м. Єнакієве, Донецької обл., вул. Гагаріна, 58 тел. 06252 99103	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	10 листопада 2011
Донецька область	СДА м. Добропілля при УДАІ ГУМВС України в Донецькій області 85000, м. Добропілля, Донецької обл. пр. Перемоги, 14 тел. 06277 27815	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	09 грудня 2012
Донецька область	ТОВ «В.І.П. АВТО» 83085, м.Донецьк, вул. Баумана, 10 тел. 062 2081616	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	10 грудня 2011

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповно-важення
Донецька область	ТОВ «КАСКАД» 83058, м. Донцьк, вул. Лівобережна, 92А тел. (062) 3452902	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	21 грудня 2011
Донецька область	ПП Бондаренко Анатолій Сергійович 86150, м. Макіївка, Донецької обл., вул. Завокзальна-Перемоги, 1 тел. 80504254489	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	28 січня 2012
Донецька область	ТОВ «СДА № 1 м. Маріуполю 87505, Донецька олб., м. Маріуполь, вул. Голубенка, 3 тел. 8 (0629) 493843	M1 M2 M3 N1 N3 O1O2 O3 O4	12 лютого 2012
Донецька область	ФОП Бондарев М.Ф. 87543, м. Новоазовськ, Донецької обл., вул. Донецька 6/1 тел. 8 (062) 247009	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	08 лютого 2012
Донецька область	Станція діагностики автотранспорту Автотранспортного господарства ГУМВС України в Донецькій області 86114, м. Макіївка, Донецької обл., вул. Геологічна, 3 тел. 8 062 3386017	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	15 липня 2012
Донецька область	Мобільний пункт діагностики автотранспорту ТОВ «КА-СКАД» 83058, м. Донецьк, вул. Лівобережна, 92А тел. 8 062 345 29 01	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	14 липня 2012
Донецька область	ТОВ «Донбас-Скан-Сервіс 86123, м. Макіївка, Донецької обл., вул. Терикона, 2 тел. 8 062 382 89 19	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	25 червня 2011
Донецька область	ТОВ «Промислово-торгівельна компанія «Інтріс трейд» 84301, м. Краматорськ, Донецькая обл., вул. Радгоспна, 20 В тел. 0626 414284	M1 M2 N1 O1O2	10 січня 2010

Донецька область	ФОП Скобінников В.Г. 84500, Донецька обл. м. Артемівськ, вул. Леніна, 19 тел. 8 050 326 67 65	M1 M2 N1	07 січня 2012
Донецька область	Сервісний центр «АТЛ» ДППКЦ «Трейд Лайн Ltd» 83016, м. Донецьк Донецької обл. пр. Ленінський, 51В тел. 8 062 3494949	M1 M2 N1	19 травня 2012
Донецька область	ТОВ «АІС Автодом Донецьк» 83047, м.Донецьк, Донецької обл., вул. Горностаївська, 2 тел. 8 062 387 88 99	M1 M2 N1 O1O2	15 липня 2012
Донецька область	ТОВ «Тріол-Авто» 83080, м. Донецьк, пр. Ленінський, 146А тел. 062 334 99 99	M1 M2 N1 O1O2	03 серпня 2012
Донецька область	Станція технічного обслуговування ТОВ «Донбас-Мотор» 83112, м. Донецьк, пр. Ленінський, 55Г тел. (062) 2100200	M1 N1	08 лютого 2012
Донецька область	ВАТ «Донецьк-Авто» філія «Октябрьский Авто-Центр» 83071, м.Донецьк, Донецкої обл., вул. Стратонавтів, 151 тел. 8 062 3120512	M1 N1	11 березня 2012
Донецька область	ТОВ «Алекс-Схід» 87535, м. Маріуполь, Донецької обл., пр. Карпова, 16 тел. 8 0629 402250	M1 N1	02 березня 2012
Донецька область	ТОВ «Баварія-Сервіс» 87516, м. Маріуполь, Донецької обл., вул. Волгодонська,1 тел. 8 0629 582448	M1 N1 O1	22 лютого 2012
Назва регіону	Назва та адреса суб’єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб’єкт господарювання	Термін дії уповноваження

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповно-важення
Житомир-ська область	ДПІІ «Автоінвестстрой-Житомир» ТОВ «Девелопмент Макс ЛЛС» 10007, Житомирська область, м.Житомир, шосе Київське, 44-в тел. 8-0412-42-94-76	M1	29 грудня 2011
Житомир-ська область	ТОВ «Житомиравтостандарт» 10029, м.Житомир, вул.Ватутіна, 57 тел. 8-0412-372-959	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O3 O4	26 серпня 2010
Житомир-ська область	ТОВ «Велтест» 10004, м.Житомир, вул.Коробельна, 6 тел. 8-0412-41-68-20	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	25 липня 2010
Житомир-ська область	ВАТ «Автотранспортне підприєиство 11845» 11603, Житомирська область, м.Малин, вул.Кримського, 118 тел. 8-04133-5-23-53	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	16 квітня 2012
Житомир-ська область	ПП Повійчук 13001, Житомирська область, смт.Романів, вул.Леніна, 18 тел. 8-067-4119432	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	22 квітня 2012
Житомир-ська область	Житомирська обласна організація Всеукраїнська спілка автомобілістів 12505, Житомирська область, м.Коростишів, вул.Крупської, 52 тел. 8-0412-374133	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	04 жовтня 2012
Житомир-ська область	Приватне підприємство «Компанія ЛВ» 11102, Житомирська область, м.Овруч, вул.Сабурова, 1а тел. 8-067-4105579	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	27 травня 2012

Житомирська область	ФОП Варич Н.Б. 10031, Житомирська область, м.Новоград-Волинський, с.Майстрів, вул.Рівеннська, 29; смт.Ружин, вул,Бурди,24; м.Андрушівка, вул.Корольова, 10; смт.Попільня, вул.Радянська, 4; смт.Емільчино, вул.Жовтня, 37;смт.Баранівка, вул.І.Франка, 1-А; м.Житомр, вул.Ватутіна, 6 тел. 8-063-2823007	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O3 O4	16 червня 2012
Житомирська область	ПП «Спецтехогляд» 13300, Житомирська область, м.Бердичів, вул.Чапаєва, 4 тел. 8-04143-20250	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	26 липня 2012
Житомирська область	ПП Жилюк М.Р. 11200, Житомирська область, смт.Ємільчино, вул.Леніна, 2. тел. 8-097-9651017	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 L	12 серпня 2012
Житомирська область	ПП Іскра М.М. 11500, Житомирська область, м.Коростень, вул.Жовтнева, 11а тел. 8-04142-4-25-81	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 L	12 серпня 2012
Житомирська область	Житомирська области організація Всеукраїнської спілки автомобілістів 11709, Житомирська область. м.Новоград-Волинський, вул.Герцена, 26 тел. 8-0412-374133	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 L	10 серпня 2012
Житомирська область	Приватне підприємство «Полісся Авто-Тест» 10014, м.Житомир, вул. Металістів,3 тел. 8-0412-427764	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	06 серпня 2012
Житомирська область	Приватне підприємство «Автотехексперт Ч.В.В.» 13224, Житомирська Область, Чуднівський район, с.Вільшанка, вул.Західна, 1. тел. 8-050-1000-414	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 L	22 жовтня 2012

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповноваження
Житомирська область	Приватне підприємство «Житомир-Автотехдіагностика» 11001, Житомирська область, м.Олевськ, вул.Герцена, 17. тел. 04135-2-34-41	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 L	22 жовтня 2012
Житомирська область	ВАТ по газопостачанню та газофікації «Житомиргаз» 12301, Житомирська область, смт Черняхів, вул.Індустріальна, 33 тел. 0412-47-06-10	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 L	29 жовтня 2012
Житомирська область	Житомирська обласна організація Всеукраїнської спілки автомобілістів 12101, Житомирська область, смт Володарськ-Волинський, вул. Чапаєва, 18а тел. 0412-374133	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 L	03 листопада 2012
Житомирська область	ТОВ «Мега Моторс Груп» 10029, м.Житомир, вул.Ватутіна, 170-А тел. 0412-419-307	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O3 O4	08 листопада 2012
Житомирська область	ТОВ «ТЕСТ СБ» 12114, Житомирська область, Володар-Волинський район, с.Нова Борова, вул.Набережна, 20в тел. 04145-9-51-68	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O3 O4 L	05 листопада 2012
Житомирська область	ФОП Умінський Є.А. 12201, Житомирська область, м.Радомишель, вул. Русанівська, 23 тел. 0979197264	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1L	01 грудня 2012
Житомирська область	АТЗТ «Софіт» 10029, м.Житомир, вул.Ватутіна, 57 тел. 8-0412-413-979	M1 M2 N1 N2 O1O3 O4	29 грудня 2009

Житомирська область	ТОВ «Нове тисячоліття» 13303, Житомирська область, м.Бердичів,вул.Паризької Комуни, 96. тел. 8-04143-2-12-49	M1 M2 N1 N2 O1O2 L	24 лютого 2012
Житомирська область	ЗАТ «ЛАДАСЕРВІС» 13300, Житомирська область, м.Бердичів, вул.Петровського, 14 тел. 8-067-410-0546	M1 M2 N1 O1	15 квітня 2012
Житомирська область	ПП «Форсаж-2008» 11502, Житомирська область, м.Коростень, вул.Селезньова, 128 тел. 8-067-955-16-13	M1 M2 N1 O1O2 L	16 квітня 2012
Житомирська область	ВАТ «Житомир-Авто» 10004, м.Житомир, проспект Миру, 52 тел. 8-0412-483348	M1 M2 N1 N2	30 березня 2012
Житомирська область	ФОП «Біленький Ю.В.» 13100, Житомирська область, Любарський район, с.Старий Любар, вул.К.Маркса,2 тел. 8-097-5575104	M1 M2 N1 N2 O1O2 L	22 липня 2012
Житомирська область	ФОП «Никитчук О.Д.» 11601, Житомирська область, м.Малин, вул.Грушевського, 1б тел. 8-0413352210	M1 M2 N1 O1L	07 липня 2012
Житомирська область	ПП «Дейв Експрес Сервіс» 10007, Житомирська область м.Житомир, вул. Шосе Київське, 143-а тел. 8-0412-413-038	M1 M2 N1 O1	12 серпня 2012
Житомирська область	ТОВ «Тайфун Трак Партнер» 12200, Житомирська область, Радомищльський район, вул.Міськради, 62 тел. 04478-30301	M1 M2 N1 N2 O1	26 листопада 2012

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповноваження
Житомирська область	СДА УДАІ УМВС України в Житомирській області 10002, м.Житомир вул.Жуйко, 5-й кілометр тел. 8-0412-342514	M1 N1 O1	10 лютого 2012
Житомирська область	ФОП Умінський С.А. 10031, Житомирська область Новоград-Волинський район, с.Майстрів, вул.Рівенська, 29; смт.Ружин, вул.Бурди, 24; м.Андрушівка, вул.Корольва, 10; смт.Попільня, вул.Радянська, 4; смт.Баранівка, вул.І.Франка, 1-а; смт.Олевський район с.Варварівка, вул.Калініна тел. 8-097-9197264	M1 N1 O1L	16 червня 2012
Житомирська область	Житомирська обласна організація Всеукраїнської спілки автомобілістів 10031, м. Житомир, вул. Космонавтів, 5 тел. 8(0412)-37-41-33	M1 N1 O1O2 L	27 липня 2012
Житомирська область	ВАТ «Житомирське автотранспортне підприємство 11827» 10029, м.Житомир, вул.Східна, 88/2 тел. 8-0412-37-85-20	M2 M3 N2 N3 O3 O4	11 травня 2012
Назва регіону	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповноваження
Закарпатська область	ТОВ «АВТО-СЕРВІС» 89600, м.Мукачево, вул.Свалявська 79 тел. (03131)3-68-30	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	25 листопада 2011
Закарпатська область	УДАІ ГУМВС України в Закарпатській області 88007, м.Ужгород, вул. Кошового 4 тел. 0312612570	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3	21 січня 2012

Закарпатськ а область	ПП «КУРАХ» 88007, Закарпатська область, м.Свалява, вул. Визволення 41 тел. (03133)24808	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	21 січня 2012
Закарпатська область	Приватне підприємство «Автокомплекс»Старт»« 88007, Закарпатська область, м.Хуст, вул.І.Франка, 175 тел. (0242) 55005	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	25 серпня 2011
Закарпатська область	ВАТ «Закарпаття Авто» 88015, м.Ужгород, вул. Краснодонців 20 тел. (0312)660845	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	09 березня 2012
Закарпатська область	ПП «Піпчак» 90615, Рахівський район, с.м.т.В.Бичків, вул.Грушевського 12а тел. (03134)35236	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	01 квітня 2012
Закарпатська область	ТзОВ «СТО Іршава» 90100, Закарпатська область, м.Іршава, вул. Федорова 29а тел. (03144)24876	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	14 квітня 2012
Закарпатська область	ПП «Мойш» 90614, Закарпатська область, Рахівський район, с.Біла Церква, вул.Підмагура б/н тел. 80673105974	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	28 квітня 2012
Закарпатська область	ТзОВ «Торговий дім «Святослав»« 89624, Закарпатська область, м.Мукачів, вул.І.Франка 134-А тел. (03131) 37540	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 L	11 травня 2011
Закарпатська область	ЗАТ «Виноградівська ПМК 78» 90300, м.Виноградів, вул. І.Франка 106 тел. (03143) 27164	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	17 червня 2012
Закарпатська область	Приватний підприємець Дюрдь О.А. 89600, Закарпатська область, м.Мукачів, вул. І.Зріні 153 тел. 80502650889	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	21 липня 2012

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповноваження
Закарпатська область	Товариство з обмеженою відповідальністю «СТО» 88007, Ужгородський район, с.Сторожниця, вул. Набережна 23 тел. (0312)732221	M1 M2 N1 O1O2	12 лютого 2012
Закарпатська область	ТзОВ «ПАННОНІЯ — ТЕХНОСЕРВІС» 90200, м.Берегово,вул.Мукачівська 325 тел. (03141)23127	M1 M2 N1 O1	18 березня 2012
Закарпатська область	ПП «Цірнзак» 90200, м.Берегово, вул. Мукачівська 190, Л тел. (03126)53097	M1 M2 N1 O1O2 L	13 квітня 2012
Закарпатська область	ПП «Цірнзак» 90500, Тячівський район, с.Бедевля, вул.Вайнагія 100а тел. (03126)53097	M1 M2 N1 O1O2 L	13 квітня 2012
Закарпатська область	ТОВ «ЗакарпатЄвроТранс» 79623, Закарпатська область, Мукачівський район, с.Клячаново, вул.Автомобілістів 3Б тел. (03131)31400	M1 M2 N1 O1O2	29 січня 2012
Закарпатська область	ФОП «Бобрушко Р.М.» 90500, Закарпатська область, м.Тячів, вул. Червоноармійсько 124 тел. 80673102474	M1 M2 N1 O1O2 L	27 січня 2012
Закарпатська область	ТзОВ «Талісман» 90202, Закарпатська область, Берегівський район, с.Дийда, вул.Провулок Арпада 2 тел. (03140)25094	M1 M2 N1 O1O2	26 квітня 2012
Закарпатська область	ТзОВ «Закарпат-Авто» 89600, Закарпатська область, м.Мукачів, вул.Лавківська 1Б тел. (03131) 53995	M1 M2 N1 O1O2	12 травня 2012

Закарпатськ а область	ПП «Роман» 58000, м.Виноградів, вул.Гінцака 23-а тел. (03141)15575	M1 M2 N1 O1O2	26 січня 2012
Закарпатсь-ка область	ФОП «ВАРГА О.В.» 90564, Тячівський район, с.Тересва, вул.Народна 164а тел. (03134)51286	M1 M2 N1 O1O2	01 червня 2012
Закарпатсь-ка область	ТзОВ «Автоцентр — Ужгород» 89425, Ужгородський район, с. Баранинці, вул.Обїздна 20 тел. (03126)61666	M1 M2 N1 O1O2	14 червня 2012
Закарпатсь-ка область	ПП «Шелевер» 90500, Закарпатська область, м.Тячів, вул. Червоноар-мійська, 126 тел. (03134)23057	M1 M2 N1 O1O2	21 червня 2012
Закарпатсь-ка область	Приватний підприємець Ганич Б.Й. 89200, Закарпатська область, м.Перечин, вул. Жовтне-ва 104а тел. 80505195223	M1 M2 N1 N2 N3 O1O2 O3	02 серпня 2012
Закарпатсь-ка область	ПП «Курах В.В.» 89300, Закарпатська область, с.м.т. Міжгіря, вул.Туряниці 6а тел. 80506373142	M1 M2 N1 N2 O1O2 O3	31 серпня 2012
Закарпатсь-ка область	МПП «Жарок» 90875, Закарпатська область, Тячівський район, с.м.т. Солотвино, вул.Спортивна 76 тел. 80667903707	M1 M2 N1	14 червня 2012
Закарпатсь-ка область	ПП « Томишинець» 90300, Закарпатська область, Тячівський район, с.Нересниця, вул. Заводська 3 тел. (0312)61221	M1 M2 N1 O1O2 L	27 липня 2012

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповноваження
Закарпатська область	ЗАТ «Закарпаттялада» 98000, м.Ужгород, вул. Собранецька 160 тел. (03126)43050	M1 M2 N1 O1O2 L	16 вересня 2012
Закарпатська область	ФОП «Маринець І.М.» 90332, Закарпатська область, м. Виноградів, вул. І.Франка, 108 тел. 03143-2-68-66	M1 M2 N1 O1O2 L	27 липня 2012
Закарпатська область	ПП «Хованець» 88000, м.Ужгород, вул.Бабяка 28 тел. (03122)34567	M1 M2 N1 N2 N3 O1O2 O3	25 жовтня 2012
Закарпатська область	ПП «Дан» 90600, м.Рахів, вул. Миру 268 тел. 0952199226	M1 M2 N1 O1O2 L	09 листопада 2012
Закарпатська область	ПП «Федоренко» 90000, Закарпатська область. с.м.т. Міжгіря, вул.Доборолюбова 2 тел. (03137)22600	M1 M2 N1 N2 O1O2 L	27 жовтня 2012
Назва регіону	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповноваження
Запорізька область	ПП «АТ Автоінвестстрой-Запоріжжя» 69120, м.Запоріжжя, вул.Південне шосе 8. тел. 8(0612)-67-37-17	M1 M2	18 березня 2012
Запорізька область	ТОВ НВП «Прокуб» 69057, м.Запоріжжя, вул.Тамбовська 2. тел. 8(061)-213-29-18	M1 M2	28 квітня 2012

Запорізька область	ПП «Автохолдінг-2007» 69089, м.Запоріжжя, вул.Шушенська,137 тел. 8(061)2265495	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	20 липня 2012
Запорізька область	ПП «Шлях-2000» 69057, м.Запоріжжя, вул.Перемоги,96 тел. 8(061)2127770	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	20 липня 2012
Запорізька область	ТОВ «Автосервіс-3» 70030, Запорізька область, Вільнянський район, с.Михайлівка, вул.Першотравнева 23А тел. 8-06143-93459	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	08 грудня 2012
Запорізька область	ТОВ «АТП АСА» 72316, Запорізька область, м.Мелітополь, вул.Дзержинського,32 тел. 8-0619-6-77-67	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	21 травня 2011
Запорізька область	ПП «Крижко В.П.» 71200, Запорізька область, смт.Чернігівка, вул.Сосновий бор,1 тел. 8-06140-9-10-26	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	24 вересня 2012
Запорізька область	ПП «Каменський В.І.» 71100, Запорізька область, м.Бердянськ, Військове містечко-2, буд.1-Б тел. 8-06153-2-54-01	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	21 березня 2011
Запорізька область	ЗАТ «Азовавтосервіс» 71100, Запорізька область, м.Бердянськ, вул.Шаумяна,3. тел. 8-06153-2-00-38	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	24 березня 2011
Запорізька область	ПП «Динник» 71001, Запорізька область, смт.Куйбишеве, вул.Запорізька,102 тел. 8-066-0815403	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	05 липня 2010

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповно-важення
Запорізька область	Автогосподарство ГУМВС України в Запорізькій області 69057, м.Запоріжжя, вул.Клари Цеткін,8 тел. 8-0612-34-51-92	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	26 березня 2010
Запорізька область	ВАТ «Пологівське АТП-12337» 70600, Запорізька область, м.Пологи, вул.Східна 15 тел. 8-06165-2-20-32	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	27 листо-пада 2011
Запорізька область	«Автоцентр» ПП Дудін І.П.» 71500, Запорізька область, м.Енергодар, вул.Енергодарське шосе, 1. тел. 8-097-377-41-74	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	15 грудня 2011
Запорізька область	ЗАТ «Запоріжжя-Авто» 69013, м.Запоріжжя, вул.Базова, 6. тел. 8-0612-27-05-50	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	17 лютого 2012
Запорізька область	ТОВ ЗРПТ «Альфа-ЛТД» 69035, м.Запоріжжя, вул.Зої Космодемянської, 8А. тел. 8-0612-13-42-38	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	30 грудня 2011
Запорізька область	ГРП «Автотранспорт» ЗАТ «ЗАЗ» 69600, м.Запоріжжя, вул.Чубанова, 3б тел. 8(061)-286-04-31	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	21 травня 2012
Запорізька область	ПП «Зеніт» 70002, Запорізька область, м.Вільнянськ, пров.Осипенко 8. тел. 8(06143)4-13-87	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	14 травня 2010
Запорізька область	ВАТ «Мотор-Січ» 69068, м.Запоріжжя, вул.Донецьке шосе 2. тел. 8(061)720-44-03	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	27 січня 2012

Запорізька область	ДП «Токмак-Лада» ЗАТ «Хортиця-Лада» 71702, Запорізька область, м.Токмак, вул.Серьогіна 13. тел. 8-06178-2-32-70	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	04 лютого 2012
Запорізька область	ПП Кальцев С.Г. 72145, Запорізька область, м.Приморськ, вул.Мелітопольське шосе 2. тел. 8(06137)7-38-69	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	10 лютого 2012
Запорізька область	ТОВ «Асон ЛТД» 69084, м.Запоріжжя, вул.Виробнича 11-А. тел. 8(0612)-18-44-68	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	05 лютого 2012
Запорізька область	ПП «Скіф» 70545, Запорізька область, м.Оріхів, вул.Пісочна 10. тел. 8(06141)-4-40-20	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	30 січня 2012
Запорізька область	ТОВ СТО «Зелений Гай» 71654, Запорізька область, Василівський район, с.Зелений Гай, вул.Зелена 1. тел. 8(06175)-5-91-44	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	24 грудня 2011
Запорізька область	ПП «Чумак О.О.» 71600, Запорізька область, м.Василівка, вул.Чекістів 47. тел. 8(06172)-7-35-64	M1 M2 M3 N1 N2 O1O2 O3 L	30 березня 2012
Запорізька область	ЗАТ ВКФ «Універсал» 72311, Запорізька область, м.Мелітополь, вул.Б.Хмельницького 100. тел. 8(0619)-43-03-68	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	07 квітня 2012
Запорізька область	ФОП Русін І.Ю. 72312, Запорізька область, м.Мелітополь, Каховське шосе 27А. тел. 8(0619)-42-23-48	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	31 березня 2012

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповно-важення
Запорізька область	ВАТ «Автотранспортне підприємство № 12357» 71101, Запорізька область, м.Бердянськ, вул.Приазовська 114. тел. 8(06153)-2-34-01	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	14 квітня 2012
Запорізька область	ФОП Волинський Г.Є. 69068, м.Запоріжжя, вул.8 Березня 98. тел. 8(061)-270-99-67	M1 M2 M3 N1 O1O2 L	28 квітня 2012
Запорізька область	ФОП Смолянінов І.І. 72400, Запорізька область, смт.Приазовське, пров.Парковий 1/3 тел. 8(06133)-2-23-56	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 L	29 квітня 2012
Запорізька область	ФОП Русанов А.В. 72002, Запорізька область, смт.Михайлівка, вул.Пушкіна 171Л. тел. 8(06132)-2-18-66	M1 M2 M3 N1 N2 O1O2 O3 L	07 травня 2012
Запорізька область	ТОВ «Карбон XXX» 71635, Запорізька область, Василівський район, с.Балки, вул.Степова 3Ж. тел. 8(097)-916-67-94	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	22 травня 2012
Запорізька область	ЗАТ «АТП-12307» 72312, Запорізька область, м.Мелітополь, вул.Ломоносова 341. тел. 8(06192)-5-02-32	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3	23 квітня 2012
Запорізька область	ТОВ «АК Дюна-Авто» 69013, м. Запоріжжя, вул. Військбуд 20-Б тел. (061)-721-45-29	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	26 жовтня 2012

Запорізька область	ДП «Мелітополь-Лада» ЗАТ «Хортиця Лада» 72319, Запорізька область, м.Мелітополь, вул.8 Березня, 37А тел. 8-0619-436797	M1 M2 N1 O1L	17 квітня 2012
Запорізька область	ПП»Пекарський С.Б.» 71300, Запорізька область, м.К-Дніпровка, вул.Жовтнева 101-Б. тел. 8(06138)-2-30-22	M1 M2 N1 N2 O1O2 O3 L	10 листопада 2011
Запорізька область	ТОВ «Восток Моторс» 69083, м.Запоріжжя, вул.Складська 8. тел. 8(0612)-95-71-28	M1 M2 N1 O1	03 березня 2012
Запорізька область	ПП Сердюк В.В. 71030, Запорізька область,смт. Куйбишеве, вул 30 років Перемоги 113Б. тел. 8-050-9603936	M1 M2 N1 O1O2 L	27 січня 2010
Запорізька область	Автоцентр м.Мелітополь ЗАТ «Запоріжжя-Авто» 72312, Запорізька область, м.Мелітополь, вул.Ломоносова 1А. тел. 8(06192)-2-24-79	M1 O1	31 березня 2013
Запорізька область	ПП Осіпов Д.С. 69089, м.Запоріжжя, вул.Юності 147. тел. 8(0612)-789-88-77	M1 O1L	01 квітня 2012
Запорізька область	Пункт технічного контролю КТЗ відділення ДАІ Гуляйпільського району та АТІ УДАІ ГУМВС України в Запорізькій області 70200, Запорізька область, м.Гуляйполе, вул. 9Січня 35А. тел. 8(06145)-41-4-64	M1 O1O2 L	12 червня 2012
Запорізька область	Пункт технічного контролю КТЗ відділення ДАІ м.Запоріжжя та АТІ УДАІ ГУМВС України в Запорізькій області 69102, м.Запоріжжя, вул.Луначарського 13А. тел. 8(061)-764-32-02	M1 O1O2 L	09 червня 2012

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповноваження
Запорізька область	Пункт технічного контролю КТЗ УДАІ ГУМВС України в Запорізькій області 69035, м.Запоріжжя, вул.Дніпропетровське шосе 24А. тел. 8(061)-228-32-72	M1 O1O2 L	09 червня 2012
Запорізька область	Пункт технічного контролю КТЗ відділення ДАІ Якимівського району та АТІ УДАІ ГУМВС України в Запорізькій області 72500, Запорізька область, смт.Якимівка, вул.Садова 16. тел. 8(06131)-9-19-45	M1 O1O2 L	11 червня 2012
Запорізька область	Пункт технічного контролю КТЗ відділення ДАІ Камянсько-Дніпровського району та АТІ УДАІ ГУМВС України в Запорізькій області 71304, Запорізька область, м.Камянка-Дніпровка, вул.Першотравнева 1Г. тел. 8(06138)-2-32-25	M1 O1O2 L	15 червня 2012
Запорізька область	Пункт технічного контролю КТЗ відділення ДАІ Приазовського району та АТІ УДАІ ГУМВС України в Запорізькій області 72400, Запорізька область, сел.Приазовське, вул.Фрунзе 2А. тел. 8(06133)-2-45-10	M1 O1O2 L	17 червня 2012
Запорізька область	Пункт технічного контролю КТЗ відділення ДАІ Новомиколаївського району та АТІ УДАІ ГУМВС України в Запорізькій області 70100, Запорізька область, смт.Новомиколаївка, вул.Комсомольська 84. тел. 8(061)-91-6-39	M1 O1O2 L	12 червня 2012

Запорізька область	Пункт технічного контролю КТЗ відділення ДАІ Пологівського району та АТІ УДАІ ГУМВС України в Запорізькій області 70600, Запорізька область, м.Пологи, вул.Жуковського 12 тел. 8(06165)-2-24-91	M1 O1O2 L	10 червня 2012
Назва регіону	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповноваження
Івано-Франківська область	ТзОВ»Універсал-Авто» 76000, м.Івано-Франківськ, вул,Целевича,34 тел. 8 0342 500400	M1 L	17 квітня 2012
Івано-Франківська область	Приватне підприємство»Автоцентр-тест» 77300, Івано-Франківська області, місто Калуш, вул.Млинівка, будинок 2 тел. 8-03472-6-00-03	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	30 грудня 2011
Івано-Франківська область	Товариство з обмеженою відповідальностю»Автотранспортна асоціація» 77300, Івано-Франківська область, місто Калуш, вул. Грушевського, 104 тел. 8-03472-6-21-54	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	29 грудня 2011
Івано-Франківська область	ВАТ «Калуське автотранспортне підприємство» 77300, Івано-Франківська обл. м. Калуш, вул.Глібова,52 тел. 03472-6-65-75	M1 M2 M3 N1 N2	03 серпня 2012
Івано-Франківська область	Приватне підприємство « ВБ АВТО» 78600, Івано-Франківська область, Косівський район, село Смодна, вулиця Дружби, будинок 15. тел. 8-03478-4-96-77	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	03 лютого 2011
Івано-Франківська область	Виробничо-комерційна фірма «Силует» 77600, Івано-Франківська область,с.м.т. Рожнятів, вул.М.Рильського,16 тел. 8-03474-2-08-41	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	02 лютого 2012

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповно-важення
Івано-Франківська область	Товариство з обмеженою відповідальністю «АТП-12629» 76018, м.Івано-Франківськ, вул. Юності,52 тел. 8-0342-55-48-77	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	03 лютого 2012
Івано-Франківська область	Відкрите акціонерне товариство «Коломийське АТП.» 78200, Івано-Франківська область,м.Коломия, проспект Грушевського,94 тел. 8-03433-2-45-76	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	08 лютого 2011
Івано-Франківська область	Відкрите акціонерне товариство»Івано-Франківськ-авто» 76492, м. Івано-Франківськ, с. Микитинці, вул.Юності, 41А, тел. 8-0342-50-97-55	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	12 лютого 2012
Івано-Франківська область	Товариство з обмеженою відповідальнос-тю»Автотранспортне підприємство ДОЗ.» 78200, Івано-Франківська область.м.Коломия, вул.Симоненка.2 тел. 8-03433-5-16-74	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	03 березня 2012
Івано-Франківська область	Приватний підприємиць Паславський Микола Івано-вич 77701, Івано-Франківська область, с.м.т. Богородчани. вул. Петраша.6 тел. 8-067-344-19-33	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	05 березня 2012
Івано-Франківська область	Приватний підприємиць Демид Марія Миколаївна 78400, Івано-Франківська область, м.Надвірна, вул.Куліша.3а тел. 80506278432	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	16 березня 2012

Івано-Франківська область	Товариство з обмеженою відповідальністю «Інтергарант» 77000, Івано-Франківська обл.,м.Рогатин, вул.Галицька 1А. тел. 8-03435-2-23-38	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	27 лютого 2012
Івано-Франківська область	Товариство з обмеженою відповідальністю «Черемошлада» 78665, Івано-Франківська область, Косівський район, смт. Кути, вулиця Черемошна, буд.30 тел. 8-03478-4-57-13	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	30 березня 2012
Івано-Франківська область	Підприємиць Самуляк Юрій Миколайович 77400, Івано-Франківська область, м. Тисмениця, вул. Височана, буд.8. тел. 8-094-922-32-63	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	06 квітня 2012
Івано-Франківська область	Підприємиць Мазур Юрій Йосипович 77500, Івано-Франківська область, м. Долина, вул. Б.Хмельницького,25Б тел. 8-050-433-62-04	M1 M2 M3 N1 N2 O1O2 O3 L	30 березня 2012
Івано-Франківська область	Підприємиць Миндюк Наталія Іванівна 77500, Івано-Франківська область, м.Долина, вул. Б.Хмельницького,49 тел. 8-067-341-79-55	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	08 травня 2012
Івано-Франківська область	Піприємець Боднар Святослав Ігорович 74800, Івано-Франківська область, м.Надвірна, вул. Майданська, 10 тел. 8-097-770-13-98	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	14 травня 2012
Івано-Франківська область	Підприємець Данилець Юрій Миколайович 78200, Івано-франківська область, м. Коломия, вул. Б. Хмельницького, 90 тел. 8-067-609-42-40	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	08 травня 2012

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповно-важення
Івано-Франківська область	Підприємець Максим Валентина Петрівна 78500, Івано-Франківська область м.Долина вул. Яворницького, 8а тел. 8-03477-2-87-07	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	07 травня 2012
Івано-Франківська область	Приватна торгово-виробнича фірма «Деснянська» 78200, Івано-Франківська область,м.Коломия,вул.Карпатська,22а тел. 8 03433 49332	M1 M2 M3 N1 N2 O1O2 O3 O4 L	02 червня 2012
Івано-Франківська область	Підприємець Клюк М.О. 78000, Івано-Франківська область, м.Тлумач, вул. 9-те Травня,22 тел. 8 03479 22106	M1 M2 M3 N1 N2 O1O2 O3 O4 L	15 травня 2012
Івано-Франківська область	Підприємець Бордун Р.М. 78300, Івано-Франківська область м.Снятин вул. 1 грудня,35 тел. 8 03476 25252	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	30 березня 2012
Івано-Франківська область	ТзОВ «Зелена хвиля-Білекс» 78200, Івано-Франківська область м.Коломия вул.Карпатська 152 тел. 8 034 33 49115	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	21 травня 2012
Івано-Франківська область	Підприємець Семелюк О.М. 77160, Івано-Франківська область, Галицький район,с.Залуква,вул.Галицька 36 тел. 8 03431 3 07 18	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	12 травня 2012
Івано-Франківська область	Дочірнє підприємство «Автоколона 2222» 76014, м.Івано-Франківськ,вул.С.Бандери,60 тел. 8-03422-2-30-34	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	15 червня 2012

Івано-Франківська область	Управління ДАІ УМВС в Івано-Франківській області 76014, м.Івано-Франківськ,вул.Січинського, 5 а тел. 8-0347-72-09-67	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	21 серпня 2012
Івано-Франківська область	ТзОВ «ДЕН» 78400, Івано-Франківська область, м.Надвірна, вул.Рамішвілі,2 тел. 03475-2-64-25	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	06 квітня 2012
Івано-Франківська область	Приватне підприємство «Ве-Ста» 77111, Івано-Франківська область, Галицький район, с.Задністрянськ, вул.Бандери,1ж тел. 050-661-51-64	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	30 вересня 2012
Івано-Франківська область	Приватний підприємець Скулінець Віктор Тимофійович 76018, місто Івано-Франківськ вулиця Калуське шосе,9а тел. 8-0342-58-34-25	M1 M2 N1 O1O2	23 січня 2012
Івано-Франківська область	Приватне підприємство «Нік-авто» 76018, м.Івано-Франківськ,вулиця Хриплинська.39 тел. 8-0342-72-10-13	M1 M2 N1	02 лютого 2012
Івано-Франківська область	Закрите акціонерне товариство»Карпати-лада». 76014, м.Івано-Франківськ вул.Є.Коновальця,433 тел. 8-0342-77-85-35	M1 M2 N1 O1O2 L	12 лютого 2012
Івано-Франківська область	Приватний підприємиць Семенчук М.М. 78200, Івано-Франківська область, м.Коломия, вул. Українська,6а. тел. 8-03433-5-00-37	M1 M2 N1 N2 O1O2 L	06 квітня 2012
Івано-Франківська область	Товариство з обмеженою відповідальністю»Компанія Спафіс» 78200, Івано-Франківська область, м.Коломия, вул.Аеропортна, 6 тел. 8-03433-4-71-59	M1 M2 N1 N2 O1O2 O3	14 квітня 2012

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповно-важення
Івано-Франківська область	Підприємиць Микитюк Іван Іванович 78413, Івано-Франківська область, Надвірнянський район, с.Цуцилів, вул. Братів Бойчуків,буд.67в тел. 8-03475-63-1-34	M1 M2 N1 N2 O1O2 O3 L	09 квітня 2012
Івано-Франківська область	ФОП Паращій Г.В. 78500, Івано-Франківська область, м. Долина, вул.Облiски, буд. 127 тел. 8-050-668-75-89	M1 M2 N1 O1O2 L	14 квітня 2012
Івано-Франківська область	Підприємиць Гоян Василь Іванович 78300, Івано-Франківська область, м.Снятин, вул. Винниченка, 1а тел. 8-050-513-80-28	M1 M2 N1 N2 O1O2 O3 L	24 квітня 2012
Івано-Франківська область	ВКП «Експрес» 77605, Івано-Франківська область,Рожнятівський район,с.Сваричів,вул.Л.Українки,1а тел. 8-03474-2-04-35	M1 M2 N1 O1O2 L	07 травня 2012
Івано-Франківська область	Приватний підприємиць Ткач В.М. 78400, Івано-Франківська область, м. Надвірна, вул.Січинського, 9а тел. 03475-2-73-04	M1 M2 N1 N2 O1O2 O3 L	10 березня 2012
Івано-Франківська область	Івано-Франківська філія ТзОВ»Український автомобільний холдінг» 76008, м.Івано-Франківськ, вул.Калуське шосе,6 тел. 8-0342-55-78-50	M1 N1 O1O2 L	25 серпня 2012
Івано-Франківська область	Товариство з обмеженою відповідальністю «АВН» 76007, м.Івано-Франківськ, вул.Вовчинецька,229 тел. 8-0342-71-11-41	M1 N1 O1O2 L	09 квітня 2012

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповноваження
Івано-Франківська область	ФОП Лаврук Юрій Іванович 78606, Івано-Франківська область, м.Косів,вул.Шевченка,44а тел. 8-03478-2-23-23	M1 N1 O1L	03 серпня 2012
Назва регіону	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповноваження
Київська область	ДП «Віаланд» 08113, Київська область, Києво-Святошинський район, с. Петрушки, вул. Лісова, 1 тел. (044)-451-9191	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	30 вересня 2012
Київська область	Автосервісна філія «Сфера-Авто» АТ «УкраАвто» 09100, Київська область, м. Біла Церква, вул. Сухоярська, 20 тел. (04463)-6-02-93	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	27 лютого 2012
Київська область	ТОВ «Стандарт-Авто» 09100, Київська область, м. Біла Церква, вул. Сквирське шосе, 178 тел. (04463)-6-11-55	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	17 квітня 2012
Київська область	ТОВ АП «Переяслав-Авто» 08400, Київська область, м. Переяслав-Хмельницький, вул. Сковороди, 53 тел. 8-04467-5-15-30	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	22 грудня 2011
Київська область	ТОВ «Тайфун Трак Партнер» 08033, Київська область, Макарівський район, с. Копилів, вул. Леніна, 4-Б тел. 8-04478-3-03-01	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	22 грудня 2011

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповноваження
Київська область	ТОВ «Автосхід» 07400, Київська область, м. Бровари, вул. Металургів, 51 тел. 8(044)-353-49-72	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	27 січня 2012
Київська область	Пересувна випробувальна лабораторія ВДАІ по обслуговуванню Білоцерківського району при УДАІ ГУМВС України в Київській області 09100, Київська область, м. Біла Церква, вул. Сухоярська, 18 тел. 8(04463)-5-15-09	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	03 лютого 2012
Київська область	ННЦ «Інститут механізації та електрифікації сільського господарства» 08631, Київська область, Васильківський район, смт. Глеваха, вул. Вокзальна, 11 тел. (04471)-3-86-21	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	06 квітня 2011
Київська область	ФОП «Бура Л.В.» 07540, вул. Маяковського, 9, м. Березань, Київська область тел. 8(067)-404-40-86	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	01 лютого 2012
Київська область	ТОВ «Марал» 08700, Київська область, м. Обухів, вул. Каштанова, 23-А тел. (04472)-6-64-43	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	20 лютого 2012
Київська область	ФОП «Сидорський О.М.» 08300, роза вул. Суворова, 27 та Сосюри, 2, м. Бориспіль, Київська область тел. 80676595960	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	27 лютого 2012

Київська область	ФОП «Лисенко Н.Ф.» 08800, вул. Леніна, 131, м. Миронівка, Київська область тел. 8(04474)-5-22-98	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	13 лютого 2012
Київська область	ЗАТ «Автотранспортник» 08500, вул. Транспортна, 2, м. Фастів, Фастівський район, Київська область тел. 8(04465)-6-67-18	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	11 березня 2012
Київська область	Вимірювальна лабораторія з перевірки технічного стану ДТЗ ФОП Бірюков О.А. 08400, вул. Лагерна, 36, м. Переяслав-Хмельницький, Київська область тел. 8(04467)-5-56-73	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	10 квітня 2012
Київська область	ВАТ «Автотранспортна акціонерна співдружність «Славутич-Бориспіль» 08300, м. Бориспіль, вул. Горького, 42 тел. (04495)-6-15-64	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 L	02 лютого 2010
Київська область	ТОВ «ВКФ «Лігена» 08300, Київська область, м. Бориспіль, вул. Горького, 53 тел. 8(044)331-87-18	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	25 травня 2012
Київська область	ТОВ «Авто стандарт сервіс» 07330, Київська область, смт. Димер, вул. Шевченка, 89 тел. 8(04496)3-10-55	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	22 травня 2012
Київська область	ТОВ «Статус Аніма» 08325, Київська область, Бориспільський район, с. Щасливе, вул. Перспективна, 2 тел. (044)-353-49-72	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	13 квітня 2012
Київська область	ФОП «Коваль Наталія Ярославівна» 09000, Київська область, м. Сквира, вул. Київська, 34 тел. (04468)-5-13-33	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	21 квітня 2012

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповноваження
Київська область	МПП «Діліжанс» 09117, Київська область, м. Біла Церква, вул. П. Запорожця, 359 тел. (04463)-5-24-42	M1 M2 M3 N1 N2 O1O2 L	18 травня 2012
Київська область	ФОП «Пухляк О.П.» 08600, Київська область, Васильківський район, с. Погреби, вул. Франка тел. (050)-351-13-04	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	17 квітня 2012
Київська область	ФОП «Кроленко» 08300, Київська область, м. Бориспіль, вул. Київський Шлях, 10 тел. 8-050-351-80-84	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	05 червня 2012
Київська область	МПП «ОЛВІС» 09600, Київська область, смт. Рокитне, вул. Вокзальна, 200 тел. 8-067-407-87-95	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	02 квітня 2012
Київська область	ТОВ «ТРАК ЦЕНТР ЛТД» 08290, Київська область, смт. Гостомель, вул. Чапаєва, 1-К тел. 8-04497-9-50-56	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	14 квітня 2012
Київська область	ТОВ «Гонта-Сервіс» 07400, Київська область, м. Бровари, вул. Андреєва, 2 тел. 8-(04494)-4-40-08	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	15 червня 2012
Київська область	ФОП «Пилипенко В.В.» 08600, м. Васильків, вул. Кітченко, 9-А тел. (04471)-2-22-97	M1 M2 M3 N1 O1O2 L	23 липня 2012

Київська область	Споживче товариство «Таращанський торговий дім» 09500, м. Тараща, вул. Білоцерківська, 66 тел. (068)-357-18-63	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	02 червня 2012
Київська область	ФОП «Янчевський Володимир Аркадійович» 08300, вул. Каховська, 1, м. Бориспіль, Київська область тел. 8-067-693-96-49	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	23 липня 2012
Київська область	ТОВ «IT Центр» 03151, вул. Заросянська, 14а, с. Синява, Рокитинський район, Київська область тел. 8-044-248-17-36	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	22 червня 2012
Київська область	ТОВ «Автоєвро діагностика» 07300, Київська область, м. Бровари, вул. Промвузол тел. 8(097)334-09-07	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	09 липня 2012
Київська область	ТОВ «УКРРОСТЕХНО» 08292, Київська область, м. Буча, вул. Заводська, 1 тел. 04497-4-86-59	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	26 липня 2012
Київська область	ТОВ «Тайфун Трак Партнер» 07600, Київська обл., смт. Бородянка, вул. Індустріальна, 3-Б тел. (067)-247-77-33	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O3 O4	06 жовтня 2012
Київська область	ТОВ «Трансдорсервісплюс» 08631, вул. Декабристів, 188-А, м. Васильків, Київська область тел. 050-932-10-51	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	16 жовтня 2012
Київська область	ТОВ «Укртехогляд» 07300, м. Вишгород, вул. Набережна, 1 тел. (044)-458-81-63	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	05 листопада 2012
Київська область	ФОП «Басанець М,М.» 07700, м. Яготин, вул. Лисенка, 10 тел. (04475)-59-55-1	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	30 жовтня 2012

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповно-важення
Київська область	ТОВ «Інтер-Продукт» 09117, Київська область, м. Біла Церква, вул. Шевченко, 87 тел. (04463)-5-40-55	M1 M2 N1 O1O2 L	25 травня 2010
Київська область	ТОВ «Автотехніка» 09100, Київська область, м. Біла Церква, вул. Київська, 50-А тел. 8-04463-5-33-53	M1 M2 N1 L	31 грудня 2011
Київська область	СПД «Доморацька» 08600, Київська область, м. Васильків, вул. Чехова, 3-А тел. 8-093-870-38-34	M1 M2 N1 N2 O1O2	08 грудня 2011
Київська область	ФОП «Кирієнко М.П.» 09200, вул. Козацька, 1, м.Кагарлик, Київська область тел. 8(04473)-5-19-94	M1 M2 N1 N2 O1O2 L	26 січня 2012
Київська область	ФОП «Литвиненко І.М.» 08292, вул. Депутатська, 1, м. Буча, Київська область тел. 8(067)-230-84-83	M1 M2 N1 O1L	13 березня 2012
Київська область	Філія «Автоцентр на Борщагівці АТ «Українська Автомобільна корпорація» 08130, Київська область, Києво-Святошинський район, с. Петропавлівська Борщагівка, вул. Велика Кільцева, 2 тел. (044)-507-13-08	M1 M2 N1 N2 O1O2 L	14 травня 2012
Київська область	ТОВ «Автоцентр Прага Авто на Кільцевій» 08131, Київська область, Києво-Святошинський район, с. Софіївська Борщагівка, вул. Велика Кільцева, 4 тел. (044)-207-77-00	M1 M2 N1 N2 O1O2	01 липня 2012

Київська область	ТОВ «Авторевер» 07403, м. Бровари, вул. Чкалова, 3-А тел. (04494)-4-69-54	M1 M2 N1 O1O2 L	10 липня 2012
Київська область	ТОВ «Техогляд» 08292, вул. Депутатська, 1-Б, м. Буча, Київська область тел. 8044-221-16-41	M1 M2 N1 O1O2 L	28 травня 2012
Київська область	ФОП «Головко П.А.» 07500, Київська область, смт. Баришівка, вул. Донецька, 33 тел. (067)-391-18-57	M1 M2 N1	05 червня 2012
Київська область	Філія «Автоцентр на Кільцевій» АТ «Українська автомобільна корпорація» 08131, Київська область, Києво-Святошинський район, с. Софіївська Борщагівка, вул. Толстого, 2 тел. (044)-503-81-08	M1 M2 O1L	13 березня 2012
Київська область	Концерн «ВіДі Автомаркет» 08131, Києво-Святошинський район, с. Софіївська Борщагівка, вул. Велика Кільцева, 60 тел. (044)-507-00-05	M1 N1	26 жовтня 2012
Назва регіону	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповноваження
м Київ	ДП «АВТО Інтернешнл» 04080, м. Київ, вул. Новокостянтинівська, 1 тел. 8-044-536-97-70	L	25 травня 2012
м Київ	ТОВ «Автоцентр Київ» 03062, м. Київ, пр-т Перемоги, 67 тел. 494-37-90(91)	M1	11 червня 2012
м Київ	ДП «Ауді Центр ВІПОС» 04112, м. Київ, вул. Оранжерейна, 1 тел. 8 (044) 583-00-93	M1	25 травня 2011

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповно-важення
м Київ	ДП «АВТО Інтернешнл», яке повністю належить іно-земному інвестору фірмі «ІМ аутотрейд холдінг ГМБХ» 04073, м. Київ, вул. Пшенична, 4Е тел. 8-044-536-91-91	M1	25 травня 2012
м Київ	ТОВ»Дніпро.Сервіс» 03134, м. Київ, вул. Якутська, 14 тел. 0-44-205-59-67	M1	23 липня 2012
м Київ	ТОВ «Автосаміт ЛТД» 02121, м. Київ, Харківське шосе, 179 тел. 8-044-564-00-30	M1 M2	02 квітня 2012
м Київ	Центр підтвердження відповідності ДТЗ і послуг ДП «Укрметртестстандарт» 03115, м. Київ, вул. Краснова, 7/1 тел. 4508994	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	26 грудня 2010
м Київ	ВАТ «Київське АТП-2240» 02105, м. Київ, вул. Павла Усенка, 8 тел. 3517842	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	18 квітня 2010
м Київ	Станція діагностики № 1 підпорядкована УДАІ ГУМВС України в м. Києві 04128, м. Київ, вул. Туполєва, 19 тел. 4222060	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	25 листо-пада 2009
м Київ	Товарна біржа «Автоком» 04080, м. Київ, вул. Новокостянтинівська, 8 тел. 207-50-61	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	09 грудня 2011
м Київ	ДП «ДержавтотрансНДІпроект» 03113, м. Київ, пр-т Перемоги, 57 тел. 455-67-72	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	10 грудня 2012

м Київ	ВАТ «АТП «Атлант» 03026, м. Київ, вул. Червонопрапорна, 167А тел. 8044-503-69-05	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O2 O3 O4	23 лютого 2012
м Київ	ВАТ «Київське АТП 13056» 03170, м. Київ, вул. Перемоги, 20 тел. 407-09-94	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	12 березня 2012
м Київ	Філія «Либідь — Авто» 01135, м. Київ, Житомирське шосе, 14 км. тел. 8-044-502-99-40	M1 M2 M3 N1 N2	01 квітня 2012
м Київ	ВАТ АК «УКРТРАНС» 03680, м. Київ, вул. Народного ополчення, 25 тел. 8-044-591-63-44	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	30 березня 2012
м Київ	ТОВ «Тесса» 03065, м.Київ, вул. Козелецька, 24 тел. 8044-455-94-94	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	26 травня 2012
м Київ	Лабораторія діагностики ТЗ Національного університету біоресурсів і природокористування України 03027, м. Київ, вул. Героїв оборони, 15 Виробнича база: Києво-Святошинський р-н, с. Новосілки, вул. Єрмоленка, 5-а тел. 8-044-526-60-57	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	15 липня 2012
м Київ	ТОВ «Контур-Гарант-Сервіс» 02217, м. Київ, вул. Електротехнічна, 45 тел. 80674079004	M1 M2 N1 O1O2 L	28 грудня 2011
м Київ	ТОВ «Атлант-М ЛЕПСЕ» 03067, м. Київ, бул. Івана Лепсе, 4 тел. 391-44-44	M1 M2 N1 N2 L	14 серпня 2011
м Київ	ТОВ «Автомобільний центр Голосіївський» 03127, м. Київ, вул. Героїв Оборони, 4 тел. 8-044-259-77-49	M1 M2 N1 N2 O1O2	28 жовтня 2011

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповно-важення
м Київ	ТОВ»АвтоЦентр-Київ» 03115, м.Київ, вул. Братиславська, 52 тел. 594-59-40	M1 M2 N1 N2 O1L	08 лютого 2012
м Київ	ТОВ «Корн-Сервис» 03131, м. Київ, Столичне шосе, 104-А тел. 8-044-251-30-26	M1 M2 N1 O1L	03 березня 2012
м Київ	ТОВ «ВІП Автогруп» 04112, м. Київ, вул. Оранжерейна, 3п тел. 490-94-30	M1 M2 N1 O1O2	14 квітня 2012
м Київ	Державне підприємство «Розвиток» 01103, м. Київ, вул. Залізничне шосе, 9 тел. (044)-256-05-80	M1 M2 N1 O1O2 L	20 травня 2012
м Київ	Товарна біржа «Автоком» 04080, м. Київ, вул. І. Гонти, 1 тел. 8 (044) 490-91-91	M1 M2 N1	13 травня 2011
м Київ	Філія «Автоцентр на Столичному» 03045, м. Київ, Столичне шосе, 90 тел. 8-044-206-81-81	M1 M2 N1 O1	09 квітня 2012
м Київ	ТОВ «Автосаміт на Столичному» 03045, м. Київ, Столичне шосе, 90 тел. 8-044-201-30-30	M1 M2 N1 L	22 березня 2012
м Київ	ДО «Київмедавтотранс» 04119, м. Київ, вул. Дегтярівська, 25 тел. 8-044-489-06-66	M1 M2 N1 O1	25 березня 2012
м Київ	ТОВ «Автосоюз» 04073, м. Київ, пр-кт Московський, 28 тел. 8-044-207-07-00	M1 M2 N1 O1	25 травня 2012

м Київ	ТОВ «Станція технічного обслуговування «ЕЛІТА» 03148, вул. Героїв Космосу, 2Б тел. 8-044-407-12-60	M1 M2 N1 O1	13 травня 2012
м Київ	ТОВ «АТЛ» 03134, м. Київ, Харківське шосе, 201-203 тел. 8-044-498-22-90	M1 M2 N1 O1	23 березня 2012
м Київ	ТОВ «БІС-КОМ СЕРВІС» 02660, м. Київ, вул. Електротехнічна, 43а тел. 8-044-532-32-22	M1 M2 N1 N2 O1O2 O3	06 липня 2012
м Київ	ТОВ «Автоком» 04080, м. Київ, вул. І.Гонти,1 тел. 8-044-490-91-91	M1 M2 N1	13 травня 2012
м Київ	ТОВ «ІЛТА» 01103, м. Київ, Залізничне шосе, 25 тел. 8-044-461-99-03	M1 M2 N1 O1	10 грудня 2011
м Київ	Ділянка діагностики КТЗ Департаменту ДАІ МВС України 04171, м. Київ, вул. Лук'янівська, 62 тел. 8-044-272-47-56	M1 M2 N1 N2 O1O2	13 серпня 2012
м Київ	ТОВ «АІС-СІТРОЕН-ЦЕНТР» 04073, м. Київ, пров. Балтійський, 20 тел. 8(044)585-48-88	M1 M2 N1	23 липня 2012
м Київ	Дільниця діагностики ВАТ «Київське автотранспортне підприємство 13062» 04119, м. Київ, вул. Дегтярівська, 17 тел. 8(044)483-36-59	M1 M2 N1 N2 O1O2 O3	23 червня 2012
м Київ	ПП «СВ» 02217, м. Київ, вул. Бальзака, 3-б тел. 0-44-548-30-98	M1 M2 N1 O1	30 серпня 2012

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповно-важення
м Київ	ФОП «Полонська І. І.» 04073, м. Київ, вул. Сирецька, 27 тел. 0-50-330-69-43	M1 M2 N1 N2 O1O2	06 липня 2012
м Київ	СП ТОВ «Автомобільний Дім Укріна-Мерседес-Бенц» 03045, м. Київ, Столичне шосе, 90 тел. 8044-201-60-75	M1 N1	28 грудня 2010
м Київ	КП «Автотранспортне підприємство Київської міської ради» 01001, м. Київ, вул. Бориса Грінченка, 3А тел. 8-044-278-61-54	M1 N1 O1	24 лютого 2012
м Київ	ТОВ «АвтоБізнесЦентр» 01103, м. Київ, Залізничне шосе, 47 тел. 8-044-492-02-67	M1 N1 O1	01 лютого 2012
м Київ	ІП «АІС Автодом Столиця» 04119, м. Київ, вул. Зоологічна, 5а тел. 0-44-230-05-25	M1 N1 O1	11 серпня 2012
м Київ	ТОВ «Укрсервіс Трейдінг-Груп» 04208, м. Київ. вул. Василя Порика, 8-А тел. (044)-463-49-99	M1 N1 O1	15 квітня 2012
м Київ	ЗАТ»Алеко-Сервіс» 02088, м. КИїв, вул. 1-го Травня, 1А тел. 0-44-564-84-76	M1 N1 O1	21 вересня 2012
м Київ	ТОВ «Ауді — Центр Київ» 02095, м. Київ, вул. Дніпровська Набережна, 16-В тел. 8-044-536-92-29	M1 N1 O1L	11 березня 2012
м Київ	АФ «Універсал-Авто» АТ «Українська автомобільна корпорація» 04128, м.Київ, вул.Туполєва, 19 тел. 8(044)443-05-05	M1 N1 O1O2	18 травня 2012

м Київ	АФ «Експрес-Авто» 02160, м. Київ, пр-кт Воз»єднання, 7-б тел. 503-35-35	M1 N1 O1L	11 серпня 2012
м Київ	СПД «Вейда Г. С.» 02140, м. Київ, вул. Івана Федорова, 32 Б тел. 8-044-406-29-14	M1 O1L	25 березня 2012
м Київ	АФ «Автоцентр на Теремках» 03187, м. Київ, пр. Академіка Глушкова, 67 тел. 8-067-501-35-03	M2 M3 N2 N3 O2 O3 O4	07 травня 2012
м Київ	ДП «АвтоМАЗ-Україна» 02660, м. Київ, вул. Колекторна, 42А тел. 8-044-563-98-12	M3 N1 N2 N3 O2 O3 O4	28 квітня 2012
м Київ	ТОВ «Вольво Україна» 03680, м. Київ, Кільцева дорога, 20/1А тел. 8-044-490-31-11	M3 N2 N3 O3 O4	02 квітня 2011
Назва регіону	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповноваження
Кіровоградська область	ТОВ «Укрдіагностика» 25030, м. Кіровоград, вул. Панфіловців, 22А тел. 27-46-82	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	30 липня 2011
Кіровоградська область	Станція діагностики при УМВС України в Кіровоградській області 25030, м. Кіровоград, вул. Панфіловців, 22Б тел. 35-75-18	M1 M2 M3 N1 N2 O1O2 O3 L	04 квітня 2010
Кіровоградська область	ТОВ «Трансдорсервісплюс» 28100, Кіровоградська область, смт. Онуфріївка, вул. Магістральна, 1Б тел. 8(05238)91642	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	11 березня 2012

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповноваження
Кіровоградська область	філія ВАТ «кіровоград Авто» «Новоархангельське СТО» 26100, Кіровоградська обл., смт. Новоархангельськ, вул. Слави, 155 тел. 8 (05255) 2-11-60	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	19 березня 2012
Кіровоградська область	Цент з діагностики технічного стану транспортних засобів ВАТ «Світловодське АТП-13507» 27500, Кіровоградська область, м. Світловодськ, вул. Комсомольська, 38 тел. 8(05236) 2-53-34	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	10 квітня 2012
Кіровоградська область	Центр діагностики технічного стану транспортних засобів ПП «Семенина Василь Андрійович» 26100, Кіровоградська область, смт. Новоархангельськ, вул. Свердлова, 68 тел. 8(05255) 5-06-27	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	15 квітня 2012
Кіровоградська область	Центр з діагностики технічного стану тарснпортних засобів Новомиргородська філія ТОВ «Укрдіагностика» 26000, Кіровоградська область, смт. Новомиргород, вул. Толстого, 27 тел. 8 (0522) 36-02-00	M1 M2 M3 N1 N3 O1O2 O3 O4 L	22 квітня 2012
Кіровоградська область	Центр діагностики технічного стану транспортних засобів Ульновська філія ТОВ «Укрдіагностика» 26400, Кіровоградська область, м. Ульяновка, вул. Транспортна, 6 тел. 8 (0522) 36-02-00	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	21 квітня 2012

Кіровоградс ька область	Центр з діагностики технічного стану транспортних засобів Компаніївська філія ТОВ «Украдіагностика» 28400, Кіровоградська область, смт. Компаніївка, вул. Кірова, 31 тел. 8 (0522) 36-02-00	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	21 квітня 2012
Кіровоград-ська область	Пересувна лабораторія з діагностики технічного стану транспортних засобів приватного підприємця Брус А.І. 25012, вул. Маяковського, 7, смт. Голованівськ, Кіровоградська область тел. 8(0522)-32-12-51	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	07 квітня 2012
Кіровоград-ська область	Пересувна лабораторія з діагностики ьехнічного стану транспортних засобів приватного підприємця Брус А.І. 26400, вул. Радянська, 17, смт. Ульянівка, Кіровоград-ська область тел. 8(0522)-32-12-51	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	14 квітня 2012
Кіровоград-ська область	центр з діагностики технічнолго стану ПП Гонтаря Сергія Вікторовича 28000, Кіровоградська область, м. Олександрія, вул. Г. Сталінграду, 22 тел. 8-050-487-55-65	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	23 квітня 2012
Кіровоград-ська область	Цетр з діагностики технічного стану ПП Закревського Ю.А. 27300, Кіровоградська область, смт. Олександрівка, вул. Леніна, 41 тел. 8-067-520-96-70	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	24 квітня 2012
Кіровоград-ська область	ценр з діагностики технічного стану ПП Краснюк О.Г. 28300, Кіровоградська область, смт. Петрово, вул. Філатова, 8 тел. 8-067-563-64-54	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	27 квітня 2012
Кіровоград-ська область	Центр з діагностики технічного стану ТОВ «Трансдорсервісплюс» 27500, Кіровоградська область, м. Світловодськ, вул. Єгорова, 77 тел. 8-050-932-10-51	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	06 травня 2012

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповно-важення
Кіровоград-ська область	Ульновська філія центру з діагностики технічного стану ПП «Кузьменко Н.А.» 26400, Кіровоградська область. м. Ульновка, вул.Леніна, 15-А тел. 8-067-520-12-75	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	15 квітня 2012
Кіровоград-ська область	Центр з діагностики технічного стану ПП Кузьменко Н.А. 26300, Кіровоградська область, м. Гайворон, вул. Куйби-шева, 2 тел. 8-067-520-12-75	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	28 квітня 2012
Кіровоград-ська область	Голованівська філія центру з діагностики технічного стану ТОВ «Укрдіагностика» 26500, Кіровоградська область, смт. Голованівськ, вул. Леніна, 5 тел. 8-0522-36-02-00	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	06 травня 2012
Кіровоград-ська область	Знамянська філія центру діагностики технічного стану ТОВ «Укрдіагностика» 27400, Кіровоградська область, м. Знамянка, вул. Фрунзе, 98 тел. 8-0522-36-02-00	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	07 травня 2012
Кіровоград-ська область	ТОВ «Спеціалізована пересувна механізована колона - 592» 25007, м.Кіровоград, вул. Виставочна 1-В тел. 8-(0522)-56-35-57	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	02 квітня 2012
Кіровоград-ська область	ПП «Кулаков Олексій Олександрович» 27102, Кіровоградська область, м.Новоукраїнка, вул. Карла Маркса 97 тел. 8(05251)-2-18-12	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	20 травня 2012

Кіровоградська область	Новоукраїнська філія ТОВ «Автомобільний діагностичний центр» 27100, Кіровоградська область, м.Новоукраїнка вул. Чайковського 3 тел. 8-(0522)-36-02-00	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	21 травня 2012
Кіровоградська область	Долинська філія ТОВ «Автомобільний діагностичний центр» 28500, Кіровоградська область, м.Долинська вул. 40 років Жовтня 141 тел. 8-(0522)-36-02-00	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	21 травня 2012
Кіровоградська область	ПП «Прохоренко Ю.В.» 28056, Кіровоградська обл. м. Олександрія, вул. Свердлова, 43 тел. 8-05235-7-18-26	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	02 червня 2012
Кіровоградська область	ПП «Білоконь І.В.» 28000, Кіровоградська обл. м. Олександрія, вул. Радянська, 42-А тел. 8-05235-4-02-59	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	02 червня 2012
Кіровоградська область	ТОВ «Автотехдіагностика КС» 27200, Кіровоградська обл. м. Бобринець, вул. Мельниченка, 53 тел. 8-05257-3-51-61	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	01 червня 2012
Кіровоградська область	ПП «Сорока П.В.» 26200, Кіровоградська обл. м. Мала Виска, вул. 40 років Жовтня, 85 тел. 8-05258-5-12-08	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	04 червня 2012
Кіровоградська область	Новгородківська філія ТОВ «Укрдіагностика» 28200, Кіровоградська область, смт. Новгородка, вул. Кірова, 50 тел. 8 -0522-36-02-00	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	03 червня 2012

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповно-важення
Кіровоград-ська область	Вільшанська філія ТОВ «Автомобільний діагностич-ний центр» 26600, Кіровоградська область, смт. Вільшанка, вул. Комсомольська, 51 тел. 8-0522-36-02-00	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	03 червня 2012
Кіровоград-ська область	ВАТ «Кіровоградське АТП-13555» 25014, м. Кіровоград, вул. Аерофлотська, 13 тел. 8-0522-56-71-08	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	18 червня 2012
Кіровоград-ська область	Гайворонська філія ТОВ «Укрдіагностика» 26300, Кіровоградська обл., м. Гайворон, вул. Кірова, 2Б тел. 8-0522-36-02-00	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	03 червня 2012
Кіровоград-ська область	центр діагностики ПП «Александров Є.В.» 27400, Кіровоградська область, м. Знам»янка, вул. Жовтнева, 1-В тел. 8-05233-2-11-53	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	08 липня 2012
Кіровоград-ська область	Центр діагностики ПП «Шевченко Я.В.» 27030, Кіровоградська область, смт. Добровеличківка, вул. Степова, 8 тел. 8-05253-5-13-38	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	07 липня 2012
Кіровоград-ська область	Петрівська філія ТОВ «Укрдіагностика» 28300, Кіровоградська область, смт. Петрове, вул. Іл-ліча, 1 тел. 8-0522-36-02-00	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	21 липня 2012
Кіровоград-ська область	Долинська філія станції діагностики УДАІ УМВС України в Кіровоградській області 28500, Кіровоградська обл. м. Долинська, пров. 8-го Березня, 137 тел. 8-05234-5-30-39	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	29 вересня 2012

Кіровоградська область	Голованіська філія центру з діагностикик ПП Кузьменко Н.А. 26500, Кіровоградська обл., смт. Голованіськ, вул. Матросова, 2 тел. 067-520-12-75	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	15 квітня 2012
Кіровоградська область	ПП «Авто — Шанс» 27500, Кіровоградська обл. м. Світловодськ, вул. Лісозаводська, 3 тел. 8-(05236)-2-29-20	M1 M2 N1 O1O2 O3 O4 L	20 січня 2012
Кіровоградська область	ПП «Авто — шанс» 25013, м. Кіровоград, проїзд Тенистий, 6 тел. 8 — 0522 — 35-15-35	M1 M2 N1 N2 O1O2 O3 O4 L	06 лютого 2012
Кіровоградська область	ПП «Авто — шанс» 25014, м. Кіровоград, вул. Родимцева, 83 В тел. 8-0522-27-60-81	M1 M2 N1 N2 O1O2 O3 L	06 лютого 2012
Кіровоградська область	Філія «Олександрія-Авто» ВАТ «Кіровоград-Авто» 28000, м. Олександрія, вул. Героїв Сталінграду 5 тел. 8(05235) 4-26-36	M1 M2 N1 O1O2 L	12 лютого 2012
Кіровоградська область	центр з діагностики технічного стану транспортних засобів ПП Кузьменко Н.А. 26334, Кіровоградська область, Гайворонський р-н, смт. Завалля, вул. Калініна, 76Б тел. 8 (05254) 7-31-56	M1 M2 N1 N2 O1O2 O3 L	03 березня 2012
Кіровоградська область	ВАТ «Кіровоград-Авто» 25011, м. Кіровоград, вул. Родимцева, 123 тел. 8(0522)228667	M1 M2 N1 O1O2 L	13 березня 2012
Кіровоградська область	СТО «Алекс» 27500, Кіровоградська область, м.Світловодськ, вул. Комсомольська, 34 тел. 8 (05236)3-18-85	M1 M2 N1 O1O2 L	25 березня 2012

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповноваження
Кіровоградська область	Кіровоградська філія ТОВ «Український автомобільний холдінг» 25014, м.Кіровоград, вул.Героїв Сталінграду 6-А тел. 8-(0522)-35-60-44	M1 M2 N1	08 травня 2012
Назва регіону	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповноваження
Луганська область	Лабораторія діагностики колісних транспортних засобів приватного підприємства «Донбас-1» 91053, м. Луганськ, вул. 21-а Лінія, буд. 35 тел. 58-49-09	M1 M2 L	27 серпня 2012
Луганська область	СТО і РА ПП Балабан Юрій Семенович 94013, вул. Лобачевського, 29, м. Стаханова, Луганської області тел. (06444)5-43-34	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	20 листопада 2011
Луганська область	ТОВ «Обласний діагностичний центр» 91047, вул. О. Кошевого, 31, «Г», м.Луганська тел. 33-13-24	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	23 лютого 2010
Луганська область	Пересувна діагностична лабораторія автомобілів Управління ДАІ УМВС України в Луганській області 91008, вул. А. Ліньова, 150, м. Луганська, Луганської області тел. 927-845	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	05 грудня 2011
Луганська область	Станція діагностики вантажних автомобілів Управління ДАІ УМВС України в Луганській області 91008, вул. А. Ліньова, 150, м. Луганська тел. 927-845	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	22 грудня 2011

Луганська область	Відділення ДАІ з обслуговування м. Сєвєродонецьк та автомобільно-технічної інспекції (підпорядкованого УДАІ) УМВС України в Луганській області 93400, вул. Заводська, 45, м. Сєвєродонецьк, Луганської області тел. 8 252 4 50 55	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	26 грудня 2011
Луганська область	Відділення ДАІ з обслуговування м. Рубіжне та автомобільно-технічної інспекції (підпорядкованого УДАІ) УМВС України в Луганській області 93003, вул. Визволителів, 22, м. Рубіжне, Луганської області тел. 7-03-78	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	26 грудня 2011
Луганська область	Пересувна діагностична лабораторія відділення ДАІ з обслуговування м. Красний Луч та автомобільно-технічної інспекції (підпорядкованого УДАІ) УМВС України в Луганській області 94500, вул. Луганське шосе, 1, м. Красний Луч, Луганської області тел. 3-73-27	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	29 грудня 2011
Луганська область	Відділення ДАІ з обслуговування м. Алчевськ та автомобільно-технічної інспекції (Підпорядкованого УДАІ) в Луганській області 94201, вул. Донецька, 2, м. Алчевськ, Луганської області тел. 22-4-28	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	29 грудня 2011
Луганська область	Відділення ДАІ з обслуговування м. Антрацит та автомобільно-технічної інспекції (Підпорядкованого УДАІ) в Луганській області 94600, вул. Пушкіна, 32А, м. Антрацит, Луганської області тел. 3-21-47	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	26 грудня 2011

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповно-важення
Луганська область	Відділення ДАІ з обслуговування Попаснянського району та автомобільно-технічної інспекції (Підпорядкованого УДАІ) в Луганській області 93300, вул. Некрасова, 1, м. Попасна, Луганської області тел. 3-31-02	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	26 грудня 2011
Луганська область	Відділення ДАІ з обслуговування м. Ровеньки та автомобільно-технічної інспекції (Підпорядкованого УДАІ) в Луганській області 94700, вул. Тельмана, 2д, м. Ровеньки, Луганської області тел. 5-00-44	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	29 грудня 2011
Луганська область	Відділення ДАІ з обслуговування м. Краснодон та автомобільно-технічної інспекції (Підпорядкованого УДАІ) в Луганській області 94400, проспект 60-років СРСР, 1, м. Краснодон, Луганської області тел. 65-7-24	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	26 грудня 2011
Луганська область	Відділення ДАІ з обслуговування м. Свердловськ та автомобільно-технічної інспекції (Підпорядкованого УДАІ) в Луганській області 94800, кв. 60 років СРСР, м. Свердловськ, Луганської області тел. 2-23-40	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	26 грудня 2011
Луганська область	Відділення ДАІ з обслуговування м.Кировськ та автомобільно-технічної інспекції (Підпорядкованого УДАІ) в Луганській області 93800, вул. Горноспасательна, 1, м. Кіровськ, Луганської області тел. 4-13-84	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	31 грудня 2011

Луганська область	Відділення ДАІ з обслуговування м.Лисичанськ та автомобільно-технічної інспекції (Підпорядкованого УДАІ) в Луганській області 93100, вул. Красна, 24б, м. Лисичанськ, Луганської області тел. 7-30-53	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	26 грудня 2011
Луганська область	Пересувна діагностична лабораторія транспортних засобів Управління ДАІ УМВС України в Луганській області 91008, вул. А.Ліньова, 150, м. Луганська тел. 927-845	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	10 січня 2012
Луганська область	Відділення ДАІ з обслуговування Новопсковського району та автомобільно-технічної інспекції (Підпорядкованого УДАІ) в Луганській області 92300, вул. Айдарська, 13, смт. Новопсков тел. 2-10-43	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	16 січня 2012
Луганська область	Відділення ДАІ з обслуговування Сватівського району та автомобільно-технічної інспекції (Підпорядкованого УДАІ) в Луганській області 92600, вул. Комсомольська, 150, смт. Сватове тел. 3-13-35	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	13 січня 2012
Луганська область	Відділення ДАІ з обслуговування м. Брянка та автомобільно-технічної інспекції (Підпорядкованого УДАІ) в Луганській області 94102, вул. Балтийська, 1а, м. Брянка тел. 5-02-32	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	31 грудня 2011
Луганська область	Відділення ДАІ з обслуговування Станично-Луганського району та автомобільно-технічної інспекції (Підпорядкованого УДАІ) в Луганській області 93650, пров. Луганський, 25а, с. Валуйське, Станично-Луганського району тел. 2-13-87	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	16 січня 2012

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповноваження
Луганська область	Відділення ДАІ з обслуговування Старобільського району та автомобільно-технічної інспекції (Підпорядкованого УДАІ) в Луганській області 92700, вул. 1 Травня, 2а, м. Старобільськ тел. 2-11-03	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	14 січня 2012
Луганська область	Відділення ДАІ з обслуговування м. Первомайськ та автомобільно-технічної інспекції (Підпорядкованого УДАІ) в Луганській області 93200, вул. Бахмутського, 26а, м. Первомайськ тел. 4-43-40	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	12 січня 2012
Луганська область	Відділення ДАІ з обслуговування Троїцького району та автомобільно-технічної інспекції (Підпорядкованого УДАІ) в Луганській області 92100, кв. Молодіжний, 12, смт. Троїцьке тел. 2-10-39	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	13 січня 2012
Луганська область	Відділення ДАІ з обслуговування Кремінського району та автомобільно-технічної інспекції (Підпорядкованого УДАІ) в Луганській області 92900, вул. Інтернаціональна, 180а, м. Кремінна тел. 2-29-99	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	14 січня 2012
Луганська область	Відділення ДАІ з обслуговування Біловодського району та автомобільно-технічної інспекції (Підпорядкованого УДАІ) в Луганській області 92800, вул. Комсомольська, 32, смт. Біловодськ тел. 9-19-61	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	16 січня 2012
Луганська область	Відділення ДАІ з обслуговування Слов'яносербського району та автомобільно-технічної інспекції (Підпорядкованого УДАІ) в Луганській області 93701, вул. кірова, 54, м. Слов'яносербськ тел. 9-45-78	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	14 січня 2012

Луганська область	Відділення ДАІ з обслуговування м. Стаханов та автомобільно-технічної інспекції (Підпорядкованого УДАІ) в Луганській області 94000, вул. 395-і Шахтарської дивізії, 14б, м. Стаханов тел. 4-11-75	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	14 січня 2012
Луганська область	Відділення ДАІ з обслуговування Лутугинського району та автомобільно-технічної інспекції (Підпорядкованого УДАІ) в Луганській області 92000, вул. Артема, м. Лутугине тел. 2-43-64	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	12 січня 2012
Луганська область	Відділення ДАІ з обслуговування Новоайдарського району та автомобільно-технічної інспекції (Підпорядкованого УДАІ) в Луганській області 93500, вул. Кірова, 25, смт. Новоайдар тел. 9-46-54	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	20 січня 2012
Луганська область	Відділення ДАІ з обслуговування Краснодонського району та автомобільно-технічної інспекції (Підпорядкованого УДАІ) в Луганській області 94400, вул. Єременко, 2, м. Краснодон тел. 6-52-71	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	16 січня 2012
Луганська область	Відділення ДАІ з обслуговування Марківського району та автомобільно-технічної інспекції (Підпорядкованого УДАІ) в Луганській області 92400, пров. Южний, 11, с. Марківка тел. 9-14-93	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	28 січня 2012
Луганська область	ТОВ «Донбасінтерсервіс» 94500, м. Красний Луч, вул. Луганське шосе, буд.1 тел. 2-73-81	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	19 грудня 2011
Луганська область	Відділення ДАІ з обслуговування Білокуракінського району та автомобільно-технічної інспекції (Підпорядкованого УДАІ) в Луганській області 92200, вул. Чапаєва, 63, с. Білокуракіно тел. 6-22-13	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	12 січня 2012

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповноваження
Луганська область	Відділення ДАІ з обслуговування Перевальського району та автомобільно-технічної інспекції (Підпорядкованого УДАІ) УМВС України в Луганській області 94300, вул. Індустріальна, буд. 5, м. Перевальськ тел. 5-10-45	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	14 січня 2012
Луганська область	Лабораторія діагностики колісних транспортних засобів ПП «ЛУГАВТОДОК» 91021, вул. Павловськая, 28-Г, м. Луганськ тел. 33-17-02	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	02 квітня 2012
Луганська область	Станція діагностики легкових автомобілів УДАІ України в Луганській області 91008, вул. А. Ліньова, 150, (комплекс УДАІ), м.Луганськ тел. 92-78-45	M1 M2 N1 O1O2 L	26 березня 2010
Луганська область	Діагностична дільниця колісних транспортних засобів ТОВ «Донбасінтерсервіс» 94520, вул. Луганське шосе, буд.1, м. Красний Луч тел. 2-73-81	M1 M2 N1 O1O2 L	19 грудня 2011
Луганська область	ВАТ «Луганськ-АВТО» 91047, м. Луганськ, вул. Молодіжна, 20 тел. 96-60-60	M1 M2 N1 N3 O1	10 лютого 2012
Луганська область	Випробувальний центр діагностики технічного стану та автосервісних послуг Луганського цеху «Автосервіс» ВАТ «Луганськ-АВТО» 91493, м. Луганськ, смт. Олександрівськ, вул. Нова, 1 тел. 96-70-38	M1 M2 N1	14 серпня 2012
Луганська область	ТОВ «Транс-Сервіс» 91055, вул. Переяслівська, буд.50, м. Луганськ тел. 599-537	M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	16 грудня 2011

Назва регіону	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповноваження
Львівська область	ДП «Ніко — Захід» ТОВ «Ніко — Украна» 79019, Львів, вул. Липинського, 50Б тел. (032) 291-80-84	M1	11 січня 2011
Львівська область	ВАТ «112 Україна» 79060, Львівська обл., м. Львів, вул., Підстригача, 6Б тел. (032) 297-01-07	M1 M2	26 березня 2013
Львівська область	ДП «НДІ СИСТЕМА» 79008, м.Львів вул. Кривоноса, 6 тел. (032)239-92-00	M1 M2 M3 N1 N2 N3	19 жовтня 2011
Львівська область	МПП «Газтехсервіс — Авто» 82100, Львівська область, м.Дрогобич, вул.Самбірська, 83/1 тел. (0324) 3-88-22	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	15 грудня 2011
Львівська область	Фізична особа-підприємець Осипов Павло Васильович 81300, Львівська область, м.Мостиська, вул.Гайдамацька, 8, вул. Промислова,22В тел. (0324) 25-025	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	09 січня 2012
Львівська область	Стрийське автосервісне підприємство АТВТ «Львів-Авто» 82434, Львівська обл., Стрийський район, с. Дуліби, вул. Шевченка. 263 тел. (03245) 5-32-55	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	19 жовтня 2010
Львівська область	ТОВ «Центральне конструкторське бюро ЛАЗ» 79026, м. Львів, вул. Стрийська, 45 тел. (032) 239-71-75	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	12 червня 2011
Львівська область	ВАТ «Львівська автобаза № 1» 79035, Львівська область м.Львів, вул. Пасічна, 127 тел. (032) 240-45-59	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	02 березня 2010

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповно-важення
Львівська область	ФОП Фуртак Олександра Михайлівна 80746, Львівська обл., м.Золочів, вул., ЛЬвівська, 54 тел. (0326) 57-01-41	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 L	06 лютого 2012
Львівська область	СТО «Трускавець-Сервіс» ФОП Павлишин В.В. 82200, Львівська обл., м.Трускавець, вул. Мазепи, 23а тел. (0324) 75-30-78	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	07 травня 2011
Львівська область	ФОП Процайло А.О. 80700, Львівська обл., м.Золочів, вул., Замкова, 13 тел. (0326) 54-35-49	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	09 лютого 2012
Львівська область	ВАТ «Червоноградське АТП 14628» 80100, Львівська обл., м.Чрвоноград, вул., Св. Володимира, 13 тел. (0324) 93-90-58	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	20 вересня 2010
Львівська область	ФОП Місько Я.З. 82300, Львівська обл., м. Борислав, вул. Дрогобицька, 7 тел. (03248) 5-64-64	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	17 лютого 2012
Львівська область	ФОП Соляник А.Л. 81200, Львівська обл., Перемишлянський р-н., Перемишляни, вул., Джерельна, 2. тел. (03263) 2-22-08	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	03 березня 2012
Львівська область	ТзОВ «Автотранс — ДІК» 79069, Львівська обл., м.ЛЬвів, вул., Шевченка, 317 тел. (0322) 255-86-16	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	26 лютого 2012
Львівська область	ФОП Шипка Ю.Д. 81053, ЛЬвівська обл., Яфорівський р-н,. м. Новояворівськ, вул., С. Стрільційв, 20/5 тел. (03256) 4-34-87	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	03 березня 2012

Львівська область	ФОП Демчук В.П. 20261, Львівська обл., Радехівський р-н, м. Радехів, вул., Стоянівська, 32 тел. (03255) 3-61-56	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	13 березня 2012
Львівська область	ФОП Біраковський Б.Є. 82400, Львівська обл., м. Стрий, вул., Сидора, 4 тел. (03245) 5-20-98	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	04 лютого 2012
Львівська область	ФОП Гадада О.Б. 80100, Львівська обл. м.Червоноград, вул.Б. Хмельницького, 71а тел. (03249)4-96-86	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	17 березня 2012
Львівська область	ФОП Тиднюк Ю.В. 80514, Львівська обл. Буський р-н, с.Купче тел. (03264)4-61-47	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	26 лютого 2012
Львівська область	ФОП Віхоть І.М. 81473, Львівська обл. Самбірський р-н,с.Рудня, вул.Бісківська, 9 тел. (03236)3-44-59	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	18 березня 2012
Львівська область	ФОП Радомська С.Й. 79066, Львівська обл., м. Львів, вул. Пекарська, 65А тел. (032) 299-37-77	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	27 березня 2012
Львівська область	ФОП Гаргай В.А. 80300, Львівська обл., м. Жовква, вул., Ст. Бандери, 3Б тел. (03252) 2-23-20	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	16 березня 2012
Львівська область	ВАТ «Львівське АТП-14630» 79019, Львівська обл., м. Львів, вул., Городницька, 47 тел. (032) 252-11-82	M1 M2 M3 N1 N2	14 березня 2010
Львівська область	ФОП Матвіїв О.Б. 80600, Львівська обл., Бродівський р-н, м. Броди, вул., Підлісна, 1 тел. (03266) 2-80-41	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 L	28 січня 2012

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповно-важення
Львівська область	ФОП Гладун Б.В. 80038, Львівська олб., Сокальський р-н, с. Поториця, вул., Зелена, 151 тел. (03257) 2-81-35	M1 M2 M3 N1 N2 O1O2 O3 L	23 березня 2012
Львівська область	ФОП Гац Г.О. 81215, Львівська обл., Перемишлянський р-н, м. Перемишляни, вул., Міжгірська, 3 тел. (03263) 2-17-45	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	15 квітня 2012
Львівська область	УДАІ ГУМВС України у Львівськй області 79053, Львівська обл., м. ЛЬвів, вул., Д.Апостола, 11 тел. (0322) 62-53-60	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	09 квітня 2012
Львівська область	ДП «Карсан-Сервіс» ЗАТ ТК «Ференс і К» 79032, Львівська обл., м. Львів, вул. Довга, 36 тел. 9(032) 245-40-90	M1 M2 M3 N1 N2 O1O2 L	19 квітня 2010
Львівська область	ДП «Автоцентр» 82100, Львівська обл., м. Дрогобич вул., Гайдамацька, 5А тел. (0324) 45-00-44	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	21 серпня 2011
Львівська область	ТОВ «АВЕРС» 81551, Львівська обл., Городоцький р-н, с.Воля Бартатівська, вул. Львівська, 33 тел. (032) 244-06-54	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	09 квітня 2012
Львівська область	ФОП Рило І.Є. 80400, Львівська обл., Камянко-Бузький р-н, с. Сапіжанка, вул., В. Великого, 77 тел. (03254) 2-42-25	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	15 квітня 2012
Львівська область	Філія ЗАТ «Інтертранс» 81123, Львівська обл., Пустомитівський р-н, с. Гамаліївка, вул., Київська, 1Б тел. (032) 242-18-75	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	24 березня 2013

Львівська область	ФОП Добушовський М.З. 81600, Львівська обл., Миколаївський р-н, м. Миколаїв, вул., Болоня, 94., вул. Львівське шосе, 1 тел. (03241) 50-767	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	29 квітня 2012
Львівська область	«Львівенергоавтотранс» ВАТ «Західенерго» 79026, м. Львів, вул. Козельницька, 15 тел. (032) 239-08-31	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	24 грудня 2012
Львівська область	ФОП Тупісь О. С. 81120, Львівська обл., Пустомитівський р-н, с. Сороки Львівські (а/д Київ-Чоп 0+550) тел. (032) 293-71-57	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	27 квітня 2012
Львівська область	ПП «Шенгофер і К» 81053, Львівська обл., Яворівський район, м. Новояворівськ, вул,. Зелена, 22 тел. (03256) 4-08-55	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	07 травня 2012
Львівська область	ВАТ «Львівське АТП — 14631» 79056, Львівська обл., м. Львів, вул., Пластова, 10 тел. (032) 294-33-99	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	28 травня 2012
Львівська область	ФОП Швед В.В. 91700, Львівська обл., Жидачівський район, м. Жидачів, вул. Промислова, 3 тел. (03239) 2-42-42	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	03 липня 2012
Львівська область	ТзОВ «Золочівавтотранс» 80700, Львівська обл., Золочівський р-н, м. Золочів, вул. Львівська, 54 тел. (03265) 7-03-48	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	24 червня 2012
Львівська область	Автогосподарство ГУМВСУ у Львівській області 79040, Львівська обл., м.Львів, вул. Конюшинна, 24 тел. 8 (032) 262-71-82	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	29 липня 2012

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповно-важення
Львівська область	ТзОВ «Сокіл Стрий — Авто» 82400, Львівська область, Стрийський район, м. Стрий, вул. Підзамче, 33Б. тел. 8-245-4-02-67	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	24 липня 2012
Львівська область	ФОП Середа Г.В. 81153, Львівськка область, м. Львів, вул. Промислова 50/52 тел. (032) 299-19-67	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	26 серпня 2012
Львівська область	ТзОВ «Галіція» 81130, Львівська область, Пустомитівський район, с. Сокільники, вул. Садова, 68 тел. (032) 295-07-98	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	25 серпня 2014
Львівська область	ТзОВ «Міра і К» 79008, Львівська обл., м.Львів, вул. Городоцька, 280 тел. (032) 262-41-22	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	01 липня 2012
Львівська область	ВАТ «Самбірське АТП-14608» 81400, Львівська обл., Самбірский р-н, м. Самбір, вул. Козацька, 16 тел. (03236) 3-44-88	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	22 червня 2012
Львівська область	ФОП Сачок Б.І. 80026, Львівська обл., Сокальський р-н, м. Соаль, вул. Тартаківська, 58 тел. (03257) 2-87-40	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	31 липня 2012
Львівська область	ФОП Шипка Ю.Д. 81056, Львівська обл., Городоцький район, м.Городок, вул. Перемишльська, 106 розширення мережі пунктів перевірки КТЗ тел. (03256) 4-34-87	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	03 березня 2012

Львівська область	ФОП Гетманчук В.І. 79008, Львівська обл., Яворівський район, м.Яворів, вул.О.Маковея, 94 тел. 8-097-905-13-01	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	09 липня 2012
Львівська область	ТзОВ «Респектінвест — Дубина» 82613, Львівська область, Сколівський район, с. Дубина, вул. Січових Стрільців, 238 В тел. 8 (03251) 2-10-54	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	10 вересня 2012
Львівська область	ВАТ «Галич-Авто» 79066, м. Львів, вул. Зелена, 407 тел. (032)-221-9352	M1 M2 N1 N2	02 серпня 2012
Львівська область	ТзОВ «Інвестиції УП» 79039, м.Львів, вул.Залізнична, 7 тел. (032) 233-40-50	M1 M2 N1 O1O2 L	08 липня 2014
Львівська область	ВАТ «Галичина — АВТО» 79040, Львів, віл. Городоцька, 282Б, тел. (032) 232-07-40	M1 M2 N1 N2 O1O2 O3	02 лютого 2012
Львівська область	ТзОВ «СТО» 81400, Львівська обл., Самбірський р-н, м.Самбір, вул., Децика, 16. тел. (03236) 3-21-24	M1 M2 N1 O1L	23 лютого 2012
Львівська область	ФОП Івануса Сергій Степанович 80315, Львівська обл., Сокальський р-н, с.Добрячин, вул., Червоноградська, 1 тел. (03249) 4-88-20	M1 M2 N1 O1O2 L	01 квітня 2012
Львівська область	ФОП Куцалаба А.О. 81400, Львівська обл., Самбірський р-н, м. Самбір, вул., Клинівка, 4Б тел. (03236) 6-07-22	M1 M2 N1 O1O2 L	02 квітня 2012

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповноваження
Львівська область	ФОП Гладюк В.Й. 80600, Львівська обл., Бродівський р-н, с. Гаї — Смоленські тел. (03266) 4-30-37	M1 M2 N1 N2 O1O2 L	03 листопада 2011
Львівська область	ФОП Назаревич В.В. 81160, Львівська обл., Пустомитівський р-н, с. Наварія, вул., Львівська, 8 тел. (032) 227- 25-82	M1 M2 N1 O1L	15 квітня 2012
Львівська область	ТзОВ «Фаворит» 80100, Львівська обл., м. Червоноград, вул., Львівська, 51А тел. (03249) 3-17-25	M1 M2 N1 O1L	10 квітня 2012
Львівська область	ФОП Серевко І.С. 81500, Львівська об., Миколаївський район, с.Розвадів. вул. Кар'єро-вапняна, 2 тел. (03241) 5-09-12	M1 M2 N1 O1O2 L	16 червня 2012
Львівська область	ТзОВ «ІЛТА ЛЬВІВ» 79000, ЛЬвівська обл., м. Львів, вул. Хлібна, 4 тел. (032) 297-02-49	M1 M2 N1	17 серпня 2010
Львівська область	Львівська філія ТзОВ «Український автомобільний холдинг» 79035, Львівська обл, м.Львів, вул. Богданівська, 15 тел. 8(032) 291-79-95	M1 M2 N1 N2 O1O2 L	03 січня 2012
Львівська область	ФОП Біндас Р.Д. 81440, Львівська обл., Самбірський район, м.Рудки, вул. Чорновола, 26А тел. 8(03236) 4-52-38	M1 M2 N1 N2 O1O2 O3 L	27 травня 2012

Львівська область	Приватне підприємство «Лада — Сервіс» 81300, Львівська обл., Мостиський р-н, м. Мостиська, вул. Промислова, 22. тел. (0323) 44-10-32	M1 N1 O1L	29 грудня 2011
Львівська область	ДП «Західний експертно-технічний центр ННДІ промислової безпеки та охорони праці» 79037, Львівська обл., м. Львів, вул., Б. Хмельницького, 233А тел. (032) 293-22-60	M1 N1 O1O2 L	05 травня 2012
Назва регіону	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповноваження
Миколаївська область	ПП «Аруна — Партнер» 54028, Миколаївська область, м. Миколаїв, вул. Єнгельса, 47 тел. 8(063)6106414	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	02 лютого 2012
Миколаївська область	ПП «Аруна — Партнер» 56600, Миколаївська область, м. Нова Одеса, вул. Зої Космодемянської, 18 тел. 8(063)6106414	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	02 лютого 2012
Миколаївська область	ПП «Аруна — Партнер» 54018, Миколаївська область, м. Вознесенськ, вул. Жовтневої революції, 254 тел. 8(063)6106414	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	02 лютого 2012
Миколаївська область	ПП «Аруна — Партнер» 55000, Миколаївська область, м. Южноукраїнськ, вул. Енергокомплекс, 26 тел. 8(063)6106414	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	02 лютого 2012
Миколаївська область	Фізична особа — підприємець Бєлік В.П. 56500, Миколаївська область, м. Вознесенськ, вул. Жовтневої революції, 256 тел. 8(050)3538385	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	02 лютого 2012

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповноваження
Миколаївська область	ФОП»Ляховський В.С.» 55104, Миколаївська область смт. Криве Озеро, вул. Шевченко, 120, Миколаївська область смт. Врадіївка, вул. Перемоги, 65 тел. 8(050)6318989	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	19 лютого 2012
Миколаївська область	ФОП Іванішин Сергій Степанович 56100, Миколаївська область, м. Баштанка, вул. Шевченка, 63А тел. 8(067) 8862151	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	05 березня 2012
Миколаївська область	ВАТ «ОРІОН АВТО» 54007, Миколаївська область м. Миколаїв вул. Казарського, 4 тел. 8(0512)561900	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	13 березня 2012
Миколаївська область	ТОВ «Діагностика, ремонт і сервіс» 55054, Миколаївська область, Миколаївський район, с. Надбузське, вул. Леніна, 1; м. Миколаїв, вул. Будівельників, 15-а тел. 8(0512) 463885	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	20 березня 2012
Миколаївська область	ПП «Аруна-Плюс» 54028, Миколаївська область, Новобузький район, с. Жовтеве, вул. Московська, 2 тел. 80999118920	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	04 червня 2012
Миколаївська область	ТОВ»Технторг-Дон» 54056, Миколаївська область, м. Миколаїв, вул. Мічуріна, 2-а тел. 8(051)484068	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	07 липня 2012

Миколаївська область	ТОВ «Компаньон ЛТД» 57300, Миколаївська область, Снігурівський район, м. Снігурівка, вул. Комсомольська, 11 тел. 80975976843	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	18 червня 2012
Миколаївська область	Пересувна лабораторія діагностики ДТЗ ФОП «Момот О.В.» 50048, Миколаївська область: смт. Березнегувате, вул. Кузьменко, 42; смт. Еланець, вул. 50 років Жовтня, 45; смт. Арбузинка, пр. Торговий, 25; смт.Братське, вул. Леніна, 135; смт. Снігурівка, вул. Миколаївська, 1; смт. Казанка, вул. Робоча, 18; м. Первомайськ, в тел. 8(067)4979822	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	25 червня 2012
Миколаївська область	ФОП «Сахно В.І.» 56500, Миколаївська область, смт.Доманівка, вул. Октябрьська,1 тел. 8(050)8718938	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	19 листопада 2012
Миколаївська область	ПП «Аруна — Плюс» 54028, Миколаївська область, Березанський район, с. Красне, вул. Енгельса, 25/1 тел. 80999118920	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	30 вересня 2012
Миколаївська область	ТОВ «Пані Інтерфірма» 54007, Миколаївська область, Миколаївський район, с. Нечаяне, вул. Шкільна, 4 тел. 0512-58-36-36	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	05 жовтня 2012
Миколаївська область	ПП «Аруна — Плюс» 54028, Миколаївська область, м. Очаків, вул. Колгоспна, 68 тел. 0999118920	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	17 листопада 2012
Миколаївська область	ТОВ «Порт-Сервіс» 54030, Миколаївська область, м. Миколаїв, вул. Декабристів, 41/4 тел. 8(0512)582440	M1 M2 N1 L	01 червня 2012

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповноваження
Миколаївська область	ПП «Мавродій» 57525, Миколаївська область, м. Миколаїв, вул116 Дивізії, 3 тел. 380976471334	M1 M2 N1 O1O2	23 жовтня 2012
Миколаївська область	ТОВ»Автоцентр на будівельників» 54034, Миколаївська область, м. Миколаїв, вул. Будівельників, 5-б тел. 8(0512)489751	M1 N1 O1O2 L	29 грудня 2011
Миколаївська область	Лабораторія діагностики ДТЗ ФОП «Мусуріна Р.В.» 55200, Миколаївська область, м. Первомайськ, вул. Вознесенська, 75 тел. 8(050)7269787	M1 N1 O1O2	06 лютого 2012
Назва регіону	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповноваження
Одеська область	Відділ ДАІ ГУМВС України в Одеській області 65114, М. Одеса, вул. Ааропортовська, 5 тел. (048)719-54-08	M1 M2	20 липня 2010
Одеська область	ГРП «Іллічівський завод автомобільних агрегатів» ЗАТ «Запоріький автомобільний завод» 68001, вул. Промислова, 1, м. Іллічівськ, Одеська область тел. 8(04868)-6-23-56	M1 M2	09 квітня 2012
Одеська область	ТОВ ВТП «Інжпроект» 65114, м. Одеса, вул. Люстдорфська дорога, буд. 140/в тел. (0482)45-10-64	M1 M2	09 червня 2012

Одеська область	лабораторія по проведенню перевірки технічного стану колісних транспортних засобів ТОВ «Лодья» 65033, м. Одеса, вул. Радісна, 118 тел. (048)777-31-56	M1 M2 L	04 листопада 2012
Одеська область	ВАТ «Північтранс» 65045, м. Одеса, 21-км. Старокиївської дороги тел. 729-59-81	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	01 лютого 2012
Одеська область	ТОВ «Ширяєвеагрошляхбуд» 66800, вул. Малиновського, 30, смт. Ширяєве, Одеська область. тел. 8(04858)2-13-06	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	09 квітня 2012
Одеська область	МП «АВТО-СЕРВІС» 67700, Одеська область, Білгород-Дністровський район, с. Салгани, вул. Приморська, 57-Г тел. 8(0249)6-56-59	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	09 квітня 2012
Одеська область	лабораторія по проведенню перевірки технічного стану колісних транспортних засобів ТОВ «ШИРЯЄВЕАГРОШЛЯХБУД» 66800, Одеська область, смт. Любашівка, вул. Завокзальна, 21 тел. 8(04864)2-10-67	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	09 квітня 2012
Одеська область	лабораторія діагностики технічного стану ДТЗ ТОВ «КМК-Авто» 65003, м. Одеса, вул. Отамана Головатого, 47 тел. 8(048)723-10-49	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	15 лютого 2012
Одеська область	ПП «Автосервіс» 66300, Одеська обл., м. Котовськ, вул. 50 років Жовтня, 229 тел. 8(04862)2-22-78	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	02 червня 2012

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповноваження
Одеська область	Овідіопольська автотранспортна дільниця ВАТ «Одесавтотранс» 67801, Одеська область, Овідіопольській район, смт. Овідіополь, вул. Кірова 41 тел. 8(04851)-3-15-80	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	17 червня 2012
Одеська область	Лабораторія по перевірці технічного стану колісних транспортних засобів ВАТ «Ізмаїлавтотранс» 68614, м. Ізмаїл, вул. Чехова Б, 4 тел. 8(04841)2-45-98	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	16 червня 2012
Одеська область	ДП «Одеський морський торговельний порт» 65026, м. Одеса, Газовий провулок, 2 тел. (048)729-46-64	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	19 серпня 2012
Одеська область	ТОВ «Бінар» 67822, Одеська обл., Овідіопольський р-н, с. Нова Долина, вул. Крупської, 2-в тел. (0482)39-45-99	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	17 серпня 2012
Одеська область	лабораторія ПП «ТЮФ» 67633, Одеська обл., Біляєвський райн, с. Котовка, Балтська дорога, 148г тел. 8(0482)30-87-40	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	24 серпня 2012
Одеська область	Лабораторія вимірювань та випробувань технічного стану КТЗ ПП «АНЧЕР» 66101, Одеська область, м. Балта, М. Островського, 51-а тел. 8(04866)6-21-50	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	08 вересня 2012
Одеська область	ФОП Запорожець М.О. 67661, Одеська обл., Біляївський р-н, с. Нерубайське, вул. Зелена, 1 тел. 80972121740	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	17 вересня 2012

Одеська область	ТОВ «Роздільнатранссервіс», лабораторія по проведенню перевірки технічного стану КТЗ 67400, Одеська обл., Роздільнянський р-н, м. Роздільна, вул. Леніна, 117 тел. (04853) 3-14-85	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	11 жовтня 2012
Одеська область	лабораторія діагностики КТЗ ФОП Тихоненко Григорія Івановича 67704, Одеська область, Білгород-Дністровський район, с. Салгани, вул. Шабська, 39 тел. 0677708927	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	17 листопада 2012
Одеська область	ТОВ «Авторух сервіс» 65101, м. Одеса, пр-т М. Жукова, 2 тел. (048)770-47-50	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	25 листопада 2012
Одеська область	комплекс технічної діагностики транспортних засобів ФОП Замороцький В.І. 65101, 65101, м. Одеса, вул. 25 Чапаївської дивізії, 2а тел. (0482)37-01-81	M1 M2 N1 N2 O1L	26 липня 2010
Одеська область	ТОВ фірма «Тотус» 65003, м. Одеса, вул. Отамана Головатого, 98 тел. (048)741-31-15	M1 M2 N1 O1L	10 вересня 2010
Одеська область	ПП «Татарбунарський центр технічного огляду транспортних засобів» 68100, Одеська обл., Татарбунарський район, м. Татарбунари, вул. В. Тура, 77 тел. 8-098-992-01-34	M1 M2 N1 N2 O1O2	23 лютого 2012
Одеська область	ТОВ «Автомобільний Дім» 65005, м. Одеса, пров. Банний, 4 тел. 8(048)714-52-00	M1 M2 N1 O1	09 квітня 2012
Одеська область	ПП «Інвент» 65010, м. Одеса, вул. Краснова, 6-а тел. (0482)34-60-47	M1 M2 N1 O1O2	23 червня 2012

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповноваження
Одеська область	ВАТ «Металіст» 68702, Одеська обл., м. Болград, вул. Суворова 145 тел. (04846)4-22-36	M1 M2 N1 N2 O1	14 липня 2012
Одеська область	ВАТ «ОДЕСА-АВТО» 65070, м. Одеса, вул. 25 Чапаєвської дивізії, буд. 15-А тел. 777-77-59	M1 M2 N1	29 липня 2012
Одеська область	Вимірювальна лабораторія ТОВ»Мотор-Сервіс» 65070, м. Одеса, вул. 25 Чапаївської дивізії, 14-а тел. 8(048)734-25-20	M1 M2 N1 O1	06 березня 2011
Одеська область	лабораторія технічного огляду ТЗ ПП «КОМАВТО-СЕРВІС» 67500, Одеська область, Комінтернівський район. с.м.т. Комінтернівське, Промислова, 29 тел. 8(04855)4-00-98	M1 M2 N1 N2 O1O2	09 вересня 2012
Одеська область	лабораторія «Автотехнічна лабораторія» ПП «ЦЕНТР АВТОТЕХНІЧНОГО ОГЛЯДУ» 65007, м. Одеса, вул. Водопроводна,1а тел.	M1 M2 N1 N2 O1O2	12 жовтня 2012
Одеська область	вимірювальна лабораторія ПП «РАФ-СЕРВІС» 65031, м. Одеса, вул. Промислова, 33/1 тел. 8(048)780-07-49	M1 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	16 серпня 2012
Назва регіону	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповноваження
Полтавська область	Відкрите акціонерне товариство ВАТ «Полтава-Авто» 36028, м.Полтава вул. В.Тирнівська, 1, тел. 57-99-52	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	10 травня 2012

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповно-важення
Полтавська область	ПП «Оробей» 37500, м.Лубни, вул.Червоні казарми, 4-б тел. 8(053615)71333	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	16 грудня 2011
Полтавська область	Відкрите акціонерне товариство «Кременчуцьке авто-транспортне підприємство 15307» 39626, Полтавська область, м.Кременчук, вул. Київсь-ка 65/2 тел. (0536)771940,	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	05 лютого 2012
Полтавська область	ПП «Центр автотехнічної експертизи» 39631, м.Кременчук, проїзд 40 років ДАІ, 8 тел. 77 22 49, (05366)5-3	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	02 лютого 2012
Полтавська область	Фізична особа-підприємець Голтвянський Віталій Григорович 39200, м.Кобеляки, вул.Щорса, 31/53 тел. (05343) 32340	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	07 січня 2012
Полтавська область	Фізична особа підприємець Білокінь Анатолій Іванович 36000, м.Полтава, вул.К.Шосе, 33 тел. (0532)633077	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	24 грудня 2011
Полтавська область	ТОВ «НПФ АВТОЕКОЦЕНТР» 39631, м.Кременчук, вул.Київська, 5 тел. 5-12-00	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	24 грудня 2011
Полтавська область	Фізична особа підприємець Мальченко Микола Сте-панович 36000, м.Хорол, вул.Фрунзе, 104 тел. 8(262)34940	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	25 грудня 2011
Полтавська область	ВАТ «Комсомольське АТП -15347» 39800, м.Комсомольськ, вул.Портова, 11 тел. (05348)	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	28 грудня 2011

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповно-важення
Полтавська область	Фізична особа приватний підприємець Немийного Лариса Григорівна 37000, Полтавська область, м.Пирятин, вул.Цибаня, 139Г тел. (05358) 31631	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	16 грудня 2011
Полтавська область	Станція технічного обслуговування ПП Кушніренко О.Ю. 38500, Полтавська обл., смт.Диканька, вул.Мічуріна, 17 б тел. 80505647122	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	13 січня 2012
Полтавська область	Карлівська автошкола ТСОУ 39500, м.Карлівка, вул.Радевича, 3/2 тел. 8(05346)21105	M1 M2 M3 N1 N2 O1O2 L	22 січня 2012
Полтавська область	ПП Сластьон В.О. 38100, м.Зіньків, вул.Леніна, 1 тел. 8(253)31492	M1 M2 M3 N1 N2 O1O2	04 лютого 2012
Полтавська область	ПП Пасько Петро Петрович 39000, м.Глобине, вул.Мічуріна, 131 тел. 8 066 329 32 19	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	15 лютого 2012
Полтавська область	ФОП Скубій Володимир Іванович 39300, Полтавська область, Новосанжарський район, с.Забрідки, вул. Комуни, 2 тел. 8(066)4376737	M1 M2 M3 N1 N2 O1O2	10 лютого 2012
Полтавська область	ПП Руденко Валерій Анатолійович 39132, Полтавська область, Козельщинський район, с.Лутовинівка, вул. Короленка, 1 тел.	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	16 лютого 2012

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповно-важення
Полтавська область	ФО-П Слободян Олег Олексійович 37300, Полтавська область, м.Гадяч, вул.Леніна 86 тел. 2-12-71	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	26 лютого 2012
Полтавська область	ФОП Зіненко Олег Олексійович 38400, смт.Решетилівка, вул.Чкалова, 9 тел. 2-55-77	M1 M2 M3 N1 N2 O1O2 O3 L	24 лютого 2012
Полтавська область	ПП Розумій Валерій Миколайович 38300, смт.Багачка, вул.Жовтнева, 68-б тел. 8(05345)9-24-66	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	04 березня 2012
Полтавська область	ПП Марцинковський Валерій Іванович 37600, м.Миргород, вул.М.Дивізій, 4-А тел. 8(05355)4-67-53	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	03 березня 2012
Полтавська область	ВАТ «Полтава-авто» філія «Пирятин-авто» 36028, м.Пирятин, вул.Сумська, 6 тел. 2-07-95	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	05 лютого 2012
Полтавська область	ФОП Дебелий О.А. 37441, м.Гребінка пров.Сільськогосподарський, 1 СТО ПП Дебелий О.А. тел. 80954922720	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	05 лютого 2012
Полтавська область	ПП Автосервіс 2009 37200, м.Лохвиця, вул. Бурмистенка, 2 А тел. 805356 32659	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	02 квітня 2012
Полтавська область	ПП Кобець В.В. 37800, м. Хорол, вул. Леніна, 116 тел. 826232813	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	09 квітня 2012

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповно-важення
Полтавська область	ПП Лебеднінкас 36015, смт.Машівка, вул.Ювілейна,1-А тел. 80679120505	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	18 березня 2012
Полтавська область	ФОП Кривенко Л.І. 37130, Чорнухинський район, с.Галяве, вул.Центральна,2. тел. 5-29-89	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	26 березня 2011
Полтавська область	ФОП Артеменко В.В. 38800, смт.Чутово, вул.Короленка, 29 тел. 8(05347)92099	M1 M2 M3 N1 N2 O1O2 O3 L	11 березня 2012
Полтавська область	ПП «Полтава Авто Лайн» 36008, м.Полтава, вул. Лихачова,4 тел. 68-68-80	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	18 березня 2012
Полтавська область	ПП «авто-2002» 39627, м.Кременчук, вул. О.Дундича, 1-Д тел. 777-117	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	24 березня 2012
Полтавська область	ЗАТ «Торговий дім «Укртатнафта» 39609, м.Кременчук, проїзд Галузевий,4 тел. 796-900	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	17 грудня 2011
Полтавська область	ФОП Степаненко В.М. 38161, Зіньківський район,смт. Опішня, вул.Жовтнева,36 тел. 8-05353-4-22-00	M1 M2 M3 N1 N2 O1O2	10 березня 2012
Полтавська область	ФОП Руденко В.А. 38000, смт.Шишаки, вул.Короленка,7 тел. 8-099-782-11-30	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	31 березня 2012

Полтавська область	ТОВ «Таксомоторсервіс» 36008, м. Полтава, вул. Серьогіна, 4 тел. 68-72-86	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	06 травня 2012
Полтавська область	ПП «Промінь-2008» 38751, Полтавська область, с.Розсошенці, вул.Комарова,2, Полтавська об'єднана технічна школа тел. 59-22-29	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	07 травня 2012
Полтавська область	ФОП Бебешко О.Г. 37500, м.Лубни, вул. Київська,11 тел. 5-47-90	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	25 березня 2012
Полтавська область	ФОП Куць Г.І. 37362, м.Гадяч, вул.Кіндратенка, 25 тел. 80501473535	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	15 квітня 2012
Полтавська область	ФОП Малюченко 39601, м.Комсомольськ, вул.Строни,11-А тел. 805348-61705	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	04 травня 2012
Полтавська область	ТОВ «ФОРТ» 36008, м.Полтава, вул.Київське шосе, 33 тел. 8(0532)633077	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	11 червня 2012
Полтавська область	ФОП Ходирєва О.Є. 36020, м.Полтава, вул.Харківське шосе, 4/15 тел. 80503466195	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	24 червня 2012
Полтавська область	ПП Обруч О.О. 37400, м.Гребінка, вул. Миру, 46-А тел. 8(05359) 92685	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	26 березня 2012
Полтавська область	ФОП Миргородський П.Ф. 39612, м.Кременчук, проїзд 40-років ДАІ, 8 тел. 8(05366) 77-22-49	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	29 червня 2012
Полтавська область	ТОВ «Агрофірма Маяк» 38600, смт. Котельва, вул. Островського, 7 тел. 8(05350) 2-23-44	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	25 червня 2012

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповно-важення
Полтавська область	ФОП Нитка О.М. 39600, м. Кременчук, вул. М.Жукова,3 тел. 8(0536)725050	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	13 липня 2012
Полтавська область	Діагностичний пункт ДТЗ смт Оржиця ПП Руденко В.А. 37700, Полтавська обл., смт. Оржиця, вул.Радянська, 10а тел. 8-099-782-11-30	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	12 серпня 2012
Полтавська область	ФОП Осіпенко А.Й. 39411, Машівський р-н, с. Кошманівка, вул. Жовтнева, 9 тел. 8(05364) 9-51-49	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	19 травня 2012
Полтавська область	ТОВ «Агротехсервіс» 38400, Полтавська область, смт.Решетилівка, вул.В.Тирнівська, 4 тел. 8(05363)21034	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	28 липня 2012
Полтавська область	ТОВ Фірма «Сервістранзит» 36008, м.Полтава, вул.Серьогіна, 17 тел. 8 (0532)67-91-91	M1 M2 M3 N1 O1O2 L	08 липня 2012
Полтавська область	ПП Семенов О.А. 37600, м.Миргород, вул. Миргородськийх дивізій, 1-Б. тел. (05355) 47643	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	07 жовтня 2012
Полтавська область	Товариство з обмеженою відповідальністю «Айкон-Авто» 36000, вул.Київське Шосе, 31-А, с.Горбанівка, Полтавського району тел. (0532)68-46-46,	M1 M2 N1 O1O2 L	11 січня 2011
Полтавська область	Філія «Сигнал-Полтава» ТОВ «Сигнал» 36000, м.Полтава, вул.Фрунзе, 164 тел. 8 050 188 51 03	M1 M2 N1 O1L	30 жовтня 2010

Полтавська область	Фізична особа — підприємець Пилипенко Віталій Вікторович 38200, смт.Семенівка, вул.Леніна, 18 тел. (05341)92947	M1 M2 N1 N2 O1L	25 грудня 2011
Полтавська область	ТОВ «Астра-М» 39610, м.Кременчук, проспект 50 річча Жовтня, 1-Б тел. 8 (0536)76 89 94	M1 M2 N1 O1O2	18 лютого 2012
Полтавська область	ПП Руденко В.А. 38000, смт.Котельва, вул. Миру, 84 тел. 80997821130	M1 M2 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	15 березня 2012
Полтавська область	ІП «АІС-Полтава» 38745, Полтаваський район с. Мачухи, вул. Котляревського, 32 тел. 8(0532)63-41-10	M1 M2 N1 O1 O2	24 березня 2012
Полтавська область	ПП Руденко В.А. 38000, м.Лубни, вул.К.Маркса, 4а тел. 8 099 782 11 30	M1 M2 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	21 червня 2012
Полтавська область	ТОВ «Автохімкомплект Кременчук» 39627, м.Кременчук, просп. 50-років Жовтня, 119 тел. (0536) 74-83-26	M1 M2 N1 O1O2	30 вересня 2012
Полтавська область	ТОВ «Ауді-Центр-Полтава» 36008, м.Полтава, вул.Київське Шосе, 29 тел. 8(0532) 687 272	M1 M2 O1	10 лютого 2012
Назва регіону	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповноваження
Рівненська область	СТО фермерського господарства «Кемпінг» 35360, с.Велика Омеляна Рівненського р-ну, вул.Дубенська, 11а тел. (0362)269635	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	26 жовтня 2012

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповно-важення
Рівненська область	ТзОВ «Рівне-Автотест» 33013, вул.Князя Володимира, 82Б, м.Рівне тел. (0362)460904	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	15 жовтня 2011
Рівненська область	ВАТ спец АТП «Дубноагропромтранс» 35600, Вул.Грушевського, 117а, м.Дубно, Рівненська обл. тел. (03656)22274	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	29 квітня 2010
Рівненська область	ПП Федюк Андрій Олександрович 34600, Вул.Білківська, 1Ж, с.Зірне Березнівського ра-йону Рівненської області тел. (097)4776584	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	17 березня 2012
Рівненська область	ТзОВ «Володимирецьтранссервіс» 34300, Вул.Поліська, 5, смт Володимирець Рівненської області тел. (03634)25496	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	10 березня 2012
Рівненська область	ПП Похилюк О.А. 35331, с.Городок Рівненського р-ну Рівненської обл., вул.Б.Штенгеля, 1Д тел. (0362)611550	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	26 листо-пада 2012
Рівненська область	ПП Мукосій С.І. 35800, Вул.Мацути, 4а, м.Острог Рівненської обл. тел. (03654)22537	M1 M2 M3 N1 N2 O1 O2 L	16 грудня 2010
Рівненська область	Приватний підприємець Процик Д.Є. 34700, Вул.Радянська, 108, м.Корець Рівненської обл. тел. (03651)22287	M1 M2 M3 N1 N2 O1O2 L	18 лютого 2010
Рівненська область	Приватний підприємець Яловський О.Я. 35100, Вул.Поліщука, 18, смт Млинів Рівненської обл. тел. (03659)66145	M1 M2 M3 N1 N2 O1O2 L	31 березня 2012

Рівненська область	ПП Середюк О.Г. 35764, Вул.Гранична, с.Богдашів Здолбунівського р-ну Рівненської обл. тел. (03652)24409	M1 M2 M3 N1 N2 O1O2 L	21 березня 2010
Рівненська область	ВП «Рівненська АЕС» ДП НАЕК «Енергоатом» 34400, м.Кузнецовськ Рівненської області тел. (03636)35917	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	31 грудня 2011
Рівненська область	Приватний підприємець Савчук В.М. 35500, Рівненська обл., м.Радивилів, вул.О.Невського, 75 тел. (096)7457059	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	30 квітня 2011
Рівненська область	ПП Ковальчук Г.М. 34200, смт Рокитне Рівненської обл., вул.Івана Франка, 30 тел. (03635)21181	M1 M2 M3 N1 N2 O1O2 L	21 квітня 2010
Рівненська область	ТзОВ «СарниСкан» 34500, м.Сарни Рівненської обл., вул.Варшавська, 9А тел. (03655)32645	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1 O2 O3 O4 L	18 травня 2012
Рівненська область	ФОП Рабінюк Л.І. 33002, м.Рівне, вул.Енергетиків, 4 тел. (0362)234302	M1 M2 M3 L	08 травня 2012
Рівненська область	ТОВ «Дубно АТ» 35600, Рівненська область, м. Дубно, вул. Мирогощанська, 62 тел. (03656)-4-61-86	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	22 червня 2012
Рівненська область	ПП «Лілія Капітал» 34400, Рівненська обл., м.Кузнецовськ, вул.Комунальна, 13 тел. (03636)24431	M1 M2 M3 N1 N2 O1O2 L	20 серпня 2010
Рівненська область	ТзОВ «Рівне-Автотест» 35801, Рівненська обл., м.Острог, вул.Мануїльського, 86 тел. (03654)23009	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	24 червня 2012

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповно-важення
Рівненська область	ФОП Стахнюк С.О. 34600, м.Березне Рівненської обл., вул.Теклівська, 166 тел. (03653)53714	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 L	23 червня 2012
Рівненська область	ФОП Коровайна Л.В. 35000, Рівненська обл., м.Костопіль, вул.Рівненська, 107 тел. (050)4351272	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	24 липня 2012
Рівненська область	ПП «Володимирець-Автоцентр» 34300, смт Володимирець Рівненської обл., вул.Транспортна, 1 тел. (03634)25744	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 L	02 липня 2012
Рівненська область	ФОП Кібукевич М.З. 34200, смт Рокитне Рівненської обл., вул.Міцкевича, 98 тел. (03635)22693	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	14 вересня 2012
Рівненська область	ТзОВ «Автотехсервіс» ЛТД 33003, м. Рівне, вул. Струтинської, 21 тел. (0362)-24-01-18	M1 M2 M3 N1 N2 O1O2 L	25 лютого 2012
Рівненська область	ФОП Лабунець А.В. 35000, м.Костопіль Рівненської обл., вул.Рівненська, 107 тел. (050)1013285	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	30 листо-пада 2012
Рівненська область	ДП «Рівнеавтотранссервіс» 33000, м.Рівне, вул.Кіквідзе, 34 тел. (0362)223403	M1 M2 M3 N1 N2 O1O2 L	14 січня 2012
Рівненська область	КП «Управління майновим комплексом» Рівненської обласної ради 33028, м.Рівне, вул.Князя Володимира, 72Б тел. (0362)695491	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	21 грудня 2012

Рівненська область	ФОП Мацієвський Р.В. 34100, м.Дубровиця Рівненської обл., вул.Артеменка, 30 тел. (067)5363070	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	16 грудня 2012
Рівненська область	ВАТ «Рівне-Авто» 33027, Вул.Київська, 110а, м.Рівне тел. (0362)643110	M1 M2 N1 N2 O1O2 L	14 січня 2012
Рівненська область	Приватний підприємець Гелюта О.М. 34500, м.Сарни, вул.Гагаріна, 100 тел. 8(066)2137300	M1 M2 N1 N2 O1O2 L	06 березня 2010
Рівненська область	Вимірювально-діагностичний пост УДАІ УМВС України в Рівненській області 33000, м.Рівне, вул.Ст.Бандери, 14А тел. (0362)267959	M1 M2 N1 O1L	12 червня 2012
Рівненська область	ПП Охремчук О.І. 34300, смт Володимирець Рівненської обл., вул.1 Травня, 48 тел. (03634)25413	M1 M2 N1 O1O2 L	25 лютого 2010
Рівненська область	ВАТ «Рівне-Авто» філіал «Дубно-Автосервіс» 35600, Рівненська обл., м.Дубно, вул.Комунальна, 1 тел. (03656)42996	M1 M2 N1 O1O2 L	09 червня 2011
Рівненська область	ФОП Остапчук В.В. 35000, с.Лісопіль Костопільського р-ну Рівненської обл., вул.Грушевського, 3 тел. (0362)430664	M1 M2 N1 N2 O1O2 L	26 серпня 2012
Рівненська область	Автогосподарство при УМВС України в Рівненській області 33028, м.Рівне, вул.Ст.Бандери, 12А тел. (0362)679692	M1 M2 N1 O1L	26 жовтня 2012

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповноваження
Рівненська область	ФОП Лозанюк І.А. 35053, вул. Шевченка, 61а, с.Деражне Костопільського р-ну Рівненської обл. тел. (050)4351272	M1 M2 N1 O1L	26 листопада 2012
Рівненська область	ФОП Лазарук Ю.А. 33033, м.Рівне, вул.Струтинської, 45 тел. (063)3070007	M1 M2 N1 O1L	04 грудня 2012
Рівненська область	ФОП Колода В.М. 34100, м.Дубровиця Рівненської обл., вул.Воробинська, 185А тел. (03658)23127	M1 N1 O1O2 L	30 листопада 2012
Назва регіону	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповноваження
Сумська область	ПП «Автодіагностика» 40000, м.Суми, вул.Білопільське шосе, 19. тел. 80542608308	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	11 липня 2011
Сумська область	ПП «Ілюхін І.В.» 40009, м.Суми, вул.Білопільське шосе, 16/1 тел. 80542782229	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	15 липня 2011
Сумська область	ВАТ «Шосткинський хлібокомбінат» 41100, Сумська область, м. Шостка, вул. Шевченка, 53 тел. 80544971010	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	26 березня 2010
Сумська область	ПП «Анчин О.В.» 41500, Сумська область м.Путивль, вул.Радянська, 12 тел. 80544251528	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	14 листопада 2011

Сумська область	ФОП Карпусь Олександр Борисович 42700, Сумська область, м.Охтирка, вул.Транспортна, 2 тел. 80544642838	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	28 квітня 2010
Сумська область	ПП Куліков Ігор Анатолійович 42600, Сумська область м.Тростянець, вул. Докучаєва, 1 тел. 80545851866	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	28 квітня 2010
Сумська область	ВАТ «Суми-Авто» 40002, м.Суми, вул.Роменська, 98 тел. 80542210721	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	30 січня 2010
Сумська область	ТОВ «Регіональний центр безпеки дорожнього руху» м.Кролевець 41300, Сумська область м. Кролевець, вул. 8-го Березня, 22. тел. 80672808288	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	10 грудня 2011
Сумська область	ТОВ «Регіональний центр безпеки дорожнього руху» м.Лебедин 42200, Сумська область м. Лебедин, вул. Карла Маркса, 6. тел. 80673856595	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	24 березня 2011
Сумська область	ПП «Князь Ігор» 41500, Сумська область м.Путивль, вул.Кірова, 41 тел. 80544254848	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	14 лютого 2011
Сумська область	ФОП «Грива С.М.» 42400, Сумська область, смт. Краснопілля, вул. Слави, 8. тел. 80545975214	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	24 грудня 2011
Сумська область	ФОП «Пелепей Д.А.» 42000, Сумська область, м.Ромни, вул.Пролетарської Солідарності, 37 «Г». тел. 80544832037	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	29 січня 2011

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповно-важення
Сумська область	ФОП «Сутула К.І.» 41802, Сумська область, м. Білопілля, вул. Павла Бані, 58. тел. 80544373085	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	25 грудня 2011
Сумська область	ФОП «Петровський М.І» 42800, Сумська область, смт. Велика Писарівка, вул. Харківська, 12 тел. 80679903825	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	24 грудня 2011
Сумська область	ПП «Богдан І.П.» «Автосервіс» 41600, Сумська область, м. Конотоп, вул. Урицького, 7 тел. 80544768056	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	14 січня 2011
Сумська область	ПВП «Центр-Сервіс» 40000, м. Суми, вул. Кірова, 162 тел. 80542608580	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	01 вересня 2011
Сумська область	ПП «Марченко М.М.» 41700, Сумська область, м.Буринь, вул. Карла Маркса, 24 тел. 80664513856	M1 M2 M3 N1 N2 O1O2 O3	28 січня 2012
Сумська область	СТО «Бонус» ПП «Косинський В.В.» 41200, Сумська область смт. Ямпіль, вул. 50 років СРСР, 8А тел. 80545623316	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	11 лютого 2012
Сумська область	Автогосподарство підпорядковане ВРЗ ГУМВС України в Сумській області 40004, вул. Лебединська, 1. м. Суми тел. 80542283394	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	07 серпня 2012

Сумська область	ТОВ «Завод Кобзаренка» 42500, Сумська область, смт. Липова Долина, вул. Русанівська, 17. тел. 80545252791	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	13 лютого 2012
Сумська область	ТОВ «Сигнал Авто» Тростянецька філія 42600, Сумська область, м.Тростянець, вул.Набережна,3 тел. 80509165927	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	24 лютого 2012
Сумська область	ФОП «Влезько В.П.» 42200, Сумська область, м. Лебедин, вул. Куличанська, 21. тел. 80503036758	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	11 березня 2012
Сумська область	ПП «Токаренко О.М.» 42100, Сумська область, смт. Недригайлів, вул. Леніна, 49 тел. 80502164841	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	11 березня 2012
Сумська область	ПП «Вертюченко П.Г.» 41400, Сумська область, м.Глухів, вул.40 років Перемоги, 29 тел. 80544423410	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	25 травня 2010
Сумська область	ВАТ «Сумське АТП-15954» 40002, м. Суми, вул. Роменська, 79 тел. 80542624762	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	24 квітня 2012
Сумська область	ФОП «Мішковська В.М.» 41400, Сумська область, м.Глухів, вул. Києво-Московська, 17 тел. 8(05444)22680	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	10 червня 2012
Сумська область	ФОП «Гончаров М.І.» 41000, Сумська область, смт. Середина-Буда, вул. Індустріальна, 1 тел. 8-05451-7-20-75	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	10 червня 2011

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповноваження
Сумська область	УДАІ ГУМВС в Сумській області 40009, м. Суми, вул. Білопільський шлях, 18/1 тел. 80542675400	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	07 липня 2012
Сумська область	СТО «Радіал» ПП Пилипейко В.Ю. 41100, Сумська область, м. Шостка, вул. Інститутська, 14 тел. 80544970518	M1 M2 N1 O1O2 L	21 жовтня 2012
Сумська область	ФОП «Анохін М.П» 41700, вул. Піонерська, 20, м. Буринь, Сумська область тел. 8-095-549-17-64	M1 M2 N1 O1L	14 квітня 2010
Назва регіону	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповноваження
Тернопільська область	СДА при УДАІ УМВС в Тернопільській області 43000, м.Тернопіль вул.Стрийська,3 тел. 8 (0352)430438	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	18 грудня 2013
Тернопільська область	Лабораторія з контролю якості технічного стану ДТЗ ПП Бевського Я.М. 48201, Тернопільська область смт. Гусятин, вул. Б.Лепкого,155 тел. 8-0665014939	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	23 грудня 2010
Тернопільська область	лабораторія з контролю якості техстану ДТЗ ПП Рудника І.А. 47501, Тернопільська область м.Бережани, вул. Рогатинська,101 тел. (8-03548) 22461	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	22 грудня 2010

Тернопільська область	Лабораторія з контролю якості техстану ДТЗ ПП Лакомого Л.В. 48100, Тернопільська область, м.Теребовля вул. С.Стрільців, 63А тел. 80673509752	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 L	22 грудня 2010
Тернопільська область	Лабораторія з контролю якості технічного стану ДТЗ ПП Смаглій І.С. 48500, Тернопільска обл. м.Чортків, вул.Б.Хмельницького,14 А тел. 80667524435	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 L	23 грудня 2010
Тернопільська область	Лабораторія з контролю якості технічного стану ДТЗ ПП Крайник Я.Т. 48600, Тернопільска обл. м.Заліщики, вул. Богуна,14 тел. (803554)41465	M1 M2 M3 L	22 грудня 2010
Тернопільська область	Лабораторія з контролю якості технічного стану ДТЗ ПП Кивериги М.О. 48600, Тернопільська обл. м.Заліщики, вул. 40 років Перемоги,7 А тел. 8-03554-22711	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	22 грудня 2010
Тернопільська область	лабораторія з контролю якості технічного стану ПП Макогнюк Л.Д. 47800, смт.Підволочиськ. вул. Лисенка,20А, Тернопільська область тел. 80679744630	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	08 лютого 2011
Тернопільська область	лабораторія з контролю якості технічного стану ПП Слободян Н.В. 46003, м.Тернопіль, вул. Гагаріна, 1 А тел. (8-0352) 277435	M1 M2 M3 N1 N2 O1O2 O3 L	09 лютого 2011
Тернопільська область	лаборторія з контролю якості технічного стану ДТЗ ПП Чиж Б.Б. 47201, Тернопільска область, м.Зборів, вул. Б.Хмельницького, 56 тел. 80674247113	M1 M2 M3 N1 N2 O1O2 O3 L	10 лютого 2011

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповноваження
Тернопільська область	лабораторія з контролю якості ДТЗ ПП Панасюка В.А. 47100, Тернопільська обл. м.Шумськ, вул. І.Франка,1 тел. (803558) 20011	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 L	16 лютого 2011
Тернопільська область	лабораторія з контролю якості ДТЗ ПП Бодяка В.П. 47003, Тернопільська обл. м.Кременець, вул.Вокзальна,2 тел. 80965515451	M1 M2 M3 N1 N2 O1O2 O3 L	02 березня 2011
Тернопільська область	лабораторія з контролю якості ДТЗ ПП Філатова В.М. 48737, Тернопільська обл. м.Борщів. вул. Промислова,7 тел. 80982571023	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	23 грудня 2010
Тернопільська область	лабораторія з контролю якості технічного стану ДТЗ ПП Адамовича Р.Я. 47302, Тернопільська обл. м. Збараж, вул.Тихого, 1 тел. 8-0672264887	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 L	22 березня 2011
Тернопільська область	лабораторія з контролю якості ДТЗ ПП Шмиги І.І. 48400, Тернопільська обл. м.Бучач, вул. Б.Хмельницького,110 тел. 80983358897	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 L	09 квітня 2011
Тернопільська область	лабораторія з контролю якості технічного стану ДТЗ ПП Барчук О,Х. 47400, Тернопільська область, м.Ланівці, вул. Незалежності, 50 тел. 80509782341	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 L	13 травня 2011
Тернопільська область	ФОП «Луц В.Й.» 47600, Тернопільська область, смт. Козова, вул. Привітна, 16 тел. 80678106979	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 L	12 липня 2011

Тернопільська область	Автогосподарство УМВС України в Тернопільській області 46000, м. Тернопіль, вул. Галицька, 40 тел. (0352)-52-62-54	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	11 серпня 2011
Тернопільська область	ФОП «Майовецький Олег Васильович» 46011, м. Тернопіль, вул. Галицька, 38 тел. (0352)-52-73-12	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	28 жовтня 2011
Тернопільська область	ФОП «Щурик І.І.» 46023, м. Тернопіль, вул. Бродівська, 59 тел. (0352)-25-17-16	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	17 листопада 2011
Тернопільська область	ВАТ «ТернопільАВТО» 46022, м.Тернопіль, вул. Довженка, 6, тел. (8-0352) 240645	M1 M2 N1 O1O2 L	29 січня 2011
Назва регіону	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповноваження
Харківська область	ВАТ «Харків-Авто» 61019, Харківська область, сел Пісочин, вул. Крупської, 15 тел. 8-057-376-21-10	M1	25 травня 2012
Харківська область	АТЗТ «Діамант» 61019, Харківська обл., смт Пісочин, вул. Крупської, 15-А тел. 7143378	M1 L	28 серпня 2011
Харківська область	АТЗТ «Діамант» 61013, м.Харків, вул. Шевченка, 111-А тел. 7143378	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	28 серпня 2011
Харківська область	ТОВ фірма «Сигнал» 63503, Харківська обл., м.Чугуїв, вул. Щорса, 57 тел. 7143378	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	16 грудня 2011

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповноваження
Харківська область	ТОВ фірма «Сигнал» 63700, Харківська обл., м. Купянськ, вул. Цукрозаводська, 1 а тел. 7143378	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	16 грудня 2011
Харківська область	ТОВ «КП Хартранспас» 61081, м.Харків, Мереф'янське шосе, 113-А тел. 514179	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	18 грудня 2011
Харківська область	ТОВ фірма «Сигнал» 64300, Харківська бласть м. Ізюм вул. Шмідта 1Б тел. 7143378	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	16 грудня 2011
Харківська область	АТЗТ»Діамант» 62472, Харківська область м. Мерефа вул. Дачна 6А тел. 7143378	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	28 серпня 2011
Харківська область	ФОП Братущак Лариса Павлівна 62301, Харківська область, м.Дергачі, вул. Залізнична, 31 тел. 80576320630	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	09 квітня 2012
Харківська область	ФОП Онищенко Сергій Леонідович 63002, Харківська обл., м. Валки, вул. Шевченка, 13 тел. 80575353649	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	28 квітня 2012
Харківська область	Харківській національний автомобільно-дорожній університет 61002, м.Харків, вул. Пушнінська, 106 тел. 0577003865	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	17 листопада 2012
Харківська область	ТОВ «Сигнал-Х» 64002, Харківська обл., м. Лозова, пров. Севастопольський, 2-Б тел. 0577143378	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	11 листопада 2012

Харківська область	ФОП Карпович Олександр Петрович 61045, м. Харків, вул. Дербенська, 152 тел. 7183213	M1 M2 M3 N1 N2 O1O2 O3 O4	29 жовтня 2012
Харківська область	ФОП Кипаренко Тарас Володимирович 63002, Харківська обл., м. Вовчанськ, Рубежанське шосе,15-А тел. 0973173333	M1 M2 M3 N1 N2 O1O2 O3	27 жовтня 2012
Харківська область	УДАІ ГУМС України в Харківській області 61013, м.Харків, вул. Шевченка, 28-В тел. 7002655	M1 M2 N1 O1 L	22 грудня 2011
Харківська область	ФОП БОРОДЕНКО М. І. 64600, Харківська обл. м. Лозова вул. Свободи 16-б тел. 80574523820	M1 M2 N1 N2 O1O2 O3	17 червня 2012
Харківська область	ТОВ «Автоком Сервіс» 61017, м.Харків, вул. Котлова, 210 тел. 7129169	M1 M2 N1	22 червня 2012
Харківська область	ФОП Насонов Сергій Юрійович 63001, Харківська обл., м. Валки, пров. Сидоренка, 5 тел. 0253531324	M1 M2 N1 N2 O1O2	15 липня 2011
Харківська область	ІП «АІС Харків» 61145, м. Харків, вул. Клочківська, 140 тел. 7055592	M1 M2 N1 O1O2	06 серпня 2012
Харківська область	ДП «Автотрейдінг — Харків» 61145, м. Харків, вул. Клочківська, 188 тел. 7601491	M1 M2 N1 O1O2	02 листо-пада 2012
Харківська область	ТОВ фірма «Сигнал» 62101, Харківська обл., м. Богодухів, вул. Чалого, 22 тел. 7143378	M1 N1	16 грудня 2011
Харківська область	ТОВ фірма «Сигнал» 64200, Харківська обл., м. Балаклія, вул. Кірова, 15 тел. 7143378	M1 N1 L	16 грудня 2011

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповноваження
Харківська область	ТОВ фірма «Сигнал» 64605, Харківська обл., м.Лозова, вул. Рози Люксембург, 74-А тел. 7143378	M1 N1 L	16 грудня 2011
Харківська область	ТОВ фірма «Сигнал» 63300, Харківська обл.,Красноградський р-н, с. Наталино, вул. Димитрова, 126 тел. 7143378	M1 N1 L	16 грудня 2011
Харківська область	ТОВ «Автотрейдсервіс» 61004, м.Харків, вул. Велика Гончаровська, 32 тел. 7243333	M1 N1 O1O2 L	09 квітня 2012
Назва регіону	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповноваження
Херсонська область	ЗАТ «Херсон-лада» 73008, м. Херсон, Бериславське шосе, 27 тел. 80552354422	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	18 лютого 2012
Херсонська область	Херсонська обласна організація Всеукраїнської спілки автомобілістів 73008, Херсонська область, м.Скадовськ, вул.Комсомольська, 2-н тел. 80553750213	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3	29 січня 2012
Херсонська область	ФОП Харламова Світлана Володимирівна 75500, Херсонська обл. м. Генічеськ, вул. Леніна 204а тел. 80553434006	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3	30 січня 2012
Херсонська область	Приватний підприємець Самодін Віталій Анатолійович 74900, Херсонська область, м. Нова Каховка, пр-т. Дніпровський, 14В тел. 80554945495	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	13 лютого 2012

Херсонська область	ВАТ «Херсонське АТП-16527» 73034, м. Херсон, Новомиколаївське шосе, 9 тел. 80552337076	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	13 лютого 2012
Херсонська область	Херсонська обласна організація Всеукраїнської спілки автомобілістів 74800, Херсонська область, м. Каховка, вул. Мелітопольська, 72 тел. 80553626573	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	05 березня 2012
Херсонська область	ТОВ «Лада-Сервіс СТО-4» 74343, Херсонська обл. Былозерський район, с. Козацьке, вул. Шевченко, 2 тел. 80554653431	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	18 березня 2012
Херсонська область	фізична особа підприємець Гребенюк Віктор Васильович 75700, Херсонська область, м. Скадовськ, вул. Пасічника, 19 А тел. 80553753819	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	07 березня 2012
Херсонська область	фізична особа підприємець Загороднюк Андрій Іванович 75600, Херсонська обл., м. Гола Пристань, вул. Київська, 2 тел. 80553977064	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	28 березня 2012
Херсонська область	ДП «Станція технічного обслуговування» ТОВ «Херсонавтотранс» 73008, м. Херсон, Бериславське шосе, 46а тел. 80552354416	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O3 O4	06 квітня 2012
Херсонська область	В.Олександрівська філія Херсонської обласної організації ВСА 74100, Херсонська область, смт В.Олександрівка, вул. Комунальна, 44 тел. 80553221207	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	30 квітня 2012

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповноваження
Херсонська область	Фізична особа-підприємець Ревуцька світлана Володимирівна 74900, Херсонська область, м. Таврійськ, вул. Молодіжна тел. 80554974664	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	17 квітня 2012
Херсонська область	Фізична особа-підприємець Богданов Генадій Вікторович 75300, Херсонська область, смт. Новотроїцьке, вул. Леніна, 33 тел. 80554850365	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	19 травня 2012
Херсонська область	Товариство з обмеженою відповідальністю «Технорост» 73034, м. Херсон, Новомиколаївське шосе, 7а тел. 80552498419	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	19 травня 2012
Херсонська область	ТОВ «Автотест» 73008, м. Херсон, Бериславське шосе, 11 тел. 80552322861	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	21 травня 2012
Херсонська область	ТОВ «Автосвіт» 74200, Херсонська область, смт. Н.Воронцовка, вул. Промислова, 11 тел. 80553321171	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	26 травня 2012
Херсонська область	Іванівська районна організація Херсонської обласної організації всеукраїнської спілки автомобілістів 75401, Херсонська область, смт. Іванівка, вул. Енгельса, 39 тел. 80553131036	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	26 травня 2012
Херсонська область	Гусаров Олександ Іванович 75100, Херсонська обл. м.Цюрупинськ, вул. Гвардійська, 123 тел. 80509179083	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	23 червня 2012

Херсонська область	ФОП Дяговець Г.М. 75800, Херсонська обл. смт Каланчак, вул.Піонерська, 79 тел. 80553031077	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	11 червня 2012
Херсонська область	Дочірнє підприємство «Співдружність ініціативних працездатних інвалідів авто» 75101, Херсонська обл. м. Цюрупинськ, вул. Гвардійська, 165 тел. 8-05542-7-18-50	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	08 серпня 2012
Херсонська область	ЗАТ «Херсон-лада» 74402, Херсонська обл. смт. В.Рогачик, вул. Комсомольська, 39 тел. 8-05545-5-13-84	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	25 квітня 2012
Херсонська область	ФОП Боков А.О. 75110, херсонська обл. м.Цюрупинськ, вул. Пролетарська, 107 тел. 8-050-755-20-02	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	07 серпня 2012
Херсонська область	Каховська філія ПП «Майстер» 74800, Херсонська обл. м.Каховка вул. Леніна, 124 тел. 8-05536-26535	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	22 липня 2012
Херсонська область	Вимірювальна лабораторія діагностики технічного стану КТЗ ТОВ «Метро-юг» 74300, Херсонська обл., м.Берислав, пров.Садовий, 2 тел. 8-066-377-55-20	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	12 вересня 2012
Херсонська область	ВАТ «Каховське САТП-2107» 74800, Херсонська область, м. Каховка, вул. Промислова, 1 тел. 05536-26656	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	04 липня 2012
Херсонська область	ТОВ «ДніпроНафтаСервіс» 73034, м. Херсон, просп. Сенявіна, 33 тел. 80552431309	M1 M2 N1 O1O2 L	17 січня 2012
Херсонська область	Приватне підприємство «Майстер» 74800, Херсонська область, м. Каховка, вул. Мелітопольська, 1Г тел. 805523626535	M1 M2 N1 O1O2 L	14 лютого 2012

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповноваження
Херсонська область	Фізична особа-підприємець Васильєв Микола Миколайович 73002, Херсон, вул. Бериславське шосе, 11 тел. 80552322889	M1 M2 N1 O1O2 L	27 лютого 2012
Херсонська область	Відкрите акціонерне товариство «Херсон-авто» 73034, м. Херсон, Миколаївське шосе, 5 км. тел. 80552373207	M1 M2 N1 O1O2	14 травня 2012
Херсонська область	Діагностична лабораторія Новокаховської міської організації Херсонської обласної організації ВСА 74900, Херсонська обл. м.Нова Каховка, вул Заводська, 38 тел. 8-05549-42526	M1 M2 N1 O1L	21 серпня 2012
Назва регіону	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповноваження
Хмельницька область	ПРИВАТННЕ ПІДПРИЄМСТВО «НЕБОСВІТ» 32300, Хмельницька обл., м.Кам'янець-Подільський, проспект Грушевського, 29 тел. 03849-50925	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	27 березня 2012
Хмельницька область	ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО СТАНЦІЯ ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ «ФОРМУЛА-1» 31200, ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛ., М.ВОЛОЧИСЬК, ВУЛ.НЕЗАЛЕЖНОСТІ, 3/8 тел. 03845-40787	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	25 березня 2012
Хмельницька область	ФІЛІЯ ВАТ «ХМЕЛЬНИЧЧИНА-АВТО» «ШЕПЕТІВКА-АВТО» 30405, ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛ., М.ШЕПЕТІВКА, ВУЛ.ТУРГЕНЕВА, 59 тел. 03840-54040	M1 M2 M3 N1 N2 O1O2	30 березня 2012

Хмельницька область	Пункт технічного контролю № 1 (м.Хмельницький) станції діагностики УДАІ УМВС України в Хмельницькій області 29000, м.Хмельницький, вул.Західно-окружна 11/1 тел. 0382-55-56-83	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	13 квітня 2012
Хмельницька область	Філія ВАТ «Хмельниччина-Авто» «Случ-Авто» 31100, Хмельницька обл., м.Староконстянтинів, вул.Чайковського, 1А тел. 03854-4-32-52	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	29 квітня 2012
Хмельницька область	Філія Ват «Хмельниччина-Авто» «Хмельницьк-Авто» 29015, м.Хмельницький, вул.Зарічанська,1 тел. (03822) 3-01-54	M1 M2 M3 N1 N2 O1O2	24 квітня 2012
Хмельницька область	Приватне підприємство «Автосервіс «Автолідер»« 30100, Хмельницька область, м.Нетішин, вул. Промислова,1/11 тел. (03848)3-10-51	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	16 квітня 2012
Хмельницька область	Приватне підідприємство «Автотех-Г» 32000, Хмельницька область, м.Городок, вул. Грушевського,1 тел. (03851) 3-16-02	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	02 червня 2012
Хмельницька область	Приватне підприємство «Славута Авто-контроль» 30000, Хмельницька область, м.Славута, вул. Прміська,3 тел. (03842) 7-18-04	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	01 червня 2012
Хмельницька область	Приватне підприємство «Автонебосвіт» 30500, Хмельницька область, м.Полонне, вул.Енгельса,34 тел. (03843) 3-15-11	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	08 квітня 2012
Хмельницька область	ТОВ «Городок-авто» 32000, Хмельницька область, м.Городок, вул.Шевченка,55 тел. 8-0672892240	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	02 липня 2012

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповно-важення
Хмельниць-ка область	Приватне підприємство «Автотехдіагностика» 32000, Хмельницька область, м.Городок, вул.Войкова,14/1 тел. (03851)5-04-07	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	16 червня 2012
Хмельниць-ка область	Приватне підприємство «Техавто» 32400, Хмельницька область, м.Дунаївці, вул.Шевченко,119А тел. (03858) 3-13-16	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	29 липня 2012
Хмельниць-ка область	Філія ВАТ «Хмельниччина-Авто» «Смотрич-Авто» 32500, Хмельницька область, смт.Віньківці, вул.Заславська,81 тел. 80673818190	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	24 квітня 2012
Хмельниць-ка область	ТзОВ «Техогляд на Київській» 29008, м.Хмельницький, вул.Київська,4 тел. (0382)725-745	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	06 квітня 2012
Хмельниць-ка область	Товариство з обмеженою відповідальністю «КЛАСТ-КАРГО» 29025, м.Хмельницький, вул.Північна,99 тел. (0382)78-37-90	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	07 липня 2012
Хмельниць-ка область	Вимірювально-діагностичний постколісних транспор-тних засобів ТзОВ «Ізяславтрансбуд» 30300, Хмельницька область, м.Ізяслав, вул. Онищука, 11 тел. (03852) 4-05-40	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	12 серпня 2012
Хмельниць-ка область	Вимірювальна лабораторія по діагностиці дорожньо-транспортних засобів ТОВ «Авто-Захід» 30400, Хмельницька область, м.Шепетівка, вул. Ста-роконстянтинівське шосе,44 тел. (03840)4-20-20	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	10 серпня 2012

Хмельницька область	Лабораторія вимірювання технічного стану ДТЗ ТОВ «Горизонт» 30000, Хмельницька область, м.Славута, вул.Миру,89 тел. (03842) 2-24-06	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	21 серпня 2012
Хмельницька область	Спільне підприємство з обмеженою відповідальністю «Арсенюк@Штефанік» 31000, Хмельницька область, м.Красилів, вул. Грушевського,146 тел. (03855)4-40-11	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	21 серпня 2012
Хмельницька область	Товариство з обмеженою відповідальністю «Чемеровецьке АТП» 31600, Хмельницька область, смт. Чемерівці, Гусятинське шосе,4 тел. (03859) 9-12-41	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	08 вересня 2012
Хмельницька область	ТОВ «Техтрансконтроль» 29000, м.Хмельницький, вул.Заводська,155 тел. (0382) 64-33-17	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	08 вересня 2012
Хмельницька область	Приватне підприємство «БМ-Сервіс» 31500, Хмельницька область, смт.Летичів, вул. Кармелюка, 83/3 тел. (050) 4481041	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	28 липня 2012
Хмельницька область	ВАТ ‘ХМЕЛЬНИЧЧИНА-АВТО’ 29015, М.ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ, ПР-Т МИРУ, 102 тел. 0382789675	M1 M2 N1	16 вересня 2010
Хмельницька область	ТОВ «АВТОЦЕНТР-ШКОДА» 29000, ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСТЬ, М.ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ, ВУЛ.ПРОСПЕКТ МИРУ,111 тел. 8-0382-715000	M1 M2 N1 O1O2	20 лютого 2012
Хмельницька область	ТОВ «ОПУС-АВТО» 29000, м.Хмельницький, вул.Зарічанська, 3/1 тел. 80382-752-652	M1 M2 N1 O1O2	03 березня 2012
Назва регіону	Назва та адреса суб’єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб’єкт господарювання	Термін дії уповноваження

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповно-важення
Черкаська область	ТОВ «Трак-Авторитет» 18008, м.Черкаси, вул.Смілянська, 163 тел. 380-472-63-17-90	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	15 серпня 2011
Черкаська область	Пересувна станція діагностики ДП «Черкаси-Інформ-Ресурси» МВС України 18000, Черкаська область, філія в м.Умань, пров.Левандовського, 1 тел. 8-0472-36-22-09	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	26 грудня 2011
Черкаська область	Пересувна станція діагностики ДП «Черкаси-Інформ-Ресурси» МВС України 18000, Черкаська область, філія в м.Звенигородка, вул.Шмідта, 8 тел. 8-0472-36-22-09	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	26 грудня 2011
Черкаська область	Пересувна станція діагностики ДП «Черкаси-Інформ-Ресурси» МВС України 18000, Черкаська область, філія в м.Тальне, вул.Радянська, 79 тел. 8-0472-36-22-09	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	26 грудня 2011
Черкаська область	Пересувна станція діагностики ДП «Черкаси-Інформ-Ресурси» МВС України 18000, Черкаська область, філія в м.Сміла, вул.Андрійова,5 тел. 8-0472-36-22-09	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	26 грудня 2011
Черкаська область	Пересувна станція діагностики ДП «Черкаси-Інформ-Ресурси» МВС України 18000, Черкаська область, філія в м.Золотоноша, вул.Відродження, 16 тел. 8-0472-36-22-09	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	26 грудня 2011

Черкаська область	Пересувна станція діагностики ДП «Черкаси-Інформ-Ресурси» МВС України 18000, Черкаська область, філія в м.Канів, вул.Енергетиків, 36 тел. 8-0472-36-22-09	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	26 грудня 2011
Черкаська область	Пересувна станція діагностики ДП «Черкаси-Інформ-Ресурси» МВС України 18000, Черкаська область, філія в м.Корсунь-Шевченківський, вул.Енгельса, 4а тел. 8-0472-36-22-09	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	26 грудня 2011
Черкаська область	Пересувна станція діагностики ДП «Черкаси-Інформ-Ресурси» МВС України 18000, Черкаська область, філія в м.Чигирин, вул.Калініна, 1 тел. 8-0472-36-22-09	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O4 L	26 грудня 2011
Черкаська область	ТОВ «Черкаси-Ресурси-Авто-Інформ» 18023, м.Черкаси, вул.Смілянська, 127 тел. 8-0472-36-22-09	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	26 грудня 2011
Черкаська область	ПП «Баркаси-ГХ» 19900, смт.Чорнобай, вул.Леніна,258 тел. 8-04739-2-21-31	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	29 грудня 2011
Черкаська область	ПП «СЕВЕРИН» 20100, Черкаська область, смт Маньківка, вул.Леніна, 180-А тел. 8-04748-6-27-45	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	17 лютого 2012
Черкаська область	ДП «Автомобіліст-1» ЗАТ «Автомобіліст» 18036, м.Черкаси, вул.Різдвяна, 290 тел. 8-0472-32-78-03	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	29 квітня 2012
Черкаська область	ТОВ «Технологічний центр-Горки» 18008, м.Черкаси,вул.30-років Перемоги,7/2 тел. (0472)360942	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	10 квітня 2012
Черкаська область	ТОВ «Експерт УТН» 20300, м.Умань,Вінницьке шосе,4 тел. (04744)48690	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	29 квітня 2012

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповно-важення
Черкаська область	ПП «Техавтолюкс-С» 20200, Черкаська область, м.Звенигородка, вул.Шевченка, 4 тел. 8-04740-2-58-24	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	26 червня 2012
Черкаська область	ПП «Техавтолюкс-С» 20600, Черкаська область, смт.Шпола, вул.Таранця, 20 тел.	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	26 червня 2012
Черкаська область	ФПД Погоріла С.І. 20600, вул.Польова, 2а, м.Шпола, Черкаська область тел. (04741)54738	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	09 жовтня 2012
Черкаська область	ТОВ «Авто-Тех-Сервіс» 18000, Черкаська обл. смт.Драбів Комсомольська 83 тел. 0(472)32-27-32	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	25 серпня 2012
Черкаська область	ТОВ «АВТО-ТЕХ-СЕРВІС» 18000, Черкаська область м. Лисянка пров. Бужанський,52 тел. (0472)322732	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	25 серпня 2012
Черкаська область	ФОП Запорожець С.М. 19000, м. Канів, вул. Леніна, буд.139/1 тел. 0472327803	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	01 грудня 2012
Черкаська область	ЗАТ «Умань-Сервіс» 20300, Черкаська область, м.Умань, вул. 24 Партз'їзду, 1/6А тел. 8-04744-3-95-21	M1 N1 N2 O1O2 L	05 червня 2012
Черкаська область	Центр діагностики автомобілів при УДАІ УМВС України в Черкаській області 18000, м.Черкаси, вул.Лесі Українки 21 тел. 380-472-66-06-75	M1 N1 O1O2 L	23 грудня 2011

Черкаська область	ВАТ «Черкаси-АВТО», філія Золотоніська СТО 19700, Черкаська область, м. Золотоноша, вул. Обухова, 20 тел. 8-04737-5-22-48	M1 N1 O1L	04 березня 2012
Черкаська область	ВАТ «Черкаси-АВТО» філія Кам'янська СТО 20800, Черкаська область, м.Кам'янка, вул.Борисової, 64а тел. 8-04733-4-21-42	M1 N1 O1L	12 серпня 2012
Черкаська область	ПП «ТЕХАВТОЛЮКС-С» 20200, Черкаська область, смт Лисянка, вул.Київська, 73 Черкаська область, м.Ватутіно, вул.Кірова, 28 Черкаська область, смт Катеринопіль, вул.Леніна, 55 Черкаська область, м.Сміла, автостоянка по вул.Севастопільській тел. 8-04740-2-58-24	M1 N1 O1 O2 L	03 серпня 2012
Назва регіону	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповноваження
Чернігівська область	ТОВ «Айрон» 14032, Чернігівська область, м.Чернігів, вул.Бєлова, 7, СТО «Бош Авто-сервіс» тел. 8(0462)651354	M1 M2	24 лютого 2010
Чернігівська область	ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО «АВТОКОМ-СЕРВІС» 14031, Чернігівська область, м.Чернігів, вул.Інструментальна, буд.34 тел. 8(0462)691885	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	15 грудня 2011
Чернігівська область	ТОВ «Прилуки-Альянсбудсервіс» 17500, Чернігівська область, місто Прилуки, вул.Дружби Народів, буд.34 А тел. 8(04637)53257	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	23 листопада 2012
Чернігівська область	ТОВ «Український автомобільний холдинг» 14007, Чернігівська область, м.Чернігів, проспект Миру, 241А тел. 8(0462)653170	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	12 лютого 2010

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповно-важення
Чернігівська область	ТОВ «АТП-ВІДРОДЖЕННЯ» 16600, Чернігівська область, м.Ніжин, вул.Борзнянський шлях, 5 тел. 8(04631)42215	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	04 березня 2012
Чернігівська область	ТОВ «АГРОТЕХСЕРВІС-МЕНА» 15600, Чернігівська область, Менський район, м.Мена, вул.8Березня, 22 тел. 8(04644)21846	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	27 лютого 2010
Чернігівська область	ВАТ «Чернігівське автотранспортне підприємство 17462» 14021, Чернігівська область, м.Чернігів, провулок Старобілоуський, 4А тел. 8(04622)25146	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	04 березня 2010
Чернігівська область	ФОП Терницький Сергій Миколайович 17502, Чернігівська область, м.Прилуки, вул.Войкова, 10 тел. 8(04637)62151	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	11 березня 2011
Чернігівська область	ФОП Галіняк Володимир Степанович 17500, Чернігівська область, м.Прилуки, вул.Київська, 78А, СТО «Авто-люкс» тел. 8(04637)44494	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	11 березня 2010
Чернігівська область	ВАТ «Автотранспортне підприємство 17461» 17500, Чернігівська область, м.Прилуки, вул.Пирятинська, 127 тел. 8(04637)52589	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	25 лютого 2012
Чернігівська область	ФОП Гресь Микола Миколайович 17100, Чернігівська область, Носівський район, м.Носівка, вул.Вокзальна, 284А тел. 8(04642)31451	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	23 лютого 2010

Чернігівська область	ФОП Усович Віктор Миколайович 16400, Чернігівська область, м.Борзна, провулок Урицького, 24 тел. 8(04653)34228	M1 M2 M3 N1 N2 O1O2 O3 L	15 квітня 2012
Чернігівська область	ФОП Іваненко Марія Денисівна 16500, Чернігівська область, м.Бахмач, вул.Петровського, 62 тел. 8(04635)21356	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	07 травня 2012
Чернігівська область	Товариство з обмеженою відповідальністю «Автотехносервіс» 14020, м.Чернігів, вул.Шевченка, 162а тел. 95-67-65	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	14 травня 2012
Чернігівська область	ФОП Фабриченко Валентин Іванович 17500, автобаза № 3, Прилуцький район, с.Ладан тел. 80509100049	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	01 липня 2010
Чернігівська область	ФОП Часник А.В. 16544, Чернігівська область, м.Бахмач, вул.Петровського, 77 тел. 2-12-36	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	01 липня 2010
Чернігівська область	ПП «Арагац плюс» 17300, Чернігівська область, Срібнянський район, смт Срібне, вул.Леніна, 92 тел. 804639(21175)	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	19 червня 2012
Чернігівська область	ФОП Шалай О.В. 16600, Чернігівська область, м.Ніжин, провулок Лікарський, 7е тел. 4-24-92	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 L	24 червня 2012
Чернігівська область	ФОП Жафярова Ірина Юріївна 15600, Чернігівська область, м.Мена, вул.Червоноармійська, 23 тел. (04644)21386	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	20 листопада 2012

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповно-важення
Чернігівська область	ВАТ «Чернігів-АВТО» 14031, Чернігівська область, м.Чернігів, проспект Миру, буд.231 тел. 8(04622)53363	M1 M2 N1	14 грудня 2012
Чернігівська область	ФОП Божок Олександр Петрович 17000, Чернігівська область, Козелецький район, смт Козелець, вул. Леніна, 2А тел. (04646)42445	M1 M2 N1 O1O2 L	08 жовтня 2012
Чернігівська область	ФОП Воробйова Оксана Володимирівна 16600, Чернігівська область, м. Ніжин, вул. Генерала Корчагіна, 3 (ПП «Ніжингазбудсервіс»),вул. Березанська, 159а (ЗАТ «ПМК-7»); вул. Борзнянський шлях, 5 (ПП «Карпова К.М.) тел. 8(04631)60510	M1 M2 N1 O1O2 L	23 липня 2012
Чернігівська область	ВАТ «Чернігів-Авто», філія «Прилуки-Авто» 17500, Чернігівська область, м.Прилуки, вул.1Травня, 82 тел. 5-32-10	M1 M2 N1 O1O2 L	06 липня 2010
Чернігівська область	ФОП Левченко Леонід Васильович 15200, Чернігівська область, Щорський район, м.Щорс, вул.Леніна, 101 тел. (04654)22597	M1 M2 N1 N2 O1O2 O3 L	15 вересня 2012
Чернігівська область	ДП ТОВ «Девелопмент Макс ЛЛС» «Автоінвестстрой-Чернігів» 14021, Чернігівська область, м.Чернігів, вул.Інструментальна, буд.2А тел. 8(0462)614331	M1 N1 O1	15 грудня 2011
Чернігівська область	ЗАТ «МЕТЕК» 14017, Чернігівська область, м.Чернігів, вул.Щорса, 55Г тел. 8(04622)41133	M1 N1 O1L	22 грудня 2011

Назва регіону	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповноваження
Чернівецька область	АТВТ-АК «Буковина-АВТО» 58007, М.ЧЕРНІВЦІ, ВУЛ.КОЛОМИЙСЬКА,15А тел. 80372527064	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	11 грудня 2011
Чернівецька область	ПП «Технічний центр АТК» 60400, Чернівецька область, Глибоцького р-н, смт.Глибока, вул.Першотравнева, 36А тел. 80373421134	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	26 грудня 2011
Чернівецька область	ФІРМА «ТРАНСАВТОСЕРВІС» 59200, Чернівецька обл., Вижницький р-н, м.Вижниця, Вул.9 травня, 2а тел. 8(03730)2-17-52	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	26 грудня 2011
Чернівецька область	ТПВП АЛМАЗ 59100, Вул. Українська, 19, СМТ.ПУТИЛА, ПУТИЛЬСЬКИЙ Р-Н, ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ тел. 8-03738-21180	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	10 листопада 2011
Чернівецька область	МКП РЕМБУДГАЗМОНТАЖ 60000, м.Хотин, вул. Лісова, 2 тел. 8-03731-24141	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	30 січня 2011
Чернівецька область	ПП «Трансексперт плюс» 60300, м.Новоселиця, вул. Кримльова, 20А тел. 8-067-3720100	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	19 лютого 2012
Чернівецька область	ПП «Євро Авто Люкс» 58007, м.Чернівці, вул.Сторожинецька, 130А тел. 8-0372-511319	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	21 січня 2011
Чернівецька область	ТОВ «ВЕСТ Буковина» 58023, м.Чернівці, вул.Руська, 248М тел. 8-0372-570368	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	30 грудня 2011
Чернівецька область	ПП «ТНК-Сервіс» 57000, ЧЕРНІВЕЦЬКА ОБЛ., М.СТОРОЖИНЕЦЬ, ВУЛ.ЧЕРНІВЕЦЬКА, 82а тел. 80373525423	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	26 лютого 2012

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповно-важення
Чернівецька область	ПП «ФЛЕШ АЗС» 59000, Чернівецька обл., Сторожинецький р-н, м.Сторожинець, вул. Б.Хмельницького, 48 тел. 8(03735)2-48-69	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	06 березня 2012
Чернівецька область	УДАІ УМВС України в Чернівецькій області 58007, м.Чернівці, вул.Заводська, 22 тел. 8-0372-525446	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	17 березня 2012
Чернівецька область	Вимірювальна лабораторія технічного стану КТЗ СТО АТВТ АК «Буковина-АВТО» філія Сокиряни АВТО 60200, Чернівецька обл., м.Сокиряни, вул.Будівельна, 12 тел. 8(03739)20351	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	27 лютого 2012
Чернівецька область	ПП «ТВЦ АВТОТЕХ» 60100, Чернівецька обл., смт.Кельменці, вул.Хотинська,17 тел. 8(03732)20709	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	26 березня 2012
Чернівецька область	КП «Буковина сервіс-центр» 58032, м.Чернівці, пров.Миколаївський, 1-А тел. 8(0372)582051	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	16 квітня 2012
Чернівецька область	Приватне Підприємство «АНТОЛІНА-ТО» 60100, Чернівецька область, Кельменецький р-н, смт.Кельменці, вул.Жукова,9-Г тел. 8(03732)2-03-23	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	08 травня 2012
Чернівецька область	Філія ПП «ТВЦ АВТОТЕХ» 60200, Чернівецька обл., м.Сокиряни, вул.Коцюбинського, 4 тел. 8(03732)20709	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	26 червня 2012

Чернівецька область	ТЗОВ «МАК-АВТО-1» 59343, Чернівецька область, с.Мамаївці, вул.Шевченка, 226 тел. 8(03736)2-77-05	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	01 липня 2012
Чернівецька область	АТЗТ «НОВОСЕЛИЦЯ «ЛАДА»« 60300, Чернівецька область, м.Новоселиця, вул.О.Кошового, 2 тел. 8(3733)50662	M1 M2 O1L	23 березня 2012
Чернівецька область	ПП «Євротранс-2005» 58018, м.Чернівці, пров.Миколаївський, 1-А тел. 8(0372)582051	M1 M2 O1L	16 квітня 2012
Назва регіону	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповноваження
м Севастополь	ТОВ «Підприємство Укравтоекспертиза» 99040, м.Севастополь, вул.Промислова, 4 тел. 80652546070	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3	27 травня 2010
м Севастополь	Приватне Підприємство «Атиса» 99058, м. Севастополь, вул. Індустріальна, 3 тел. 8(0692)549288	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	09 листопада 2012
м Севастополь	ПП «Севастопольський діагностичний центр колісних транспортних засобів» 99012, м. Севастополь, вул. Паршина, 6а тел. (0692)482941	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	28 травня 2012
м Севастополь	ТОВ «Кримавтотест» 99011, м. Севастополь, вул. Промислова, 4 тел. (0692)542651	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	26 червня 2012
м Севастополь	Товариство з обмеженою відповідальністю «Трансдорсервісплюс» 28100, м. Севастополь, Мікензеві Гори, вул. Енергетиків, 30 тел. (050)9321051	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4 L	02 липня 2012

	Назва та адреса суб'єкта господарювання	Категорія колісних транспортних засобів, на перевірку яких уповноважений суб'єкт господарювання	Термін дії уповноваження
м Севастополь	Товариство з обмеженою відповідальністю «Транспорттест» 99040, м. Севастополь, вул. Промислова, 4 тел. 0692-559305	M1 M2 M3 N1 N2 N3 O1O2 O3 O4	26 червня 2012
м Севастополь	Товариство з обмеженою відповідальністю «Престиж-Авто» 99011, м. Севастополь, вул. Руднева, 35г тел. 8(0692)55-44-77	M1 M2 N1 O1O2 L	27 січня 2012

*Класифікація колісних транспортних засобів за категоріями:

М — колісні транспортні засоби з двигуном (пасажирські автомобілі, їхні модифікації, автобуси, тролейбуси, пасажирські автопоїзди), що призначені для перевезення пасажирів і мають або принаймні чотири колеса, або три колеса і максимальну масу, яка перевищує 1 т;

М1 — колісні транспортні засоби, що мають не більше ніж 8 місць для сидіння, крім водія;

М2 — колісні транспортні засоби, що мають понад 8 місць для сидіння, крім місця водія, з повною масою до 5 т;

М3 — колісні транспортні засоби, що мають понад 8 місць для сидіння, крім місця водія, з повною масою понад 5 т;

N — колісні транспортні засоби з двигуном (вантажні автомобілі, автомобілі-тягачі, а також їхні шасі із змонтованим на них устаткуванням), які призначені для перевезення вантажів і мають або принаймні чотири колеса, або три колеса і максимальну масу, яка перевищує 1 т;

N1 — колісні транспортні засоби з повною масою до 3,5 т;

N2 — колісні транспортні засоби з повною масою від 3,5 до 12 т;

N3 — колісні транспортні засоби з повною масою понад 12 т;

О — колісні транспортні засоби без двигуна (причепи, напівпричепи);

01 — колісні транспортні засоби з повною масою до 0,75 т;

02 — ті самі (причепи та напівпричепи, за винятком причепів категорії О1) з повною масою до 3,5 т;

03 — ті самі з повною масою від 3,5 до 10 т;

04 — ті самі з повною масою понад 10 т;

L — самохідні колісні транспортні засоби (мототранспортні засоби), що мають менше ніж чотири колеса (мопеди, мотоцикли, мототрицикли), чотири колеса (мотоквадрацикли).

(Класифікація дорожніх транспортних засобів за категоріями відповідно до ДСТУ 3649—97).

Зразок Довіреності на право керування транспортним засобом

ДОВІРЕНІСТЬ

Місто _____, дві тисячі _____ року, _____ місяця, _____ числа.

Я, ПІБ (ІН), що зареєстрований і проживаю за адресою: м. Кив, вул. _____, __ кв. 101, **цією довіреністю уповноважую** гр. ____ПІБ____, який проживає в м. Києві, пр-т _____, __ кв. 42 вчиняти наступні правочини від мого імені щодо належного мені на підставі свідоцтва про реєстрацію ТЗ КІС № _____, виданого МРЕВ-___ ДАІ м. Києва _____ року, АВТОМОБІЛЯ фабричної марки «_____», випуску _____ року, кузов №_____, реєстраційний номер _____, зареєстрований МРЕВ-___ ДАІ м. Києва 03.03.___року:

- представляти мої інтереси в органах ДАІ, на станціях, підприємствах технічного обслуговування та ремонту, а також перед всіма фізичними та юридичними особами з питань користування автомобілем, підтримання його технічного стану та проходження технічного огляду;
- визначати на власний розсуд місце стоянки, зберігання цього ТЗ;
- страхувати його (цивільна відповідальність, повне або часткове АвтоКАСКО), для чого, у випадку необхідності, укладати від мого імені договори страхування із страховими компаніями,
- одержувати страхове відшкодування;
- слідкувати за технічним станом ТЗ, здійснювати його поточний ремонт, профілактичні роботи, замінювати деталі (прилади), що вийшли з ладу;
- подавати та отримувати заяви, необхідні довідки та документи, дублікат реєстраційного документа у випадку його втрати, у разі необхідності отримати тимчасовий реєстраційний талон у органах ДАІ;
- сплачувати необхідні платежі, в тому числі дорожній збір, та інші необхідні платежі;
- розписуватися за мене на документах та в їх одержанні;
- керувати вищевказаним автомобілем під час здійснення визначених цією довіреністю повноважень;
- а також вчиняти всі інші юридично-значимі дії, пов'язані з цією довіреністю.

Ця довіреність видана довірителем на підставі договору доручення, укладеного в усній формі між мною — довірителем та вказаним представником.

Зміст ст. ст. 239 — 241, 247 — 250, 1000-1009, 1187 Цивільного кодексу України мені нотаріусом роз'яснено.

Мої права та обов'язки як довірителя та можливу відповідальність як власника джерела підвищеної небезпеки, — мені зрозумілі.

ПІДПИС _____

Місто _____, _____20__ року. Ця довіреність посвідчена мною, приватним нотаріусом _____ міського нотаріального округу. Довіреність підписана гр. _____у моїй присутності. Особу його (її) встановлено, дієздатність перевірено.

Зареєстровано в реєстрі за №
Стягнуто плати:

ПРИВАТНИЙ НОТАРІУС

Зразок Договору купівлі-продажу автомобіля

ДОГОВІР КУПІВЛІ-ПРОДАЖУ АВТОМОБІЛЯ

Місто _____, двадцять друге червня дві тисячі ____ року.

Ми, що нижче підписалися: з однієї сторони — ПІБ_____, ідентифікаційний номер_____,, що проживає в м. Києві по вул._____, далі іменований **«Продавець»**, та, з іншої сторони -ПІБ_____, ідентифікаційний номер_____, що проживає в м. Києві по вул._____, далі іменований **«Покупець»**, діючи добровільно і перебуваючи при здоровому розумі та ясній пам'яті, розуміючи значення своїх дій, попередньо ознайомлені нотаріусом з приписами цивільного законодавства, що регулюють укладений нами правочин (зокрема, з вимогами щодо недійсності правочину), керуючись Главою 54, а також ст. ст. 202-204, 626, 627 ЦК України, уклали цей Договір про таке:

1. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ

1.1. За цим договором Продавець зобов'язується передати майно у власність Покупцю, а Покупець зобов'язується прийняти і сплатити за нього обумовлену грошову суму.

1.2. Автомобіль, що відчужується заданим Договором, має такі характеристики:

Марка (модель): _____, _____року випуску;

Номер кузова: _____

Об'єм двигуна: _____куб. см., далі за текстом — «Автомобіль».

1.3. Автомобіль належить Продавцю на підставі свідоцтва про реєстрацію ТЗ серії КІС № _____, що видано _____ року МРЕВ УДАЇ м.Києва. Автомобіль знято з обліку Продавцем для реалізації в межах України _____ року з видачею транзитних номерних знаків _____.

1.4. Продавець стверджує, що на момент укладення цього договору Автомобіль не перебуває під арештом чи забороною, щодо нього не ведуться судові спори, він не заставлений, у податковій заставі не перебуває, відносно нього не укладено будь-яких договорів з відчуження чи щодо користування з іншими особами. Треті особи не мають прав на Автомобіль. Правочин не суперечить правам та інтересам малолітніх, неповнолітніх чи непрацездатних дітей (п. 6 ст. 203 ЦК України). Згода іншого з подружжя на укладення цього Договору отримана у встановленому законом порядку. Відсутність податкової застави Автомобіля підтверджується витягом № _____ від _____ року з Державного реєстру застав рухомого майна.

1.5. Автомобіль оглянутий Покупцем. Недоліків, які перешкоджають використанню автомобіля за цільовим призначенням, на момент огляду не виявлено. Претензій до Продавця щодо якісних характеристик відчужуваного Автомобіля Покупець не має.

2. ЦІНА ДОГОВОРУ

2.1. Оціночна вартість Автомобіля, відповідно до Звіту про експертну оцінку станом на_____року, виданого експертом _____, становить _____(_____) гривень.

2.2. Продаж Автомобіля за домовленістю сторін вчиняється за _____(_____) гривень, які отримані Продавцем від Покупця до оформлення цього договору, оскільки Сторони встановили, що умови Договору щодо сплати ціни Договору застосовуються до відносин між ними, які виникли до його укладення (п. 3 ст. 631 ЦК України).

2.3. Сторони підтверджують факт повного розрахунку за проданий Автомобіль.

3. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ СТОРІН

3.1. Обов'язки Продавця:

3.1.1. Передати Автомобіль Покупцю у стані, що відповідає технічним нормам і звичайним вимогам.

3.1.2. Попередити Покупця про права третіх осіб на Автомобіль.

3.1.3. Попередити Покупця про всі відомі йому недоліки речі.

3.1.4. Зберігати майно у випадку, якщо право власності на майно перейде до Покупця раніш передачі речі.

3.2. Права Продавця:

3.2.1. Вимагати сплати встановленої ціни за Автомобіль відповідно до умов цього Договору.

3.2.2. Вимагати прийняття Автомобіля Покупцем у стані, що відповідає технічним нормам та звичайним вимогам й умовам цього Договору.

3.3. Обов'язки Покупця:

3.3.1. Прийняти Автомобіль у стані, що відповідає технічним нормам звичайним вимогам і умовам цього Договору.

3.3.2. Вимагати від Покупця виконання інших обов'язків за цим Договором.

3.4. Права Покупця:

3.4.1. Вимагати від Продавця передачі Автомобіля у стані, що відповідає технічним нормам звичайним вимогам й умовам цього Договору.

3.4.2. Вимагати від Продавця виконання інших обов'язків за цим Договором.

3.5. Інші права та обов'язки сторін — згідно з чинним законодавством.

4. ІНШІ УМОВИ

4.1. Вимоги законодавства щодо змісту, значення й правових наслідків правочину, що укладається сторонами, їм роз'яснено нотаріусом. Сторони підтверджують, що цей правочин не є фіктивним чи удаваним, тобто не є таким, що передбачено ст. ст. 234, 235 ЦК України. Також Продавцю роз'яснено про звільнення від податку з доходів фізичних осіб, встановленого п. 12.1 Закону України «Про податок з доходів фізичних осіб» у сумах, передбачених п. 7.1. цього Закону, оскільки Продавцем до бюджету сплачено відповідне державне мито.

4.2. У випадках, не передбачених даним Договором, сторони керуються чинним законодавством.

4.3. Відповідальність сторін встановлюється згідно з чинним законодавством.

4.4. Договір є укладеним з моменту нотаріального посвідчення, що відповідає вимогам ст. 639 ЦК України.

4.5. Усі зміни та доповнення до цього Договору, що зроблені за узгодженням сторін, повинні бути нотаріально посвідчені, що відповідає ст. 654 ЦК України.

4.6. Витрати у зв'язку з укладенням цього договору сторони несуть у рівних частинах.

4.7. Нотаріусом роз'яснено Покупцю необхідність у десятиденний строк після нотаріального посвідчення цього Договору здійснити державну Реєстрацію Автомобіля в органах ДАІ протягом десяти днів згідно з «Правилами державної реєстрації та обліку автомобілів, автобусів, а також самохідних машин, сконструйованих на шасі автомобілів, мотоциклів усіх типів, марок, моделей, причепів, напівпричепів, мотоколясок», що затверджені Постановою КМУ від 07 вересня 1998 року № 1388.

4.9. Договір укладено у трьох примірниках, два з яких передано сторонам, третій — у справах приватного нотаріуса..

Підписи сторін

(ПОСВІДЧУВАЛЬНИЙ НАПИС НОТАРІУСА)

Зразок Договору оренди автомобіля

ДОГОВІР оренди транспортного засобу

Місто ____, тринадцятого червня дві тисячі _____ року.

Ми: з однієї сторони — я, ПІБ_____(народився _____року; паспорт серії_____, виданий_____ _____року; ідентифікаційний номер _____), проживаю у місті Києві по вул. _____, іменований далі як «НАЙМОДАВЕЦЬ», та з другої сторони — я, ПІБ_____(народився _____року; паспорт серії_____, виданий_____ _____року; ідентифікаційний номер _____), проживаю у місті Києві по вул. _____,, іменований далі як «НАЙМАЧ», що разом іменуємося як «СТОРОНИ», попередньо ознайомлені нотаріусом з загальними вимогами, додержання яких є необхідним для чинності правочину, володіючи повним обсягом цивільної дієздатності, повністю усвідомлюючи значення своїх дій та згідно з вільним волевиявленням, котре повністю відповідає внутрішній волі учасників цього правочину (в тому числі виконавчих органів), маючи на меті реальне настання правових наслідків, —

уклали цей договір про таке:

1. Предмет договору

1.1. НАЙМОДАВЕЦЬ передає, а НАЙМАЧ приймає в тимчасове платне користування (в найм/оренду) АВТОМОБІЛЬ марки_____, модель_____, _____року випуску, _____кольору, котрий має реєстраційний номер _____, двигун _____, кузов (коляска) №_____, тип ТЗ — легковий універсал, зареєстрований за НАЙМОДАВЦЕМ у МРЕВ ДАІ м.Києва _____року. Автомобіль, що передається в найм (оренду), належить НАЙМОДАВЦЕВІ на підставі Свідоцтва про реєстрацію транспортного засобу серії__ № _____, виданого МРЕВ ДАІ м.Києва _____року.

1.2.За домовленістю сторін зазначений автомобіль може використовуватися НАЙМАЧЕМ при здійсненні виробничої діяльності (а саме — для службових поїздок персоналу НАЙМАЧА та вантажного перевезення дрібних речей). У цих межах відповідно до вимог ст. 800 Цивільного кодексу України використання транспортного засобу здійснюється НАЙМАЧЕМ у його діяльності самостійно. При цьому він має право як використовувати автомобіль для власних потреб, так і укладати від свого імені договори перевезення та/чи інші договори відповідно до призначення транспортного засобу без додаткового узгодження цього питання з НАЙМОДАВЦЕМ.

Використання АВТОМОБІЛЯ за адміністративними межами України не допускається.

1.3. СТОРОНИ оцінюють вартість автомобіля, який передається за цим правочином, у суму _____ (_____) грн

2. Строк договору

2.1. Цей договір найму (оренди) укладається СТОРОНАМИ строком на _____ (_____) з дня передачі автомобіля НАЙМАЧЕВІ. СТОРОНИ погоджуються з тим, що при користуванні НАЙМАЧЕМ АВТОМОБІЛЕМ, переданим за цим договором, протягом одного місяця після закінчення строку договору найму (оренди) без заперечень з боку НАЙМОДАВЦЯ договір є поновленим на строк, який був раніше встановлений у цьому правочині.

2.2.У разі відчуження НАЙМОДАВЦЕМ переданого в найм (оренду) за цим договором автомобіля договір зберігає свою чинність, а до нового власника переходять як права, так і обов’язки НАЙМОДАВЦЯ.

3. Плата за договором

3.1. Плата за користування НАЙМАЧЕМ об’єктом найму (АВТОМОБІЛЕМ) встановлена сторонами у розмірі _____ (_____) гривень, які НАЙМАЧ зо-

бов'язується виплачувати готівкою щомісячно рівними частинами (тобто, по ____ гривень щомісячно) не пізніше _____ (_____) числа місяця, наступного за розрахунковим.

3.2. НАЙМАЧ також несе всі витрати, пов'язані з використанням транспортного засобу, в тому числі зі сплатою податків та інших платежів.

4. Передання майна наймачеві. Повернення майна наймодавцеві

4.1. Підписання цього договору сторонами розцінюється як передання АВТОМОБІЛЯ.

4.2. Повернення майна після закінчення строку дії договору найму (оренди) НАЙМАЧЕМ здійснюється на першу вимогу НАИМОДАВЦЯ (з урахуванням вимог п. 2.1 цього договору), заявлену у письмовій формі, що оформляється актом, скріпленим підписами учасників правочину.

Якщо НАЙМАЧ затримав повернення об'єкта найму після заявленої йому вимоги, він несе ризик випадкового знищення або випадкового пошкодження майна.

4.3. Повернення автомобіля може бути здійснено до закінчення строку дії договору, якщо сторони взаємно домовляться про це.

5. Гарантії та взаємні ствердження сторін

5.1. НАЙМОДАВЕЦЬ за цим договором:

- стверджує, що:

○ АВТОМОБІЛЬ, який є предметом договору, на момент його укладання нікому іншому в найм (оренду), в позичку тощо не передано, власник речі на день укладання цього правочину не змінений ніяким із передбачених чинним законодавством способів, як внесок до статутного фонду (капіталу) не передано, не заставлено, під податковою заставою, в спорі і під забороною (арештом) не перебуває, будь-яких інших обтяжень немає;

○ згода дружини НАИМОДАВЦЯ — ПІБ_____ на розпорядження зазначеним у договорі спільним сумісним майном подружжя — АВТОМОБІЛЕМ, шляхом передання його в найм (оренду) викладена у заяві, справжність підпису на якій засвідчена приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу ПІБ_____ _____року за реєстром № _____, котра додана до документів, що їх передано нотаріусу;

- гарантує, що:

○ здійснить передачу зазначеного у договорі АВТОМОБІЛЯ у передбачені у п. 4.1 договору строки у технічно справному стані;

○ передасть всю необхідну для повноцінної експлуатації АВТОМОБІЛЯ технічну документацію та обладнання до нього одразу ж після підписання договору, але не пізніше наступного після цього дня;

○ негайно повідомить НАЙМАЧА про права третіх осіб, якщо такі виникнуть протягом дії договору найму (оренди);

○ відшкодує НАЙМАЧЕВІ кошти, затрачені ним на поточний ремонт АВТОМОБІЛЯ, якщо погіршання його технічного стану відбулося з вини НАЙМОДАВЦЯ;

- заявляє, що:

○ прихованих недоліків, які відомі НАЙМОДАВЦЕВІ та про які свідомо не був попереджений НАЙМАЧ, АВТОМОБІЛЬ не має;

○ обставини, які б перешкоджали вчиненню правочину, та які б замовчувалися НАЙМОДАВЦЕМ, не існують.

5.2. НАЙМАЧ за цим договором в особі свого представника:

- стверджує, що:

○ АВТОМОБІЛЬ, який передаватиметься за цим договором, оглянуто до підписання договору. Недоліків чи дефектів, які б перешкоджали його використанню за призначенням та про які НАЙМАЧ хотів би зазначити у договорі, на момент огляду виявлено не було;

● гарантує, що:

○ не чинитиме перешкод щодо можливості огляду НАИМОДАВЦЕМ переданого в найм (оренду) АВТОМОБІЛЯ;

○ здійснюватиме оплату за договором у передбачені у п.3.1 договору строки;

○ використовуватиме переданий йому АВТОМОБІЛЬ виключно за призначенням згідно з цим договором;

○ не допускатиме погіршення технічного стану АВТОМОБІЛЯ;

○ за свій рахунок проводитиме поточний ремонт АВТОМОБІЛЯ, якщо виникатиме така потреба, та здійснюватиме його профілактичне обслуговування;

○ своїми коштами та за свій рахунок усуне погіршення стану АВТОМОБІЛЯ, що зменшує його вартість, несправності та поламки, якщо це мало місце в період дії договору;

○ здійснюватиме за свій рахунок заміну зношених чи таких, що вийшли з ладу, запчастин (деталей) АВТОМОБІЛЯ; придбаватиме за свої кошти такі запчастини та деталі, або відшкодує НАЙМОДАВЦЕВІ їх вартість;

○ власним коштом здійснюватиме заправляння АВТОМОБІЛЯ пально-мастильними матеріалами;

○ здійснить страхування АВТОМОБІЛЯ на строк дії цього договору;

○ відшкодує збитки, завдані у зв'язку із втратою або пошкодженням транспортного засобу, якщо він не доведе, що це сталося не з його вини;

○ відшкодує шкоду, завдану іншій особі у зв'язку з використанням транспортного засобу, відповідно до глави 82 Цивільного кодексу України;

○ власним коштом проведе (здійснить) оцінку балансової вартості автомобіля.

5.3. НАЙМОДАВЕЦЬ та представник НАЙМАЧА взаємно стверджують один одному та повідомляють усіх зацікавлених у тому осіб, що:

● у момент укладання цього договору вони усвідомлювали (і усвідомлюють) значення своїх дій і могли (можуть) керувати ними;

● дії представника НАЙМАЧА здійснюються у межах його повноважень;

● розуміють природу цього правочину, свої права та обов'язки за цим договором;

● при узгодженні умов договору та укладенні договору відсутній будь-який обман чи інше приховування фактів, які б мали істотне значення та були свідомо приховані ними як учасниками правочину;

● договір укладається ними у відповідності зі справжньою їхньою волею, без будь-якого застосування фізичного чи психічного тиску;

● договір укладається на вигідних для учасників правочину умовах і не є результатом впливу тяжких обставин;

● правочин вчиняється з наміром створення відповідних правових наслідків (не є фіктивним);

● цей правочин не приховує інший правочин (не є удаваним);

● володіють українською мовою, що дало їм можливість вивчити цей договір та правильно зрозуміти його сутність та правові наслідки.

6. Інші умови

6.1. НАЙМОДАВЕЦЬ та представник НАЙМАЧА взаємно підтверджують один одному, що невиконання взятих на себе за договором зобов'язань тягне за собою правові наслідки, передбачені чинним законодавством.

6.2. Питання, не урегульовані у цьому договорі (в тому числі і межі відповідальності при невиконанні чи неналежному виконанні умов договору, розірвання договору тощо) вирішуються відповідно до чинного цивільного законодавства.

6.3. Витрати, пов'язані з нотаріальним оформленням цього договору, сторони несуть в рівних частинах.

6.4. Учасники правочину домовились, що вживуть всіх заходів до розв'язання спорів і врегулювання розбіжностей, які можуть виникнути із договору чи в зв'язку

з ним (в тому числі й ті, що можуть стосуватися тлумачення договору), шляхом переговорів і, при необхідності, — з укладенням договору про це, який буде посвідчений нотаріально. Обов'язковому нотаріальному посвідченню підлягають також договори про внесення будь-яких інших змін чи доповнень до цього договору найму (оренди).

В разі, коли сторони не зможуть досягти домовленості, спори і розбіжності підлягають розв'язанню (урегулюванню) відповідно до вимог законодавства України.

6.5.Про зміст прав та обов'язків за цим договором, про правові наслідки укладеного нами правочину (в тому числі, але не обмежуючись ст. ст. 215—236, 319, 759—786, 793—797 Цивільного кодексу України), зокрема, про необхідність державної реєстрації цього договору відповідно до вимог ст. 794 Цивільного кодексу нам, СТОРОНАМ у правочині, нотаріусом роз'яснено. Цей договір складено в трьох примірниках, один із яких призначається для зберігання у приватного нотаріуса Київського міського нотаріального округу ПІБ_____(місто Київ, вул._____), а два інших, викладених на бланках нотаріальних документів — для НАЙМОДАВЦЯ та НАЙМАЧА (по одному примірнику).

НАЙМОДАВЕЦЬ: _____

НАЙМАЧ: _____

(Посвідчувальний напис нотаріуса)

Зразок Договору про завдаток (між фізичними особами)

ДОГОВІР про завдаток (між фізичними особами)

м._____ «__»_____ р.

_____, паспорт громадянина України: серія ___ №___, виданий _____ м. _____, іменований надалі «Продавець», з одного боку, і _____, паспорт громадянина України: серія ___ №___, виданий _____ г. _____, іменований надалі «Покупець», з іншого боку, уклали даний договір про нижченаведене:

1. Покупець передає Продавцеві завдаток у сумі ____ (_____) гривень у рахунок оплати за договором купівлі-продажу земельної ділянки, призначеного для _____, площею _____, розташованого за адресою: _____, з кадастровим номером _____ до «__»_____ ____ р. включно.

2. Кошти, зазначені в пункті 1 даного договору, використаються як завдаток, внесений з метою забезпечення виконання Покупцем зобов'язань по оплаті договору купівлі-продажу зазначеної земельної ділянки, що належить на праві власності Продавцеві.

3. Вартість зазначеної земельної ділянки за договором купівлі-продажу становить _____ (_____) гривень. Договір купівлі-продажу укладається до «__»_____ ____р. Витрати сторін за договором купівлі-продажу становлять _____.

Інші істотні умови договору купівлі-продажу: _____.

Передачу ділянки сторони зроблять по акту прийому-передачі після _____. Договір купівлі-продажу земельної ділянки буде зареєстрований сторонами після його передачі від Продавця до Покупця відповідно до діючого законодавства.

4. При передачі завдатку Продавець передає Покупцеві оригінали правовстановлюючих документів на земельну ділянку, а саме свідоцтво про право власності, договір купівлі-продажу, що підтверджується підписами під даним договором. Документи передаються до _____.

5. Суперечки, які можуть виникнути при виконанні умов даного договору, сторони будуть прагнути вирішити мирним шляхом.

При недосягненні взаємоприйнятного рішення сторони можуть передати спірне питання на вирішення у судовому порядку відповідно до діючого законодавства.

6. Із всіх питань, що не знайшли свого вирішення в умовах даного договору, але прямо або побічно випливає з відносин сторін по ньому, що зачіпають майнові інтереси й ділову репутацію сторін договору, вони будуть керуватися нормами й положеннями чинного законодавства.

7. Термін дії договору встановлюється з моменту його підписання і діє до моменту виконання своїх зобов'язань кожної зі сторін.

8. Припинення (закінчення) терміну дії даного договору спричиняє припинення зобов'язань сторін по ньому, але не звільняє сторони договору від відповідальності за його порушення, якщо такі мали місце при виконанні умов даного договору.

Підписи сторін:

Продавець: Покупець:

Зразок Договору автолізингу

ДОГОВІР лізингу

м. _____
«___» _____ 20__ р.
БАНК: _____,
в особі директора _____,
що діє на підставі Статуту, з одного боку, і
ОРЕНДАР: _____,
в особі _____,
що діє на підставі довіреності № _____ від «___» _____ 2000 р., з іншого боку, уклали даний Договір про наступне:

1. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ

1.1. БАНК передає, а ОРЕНДАР бере у тимчасове володіння та користування наступне майно:
_____
_____
_____

Усього оренду передається зазначене майно на загальну суму _____ грн.

1.2.Майно,зазначене в пункті 1.1 даного Договору, БАНК купує у підприємства-постачальника за свій рахунок на умовах, раніше узгоджених між ОРЕНДАРЕМ і підприємством-постачальником.

1.3. Майно, що передається в оренду, є власністю БАНКУ.

2. МЕТА І ПОРЯДОК ОРЕНДИ

_____
_____

3. ПОРЯДОК ПЕРЕДАЧІ МАЙНА В ОРЕНДУ

3.1. БАНК передає ОРЕНДАРЕВІ права пред'являти вимоги до підприємства-постачальника щодо термінів, якості та комплектності поставки обладнання, що орендується.

3.2. Після укладення договору поставки майна БАНК своєчасно повідомляє про це ОРЕНДАРЯ та передає останньому всю необхідну для отримання майна документацію.

3.3. ОРЕНДАР протягом _____ днів з дня отримання обладнання, що орендується, подає БАНКУ копію акта про його приймання та введення до експлуатації.

3.4. Порушення підприємством-постачальником вимог щодо якості та комплектності поставки обладнання, що орендується, не звільняє ОРЕНДАРЯ від виконання зобов'язань за даним Договором.

4. ТЕРМІН ОРЕНДИ

4.1. Майно вважається переданим ОРЕНДАРЕВІ з моменту підписання акта приймання.

4.2. Термін оренди складає _____ з моменту прийняття майна, що орендується, за актом приймання.

4.3. Термін оренди може бути скорочений лише за згодою Сторін.

5. ПОРЯДОК РОЗРАХУНКІВ

5.1. Орендна плата вноситься ОРЕНДАРЕМ у наступному порядку (з урахуванням ПДВ):

200__ р. _____ грн.
200__ р. _____ грн.
200__ р. _____ грн.
200__ р. _____ грн.
200__ р. _____ грн.
Усього: _____ грн.

5.2. Внесення орендних платежів ОРЕНДАРЕМ здійснюється щоквартально рівними частками в розмірі 1/4 від річної суми орендної плати не пізніше _____ числа останнього місяця кварталу.

5.3. Орендна плата сплачується в безготівковому порядку на розрахунковий рахунок БАНКУ.

5.4. Орендна плата за узгодженням Сторін може вноситися в натуральній або змішаній формі, продуктами харчування, товарами, послугами.

5.5. Розмір орендної плати може бути змінений за згодою Сторін та в інших випадках, передбачених законодавством.

6. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ БАНКУ

6.1. БАНК має право здійснювати перевірку порядку використання ОРЕНДАРЕМ майна, що орендується, у відповідності до умов даного Договору.

7. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ОРЕНДАРЯ

7.1. Ризик випадкової повної або часткової втрати або псування майна, що орендується, лежить на ОРЕНДАРЕВІ.

7.2. ОРЕНДАР зобов'язаний застрахувати майно, що орендується, протягом _____ днів після його отримання.

7.3. ОРЕНДАР також зобов'язується:

— використовувати майно, що орендується, за його цільовим призначенням у відповідності до п. 2 даного Договору;

— своєчасно вносити орендні платежі;

— утримувати майно, що орендується, у відповідності до стандартів, технічних умов та іншої документації підприємства-виготовлювача;

— нести всі витрати з експлуатації, технічного обслуговування, ремонту майна;

— здійснювати за власний рахунок капітальний та поточний ремонт майна, що орендується.

7.4. ОРЕНДАР має право здавати майно, що орендується, у суборенду за згодою ОРЕНДОДАВЦЯ.

8. ПОРЯДОК ПОВЕРНЕННЯ МАЙНА ОРЕНДОДАВЦЮ

8.1. Після закінчення терміну оренди за даним Договором ОРЕНДАР зобов'язаний протягом _____ повернути майно, що орендується, ОРЕНДОДАВЦЮ за актом.

8.2. Майно, що орендується, повинно бути передано ОРЕНДОДАВЦЮ у справному стані з урахуванням нормального зносу.

8.3. Майно, що орендується, може бути також придбане ОРЕНДАРЕМ у БАНКУ у власність за ціною, що визначається додатковою угодою Сторін.

8.4. У випадку, коли ОРЕНДАР здійснив за власний рахунок та за згодою ОРЕНДОДАВЦЯ покращання, не відокремлювані без шкоди для майна, що орендується, він _____ (має, не має)

право після припинення договору відшкодування вартості цих покращань.

9. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СТОРІН

9.1. ОРЕНДАР несе перед БАНКОМ наступну відповідальність за даним Договором:

— у випадку неповідомлення БАНКУ протягом _____ днів про отримання майна, що орендується, сплачує штраф у розмірі _____;

— у випадку прострочення в прийнятті майна, що орендується, сплачує пеню в розмірі _____ від вартості майна за кожен день прострочення;

— у випадку прострочення по сплаті орендних платежів сплачує пеню в розмірі _____ від суми боргу за кожен день прострочення;

— у випадку нецільового використання майна, що орендується, сплачує штраф у розмірі _____ від суми договору.

10. ПІДСТАВИ ДОСТРОКОВОГО РОЗІРВАННЯ ДАНОГО ДОГОВОРУ

10.1. Даний Договір розірванню в односторонньому порядку не підлягає, за винятком випадків, коли одна із Сторін систематично порушує умови договору та свої зобов'язання.

10.2. Інші підстави:

_____

_____

_____.

11. ОСОБЛИВІ УМОВИ ДАНОГО ДОГОВОРУ

_____

_____

_____.

12. ІНШІ УМОВИ

12.1. Даний Договір укладено у двох оригінальних примірниках, по одному для кожної із Сторін.

12.2. У випадках, не передбачених даним Договором, Сторони керуються чинним цивільним законодавством.

12.3. Усі виправлення за текстом даного Договору мають юридичну силу лише при взаємному їх посвідченні представниками Сторін у кожному окремому випадку.

Юридичні адреси, банківські реквізити і підписи Сторін

ДОДАТКИ ДО РОЗДІЛУ VI

Судова практика з розгляду адміністративних справ про деякі правопорушення на транспорті

Верховна Рада України 5 квітня 2001 р. прийняла Закон № 2350-III «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо відповідальності за порушення правил дорожнього руху» (далі — Закон). Згідно із Законом змінено порядок розгляду справ про адміністративні правопорушення на транспорті, передбачені статтями 121, 122, 1221, 1222, 123, 124, 130, 132 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі — КУпАП), які раніше розглядала Державна автомобільна інспекція (далі — ДАІ), — тепер це право надано лише судам.

У 2003 р. суди розглянули 2 млн 850 тис. 655 справ про правопорушення, передбачені зазначеними статтями КУпАП, з винесенням постанов щодо 2 млн 851 тис. 117 осіб, що на 30 % більше, ніж в аналогічному попередньому періоді [у 2002 р. — 2 млн 192 тис. 396] **. Для належного оформлення суди повернули 62 тис. 174 матеріали [38 тис. 549], що на 61,3 % більше.

З різних підстав закрито провадження у справах щодо 186 тис. 218 осіб [139 тис. 158], що більше на 33,8 %. До закриття справ призводить, зокрема, недотримання при складенні протоколу про адміністративне правопорушення уповноваженими посадовими особами ДАІ вимог ст. 38 КУпАП щодо строків накладення адміністративного стягнення та несвоєчасне надсилання матеріалів до судів. У зв'язку із закінченням цих строків суди закрили провадження у справах щодо 107 тис. 484 осіб, що на 55,6 % більше. Питома вага зазначених осіб складала 3,8 % [3,1 %] від числа осіб, щодо яких справи розглянуто з винесенням постанов.

Кількість осіб, звільнених судами від адміністративної відповідальності за малозначністю правопорушення з усним зауваженням на адресу правопорушника (ст. 22 КУпАП), зросла на 1,4 % і становила 48 тис. 940 осіб [48 тис. 260].

До адміністративної відповідальності суди притягнули 2 млн 663 тис. 790 осіб [2 млн 52 тис. 280], що на 29,8 % більше. Штраф накладено на 1 млн 838 тис. 75 осіб [1 млн 534 тис. 507], або на 69 % від кількості притягнутих до адміністративної відповідальності. Його загальна сума становила 64 млн 399 тис. грн [57 млн 599 тис. грн], з них добровільно сплачено 25 млн 309 тис. грн, або 39,3 % [23 млн 699 тис. грн, або 41,1 %]. Попередження застосовано до 769 тис. 310, або 28,9 % [465 тис. 886, або 22,7 %], позбавлення спеціального права — до 56 тис. 405, або 2,1 % [51 тис. 887, або 2,5 %], оплатне вилучення предмета — до 100 осіб [78].

Як свідчить судова практика, посадові особи ДАІ при оформленні та направленні до суду адміністративних матеріалів про недодержання водіями транспортних засобів правил дорожнього руху та експлуатації транспорту допускали порушення, які призводили до повернення цих матеріалів на дооформлення або до закриття справ.

На дооформлення поверталася значна частина адміністративних матеріалів аналізованої категорії, що здебільшого призводило до закінчення строків накладення адміністративних стягнень, передбачених ст. 38 КУпАП.

Причиною повернення матеріалів було те, що посадові особи ДАІ не виконували належним чином вимоги ст. 256 КУпАП, а саме: вказували не всі анкетні дані правопорушника (рік, число, місяць та місце народження), його точну адресу, місце роботи, посаду, а також необхідні відомості про особу, яка склала протокол (прізвище, ім'я та по батькові, посада, службові телефони). Через неточні та неправильні записи у протоколах про місце проживання правопорушників суди витрачали додаткові кошти на повторні виклики. Крім того, це призводило до пропуску строків накладення адміністративних стягнень.

Відповідно до ст. 256 КУпАП у протоколі про адміністративне правопорушення крім місця, часу вчинення і суті останнього слід зазначати нормативний акт, яким передбачено відповідальність за нього, наводити пояснення правопорушника, інші відомості, необхідні для вирішення справи. На практиці ж у деяких протоколах не зазначалася частина статті КУпАП, якою передбачено відповідальність за вчинене правопорушником діяння. У матеріалах справи нерідко не було доказів, які б підтверджували факт вчинення особою правопорушення, даних про те, чи притягалася вона до адміністративної відповідальності раніше, а також пояснень цієї особи, свідків або підписів останніх.

У судах Автономної Республіки Крим мали місце випадки, коли матеріали про правопорушення, пов'язані з пошкодженням транспортних засобів, надсилалися до суду без належних доказів щодо розміру шкоди, характеру пошкоджень та їх усунення.

У деяких протоколах виявлено виправлення та закреслення. У Львівській, Полтавській, Київській, Херсонській областях використовувалися старі бланки протоколів, які не відповідали вимогам ст. 256 КУпАП та Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення (затверджена наказом Міністерства внутрішніх справ України (далі — МВС) від 22 лютого 2001 р. № 185; зареєстрована в Міністерстві юстиції України 26 березня 2001 р. за № 272/5463). Нерідко працівники ДАІ матеріали справи не підшивали, аркуші в ній не нумерували, опис цих матеріалів не складали.

Судова практика свідчить про те, що суди, як правило, реагували на порушення, допущені посадовими особами ДАІ при оформленні адміністративних матеріалів.

Наприклад, місцеві суди Львівської області та м. Львова при виявленні таких порушень повертали матеріали справи для проведення додаткової перевірки. Деякі місцеві суди направляли начальникам відділів та управлінь органів внутрішніх справ подання про вжиття заходів щодо усунення зазначених у них недоліків. Зокрема, 12 липня 2001 р. та 16 січня 2002 р. голова Шевченківського районного суду м. Львова направив подання з цього приводу начальникам управлінь МВС у Львівській області та у м. Львові, у зв'язку з чим із працівниками ДАІ було проведено додаткові заняття з вивчення чинного законодавства, зобов'язано їх перевіряти повноту й відповідність закону матеріалів про адміністративні правопорушення, розроблено типові вимоги щодо складення протоколів.

До основних недоліків, які призводили до закриття справ, належать несвоєчасне направлення до суду адміністративних матеріалів органами ДАІ, а також направлення всупереч вимогам ст. 221 КУпАП тих матеріалів, які йому не підвідомчі.

Згідно зі ст. 257 КУпАП протокол надсилається органові (посадовій особі), уповноваженому розглядати справу про адміністративне правопорушення, але в законі не зазначено, протягом якого строку. Це було причиною того, що матеріали надходили до суду після закінчення строків накладення адміністративного стягнення.

Згідно зі ст. 38 КУпАП адміністративне стягнення може бути накладено не пізніше ніж через два місяці з дня вчинення правопорушення, а при триваючому правопорушенні — через два місяці з дня його виявлення.

Досить часто працівники ДАІ направляли матеріали до суду за кілька днів до закінчення двомісячного строку накладення адміністративного стягнення або навіть після нього, що робило неможливим виклик правопорушників для розгляду справи. Через зазначені недоліки місцеві суди Житомирської області закрили 337 справ.

Наприклад, протокол про адміністративне правопорушення, відповідальність за яке передбачена ч. 1 ст. 130 КУпАП, було складено щодо А. 14 січня 2002 р., а до Нижньосірогозького районного суду Херсонської області він надійшов лише 11 березня того ж року, що фактично виключало можливість виклику цієї особи та

розгляду справи. Таке ж порушення було допущено в аналогічній справі щодо Г., в якій протокол, складений 19 січня 2002 р., надійшов до суду аж через два місяці.

Ленінський районний суд м. Дніпропетровська постановою від 6 серпня 2001 р. закрив провадження в адміністративній справі щодо К., який притягався до відповідальності за ч. 1 ст. 122 КУпАП, у зв'язку з тим, що минули встановлені законом строки накладення адміністративного стягнення (адміністративне правопорушення було вчинено 2 червня, а матеріали надійшли до суду лише 6 серпня 2001 р.).

З тієї ж підстави Жовтневий районний суд м. Дніпропетровська закрив адміністративну справу щодо Є., а Васильківський районний суд Дніпропетровської області — щодо В. і Л.

Нерідко направлення в суд адміністративних матеріалів після закінчення строків накладення адміністративного стягнення пов'язане з тим, що працівники підрозділу ДАІ, на території якого було вчинено правопорушення, відповідно до вимог ч. 2 ст. 276 КУпАП спочатку направляли матеріали до органів ДАІ за місцем обліку транспортних засобів або за місцем проживання правопорушника і лише після цього матеріали потрапляли до суду.

Суди обґрунтовано закривали провадження у справах у разі закінчення строків, визначених у ст. 38 КУпАП, однак при цьому винні особи уникали відповідальності.

Законом із ч. 2 ст. 122 КУпАП виключено адміністративну відповідальність за перевищення водіями транспортних засобів установлених обмежень швидкості руху менше ніж на 20 кілометрів на годину. Незважаючи на це працівники ДАІ необґрунтовано складали протоколи про адміністративні правопорушення у разі вчинення таких дій, що в подальшому також призводило до закриття справи судом.

Траплялося, що до суду надходили матеріали щодо осіб, які на момент вчинення протиправних дій не досягли шістнадцятирічного віку, що згідно з п. 2 ст. 247 КУпАП виключає провадження у справі про адміністративне правопорушення.

Так, 26 травня 2001 р. інспектор ДАІ склав і направив до суду протокол щодо неповнолітнього Ш., який керував мотоциклом, не маючи посвідчення водія. Голова Камінь-Каширського районного суду Волинської області постановою від 1 червня того ж року на підставі п. 2 ст. 247 КУпАП провадження у справі закрив. Однак через п'ять днів Ш. був затриманий з тих же підстав і інспектор ДАІ знову склав щодо нього протокол та направив цей документ до того ж суду, який і цього разу постановою від 8 червня 2001 р. провадження у справі щодо Ш. закрив.

Аналіз судової практики свідчить, що суди в основному правильно застосовували законодавство про адміністративну відповідальність за порушення правил дорожнього руху. Водночас у справах про перевищення водіями швидкості руху, невиконання вимог про зупинку, порушення правил проїзду залізничних переїздів та експлуатації транспортних засобів, також про керування ними особами, які перебували у стані сп'яніння, виявлено багато помилок, допущених як працівниками ДАІ, так і суддями.

Суддя Центрального районного суду м. Миколаєва закрив провадження в адміністративній справі за відсутністю в діях Г. складу правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 130 КУпАП, пославшись на те, що він свою вину у вчиненні цього правопорушення не визнав і жодного доказу на її підтвердження суду не надано, пояснення Г. матеріалами справи не спростовано, а медичний огляд його не проводився. При цьому суддя не звернув уваги на те, що при затриманні Г. працівники ДАІ запропонували йому пройти медичний огляд на стан алкогольного сп'яніння, оскільки незважаючи на явні ознаки останнього, підтверджені результатами застосування трубки «Контроль тверезості», правопорушник категорично заперечував вживання ним алкоголю. Г. було доставлено до медичного закладу, де він у присутності лікаря від медичного огляду відмовився, що було зазначено у протоколі останнього.

При розгляді адміністративних справ аналізованої категорії суди переважно застосовували стягнення у виді штрафу, а також позбавлення права керування транспортними засобами. При цьому в деяких випадках вони накладали зазначені стягнення неправильно.

Так, Світловодський міський суд Кіровоградської області прийняв рішення про притягнення К. до відповідальності за ст. 124 КУпАП і накладення на нього адміністративного стягнення у виді штрафу в розмірі 10 грн, хоча санкцією цієї статті передбачено штраф у розмірі від одного до чотирьох неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (тобто не менше 17 грн) або позбавлення права керування транспортними засобами на строк від трьох до шести місяців.

Кіровський районний суд м. Кіровограда 18 червня 2001 р. визнав С. винним в адміністративному правопорушенні, відповідальність за яке передбачена ч. 4 ст. 122 КУпАП, і наклав на нього штраф у розмірі 17 грн, тоді як санкцією цієї норми передбачено штраф від 34 до 68 грн.

Незважаючи на те, що керування транспортними засобами у стані сп'яніння, відповідальність за яке передбачена ст. 130 КУпАП, є небезпечним і досить поширеним правопорушенням, суди переважно застосовували за нього штраф і лише щодо кожного третього правопорушника — позбавлення права керування транспортними засобами.

Працівники ДАІ 18 травня 2001 р. затримали громадянина Р. з явними ознаками алкогольного сп'яніння, який керував транспортним засобом. Їхати до лікарні для проведення медичного огляду на стан алкогольного сп'яніння він відмовився. Проба із застосуванням трубки «Контроль тверезості» дала позитивний результат. Матеріали щодо Р. були направлені до суду для притягнення його до адміністративної відповідальності за ч. 2 ст. 130 КУпАП, оскільки протягом року на нього двічі накладався штраф за такі ж правопорушення: 26 червня 2000 р. в розмірі 260 грн та 8 березня 2001 р. — 340 грн.

Суддя Заводського районного суду м. Миколаєва розглянула справу про притягнення Р. до відповідальності за ч. 2 ст. 130 КУпАП без виклику його до суду і, не взявши до уваги неодноразове вчинення ним аналогічних правопорушень, постановила рішення про стягнення з нього штрафу в розмірі 680 грн, тоді як зазначеною нормою крім штрафу передбачено й більш суворе стягнення — позбавлення права керування всіма видами транспортних засобів на строк від двох до трьох років з оплатним вилученням транспортного засобу чи без такого.

Суди мало застосовували передбачене законом (ч. 5 ст. 121, ч. 2 ст. 130 КУпАП) оплатне вилучення транспортного засобу при накладенні штрафу за повторне протягом року вчинення адміністративного правопорушення.

Іноді до суду надходили матеріали про притягнення особи до відповідальності за ч. 2 ст. 130 КУпАП, в яких не було даних про вчинення нею раніше аналогічного правопорушення, хоча ця обставина має важливе значення для вирішення питання про кваліфікацію дій правопорушника (за ч. 1 чи ч. 2 цієї статті) і відповідно про міру його відповідальності.

Наприклад, у матеріалах адміністративної справи, оформлених ДАІ Червонозаводського району м. Харкова, не було будь-яких даних про притягнення Л. протягом року до адміністративної відповідальності за керування транспортними засобами у стані сп'яніння, однак суддя Московського районного суду м. Харкова постановою від 22 жовтня 2001 р. визнав його таким, що вчинив раніше аналогічне правопорушення, і позбавив права керування транспортними засобами строком на два роки.

Траплялися також випадки накладення адміністративного стягнення, не передбаченого санкцією тієї норми, за якою особа притягалася до відповідальності.

Так, щодо В., котрий учинив правопорушення, відповідальність за яке передбачена ч. 3 ст. 122 КУпАП, Ленінградський районний суд м. Києва застосував попередження, хоча санкція зазначеної норми такого стягнення не містить.

Суди не завжди виконували вимоги ст. 280 КУпАП щодо встановлення під час розгляду справи всіх необхідних обставин, зокрема тих, що пом'якшують або обтяжують відповідальність.

Мали місце випадки, коли суди розглядали не підвідомчі їм справи.

Новоодеський районний та Очаківський міський суди Миколаївської області всупереч вимогам ст. 221 КУпАП прийняли до провадження і розглянули по суті адміністративні матеріали про правопорушення, відповідальність за які передбачена ст. 126 КУпАП. Проте відповідно до ч. 1 ст. 222 КУпАП справи про такі правопорушення підвідомчі органам внутрішніх справ.

Велику кількість справ про адміністративні правопорушення судді розглядали за відсутності осіб, які притягалися до адміністративної відповідальності, при цьому в матеріалах справ не було даних про повідомлення останніх про час судового розгляду. Як правило, у постановах суду зазначалося, що правопорушника повідомили працівники міліції, але це не завжди відповідало дійсності.

Наприклад, Горохівський районний суд постановою від 29 червня 2001 р. наклав на Г. адміністративне стягнення за ч. 2 ст. 121 КУпАП, зазначивши, що він до суду не з'явився, хоча працівники міліції повідомили його про час розгляду справи. Однак у протоколі від 15 червня 2001 р. зазначено, що справа розглядатиметься у Горохівському районному суді 30 червня того ж року, тобто на день пізніше, ніж це фактично відбулося.

Голова Апеляційного суду Житомирської області скасував постанову судді Коростишівського районного суду про притягнення Д. до відповідальності за ч. 1 ст. 130 КУпАП, оскільки всупереч вимогам ст. 268 КУпАП справу було розглянуто за відсутності правопорушника і даних про своєчасне повідомлення його про місце та час судового розгляду в матеріалах справи не було. Свідків у судовому засіданні також не допитано.

За повідомленнями апеляційних судів, до місцевих судів прикордонних областей (Харківська, Луганська, Одеська) надходило багато адміністративних матеріалів щодо громадян Російської Федерації, Молдови, більшість з яких до суду не з'являлися і тому справи розглядалися за їх відсутності, а в подальшому поставала проблема виконання постанови судді про стягнення штрафу. Крім того, повідомлення такого правопорушника про час і місце розгляду справи в суді потребувало тривалого часу, що призводило до пропуску строків, передбачених ст. 38 КУпАП.

Переважна більшість суддів постанови про притягнення до адміністративної відповідальності складали відповідно до вимог ст. 283 КУпАП, однак допускали при цьому і певні недоліки. У деяких постановах обставини правопорушення викладено вкрай стисло, не зазначено час і місце його вчинення, не наведено пояснення правопорушників.

Не завжди суди додержували вимоги ст. 285 КУпАП про направлення копій постанов особам, які вчинили правопорушення.

Постанови про накладення адміністративних стягнень в основному виконувалися. Однак у багатьох адміністративних справах усупереч вимогам ст. 305 КУпАП не виявлено відомостей про сплату штрафу, хоча постанови судів направлялися державній виконавчій службі для його примусового стягнення.

Серед проблем, що виникають при застосуванні судами чинного законодавства у справах аналізованої категорії, можна назвати такі.

У ч. 2 ст. 121 КУпАП, якою встановлено відповідальність водіїв за керування транспортними засобами з технічними несправностями (за винятком несправностей, зазначених у ч. 1 цієї статті, з якими згідно з установленими правилами експлуатація таких засобів забороняється), не міститься переліку останніх, що ускладнює якісний та своєчасний розгляд відповідних справ судом.

Розгляд адміністративних справ про передбачені ст. 124 КУпАП порушення правил дорожнього руху, що спричинили пошкодження транспортних засобів, ван-

тажів, шляхів, шляхових споруд чи іншого майна, у більшості випадків пов'язаний із необхідністю з'ясування в судовому засіданні істотних обставин, у зв'язку з чим судді не в змозі своєчасно розглянути деякі справи, особливо коли вони надійшли до суду через тривалий час після вчинення правопорушення.

Хоча у справах про адміністративні правопорушення протокол судового засідання не ведеться, слушною є думка деяких суддів про доцільність його ведення у випадках, коли оспорюються обставини правопорушення, провадиться допит свідків, понятих чи інших осіб.

Заслуговує на увагу і пропозиція про те, щоб справи про адміністративні правопорушення, передбачені ст. 121, 122, 1221, 1222, 123, 124, 130, 132 КУпАП, розглядалися районним (міським) судом лише при незгоді правопорушника зі складеним працівником ДАІ протоколом, який у такому разі міг би бути оскаржений до суду.

Результати проведеного узагальнення свідчать про недоцільність віднесення до підвідомчості суду адміністративних справ аналізованої категорії, зокрема тих, які пов'язані із застосуванням таких стягнень, як попередження та штрафи невеликого розміру. Покладення на суди повноважень щодо розгляду такої значної кількості матеріалів про адміністративні правопорушення без збільшення штату суддів та обсягів фінансування негативно позначається на якості розгляду судами кримінальних і цивільних справ. Тому слушною є пропозиція деяких апеляційних судів про повернення таких справ до підвідомчості органів внутрішніх справ.

Кримінальна відповідальність за ст. 286 КК України настає за такі самостійні дії, як порушення правил безпеки дорожнього руху або порушення правил експлуатації транспорту особою, яка керує транспортним засобом. У зв'язку з цим суд у вироку має чітко зазначити, які саме дії винної особи утворюють склад такого злочину.

Вирок суду змінено у зв'язку із зайвою кваліфікацією дій винного за ознакою порушення правил експлуатації транспорту, оскільки даних, що свідчили б про таке порушення, у справі не встановлено. Так, вироком Кіровського районного суду АР Крим від 7 вересня 2007 р. Г. засуджений за ч. 2 ст. 286 КК на чотири роки позбавлення волі з позбавленням права керувати транспортними засобами на три роки. На підставі ст. 75 КК суд звільнив засудженого від відбування призначеного основного покарання з випробуванням, встановивши йому іспитовий строк два роки з покладенням відповідних обов'язків, що передбачені у ст. 76 цього Кодексу.

Суд також постановив стягнути з Г. моральну шкоду на користь В. у сумі 18 тис. 507 грн та судові витрати за проведення експертизи в сумі 282 грн.

В апеляційному порядку справа не переглядалась.

Г. визнано винуватим у тому, що 24 березня 2007 р. приблизно о 13 годині 40 хвилин, керуючи автомобілем, під час руху заднім ходом, він допустив порушення пункту 1.5, підпункту «б» пункту 2.3, пункту 10.9 Правил дорожнього руху (далі — Правила) і вчинив наїзд на пішохода М., яка стояла на проїзній частині позаду автомобіля. У результаті дорожньо-транспортної пригоди потерпіла отримала тяжкі тілесні ушкодження, що спричинили її смерть.

У касаційному поданні прокурор зазначив, що суд першої інстанції допустив неправильне застосування кримінального закону, у зв'язку з чим порушив питання про внесення до вироку відповідних змін.

Перевіривши матеріали справи та обговоривши доводи, викладені у касаційному поданні прокурора, колегія суддів Судової палати у кримінальних справах Верховного Суду України дійшла висновку, що це подання підлягає задоволенню з таких підстав.

Висновки суду першої інстанції про доведеність вини засудженого у вчиненні наведених у вироку неправомірних дій, а також їх кваліфікацію за ч. 2 ст. 286 КК прокурор, як видно зі змісту касаційного подання, не оскаржує. Він також не ставить під сумнів вид та розмір призначеного засудженому покарання.

Разом з тим дані мотивувальної частини вироку вказують на те, що визнавши Г. винуватим у порушенні Правил особою, яка керує транспортним засобом, що спричинило смерть потерпілого, суд також зазначив й іншу, передбачену диспозицією ст. 286 КК, ознаку цього злочину — «порушення правил експлуатації транспорту».

Із змісту долученого до матеріалів справи протоколу огляду транспорту від 24 березня 2007 р. вбачається, що керований засудженим автомобіль був у технічно справному стані. У ході досудового слідства та у судовому засіданні не було виявлено обставин, які б свідчили про наявність у цьому автомобілі таких несправностей, за яких згідно з Правилами його експлуатація була б заборонена.

Наведене не було враховано судом при постановлені вироку, у зв'язку з чим, кваліфікуючи неправомірні дії Г. за ч. 2 ст. 286 КК, суд першої інстанції зайво зазначив таку ознаку розглядуваного злочину, як «порушення правил експлуатації транспорту», допустивши, таким чином, неправильне застосування кримінального закону.

Враховуючи наведене, колегія суддів Судової палати у кримінальних справах Верховного Суду України вирок Кіровського районного суду АР Крим від 7 вересня 2007 р. щодо Г. змінила і виключила із мотивувальної частини вироку висновок суду про наявність у діях Г. такої ознаки вчиненого злочину, як «порушення правил експлуатації транспорту».

Зразок Постанови в справі про адміністративне правопорушення

ПОСТАНОВА
в справі про адміністративне правопорушення

Серія АА
№ 000000

____ _____ 20__ року _____
(місце розгляду)

_____,
(посада, П.І.Б. посадової особи, яка виносить постанову)

розглянувши матеріали про адміністративне правопорушення, УСТАНОВИВ:

_____,
(викласти суть та обставини правопорушення, установлені при розгляді справи)

_____,

Ураховуючи, що гр._____скоїв(ла) адміністративне правопорушення, передбачене ч.___ ст._____ КУпАП, та керуючись положеннями статті 14-1, частин п'ятої, шостої статті 258 та статті 283 КУпАП, ПОСТАНОВИВ:

1. Притягнути гр. _____ до адміністративної відповідальності і накласти на нього (неї) адміністративне стягнення у вигляді _____,

_____
(указується вид адміністративного стягнення /попередження
або штраф (сума штрафу зазначається цифрами та словами))

2. На підставі частини другої статті 308 КУпАП у разі несплати гр. _____ штрафу протягом 15 днів, з метою примусового виконання цієї постанови органами державної виконавчої служби стягнути з правопорушника подвійний розмір штрафу _____

_____
(указується сума штрафу цифрами і словами в дужках)

Примірник постанови отримав ___ _____20___ р. _____
(дата отримання постанови та підпис правопорушника)

М.П.

_____
(підпис посадової особи)

Зразок Акту огляду та тимчасового затримання транспортного засобу

АКТ огляду та тимчасового затримання транспортного засобу

_____20___ _____
(місце складання протоколу)

Я_____,
(посада, прізвище, ім'я, по батькові, місце роботи працівника Державтоінспекції МВС)

відповідно до ст. 265-2 КУпАП на вул. (км автодороги) _____ о__год. ___хв ___ _____20 року в присутності свідків

1._____
(П.І.Б., місце проживання)

2._____
(П.І.Б., місце проживання)

здійснив огляд та тимчасове затримання транспортного засобу (марка, номерний знак _____ _____) шляхом блокування або доставлення для зберігання на спеціальний майданчик чи стоянку (непотрібне закреслити), місцезнаходження:

_____
(вулиця, назва населеного пункту, км автодороги)

Огляд та тимчасове затримання транспортного засобу здійснено у зв'язку з __

_____

(зазначити підстави тимчасового затримання транспортного засобу, визначені статтею 265-2 КУпАП)

Власник транспортного засобу: _____

_____
(прізвище, ім'я, по батькові, місце проживання)

Зовнішній вигляд транспортного засобу _____
(зазначається перелік деталей та агрегатів, яких не вистачає, стан лакофарбового покриття, наявність механічних пошкоджень, наявність вантажу, інших речей та їх стан)

_____

Транспортний засіб для його примусового переміщення прийняв:

_____
(посада, прізвище, ініціали, підпис, телефон)

Відстань переміщення транспортного засобу на спеціальний майданчик чи стоянку становить _____км (зазначається особою, яка здійснила примусове переміщення транспортного засобу).

Транспортний засіб на тимчасове зберігання прийняв:

_____
(посада, П.І.Б., підпис)

Підпис особи, яка склала протокол про адміністративне правопорушення:

_____

Підписи свідків
1. _____
2. _____

Зразок Скарги на незаконний обшук або огляд транспортного засобу

Скарга на незаконний обшук або огляд транспортного засобу
Начальнику _____

_____
(Підставити посаду начальника та адресу органу ДАІ або ГУМВС України у регіоні)

Від: _____

_____
(Підставити свої ПІБ та адресу)

СКАРГА

«___»_____20__р., _____
(Підставити дату та місце подій)

під час керування транспортним засобом _____
(Підставити марку, модель, державний номерний знак)

мене було зупинено співробітником ДАІ

_____

_____

(Підставити відомі дані співробітника ДАІ, — ПІБ, звання та посаду, або номер нагрудного знаку, або номерний знак патрульного транспортного засобу, тощо).

Зазначений співробітник ДАІ не представився (представився нерозбірливо), на протиріччя вимогам ч.2 ст.5 Закону України «Про міліцію», і усі вказані відомості про нього стали відомі вже у процесі подальшого спілкування.

Після цього зазначений співробітник пред'явив мені вимогу відкрити салон та багажник автомобіля, порився у речах, які там знаходилися. Він вказав при цьому, що було проведено «огляд» транспортного засобу.

Вказані дії я вважаю незаконними з таких підстав.

Враховуючи той факт, що подібний огляд проводиться з метою виявлення заборонених предметів, у тому числі й тих, за перевезення, зберігання або носіння яких передбачено кримінальну відповідальність, до зазначених правовідносин слід застосовувати положення КПК України. Зазначений огляд не відповідав вимогам КПК з кількох підстав.

Так, до порушення кримінальної справи і, відповідно, не особою, яка проводить досудове слідство, може проводитися виключно огляд місця події і тільки у невідкладних випадках, як це прямо передбачено ч.2 ст.190 КПК. Мій автомобіль місцем будь-якої події не був, а співробітник ДАІ не був особою, яка проводить досудове слідство.

Автомобіль є володінням особи, а отже, його огляд, у відповідності до ч.4 ст.190 КПК, проводиться за рішенням суду. Такого рішення у даному випадку не було. Як не було і жодного з випадків, які передбачені як винятки з цього правила у ч.5 зазначеної статті.

На порушення ч.3 190, ч.1 ст.191 КПК, огляд проведено без складання протоколу та без залучення понятих.

Більше того. Саме пред'явлення вимоги про відкриття салону та багажника автомобіля, які підпадають під визначення приміщення та іншого сховища, що передбачає отримання згоди або відмови їх відкрити, свідчить про те, що вказані дії були не оглядом (який характеризується тільки візуальним дослідженням предмету огляду), а обшуком, оскільки такий порядок передбачений ч.2 ст.183 КПК України тільки і виключно для цієї слідчої дії. Іншого випадку, коли співробітник міліції

має право пред'явити такі вимоги до громадянина, ані КПК, ані інші законодавчі акти України не передбачають.

Між тим, у відповідності до ст.ст..177, 183 КПК, обшук володіння особи проводиться також, за загальним правилом, за мотивованою постановою суду (обставин, які є підставою для виключення з цього правила, також не було у даному випадку). Обшук також проводиться із залученням понятих та складанням протоколу. Нічого цього виконано співробітником ДАІ не було.

Між тим, у відповідності до ст.19 Конституції України, посадові (службові) особи органів державної влади можуть діяти виключно у межах, способом та у порядку, що прямо передбачені законом. Таким чином, такий обшук у цій ситуації у відповідності до закону не може бути проведено взагалі.

Більше того, співробітником ДАІ було запропоновано пред'явити для огляду також вміст кишень. Що підпадає під визначення обшуку особи, відповідно до ст..184 КПК України, але його також проведено без належних підстав, передбачених зазначеною статтею закону, та із порушенням встановленого порядку.

Очевидно, що безпричинні або з тих причин, що не передбачені законодавством, подібні дії, порушують законодавство, а також грубо порушують мої права.

На підставі викладеного, керуючись стст.5-7 Закону України «Про звернення громадян»,

ПРОШУ:

1) Вжити заходів дисциплінарного характеру до службової (посадової) особи ДАІ, яка вчинила дії, що порушують законодавство, та керівників підрозділу ДАІ, які допускають такі порушення працівниками при організації несення ними служби;

2) Дати відповідь у порядку та у терміни, передбачені ст.20 Закону України «Про звернення громадян».

«___»_____ 20___р.

(Підпис)

Зразок Заяви прокуророві за фактом незаконного обшуку (огляду) транспортного засобу

Прокурору _____

_____

(Підставити назву та адресу прокуратури/посади прокурора)

Від: _____

(прізвище, ім'я, по батькові, адреса)

ЗАЯВА

«___»_____20__р., _____

(Підставити дату та місце подій)

під час керування транспортним засобом _____

(Підставити марку, модель, державний номерний знак)

мене було зупинено співробітником ДАІ

_____

_____

(Підставити відомі дані співробітника ДАІ, — ПІБ, звання та посаду, або номер нагрудного знаку, або номерний знак патрульного транспортного засобу, тощо).

Зазначений співробітник ДАІ не представився (представився нерозбірливо), на протиріччя вимогам ч.2 ст.5 Закону України «Про міліцію», і усі вказані відомості про нього стали відомі вже у процесі подальшого спілкування.

Після цього зазначений співробітник пред'явив мені вимогу відкрити салон та багажник автомобіля, порився у речах, які там знаходилися. Він вказав при цьому, що було проведено «огляд» транспортного засобу.

Вказані дії я вважаю незаконними з таких підстав.

Враховуючи той факт, що подібний огляд проводиться з метою виявлення заборонених предметів, у тому числі й тих, за перевезення, зберігання або носіння яких передбачено кримінальну відповідальність, до зазначених правовідносин слід застосовувати положення КПК України. Зазначений огляд не відповідав вимогам КПК з кількох підстав.

Так, до порушення кримінальної справи і, відповідно, не особою, яка проводить досудове слідство, може проводитися виключно огляд місця події і тільки у невідкладних випадках, як це прямо передбачено ч.2 ст.190 КПК. Мій автомобіль місцем будь-якої події не був, а співробітник ДАІ не був особою, яка проводить досудове слідство.

Автомобіль є володінням особи, а отже, його огляд, у відповідності до ч.4 ст.190 КПК, проводиться за рішенням суду. Такого рішення у даному випадку не було. Як не було і жодного з випадків, які передбачені як винятки з цього правила у ч.5 зазначеної статті.

На порушення ч.3 190, ч.1 ст.191 КПК, огляд проведено без складання протоколу та без залучення понятих.

Більше того. Саме пред'явлення вимоги про відкриття салону та багажника автомобіля, які підпадають під визначення приміщення та іншого сховища, що передбачає отримання згоди або відмови їх відкрити, свідчить про те, що вказані дії були не оглядом (який характеризується тільки візуальним дослідженням предмету огляду), а обшуком, оскільки такий порядок передбачений ч.2 ст.183 КПК України

тільки і виключно для цієї слідчої дії. Іншого випадку, коли співробітник міліції має право пред'явити такі вимоги до громадянина, ані КПК, ані інші законодавчі акти України не передбачають.

Між тим, у відповідності до ст.ст..177, 183 КПК, обшук володіння особи проводиться також, за загальним правилом, за мотивованою постановою суду (обставин, які є підставою для виключення з цього правила, також не було у даному випадку). Обшук також проводиться із залученням понятих та складанням протоколу. Нічого цього виконано співробітником ДАІ не було.

Між тим, у відповідності до ст.19 Конституції України, посадові (службові) особи органів державної влади можуть діяти виключно у межах, способом та у порядку, що прямо передбачені законом. Таким чином, такий обшук у цій ситуації у відповідності до закону не може бути проведено взагалі.

Більше того, співробітником ДАІ було запропоновано пред'явити для огляду також вміст кишень. Що підпадає під визначення обшуку особи, відповідно до ст..184 КПК України, але його також проведено без належних підстав, передбачених зазначеною статтею закону, та із порушенням встановленого порядку.

Очевидно, що безпричинні або з тих причин, що не передбачені законодавством, подібні дії, порушують законодавство, а також грубо порушують мої права.

Вважаю, що таке істотне порушення вимог законодавства щодо громадянина з боку співробітника міліції є перевищенням з його боку службових повноважень, а отже, утворює склад злочину, передбаченого ч.1 ст.365 КК України. З іншого боку, допущення керівництвом відповідного підрозділу ДАІ таких порушень з боку працівників останнього, є службовою недбалістю, що утворює склад злочину, передбаченого ч.1 ст.367 КК України.

На підставі викладеного, керуючись стст.94, 95, 97 КПК України,

ПРОШУ:

Порушити за зазначеними фактами кримінальну справу за ознаками злочинів, передбачених стст.365 ч.1, 367 ч.1 КК України.

«___»_____ 200__р.
(Підпис).

Зразок Позовної заяви про відшкодування моральної шкоди внаслідок неправомірних дій працівників ДАІ

Позовна заява (у справі за адміністративним позовом) про відшкодування моральної шкоди внаслідок неправомірних дій працівників ДАІ

До _____ суду _____

_____

(Підставити назву суду)

Позивач:

_____

_____

(Підставити свої прізвище, ім'я, по батькові, адресу)

Відповідач:
ВДАІ _____ УДАІ ГУМВС України _____,

_____

(Підставити дані органу ДАІ, де працює посадова особа,

що склала протокол, та адресу, при наявності — телефон)

ПОЗОВНА ЗАЯВА
(у справі за адміністративним позовом)

Звільнено від сплати судового збору відповідно до ст..288 КУпАП.

Цей позов підлягає розгляду у судах на підставі ст..288 ч.3 КУпАП, яка прямо передбачає право особи оскаржити до районного (прирівненого до нього) суду постанову органів державної влади та посадових осіб, до яких належать і органи ДАІ та їх посадові особи.

«___»_____20__р. посадовою (службовою) особою відповідача — _____

_____,

(підставити дані посадової особи, яка винесла постанову)

винесено постанову у справі про адміністративне правопорушення, передбачене ст. _____ (підставити статтю та частину статті КУпАП) щодо мене.

Вказана постанова не відповідає обставинам справи та вимогам закону з таких підстав.

_____

_____

_____

(Вказати аргументи про невідповідність закону та обставинам справи постанови, взяті з представленої на цьому сайті скарги, залежно від характеру правопорушення, за яке складено адмінпротокол).

З огляду на викладене вважаю, що дії працівника відповідача були незаконними.

До того ж, слід вказати, що відповідно до ст.71 ч.2 КАС України, обов'язок доказування правомірності своїх дій в даному випадку покладено на відповідача.

За таких умов у моїх діях немає складу правопорушення, у якому мене визнано винним зазначеною постановою.

Ст.288 КУпАП прямо передбачає буквально таке:

Постанову по справі про адміністративне правопорушення може бути оскаржено: **у вищестоящий орган (вищестоящій посадовій особі) або в районний, районний у місті, міський чи міськрайонний суд, у порядку, визначеному Кодексом адміністративного судочинства України, з особливостями, встановленими КУпАП.**

Враховуючи той факт, що у двох перших пунктах зазначеної норми постанови співробітника ДАІ не вказані, дана категорія справ прямо відноситься до тих, яка входить до компетенції безпосередньо судів.

За таких умов справа підлягає розгляду судами.

Вважаю, що до цієї справи повністю відносяться вимоги Постанов Пленуму Верховного Суду України, а саме: **Від 11.06.2004 № 11** «Про окремі питання, що виникають при застосуванні судами положень ст. 276 Кодексу України про адміністративні правопорушення», яка передбачає:

3. **Згідно зі ст. 245 КУпАП** суддя при розгляді справи про адміністративне правопорушення має своєчасно, всебічно, повно й об'єктивно з'ясувати обставини справи і вирішити її в точній відповідності із законом.

23.12.2005 № 14 «Про практику застосування судами України законодавства у справах про деякі злочини проти безпеки дорожнього руху та експлуатації транспорту, а також про адміністративні правопорушення на транспорті», яка передбачає:

24. Звернути увагу судів на неприпустимість спрощеного підходу до судового розгляду справ про адміністративні правопорушення на транспорті та ігнорування прав осіб, яких притягають до відповідальності, потерпілих, їх законних представників і захисників.

Суди повинні неухильно виконувати вимоги ст. 268 КУпАП щодо розгляду справи про адміністративне правопорушення у присутності особи, яка притягається до адміністративної відповідальності. Під час відсутності зазначеної особи це можливо лише у випадках, коли є дані про своєчасне її сповіщення про місце та час розгляду і якщо від неї не надійшло клопотання про його відкладення.

При розгляді справ зазначеної категорії необхідно з'ясовувати всі обставини, перелічені у статтях 247 і 280 КУпАП, у тому числі шляхом допиту свідків та призначення експертиз. Зміст постанови судді має відповідати вимогам, передбаченим статтями 283 і 284 КУпАП. У ній, зокрема, потрібно навести докази, на яких ґрунтується висновок про вчинення особою адміністративного правопорушення, та зазначити мотиви відхилення інших доказів, на які посилався правопорушник, чи висловлених останнім доводів.

Очевидно, що співробітником ДАІ складено документи саме із цим «спрощеним» підходом, із значними процесуальними порушеннями, таким чином, що протокол суперечить постанові про адміністративне правопорушення.

Одночасно слід зауважити, що п.4 ч.2 ст.105 КАС України передбачає можливість стягнення з відповідача — суб'єкта владних повноважень коштів на відшкодування спричиненої його незаконними діями шкоди) як матеріальної, так і моральної). Таку шкоду мені, справді, спричинено. Оскільки, у відповідності до ст..25 ч.3 Закону України «Про міліцію», заподіяні збитки працівником міліції відшкодовуються державою, а відповідач є органом державної влади, і до того ж, у відповідності до ст..1172 ЦК України, несе відповідальність за дії свого працівника при виконанні службових обов'язків, то саме відповідач має відшкодувати матеріальну та моральну шкоду.

Матеріальна шкода полягає у такому. _____

_____

_____,

та складає _____.

(Підставити обставини, які обумовлюють матеріальну шкоду, докази, якими вона підтверджується, та суму спричиненої матеріальної шкоди.)

Моральна шкода полягає у тому, що відносно мене було необґрунтовано винесено постанову, мене необґрунтовано звинувачено у вчиненні правопорушення. При цьому мені фактично було відмовлено у будь-якій можливості захисту своїх інтересів, враховуючи те, у якому порядку винесено постанову. Я відчув абсолютну безпомічність перед посадовими (службовими) особами органів державної влади, що підірвало у мене віру у можливість захисту своїх інтересів правовими методами. До того ж, внаслідок неправомірних дій посадової (службової) особи відповідача я був змушений витрачати час на збирання доказів, складання документів, звернення до суду, участь у судових засіданнях. У мене зірвалися життєві плани, я змушений нервуватися, уся ця ситуація (починаючи із винесення несправедливої постанови щодо мене) є для мене стресовою, і кожне судове засідання у справі призводить до поглиблення цього стресу. Причинену мені таким чином моральну шкоду відшкодувати адекватно та повністю у матеріальній формі неможливо, але суму, яка б могла частково загладити мої моральні страждання, я оцінюю у _____ _____.

(Підставити суму, у яку позивач оцінює моральну шкоду)

На підставі викладеного, керуючись ст.ст..4, 6 КАС України, стст.287, 288 КУпАП,

ПРОШУ:

1. Викликати у судове засідання по справі, належно повідомивши про дату, мене, представника відповідача та посадову особу, якою винесено постанову про адміністративне правопорушення;

2. Зазначену постанову у справі про адмніністративне правопорушення визнати недійсною та скасувати, а справу про адміністративне правопорушення щодо мене закрити, за відсутністю у моїх діях складу такого правопорушення.

3. На відшкодування матеріальної шкоди стягнути з відповідача на _____.

(Підставити суму)

4. На відшкодування моральної шкоди стягнути з відповідача _____.

(Підставити суму)

«___»_____ 20__р.

(Підпис)

Додатки:

1. Копія позовної заяви;

2. Копії протоколу та постанови про адміністративне правопорушення на ___ аркушах.

3. Документи на підтвердження факту спричинення та розміру матеріальної шкоди на _____ аркушах (Вказати, які документи).

ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК

Аварійна обстановка — порушення учасником дорожнього руху Правил дорожнього руху, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2001 року № 1306 (далі — ПДР), які примусили інших учасників цього руху різко змінити швидкість, напрямок руху або вжити інших заходів щодо забезпечення особистої безпеки або безпеки інших громадян.

Аварійний комісар (average adjuster) — фахівець, який за дорученням страховика (іноді із залученням експерта — сюрвейєра) визначає причину, характер і розмір збитків і видає аварійний сертифікат. На нього може покладатись участь у проведенні превентивних заходів, а також ліквідації наслідків страхового випадку. Іноді страховик може доручати аварійному комісару розгляд претензій страхувальника.

Автобус зчленований — автобус, який складається з двох і більше жорстких шарнірно з'єднаних між собою секцій так, що забезпечується переміщення пасажирів з однієї секції в іншу.

Автобус — транспортний засіб, який за своєю конструкцією та обладнанням призначений для перевезення пасажирів з кількістю місць для сидіння більше ніж дев'ять з місцем водія включно; автотранспортні засоби, призначені для перевезень пасажирів та їх багажу, які відповідно до паспорту заводу-виробника мають більш як 9 місць для сидіння, включаючи місце водія.

Автобус далекого прямування — автобус загального призначення, який за своєю конструкцією та обладнанням пристосований для перевезення тільки сидячих пасажирів на далекі відстані з необхідним рівнем комфортабельності.

Автобус загального призначення — автобус, призначений для перевезення пасажирів як громадським транспортом (за маршрутами).

Автобус спеціалізований — автобус, який за своїми характеристиками не відповідає жодному з вище зазначених типів, має спеціальне обладнання і призначений, в основному, для перевезення пасажирів певних категорій або певних професій.

Автоматизований реєстр уповноважених суб'єктів господарювання (далі — реєстр) — перелік відомостей про суб'єктів господарювання, уповноважених проводити перевірку технічного стану.

Автомобіль — колісний транспортний засіб, який приводиться в рух джерелом енергії, має не менше чотирьох коліс, призначений для руху безрейковими дорогами і використовується для перевезення людей та (чи) вантажів, буксирування транспортних засобів, виконання спеціальних робіт; дорожній транспортний засіб, який приводиться в рух джерелом енергії, має не менше 4 колес, призначений для руху безрейковими дорогами і використовується для перевезення людей та (чи) вантажів; буксирування транспортних засобів, призначених для перевезення людей та (чи) вантажів; виконання спеціальних робіт. Термін «автомобіль» поширюється також на транспортні засоби, двигуни яких живляться постійним електричним струмом через контактну мережу (тролейбуси); триколісні транспортні засоби, споряджена маса яких становить понад 400 кг.

Автомобіль вантажний — автомобіль, який за своєю конструкцією та обладнанням призначений для перевезення вантажів.

Автомобіль вантажопасажирський — автомобіль, який за своєю конструкцією та обладнанням призначений для перевезення як пасажирів, так і вантажів.

Автомобільний транспортний засіб — ДТЗ, за допомогою якого здійснюється перевезення пасажирів і вантажів автомобільними дорогами чи виконання спеціальних робочих функцій.

Автомобіль-тягач — автомобіль, який за своєю конструкцією та обладнанням призначений виключно для буксирування транспортних засобів, за винятком напівпричепа.

Автопоїзд — з'єднання автомобіля з одним або кількома причепами за допомогою зчіпного пристрою.

Адміністративне затримання — захід адміністративно-правового припинення та забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення, що полягає в примусовому короткостроковому обмеженні всіх дій і пересування правопорушника.. Застосовується у випадках, прямо передбачених законодавчими актами з метою припинення адміністративних правопорушень, коли вичерпано інші заходи впливу, для встановлення особи, складення протоколу про адміністративного правопорушення у разі неможливості складення його на місці скоєння правопорушення (якщо складання протоколу обов'язкове), забезпечення своєчасного і правильного розгляду справ та виконання постанов у справах про адміністративне правопорушення. На відміну від доставлення, адміністративне затримання може застосовуватися не за будь-яке адміністративне правопорушення, а лише за ті, що перелічені у ст. 262 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Адміністративно-правові засоби забезпечення безпеки дорожнього руху -- сукупність прийомів і способів, за допомогою яких підрозділи Державтоінспекції впливають на суспільні відносини у зазначеній сфері, з метою забезпечення нормального функціонування автотранспорту, формування учасників дорожнього руху звички добровільно виконувати вимоги правових норм, попередження та припису порушень загальнообов'язкових правил, норм і стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху, притягнення винних до відповідальності.

Аналіз аварійності — комплекс заходів, який щоденно здійснюється керівником підрозділу Державтоінспекції МВС з метою повного обліку всіх видів ДТП на території обслуговування, їх наслідків, установлення основних і супутніх причин скоєння ДТП та негайне їх усунення. Останній складається з табличних форм кількості ДТП за видами, часом, днем тижня, місцем скоєння й

причинами скоєння порівняно з аналогічним періодом минулого року (з початку року, за місяцями або кварталами). Аналіз здійснюється в табличній, лінійній (аналізується інформація за видами та місцем скоєння ДТП тільки з початку цього року) або графічній (порівняльний графік) формах.

Асістанс (assistance) — перелік послуг (у рамках договору страхування), які надаються в потрібний момент через медичне, технічне і фінансове сприяння. Широко використовується в зарубіжних країнах для забезпечення безпеки подорожуючих під час поїздок за кордон (у разі хвороби, нещасного випадку).

Безкапотний кузов — однооб'ємний пасажирський кузов, центр рульового колеса якого міститься перед передньою віссю автомобіля.

Безпека дорожнього руху — стан процесу дорожнього руху, що визначає ступінь захищеності учасників дорожнього руху від ДТП та їх наслідків.

Бонус-малус (bonus-malus system) — система підвищень і знижок, що застосовується у страхуванні, здебільшого транспортних засобів.

Брогам — пасажирський кузов, частина даху якого відкривається над переднім рядом сидінь.

Вантажна митна декларація — заява, що містить відомості про товари та інші предмети і транспортні засоби та мету їх переміщення через митний кордон України або про зміну митного режиму щодо цих товарів, а також інформацію, необхідну для здійснення митного контролю, митного оформлення, митної статистики, нарахування митних платежів; письмова заява встановленої форми, що подається митному органу на паперовому носії або як електронний документ (електронна ВМД) і містить відомості про товари та транспортні засоби, які переміщуються через митний кордон України, митний режим, у який вони заявляються, а також іншу інформацію, необхідну для здійснення митного контролю, митного оформлення, митної статистики, нарахування та сплати податків, зборів та інших платежів.

Вантажний автомобіль загального призначення — вантажний автомобіль з бортовою платформою відкритого або закритого типу, який не обладнаний засобами самонавантаження-саморозвантаження чи іншим спеціальним устаткуванням

Вантажний автомобіль спеціалізований — вантажний автомобіль, обладнаний засобами самонавантаження-саморозвантаження або іншим спеціальним устаткуванням і призначений для перевезення вантажів певних категорій.

Вантажний напівпричіп загального призначення — напівпричіп з бортовою платформою закритого або відкритого типу, не обладнаний засобами самонавантаження-саморозвантаження чи іншим спеціальним устаткуванням.

Вантажний напівпричіп — напівпричіп, який за своєю конструкцією та обладнанням призначений для перевезення вантажів.

Вантажопасажирський автомобіль — автомобіль, який за своєю конструкцією та обладнанням призначений для перевезення як пасажирів, так і вантажів.

Ввезення в Україну та вивезення з України — фактичне переміщення через митний кордон України товарів та інших предметів; сукупність дій, пов'язаних із переміщенням товарів і транспортних засобів через митний кордон України у відповідному напрямку.

Ветерани війни — особи, які брали участь у захисті Батьківщини чи в бойових діях на території інших держав: учасники бойових дій, інваліди війни, учасники війни.

Ветерани праці — громадяни, які працювали на підприємствах, в установах, організаціях, об'єднаннях громадян, фізичних осіб, мають стаж роботи 40 років — для чоловіків і 35 років — для жінок і вийшли на пенсію.

Вигодонабувач (БЕНЕФІЦІАР) (beneficiary) — особа, визначена страхувальником для отримання належних сум страхових виплат при настанні страхового випадку.

Виробник ТЗ — фізична або юридична особа, діяльність якої пов'язана з виготовленням ТЗ та супутніх комплектувальних виробів, складових та запасних частин до них, а також з переобладнанням ТЗ. Виробник відповідальний за унікальність ідентифікаційного номера транспортного засобу (далі — ІНТЗ).

Виробниче приміщення — будівля, що відповідає технологічним нормам, або пересувна випробувальна лабораторія, в яких створено умови для проведення перевірки технічного стану.

Виробничий номер — цифрова комбінація, яка використовується виробниками для обліку виготовлених ТЗ.

Виробничий рік випуску (виготовлення) автомобіля — спеціальний термін, що використовується виробниками ТЗ і означає певний період виробничого процесу, який може не збігатися з календарним роком.

Відповідальне збереження — комплекс організаційних і технічних заходів Виконавця, які гарантують зберігання майна власника транспортного засобу в повній відповідності з вимогами експлуатаційної чи нормативної документації протягом строку, що встановлюється в оформленому письмово договорі із Замовником.

Власник транспортного засобу — фізична або юридична особа, яка володіє майновими правами на транспортний засіб, має на це відповідні документи та може передавати його в оренду та розпоряджатися на власний розсуд; фізична або юридична особа, яка володіє майновими правами на транспортний засіб та має на це відповідні документи; юридичні та фізичні особи, які відповідно до законів України є власниками або законними володільцями (користувачами) наземних транспортних засобів на підставі права власності, права господарського відання, оперативного управління, на основі договору оренди, довіреності або правомірно експлуатують транспортний засіб на інших законних підставах.

Водій — особа, яка керує транспортним засобом і має відповідне посвідчення встановленого зразка; особа, яка керує механічним або немеханічним транспортним засобом; погонич тварин, який веде їх за повід, прирівнюється до водія. Водієм є також особа, яка навчає керування безпосередньо у транспортному засобі; особа, яка керує транспортним засобом. Вершник, візник, погонич тварин, який веде їх за повід, прирівнюється до водія.

Гарантійний ремонт — комплекс операцій із відновлення справності і роботоздатності дорожнього транспортного засобу або його складових частин, які спричинені недоліками, протягом гарантійного терміну експлуатації дорожнього транспортного засобу.

Державна автомобільна інспекція (Державтоінспекція) — головний орган державної влади, на який покладається забезпечення безпеки дорожнього руху в Україні, що входить до системи органів Міністерства внутрішніх справ України. До складу Державтоінспекції входять департамент Державтоінспекції МВС, управління (відділи) Державтоінспекції головних управлінь, управлінь МВС України в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, Центр безпеки дорожнього руху та автоматизованих систем, спеціальний підрозділ дорожньо-патрульної служби особливого призначення при департаменті Державтоінспекції МВС, відділи (відділення) Державтоінспекції з обслуговування адміністративних територій міст, районів, районів у містах, автомобільно-технічної інспекції та реєстраційно-екзаменаційної роботи, підрозділи дорожньо-патрульної служби.

Державна реєстрація транспортних засобів — це здійснювані органами Державтоінспекції МВС з метою контролю за відповідністю конструкції та технічного стану транспортних засобів встановленим в Україні вимогам стандартів, правил і нормативів, дотриманням вимог законодавства, що визначає порядок сплати податків, внесення інших обов'язкових платежів, використання транспортних засобів в умовах воєнного та надзвичайного стану, а також для забезпечення їх обліку та попередження протиправних дій щодо них, реєстрація та облік автомобілів, автобусів, а також самохідних машин, сконструйованих на шасі автомобілів, мотоциклів усіх типів, марок і моделей, причепів, напівпричепів та мотоколясок.

Державна спеціальна служба транспорту — це спеціалізований державний орган транспорту у складі центрального органу виконавчої влади в галузі транспорту, призначений для забезпечення стійкого функціонування транспорту в мирний час та в умовах воєнного і надзвичайного стану.

Діагностичне обладнання — сукупність засобів вимірювальної техніки.

Дії по «гарячих слідах» — комплекс спільних оперативних заходів працівників Державтоінспекції МВС з представниками інших служб територіальних органів та підрозділів внутрішніх справ упродовж перших двох годин з моменту надходження інформації про злочин, направлених на безпосереднє розкриття злочинів, які скоєні щодо, з використанням або за участю транспортних засобів.

Добровільне страхування (voluntary insurance) — форма страхування, що здійснюється на підставі добровільно укладеного договору між страховиком і страхувальником. Д. с. здійснюється згідно з правилами страхування, розробленими страховиком та зареєстрованими у Державній комісії з регулювання ринків фінансових послуг України. Договір Д. с. вступає в дію, як правило, після сплати страхової премії.

Довіреність — це письмове уповноваження, яке видає одна особа іншій особі для представництва перед третіми особами.

Договір страхування (insurance contract) — угода між страхувальником і страховиком, яка передбачає зобов'язання страховика в разі настання страхового випадку здійснити страхову виплату страхувальникові або іншій особі, на користь якої укладено договір, а страхувальник зобов'язується сплатити страхову премію у визначені строки. Д. с. укладається на підставі заяви страхувальника. Факт укладення Д. с. може засвідчуватись також страховим полісом, свідоцтвом. У Д. с. зазначається вид страхування, страхова сума, страхова премія, реквізити сторін, строки початку і закінчення дії договору. Як правило, Д. с. вступає в дію після сплати всього страхового платежу або суми, визначеної за першим строком платежу.

Дорожні СТО — СТО призначені для надання технічної допомоги всім автомобілям, які знаходяться на автомобільному шляху.

Дорожній лист — документ встановленого законодавством зразка для визначення та обліку роботи автомобільного транспортного засобу; документи на вантаж.

Дорожній рух — сукупність суспільних відносин, що виникають у процесі переміщення людей і вантажів за допомогою транспортних засобів або без таких у межах дороги.

Дорожній транспортний засіб (ДТЗ) — транспортний засіб, призначений для експлуатації переважно на автомобільних дорогах загального користування усіх категорій і сконструйований згідно з їхніми нормами.

ДТП — подія, що сталася під час руху транспортного засобу, унаслідок якої загинули або поранені люди чи завдані матеріальні збитки.

Елемент захисту — ознака бланка (свідоцтва про реєстрацію ТЗ), що містить певну інформацію для підтвердження або спростування його відповідності встановленим вимогам.

Забезпечений транспортний засіб — наземний транспортний засіб, зазначений у чинному договорі обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності, або, залежно від умов договору обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності, будь-який наземний транспортний засіб, який експлуатується особою, цивільно-правова відповідальність якої застрахована, на законних підставах.

Забезпечення безпеки дорожнього руху — діяльність, спрямована на попередження причин та умов виникнення ДТП, зниження тяжкості їх наслідків.

Загальнодержавні податки — податки, що встановлюються вищими органами влади, а їх стягнення є обов'язковим на всій території країни незалежно від того, до якого бюджету (центрального чи місцевого) вони зараховуються.

Закон про страхування (Law «On insurance») — прийнятий Верховною Радою України 7 березня 1996 року. Регулює відносини у сфері страхування і спрямований на розвиток ринку страхових послуг, посилення надійності страхового захисту юридичних і фізичних осіб. Дія цього Закону не поширюється на державне соціальне страхування.

Застрахований (insured) — особа, яка бере участь в особистому страхуванні, об'єктом страхового захисту якого є життя, здоров'я і працездатність. 3. може бути одночасно і страхувальником, 3. має право у передбачених договором випадках отримати обумовлену страхову суму або виплати меншого розміру.

Заходи адміністративного припинення — засноване на законі примусове припинення діянь, які мають ознаки адміністративного правопорушення, а в окремих випадках — / кримінально-правовий характер, спрямоване на недопущення шкідливих наслідків протиправної поведінки, забезпечення провадження в справах про адміністративні правопорушення і притягнення винних до адміністративної, а у виняткових випадках — кримінальної, відповідальності.

Заява про настання збитку (claim) — подається страхувальником своєму страховикові в письмовій формі з метою отримання страхового відшкодування. На підставі цього документа за наявності страхового випадку складається страховий акт.

Здвоєний автопоїзд — з'єднання сідельного тягача, напівпричепа і причепа.

Змішаний автопоїзд — з'єднання пасажирського автомобіля з вантажним причепом.

Ідентифікаційний номер (позначення) ТЗ — структурне поєднання буквено-цифрових символів. Присвоюється виробником ТЗ з метою ідентифікації останнього та наноситься на деталі кузова, шасі (рами) згідно зі стандартами.

Ідентифікація ТЗ — установлення відповідності характеристик, ознак певного ТЗ (тип, модель, рік виготовлення, об'єм двигуна, повна маса тощо) даним виробника.

Інваліди — особи зі стійким розладом функцій організму, зумовленим захворюванням, наслідком травм або з уродженими дефектами, що призводить до обмеження життєдіяльності, та необхідності в соціальній допомозі і захисті.

Кабріолет — пасажирський кузов з м'яким складним тентом та опускними боковими вікнами.

Кабріолет-лімузин — кабріолет з перегородкою за першим рядом сидінь.

Кабріолет-хардтоп — пасажирський кузов із знімним дахом та боковими опускними вікнами.

КАСКО (hull insurance, CASCO) — страхування засобів транспорту: суден, літаків, автомобілів та ін. Страхування каско це страхування безпосередньо засобів транспорту (у комплектації заводу-виробника) та не включає до себе стра-

хування пасажирів, майна, що перевозиться, відповідальності перед третіми особами та ін.

Кодова табличка — плоска пластина (металева або полімерна) будь-якого конструктивного виконання, з переднього боку якої будь-яким технологічним способом нанесені знаки, що описують найбільш суттєві елементи комплектації автомобіля.

Комбі — двооб'ємний пасажирський кузов з двома або чотирма дверима і дахом, який плавно опускається назад. Призначений для перевезення пасажирів або вантажів (при складених задніх сидіннях).

Контролер якості — посадова особа Виконавця, уповноважена ним здійснювати поточний контроль відповідності кожного об'єкта технічного обслуговування і (чи) ремонту вимогам експлуатаційної, ремонтної, технологічної і нормативної документації та умовам договору.

Контроль несення служби — система заходів, спрямованих на встановлення відповідності організації несення служби вимогам нормативно-правових актів України та цієї Інструкції; контроль Державтоінспекцією правомірності експлуатації засобів та допуску їх до участі в дорожньому русі, а водіїв засобів — до керування ними, а також оформлення результатів проведення техогляду.

Контрольно-пропускний пункт — наряд міліції, що виставляється для забезпечення перепускного режиму або обмеження руху транспортних засобів і пішоходів у визначеному районі (місцевості) при проведенні масових заходів, виникненні стихійних лих, епідемій, епізоотій та інших надзвичайних ситуацій.

Контрольно-пропускний пункт — наряд міліції, що виставляється для забезпечення перепускного режиму або обмеження руху транспортних засобів і пішоходів у визначеному районі (місцевості) під час проведення масових заходів виникнення стихійних лих, епідемій, епізоотій та інших надзвичайних ситуацій.

Кузов відкритий — кузов, який має як дах м'який складний, тент або знімний жорсткий дах.

Кузов закритий — кузов, який має жорсткий металевий дах.

Кузов комбінований — кузов, який має конструктивні особливості як відкритих, так і закритих кузовів.

Кузов легкового автомобіля — частина автомобіля, яка призначена для розміщення двигуна, багажу, водія та пасажирів.

Кузов однооб'ємний — кузов, щ складається з об'єднаних в одне ціле пасажирського відсіку і відсіків для двигуна та багажу.

Кузов триоб'ємний — кузов, що складається з трьох об'ємів: перший — відсік для двигуна або багажу, другий — відсік для розміщення пасажирів, третій для багажу (двигуна).

Купе — двооб'ємний або триоб'ємний пасажирський кузов з двома боковими дверима і зі стисненими посадковими розмірами задніх сидінь.

Купе-хардтоп — кузов купе без середнього бокового стояка при опущених бокових стеклах.

Ландо — пасажирський кузов з м'яким складний тентом над задніми рядами сидінь**.**

Легковий автомобіль загального призначення — легковий автомобіль, який не має спеціального обладнання.

Легковий автомобіль спеціалізований — легковий автомобіль, який має спеціальне обладнання (лічильник, пульт зв'язку, броню тощо).

Легковий автомобіль — пасажирський автомобіль з числом місць для сидіння не більше дев'яти, з місцем для водія включно.

Лімузин — триоб'ємний пасажирський кузов, який має перегородку за першим рядом сидінь з вікном, що відчиняється.

Ліцензія на страхову діяльність (insurance licence) — документ, що засвідчує право страхової компанії брати на страхування (перестрахування) ризики певного виду. Видається Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України, має спеціальну форму і містить такі обов'язкові реквізити: повну і скорочену назву страховика та його юридичну адресу, перелік видів страхування з добровільного і обов'язкового страхування, назву території, на якій страховик і його філії мають право укладати договори страхування, термін дії, реєстраційний номер і дату видачі ліцензії, підпис керівника (або заступника), у разі порушення страхового законодавства ліцензія може бути відкликана.

Ллойд (Lloyd's) — 1) міжнародний страховий ринок, розташований у Лондоні; 2) корпорація (об'єднання) юридично незалежних страховиків, кожний з яких самостійно приймає на страхування ризики, виходячи зі своїх фінансових можливостей. Кожний член Л. на забезпечення своєї діяльності має внести вагому суму у вигляді депозиту. Члени Л. об'єднані в синдикати, які очолюють андерайтери. Останні приймають на страхування ризики від імені членів синдикату. Заснований в 1734 році. Нині є великим страховиком і перестраховиком, особливо морських, авіаційних, автомобільних нафтогазодобувних ризиків. Багато українських страховиків перестраховують ризики на ринку Ллойда.

Майданчики для паркування — визначені рішенням виконавчого комітету міської ради місця стоянки автотранспорту, розміщені в межах та поза межами проїзної частини вулиці, дороги або тротуару та обладнані відповідно до вимог чинного законодавства України.

Маршрут патрулювання — визначена дислокацією ділянка вулично-дорожньої мережі, де нарядом ДПС здійснюється виконання покладених на нього обов'язків.

Митна декларація — письмова заява встановленої форми, яка подається митному органу і містить відомості щодо товарів і транспортних засобів, які переміщуються через митний кордон України, необхідні для їх митного оформлення або переоформлення; документ установленого зразка, необхідний для оголошення громадянами відомостей та здійснення митного оформлення товарів, предметів, валютних цінностей та транспортних засобів що переміщуються фізичними особами через митний кордон України; документ, форму якого затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 15.07.97 року № 748 «Про перелік відомостей, що оголошуються громадянами за встановленою формою у разі переміщення ними через митний кордон України товарів та інших предметів» і в якому містяться відомості про товари, транспортні засоби та інші предмети, що переміщуються громадянами через митний кордон України; сукупність дій, зв'язаних з пропуском в Україну чи за її межі (в тому числі при умові тимчасового ввезення чи тимчасового вивезення) товарів, майна та інших предметів, що переміщуються через митний кордон України; процедура поміщення транспортних засобів, товарів в умови відповідного митного режиму та виконання митницею процедур митного контролю зі справлянням установлених мита, податків, митних та інших зборів і заповненням відповідних документів.

Митний контроль — сукупність заходів, що здійснюються митними органами в межах своєї компетенції з метою забезпечення додержання норм цього Кодексу, законів та інших нормативно-правових актів з питань митної справи, міжнародних договорів України, укладених в установленому законом по-

рядку; здійснюється службовими особами митниці шляхом перевірки документів, необхідних для такого контролю, митного огляду, (огляду транспортних засобів, товарів та інших предметів, особистого огляду), переогляду, обліку предметів, які переміщуються через митний кордон України, а також в інших формах, що не суперечать законам України.

Міжміський автобус — автобус загального призначення, який за своєю конструкцією та обладнанням пристосований для міжміських перевезень, поза проходом немає місць для стояння, в автобусі можна перевозити пасажирів, які стоять у проході, на короткі відстані

Міжнародний ідентифікаційний код виробника — перша частина ідентифікаційного номера транспортного засобу, яка визначає виробника. Код закріплюється за виробником ТЗ з метою ідентифікації виробника і при використанні інших частин ідентифікаційного номера гарантує унікальність міжнародного ідентифікаційного коду відносно всіх автомобілів за тридцятирічний період.

Мікроавтобус — одноповерховий автобус, з числом місць для сидіння не більше сімнадцяти, з місцем водія включно.

Місце для паркування — місце стоянки одного транспортного засобу на майданчику для паркування, позначене дорожньою розміткою відповідно до вимог чинного законодавства України.

Міський автобус — автобус загального призначення, який за своєю конструкцією та обладнанням пристосований для міських і приміських перевезень; має місця для сидіння та спеціальні місця поза проходом для стояння і забезпечує можливість переміщення пасажирів всередині автобуса.

Міські СТО — СТО призначені для обслуговування парку легкових автомобілів населення міста.

Модельний рік випуску — рік, у якому випускається певна модель або модифікації автомобіля. Здебільшого збігається з виробничим роком випуску. У деяких випадках виробники починають виробництво певної моделі з випередженням відносно наступного виробничого року.

Мопед — двоколісний дорожній транспортний засіб з робочим об'ємом двигуна до 50 см^3.

Мотоцикл — двоколісний дорожній транспортний засіб з боковим причепом чи без нього, з робочим об'ємом двигуна 50 см3 і більше, та спорядженою масою не вище 400 кг

Наземні транспортні засоби — це пристрої, призначені для перевезення людей та/або вантажу, а також встановленого на ньому спеціального обладнання чи механізмів, які підлягають державній реєстрації та обліку в органах Державної автомобільної інспекції Міністерства внутрішніх справ України (далі — Державтоінспекція МВС України) та/або допущені до дорожнього руху, а також ввезені на митну територію України для тимчасового користування, зареєстровані в інших країнах.

Напівпричіп спеціалізований — напівпричіп, який за своєю конструкцією та обладнанням призначений для перевезення пасажирів або вантажів певних категорій.

Напівпричіп — причіп, який за своєю конструкцією призначений для використання з сідельним тягачем і частина повної маси якого передається на сідельний тягач через сідельно-зчіпний пристрій.

Наряд дорожньо-патрульної служби (далі — наряд ДПС) — один або декілька працівників ДПС Державтоінспекції МВС України (далі — ДАІ), які виконують покладені на них обов'язки з несення служби на постах і маршрутах патрулювання.

Неоподаткований мінімум доходів громадян — грошова сума розміром у 17 гривень, встановлена пунктом 22.5 статті 22 Закону України «Про податок з доходів фізичних осіб», яка застосовується при посиланнях на неоподаткований мінімум доходів громадян в законах або інших нормативно-правових актах.

Непрямі податки — це податки, що встановлюються в цінах товарів та послуг і сплачуються за рахунок цінової надбавки, а їх, розмір для окремого платника прямо не залежить від його доходів.

Нерезиденти — громадяни, які мають постійне місце проживання за межами України, в тому числі ті, що тимчасово перебувають на території України; юридичні особи, суб'єкти підприємницької діяльності, що не мають статусу юридичної особи (філії, представництва тощо) з місцезнаходженням за межами України, які створені та здійснюють свою діяльність відповідно до законодавства іноземної держави, у тому числі юридичні особи та інші суб'єкти підприємницької діяльності з участю юридичних осіб та інших суб'єктів підприємницької діяльності України; розташовані на території України дипломатичні представництва, консульські установи, торговельні та інші офіційні представництва іноземних держав, міжнародні організації та їх філії, що мають дипломатичні привілеї та імунітет, а також представництва інших іноземних організацій і фірм, які не здійснюють підприємницьку діяльність відповідно до законодавства України.

Новий засіб — засіб, який не був зареєстрований уповноваженими органами (у тому числі держави — експортеру засобу).

Новими транспортними засобами вважаються: а) наземний транспортний засіб — той, що вперше реєструється в Україні та має загальний наземний пробіг до 6 000 кілометрів.

Нові транспортні засоби — це такі транспортні засоби, на які уповноваженими державними органами не видавалися акти реєстрації, що дають право експлуатації цих транспортних засобів.

Номерна наклейка — наклейка, виготовлена зі спеціального матеріалу на клейовій основі, з переднього боку якої будь-яким технологічним способом нанесені знаки, що повідомляють інформацію про автомобіль.

Номерна панель — єдина неділима деталь кузова, на якій розташована номерна площадка.

Номерна площадка (майданчик) — ділянка номерної панелі ТЗ, на якій у відповідному, передбаченому виробником, місці наноситься ідентифікаційний номер ТЗ (ІНТЗ).

Номерна табличка — плоска пластина (металева або полімерна), що встановлена на визначеному місці кузова автомобіля, містить ІНТЗ, а також інші відомості щодо ТЗ (найменування чи логотип виробника, тип ТЗ, вагові характеристики та інші технічні відомості).

Носій даних ТЗ — будь-який предмет, що містить інформацію ідентифікаційного характеру.

Об'єкти оподаткування податку з власників транспортних засобів та інших самохідних машин та механізмів — це транспортні засоби та інші самохідні машини і механізми під відповідним кодом Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності (далі УКТЗЕД) відповідно до закону.

Обов'язкове страхування (compulsory insurance) — форма страхування, що ґрунтується на принципах обов'язковості як для страхувальника, так і для страховика.

Обшук — слідча дія і захід процесуального примусу, що полягає у примусовому обстеженні приміщень, ділянок місцевості та окремих осіб з метою відшука-

ти й вилучити знаряддя злочину, речі й цінності, здобуті злочинним шляхом, та інші предмети й документи, які мають значення для встановлення об'єктивної істини у справі, а також для виявлення злочинця.

Огляд — слідча дія, що проводиться з метою виявлення слідів злочину та інших речових доказів, з'ясування обстановки злочину, а також інших обставин, які мають значення для справи; процес контролю на безпеку, в т. ч. із застосуванням спеціальних технічних та інших засобів, призначених для виявлення зброї, вибухових речовин або інших небезпечних предметів, які можуть бути використані для вчинення незаконних дій.

Окремий стройовий підрозділ ДПС — стройовий підрозділ ДПС (група, взвод, рота, батальйон, полк) який підпорядковується відділам (відділенням) Державтоінспекції МВС з обслуговування адміністративних територій міст, районів, районів у містах, управлінням (відділам) Державтоінспекції МВС головних управлінь, управлінь МВС України в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі (далі — ГУМВС, УМВС). Не вважається окремим стройовим підрозділом ДПС підрозділ, який входить до складу іншого такого підрозділу.

Оперативне управління — це право суб'єкта господарювання, який володіє, користується і розпоряджається майном, закріпленим за ним власником (уповноваженим ним органом) для здійснення некомерційної господарської діяльності, у межах, встановлених Господарським Кодексом України та іншими законами, а також власником майна (уповноваженим ним органом).

Оподаткування — порядок, пов'язаний з визначенням об'єкта оподаткування, обчисленням та сплатою (утриманням) податків.

Оренда — це строкове платне володіння і користування майном, необхідним орендареві для здійснення підприємницької діяльності.

Орендар — це особа (фізична або юридична) якій щось надано в оренду.

Орендодавець — сторона договору найму (оренди), особа, яка відповідно до такого договору передає або зобов'язується передати орендареві майно в користування за узгоджену плату і на певний термін.

Основні засоби — матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік).

Паркування — розміщення транспортного засобу на місцях паркування.

Пасажир — особа, яка користується транспортним засобом і знаходиться в ньому, але не причетна до керування ним.

Пасажирський автомобіль — автомобіль, який за своєю конструкцією та обладнанням призначений для перевезення пасажирів та їхнього багажу з забезпеченням необхідного комфорту та безпеки.

Пасажирський автопоїзд — з'єднання автобуса з одним або кількома пасажирськими причепами за допомогою зчіпного пристрою.

Пасажирський напівпричіп — напівпричіп, який за своєю конструкцією та обладнанням призначений для перевезення людей та їхнього багажу.

Перевірка технічного стану — технологічний процес, який передбачає застосування діагностичного обладнання з метою визначення відповідності колісного транспортного засобу, зокрема його технічних та екологічних характеристик, вимогам законодавства у сфері безпеки дорожнього руху

та охорони навколишнього природного середовища на дату його першої реєстрації. Перевірка технічного стану проводиться у порядку, встановленому Мінтрансзв'язку.

Перешкода для руху — нерухомий об'єкт у межах смуги руху транспортного засобу або об'єкт, що рухається попутно в межах цієї смуги (за винятком транспортного засобу, що рухається назустріч загальному потоку транспортних засобів) і змушує водія маневрувати або зменшувати швидкість аж до зупинки транспортного засобу.

Пікап — вантажопасажирський кузов з відкритою платформою для перевезення вантажів та кабіною водія, відокремленою від вантажної платформи стаціонарною перегородкою. Допускається встановлення сидінь для пасажирів на вантажній платформі.

Платники податку з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів — це громадяни України, іноземні громадяни та особи без громадянства, які здійснюють першу реєстрацію в Україні, реєстрацію, перереєстрацію транспортних засобів та мають зареєстровані в Україні згідно з чинним законодавством власні транспортні засоби, що визначені як об'єкти оподаткування під відповідним кодом за Українською класифікацією товарів зовнішньоекономічної діяльності.

Повне господарське відання — це право юридичної особи володіти, користуватися, розпоряджатися майном, яке надано їй власником для здійснення підприємницької діяльності.

Податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин та механізмів — це загальнодержавний прямий податком, що стягується з юридичних та фізичних осіб на підставі Закону України «Про податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів».

Послуга — результат безпосередньої взаємодії між Виконавцем та Замовником і внутрішньої діяльності Виконавця для задоволення потреб Замовника.

Пост — визначене дислокацією місце несення служби, на якому працівник ДПС забезпечує виконання покладених на нього обов'язків.

Правила страхування (terms and conditions of insurance) — опрацьовуються страховиком на кожний вид страхування і погоджуються з Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України. П. с. мають містити: перелік об'єктів страхування, порядок визначення страхових сум, перелік страхових ризиків, термін і місце дії договору страхування, порядок його укладання, права й обов'язки сторін, дії страхувальника в разі настання страхового випадку та перелік документів, що підтверджують ці випадки, порядок і умови сплати страхових сум, термін прийняття рішення про виплату або відмову щодо відшкодування, умови припинення дії договору і порядок вирішення суперечок. До П. с. додаються страхові тарифи. Якщо П. с. не відповідають цим вимогам, Укрстрахнагляд може відмовити страховикові у видачі ліцензії.

Представництво — це відокремлений підрозділ юридичної особи, що розташований поза її місцезнаходженням та здійснює представництво і захист інтересів юридичної особи.

Претензія — письмовий документ, що містить вимогу Замовника до Виконавця щодо невідповідності наданої послуги вимогам нормативних документів та/або умовам договору.

Прихований носій даних ТЗ — предмет (об'єкт), який містить інформацію, необхідну для ідентифікації ТЗ.

Причіп вантажний — причіп, який за своєю конструкцією та обладнанням призначений для перевезення вантажів.

Причіп пасажирський — причіп, який за своєю конструкцією та обладнанням призначений для перевезення пасажирів та їхнього багажу.

Причіп — транспортний засіб без власного джерела енергії, який повністю опирається на дорогу колесами, призначений для перевезення пасажирів чи вантажів і пристосований для буксирування автомобілем.

Протокол перевірки технічного стану — документ, який містить інформацію про засіб та результати перевірки відповідності його технічного стану вимогам законодавства у сфері безпеки дорожнього руху та охорони навколишнього природного середовища, зразок якого затверджується Мінтрансзв'язку за погодженням з МВС.

Протокол про адміністративне правопорушення — процесуальний документ, який офіційно засвідчує факт неправомірності дій, тобто вчинення адміністративного правопорушення, який складається уповноваженою на те посадовою особою або представником громадської організації чи органу громадської самодіяльності.

Прямі податки — це податки, що встановлюються безпосередньо щодо платників і сплачуються за рахунок їхніх доходів, а сума податку безпосередньо залежить від розмірів об'єкта оподаткування.

Райдужний друк — спосіб друку з однієї друкарської форми двома або кількома фарбами, які на відбитку поступово переходять одна в другу і створюють ефект «райдуги».

Реєстраційні дані — відомості про ТЗ та його власника.

Реєстраційні документи — свідоцтво про реєстрацію засобу, його технічний паспорт і технічний талон, тимчасовий реєстраційний талон засобу, оформлені та видані уповноваженим державним органом (у тому числі держави — експортеру засобу).

Реєстраційні документи — свідоцтво про реєстрацію транспортного засобу (технічний паспорт), тимчасовий реєстраційний талон транспортного засобу, облікова картка транспортного засобу.

Реєстрація технологічного транспортного засобу — здійснення комплексу заходів, пов'язаних із перевіркою документів, які є підставою для здійснення реєстрації, звіркою та за необхідності дослідженням ідентифікаційних номерів вузлів і агрегатів та оглядом транспортного засобу, оформленням і видачею реєстраційних документів та номерних знаків.

Резиденти — громадяни, які мають постійне місце проживання на території України, у тому числі ті, що тимчасово перебувають за кордоном; юридичні особи, суб'єкти підприємницької діяльності, що не мають статусу юридичної особи (філії, представництва тощо), які створені та здійснюють свою діяльність відповідно до законодавства України, з місцезнаходженням на її території; дипломатичні представництва, консульські установи, торговельні та інші офіційні представництва України за кордоном, які мають дипломатичні привілеї та імунітет, а також філії і представництва підприємств-резидентів за кордоном, що не здійснюють підприємницької діяльності; 1) фізичні особи — громадяни України, іноземні громадяни, особи без громадянства, які мають постійне місце проживання на території України, у тому числі ті, які тимчасово перебувають за кордоном; 2) юридичні особи, об'єкти підприємницької діяльності, що не мають статусу юридичної особи (філії, представництва тощо), з місцезнаходженням на території України, які здійснюють свою діяльність на підставі законів України; дипломатичні, консульські, торговельні та інші офіційні представництва України за кордоном, які користуються імунітетом і дипломатичними привілеями, а також філії та предста-

вництва підприємств і організацій України за кордоном, що не здійснюють підприємницької діяльності.

Ремонт — комплекс операцій щодо відновлення справності або роботоздатності виробів та відновлення ресурсів виробів чи їхніх складових частин.

Рік виготовлення — календарний рік, у якому виготовлений автомобіль.

Родстер — пасажирський кузов зі складним м'яким тентом, двома боковими дверима, одним або двома рядами сидінь (посадкові розміри задніх сидінь стиснені).

Розпорядчо-регулювальні дії — дії, які застосовуються з метою усунення перешкод у русі, надання допомоги учасникам руху в місцях тимчасових заторів, у місцях, де трапилося стихійне лихо або ДТП, під час проведення масових та спеціальних заходів, при несправній світлофорній сигналізації тощо. До таких дій належить регулювання руху за допомогою жестів (руками, жезлом) та свистка.

Седан — триоб'ємний пасажирський кузов з двома або більше боковими дверима.

Седан-хардтоп — триоб'ємний кузов-седан без середнього бокового стояка при опущених бокових стеклах.

Сервісна наклейка — виконаний на паперовій основі носій, що встановлюється на певному місці кузова автомобіля і містить певну інформацію (у більшості випадків про комплектацію і лакофарбове покриття автомобіля, а також про повний ІНТЗ або його частину). На деяких сервісних наклейках інформація може міститися у вигляді штрих-коду.

Символ-розділювач — символ, знак або відповідне маркування для поділу частин ІНТЗ або зазначення його меж (початку та/або закінчення). Символи-розподілювачі до структури ІНТЗ не входять.

Сідельний автопоїзд — з'єднання сідельного тягача і напівпричепа.

Сідельний тягач — автомобіль, який за своєю конструкцією і обладнанням призначений для буксирування напівпричепа.

Складова частина дорожнього транспортного засобу — деталь, складальна одиниця чи комплектувальний виріб, які відповідають вимогам конструкторської документації ДТЗ або допущені для застосування в ДТЗ за прямим призначенням рішенням його розробника (утримувача оригіналів конструкторської документації).

Спеціалізований автомобіль — автомобіль, який за своєю конструкцією та обладнанням призначений для перевезення пасажирів або вантажів певних категорій.

Спеціалізований причіп — причіп, який за своєю конструкцією та обладнанням призначений для перевезення людей або вантажів певних категорій.

Спеціальний напівпричіп — напівпричіп, який за своєю конструкцією та обладнанням призначений для виконання спеціальних робочих функцій.

Спеціальний причіп — причіп, який за своєю конструкцією та обладнанням призначений для виконання спеціальних робочих функцій.

Спеціальним автомобіль — автомобіль, який за своєю конструкцією та обладнанням призначений для виконання спеціальних робочих функцій.

Співстрахування (co-insurance) — страхування, при якому один і той самий ризик у певних частках страхують два або більше страховики, видаючи при цьому спільний або окремі поліси відповідно до суми, що становить частку кожного страховика. Якщо ризик розміщується серед страховиків не повністю, то одним із страховиків вважається страхувальник. Він несе відповідальність в обсязі незастрахованого ризику, не сплачуючи премії.

Ставка податку — це розмір податку на одиницю оподаткування.

Станція технічного обслуговування (СТО) — організація, що надає послуги фізичним та (або) юридичним особам щодо планового технічного обслуговування, поточного та капітального ремонту, усунення несправностей автомобілів, встановлення додаткового обладнання (тюнінгу), відбудовного (кузовного) ремонту автотранспорту.

Стаціонарний пост ДПС — місце несення служби нарядами ДПС, обладнане спеціальними службовими приміщеннями, оснащене оперативно-технічними і спеціальними засобами, інженерним та іншим обладнанням, а також закріплена за ним територія.

Страхова вартість (insurable value) — вартість, яку встановлює страхувальник, оцінюючи об'єкт страхування. С. в. не повинна бути вищою за справжню вартість майна на день укладення договору страхування.

Страхова компанія (insurance company) — юридичне оформлена одиниця підприємницької діяльності у формі акціонерного, повного, командитного товариства чи товариства з повною відповідальністю, яка має ліцензію на право брати на себе обов'язки страховика. В Україні більшість С. к. мають форму акціонерного товариства.

Страхова премія (insurance premium) — плата страхувальника страховикові за те, що той зобов'язався відшкодувати страхувальникові у разі виникнення матеріальні збитки, завдані застрахованому майну, або виплатити страхову суму при настанні певних подій. С. п. сплачується одноразово до вступу в дію договору страхування або періодично в передбачені ним строки. Розмір С. п. залежить від страхового тарифу і страхової суми, періоду страхування та іноді від деяких інших факторів.

Страхова сума (sum insured) — межа грошових зобов'язань страховика щодо компенсації завданих страховою подією збитків страхувальникові (застрахованому). С. с. за майновим страхуванням не повинна перевищувати вартості об'єкта. При добровільному страхуванні життя С. с. не обмежується.

Страхове відшкодування (benefit) — сума компенсації, яку виплачує страховик страхувальникові при настанні страхового випадку (страхової події).

Страховий агент (agent) — фізична або юридична особа, яка діє від імені страховика і в межах наданих ним повноважень.

Страховий брокер (insurance broker) — юридична або фізична особа, що має дозвіл виступати посередником між страхувальниками і страховиками. Б. с. діє від імені і за дорученням страхувальників. До його завдань входить пошук страхової компанії (компаній), де можна було б розмістити ризик на оптимальних умовах з погляду надійності страховика і розміру страхових премій. У разі страхового випадку страховий брокер надає допомогу страхувальникові в отриманні відшкодування, а також залучається до розміщення ризиків, що передаються на перестрахування. Оплату за послуги страхового брокера здійснює страховик.

Страховий випадок (страхова подія) (insured event) — стихійне лихо, нещасний випадок або настання іншого випадку (події), при якій виникає зобов'язання страховика сплатити страхувальникові (застрахованому, вигодонабувачеві) страхове відшкодування або страхову суму. Перелік С. в. передбачається правилами страхування, страховим договором або чинним законодавством.

Страховий захист (insurance protection) — економічно перерозподільні відносини, що складаються у процесі запобігання, подолання й відшкодування збитків,

завданих конкретним об'єктам: матеріальним цінностям юридичних і фізичних осіб, життю і здоров'ю громадян тощо.

Страховий сертифікат — «Зелена картка» — страховий сертифікат єдиної форми, що застосовується в країнах — членах міжнародної системи автомобільного страхування «Зелена картка», які зазначені і не викреслені у такому сертифікаті.

Страховик (insurer) — організація, що за певну плату бере на себе зобов'язання відшкодувати страхувальникові або вказаним ним особам нанесену страховою подією шкоду, або сплатити страхову суму.

Страхові тарифи (insurance tariff) — ставки страхових платежів з одиниці страхової суми за певний період страхування.

Страхувальник (insured) — юридична або дієздатна фізична особа, яка уклала договір на страхування (або є С. згідно з чинним законодавством), сплатила належні внески і має право в разі настання страхового випадку отримати відшкодування в межах застрахованої відповідальності або страхової суми, обумовленої в полісі.

Страхування цивільної відповідальності (third party liability insurance) — галузь страхування, де об'єктом є відповідальність страхувальника перед третіми особами в разі якщо їм внаслідок діяльності або бездіяльності страховика буде нанесена шкода третім особам.

Строк страхування (insurance term) — період дії договору страхування. Зазвичай починається не раніше строку сплати першого внеску страхової премії і закінчується з настанням страхового випадку, по якому виплачена вся страхова сума, припинення дії договору у зв'язку з несплатою чергових платежів або по інших причинах, а також після закінчення визначеного договором терміну страхування.

Суб'єкт господарювання — юридична або фізична особа — підприємець, уповноважена в установленому порядку на проведення перевірки технічного стану засобу під час техогляду та внесена до реєстру Державтоінспекції.

Тарга — пасажирський кузов з двома боковими дверима, одним або двома рядами сидінь та зі стисненими посадковими розмірами задніх сидінь.

Темна пора доби — частина доби від закінчення вечірніх (30 хв. після заходу сонця) до початку ранкових сутінків (30 хв. до сходу сонця).

Технічне обслуговування — операція чи комплекс операцій із задоволення вимог, установлених експлуатаційною чи сервісною документацією ДТЗ як умова забезпечення відповідності його експлуатаційних характеристик вимогам виробника і нормативних документів.

Технічний огляд — оцінка технічного стану транспортного засобу на відповідність вимогам нормативно-правових актів з охорони праці та навколишнього середовища.

Технічно несправні транспортні засоби у розумінні ст. 2152, то маються на увазі такі технічні несправності, за наявності яких експлуатація транспортного засобу заборонена і які реально можуть потягти за собою суспільне небезпечні наслідки (несправні гальма, двигун або система керування, причепний пристрій або зовнішні світлові прилади, зношені понад норму протектори шин тощо).

Технологічний документ — графічний або текстовий документ, який окремо чи разом з іншими документами визначає технологічний процес чи операцію виготовлення виробу, надання послуг.

Технологічний транспортний засіб — великотоннажні й інші технологічні автомобілі, гусеничні і колісні трактори, у тому числі з навісним обладнанням, інші машини і механізми на їхньому шасі, автотракторні причіпи і напівпричепи, причіпні механізми, скрепери самохідні і причіпні, вантажопідйомні та інші машини на спеціальному самохідному шасі, самохідна дорожньо-будівельна техніка, навантажувачі всіх типів, авто- і електрокари, електровізки та інші, що не підлягають експлуатації на вулично-дорожній мережі загального користування.

Техогляд засобів — комплекс заходів державного контролю за їх технічним станом, правомірністю експлуатації, сплатою власниками засобів податку з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів та штрафів за адміністративні правопорушення у сфері безпеки дорожнього руху.

Тимчасове ввезення (вивезення) — митний режим, відповідно до якого товари можуть ввозитися на митну територію України чи вивозитися за межі митної території України з обов'язковим наступним поверненням цих товарів без будь-яких змін, крім природного зношення чи втрат за нормальних умов транспортування.

Товари — це матеріальні цінності, що придбані (отримані) та утримуються підприємством з метою подальшого продажу.

Транзит — митний режим, відповідно до якого товари і транспортні засоби переміщуються під митним контролем між двома митними органами або в межах зони діяльності одного митного органу без будь-якого використання таких товарів і транспортних засобів на митній території України; перевезення товарів з однієї до іншої іноземної держави територією України між двома пунктами або в межах одного пункту пропуску через державний кордон України, за винятком випадків, коли право власності чи право володіння та користування товаром у разі такого перевезення на території України в установленому порядку переходить від однієї до іншої особи.

Транспортний засіб — пристрій, призначений для перевезення людей і (або) вантажу, а також установленого на ньому спеціального обладнання чи механізмів; наземний, підземний, водний, підводний, повітряний та космічний моторизований засіб, призначений для перевезення пасажирів та їх багажу, вантажів і міжнародних відправлень; пристрій, призначений для перевезення людей або вантажу, а також такий, на якому встановлено спеціальне обладнання або механізм (всі види автомобілів, трактори та інші самохідні машини, а також мотоцикли та інші механічні транспортні засоби); будь-які засоби повітряного, водного, залізничного, автомобільного транспорту, що використовуються для перевезення товарів через державний кордон України, а також транспортне обладнання (контейнер, клітка, знімна цистерна або інший подібний пристрій).

Транспортний засіб спеціалізованого призначення — транспортний засіб, який призначений для перевезення певних категорій пасажирів чи вантажів (автобус для перевезення дітей, інвалідів, пасажирів певних професій, самоскид, цистерна, сідельний тягач, фургон, швидка медична допомога, автомобіль інкасації, ритуальний автомобіль тощо) та має спеціальне обладнання (таксі, броньований, обладнаний спеціальними світловими і звуковими сигнальними пристроями тощо).

Транспортний засіб спеціального призначення — транспортний засіб, призначений для виконання спеціальних робочих функцій (для аварійного ремонту, автокран, пожежний, автобетономішалка, вишка розвідувальна чи бурова на автомобілі, для транспортування сміття та інших відходів,

технічна допомога, автомобіль прибиральний, автомобіль-майстерня, радіологічна майстерня, автомобіль для пересувних телевізійних і звукових станцій тощо).

Транспортні засоби індивідуального користування, зняті з обліку в реєстраційних органах іноземних держав — будь-які транспортні засоби, які знято з обліку в реєстраційних органах іноземних держав і які переміщуються через митний кордон України під митним контролем у режимі ввезення для постійного користування на території України або з метою транзиту.

Транспортні засоби, призначені для особистого користування, — транспортні засоби, що переміщуються через митний кордон України та належать персоналу і членам сімей.

Транспортні засоби, призначені для офіційного користування, — транспортні засоби, що переміщуються через митний кордон України та належать представництвам.

Транспортні засоби, що використовувалися — це такі транспортні засоби, які були зареєстровані щонайменше один раз, тобто такі, на які були або є реєстраційні документи, видані уповноваженими державними органами, в тому числі іноземними, що дають право експлуатувати ці транспортні засоби.

Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТЗЕД) — є товарною номенклатурою Митного тарифу України. Безпосередньо пов'язаний з терміном митний тариф України — це систематизований згідно з Українською класифікацією товарів зовнішньоекономічної діяльності перелік ставок ввізного мита, яке справляється з товарів, що ввозяться на митну територію України. Митний тариф складається з двадцяти одного розділу, де зафіксовані ставки на 97 груп товарів.

Універсал — двооб'ємний кузов з задніми дверима, що має постійний вантажний відсік, не відокремлений від пасажирського салону стаціонарною перегородкою (задній ряд сидінь складається).

Фаетон — пасажирський кузов, без середнього стояка, що має м'який складний тент та знімні бокові вікна.

Фаетон-універсал — вантажопасажирський кузов, призначений для перевезення пасажирів або вантажів, з м'яким складним чи знімним; тентом та знімними боковими вікнами (надставками дверей).

Фастбек — двооб'ємний пасажирський кузов з двома або чотирма дверима і дахом, що плавно опускається назад. Ізольований від салону багажник має проріз від краю заднього вікна до рівня підлоги.

Філія — це відокремлений підрозділ юридичної особи, що розташований поза її місцезнаходженням та здійснює всі або частину її функцій.

Фінансовий лізинг (оренда) — це господарська операція фізичної або юридичної особи, яка передбачає передання у користування орендарю майна, що підпадає під визначення основного фонду згідно зі ст. 8 Закону «Про оподаткування прибутку підприємств», придбаного або виготовленого орендодавцем, а також усіх ризиків та винагород, пов'язаних з правом користування та володіння об'єктом лізингу.

Франшиза (deductible, franchise) — передбачена договором частина збитків, що в разі настання страхової події не відшкодовується страховиком. Розрізняють умовну і безумовну франшизу. Умовна франшиза засвідчує право звільнення страховика від відповідальності за шкоду, якщо її розмір не перевищує розміру франшизи, і збиток підлягає відшкодуванню повністю, якщо його

розмір перевищує франшизу. Безумовна франшиза свідчить, що відповідальність страховика визначається розміром збитку за мінусом франшизи.

Фургон — двооб'ємний кузов з перегородкою, що відокремлює відсік для водія від відсіку, для перевезення вантажу.

Штраф — плата у фіксованій сумі або у вигляді відсотків від суми податкового зобов'язання (без урахування пені та штрафних санкцій), яка справляється з платника податків у зв'язку з порушенням ним правил оподаткування, визначених відповідними законодавчими та іншими нормативно-правовими актами, а також відповідно до законодавчих актів, якими надано право органам державної податкової служби застосовувати штрафні (фінансові) санкції, на підставі рішення контролюючого органу.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

Керівник авторського колективу, відповідальний редактор — **ТЕЛІПКО Владислав Едуардович**, президент ВМГО «Український молодіжний правничий союз», головний редактор журналу «Юридичний авангард», президент Всеукраїнської спілки громадських організацій «Український Рух за Демократію через Право», голова Постійно діючого третейського суду при Всеукраїнській громадській організації «ВАРТА», керуючий партнер Юридичної Фірми «АйПі Дефендерс Груп».

Авторський колектив:

ПАНАСЮК Сергій Анатолійович, голова Всеукраїнської громадської організації «ВАРТА», радник Президента ВМГО «Український молодіжний правничий союз», відповідальний секретар журналу «Юридичний авангард», член Союзу юристів України, голова правління Юридичної Компанії «ВАРТА ПРАВА».

Абакуменко Олена Вячеславівна, літературний редактор журналу «Юридичний авангард», аспірант Національного Університету «Одеська юридична академія».

Волошина Вікторія Юріївна, головний спеціаліст Сектору освітніх програм Департаменту наукової роботи і освітніх програм ВМГО «Український молодіжний правничий союз».

Лавриненко Олексій Олександрович, літературний редактор журналу «Юридичний авангард», радник голови ВГО «ВАРТА».

Лаєвський Владислав Валерійович, адвокат Адвокатського Об'єднання «Юридична консультація Печерського району міста Києва».

Ребриш Богдан Юрійович, спеціаліст Сектору освітніх програм Департаменту наукової роботи і освітніх програм ВМГО «Український молодіжний правничий союз».

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

ТЕЛІПКО Владислав Едуардович

ЮРИДИЧНИЙ ПУТІВНИК АВТОМОБІЛІСТА

НАВЧАЛЬНО-ПРАКТИЧНИЙ ПОСІБНИК

Оригінал-макет підготовлено
ТОВ «Центр учбової літератури»

Підписано до друку 27.09.2010. Формат 60х84 1/16
Друк офсетний. Папір офсетний. Гарнітура PetersburgCTT.
Умовн. друк. арк. 29,25. Наклад – 1000 прим.

Видавництво «Центр учбової літератури»
вул. Електриків, 23 м. Київ 04176
тел./факс 044-425-01-34
тел.: 044-425-20-63; 425-04-47; 451-65-95
800-501-68-00 (безкоштовно в межах України)
e-mail: office@uabook.com
сайт: www.cul.com.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 2458 від 30.03.2006